1293

2
-76

22
Ա-76

ԱԼԵՏԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍՈՒ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԻՊ
ԱՐԴԵԱՄԲՔ ԵՒ ԾԱԽԻՒՔ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԻ

Հրատարակեալ ի Ժողովոյ հասարակաց էրիտրիան

ԱՀ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲԱՅ ՊՕՅԱՃԵԱՆԻ
1877

29657-ch.h.

2001

12751-58

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ

ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

Քրիստոսի ազգահամարը, յղութիւնը, անունը և ծնունդը։

1 **Ա**ԲՐԱՀԱՄԻ որդի Դաւթի որդի Յիսուսի Քրիս-
տոսի ծննդեան գիրքը։
2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակին. Իսահակ ծնաւ Յա-
կոբին. Յակոբ ծնաւ Յուդային եւ նորա եղբար-
3 ներին։ Յուդան ծնաւ Փարէսին եւ Զարային Թա-
մարից. Փարէս ծնաւ Եզրոնին. Եզրոն ծնաւ Ա-
4 րամին։ Արամ ծնաւ Ամինադաբին. Ամինադաբ
ծնաւ Նաասոնին. Նաասոն ծնաւ Սաղմոնին։
5 Սաղմոն ծնաւ Բոոսին՝ Հռեքերայից. Բոոս ծնաւ
Օբէթին՝ Հռութից. Օբէթ ծնաւ Յեսսէին. Յես-
6 սէն ծնաւ Դաւիթ թագաւորին։ Դաւիթ թագա-
7 ւորը ծնաւ Սողոմոնին Ուրիայի կնկանից. Սողոմոն
ծնաւ Ռոբովամին. Ռոբովամ ծնաւ Աբիային. Ա-
8 բիան ծնաւ Ասափին. Ասափ ծնաւ Յոսափաթին.
Յոսափաթ ծնաւ Յորամին. Յորամ ծնաւ Ոզիային.
9 Ոզիան ծնաւ Յովաթամին. Յովաթամ ծնաւ Ա-

10 քաղէն. Աքաղ ծնաւ Եղեկիային. Եղեկիա ծնաւ
Մանասէին. Մանասէ ծնաւ Ամոնին. Ամոն ծնաւ
11 Յոսիային. Յոսիան ծնաւ Յեքոնիային՝ եւ նորա
եղբարներին, Բաբելացոց գերութեան ժամանակին.
12 Բաբելացոց գերութենիցն ետեւ՝ Յեքոնիան ծնաւ
Սաղաթիելին. Սաղաթիել ծնաւ Զորաբաբելին.
13 Զորաբաբել ծնաւ Աբիուդին. Աբիուդ ծնաւ
14 Եղիակիմին. Եղիակիմ ծնաւ Ազորին. Ազոր ծնաւ
Սադոկին. Սադոկ ծնաւ Աքինին. Աքին ծնաւ
15 Եղիուդին. Եղիուդ ծնաւ Եղիազարին. Եղիազար
ծնաւ Մատթանին. Մատթան ծնաւ Յակոբին։
16 Յակոբ ծնաւ Յոսէփին՝ Մարիամին մարդն. որ նո-
րան նշանած էր Մարիամ՝ կոյսը. որ նորանից ծնն-
17 վաւ Յիսուս՝ որ կոչուեցաւ Քրիստոս։ Այսպէս ա-
մէն ազգերը Աբրահամից մինչեւ Դաւիթը՝ տասն-
ուչորս ազգ են՝ եւ Դաւթից մինչեւ Բաբելացոց
գերութիւնը տասնուչորս ազգ. եւ Բաբելացոց
գերութենիցը մինչեւ Քրիստոս՝ տասնուչորս ազգ։
18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն այսպէս էր. նո-
րա մայր Մարիամը նշանած էր Յոսէփին, եւ դեռ
որ իրար մօտ չէին եկած՝ ինքը Սուրբ Հոգուցն յը-
19 զացած գտաւ։ Եւ նորա մարդ Յոսէփը՝ որովհե-
տեւ արդար մարդ էր. եւ չէր ուզում որ նորան
խայտառակ անէ, միտը արաւ որ ձայն չհանած՝
20 արձակէ նորան։ Եւ դեռ որ նա այս մտածմունքիս
մէջն էր՝ ահա՝ Տէրին հրեշտակը երազում երեւե-
ցաւ նորան եւ ասաց. Դաւթի որդի Յոսէփ՝ մի՛
վախենար՝ քո՛ Մարիամ կինդ քեզ մօտ առնել.
պատճառնոր նորանում ծնվածը՝ Սուրբ Հոգուցն է։
21 Նա որդի կ'ծնի եւ նորա անունը Յիսուս կ'դնես.

Նորա համար որ նա իրեն ժողովուրդը կազատէ ի-
22 րենց մեղքերից։ Բայց այս ամեն բաներս այսպէս
եղաւ՝ որ կատարվի Տէրից ասված բանը Եսայի
23 մարգարէին ձեռովը թէ. Ահա՛ կոյսը կ'յղանայ եւ
որդի կ'ծնի. եւ Նորա անունն Էմմանուէլ կ'կան-
24 չեն. որ նշանակում է՝ Աստուած մեզ հետ։ Եւ
Յոսէփ որ քնից զարթնացաւ՝ արաւ ինչպէս որ Տէ-
րին հրեշտակը հրամայեց իրեն. եւ առաւ իրեն
25 կինն իրեն մօտ։ Եւ չէր գիտում Նորան, մինչեւ
որ նա իրեն առաջինեկ որդին ծնաւ. եւ Նորա ա-
նունը կոչեց Յիսուս։

ԳԼ. Բ.

Քրիստոս յայտնվում է իր մանկութեան ու զարգացման մէջ։

1 Եւ երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէաստան երկրի Բեթ-
ղեհէմումը՝ Հերոդէս թագաւորի օրերումն, ահա
2 մոգեր արեւելքից եկին Երուսաղէմ, եւ ասացին.
Ո՞րտեղ է որ ծնվաւ Հրէաների թագաւորը. որ
մենք Նորան ասողը տեսնինք արեւելքումը, եւ ե-
3 կինք որ երկրպագութիւն տանք Նորան։ Եւ երբոր
Հերոդէս թագաւորը լսեց շփոթվեցաւ, եւ ամեն
4 Երուսաղէմն էլ Նորա հետ։ Եւ ամեն քահանայա-
պետներին ու ժողովրդի կարգացողներին ժողովեց
եւ Նորանից հարցուց, թէ Քրիստոսը ո՞րտեղ պե-
5 տի ծնվի։ Եւ Նորանք ասացին Նորան. Թէ Հրէաս-
տանի Բեթղեհէմումը. ինչու որ՝ այսպէս է գրը-
6 ուած մարգարէի ձեռովը։ Դո՛ւ էլ Բեթղեհէմ.
Յուդայի երկիր՝ բնաւ փոքր չես Յուդայի իշխանե-

ին մէջ. քեզանից ինձ իշխան պիտի դուրս գայ։
7 որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդս կառավարէ։ Այն ժամանակը Հերոդէս Թագաւոր մոգերին իրեն մօտ կանչեց, եւ նորանցից այն երեւցած աստղի ժամանակին հաստատ տեղեկացաւ։ Եւ նորանց Բեթղէհէմ
8 ուղարկեց եւ ասաց. Գնացէ՛ք շիտակ իմացէ՛ք՝ այն երեխային համար, եւ երբոր կ՚գտնէք, ինձ էլ իմաց արէք, որ ես էլ գամ նորան երկրպագութիւն անեմ։ Եւ նորանք երբոր լսեցին Թագաւորից՝ գնացին, եւ ահա այն աստղը որ արեւելքումը տեսել էին, ճանապարհը ցոյց տուաւ նորանց՝ մինչեւ որ եկաւ կանգնեց այն տեղին վերայ։
10 որ տեղ որ երեխան էր։ Երբոր այն աստղը տեսին,
11 շատ մեծ ուրախութիւնով ուրախացան։ Եւ երբոր տունը մտին, տեսին երեխային իրեն մայր Մարիամին հետ, եւ երեսներին վերայ ընկնելով երկրպագութիւն արին նորան. եւ իրենց գանձերը բացին՝ եւ ընծայ տուին նորան՝ ոսկի եւ կնդրուկ
12 եւ զմուռս։ Եւ երազում հրաման առին՝ որ կրկին յետ չ՚դառնան Հերոդէսի մօտ, և ուրիշ ճանապարհով գնացին իրենց աշխարհը։

13 Եւ երբոր նորանք այն տեղիցը գնացին, ահա Տէրին հրեշտակը երազում երեւեցաւ Յոսէփին՝ եւ ասաց. Վե՛ր կաց ա՛ռ երեխային եւ իրեն մօրը եւ փախի՛ր Եգիպտոս. եւ այն տեղ մնա՝ մինչեւ որ ասեմ քեզ, պատճառն որ՝ Հերոդէսն ուզում է այդ
14 երեխայիդ կորցնել։ Եւ նա վերկացաւ առաւ երեխային եւ իրեն մօրը գիշերով եւ գնաց Եգիպտոս։
15 եւ այն տեղ էր մինչեւ Հերոդէսի մեռնիլը։ Որ կատարվի Տէրից ասվածը մարգարէի ձեռոքն՝ որ

ասում է. Եգիպտոսիցը կ'կանչեմ իմ որդիս։
16 Այն ժամանակը երբոր Հերոդէս տեսաւ՝ թէ
այն մոգերիցը խաբվեցաւ, շատ բարկացաւ. եւ
ուղարկեց կոտորեց ամէն երախայքն որ Բեթղեհէ-
մումն ու նորան չորս կողմումն էին՝ երկու տարե-
կաններիցից ցածերը այն ժամա-
17 նակին նայելով որ մոգերիցն իմացաւ։ Այն ժա-
մանակը կատարվեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռով
18 ասվածը՝ որ ասում է. Լալոյ ձայն լսուեցաւ Հռա-
մային մէջ սուգ եւ լաց. եւ շատ վայ տալով գո-
ռալ. Հռաքէլ իրեն որդոց վերայ լաց էր լինում
եւ չէր կամենում մխիթարվիլ, ինչու որ՝ նորանք
չ'կային։
19 Եւ երբոր Հերոդէս մեռաւ, ահա՛ Տէրին հրեշ-
տակը Եգիպտոսի մէջ երազում երեւեցաւ Յոսէ-
20 փին, եւ ասաց. Վե՛ր կաց ա՛ռ երեխայիդ ու իր-
են մօրը եւ գնա՛ Իսրայէլացոց երկիրը. պատ-
ճառնոր՝ մեռան նորանք՝ որ երեխայիդ կեանքն
21 ուզում էին առնել։ Եւ նա վերկացաւ, երեխա-
յին եւ իրեն մօրն առաւ եւ եկաւ Իսրայէլացոց
22 երկիրը։ Եւ երբոր լսեց՝ թէ Արքեղայոս Հրէաս-
տանին վերայ թագաւորեց իրեն հայր՝ Հերոդէսի
տեղը, վախեցաւ գնալ այն տեղ. եւ երազում
23 հրաման առնելով գնաց Գալիլեայի կողմերը։ Եւ
եկաւ բնակվեցաւ այն քաղաքումն՝ որ Նազարէթ
էր ասվում. որ կատարվի մարգարէներին խօսքը՝
թէ Նազովրեցի պիտի կոչվի։

Ն Ե

ԳԼ. Գ.

Քրիստոսի մկրտութիւնը Յովհաննէսից։

1 Այն օրերումը Յովհաննէս մկրտիչն եկաւ, որ Հը-
2 բէայստանի անապատումը քարոզ տայ։ Եւ ասում
էր. Ապաշխարեցէ՛ք՝ որ երկնքի թագաւորութիւնը
3 մօտացել է։ Ինչու որ սա՛ է՝ որոյ համար ասվել
է Եսայի մարգարէին ձեռովը, որ ասում է. Կան-
չողի ձայն անապատումը՝ թէ պատրա՛ստ արէք
Տէրին ճանապարհը, եւ շիտա՛կ արէք նորա գնալու
4 ճանապարհը։ Եւ Յովհաննէս ինքը հագուստ ունէր
ուղտու բրդից եւ կաշիէ գօտի իրեն մէջքին, եւ
5 նորա կերակուրը մարախ էր եւ վայրի մեղր։ Այն
ժամանակը ամեն Երուսաղէմացիք եւ ամեն Հը-
բէայստան եւ Յորդանանու ամեն կողմերը նորա
6 մօտ էին գնում, եւ նորանից մկրտվում Յորդա-
7 նանի մէջ եւ իրենց մեղքերը խոստովանում։ Եւ
ինչ որ տեսաւ թէ սադուկեցիներից ու փարիսե-
ցիներից շատերը եկել էին որ իրանից մկրտվին,
ասաց նորանց. Իժի՛ ծնունդներ՝ ձեզ ո՞վ սովորե-
8 ցուց փախչիլ այն բարկութենից, որ գալու է։ Այ-
սուհետեւ ապաշխարութեան արժանի պտուղ ա-
9 րէ՛ք։ Եւ չ՚կարծէք ասել ձեր միջումը՝ թէ. Մենք
Աբրահամը ունինք հայր. ասում եմ՝ ձեզ, թէ Աստ-
ուած կարող է այս քարերից որդիք դուրս հա-
10 նել Աբրահամու համար։ Ինչու որ՝ հիմիկ կացինը
ծառերի արմատին մօտ դրած է. ամեն ծառ որ
բարի պտուղ չի բերել, կ՚կտրվի եւ կրակին մէջ

11 կ'ձգվի։ Եւ Ջրով եմ մկրտում ձեզ՝ ապաշխարութեան համար. բայց նա՝ որ ինձանից ետեւ կ'գայ, ինձանից զօրաւոր է. եւ ես արժանի չեմ նորա կօշիկները վեր առնել. նա ձեզ Սուրբ Հոգով եւ
12 կրակով կ'մկրտէ. Որ հոսելին իրեն ձեռին է, եւ իրեն կալը կ'սրբէ եւ ցորենն կը հաւաքէ իրեն ամբարը, դարմանը անհանգչելի կրակով կ'այրէ։
13 Այն ժամանակը Յիսուս Գալիլեայիցն եկաւ Յորդանան Յօհաննէսին մօտ՝ որ նորանից մկրտվի։
14 Եւ Յօհաննէսն արգիլեց նորան եւ ասաց. Ինձ պէտք է որ քեզանից մկրտվիմ՝ եւ դու ի՞նձ մօտ
15 ես գալիս։ Յիսուս պատասխան տուաւ եւ ասաց նորան. Թո՛յլ տուր հիմիկ, ինչու որ՝ այսպէս կըվայլէ մեզ՝ որ ամեն արդարութիւնն կատարենք.
16 եւ յետոյ թոյլ տուաւ նորան։ Եւ երբոր մկրտվեցաւ Յիսուս՝ շուտով ջրից դուրս եկաւ, եւ ահա՛ երկինքը բացվեց նորան համար. եւ Աստուծոյ Հոգին տեսաւ որ իջնում էր աղաւնու պէս
17 եւ գալիս նորա վերայ։ Եւ ահա՛ երկնքից ձայն եկաւ՝ որ ասում էր. Դա՛ է իմ սիրելի Որդիս որ դորան հաւանեցի։

ԳԼ. Դ

Քրիստոսի փորձութիւնը և քարոզելոյ սկիզբը։

1 Այն ժամանակը Յիսուս Հոգովը տարվաւ անա-
2 պատը՝ որ սատանայիցը փորձվի։ Եւ քառասուն ցերեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պահելուցն ետեւ՝ սովեց։

3 Եւ փորձիչն եկաւ, նորան ասաց. Թէ որ դու
Աստուծոյ Որդին ես, ասա՝ որ այս քարերս հաց
4 լինին։ Նա պատասխան տուաւ եւ ասաց. Գրված է՝
որ. Ոչ թէ միայնակ հացով կ'ապրի մարդ, այլ ամէն
խօսքովը՝ որ Աստուծոյ բերանիցը դուրս է գալիս։
5 Այն ժամանակը սատանան նորան առաւ տարաւ
սուրբ քաղաքը, եւ տաճարի աշտարակին վերայ
6 կանգնացրուց, Եւ նորան ասաց. Թէ որ Աստու-
ծոյ Որդին ես՝ այս տեղից քեզ վէ՛ր ձգէ. ինչու
որ գրված է՝ Թէ Իրեն հրեշտակներին հրամայելէ
քեզ համար՝ եւ ձեռներին վերայ կ'առնեն քեզ՝
որ բնաւ մին ժամանակ քո ոտդ քարի չի դպցնես։
7 Կրկին Յիսուս նորան ասաց. Գրված է՝ Թէ, Մի՛
փորձեր քո Տէր Աստուծոյդ։
8 Սատանան նորէն առաւ նորան տարաւ մին շատ
բարձր սարի վերայ՝ եւ ցոյց տուաւ նորան աշ-
խարհքի ամէն թագաւորութիւնները եւ նորանց
9 փառքը։ Եւ նորան ասաց. Այս ամենս քեզ
կ'տամ՝ Թէ որ երեսիդ վերայ ընկնելով ինձ եր-
10 կրպագութիւն անես։ Այն ժամանակը Յիսուս նո-
րան ասաց. Դէ՛ն գնա ինձանից սա՛տանայ. ինչու
որ գրված է՝ Թէ, Քո Տէր Աստուծոյդ պէտք է
երկրպագութիւն անես եւ միայնակ նորան պաշտես։
11 Յետոյ սատանան թողեց նորան. եւ ահա հրեշ-
տակները մօտ եկին եւ ծառայութիւն էին անում՝
նորան։
12 Եւ երբոր Յիսուս լսեց՝ Թէ Յոհաննէսը մատնվե-
13 ցաւ, ինքն հեռացաւ գնաց Գալիլեա։ Եւ Նազա-
րէթը թողեց. եկաւ բնակվեցաւ Կափառնայումի
մէջ ծովի եզրին մօտ, Զաբուղոնի եւ Նեփթաղիմի

14 երկրում. Որ կատարվի այն խօսքը՝ որ Եսայի մար-
15 գարէի ձեռովն ասված է՝ ԸՆ, Զաբուղօնի երկիրը
եւ Նեփթաղիմի երկիրը՝ ծովու ճանապարհը՝ Յոր-
16 դանանու այն կողմն, Հեթանոսաց Գալիլեան. Ժո-
ղովուրդն որ խաւարին մէջ նստած էր, մեծ լոյս
տեսաւ. եւ լոյս ծագեց նորանց որ մահի երկրումն
17 ու շուքումը նստած էին։ Նորանից ետեւ Յիսուս
սկսեց քարոզել եւ ասել. Ապաշխարեցէ՛ք՝ որ եր-
կընքի թագաւորութիւնը մօտեցել է։
18 Երբոր Յիսուս Գալիլեացոց ծովի եզրումը ման
էր գալիս տեսաւ երկու եղբարք՝ Սիմոնին՝ որ Պետ-
րոս էր կոչված, եւ նորա Անդրէաս եղբօրը. որ
ուռկանը ձգել էին ծովը. ինչու որ՝ ձկնորս էին,
19 Եւ նորանց ասաց. Իմ ետեւէս եկէ՛ք, եւ ձեզ
20 մարդկանց որսորդ կ'անեմ։ Նորանք էլ շուտով
իրենց գործիքները թողին՝ եւ նորա ետեւէն գնա-
21 ցին։ Եւ այն տեղից որ առաջ գնաց՝ երկու ու-
րիշ եղբարք տեսաւ, Յակոբոս Զեբեդեանը՝ եւ
նորա Յոհանէս եղբօրը՝ որ նաւին մէջ իրենց հայր
Զեբեդէոսին հետ իրենց ուռկանները շինում էին,
22 եւ նորանց կանչեց։ Նորանք էլ շուտով նաւը
եւ իրենց հօրը թողին. եւ նորա ետեւէն գնացին։
23 Եւ Յիսուս ման էր գալիս Գալիլեայի ամեն կող-
մերը. նորանց ժողովարաններին մէջ սովորցնում էր՝
եւ արքայութեան աւետարանը քարոզում, եւ
ժողովրդի մէջ եղած ամեն հիւանդութիւններն ու
24 ցաւերը բժշկում էր։ Եւ նորա համբաւը դուրս ե-
կաւ Ասորոց ամեն երկիրը. եւ ամեն հիւանդներն
որ կերպ կերպ ցաւերով եւ չարչարանքներով տան-
ջված էին, նորա մօտ բերին. եւ դիւահարներն ու

լուանոտները եւ անդամալոյծները. եւ նորանց բը-
25 ժշկեց։ Եւ նորա ետեւէն շատ ժողովուրդներ էին
գնում Գալիլեայիցը եւ Դեկապոլիսիցը՝ եւ Երու-
սաղէմիցը, եւ Հրէաստանիցը, եւ Յորդանանու
կողմիցը՝ եւ նորանց բժշկեց։

ԳԼ. Ե

Քրիստոսի քարոզը սարին վերայ՝
Քրիստոնէից երանութեան մասին, և օրէնքին միտքը։

1 Եւ երբոր ժողովուրդներին տեսաւ վեր էլաւ սարը,
եւ երբոր այն տեղ նստեց, նորա աշակերտներն
2 եկին նորա մօտ. Եւ իրեն բերանը բանալով, նո-
րանց սովորցնում էր՝ եւ ասում.
3 Երանի՝ հոգով աղքատներին՝ որ նորանցն է երկնքի
4 արքայութիւնը։ Երանի՝ սգաւորներին՝ որ նորանք
5 պիտի մխիթարվին։ Երանի՝ հեզահոգիներին՝ որ
6 նորանք պիտի ժառանգին երկիրը։ Երանի՝ նորանց՝
որ սոված եւ ծարաւ են արդարութեան համար՝
7 որ նորանք պիտի կշտանան։ Երանի՝ ողորմածնե-
8 րին՝ որ նորանք պիտի ողորմութիւն գտնեն։ Երա-
նի՝ նորանց՝ որ սրտով սուրբ են, որ նորանք պի-
9 տի Աստուծոյն տեսնեն։ Երանի՝ խաղաղութիւն
անողներին՝ որ նորանք պիտի Աստուծոյ որդիք կո-
10 չուին։ Երանի՝ նորանց՝ որ արդարութեան համար
հալածված են՝ որ նորանցն է երկնքի արքայութիւ-
11 նը։ Երանի՝ է ձեզ՝ երբոր նախատինք կ'տան եւ
կ'հալածեն ձեզ, եւ իմ պատճառովս՝ ամեն չար
12 բան սուտ տեղը կ'ասեն ձեր վերայ։ Ցնծացէ՛ք եւ

ուրախ էլէ՛ք՝ որ ձեր վարձքը շատ է երկնքումը. ինչու որ՝ այսպէս էլ հալածեցին մարգարէներին որ ձեզանից առաջ կային։

13 Դուք երկրի աղն էք. թէ որ աղն անհամանայ, ինչով պիտի աղվի. նորանից ետեւ բնաւ մին բանի համար գործածելի չէ, միայն թէ դուրս ձգվի
14 եւ մարդկանց ոտի տակը կոխան լինի։ Դուք աշխարհքի լոյսն էք՝ այն քաղաքն որ սարի վերայ
15 կայ՝ չի կարող թաքուն մնալ։ Եւ ճրագը չեն վառիլ եւ տաշտի տակ դնիլ, այլ ճրագակալի վե-
16 րայ՝ եւ լոյս կ՚տայ ամենին՝ որ տանը մէջ են։ Այնպէս էլ ձեր լոյսը պէտք է լուսաւորէ մարդկանց առաջին, որ ձեր բարի գործքը տեսնեն, եւ փառաւորեն ձեր Հայրը որ երկնքումն է։

17 Չ՚կարծէք թէ ես եկել եմ՝ որ օրէնքը կամ մարգարէները քանդեմ. չեմ եկել քանդելոյ, բայց
18 կատարելոյ համար։ Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ Որ մինչեւ երկինքն ու երկիրս անցնին, օրէնքիցն ու մարգարէներիցը մին կէտ՝ որ պզտիկ նշանագիր է,
19 չի անցնիլ մինչեւ ամենը կատարվի։ Ո՛վ որ այս փոքր պատվիրանքներիցս մին քանդէ, եւ մարդկանց այնպէս սովորցնէ՝ նա փոքր կ՚կոչվի երկնքի արքայութենումը. բայց նա՝ որ կանէ եւ կ՚սովորցնէ, մեծ կ՚կոչվի երկնքի արքայութենումը։
20 Միայն թէ ասումեմ ձեզ՝ թէ որ ձեր արդարութիւնը չաւելանայ աւելի քան կարդացողներինը եւ փարիսեցիներինը, չէք մտնիլ երկնքի արքայութիւնը։

21 Լսելէք՝ որ առաջին մարդկանցն ասվեցաւ, թէ Մի՛ սպանաներ՝ ինչու որ՝ ով որ կ՚սպանէ, պար-

22 տակեան կ՚լինի դատաստանին։ Բայց ես ասումեմ
ձեզ՝ թէ ով որ զուր տեղը կ՚բարկանայ իրեն եղ-
բօր վերայ, պարտական կ՚լինի դատաստանին. եւ
ով որ իրեն եղբօրը կ՚ասէ՝ Յիմար, պարտական կը
լինի մեծ դատաստանին. եւ ով որ իրեն եղբօրը
կ՚ասէ Մորոս, պարտական կ՚լինի գեհենի կրակին։
23 Ո-ւրեմն թէ որ սեղանի վերայ քո պատարագդ մա-
տուցանես՝ եւ այն տեղ միտքդ բերես՝ թէ քո
24 եղբայրդ քեզանից մին խռովութիւն ունի, քո
պատարագդ սեղանին առաջին թող. եւ գնա՝ ա-
ռաջ հաշտվի՛ր քո եղբօրդ հետ. եւ յետոյ ե՛կ
25 քո պատարագդ արա՛։ Քո հակառակ ոսոխիդ հետ
շուտով քո բանդ շիտա՛կ արա՝ քանի որ նորա
հետ ճանապարհումն ես. որ չ՚լինի թէ ոսոխդ քեզ
դատաւորին մատնէ, եւ դատաւորն դահճին. եւ
26 բանտն ընկնիս։ Ճշմարիտն ասումեմ քեզ. Դուրս
չես գալ այն տեղից, մինչեւ որ վերջին դանկն
էլ չ՚վճարես։
27 Լսեցէք՝ որ ասվեցաւ թէ Շնութիւն չանես։
28 Բայց ես ասումեմ ձեզ. թէ ամեն ով որ մին կըն-
կան մտիկ տայ նորան ցանկանալոյ համար, նա իս-
29 կոյն շնացաւ նորա հետ իրան սրտին մէջ։ Թէ որ
քո աջ աչքդ գայթակղացնումէ քեզ, հանիր նո-
րան եւ քեզանից դէ՛ն ձգիր. ինչու որ՝ լաւ է
քեզ համար, թէ քո անդամներիցդ մինը կորչի.
30 եւ քո ամեն մարմինդ չ՚ընկնի գեհենը։ Եւ թէ որ
քո աջ ձեռքդ գայթակղացնումէ քեզ, կտրի՛ր
նորան եւ քեզանից դէ՛ն ձգիր. ինչու որ լաւ է
քեզ համար՝ թէ քո անդամներիցդ մին կորչի. եւ
31 քո ամեն մարմինդ չ՚ընկնի գեհենը։ Այս էլ աս-

վեցաւ՝ թէ Ո՛վ որ իրեն կինը արձակէ, թող ար-
32 ձակման թուղթ տայ նորան։ Բայց ես ասումեմ
ձեզ թէ Ո՛վ որ իրեն կինն արձակէ առանց պո-
ռընկութեան պատճառի, նորա շնութեան պատ-
ճառն ինքն կ'լինի. եւ ով որ այն գուրս արածն
33 առնէ, շնութիւն կ'գործէ։ Կրկին լսելէք՝ որ ասվեցաւ առաջին մարդկանցը, թէ Սուտ երդումի չի անես, այլ Տէրին արած երդմունքդ վճարէ՛։
34 Բայց ես ասումեմ ձեզ. Բնաւ երդումի մի անէք.
35 ոչ երկնքովը՝ որ Աստուծոյ աթոռն է. եւ ոչ երկրովն՝ որ նորա ոտն դնելոյ տեղն է, եւ ոչ Երու-
36 սաղէմովը՝ որ մեծ թագաւորի քաղաքն է, եւ ոչ քո գլխովդ երդումի անես՝ որ կարող չես մին մազ
37 ապիտակ անել կամ թուխ։ Բայց ձեր խօսքն թող լինի, այո՝ այս. եւ ոչն՝ ոչ. եւ նորանից աւելին չարիցն է։

38 Լսելէք՝ որ ասվեցաւ՝ թէ աչքին տեղ աչք,
39 եւ ատամին տեղ ատամ։ Բայց ես ասումեմ ձեզ. Չարին հակառակ մի՛ կենաք. ապա թէ որ մինը ապտակ կ'տայ քո աջ երեսիդ, միւսն էլ նորան
40 դարձուր։ Եւ ով որ կուզէ քեզ հետ կռիւ անել եւ քո շապիկդ առնել, քո վերարկուդ էլ թող
41 նորա մնա։ Եւ ով որ զուր տեղը քեզ բռնած մին մղոն ճանապարհ կ'քշէ, նորա հետ երկուսն
42 էլ գնա։ Ով որ քեզանից բան ուզէ՝ տուր. եւ ով որ կամենայ քեզանից փոխ առնել երեսդ յետ մի դարձներ նորանից։

43 Դուք լսելէք՝ որ ասվեցաւ՝ թէ քո ընկերիդ սի-
44 րէ եւ քո թշնամիդ ատէ։ Բայց ես ասումեմ ձեզ. Սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիներին. օրհնեցէ՛ք ձեզ

անիծողներին. բարի արէ՛ք ձեզ ատողներին. եւ
աղօ՛թք արէք նորանց վերայ, որ ձեզ կ՚չարչարեն
45 եւ կհալածեն, Որ որդիք լինիք ձեր Հօրն, որ
երկնքումն է. որ նա իրեն արեգակը ծագեցնում է
չար եւ բարի մարդկանց վերայ, եւ անձրեւ է ա-
46 ծում արդարներին եւ մեղաւորներին վերայ։ Բայց
թէ որ մինակ նորանց սիրէք որ ձեզ սիրումեն, էլ
ինչ վարձք կ՚լինի ձեզ. չէ՞ որ մաքսաւորներն էլ
47 այնպէս են անում։ Եւ թէ որ մինակ ձեր բարե-
կամներին բարեւ տաք, ինչ աւելի բան կ՚անէք,
չէ՞ որ մաքսաւորներն եւ մեղաւորներն էլ այնպէս
48 են անում։ Ուրեմն դուք կատարեալ էլէք՝ ինչպէս
որ ձեր երկնաւոր Հայրը կատարեալ է։

ԳԼՈՒԽ Զ.

Աստուածպաշտութեան մի քանի տեսակները՝ ողորմութիւն տալ, աղօթք, պահք, հոգս չանել։

1 Զգոյշ կացէք ձեր ողորմութեան՝ որ մարդկանց
առաջին չի անէք՝, իբր նորանց ցոյց տալոյ հա-
մար. որ չ՚լինի, թէ վարձք չառնէք ձեր Հօրից՝
2 որ երկնքումն է։ Բայց երբոր ողորմութիւն անես.
փող փչել չի տաս քո առաջիդ. ինչպէս որ կեղ-
ծաւորներն են անում ժողովարաններին մէջ եւ
փողոցներումը՝ որ մարդկանցից փառաւորվին. ճըշ-
մարիտն ասումեմ ձեզ, որ նորանց վարձքը մինակ
3 նա է։ Բայց երբոր դու ողորմութիւն անես, թող
չիմանայ քո ձախ ձեռդ՝ թէ ինչ է գործում քո
4 աջդ. Որ այսպէս քո ողորմութիւնդ ծածուկ լինի,

եւ քո Հայրդ՝ որ ծածուկը տեսնուամէ, յայտնի կը
հատուցանէ քեզ։
5 Եւ երբոր աղօթք անես, մի լինիր կեղծաւորներին պէս. ինչու որ նորանք սիրուամեն ժողովարաններին մէջ եւ փողոցների գլխումը աղօթք անել, որ մարդկանց երեւին։ Ճշմարիտն ասուամեմ ձեզ,
6 որ նորանց վարձքը մինակ նա է։ Բայց դու ինչ ժամանակ որ աղօթք անես, մտի՛ր քո խուցդ՝ եւ քո դռներդ փակէ՛ եւ ծածուկ աղօթք արա դէպի քո Հայրդ. եւ քո Հայրդ որ ծածուկը տեսնող է՝
7 յայտնի կ՚հատուցանէ քեզ։ Եւ այն ժամանակը որ աղօթք անէք, շատախօս մի՛ լինիք ինչպէս հեթանոսները. որ նորանք կարծուամեն՝ թէ իրանց շատ
8 խօսելոյն համար կ՚լսվին։ Ուրեմն նորանց նման մի՛ լինիք. ինչու որ՝ ձեր Հայրը գիտուամէ՝ թէ ինչ պէտք է ձեզ, քանի որ մին բան դեռ չէք խնդ-
9 րել նորանից։ Ուրեմն դուք այսպէս աղօթք արէք.

Մեր Հայր որ երկնքումն ես՝ քո անունդ սուրբ
10 լինի։ Քո արքայութիւնդ գա՛յ, քո կամքդ լինի ինչպէս երկնքումն, այնպէս էլ երկրիս վերայ։
11 Մեր ամեն օրվան հացն այսօր տո՛ւր մեզ։ (12) Եւ մեր պարտքը թո՛ղ մեզ. ինչպէս որ մենք էլ թո-
13 ղումենք մեր պարտականներին։ Եւ մեզ փորձանքի մէջ մի՛ ձգեր. բայց մեզ չարիցն ազատէ՛. ինչու որ՝ քո է թագաւորութիւնը՝ եւ զօրութիւնը՝ եւ փառքը՝ յաւիտեանս, ամեն։
14 Պատճառնոր՝ եթէ դուք մարդկանց իրենց մեղքը թողէք՝ ձեր երկնաւոր Հայրն էլ ձեզ թողու-
15 թիւն կ՚տայ։ Ապա թէ որ դուք մարդկանց չէք թողել իրենց մեղքը, ձեր Հայրն էլ ձեր մեղքը ձեզ չի թողել։

16 Եւ այն ժամանակը որ ծոմ կ'պահէք, չ'լինի որ
կեղծաւորներին պէս տրտում երեւիք, որ իրենց
երեսը տխրացնումեն, որ մարդկանց երեւին թէ
ծոմ են պահում, ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ թէ
17 նորանց վարձքը միանակ այն է։ Բայց դու ինչ ժա-
մանակ որ ծոմ պահես, քո գլուխդ իւղով օծէ՝
18 եւ քո երեսդ լուա՛։ Որ մարդկանց առաջին չե-
րեւիս ծոմ պահողի նման, բայց ծածուկ քո Հօրդ
առաջին. եւ քո Հայրդ՝ որ ծածուկը տեսնումէ,
յայտնի կ'հատուցանէ քեզ։
19 Ձեզ համար գանձ մի՛ հաւաքէք երկրիս վերայ,
որ տեղ որ ցեցն ու ժանկն ապականումեն. եւ որ
տեղ որ գողերը գետնի տակը փորումեն եւ գողա-
20 նում։ Բայց երկնքումն ձեզ համար գանձ ժողովե-
ցէք՝ որ այն տեղ ոչ ցեց եւ ոչ ժանկ չեն ապա-
կանում, եւ գողերը գետնի տակը չեն փորում եւ
21 գողանում։ Պատճառնոր՝ ինչ տեղ որ ձեր գան-
22 ձերն են, այն տեղ էլ ձեր սիրտը կ'լինի։ Մարմ-
նոյ ճրագն՝ աչքն է. թէ որ քո աչքդ պարզ է,
23 քո ամեն մարմինդ լուսաւոր կ'լինի։ Բայց թէ որ
քո աչքդ չար է, քո ամեն մարմինդ խաւար կ'լի-
նի։ Ուրեմն՝ թէ որ այն լոյսը որ քեզանումէ՝
24 խաւար է, ապա խաւարը որչափ կ'լինի։ Ոչ ոք
կարող չէ երկու տիրոջ ծառայութիւն անել կամ
մինին կ'ատէ՝ եւ միւսին կ'սիրէ, կամ մինին կը
պատուէ՝ եւ միւսին ոչնչի տեղ կը համարէ։ Ձեզ
25 կարող Աստուծոյ ծառայել եւ մամոնային։ Սրա-
համար ասումեմ ձեզ. Հոգս մի՛ անէք ձեր հոգոյն
համար. թէ ինչ պիտի ուտէք, կամ ինչ պիտի
խմէք. եւ ոչ ձեր մարմնոյն համար թէ ինչ պիտի

հագնիք։ Չէ՞ որ հոգին աւելի է կերակուրից՝ եւ
26 մարմինը շորերից։ Մտիկ արէք երկնքի թռչուններ-
ին՝ որ ոչ վարումեն, եւ ոչ հնձում, եւ ոչ մա-
գարներում ժողովում, եւ ձեր երկնաւոր Հայրը
կերակրումէ նորանց. չէ՞ որ դուք նորանցից աւելի
27 էք։ Հիմիկ՝ ձեզանից ո՞վ է կարող իրե՞ն հոգս ա-
նելովն իրեն հասակին վերայ մին կանգուն էլ ա-
28 ւելացնել։ Եւ շորերի համար ի՞նչու էք հոգս ա-
նում. մտի՛կ արէք վայրի շուշան ծաղկին՝ թէ
ի՛նչպէս է մեծանում՝ ոչ ջանք է անում՝ եւ ոչ
29 մանում։ Ասումեմ ձեզ՝ թէ Սողոմոնն էլ իրան
ամեն փառքի մէջ նորանց մինին նման չ՚հագաւ։
30 Բայց թէ որ վայրի խոտն՝ որ այսօր կայ եւ վաղը
կրակը կ՚ձգվի՝ Աստուած այնպէս է հագցնում,
31 ապա ո՞րքան աւելի ձեզ՝ թէ՛րեհաւատներ։ Սրա-
համար էլ հոգս մի՛ անէք՝ եւ մի՛ ասէք. թէ ի՛նչ
ուտենք, կամ ի՛նչ խմենք, կամ ի՛նչ հագնինք։
32 Ինչու որ՝ այդ ամեն բաներդ հեթանոսներն են
ուզում. պատճառն որ՝ ձեր երկնաւոր Հայրը գի-
33 տուումէ՝ թէ այդ ամենդ պէտք է ձեզ։ Գ՚ա-
ռաջ Աստուծոյ արքայութիւնը եւ նորա արդա-
րութիւնը խնդրեցէ՛ք. եւ այդ ամեն բաներդ կա-
34 ւելանայ ձեզ։ Ուրեմն՝ վաղուան համար հոգս մի՛
անէք. ինչու որ՝ վաղվան օրն իրեն համար հոգս
կանէ. օրի համար բաւական է իրեն նեղութիւնը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԳԼ. Է

Զ'դատել, աղօթք անել, նեղ դռնովը մտնել, սուտ մարգարէներից զգուշանալ, քարի և աւազի վերայ չինած տների օրինակը։

1 Մի՛ դատէք՝ որ չ'դատուիք. (2) Պատճառնոր՝ ի՞նչ
դատաստանով որ ուրիշին դատէք, նորանով պիտի
դատուիք. եւ ի՛նչ չափով որ չափէք. նորանով կը
3 չափուի ձեզ։ Ի՞նչու քո եղբօրդ աչքին մէջի ծեղը
տեսնու�։ եւ քո աչքիդ մէջին գերանը չե՛ս
4 տեսնում։ Կամ ի՞նչպէս ես ասում եղբօրդ՝ թո՞ղ
քո աչքիցդ ծեղը հանեմ, եւ ահա քո աչքիդ
5 մէջին գերան կայ։ Կե՛ղծաւոր՝ առաջ քո աչքիցդ
գերանը հանէ, եւ յետոյ մտի՛կ արա՝ որ քո եղ-
բօրդ աչքիցը ծեղը հանես։
6 Սուրբ բանը մի՛ տաք շներին. եւ ձեր մարգա-
րիտները խոզերի առաջը մի՛ ձգէք. որ նորանց ո-
տով կոխ չ'տան՝ եւ յետ դառնան ձեզ պատա-
ռեն։
7 Խնդրեցէ՛ք եւ կ'տրվի ձեզ. մտ՛ն եկէք եւ կ'գըտ-
8 նէք դուռն թակեցէ՛ք եւ կ'բացվի ձեզ. Ինչու
որ՝ ամեն ո՛վ որ կ'խնդրէ՝ կ'առնէ, եւ ով որ մտն
կ'գայ կ'գտնէ, եւ ո՛վ որ կ'թակէ կ'բացվի նո-
9 րան։ Ո՞վ է ձեզանից այն մարդն որ նորանից իրեն
10 որդին հաց ուզէ, միթէ քա՞ր կ'տայ նորան. Եւ
11 ձուկն ուզէ՝ միթէ օ՞ձ կ'տայ նորան։ Ուրեմն թէ
որ դուք որ չար էք՝ գիտուում էք լաւ պարգեւներ
տալ ձեր որդոցն. ապա ո՞րքան աւելի ձեր Հայրն

որ երկնքումն է, բարի բաներ կ'տայ նորանց որ
ուզումեն իրենից։
12 Ամեն ինչ որ կամենումեք՝ թէ մարդիքը ձեզ ա-
նեն, այնպէս է՛լ դուք արէք նորանց. ինչու որ՝
իսկ սա է օրէնքը եւ մարգարէքը։
13 Նեղ դռնովը նե՛րս մտէք. ինչու որ՝ լայն է դուռ-
ռը՝ եւ ընդարձակ ճանապարհն՝ որ դէպի կորուստը
տանումէ. եւ շատ են նորանք որ նորանով
14 մտնումեն։ Քանզի նեղ է դուռը՝ եւ նեղ ճա-
նապարհը, որ դէպի կեանքն է տանումէ. եւ քիչ
են նորանք՝ որ գտնումեն նորան։
15 Զգո՛յշ կացէք սուտ մարգարէներից՝ որ ոչխարի
շորերով ձեզ մօտ են գալիս, եւ իրենց միջումը
16 յափշտակող գայլեր են։ Իրենց պտղից նորանց
ճանաչեցէ՛ք. կ'լի՞ի՞ որ փշերից խաղող քաղեն.
17 կամ տատասկոցը թուզ։ Այսպէս ամեն բարի
ծառ՝ բարի պտուղ է բերումէ. եւ չար ծառը չար
18 պտուղ է բերումէ։ Չի՛ կարող բարի ծառը՝ չար
պտուղ բերել, եւ ոչ էլ չար ծառը բարի պտուղ
19 բերել։ Ամեն ծառ՝ որ բարի պտուղ չի բերումէ,
20 կտրվումէ եւ կրակի մէջ է ձգվումէ։ Ուրեմն իրենց
21 պտղից ճանաչեցէ՛ք նորանց։ Ո՛չ թէ ամեն ով որ
ինձ ասումէ՝ Տէ՛ր Տէ՛ր՝ երկնքի արքայութիւնը կը
մտնէ. բայց նա՝ որ իմ Հօրս կամքը կատարումէ՝
22 որ երկնքումն է։ Շատ մարդիք այն օրը կասեն ինձ
Տէ՛ր Տէ՛ր, չէ՞ որ մենք՝ քո անունովդ մարգա-
րէութիւն արինք, եւ քո անունովդ դեւեր հանե-
23 ցինք, եւ քո անունովդ շատ հրաշքներ արինք. Եւ
այն ժամանակը կասեմ նորանց՝ թէ, Բնաւ մին
ժամանակ ձեզ չեմ ճանաչել. ինձանից դէ՛ն գնա-

ցէք ամենքդ՝ որ անօրէնութիւն էիք գործում։
24 Ամեն ով որ այս իմ խօսքերս լսում եւ նորանց կատարում է, նա այն իմաստուն մարդոյն նման կը
25 լինի, որ իրան տունը քարի վերայ շինեց։ Անձրեւներն եկին՝ եւ գետերը վարարեցին՝ քամիները փչեցին եւ այն տունը թակեցին, եւ չ՚կործանվեցաւ։ Ինչու որ՝ քարի վերայ հաստատված էր։
26 Եւ ամեն ով որ այս իմ խօսքերս լսում եւ նորանց չի՛ կատարում, նա այն անխելք մարդոյն նման
27 կ՚լինի՝ որ իրեն տունը աւազի վերայ շինեց։ Անձրեւներն եկին՝ եւ գետերը վերկացան՝ քամիներ փչեցին՝ եւ տունը թակեցին եւ ընկաւ, եւ նորա կործանվելը շատ սաստիկ էր։
28 Եւ էլաւ երբոր Յիսուս այս ամեն բաներս կատարեց, ժողովուրդները զարմանում էին նորա
29 վարդապետութեանը վերայ։ Ինչու որ՝ իշխանութիւն ունոզի պէս էր սովորցնում, եւ ո՛չ թէ իրենց կարդացողներին պէս։

ԳԼ. Ը

Գրիսասոսի հրաշքները ծովին այս եւ այն կողմեն. բորոտը. հարիւրապետին տղան. Պետրոսի զոքանչը. ծովին փոթորիկը. երկու դիւահարներն եւ խողելը։

1 Բայց երբոր այն սարիցը վեր եկաւ, շատ ժողո-
2 վուրդներ նորան ետեւէն գնացին։ Եւ ահա մի բորոտ մարդ մօտ եկաւ երկրպագութիւն արաւ նորան եւ ասաց. Տէ՛ր՝ թէ որ կամենաս, կարող
3 ես ինձ սրբել։ Յիսուս իրեն ձեռք մեկնեց եւ նո-

բան հասցրուց եւ ասաց. Կամենում եմ՝ սրբվի՛ր.
եւ շուտով բորոտութիւնը սրբվեցաւ նորանից։
4 Եւ Յիսուս ասաց նորան Զգո՛յշ կաց՝ ընաւ մին
մարդոյ բան չասես. միայն թէ գնա՝ քո անձդ
ցո՛յց տուր քահանային. եւ Մովսէսիցը հրամայած
պատարագն արա՛, որ վկայութիւն լինի նորանց։
5 Եւ երբոր մտաւ Կափառնայում, մի հարիւրապետ
6 եկաւ նորա մօտ, աղաչում էր նորան, եւ ա-
սում. Տէ՛ր՝ իմ տղաս անդամալոյծ պառկած է
7 տանը մէջ եւ սաստիկ տանջվում է։ Յիսուս նորան
8 ասաց Ես կ՚գամ եւ նորան կ՚բժշկեմ։ Հարիւրա-
պետը պատասխան տուաւ եւ ասաց Տէ՛ր արժա-
նի չեմ որ իմ տանս ծածկին տակը մտնես, բայց
9 միայնակ խօսքով ասա՝ եւ իմ տղաս կ՚բժշկվի։ Ին-
չուորդ՝ ես էլ մին իշխանութեան տակ լինող մարդ
եմ իմ ձեռքս տակը զինուորներ ունիմ եւ ասում
եմ սորան թէ, գնա՛՝ եւ գնում է. եւ միւսին
թէ, Ե՛կ՝ եւ գալիս է. եւ իմ ծառայիս՝ թէ,
10 Այս բանս արա՛ եւ անում է։ Երբոր Յիսուս լսեց,
զարմացաւ եւ ասաց նորանց որ իրեն եռեւէն գը-
նում էին. Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ, որ Իսրայէլին
մէջն էլ ընաւ մին ժամանակ այսպէսի հաւատք
11 չ՚գտի։ Բայց ասում եմ ձեզ, որ շատ մարդիք ա-
րեւելքիցն ու արեւմտիցը կ՚գան եւ Աբրահամի
եւ Իսահակի եւ Յակոբի հետ երկնքի արքայութե-
12 նումը կ՚նստին։ Եւ արքայութեան որդիքը դուրս
կելլին դրսի խաւարը, որ այն տեղ լաց եւ ա-
13 տամների կրճտելը կ՚լինի։ Եւ Յիսուս ասաց հա-
րիւրապետին. Գնա՛՝ եւ ինչպէս որ հաւատացիր
թող այնպէս լինի քեզ. եւ նորան տղան այն օրը
առողջացաւ։

14 Եւ երբոր Յիսուս եկաւ Պետրոսի տունը, տեսաւ
15 որ նորա զբաղանչը տենդի մէջ պառկած էր։ Նորան
ձեռքիցը բռնեց, եւ տենդը թողեց նորան. վերկա-
ցաւ եւ ծառայութիւն էր անում նորանց։
16 Երբոր իրիկուն էլաւ՝ շատ դիւահարներ բերին
նորան մօտ՝ եւ գնով խօսքով հանեց դեւերը, եւ
17 ամէն հիւանդները բժշկեց. Որ կատարվի Եսայի
մարգարէի ձեռով ասված բանն. թէ Նա մեր
հիւանդութիւնները վերացրուց՝ եւ մեր ցաւերը
վեր առաւ։
18 Յիսուս երբոր շատ ժողովուրդներ տեսաւ իրեն
չորս կողմովը, հրաման տուաւ այն կողմը գնալ։
19 Եւ մին կարդացող մօտ եկաւ եւ նորան ասաց.
Վա՛րդապետ՝ ես էլ քո ետեւէդ կ'գամ՝ որ տեղ
20 որ գնաս։ Եւ Յիսուս նորան ասաց. Աղվէսները
կենալոյ փոսեր ունին, եւ երկնքի թռչունները բոյն.
բայց Որդին մարդոյ մին տեղ չունի՝ որ իրեն գը-
21 լուխը դնէ։ Եւ նորա աշակերտներիցը մին ասաց
նորան. Տէ՛ր՝ ինձ հրաման տուր որ գնամ առաջ
22 իմ հայրս թաղեմ։ Յիսուս նորան ասաց. Ի՛մ ե-
տեւէս ե՛կ, եւ թո՛ղ մեռելները իրենց մեռելները
թաղեն։
23 Եւ երբոր մտաւ նաւը, նորա աշակերտները նո-
24 րա ետեւէն գնացին։ Եւ ահա՛ մեծ ալէկոծութիւն
էլաւ ծովին մէջ, մինչեւ որ նաւն էլ ծածկվում էր
25 ալիքներից, եւ ինքը քնած էր։ Եւ աշակերտները
մօտ եկին՝ նորան զարթնացրին եւ ասացին. Տէ՛ր՝
26 մեզ փրկի՛ր՝ որ կորչումենք։ Եւ նորանց ասաց.
Ինչո՞ւ վախկոտ էք պակասահաւատներ։ Այն ժա-
մանակը վերկացաւ՝ քամիներին եւ ծովին սաստեց,

27 եւ մեծ խաղաղութիւն ելաւ։ Եւ մարդիքը զար-
մացան եւ ասուէին. Սա ի՞նչպէսի մարդ է՝ որ
քամիներն ու ծովն էլ հնազանդվումեն սորան։
28 Եւ երբոր այն կողմն անցին Գերգեսացոց երկիրը
երկու դիւահար մարդ պատահեցին նորան, գե-
րեզմաններիցն դուրս եկած՝ որ այնքան շատ չար
էին, մինչեւ որ հնար չէր, թէ մին մարդ այն ճա-
29 նապարհովն անց կենայ։ Եւ ահա՛ աղաղակեցին
եւ ասացին. Յիսո՛ւս Որդի Աստուծոյ, քեզ ի՞նչ
բան կայ մեզ հետ, որ եկել էս անժամանակ մեզ
30 տանջել։ Եւ նորանցից հեռու մին խոզի երամակ
31 կար որ արածուէր։ Եւ դեւերն աղաչուէին նո-
րան եւ ասուէր, թէ որ մեզ այս տեղիցս հանես,
հրամա՛ն տուր մեզ՝ որ գնանք այն խոզերին երա-
32 մակը։ Եւ նորանց ասաց՝ Գնացէ՛ք. եւ նորանք
դուրս եկին գնացին խոզերին երամակը. եւ խո-
զերին ամեն երամակն այն բարձր տեղիցը վազեց
33 ծովին մէջ, եւ ջրերին մէջը մեռան։ Եւ խոզարած-
ները փախան, եւ գնացին քաղաքը. պատմեցին
34 ամենը, եւ դիւահարներին բաներն էլ։ Եւ ահա՛
ամեն քաղաքը դուրս եկաւ Յիսուսի առաջը. եր-
բոր նորան տեսին՝ աղաչեցին որ գնայ իրենց երկ-
րիցը։

ԳԼ. Թ

Փրիսաոսի հրաշքներն իրեն քաղաքումը. անդամալոյծը. Մատթէոսին կանչելը. աչակերտաց պահք չ'պահելը. տեռատես կինը. Յայրոսի աղջկան յարութիւնը. երկու կոյրերը. դիւահար համրը։

1 Եւ նաւը մտաւ անցաւ այն կողմը, եւ եկաւ ի-

2 բեն քաղաքը։ Եւ ահա՛ մի անդամալոյծ բերին նո-
ր ան մօտ, որ մահիճին մէջ դրած էր. եւ Յիսուս
նորանց հաւատքը տեսնելով՝ անդամալուծին ա-
3 սաց. Քո մեղքերդ թողված լինին քեզ։ Եւ ահա՛
կարդացողներից մին քանիսը իրենց մտքումն ա-
4 սացին. Թէ, Հայհոյումէ դա։ Յիսուս նորանց
մտածմունքն իմացաւ եւ ասաց նորանց. Ինչո՞ւ էք
5 չար բան մտածում դուք ձեր սրտերումը։ Ո՞րն է
հեշտ, ասել՝ Թէ, Քո մեղքերդ թողված լինին
6 քեզ. Թէ ասել՝ Վե՛ր կաց եւ մա՛ն եկ։ Բայց որ
դուք իմանաք՝ Թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ու-
նի երկրիս վերայ մեղաց թողութիւն տալոյ. այն
ժամանակն անդամալուծին ասաց. Վե՛ր կաց քո
7 մահիճդ առ եւ գնա՛ քո տունդ։ Եւ նա վերկա-
8 ցաւ եւ գնաց իրեն տունը։ Երբոր ժողովուրդները
տեսին, զարմացան՝ եւ Աստուծոյ փառք էին տա-
լիս, որ այնպիսի իշխանութիւն է տուել մարդ-
կանց։

9 Եւ Յիսուս երբոր այն տեղից առաջ գնաց, տե-
սաւ մին Մատթէոս անուն մարդ, որ նստած մաք-
սաւորութիւն էր անում. եւ նորան ասաց. Իմ ե-
տեւէս ե՛կ. եւ նա վերկացաւ գնաց նորան ետե-
10 ւէն։ Եւ էլաւ երբոր նորան տանը սեղանի նստած
էր, եւ ահա՛ ուրիշ էլ շատ մաքսաւորներ եւ մե-
ղաւորներ եկել էին եւ Յիսուսի ու իր աշակերտ-
11 ներին հետ նստած էին։ Երբոր փարիսեցիքը տեսին
նորա աշակերտներին ասացին. Ի՞նչու ձեր վարդա-
պետը մաքսաւորներին եւ մեղաւորներին հետ հաց է
12 ուտում։ Բայց Յիսուս երբոր լսեց, նորանց ասաց.
Կարօղներին բժիշկ պէտք չէ՛, այլ հիւանդներին։

13 Գնացէ՛ք սովորեցէ՛ք՝ թէ ի՞նչ է որ ասէ՝ Ողորմութիւն եմ կամենում՝ եւ ո՛չ մատաղ. ինչուսո՛ր՝ ես չեմ եկել որ արդարներին կանչեմ, այլ մեղաւորներին։

14 Այն ժամանակը Յովհաննէսի աշակերտները նորան մօտ եկին եւ ասացին. Ինչո՞ւ մենք եւ փարիսեցիքը շատ ծոմ ենք պահում, եւ քո աշակերտներդ չեն
15 պահում։ Յիսուս նորանց ասաց՝ Միթէ կարելի՞ է որ հարսանիքի տղայք սուգ անեն քանի որ փեսան նորանց հետ է. բայց օրեր կ'գան՝ որ փեսան նո-
16 րանցից կառնվի, եւ նորանից ետեւ կ'պահեն։ Ո՛չ ոք չ'մաշված կարկատանի կտոր հին շորի վերայ չի՛ ձգել ինչուսո՛ր՝ նա այն հին շորի ուժն էլ կառնէ դուրս կ'գնայ՝ եւ նորա պատռուածքն է՛լ աւելի
17 չար կ'լինի։ Եւ նոր գինին հին տակերի մէջ չեն ածել, ապա թէ ոչ՝ տակերը կը պատռվին՝ եւ գինին կ'թափվի, եւ տակերն էլ կ'կորչին. բայց նոր գինին նոր տակերի մէջ կ'ածեն, եւ երկուքն էլ կ'պահվին։
18 Դեռ քանի որ նա սա խօսում էր նորանց հետ, ահա՛ մի իշխան եկաւ նորան երկրպագութիւն արաւ՝ եւ ասաց. իմ աղջիկս ճիշտ հիմիկ մեռնելոյ վերայ է. միայն թէ ե՛կ եւ քո ձեռդ նորան վերայ
19 դի՛ր՝ եւ կապրի։ Յիսուս վերկացաւ եւ աշակերտներովը գնաց նորան ետեւէն։

20 Եւ ահա՛ մի կին, որ տասներկու տարի միշտ արիւն թափելով ցաւագար էր, մօտ եկաւ՝ եւ ե-
21 տեւիցը նորան շորի ծայրին դիպաւ։ Ինչուսո՛ր՝ իրեն մտքումն ասում էր՝ թէ, Մինակ նորան շորին դպչիմ
22 կ'փրկվիմ։ Բայց երբոր Յիսուս յետ դարձաւ եւ նորան տեսաւ, ասաց. Ժի՛ր կաց ո՛վ դուստր՝ քո

հաւատքդ քեզ ապրեցրուց. եւ իսկ այն ժամին կինն
աղատեցաւ։
23 Երբոր Յիսուս եկաւ իշխանին տունը, տեսաւ
փող փչողները եւ շատ ամբոխը, Նորանց ասաց. Հե-
24 ռո՛ւ գնացէք, ինչու

եւ արքայութեան աւետարանը քարոզում՝ եւ ժո-
ղովուրդի միջի ամեն ցաւերն ու ամեն հիւանդու-
36 թիւնները բժշկում էր։ Եւ ժողովուրդներն որ տես-
սաւ՝ խեղճն եկաւ նորանց վերայ. որ աշխատած եւ
ցրված էին, ինչպէս ոչխարներ որ հովիւ չունին։
37 Այն ժամանակն իրեն աշակերտներին ասաց. Հունձ-
38 քը շատ են՝ եւ մշակները քիչ։ Ուրեմն աղաչեցէ՛ք
Հնձի Տիրոջը՝ որ մշակներ ուղարկէ իրեն հունձը։

ԳԼ. Ժ

Տասներկու աշակերտքը և Քրիստոսի նորանց տուած պատուէրները։

1 Եւ իրեն տասներկու աշակերտներին իրեն մօտ կան-
չեց, եւ նորանց իշխանութիւն տուաւ ամեն պիղծ
դեւերին վե՛րայ, որ նորանց հանեն. եւ ամեն ցա-
ւերն ու ամեն հիւանդութիւնները բժշկեն։
2 Եւ այն տասներկու առաքելոց անունները սա էին.
առաջինը Սիմոն՝ Պետրոս կոչուածը, եւ նորա եղ-
3 բայր Անդրէասը, Յակոբոս Զեբեթեան՝ եւ նորա
եղբայր Յոհաննէսը. Փիլիպպոս եւ Բարթողիմէոս.
Թոմաս եւ Մատթէոս մաքսաւորը. Յակոբոս Ալ-
4 փեանը, եւ Ղեբէոսն որ Թադէոս կոչվեցաւ։ Սիմոն
Կանանացին՝ եւ Յուդա Իսկարիոտացին՝ նա, որ
մատնեց նորան։
5 Այս տասներկուսին Յիսուս ուղարկեց, նորանց
պատուէր տուաւ եւ ասաց. Հեթանոսներին ճանա-
պարհը չգնաք. եւ Սամարացոց քաղաքը չմտնէք։
6 Բայց աւելի գնացէ՛ք Իսրայէլի տան կորած ոչխար-

7 ներին մնա։ Եւ երբոր կ'գնաք, քարոզեցէ՛ք եւ ա-
8 սացէ՛ք. Երկնքի արքայութիւնը մօտացել է։ Հի-
ւանդները բժշկեցէ՛ք. բորոտները սրբեցէ՛ք. դեւե-
9 ը հանեցէ՛ք. ձրի առէք՝ ձրի՛ տուէք։ Վեր չի՛
առնէք ո՛չ ոսկի՝ եւ ո՛չ արծաթ, եւ ո՛չ պղնձէ
10 փող ձեր գօտիներումը։ Ո՛չ ճանապարհի պարկ, եւ
ո՛չ երկու շոր՝ ո՛չ կօշիկ՝ ո՛չ դաւազան. ինչուորդ
11 մշակն իրեն կերակրին արժանի է։ Ո՛ր քաղաք՝
կամ գիւղ որ մտնէք, հարցրէ՛ք թէ նորանումը ո՛վ
է արժանի, եւ այնտեղ կացէ՛ք՝ մինչեւ որ այնտե-
12 ղից դուրս գնաք։ Եւ երբոր տունը կ'մտնէք, ողջո՛յն
տուէք նորան եւ ասացէ՛ք. Ողջո՛յն այս տանս։
13 Թէ որ այն տունը արժանի է, ձեր ողջոյնը նորա
վերայ կ'գայ. բայց թէ որ արժանի չէ՝ ձեր ողջոյնը
14 յետ կ'դառնայ դէպի ձեզ։ Եւ ո՛վ որ ձեզ չ'ընդա-
նի՝ եւ ձեր խօսքին ականջ չի՛ դնէ, երբոր այն տա-
նիցը կամ այն քաղաքիցը դուրս կ'գնաք, ձեր ոտ-
15 ներիցը փոշին թա՛փ տուէք։ Ճշմարիտն ասում եմ
ձե՛զ, որ Սոդոմացոց եւ Գոմորացոց երկրին համար
աւելի հեշտ կ'լինի դատաստանի օրումը քան այն
քաղաքին։
16 Ա՛հա՝ ես յուղարկում եմ ձեզ ինչպէս ոչխարներ
գայլերի մէջ. սրահամար խորագէ՛տ էլէք ինչպէս
17 օձերը, եւ միամի՛տ՝ ինչպէս աղաւնիքը։ Զգաշ կա-
ցէք մարդկանցից. ինչուորդ ձեզ դատաստան կ'բա-
շեն եւ իրենց ժողովարաններին մէջ կ'տանջեն ձեզ։
18 Եւ դատաւորների եւ թագաւորների առաջը կ'տա-
նեն ձեզ իմ պատճառովն՝ որ նորանց եւ հեթա-
19 նոսներին վկայութիւն լինի։ Բայց երբոր կ'մատնեն
ձեզ, հոգս մի՛ անէք՝ թէ ի՞նչպէս կամ ի՞նչ պիտի

խօսիք. ինչուոր՝ իսկ այն ժամուամբ կ'տրվի ձեզ ինչ
20 որ պիտի խօսիք։ Պատճառնոր՝ չէ՛ թէ դուք էք որ
կ խօսիք, բայց ձեր Հօրը Հոգին է որ ձեզանուամ կը
21 խօսի։ Եղբայրը եղբօրը մահու կ'մատնէ, եւ հայրն
որդւոյն. եւ որդիքը վեր կ'կենան իրենց հարանց վե-
22 բայ եւ նորանց կ'սպանենն։ Եւ ամենին ատելի կը
լինիք իմ անունիս համար. բայց ով որ կ'համբերէ
23 մինչեւ վերջը՝ նա՛ կապրի։ Եւ երբոր այս քաղա-
քուամ հալածեն ձեզ, փախէ՛ք ուրիշը. եւ թէ որ
նորանից էլ հալածեն ձեզ, փախէ՛ք այն միւսը։
Ճշմարիտն ասուամամ ձեզ, Որ չէ՛ք վերջացնիլ Իս-
բայելի քաղաքները. մինչեւ Որդին մարդոյ կ'գայ։
24 Աշակերտը վարպետից աւելի չէ, եւ ոչ ծառան
25 իրեն տիրոջից։ Բաւական է՝ թէ աշակերտն իրեն
վարպետին նման լինի. եւ ծառան իրեն տիրոջը նը-
ման։ Թէ որ տանուտէրը Բեեղզէբուղ կոչեցին, ա-
26 պա ո՞րքան աւելի նորան ընտանիքը։ Սրահմամբ էլ
մի՛ վախենաք նորանցից. ինչուոր՝ ոչինչ ծածուկ
բան չկայ՝ որ յայտնի չլինի. եւ թագուն բան՝
27 որ չիմացվի։ Ինչ որ խաւարումն ասուսամ ձեզ,
լուսի մէջն ասացէ՛ք, եւ ինչ որ ականջուամ լսու-
28 մէ՝ կտրներին վերայ քարոզեցէ՛ք։ Մի՛ վախենաք
նորանցից՝ որ մարմինը սպանուամեն եւ հոգին չեն
կարող սպանել. բայց աւելի վախեցէ՛ք նորանցից՝
որ կարող է հոգին եւ մարմինը կորցնել գեհենին
29 մէջ։ Չէ՞ որ երկու ծիտ մին դանկի են ծախվում.
եւ նորանցից մինը չի՛ ընկնիլ գետինը առանց ձեր
30 Հօրը։ Բայց ձեր գլխի ամեն մազերն էլ համարված
31 է։ Ուրեմն մի՛ վախենաք. ինչուոր՝ դուք աւելի լաւ
32 էք քան շատ ծտեր։ Ամեն ով որ ինձ մարդկանց

առաջին կ'դաւանէ՝ ես էլ նորան կ'դաւանեմ իմ
33 Հօրս առաջին որ երկնքումն է։ Եւ ո՛վ որ ինձ կու-
բանայ մարդկանց առաջին՝ ես էլ նորան կուրանամ
34 իմ Հօրս առաջին՝ որ երկնքումն է։ Զ'կարծէք թէ
եկել եմ երկրիս վերայ խաղաղութիւն ձգել. չեմ
35 եկել խաղաղութիւն ձգել, բայց սուր։ Պատճառն
որ՝ եկի որ մարդն իրեն հօրիցը, եւ աղջիկն իրեն
մօրիցն, եւ հարսն իրեն սկեսուրիցը բաժանեմ։
36 Եւ մարդոյ թշնամիներն իրեն ընտանիքը կ'լինին։
37 Ո՛վ որ հօրը կամ մօրը ինձանից աւելի կ'սիրէ, նա
ինձ արժանի չէ՛. եւ ո՛վ որ իրեն որդին կամ աղ-
ջիկը ինձանից աւելի կ'սիրէ, նա ինձ արժանի չէ՝։
38 Եւ ո՛վ որ իրեն խաչը չառնէ եւ իմ ետեւէս գայ,
39 նա ինձ արժանի չէ՛։ Ո՛վ որ իրեն անձը կ'դանէ՝
կ'կորցնէ նորան, եւ ո՛վ որ իրեն անձն ինձ համար
40 կորցրուց, կը գտնէ նորան։ Ո՛վ որ ձեզ կընդունի՝
ինձ կընդունի. եւ ո՛վ որ ինձ կընդունի, ինձ ու-
41 ղարկողին կընդունի։ Ո՛վ որ մարգարէ կընդունի՝
մարգարէի անունովը՝ նա մարգարէի վարձք կառ-
նէ. եւ ո՛վ որ արդարը կընդունի արդարի անունո-
42 նովը՝ արդարի վարձք կառնէ։ Եւ ո՛վ որ այս փո-
քրիներիցս մինին՝ մինակ մին աման ցուրտ ջուր խը-
մացնէ աշակերտի անունովը, ճշմարիտն ասումեմ
ձեզ, նա չ'կորցնիլ իրեն վարձքը։

23 ձեզ։ Եւ դու կա՛փառնայուամ. մինչեւ երկինքը
չի՛ բարձրանաս, բայց մինչեւ դժոխքը կ՚ցածա-
նաս. ինչու որ՝ եթէ Սոդոմի մէջն էլած էին այն
հրաշքներն՝ որ քեզանուամ էլան, ուղղորդ որ՝ մին-
24 չեւ այսօր դեռ մնուամէին։ Բայց ասուամեմ ձեզ՝ Որ
դատաստանի օրն Սոդոմացոց երկրին համար աւե-
լի հեշտ կ՚լինի քան քեզ։
25 Այն ժամանակը Յիսուս պատասխան տուաւ եւ
ասաց. Գոհանուամեմ քեզանից. ո՛վ Հայր, եր-
կնքի եւ երկրի Տէր. որ իմաստուններից ու գի-
տուններից այս բանս ծածկեցիր՝ եւ տղայոցն
26 յայտնեցիր։ Իրաւի՛ է ո՛վ Հայր. ինչու որ՝ այս-
27 պէս հաճոյ էլաւ քո առաջիդ։ Ամեն բան ինձ
տրվաւ իմ Հօրից. եւ ո՛չ ով չի ճանաչուամ Որ-
դուն՝ բայց միայն Հայրը եւ ոչ ով չի՛ ճանաչուամ
Հօրն՝ բայց միայն Որդին. եւ ո՛ւամ որ Որդին կա-
28 մենայ յայտնել։ Ինձ մօտ եկէ՛ք՝ ամեն վաստա-
կածներ եւ բեռնաւորներ. եւ ես հանգիստ կ՚տամ
29 ձեզ։ Իմ լուծս ձեր վերայ առէ՛ք. եւ ինձանից
սովորեցէ՛ք ինչու որ՝ ես հեզահոգի եմ եւ սրբ-
տով խոնարհ. եւ ձեր անձին համար հանգստու-
30 թիւն կ՚գտնէք։ Ինչու որ՝ իմ լուծս քաղցր է, եւ
իմ բեռս թեթեւ։

ԳԼ. ԺԲ

Քրիստոսի յանդիմանական պատասխանը փարիսեցիներին։

1 Այն ժամանակը Յիսուս շաբաթ օրը գնաց Նո-
բանց արտերին մէջ, եւ Նորան աշակերտները ստ-
2 վեցին, եւ սկսեցին հասկ պոկել եւ ուտել։ Եր-

բոր փարիսեցիքը տեսին՝ Նորան ասացին. Ահա՛ ք
աշակերտներդ բան են անում, որ արժան չէ՛ շա-
3 բաթ օրը անել։ Նա էլ ասաց Նորանց։ Դուք
չէ՞ք կարդացել նա՝ որ Դաւիթն արաւ այն ժա-
մանակն որ ինքը սովեց. եւ Նորանք էլ որ Նորան
4 հետն էին. թէ ինչպէս Աստուծոյ տունը մտաւ եւ
առաջաւորութեան հացը կերաւ. որ օրէնք չէր
Նորան ուտել, եւ ո՛չ էլ Նորանց որ Նորան
5 հետն էին. բայց միայն քահանայից։ Կամ թէ
չէ՞ք կարդացել օրէնքումը, որ քահանայքը շաբաթ
օրերը տաճարին մէջ շաբաթը պղծումեն. եւ մեղք
6 չէ՛ Նորանց։ Բայց ասումեմ ձեզ՝ Որ տաճարիցն էլ
7 մեծն է այս տեղ։ Բայց թէ որ գիտէիք ի՛նչ է այն
բանը՝ թէ Ողորմութիւն եմ ուզում եւ ո՛չ թէ
մատաղ. դուք չէ՛իք դատապարտիլ այն անմեղնե-
8 րին։ Ինչու որ՝ շաբաթու տէրն՝ Որդին մարդոյ է։
9 Եւ Յիսուս այն տեղից գնաց՝ եկաւ Նորանց ժո-
10 ղովարանը։ Եւ այն տեղ մին մարդ կար՝ որ Նո-
րա ձեռքը չորացած էր. Նորան հարցրին եւ ա-
սացին՝ թէ Շաբաթ օրը պէ՞տք է բժշկութիւն ա-
11 նել. որ Նորա վերայ չարախօսեն։ Եւ նա ասաց
Նորանց. Ո՛վ է ձեզանից այն մարդը. որ մին ոչ-
խար ունենայ եւ նա ընկնի փոսի մէջ շաբաթ օ-
12 րը, միթէ չի՞ բռնիլ Նորան եւ վերկացնիլ։ Ապա
ո՛րքան աւելի է մարդ քան թէ ոչխար. Նորահամար
13 պէտք է շաբաթ օրը բարիք գործել։ Այն ժամա-
նակը ասաց այն մարդուն. Ձեռքդ մեկնէ՛, նա էլ
14 մեկնեց. եւ ողջ էլաւ այն միւսին պէս։ Բայց փա-
րիսեցիքը դուրս գնացին. եւ Նորա համար խոր-
հուրդ արին՝ թէ ի՛նչպէս կորցնեն Նորան։

15 Եւ Յիսուս երբոր իմացաւ, այն տեղից հեռա-
ցաւ. եւ շատ ժողովուրդներ նորա ետեւէն գնա-
16 ցին. եւ ամենքը բժշկեց։ Եւ նորանց սաստեց՝ որ
17 իրենից մին մարդոյ բան չի՛ յայտնեն. Որ կատար-
18 վի Եսայի մարգարէի ձեռով ասվածը. Ահա՛ իմ
մանուկս՝ որ ես ընտրեցի. եւ իմ սիրելիս՝ որ իմ
անձս հաւանել է՛ նորան. իմ Հոգիս նորա վերայ կը
դնեմ, եւ Հեթանոսներին իրաւունքը կ'պատմէ։
19 Նա՝ չի՛ հակառակիլ. եւ չի՛ աղաղակիլ, եւ փո-
20 ղոցներին մէջ ո՛չ ով նորա ձայնը չի՛ լսել։ Ջարդ-
ված եղէգը չի փշրիլ, եւ վերջի կայծը հասած
պատրոյգը չի՛ անցնիլ. մինչեւ դատաստանը գլուխ
21 հանէ յաղթութենով։ Եւ նորա անունին հեթա-
22 նոսները յոյս կ'դնեն։ Այն ժամանակը մին կոյր
եւ համր դիւահար բերին նորան մօտ՝ եւ նորան
բժշկեց. այնպէս որ համրը եւ կոյրը խօսեց եւ
23 տեսաւ։ Բոլոր ժողովուրդները զարմացան եւ ա-
սումէին. Զ'լինի՞ թէ սա է Քրիստոսը Դաւթի որ-
24 դին։ Բայց փարիսեցիքն երբոր լսեցին՝ ասացին.
Թէ Դա դեւերը ուրիշ բանով չի հանում. բայց
25 միայն դեւերի իշխան Բէեղզէբուղի ձեռովը։ Եր-
բոր Յիսուս նորանց միտքն իմացաւ, ասաց նո-
րանց. Ամեն թագաւորութիւն որ իրեն մէջ բա-
ժանված է՝ կ'կործանվի. եւ ամեն քաղաք կամ
26 տուն որ իրեն մէջ բաժանված է՝ չի՛ մնալ։ Եւ
թէ որ սատանան սատանային հանէ, իրեն միջու-
մը բաժանվեցաւ. էլ ի՞նչպէս նորան թագաւորու-
27 թիւնը կ'կենայ։ Եւ եթէ ես Բէեղզէբուղաւն եմ
հանում դեւերը, ապա ձեր որդիքն ի՞նչով կ'հա-
նեն. նորահամար նորանք կ'լինին ձեզ դատաւոր։

28 Այս թէ որ ես Աստուծոյ Հոգովն եմ հանում դեւերը. ուրեմն Աստուծոյ արքայութիւնը ձեզ
29 վերայ հասել է։ Կամ ի՞նչպէս մին մարդ կարող է զօրաւոր մարդոյ տունը մտնել՝ եւ նորա բաներըն յափշտակել. թէ որ առաջ այն զօրաւոր մարդը
30 չ'կապէ, եւ յետոյ նորա տունը յափշտակէ։ Ո՛վ որ ինձ հետ չէ՝ նա ինձ հակառակ է. եւ ո՛վ որ
31 ինձ հետ չի՝ ժողովում՝ նա ցրվում է։ Դորահամար ասում եմ ձեզ. Ամեն մեղք եւ հայհոյանք կ'թողվին մարդկանց, բայց Հոգոյն դէմ հայհոյանքը չի՝
32 թողվիլ։ Եւ ո՛վ որ Որդոյն մարդոյ դէմ՝ բան ասէ՝ կ'թողվի նորան. բայց ո՛վ որ Սուրբ Հոգոյն դէմ ասէ, նորան չի՝ թողվիր. ո՛չ այս աշխարհ-
33 քումն՝ եւ ո՛չ այն։ Կամ ծառը բարի՝ արէք՝ եւ նորա պտուղն էլ բարի. կամ ծառը չա՛ր արէք՝ եւ նորա պտուղն էլ չար. ինչու որ՝ ծառն իրեն
34 պտղովն կ'ճանաչվի։ Իժի զաւակներ՝ դուք ի՞նչպէս կարող էք բարի բաներ խօսիլ՝ որ չար էք.
35 ինչու որ՝ սրտի աւելցածիցը կ'խօսի բերանը։ Բարի մարդը՝ իրեն սրտի բարի գանձիցը բարիք կ'հանէ, եւ չար մարդը իրեն սրտի չար գանձիցը չար կ'հա-
36 նէ։ Մի՛սոյն թէ ասում եմ ձեզ. Թէ ամեն դատարկ բանի համար որ մարդիկ կ'խօսին՝ պատասխան պի-
37 տի տան դատաստանի օրումը։ Ինչու որ՝ քո խօսքերիցդ կարդարանաս, եւ քո խօսքերիցդ կը դատապարտվիս։
38 Այն ժամանակը մին քանիսը կ'արդացողներիցը եւ փարիսեցիներիցը պատասխան տուին եւ ասացին. Վա՛րդապետ՝ ուզում ենք որ քեզանից մի՝
39 նշան տեսնենք։ Նա պատասխան տուաւ եւ նո-

բանց ասաց. Չար եւ շնացող ազգը նշան է ուզում. եւ նշան չի՛ տվվիլ նորան, բայց միայն
40 Յոնան մարգարէի նշանը։ Պատճառնոր՝ ինչպէս Յոնան երեք օր եւ երեք գիշեր կէտ ձկան փորումն էլաւ, այնպէս էլ Որդին մարդոյ երեք օր եւ ե-
41 րեք գիշեր երկրի սրտումը կ'լինի։ Նինուէացւոց մարդիքը դատաստանին վեր կ'կենան այս ազգիս հետ, եւ սորան կ'դատապարտեն. ինչուոր՝ նորանք Յոնանու քարոզութենովը ապաշխարեցին. եւ հիմիկ ահա՛ Յոնանից աւելի մեծն է այստեղ։
42 Հարաւային երկրի թագուհին դատաստանին վեր կ'կենայ այս ազգիս հետ, եւ սորան կ'դատապարտէ. ինչուոր՝ նա երկրի ծայրից եկաւ՝ որ Սողոմոնի իմաստութիւնն լսէ. եւ ահա՛ Սողոմոնից աւելի մեծն է այստեղ։
43 Բայց ինչ ժամանակ որ պիղծ դեւը դուրս է գալիս մարդիցը՝ անջուր տեղերումը ման է գալիս.
44 հանգիստ է խնդրում՝ եւ չի՛ գտնում։ Այն ժամանակն ասում է. Յետ դառնամ իմ տունս՝ որ այն տեղից դուրս եկի. եւ գալիս է նորան գտնում՝
45 պարապ, սրբված եւ պատրաստված։ Այն ժամանակը գնում՝ իրենից էլ աւելի չար՝ եօթը դեւ է առնում իրեն հետ, եւ մտնում բնակվում է այն տեղ. եւ այն մարդոյ յետինն աւելի չար է լինում քան թէ առաջինը. այսպէս էլ կ'լինի այս չար ազգիս։
46 Դեռ քանի որ ան ժողովուրդներին հետ խօսում էր, ահա՛ նորան մայրը եւ նորան եղբարքը դուրսը կանգնել էին՝ եւ ուզում էին որ նորան հետ
47 խօսին։ Եւ մին մարդ նորան ասաց. Ահա քո մայ-

բրդ եւ քո եղբարքդ դուրսը կանգնած են, եւ ու-
48 զումն որ քեզ հետ խօսին։ Նա պատասխան
տուաւ նորան՝ որ ասաց իրեն, եւ ասաց. Ո՞վ է
49 իմ մայրս կամ ո՞վ են իմ եղբարքս։ Եւ իրեն
ձեռքը դէպի աշակերտներին մեկնեց՝ եւ ասաց.
50 Ահա՛ իմ մայրս եւ իմ եղբարքս։ Ինչու որ՝ ո՛վ
որ իմ Հօրս կամքը կատարէ որ երկնքումն է, նա
է իմ եղբայրս՝ քոյրս եւ մայրս։

ԳԼ. ԺԳ

Աստուծոյ արքայութեան առակները։

1 Ա.յն օրը Յիսուս տանիցը դուրս ելաւ՝ եւ ծովի
2 եզերին մօտ նստեց։ Եւ շատ ժողովուրդներ նորան
մօտ ժողովեցան, մինչեւ որ նա նաւը մտաւ եւ
նստեց. եւ բոլոր ժողովուրդը ծովի եզերումը կանգ-
3 նել էր։ Եւ նորանց հետ շատ բան էր խօսում ա-
ռակներով, եւ ասում։
4 Ահա մին սերմ ցանող մարդ դուրս գնաց որ
սերմը ցանէ. եւ իրեն սերմելոյ ժամանակը մին քա-
նիսը ճանապարհի վերայ ընկաւ՝ եւ երկնքի թռչ-
5 չունը եկաւ եւ նորան կերաւ։ Եւ միւսը քարքա-
ռուտ տեղ ընկաւ՝ որ տեղ որ շատ հող չ'կար, եւ
շուտով բուսաւ հողի պակասութեան պատճառովը։
6 Երբոր արեգակը ծագեց, տաքացաւ. եւ որովհե-
7 տեւ արմատ չունէր՝ չորացաւ։ Եւ միւսը ընկաւ
փշերին մէջ եւ փշերը դուրս եկին ու խեղդեցին
8 նորան։ Եւ միւսը բարի երկրի վերայ ընկաւ, եւ
պտուղ էր տալիս. կա՛ր որ հարիւր, եւ կար որ

9 վասթասուն, եւ կար որ երեսուն։ Ո՛վ որ լսելոյ ա-
կանջ ունի՝ թո՛ղ լսէ։
10 Եւ աշակերտները մօտ եկին՝ եւ Նորան ասացին.
11 Ինչո՞ւ Նորանց հետ առակներով ես խօսում։ Նա
պատասխան տուաւ՝ եւ Նորանց ասաց. Նորահա-
մար որ՝ ձեզ տվված է երկնքի արքայութեան խոր-
12 հուրդները գիտել, բայց Նորանց չի՛ տվված։ Պատ-
ճառնոր՝ ո՛վ որ ունի Նորան կ'տվվի եւ կաւելա-
նայ. եւ ո՛վ որ չունի Նորանից՝ նա էլ որ ունի,
13 վերկառնվի։ Նորահամար առակներով եմ խօ-
սում Նորանց հետ, որ տեսնուումեն եւ չե՛ն տես-
նում. եւ լսումեն՝ եւ չե՛ն լսում, եւ մտքերը չե՛ն
14 առնում։ Եւ Եսայեայի մարգարէութիւնը կա-
տարվումէ Նորանց վերայ՝ որ ասումէ Լսելով կը
լսէք, եւ չէ՛ք իմանալ. եւ տեսնելով կ'տեսնէք, եւ
15 չէ՛ք տեսնիլ։ Ինչուոր՝ այս ժողովրդիս սիրտը թանձ-
րացաւ, եւ իրենց ականջներովը ծանր լսեցին, եւ
իրենց աչքերը խփեցին՝ որ բնաւ մին ժամանակ
աչքերով չ'տեսնեն՝ եւ ականջներով չ'լսեն, եւ
սրտով չիմանան, եւ յետ դառնան եւ ես Նորանց
16 բժշկեմ։ Բայց երանի է ձեր աչքերին՝ որ տես-
17 նումեն, եւ ձեր ականջներին՝ որ լսումեն։ Ճըշ-
մարիտն ասումեմ ձեզ. Որ շատ մարգարէներ եւ
արդարներ ցանկացան տեսնել նա՝ որ դուք էք
տեսնում, եւ չ'տեսին. եւ լսել նա՝ որ դուք էք
լսում՝ եւ չ'լսեցին։
18 Եւ հիմիկ լսեցէ՛ք դուք սերմ ցանողին առակը։
19 Ամէն ամենիցը՝ որ արքայութեան բանը լսում եւ
միտք չի՛ առնում, գալիս է չարն՝ եւ Նորա սրտի
մէջ սերմածը յափշտակում. սա նա է՝ որ ճանա-

20 պարհին վերայ սերմվեցաւ ։ Եւ նա որ քարքարուտ
տեղը սերմվեցաւ նա է, որ երբոր բանը լսումէ՝
21 շուտով ուրախութենով ընդունումէ նորան։ Բայց
որովհետեւ արմատ չունի իրեն մէջ, քիչ ժամա-
նակ է մնում. երբոր նեղութիւն եւ հալածանք են
լինում այն բանին համար, շուտով դայթակղվու-
22 մէ։ Բայց նա որ փշերին մէջ սերմվեցաւ՝ նա է,
որ երբոր բանը լսումէ, աշխարհքիս հոգերն եւ մե-
ծութեան խաբեբայութիւնը այն բանը խեղդու-
23 մեն՝ եւ անպտուղ է լինում։ Բայց նա որ բարի
երկրումը սերմվեցաւ՝ նա է, որ երբոր բանը լսու-
մէ՝ միտքն էլ է առնում եւ պտուղ տալիս. կայ
որ հարիւր, եւ կայ որ վաթսուն, եւ կայ որ ե-
րեսուն։

24 Ուրիշ առակ էլ նորանց առաջին դրաւ եւ ա-
սաց. Երկնքի արքայութիւնը նմանվեցաւ մին մար-
25 դոյ՝ որ իրեն արտումը բարի սերմը ցանեց։ Եւ որ
ժամանակ մարդիքը դնացին, նորա թշնամին ե-
26 կաւ եւ ցորենին մէջ որոմ ցանեց եւ դնաց։ Եւ
երբոր խոտը բուսաւ՝ եւ պտուղ տուաւ՝ ապա ո-
27 րոմն էլ երեւեցաւ։ Տան տիրոջ ծառաներն եկին
նորան ասացին. Տէ՛ր՝ չէ՞ որ դու քո արտումդ
բարի սերմը սերմեցիր, ապա ի՞նչ տեղից է այն
28 որոմը։ Նա էլ ասաց նորանց. Թշնամի մարդ է ա-
րել այն։ Ծառաներն ասացին նորան. Կամենո՞ւ-
29 մես որ դնանք նա քաղենք դուրս հանենք։ Նա
էլ նորանց ասաց. Չէ՛. չ՝լինի՛ թէ երբոր որոմը
30 քաղէք, ցորենն էլ նորա հետ դուրս հանէք. Թո՛ղ
տուէք որ երկուսը միասեղ մեծանան մինչեւ հունձ-

քը. եւ հնձի ժամանակը հնձողներին կ'ասեմ՝ թէ,
Առաջ որոմը քաղեցէ՛ք եւ նորան խուրձ խուրձ
կապեցէ՛ք որ այրվի, եւ ցորենն իմ ամբարներիս
մէջ ժողովեցէ՛ք։
31 Մին ուրիշ առակ էլ նորանց առաջին դրաւ՝
եւ ասաց. Երկնքի արքայութիւնը նման է մանա-
նեխի հատի. որ նորան մին մարդ առաւ՝ եւ իրեն
32 արտին մէջ սերմեց, Որ ամեն սերմունքիցը փոքր
է. եւ երբոր կաճի, ամեն բանջարի վերայ մեծա-
նում է եւ ծառ լինում՝ մինչեւ որ երկնքի թռչունները գան եւ նորա ճղերին վերայ հանգիստ առնեն։
33 Ուրիշ առակ էլ խօսեց նորանց հետ եւ ասաց.
Երկնքի արքայութիւնը նման է խմորի՝ որ նորան
մին կին առաւ՝ եւ երեք չափ ալիւրի մէջ պահեց,
մինչեւ որ ամենն էլ խմորվեցաւ։
34 Այս ամեն բաներս Յիսուս առակներով խօսեց
ժողովուրդներին հետ. եւ առանց առակի բան
35 չէ՛ր խօսում նորանց հետ. Որ մարգարէի ասածը
կատարվի՝ թէ Առակներով կ'բանամ իմ բերանս՝
եւ դուրս կ'բղխեմ աշխարհքի սկզբիցը ծածկված
բաները։
36 Այն ժամանակը Յիսուս ժողովուրդները թողեց՝
եկաւ տուն. աշակերտները նորան մօտ եկին եւ
ասացին. Այն արտի որոմների առակը մեկնէ՛ մեզ։
37 Նա պատասխան տուաւ եւ նորանց ասաց. Այն
38 բարի սերմը ցանողը՝ Որդին մարդոյ է։ Եւ արտը՝
այս աշխարհքս է. բարի սերմը նորանք են՝ որ արքայութեան որդիք են. եւ որոմը՝ չարի որդիքն են.
39 Եւ թշնամին որ այն սերմեց, սատանան է. եւ

հունձքն աշխարհքի վերջն է. եւ հնձողները՝ հրե-
40 ռելտակներն են։ Ինչպէս որ որոմն հաւաքվում եւ
կրակի մէջ այրվում է, այնպէս էլ աշխարհքիս
41 վերջումը կ'լինի։ Որդին մարդոյ իրեն հրեշտակնե-
րը կուղարկէ՝ եւ նորա արքայութենից ամէն դայ-
թակղութիւնները կ'ժողովեն՝ եւ նորանց էլ՝ որ ա-
42 նօրէնութիւն են գործում։ Եւ նորանց կ'ձգեն
կրակի փուռանը մէջ, որ այնտեղ լաց եւ ատամների
43 կրճատելը կ'լինի։ Այն ժամանակ արդարներն ա-
րեգակաեան պէս կ'ծագին երկնքի արքայութեան մէջ։
Ո՛վ որ լսելոյ ականջ ունի՝ թո՛ղ լսէ։
44 Դարձեալ՝ երկնքի արքայութիւնը նման է մին
արտի մէջ պահված գանձի, որ նորան մին մարդ
գտաւ պահեց. եւ ուրախութենիցը գնում՝ ամէն
ինչ որ ունի ծախում՝ եւ այն արտն առնում։
45 Դարձեալ՝ երկնքի արքայութիւնը նման է մին
վաճառական մարդոյ որ գեղեցիկ մարգարիտների
46 մէն կ'գայ։ Եւ երբոր մին պատուական մարգա-
րիտ գտաւ, գնաց ամէն ինչ որ ունէր ծախեց՝ եւ
այն մարգարիտը գնեց։
47 Դարձեալ՝ երկնքի արքայութիւնը նման է մին
ծովը ձգած ուռկանի, որ ամէն կերպ ցեռեր ժողո-
48 վեց։ Եւ երբոր լցվաւ՝ նորան ցամաքը հանեցին,
նստեցին եւ լաւերը ժողովեցին ամանների մէջ, եւ
49 անպէտները դուրս ձգեցին։ Այսպէս էլ կ'լինի
աշխարհքիս վերջին. հրեշտակները դուրս կ'գան
50 եւ չարերը կ'ջոկեն արդարների միջից, եւ նորանց
կ'ձգեն կրակի փուռանը մէջ, որ այնտեղ լաց եւ ա-
տամների կրճատելը կ'լինի։
51 Յիսուս ասաց նորանց. Հասկացա՞ք այս ամէն

52 բաներս. ասացին նորան. Այո՛ տէ՛ր։ Նա էլ նո-
ր ասաց. Սորահամար ամէն կարդացողը որ եր-
կնքի արքայութեան բաներին տեղեկացած է, նը-
ման է տանտէր մարդոյ՝ որ իրեն դանձիցը նորը եւ
հինը հանուէ։
53 Եւ էլաւ երբոր Յիսուս այս առակներս կատա-
54 րեց, այն տեղից գնաց։ Եւ եկաւ իրեն գաւառը
եւ նորանց ժողովարաններումը սովորցնուէր նո-
ր ասաց, մինչեւ որ զարմանուէին նորանք եւ ա-
սուէ. Սորան ո՞ր տեղից է այս իմաստութիւնս եւ
55 զօրութիւններս։ Չէ՞ որ սա հիւսան որդին է. չէ՞
որ սորա մայրը՝ Մարիամ կ'կոչվի. եւ սորա եղ-
բարքը Յակոբոս՝ եւ Յոսէս՝ եւ Սիմոն, եւ Յու-
56 դաս։ Եւ չէ՞ որ սորա ամէն քոյրերը մեզ մօտ են.
57 ապա ո՞ր տեղից է սորան այս ամէն բաներս։ Եւ
գայթակղվուէին նորան վերայ. Յիսուս էլ նորանց
58 ասաց. Դէ՛ Մարգարէ անարգված չի՛ լինիլ՝ բայց
իրեն երկրին եւ իրեն տանը մէջ։ Եւ այն տեղ
շատ հրաշքներ չարաւ նորանց անհաւատութեա-
նը պատճառաւը։

ԳԼ. ԺԴ

Յոհաննու գլխատումը. 5000 մարդկանց կերակրելը.
Ծովին վերայ գնալը։

1 Այն ժամանակը Հերոդէս չորրորդապետը Յիսու-
2 սին համբաւը լսեց. Եւ իրեն ծառաներին ասաց.
Նա Յոհաննէս մկրտիչն է, նա մեռելներին միջից
յարութիւն առաւ. եւ նորահամար հրաշքներ են
լինում նորանով։

3 Պատճառեցեր՝ Հերովդէս բռնեց Յովհաննէսին՝ նո-
րան կապեց եւ բանտի մէջ դրաւ՝ Հերովդիայի հա-
4 մար՝ որ իրեն եղբայր Փիլիպպոսին կինն էր։ Ին-
չուրց՝ Յովհաննէս նորան ասուէր՝ Թէ՝ Արժան
5 չէ՛ քեզ՝ որ դերան ունենաս։ Եւ ուզուէր որ
նորան սպանէ՝ բայց ժողովրդեանցը վախուէր՝ ին-
6 չուրց՝ նորան մարգարէի տեղ էին դնում։ Եւ եր-
բոր Հերովդէսի ծննդեան օրն էլաւ՝ Հերովդիայի աղ-
ջիկը սեղանի նստածներին մէջ պար եկաւ՝ եւ հե-
7 րովդէսին լաւ թուեցաւ։ Նորահամար էլ երդուս-
մով խոստացաւ նորան՝ Թէ ինչ որ ուզէ՝ տայ նո-
8 րան։ Նա էլ ինչպէս որ առաջ ի՛րեն մօրիցը խր-
բատ էր առել՝ ասաց։ Այս սկուտեղիս վերայ Յո-
9 հաննէս մկրտչի գլուխը տո՛ւր ինձ։ Եւ թագաւոր-
ը տրամեցաւ՝ բայց իրեն երդումին՝ եւ իրեն հետ
նստածներուն համար՝ հրաման տուաւ՝ որ
10 տան նորան։ Եւ ուղարկեց բանտի մէջ Յովհաննէ-
11 սին գլուխը կտրեց։ Եւ նորա գլուխը սկուտեղի
վերայ բերին եւ աղջկանը տուին՝ եւ նա տարաւ
12 իրեն մօրը մօտ։ Եւ նորա աշակերտներն եկին նո-
րա մարմինը վեր առին եւ թաղեցին։ եւ եկին Յի-
սուսին պատմեցին։
13 Եւ Յիսուս երբոր լսեց՝ այն տեղից նաւով գնաց
առանձին մին անապատ տեղ։ Ժողովուրդներն եր-
բոր լսեցին՝ այն տեղի քաղաքներից ոտով գնա-
ցին նորան ետեւէն։
14 Եւ երբոր դուրս եկաւ՝ եւ այն շատ ժողովուր-
դը տեսաւ՝ խղճաց նորանց վերայ՝ եւ նորանց հի-
ւանդները բժշկեց։
15 Եւ երբոր իրիկվան դէմ էլաւ՝ աշակերտները նո-

բան մեռ եկին եւ ասացին. Տեղս անապատ է՝ եւ
օրս էլ անցել է. այդ ժողովուրդներդ թո՛ղ տուր՝
որ գնան շրջս կողմի գիւղերն իրենց համար կերա-
16 կուր գնեն։ Եւ Յիսուս ասաց. Պէ՛տք չէ դրանց
17 որ գնան. դո՛ւք տուէք դրանց ուտել։ Եւ նոր-
բանք ասացին նորան Մենք այստեղ բան չու-
նինք, բայց միայն հինգ հատ հաց՝ եւ երկու ձու-
18 կն։ Եւ նորանց ասաց. Նա այստեղ բերէ՛ք։
19 Եւ հրաման տուաւ որ ժողովուրդը խոտի վերայ
նստացնեն. եւ այն հինգ հացը եւ երկու ձուկն
առաւ դէպի երկինքը նայեց՝ օրհնեց եւ կտրեց,
եւ այն հացերն աշակերտներին տուաւ՝ եւ աշա-
20 կերտներն էլ ժողովուրդներին։ Ամենքը կերին եւ
կշտացան, եւ աւելցած կտորներիցը տասներկու
21 քթոց լիքը վեր առին։ Եւ նորանք որ կերին՝ հինգ
հազարի չափ մարդիք էին՝ կանանցից եւ երեխա-
ներիցը զոկ։
22 Եւ շուտով աշակերտներին ստիպեց որ նաւը
մտնեն՝ եւ իրենից առաջ անցնին այն կողմը. մին-
23 չեւ որ ինքն այն ժողովուրդներն արձակէ։ Եւ եր-
բոր ժողովուրդներն արձակեց, վեր էլաւ սարը,
որ միայնակ աղօթք անէ. եւ երբոր իրիկուն էլաւ,
24 միայնակ այնտեղ էր։ Եւ նաւն շատ ապարէզ հե-
ռացել էր ցամաքիցը՝ եւ ալիկոծութեան մէջ էր.
25 ինչուա՛ր քամին ներհակ էր։ Եւ գիշերի չորս բա-
ժինի ժամանակը՝ Յիսուս ծովին վերայ գնալով՝
26 նորանց մոտ եկաւ։ Աշակերտներն երբոր տեսին
նորան՝ որ ծովին վերայ գնուր մէր. շփոթվեցան եւ
ասացին՝ թէ, Աչքի երեւոյթ բան է, եւ վախե-
27 լուցն աղաղակեցին։ Եւ Յիսուս շուտով խօսեց նո-

բանց հետ՝ եւ ասաց. Սրտապի՛նտ կացէք՝ ես եմ.
28 մի՛ վախենաք։ Պետրոս պատասխան տուաւ նորան
եւ ասաց. Տէ՛ր՝ թէ որ դու ես, հրաման տուր
29 ինձ. որ ջրիս երեսովը քեզ մօտ գամ։ Նա էլ
ասաց. Ե՛կ. եւ Պետրոս նաւիցը վեր եկաւ ջրի ե-
30 րեսովը գնաց՝ եւ եկաւ Յիսուսին մօտ։ Եւ այն
սաստիկ քամին տեսնելով՝ վախեցաւ. եւ երբոր
սկսեց ընկղմվել, աղաղակեց եւ ասաց. Տէ՛ր՝ ինձ
31 փրկէ։ Եւ շուտով Յիսուս իրեն ձեռը մեկնեց՝ նո-
րան բռնեց եւ ասաց. Թե՛ բահաւատ՝ ինչո՞ւ երկ-
32 մտեցիր։ Եւ երբոր նաւը մտին, քամին հանդար-
33 տեց։ Եւ նորանք որ նաւին մէջն էին՝ մօտ եկին
նորան երկրպագութիւն տուին՝ եւ ասացին. Ի-
րաւի՝ որ դու Աստուծոյ Որդին ես։
34 Եւ անցին ցամաքը՝ եւ եկին Գէննեսարէթ։
35 Եւ երբոր այնտեղի մարդիքը ճանաչեցին նորան,
ուղարկեցին այն ամեն գաւառը՝ եւ ամեն հի-
36 ւանդները նորան մօտ բերին։ Եւ նորան աղաչում
էին՝ որ գոնէ միայակ նորա շորի ծայրին դպչին.
եւ նորանք որ մին անգամ դիպան, փրկվեցան։

ԳԼ. ԺԵ

Աւանդութեան յանդիմանութիւնը. Քանանացի
կնոջ աղջիկը. 4000 մարդկանց կերակրելը։

1 Այն ժամանակը Յիսուսի մօտ եկին Երուսաղէ-
միցն եկած փարիսեցիքն եւ կարդացողները, եւ
2 ասացին. Ինչո՞ւ քո աշակերտներդ ծերերի աւան-
դութենովն անցնում են. պատճառնոր՝ ձեռները

3 չեն լուանում երբոր հաց են ուտում։ Նա էլ
պատասխան տուաւ եւ նորանց ասաց. Ապա դուք
ինչո՞ւ Աստուծոյ պատուիրանքովն էք անցնում
4 ձեր աւանդութեան պատճառաւը։ Ինչուորդ Աս-
տուած ասաց. Թէ քո հօրդ եւ մօրդ պատուէ։
5 Եւ նա որ իրեն հօրը կամ մօրը կ'ըսէ, մա-
6 հով պիտի մեռնի։ Եւ դուք ասուէք՝ թէ Ո՛վ որ
իրեն հօրը կամ մօրն ասէ՝ թէ, Պատարագ է նա,
որ ինձանից պիտի շահվիս, եւ չե՛ պատուէ իրեն
հօրը եւ իրեն մօրը. եւ այսպէս ձեր աւանդութեա-
նը համար՝ Աստուծոյ խօսքը ոչնչի տեղ էք դը-
7 նում։ Կե՛ղծաւորներ՝ լա՛ւ մարգարէացաւ ձեզ
8 վերայ Եսային՝ եւ ասուէք. Այս ժողովուրդս պը-
ւսոշներովն է պատվում ինձ. եւ իրենց սիրտն ին-
9 ձանից հեռացած ջոկված է։ Ջուր տեղն են պաշ-
տում ինձ. մարդկանցից պատուիրած վարդապե-
տութիւններն են սովորցնում։
10 Եւ ժողովուրդներն իրեն մօտ կանչեց, եւ նո-
11 բանց ասաց. Լսեցէ՛ք եւ մտքնե՛րդ առէք։ Ո՛չ
թէ ինչ որ մտնում է բերանը՝ պղծում է մարդոյն,
այլ ինչ որ բերանիցը դուրս է գալիս, նա է որ
մարդոյն պղծում է։
12 Այն ժամանակը նորա աշակերտներն եկին՝ նո-
բան ասացին. Գիտո՞ւմես՝ որ փարիսեցիքն երբոր
13 այն բանը լսեցին գայթակղվեցան։ Նա պատաս-
խան տուաւ նորանց եւ ասաց. Ամեն տունկ որ
14 իմ երկնաւոր Հայրս չ'տնկեց. թո՛ղ պոկվի։ Թոյլ
տուէք նորանց՝ կոյր են կուրերի առաջնորդ. կոյրն
երբոր կուրին առաջնորդէ, կը մոլորվի՝ եւ երկուքն
15 էլ փոսի մէջ կընկնին։ Պետրոս նորան պատասխան

16 տուաւ՝ եւ ասաց. Այս առակս մեզ մեկնէ։ Յի-
17 սուս ասաց։ Դո՞ւք էլ դեռ անխելք էք։ Եւ չէ՞ք
իմանում. թէ ամէն բան որ բերանն է մտնում,
18 փորն է գնում։ Բայց այն որ բերանից է դուրս
գալիս, յատուկ սրտից է գալիս՝ եւ նա է մար-
19 դոյն պղծում։ Ինչուոր՝ սրտից են դուրս գալիս
չար խորհուրդներ՝ սպանութիւններ, շնութիւններ,
պոռնկութիւններ, գողութիւններ, սուտ վկայու-
20 թիւններ, հայհոյութիւններ։ Այս ամենս է՝ որ
մարդոյն պղծումէ. բայց անլուայ ձեռքով ուտելը՝
մարդոյն չի՛ պղծում։
21 Եւ Յիսուս այն տեղից դուրս եկաւ գնաց Տիւ-
22 րոսի եւ Սիդոնի կողմերը։ Եւ ահա՛ մին Քանանա-
ցի կին նորանց երկրից դուրս եկաւ՝ աղաղակումէր
եւ ասում. Տէ՛ր՝ որդի Դաւթի՝ ինձ ողորմեա՛.
23 իմ աղջիկս սաստիկ դիւահարվումէ։ Եւ նա պա-
տասխան չ՝տուաւ նորան. եւ նորա աշակերտներն
եկին նորան աղաչումէին՝ եւ ասում. Արձակէ՛
24 նորան. ինչուոր՝ մեր ետեւէն աղաղակումէ։ Նա
պատասխան տուաւ եւ ասաց. Ես ուրիշ տեղ չե՛մ
ուղարկվել՝ եթէ ոչ Իսրայէլի տան կորած ոչխար-
25 ներին մօտ։ Նա էլ մօտեցաւ նորան երկրպագու-
26 թիւն էր անում եւ ասում. Տէ՛ր՝ ինձ օգնէ։ Պա-
տասխան տուաւ նորան՝ եւ ասաց Լաւ չէ՛՝ երե-
27 խաներին հացն առնել՝ եւ շներին ձգել։ Նա էլ
ասաց. Լուղիղ է Տէ՛ր՝ ինչուոր՝ շներն էլ ի-
բենց տիրոջ սեղանից ընկած փշրանքներից են
28 կերակրվում։ Այն ժամանակը Յիսուս պատաս-
խան տուաւ նորան՝ եւ ասաց. Ո՛վ կին դու՝
մեծ է քո հաւատքդ. ինչպէս որ ուզումես՝ այն-

պէս լինի քեզ. եւ նորա աղջիկը բժշկեցաւ իսկ այն
ժամուն։
29 Եւ Յիսուս այն տեղից գնաց Գալիլեացոց ծովի
եզրն եկաւ. եւ վեր ելաւ սարը, եւ այնտեղ նը-
30 ստեց։ Եւ շատ ժողովուրդներ նորան մօտ եկին, որ
իրենց հետ ունէին կաղեր՝ կոյրեր՝ համրներ՝ միա-
կողմանիներ, եւ ուրիշ շատեր էլ. եւ նորանց ձը-
31 գեցին նորա ոտները, եւ նորանց բժշկեց։ Մինչեւ
որ զարմանում էին այն ժողովուրդները որ տեսնում
էին, որ համրները խօսում՝, կաղերը գնում էին,
միակողմանիները բժշկվում՝, կոյրերն տեսնում էին,
եւ փառաւորում էին Իսրայէլին Աստուածը։
32 Եւ Յիսուս աշակերտներն իրեն մօտ կանչեց եւ
ասաց. խեղճս գալիս է այս ժողովրդիս վերայ. ին-
չուոր՝ երեք օր է՝ որ իմ մօտս են եւ բան չունին
որ ուտեն. եւ չե՛մ ուզում նորանց սոված ճանա-
պարհ ձգել. որ չլինի թէ սովածութենից թու-
33 լանան ճանապարհումը։ Աշակերտները նորան ա-
սացին. Ապա մեզ այստեղ անապատումս ո՞ր տե-
ղից այնչափ հաց կ'լինի՝ որ այդքան ժողովուրդ
34 կշտացնենք։ Եւ Յիսուս նորանց ասաց. Քանի՞
հատ հաց ունիք. եւ նորանք ասացին՝ եօթը, եւ
35 քիչ ձուկներ։ Եւ հրաման տուաւ ժողովրդին՝ որ
36 գետնի վերայ նստին։ Եւ այն եօթը հացը՝ եւ ձրկ-
ներն առաւ, գոհացաւ եւ կտրեց եւ աշակերտ-
37 ներին տուաւ՝ եւ նորանք էլ ժողովուրդին։ Ամե-
նքը կերին եւ կշտացան. եւ աւելցած կտորներից
38 եօթը քոթոց լիքն վեր առին։ Եւ նորանք որ կե-
րին՝ չորս հազարի չափ մարդիք էին, կանանցից
եւ երեխաներից ջոկ։

39 Երբոր այն ժողովուրդներն արձակեց, մտաւ նաւը եւ եկաւ Մագդալէի կողմերը։

ԳԼ. ԺԶ.

Փարիսեցիք նշան են խնդրում. Նորանց խմորը. Պետրոսի դաւանութիւնը և բանալիքը. Քրիստոսի չարչարանքը և իրեն հետեւողներին խաչը։

1 Եւ փարիսեցիքն ու սադուկեցիքը նորան մօտ եկին. եւ փորձելով նորանից խնդրում էին՝ որ երկնքից մին նշան ցոյց տայ իրենց։ Նա պատասխան տուաւ՝ եւ ասաց նորանց Ո՛ր ժամանակ իրիկուն է լինում ասում էք թէ, Պարզ կ'լինի. ինչուոր՝
3 երկինքը կարմրացել է։ Եւ առաւօտն ասում էք Այսօր մրրիկ կ'լինի. ինչուոր երկինքը արտամութենով կարմրացել է։ Ապա երկնքի երեսը կարող էք քննել՝ բայց այս ժամանակիս նշանը չէ՞ք կարող
4 հասկանալ։ Չար եւ շնացող ազգը նշան է խնդրում. եւ նշան չի՛ տրվիլ նորան, բայց միայն Յոնան մարգարէին նշանը. եւ նորանց թողեց եւ գնաց։
5 Աշակերտներն էլ գնացին այն կողմը, եւ մոռացան հաց վեր առնել։ Յիսուս նորանց ասաց. Տեսէ՛ք եւ զգո՛յշ կացէք սադուկեցոց եւ փարիսեցոց
7 խմորից։ Նորանք իրենց մէջ միտք էին անում՝
8 եւ ասում. թէ հաց չենք վեր առել։ Յիսուս իմացաւ եւ ասաց. Ո՛վ թերահաւատներ՝ ինչո՞ւ էք ձեր մտքումը հոգս անում՝ թէ հաց չունինք։
9 Դեռ չէ՞ք իմանում՝ եւ մտքներդ չէ՞ք բերում՝ այն

հինգ հացը հինգ հազար մարդկանցը, եւ քանի
10 քթոց վեր առիք։ Եւ ո՞չ էլ այն եօթը հացը չորս
հազար մարդկանցը. եւ քանի՛ քթոց վեր առիք։
11 Ուրեմն ի՞նչպէս չէք իմանում՝ որ հացի համար
չասացի ձեզ՝ զգո՛ւշ կացէք՝ փարիսեցոց եւ սա-
12 դուկեցոց խմորիցը։ Այն ժամանակը հասկացան որ
չասաց՝ թէ խմորիցն զգոյշ կենան, այլ փարիսե-
ցոց եւ սադուկեցոց ուսանդիցը։
13 Եւ Յիսուս դուրս գնաց Փիլիպպեայ Կեսարիայի
կողմերը, եւ աշակերտներին հարցնումէր եւ ա-
սում. թէ, Մարդիքն ինձ համար ո՛վ են ասում՝
14 որ Որդին մարդոյ լինի։ Եւ նորանք ասացին Մինն
ասում՝ թէ Յովհաննէս մկրտիչն է. ուրիշներն էլ՝
թէ Եղիան. եւ կէսն էլ՝ թէ Երեմիան, կամ մար-
15 գարէներից մինը։ Յիսուս նորանց ասաց. Ապա
16 դուք ո՛վ էք ասում ինձ համար որ լինիմ։ Սիմոն
Պետրոս պատասխան տուաւ նորան եւ ասաց. Դու
17 ես Քրիստոսը՝ կենդանի Աստուծոյ Որդին։ Յիսուս
պատասխան տուաւ՝ եւ ասաց նորա. Երանի՛
քե՛զ Յոնանի որդի Սիմոն, ինչուո՛ր մարմին եւ
արիւն քեզ չի՛ յայտնեց, բայց իմ Հայրս՝ որ եր-
18 կնքումն է։ Եւ ես ասումեմ քեզ. որ Դու ես վէմ
եւ այդ վիմիդ վերայ իմ եկեղեցիս կը շինեմ, եւ
19 դժոխքի դռներն չեն յաղթիլ դորան։ Եւ երկնքի
արքայութեան բանալիքը քեզ կ'տամ, եւ այն որ
երկրի վերայ կը կապես, երկնքումն էլ կապված
կ'լինի. եւ այն որ երկրի վերայ կարձակես, եր-
20 կնքումն էլ արձակված կ'լինի։ Այն ժամանակը
աշակերտներին սաստեց՝ որ ընաւ մին մարդոյ չա-
սեն. թէ նա Քրիստոսն է։

21 Նորանից ետեւ Յիսուս սկսեց աշակերտներին
յայտնել, թէ պէ՛տք է նորան՝ որ Երուսաղէմ
գնայ եւ քահանայապետներից ու կարդացողնե-
րից եւ ժողովրդի ծերերից շատ չարչարանքով
չարչարվի՝ սպանվի եւ երեք օրուանը յարութիւն
22 առնէ։ Եւ Պետրոս նորան մին կողմ տարաւ. եւ
սկսեց նորա հետ հակառակիլ եւ ասել՝ Քաւ լիցի
23 քեզ Տէ՛ր՝ այդ բանդ չի՛ լինի քեզ։ Եւ նա դար-
ձաւ դէպի Պետրոսը՝ եւ ասաց. Յե՛տ գնա ինձա-
նից սատանայ՝ ինձ գայթակղութիւն ես. ինչու-
որ՝ դու Աստուծոյ բաները չես միտք անում, բայց
24 մարդկանց բաները։ Այն ժամանակը Յիսուս իրեն
աշակերտներին ասաց. Թէ որ մին մարդ կամենու-
մէ իմ ետեւէս գալ նա թո՛ղ իրեն անձն ուրա-
նայ եւ իրեն խաչն առնէ, եւ իմ ետեւէս գայ։
25 Պատճառնը՝ ո՛վ որ իրեն անձը կուզէ ապրեցնել,
կ'կորցնէ նորան. եւ ո՛վ որ իրեն անձը կ'կորցնէ
26 ինձ համար, կ'գտնէ նորան։ Ի՞նչ օգուտ է մար-
դոյ՝ որ ամեն աշխարհքս ստանայ՝ եւ իրեն անձին
վնաս տայ. կամ թէ ի՞նչ գին կ'տայ մարդ՝ իրեն
27 անձը փրկելոյ համար։ Ինչուորդ՝ գալու է Որդին
մարդոյ իրեն Հօր փառքովն իրեն հրեշտակներին
հետ. եւ այն ժամանակն ամեն մէկին հատուցումը
28 կ'տայ իրեն գործքերի չափովը։ Ճշմարիտն ասու-
մեմ ձեզ, որ Այստեղ լինողներից մին քանիսը
կան, որ մահ չեն տեսնիլ՝ մինչեւ որ Որդին մար-
դոյ տեսնեն իրեն թագաւորութեանը եկած։

ԳԼ. ԺԷ

Քրիստոսի կերպարանքի պայծառ փոխիլը. Լուսնոյը. Երկդիմեանը։

1 Եւ վեց օրից ետեւ Յիսուս Պետրոսին եւ Յակոբին եւ նորա եղբայր Յովհաննէսին իրեն հետ առաւ, եւ նորանց առանձին մին բարձր սար հա-
2 նեց։ Եւ նորանց առաջին նորա կերպարանքը փոխվեցաւ՝ եւ նորա երեսն արեգական պէս լուսաւորվեցաւ, եւ նորա շորերը լուսոյ պէս սպիտակ էլան։
3 Եւ ահա՛ Մովսէսը՝ եւ Եղիան նորանց երեւեցան՝
4 որ նորան հետ խօսում էին։ Պետրոս պատասխան տուաւ՝ եւ ասաց Յիսուսին. Տէ՛ր՝ լաւ է որ մենք այստեղ կենանք. թէ որ կամենաս, երեք տաղաւար կ'շինենք՝ մինը քեզ համար՝ մինը Մովսէսին,
5 եւ մինը Եղիային համար։ Եւ դեռ քանի որ նա խօսում էր՝ ա՛խ՝ մին լուսաւոր ամպ շուք արաց նորանց վերայ. այն ամպիցը ձայն էլաւ՝ եւ ասաց. Դա՛ է իմ սիրելի Որդիս՝ որ դորան հաւանել եմ.
6 դորան ակա՛նջ դրէք։ Երբոր աշակերտները լսեցին, իրենց երեսներին վերայ վէր ընկան. եւ շատ վա-
7 խեցան։ Եւ Յիսուս մօտեցաւ՝ նորանց դպնեց եւ
8 ասաց. Վե՛ր կացէք՝ եւ մի՛ վախենաք։ Իրե՛նց աչքերը բարձրացրին եւ ո՛չ ով չ'տեսին, բայց միայն Յիսուսին։

9 Եւ երբոր այն սարիցը վէր էին գալիս, Յիսուս նորանց պատուէր տուաւ եւ ասաց. Այդ տեսիլքը ոչ մին մարդոյ չասէք, մինչեւ որ Որդին մար-

10 դայ մեռելների միջից. Յարութիւն առնէ։ Աշա-
կերտները Նորան հարցրին եւ ասացին. Ի՞նչպէս է՝
որ կարդացողներն ասումեն՝ թէ առաջ Եղիան
11 պէտք է դայ։ Յիսուս պատասխան տուաւ՝ եւ ա-
սաց Նորանց. Եղիան կ'դայ՝ եւ ամէն բան կ'հաս-
12 տատէ։ Բայց ասումեմ ձեզ՝ որ Եղիան իսկ հիմիկ
եկած է՝ եւ Նորան չ'ճանաչեցին. այլ ինչ որ ու-
զեցին՝ Նորան արին. այնպէս էլ Որդին մարդոյ
13 Նորանցից պիտի չարչարվի։ Այն ժամանակն աշա-
կերտները հասկացան՝ թէ Յոհաննէս մկրտչին հա-
14 մար ասաց Նորանց։ Եւ երբոր ժողովրդին մէջ ե-
կին, մին մարդ մտեցաւ՝ ծունր էր դնումէ եւ ա-
սումէ՝ Տէ՛ր իմ որդւոյս ողորմեա՛. որ լուսնոտումէ՝
եւ սաստիկ հիւանդանումէ. շատ անգամ կրակն է
15 ընկնումէ. եւ մին քանի անգամ էլ ջուրը։ Եւ Նո-
րան քո աշակերտներիդ մօտ բերի՝ եւ չ'կարացին
16 բժշկել։ Յիսուս պատասխան տուաւ եւ ասաց.
Ո՜վ անհաւատ եւ ծուռ ազգ. մինչեւ ե՞րբ ձեզ
հետ պիտի լինիմ՝ մինչեւ ե՞րբ ձեզ պիտի համբե-
17 ռեմ. Նորան ինձ մօտ բե՛ր։ Եւ Յիսուս Նորան սաս-
տեց. եւ դեւը Նորանից դուրս եկաւ, եւ տղան
18 իսկ այն ժամին բժշկվեցաւ։ Այն ժամանակն ա-
շակերտներն առանձին մօտ եկին. եւ Յիսուսին
ասացին. Մենք ինչո՞ւ չ'կարացինք հանել Նորան։
19 Նա էլ Նորանց ասաց Ձեր թերահաւատութեանը
համար։ Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ թէ որ մանա-
նեխի հատի չափ հաւատ ունենաք, եւ այս սա-
ռիս ասէք՝ Այստեղից այնտեղ փոխվէ՝ կ'փոխվի.
եւ ընաւ մին բան անկարելի չի՛ լինիլ ձեզ հա-
20 մար։ Միայն թէ՝ այս ցեղս ուրիշ բանով դուրս

չի՛ գալ՝ եթէ ոչ աղօթքով եւ ծոմով։
21 Եւ դեռ քանի որ Նորանք Գալիլեային մէջ մնան
էին գալիս, Յիսուս Նորանց ասաց. Որդին մար-
22 դոյ պէտք է մարդկանց ձեռքը մատնվի։ Եւ նը-
րան կ'սպաննեն՝ եւ երեք օրուն յարութիւն կ'առ-
նէ. եւ Նորանք շատ տրտմեցան։
23 Երբոր Նորանք եկին Կափառնայում, երկդրա-
մեան հարկ ուզողներն եկին Պետրոսին մօտ եւ ա-
սացին. Ձեր Վարդապետը երկդրամեանը չի՞ տա-
24 լիս, եւ Նա ասաց՝ Այո՛։ Եւ երբոր տունը մը-
տաւ, Յիսուս Նորանից առաջ սկսեց եւ ասաց.
Սիմո՛ն՝ ի՞նչպէս է երեւում քեզ. ազգերի թա-
գաւորները ումի՞ց են առնում գլխահարկը կամ
տուրքը, իրենց որդիքների՞ցը, թէ օտարներիցը։
25 Եւ երբոր ասաց՝ թէ Օտարներիցը. Յիսուս Նորան
26 ասաց. Ապա ուրեմն՝ որդիքները ազատ են։ Բայց
որ Նորանց չ'գայթակղացնենք՝ գնա՛ ծովը եւ կար-
թը ձգէ. եւ առաջին ձուկը որ դուրս կ'գայ՝ ա՛ռ,
Նորա բերանը բա՛ց՝ եւ մին սատեր կ'գտնես՝ եւ
Նա ա՛ռ եւ Նորանց տուր՝ իմ տեղս եւ քո տեղդ։

ԳԼ· ԺԸ

Վա՜յ գայթակղութեան և անհաւատութեան. Ծառաներից հաշիւ պահանջող թագաւորը։

1 Ա.յն օրը աշակերտները Յիսուսին մօտ եկին՝ եւ
ասացին. Մեզանից ո՛վ մեծ կ'լինի երկնքի թա-
2 գաւորութեանը մէջ։ Եւ Յիսուս մին երեխայ կան-
չեց իրեն մօտ՝ եւ Նորան կանգնացրուց Նորանց մի-

3 ջուրը։ Եւ ասաց. Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ. Թէ
որ չ'դառնաք եւ չ'լինիք երեխաների նման, չէ՛ք
4 մտնիլ երկնքի արքայութիւնը։ Ուրեմն ո՛վ որ ի-
րեն անձն այս երեխային նման կ'խոնարհացնէ, նա՛
5 է մեծ երկնքի արքայութեանը մէջ։ Եւ ո՛վ որ մին
այսպէսի երեխայ իմ անունովս կ'ընդունի, նա
6 ինձ կ'ընդունի։ Եւ ո՛վ որ կ'դայթակղացնէ այս
փոքրներից մինը՝ որ ինձ հաւատացեալ են, լա՛ւ
էր նորան՝ որ մին իշու ջաղացի քար նորա վիզեցը
կախվի եւ ծովի խոր տեղը խեղդվի։
7 Վա՛յ աշխարհքիս դայթակղութիւններին հա-
մար. պէ՛տք է որ դայթակղութիւններ դան, բայց
վա՛յ այն մարդոյն՝ որ նորան ձեռովը կ'դայ դայ-
8 թակղութիւնը։ Թէ որ քո ձեռդ կամ ոտդ քեզ
դայթակղացնէ, կտրէ՛ նորան՝ եւ քեզանից ձգէ՛՝
լա՛ւ է քեզ՝ որ մին ձեռնանի կամ կաղ մտնես
կեանքը, քան թէ երկու ձեռք եւ երկու ոտք ու-
9 նենաս՝ եւ յաւիտենական կրակին մէջ ընկնիս։ Եւ
Թէ որ քո աչքդ քեզ դայթակղացնէ, հանէ՛ նո-
րան՝ եւ քեզանից ձգէ՛. լա՛ւ է քեզ՝ որ մին աչ-
քանի մտնես կեանքը, քան թէ երկու աչք ու-
նենաս՝ եւ գեհենի կրակն ընկնիս։
10 Զգո՛յշ կացէք՝ որ այս փոքրերից մինը չանար-
գէք. ասումեմ ձեզ՝ որ նորանց հրեշտակները եր-
կնքումը միշտ իմ Հօրս երեսը տեսնումեն՝ որ եր-
11 կնքումն է։ Պատճառնոր՝ Որդին մարդոյ եկաւ՝ որ
12 կորածն ապրեցնէ։ Ի՞նչպէս է երեւումը ձեզ՝ Թէ
որ մին մարդ հարիւր ոչխար ունենայ՝ եւ նորանցից
մինը մոլորվի, նա չի՞ թողել իննսուն եւ ինը ոչ-
խարը սարերումը, եւ գնալ այն մոլորվածին ման

13 գալ։ Եւ երբոր կը գտնէ Նորան. Ճշմարիտն ասուս-
մեմ ձեզ, որ Նորա վերայ աւելի ուրախ կ'լինի,
քան այն իննսուն եւ իններն վերայ, որ չեն մոլոր-
14 ված։ Այսպէս էլ իմ Հայրս՝ որ երկնքումն է, չի՛
կամենում, որ այս փոքրներից մինը կորչի։
15 Թէ որ քո եղբայրդ քեզ դէմ մեղք անէ. գնա՛
Նորան յանդիմանէ՝ երբոր դու եւ Նա մինակ լի-
16 նիք. Թէ որ լսէ քեզ՝ քո եղբայրդ շահեցիր։ Բայց
թէ որ չ'լսէ քեզ մին կամ երկու ուրիշն էլ քեզ
հետ ա՛ռ. ինչուոր՝ երկու կամ երեք վկայի բե-
17 բանով ամէն բան կ'հաստատվի։ Բայց թէ որ Նո-
րանց էլ չի՛ լսէ, եկեղեցւոյն ասա՝ ապա թէ որ
եկեղեցւոյն էլ չի՛ լսէ, թո՛ղ լինի քեզ համար
ինչպէս հեթանոս կամ մաքսաւոր։
18 Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ, թէ Այն որ երկրիս
վերայ կը կապէք, երկնքումն էլ կապված կ'լինի.
եւ այն՝ որ երկրիս վերայ կարձակէք, երկնքումն
19 էլ արձակված կ'լինի։ Այս էլ ասումեմ ձեզ՝ թէ
որ ձեզանից երկու հոգի երկրի վերայ միաբան լի-
նին ամէն բանի համար, ինչ որ խնդրեն՝ կ'լինի
20 Նորանց իմ Հօրից որ երկնքումն է։ Ինչուոր՝ որ
տեղ երկու կամ երեք հոգի իմ անունովս ժողով-
ված լինին՝ այնտեղ ես Նորանց մէջն եմ։
21 Այն ժամանակը Պետրոս Նորան մօտ եկաւ եւ
ասաց. Տէ՛ր թէ որ իմ եղբայրս ինձ դէմ մեղք
անէ, քանի՞ անգամ պէտք է թողութիւն տամ
22 Նորան. մինչեւ եօ՞թն անգամ։ Յիսուս Նորան ա-
սաց. Չե՛մ ասում քեզ՝ թէ մինչեւ եօթն ան-
գամ, բայց մինչեւ եօթանասուն անգամ եօթը։
23 Սորահամար երկնքի արքայութիւնը նմանվեցաւ մին

թագաւոր մարդոյ . որ ուզուէր իրեն ծառաներին-
24 ցը հաշիւ առնել։ Եւ երբոր սկսեց առնել, նորան
մօտ մին տասն հազար քանքարի պարտական բե-
25 րին։ Երբոր չունէր վճարել, նորա տէրը հրաման
տուաւ՝ որ նորան եւ նորա կինը եւ նորա որդիքը
եւ ամեն ինչ որ ունէր ծախեն՝ եւ պարտքը վճա-
26 րէ։ Եւ ծառան երեսի վերայ ընկնելով երկրպա-
գութիւն էր անում նորան եւ ասում. Երկայնա-
մի՛տ կաց ինձ համար. եւ ամենը կ՚հատուցանեմ
27 քեզ։ Տէրը խղճաց այն ծառային վերայ՝ նորան
28 արձակեց, եւ փոխն էլ բաշխեց նորան։ Եւ երբոր
այն ծառան դուրս եկաւ՝ իրեն ընկեր ծառաներիցը
մինը գտաւ՝ որ իրեն հարիւր դահեկան պարտա-
կան էր, եւ նորան բռնեց՝ խեղդուէր եւ ասում.
29 Վճարէ՛ ինձ ինչ որ պարտական ես։ Ապա այն ըն-
կեր ծառան՝ նորա ոտներն ընկաւ. նորան աղա-
չում եւ ասում, Երկայնամի՛տ կաց ինձ համար՝
30 եւ կը հատուցանեմ քեզ։ Եւ նա չէ՛ր կամենում
այլ գնաց՝ նորան ձգեց բանտը մինչեւ որ պարտքը
31 վճարէ։ Երբոր նորան ընկեր ծառաները տեսին ինչ
որ էլաւ, շատ տրտմեցան՝ եւ եկին ամեն ինչ որ
32 էլաւ, իրենց տիրոջը յայտնեցին։ Այն ժամանա-
կին իրեն տէրը կանչեց նորան եւ ասաց. Ո՛վ չար
ծառայ՝ ես ամեն պարտքդ բաշխեցի քեզ. որովհ-
33 հետեւ դուն աղաչեցիր ինձ։ Ուրեմն պէտք չէ՞ր քեզ
էլ՝ որ քո ընկեր ծառայիդ ողորմէիր՝ ինչպէս որ
34 ես քեզ ողորմեցայ։ Եւ նորա տէրը բարկացաւ՝ եւ
նորան մատնեց դահիճներին ձեռքը. մինչեւ որ ա-
35 մեն պարտքը վճարէ։ Այսպէս էլ իմ Հայրս որ եր-
կնքումն է, ձեզ կ՚անէ, թէ որ դուք ամեն մէկդ

իրեն եղբօրը ձեր բոլոր սրտիցը չ'թողէք նորանց
յանցանքը։

ԳԼ. ԺԹ

Կին արձակելը. երեխաներին օրհնելը. հարստութեան
վտանգը։

1 Եւ էլաւ՝ երբոր Յիսուս այս խօսքերս վերջացուց,
Գալիլեայիցը գնաց՝ եւ. Հրէաստանի կողմերն ե-
2 կաւ, Յորդանանի այն կողմը։ Եւ շատ ժողո-
վուրդներ նորա ետեւէն գնացին՝ եւ նորանց այն-
տեղ բժշկեց։
3 Եւ փարիսեցիքը նորա մօտ եկին՝ նորան փոր-
ձու�մին եւ ասում. Թէ, Արժա՞ն է մին մարդոյ
որ իրեն կինը արձակէ ամեն պատճառի համար որ լի-
4 նի։ Նորանց պատասխան տուաւ եւ ասաց. Դուք
չէ՞ք կարդացել թէ նա որ սկզբիցն ստեղծեց՝ նո-
5 րանց արու եւ էգ արաւ, եւ ասաց. Սորահամար
մարդն իրեն հայրը եւ մայրը կ'թողէ եւ իրեն կըն-
կանը հետ կ'գնայ՝ եւ երկուքը մին մարմին կ'լի-
6 նին։ Ուրեմն երկու չեն, այլ մին մարմին են. ա-
պա նա որ Աստուած միաւորեց. թո՛ղ մարդը չը
7 ջոկէ։ Նորան ասացին. ապա ինչո՞ւ Մովսէսը պա-
տուիրեց մեզ՝ որ արձակման թուղթ տանը եւ ար-
8 ձակենք։ Նորանց ասաց. Մովսէս ձեր քարասրտու-
թեան համար պատուէր տուաւ ձեզ՝ որ ձեր կա-
նայքը արձակէք, բայց սկզբիցն այնպէս չէլաւ։
9 Միայն թէ ասումեմ ձեզ՝ Ամեն ո՛վ որ իրեն կինը
կարձակէ, եւ ոչ թէ պոռնկութեան պատճառաւ,

եւ ուրիշը կառնէ՝ նա շնութիւն է գործում. եւ
նա էլ՝ որ այն արձակածը կ'առնէ, շնութիւն է
10 գործում։ Իրեն աշակերտները Նորան ասացին. Թէ
որ մարդոյ եւ կնկան մէջ այդպիսի ինչ դժուարու-
11 թիւն կայ, լա՛ւ է չամուսնանալը։ Եւ նա ասաց
Նորանց. Ամենքը կարող չեն այդ բանի՛դ, բայց
12 Նորանք՝ որ Նորանց տւված է։ Ինչուա՛ որ կան ներ-
քինիք՝ որ իրենց մոր փորիցը այնպէս են ծնվել.
եւ կան ներքինիք՝ որ մարդկանցից են էլած ներ-
քինիք. եւ կան ներքինիք՝ որ իրենց անձը ներքի-
նի են արել երկնքի արքայութեան համար. ո՛վ որ
կարող է տանի՝ թո՛ղ տանի։
13 Այն ժամանակն երեխաներ բերին Նորա մօտ՝ որ
ձեռը դնէ Նորանց վերայ եւ աղօթք անէ. եւ նո-
14 րա աշակերտները սաստում էին Նորանց։ Յիսուս ա-
սաց. Թո՛յլ տուէք այդ երեխաներիդ՝ եւ դորանց
մի՛ արգելէք որ ինձ մօտ գան. ինչուա՛ այդպէ-
15 սներինն է երկնքի արքայութիւնը։ Եւ Նորանց
16 վերայ ձեռք դրաւ՝ եւ այնտեղիցը գնաց։ Եւ ահա
մինը Նորա մօտ եկաւ եւ ասաց. Բարի՛ վարդա-
պետ՝ ես ի՞նչ բարի բան գործեմ՝ որ յաւիտենա-
17 կան կեանքն ընդունիմ։ Նա էլ Նորան ասաց։ Ին-
չու ես ինձ բարոյ համար հարցնում. մին է բարի.
Թէ որ կամենում ես յաւիտենական կեանքն մտնել,
18 պատուիրանքները պահէ։ Նորան ասաց։ Ո՞րը. Յի-
սուս Նորան ասաց. Մի՛ սպանաներ, մի՛ շնար,
19 մի՛ գողանար, մի՛ սուտ վկայեր։ Պատուէ՛ քո
հօրդ եւ քո մորդ, եւ քո ընկերդ՝ քո անձիդ պէս
20 սիրէ՛։ Այն տղան Նորան ասաց. Այդ ամենդ իմ
երեխայութենից պահեցի. ապա ի՞նչ բանով եմ

21 պակաս. Յիսուս նորան ասաց. թէ որ կամենուս-
մես կատարեալ լինիլ, գնա՛ քո ապրանքդ ծա-
խէ՛ եւ աղքատներին տուր, եւ գանձ կունենաս
22 երկնքումը եւ իմ ետեւէս ե՛կ։ Երբոր տղան այս
բանս լսեց, տրտմեցաւ եւ գնաց. պատճառնոր՝
շատ ապրանք ունէր։
23 Յիսուս աշակերտներին ասաց. Ճշմարիտն ասուս-
մեմ ձեզ՝ որ հարուստ մարդը շատ դժուար կ'մըտ-
24 նէ երկնքի արքայութիւնը։ Դարձեալ ասումեմ
ձեզ. Աւելի հեշտ է՝ որ ուղտն ասեղի ծակոյն անց-
նի՝ քան թէ հարուստն երկնքի արքայութիւնը
25 մտնէ։ Աշակերտներն երբոր լսեցին, շատ զարմա-
26 ցան եւ ասացին. Ապա ո՞վ կարէ ապրիլ։ Յիսուս
նորանց մտիկ տուաւ եւ ասաց. Այդ բանդ մարդ-
կանց կողմանէ անկարելի է, բայց Աստուծոյ կողմ-
մանէ՝ ամեն բան կարելի է։
27 Այն ժամանակը Պետրոս պատասխան տուաւ եւ
ասաց նորան. Ահա՛ մենք ամեն բան թողինք եւ քո
28 ետեւէդ եկինք. ապա ի՞նչ պիտի լինի մեզ։ Յի-
սուս նորանց ասաց. Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ թէ
դուք որ իմ ետեւէս եկիք, իմ միւս անգամ գա-
լոյ ժամանակումն երբոր Որդին մարդոյ իրեն փա-
ռաց աթոռի վերայ կը նստի, դուք էլ տասներ-
կու աթոռի վերայ կը նստիք՝ եւ Իսրայէլի տաս-
29 ներկու ցեղին կ'դատէք։ Եւ ամեն ով որ թողեց
տունը՝ կամ եղբարքը՝ կամ քոյրերը՝ կամ հայրը
կամ մայրը կամ կինը կամ որդիքը կամ արտերը
իմ անունիս համար, հարիւրապատիկ կառնէ՝ եւ
30 յաւիտենական կեանքը կ'ժառանգէ։ Շատ առա-
ջիններ յետինք կ'լինին՝ եւ յետիններ առաջին։

ԳԼ. Ի

Այգեւուն աշխատողները. Քրիստոսի չարչարանքը. Աշակերտաց պատուասիրութիւնը. Երկու կոյրերը։

1 Պատճառնոր՝ երկնքի արքայութիւնը նման է մին
տանուտէր մարդոյ՝ որ առաւօտանց դուրս եկաւ՝
2 իրեն այգոյ համար մշակներ բռնել։ Եւ այն մշակ-
ներին՝ օրը մին դահեկան խօսեց, եւ նորանց ու-
3 ղարկեց իրեն այգին։ Եւ երեք ժամին դուրս եկաւ՝
ուրիշներ էլ տեսաւ որ փողոցներին մէջ պարապ
4 կանգնել էին։ Նորանց էլ ասաց. Դուք էլ գնա-
ցէք իմ այգիս՝ եւ ինչ որ արժան է կ'տամ ձեզ։
5 Նորանք էլ գնացին. եւ դարձեալ վեց ժամին եւ
6 ինը ժամին դուրս եկաւ՝ եւ այնպէս արաւ։ Եւ
տասնումին ժամին էլ դուրս եկաւ՝ ուրիշներ դտաւ
որ պարապ կանգնել էին. նորանց ասաց. Ի՞նչու-
7 էք այստեղ բոլոր ցերեկս պարապ կանգնել։ Նո-
րան ասացին. Նորահմամբ որ՝ ո՛չ ով մեզ բանի
չ'բռնեց. Նորանց ասաց. Դուք է՛լ գնացէք իմ
8 այգիս, եւ ինչ որ արժան է կ'առնէք։ Եւ երբոր
իրիկուն եղաւ, այգոյ տէրն իրեն տան վերակա-
ցուին ասաց. Մշակները կանչէ եւ նորանց վարձքը
տուր՝ յետիններիցն սկսած մինչեւ առաջինները։
9 Երբոր նորանք եկին՝ որ տասնումին ժամինն էին,
10 ամեն մէկը մին դահեկան առին։ Առաջիններն էլ
եկին՝ եւ կարծուէին թէ աւելի կ'առնեն եւ նո-
11 բանք էլ ամեն մէկը մին դահեկան առին։ Երբոր
առին, տանտիրոջիցը տրտնջուէին եւ ասուէ.
12 Թէ, Այդ յետիններդ մին ժամ աշխատեցին, եւ

դորանց մեզ հետ հաւասար արիր. որ օրի ծան-
13 րութիւնն ու տաքութիւնը քաշեցինք։ Նա նո-
րանցից մինին պատասխան տուաւ եւ ասաց. Ո՛վ
ընկեր՝ չե՛մ զրկում քեզ չէ՞ որ դու ինձ հետ մին
14 դահեկան ես խօսացել։ Փունդ ա՛ռ եւ գնա՛. ես
ուզում եմ որ այս յետիններս տամ ինչպէս քեզ։
15 Միթէ ես իշխանութիւն չունի՞մ իմ ապրանքիս
վերայ՝ որ ինչ որ ուզեմ անեմ. կամ թէ քո աչ-
16 քըդ չա՞ր է՝ որ ես առատաձեռն եմ։ Այսպէս
յետիններն առաջինք կ'լինին, եւ առաջիններն
յետինք. ինչուոր՝ շատ են կանչված, բայց քիչ
են ընտրված։
17 Երբոր Յիսուս գնումէր Երուսաղէմ, տասներ-
կուսքն առանձին իրեն հետ առաւ՝ եւ ճանապարհ-
18 ումն ասաց նորանց. Ահա՝ վեր ենք ելլում Երու-
սաղէմ՝ եւ Որդին մարդոյ կը մատնվի քահանայա-
պետներին եւ կարդացողներին ձեռքը, եւ մահով
19 կ'դատապարտեն նորան։ Եւ նորան կ'մատնեն հե-
թանոսներին ձեռքը՝ որ նորան խայտառակեն եւ
ծեծեն եւ խաչ հանեն, եւ երեք օրումն յարութիւն
կ'առնէ։
20 Այն ժամանակը Զեբեդիայի որդոց մայրը իրեն
որդոցն հետ նորան մօտ եկաւ երկրպագութիւն
21 էր անում, եւ նորանից բան խնդրում։ Նա էլ ա-
սաց նորան. Ի՞նչ ես խնդրում. նորան ասաց.
Ասա՛՝ որ այս իմ երկու որդիքս մինը քո աջ կողմդ
եւ մինը ձախ կողմդ նստին քո արքայութենումդ։
22 Յիսուս պատասխան տուաւ եւ ասաց. Չէ՛ք գի-
տում՝ թէ ի՞նչ էք խնդրում. կարո՞ղ էք դուք
այն բաժակը խմել՝ որ ես պիտի խմեմ. կամ այն մը-

կրտուԹեանովը մկրտվիլ՝ որ ես պիտի մկրտվիմ. նո-
23 բանք ասացին. Կարող ենք։ Յիսուս նոցանց ասաց.
Իմ բաժակս կ'խմէք, եւ այն մկրտուԹենովն որ ես
պիտի մկրտվիմ կ'մկրտվիք. բայց՝ իմ աջ եւ ձախ
կողմն նստացնելն՝ իմն չէ որ տամ. բայց միայն նո-
24 բանց որ իմ Հօրիցս տվված է։ Եւ այն տասներն
երբոր լսեցին, բարկացան այն երկու եղբարց վե-
25 րայ։ Յիսուս նոցանց կանչեց իրեն մօտ եւ ասաց.
Գիտուտիք՝ որ ազգերին իշխանները նոցանց վերայ
տիրապետուԹիւն են անում, եւ մեծամեծները նո-
26 բանց վերայ իշխանուԹիւն են անում։ Այնպէս չի
պիտի լինի ձեր միջումը. բայց ձեզանից ո՛վ որ կա-
27 մենայ մեծ լինիլ, Թո՛ղ ձեզ պաշտօնեայ լինի։ Եւ
ձեզանից ո՛վ որ կամենայ առաջին լինիլ, Թո՛ղ ձեզ
23 ծառայ լինի։ Ինչպէս որ՝ Որդին մարդոյ չեկաւ որ
իրեն ծառայեն, բայց որ ինքը ծառայէ. եւ շա-
տերի տեղ իրեն անձը փրկուԹեան գին տայ։
29 Եւ երբոր Երիքովիցը դուրս եկին, շատ ժողո-
30 վուրդներ գնացին նորան ետեւէն։ Եւ ահա երկու
կոյր ճանապարհին վերայ նստած էին. երբոր լսե-
ցին՝ Թէ Յիսուսն անցանումէ, աղաղակեցին եւ
31 ասացին. Յէսուս որդի ԴաւԹի՝ մեզ ողորմեա՛։ Եւ
ամբոխը սաստեց նորանց որ ձայն չ'հանեն. եւ
նորանք է՛լ աւելի աղաղակումէին եւ ասում. Տէ՛ր՝
32 ո՛րդի ԴաւԹի. մեզ ողորմեա։ Յիսուս կանգնեց՝
կանչեց նորանց եւ ասաց. Ի՞նչ էք ուզում որ
33 անեմ ձեզ։ Նորան ասացին. Տէ՛ր՝ որ մեր աչքե-
34 րը բացվին։ Եւ Յիսուս խղճաց. նորանց աչքերին
մօտեցաւ՝ եւ շուտով տեսին. եւ նորա ետեւէն
գնացին։

ԳԼ. ԻԱ.

Քրիստոսի Երուսաղէմ մտնելը. տաճարը մաքրելը. անիծեալ թզենին. երկու որդոց և չար մշակների առակները։

1 Երբոր Երուսաղէմին մտեցան՝ եւ Բեթփագէ եկին Զիթենեաց սարին մօտ, այն ժամանակը Յի-
2 սուս իրեն աշակերտներին երկուսն ուղարկեց, Եւ Նորանց ասաց. Գնացէ՛ք այդ գիւղդ՝ որ ձեր առաջին է, եւ այն տեղ մին կապած էշ կ'գտնէք՝ եւ քուռակն էլ Նորա հետ, Նորան արձակեցէ՛ք
3 բերէ՛ք ինձ մօտ։ Եւ թէ որ մին մարդ բան ասէ ձեզ. ասացէ՛ք թէ, Նորանք Տէրին պէ՛տք են. եւ
4 շուտով կ'ուղարկէ Նորանց։ Բայց այս ամէն բաներս էլաւ՝ որ մարգարէի խօսքն կատարվի որ ա-
5 սուած է։ Սիօնի աղջկան ասացէ՛ք. ահա՝ քո թագաւորդ քեզ մօտ է գալիս. հեզահոգի՝ եւ էշն եւ
6 էշի քուռակն հեծած։ Աշակերտները գնացին եւ
7 արին՝ ինչպէս որ Յիսուս հրամայեց Նորանց։ Եւ էշն ու քուռակը բերին՝ եւ իրենց շորերը Նորանց
8 վերայ ձգեցին, եւ Նորանց վերայ նստեց։ Եւ շատ ժողովուրդներ իրենց հագուստը ճանապարհի վերայ փռեցին. եւ ուրիշները ծառերից ճղե՛ր էին կըտրում՝ եւ ճանապարհի վերայ փռում։ Եւ ժողովուրդներն որ առաջին եւ ետեւէն գնում էին, աղաղակում էին եւ ասում՝, Օրհնութիւն Որդոյ Դաւթի. օրհնեալ է նա՝ որ գալիս է Աստուծոյ անունովը. օրհնութիւն 'ի բարձունս։
10 Եւ երբոր նա Երուսաղէմ մտաւ, բոլոր քաղաքն

11 դղրդաց եւ ասաց՝ Սա ո՞վ է։ Եւ ժողովուրդներն
ասացին. Սա՛ Յիսուս մարգարէն է՝ որ Գալիլէայի
Նազարէթիցն է։
12 Եւ Յիսուս մտաւ տաճարն՝ եւ ամենը որ տա-
ճարին մէջ ծախում եւ առնուին, դուրս հա-
նեց. եւ ստակ փոխողներին տախտակները՝ եւ ա-
13 ղաւնի ծախողներուն աթոռները կործանեց։ Եւ ա-
սաց նորանց. Գրված է՝ Թէ, իմ տունս աղօթքի
տուն պէտք է կոչվի. եւ դուք աւազակներուն ըն-
էք արել դա։
14 Եւ տաճարին մէջ կուրեր եւ կաղեր եկին նորան
15 մօտ՝ եւ նորանց բժշկեց։ Երբոր քահանայապետ-
ներն ու կարդացողներն այն հրաշքները տեսին որ
արաւ, եւ երեխաներն որ տաճարի միջումն աղա-
ղակումէին եւ ասում. Ովսաննա, օրհնութիւն
16 Որդոյ Դաւթի, բարկացան։ Եւ նորան ասացին.
Լսո՞ւմես Թէ դորանք ի՞նչ են ասում։ Յիսուս նո-
րանց ասաց. Այո՛. դուք այն չէ՞ք կարդացել՝ Թէ
տղաներուն եւ կաթնկերներուն բերանիցն օրհնութիւն
17 հաստատեցեր։ Եւ նորանց թողեց՝ քաղաքիցը դուրս
գնաց դէպի Բեթանիա՝ եւ այնտեղ մնաց։
18 Եւ առաւօտանց երբոր նորին յետ դարձաւ քա-
19 ղաքը, սովեց։ Եւ ճանապարհին վերայ մին թզենի
ծառ տեսաւ՝ նորա մօտ եկաւ եւ նորա վերայ բան
չ'գտաւ, բայց միայն տերեւ. եւ նորան ասաց. Սո-
րանից ետեւ յաւիտեան քեզանից էլ պտուղ չ'լի-
20 նի. եւ շուտով այն թզենի ծառը չորացաւ։ Աշա-
կերտներն երբոր տեսին՝ զարմացան եւ ասացին
21 Թէ ի՞նչպէս շուտով թզենի ծառը չորացաւ։ Յի-
սուս պատասխան տուաւ՝ եւ ասաց նորանց. Ճըշ-

մարիան ասումեմ ձեզ. թէ որ հաւատք ունենաք
եւ չի՛ երկմտէք, ո՛չ թէ միայն թզենի ծառին այդ
կանէք, այլ թէ որ այդ սարիդ էլ ասէք՝ Վե՛ր
22 կաց եւ ծովն ընկի՛ր, կ'լինի։ Եւ ամեն ինչ՝ որ ա-
ղօթքի մէջ հաւատքով խնդրէք, կառնէք։
23 Եւ երբոր եկաւ տաճարը՝ դեռ քանի որ այնտեղ
սովորցնումէր, քահանայապետներն ու ժողովրդի
ծերերն նորա մօտ եկին եւ ասացին. Դու ի՞նչ իշ-
խանութենով ես անում դա. եւ ո՞վ տուաւ քեզ
24 այդ իշխանութիւնդ։ Յիսուս պատասխան տուաւ՝
եւ ասաց նորանց. Ես էլ ձեզանից մին բան կ'հար-
ցնեմ. թէ որ նա ինձ ասէք, ես էլ ձեզ կասեմ՝
25 թէ ի՞նչ իշխանութենով եմ անում սա։ Յոհան-
նէսի մկրտութիւնն ո՞ր տեղից էր, երկնքի՞ցն էր,
թէ մարդկանցից. եւ նորանք իրենց մէջ միտք
26 էին անում եւ ասում, թէ որ ասենք՝ Երկնքիցն
էր, կասէ մեզ թէ՝ Ապա ինչո՞ւ չ'հաւատացիք
նորան. եւ թէ որ ասենք՝ Մարդկանցից, ժողո-
վրդից վախենումենք. ինչուոր՝ ամենքը Յոհաննէ-
27 սը մարգարէի տեղ էին դնում։ Պատասխան տուին
Յիսուսին եւ ասացին. Չենք գիտում. նա էլ նո-
րանց ասաց. Ես էլ չե՛մ ասիլ ձեզ՝ թէ ի՞նչ իշ-
խանութենով եմ անում սա։
28 Միայն թէ՝ ի՞նչպէս է երեւում ձեզ. մին մարդ
երկու որդի ունէր. եւ եկաւ առաջինին ասաց.
29 Ո՛րդի՝ գնա՛ այսօր այգումը բա՛ն արա։ Եւ նա
պատասխան տուաւ եւ ասաց. Կ'գնամ տէ՛ր. եւ
30 չ'գնաց։ Ա՛յն միւսին մօտն էլ գնաց եւ այնպէս
ասաց. նա պատասխան տուաւ եւ ասաց. Չեմ
կամենում. Բայց յետոյ զղջացաւ՝ եւ գնաց այ-

31 գին։ Հիմիկ այս երկուսիցս ո՞րն արաւ իրեն հօր
կամքը ասացին՝ Յեսուին։ Յիսուս Նորանց ասաց.
Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ որ մաքսաւորներն ու
պոռնիկները ձեզանից առաջ կ'մտանեն երկնքի արա-
32 քայութիւնը։ Ինչուորդ՝ Յովհաննէս արդարութեան
ճանապարհովն եկաւ՝ եւ չ'հաւատացիք Նորան. եւ
մաքսաւորներն ու պոռնիկները հաւատացին Նորան.
եւ դուք տեսիք եւ չ'զղջացաք՝ որ յետոյ հաւա-
տաք Նորան։
33 Ուրիշ առակ էլ լսեցէ՛ք. Մի մարդ
կար՝ որ այգի տնկեց եւ Նորան պարսպով պատեց.
եւ Նորան մէջ հնձան փորեց եւ աշտարակ շինեց.
եւ տուաւ Նորան մշակներին, եւ գնաց հեռու աշ-
34 խարհ։ Երբոր պտղի ժամանակը մօտեցաւ, իրեն
ծառաներն ուղարկեց մշակներին մօտ՝ որ Նորա
35 պտուղներն առնեն։ Եւ մշակները Նորա ծառաներ-
ը բռնեցին՝ մինը տանջեցին, միւսը սպանեցին,
36 միւսն էլ քարկոծեցին։ Դարձեալ ուղարկեց ուրիշ
ծառաներ առաջիններիցը շատ՝ եւ Նորանց էլ այն-
37 պէս արին։ Յետոյ իրեն որդին Նորանց մօտ ուղար-
կեց եւ ասաց. Կ'լինի որ այս իմ որդուցս ամա-
38 չեն։ Բայց մշակներն երբոր որդին տեսին, իրենց
մէջումն ասացին. սա է ժառանգն. եկէ՛ք սորան
սպանե՛նք, եւ սորա ժառանգութեանը տիրապե-
39 տենք։ Եւ բռնեցին Նորան. այգուցը դուրս հա-
40 նեցին եւ սպանեցին։ Ապա երբոր այն այգոյ տէրը
41 գայ, ի՞նչ կանէ այն մշակներին։ Նորան ասացին.
Այն չարերը չար պատժով կ'կորցնէ, եւ այգին
կ'տայ ուրիշ մշակների՝ որ Նորա պտուղները տան
42 իրեն ժամանակին։ Յիսուս Նորանց ասաց. Ընտ-

մին ժամանակ դուք չէ՞ք կարդացել գրքումը՝ թէ
Այն քարն, որ շինողներն անարգեցին, նա՛ էլաւ
անկիւնի գլուխ. այս բանս Տէրից էլաւ՝ եւ մեր
43 աչքերի առաջին զարմանալի է։ Սորահամար ա-
սում եմ ձեզ. որ Աստուծոյ արքայութիւնը ձեզա-
նից վեր կառնվի, եւ այն ազգին կ'տվվի, որ նո-
44 բա պտուղները կ'բերէ։ Եւ ո՛վ որ այս քարիս վե-
րայ ընկնի՝ կ'փշրվի. եւ ո՛ւմ վերայ որ նա ընկնի,
կ'ջարդէ նորան։
45 Երբոր քահանայապետներն ու կարդացողներն եւ
փարիսեցիքը նորան առակները լսեցին, հասկա-
46 ցան՝ որ իրենց համար ասաց։ Եւ խնդրում էին որ
բռնեն նորան, բայց ժողովրդներից վախեցան.
ինչուր՝ նորան մարգարէի տեղ էին դնում։

ԳԼ. ԻԲ

Թագաւորի որդոյն հարսանիքը. կայսրին հարկ տալը. յարութեան ապացուցումը. առաջին և մեծ պատուիրանքը. ո՞ւմ որդին է Քրիստոս։

1 Դարձեալ Յիսուս պատասխան տուաւ՝ եւ նորանց
2 ասաց առակներով։ Երկնքի արքայութիւնը նման-
նեցաւ թագաւոր մարդոյ, որ իրեն որդոյն հար-
3 սանիք արաւ, եւ իրեն ծառաներն ուղարկեց՝ որ
հրաւիրած մարդիքը կանչեն հարսանիքը. եւ նո-
4 բանք չ'կամեցան գալ։ Նորէն ուրիշ ծառաներ ու-
ղարկեց եւ ասաց. Ասացէ՛ք հրաւիրածներին. ա-
հա՛ իմ սեղանս պատրաստեցի. իմ արջառներս եւ
մատաղներս մորթված են, եւ ամեն բաներս պատ-

5 բաստ է, եկէ՛ք հարսանիքը։ Եւ նորանք հոգս չա-
բին ու գնացին, մինն իրեն արաք, եւ միւսն ի-
6 րեն առուտուրին։ Եւ ուրիշները նորա
ծառաները բռնեցին՝ թուքումուք տուին եւ սպա-
7 նեցին։ Բայց թագաւորն երբոր սա լսեց, բարկա-
ցաւ՝ եւ իրեն զօրքն ուղարկեց՝ եւ այն սպանողնե-
րը սատակացրուց, եւ նորանց քաղաքն այրեց։
8 Այն ժամանակն իրեն ծառաներին ասաց. Հար-
սանիքս պատրաստ է՝ եւ հրաւիրածներն արժանի
9 չէին. Ուրեմն գնացէ՛ք դէպի ճանապարհների անց-
քը՝ եւ ո՛վ որ գտնէք, կանչեցէ՛ք հարսանիքս։
10 Եւ ծառաները դուրս գնացին՝ ճանապարհներին
վերայ ո՛վ որ գտին՝ չարը եւ բարին՝ ամենը ժո-
ղովեցին՝ եւ հարսանիքը հարսանքաւորներով լցուաւ։
11 Եւ թագաւորը մտաւ՝ որ սեղան նստողներին մտիկ
անէ, եւ այնտեղ մին մարդ տեսաւ՝ որ հարսանի-
12 քի շոր չէ՛ր հագած։ Եւ նորան ասաց. Ընկե՛ր
ի՞նչպէս մտիր դուս այստեղ՝ որ հարսանիքի շոր չու-
13 նէիր. եւ նա պապանձվեցաւ։ Այն ժամանակը
թագաւորն ասաց ծառաներին, Դորա ոտներն ու
ձեռները կապեցէ՛ք. եւ դորան դրսի խաւարն հա-
նեցէ՛ք. այնտեղ որ լաց՝ եւ ատամների կրճտելը
14 կ՚լինի։ Ինչուոր՝ շատ են կանչված եւ քիչ են ընտ-
րված։
15 Այն ժամանակը փարիսեցիքը գնացին՝ նորա հա-
մար խորհուրդ արին. Թէ ինչպէս խօսքերով որս-
16 գայթ դնեն նորան։ Եւ իրենց աշակերտները Հե-
րոդէականների հետ նորա մօտ ուղարկեցին եւ ա-
սացին. Վա՛ղդապետ՝ դիտուումենք որ ճշմարիտ ես՝
եւ Աստուծոյ ճանապարհը ճշմարտութենով սովոր-

ցընու�։ եւ ընաւ մին մարդուց հոգս չունիս,
17 եւ մարդոյ երեսպաշտութիւն չե՛ս անում։ Ուրեմն
ասա՛ մեզ. ի՞նչպէս է երեւում քեզ. Կայսերին
18 հարկ տալ պէ՞տք է, թէ չէ։ Յիսուս նորանց չա-
րութիւնն իմացաւ եւ ասաց. Ինչո՞ւ էք փորձում
19 ինձ կե՛ղծաւորներ։ Հարկի ստակը ցո՛յց տուէք
ինձ. եւ նորանք մին դահեկան հանեցին տուին
20 նորան։ Եւ նորանց ասաց. Այս պատկերս կամ
21 գիրս ո՞ւմն է։ Ասացին՝ Կայսերին. այն ժամանա-
կըն ասաց նորանց. Գնացէ՛ք՝ կայսերինը կայսերին
22 տուէ՛ք, եւ Աստուծունն Աստուծոյն։ Երբոր լը-
սեցին, զարմացան. եւ նորան թողին եւ գնացին։
23 Այն օրը սադուկեցիքը նորա մօտ եկին՝ որ ա-
սումէին՝ թէ Յարութիւն չ'կայ. եւ նորա հարցրին
24 Եւ ասացին. Վա՛րդապետ՝ Մովսէսն ասաց, թէ որ
մին մարդ առանց զաւակի մեռնի, նորա կինը
թո՛ղ իրեն եղբայրն առնէ, եւ իրեն եղբօր հա-
25 մար զաւակ յարուցանէ։ Մեզ մօտ եօթն եղբարք
կային. նորանց առաջինը կին առաւ եւ մեռաւ,
եւ որովհետեւ զաւակ չունէր՝ իրեն կինը թողեց
26 իրեն եղբօրը։ Այնպէս էլ երկրորդը եւ երրորդը՝
27 մինչեւ եօթներորդը։ Ամենիցն ետեւ կինն էլ մե-
28 ռաւ։ Ապա յարութեան ժամանակին այն եօթնի-
ցը նա ո՞րին պիտի լինի կին. ինչուոր՝ ամենքը նո-
29 րան իրենց կին առին։ Յիսուս նորանց պատասխան
տուաւ եւ ասաց. Մոլորվածներ՝ դուք ո՛չ գիրքն
30 էք գիտում եւ ո՛չ Աստուծոյ զօրութիւնը։ Ինչու-
որ՝ յարութեան ժամանակին ո՛չ կին կ'առնեն.
եւ ո՛չ մարդոյ կ'գնան. բայց երկնքումն հրեշտակ-
31 ների նման են։ Միայն թէ մեռելների յարութիւն

առնելոյն համար դուք չէ՞ք կարդացել այն Աս-
32 տուածանից ձեզ ասվածը. Ես եմ Աբրահամի
Աստուածը, Իսահակայ Աստուածը, եւ Յակոբի
Աստուածը. եւ Աստուած մեռելների Աստուած
33 չէ՛, այլ կենդանիների։ Երբոր ժողովուրդները լը-
սեցին, զարմանում էին նորան վարդապետութեանը
վերայ։
34 Բայց փարիսեցիքն երբոր լսեցին, թէ սադուկե-
ցիները պապանձացրուց, մինտեղ հաւաքվեցան.
35 Եւ նոցանցից մինն փորձելով հարցրուց նորան, եւ
36 ասաց. Վա՛րդապետ՝ օրէնքում ո՞ր պատուիրանք
37 է մեծ։ Եւ Յիսուս նորան ասաց. Սիրէ՛ քո Տէր
Աստուածդ քո ամեն սրտովդ՝ քո ամեն անձովդ.
38 եւ քո ամեն մտքովդ։ Այս է մեծ եւ առաջին
39 պատուիրանքը։ Եւ երկրորդը սորան նման. Քո ըն-
40 կերդ քո անձիդ պէս սիրէ՛։ Այս երկու պատուի-
րանքիցս ամեն օրէնքն ու մարգարէքը կախված են։
41 Եւ երբոր փարիսեցիքն հաւաքված էին, Յիսուս
42 նորանցից հարցրուց եւ ասաց. Ձեզ ի՞նչպէս է ե-
բեւում Քրիստոսի համար՝ ո՞ւմ որդին է. նորան
43 ասացին. Դաւթի։ Յիսուս էլ նորանց ասաց. Ա-
պա ի՞նչպէս Դաւիթ Հոգովը նորան Տէր է կոչում
44 եւ ասում։ Տէրն իմ Տէրին ասաց. Թէ իմ աջ
կողմն նստի՛ր, մինչեւ քո թշնամիներդ քո ոտացդ
45 կոխելիք դնեմ։ Ապա՝ թէ որ Դաւիթ նորան Տէր
46 է կոչում, ի՞նչպէս նորա որդին կ'լինի։ Եւ ո՛չ ով
կարող չէր մին բան պատասխան տալ նորան. եւ
այն օրից ետեւ՝ էլ մինը չէ՛ր համարձակվում՝ որ
նորանից բնաւ մին բան հարցնէ։

ԳԼ. ԻԳ

Դպրաց և փարիսեցոց վարքին յանդիմանութիւնը. Երուսաղէմի կործանիլը։

1 Այն ժամանակը Յիսուս ժողովուրդներին եւ ի-
2 բեն աշակերտներին հետ խօսեց, եւ ասաց. Մո-
սէսի աթոռին վերայ կարդացողներն ու փարիսե-
3 ցիքը նստեցին։ Ամեն ինչ որ կ'ասեն ձեզ՝ արէ՛ք
եւ պահեցէ՛ք. բայց նորանց գործքերին պէս մի՛
4 անէք. ինչուոր՝ ասումեն եւ չեն անում։ Ծանր եւ
դժուար տանելի բեռներ են կապում եւ մարդկանց
ուսերին վերայ դնում, եւ իրենց մատովը չե՛ն ու-
5 զում շարժել նորանց։ Եւ իրենց ամեն գործքերը
մարդկանց ցոյց տալոյ համար են անում. իրենց
գրապանակներն լայնացնումեն. եւ իրենց շորերի
6 ծայրն երկայնացնում։ Սեղան նստելոյ ժամանակը
սիրումեն վերեւի տեղերը, ժողովարաններին մէջ
առաջին աթոռները, եւ փողոցների մէջ բարեւ
7 առնելը, Եւ մարդկանցից Ռաբբի Ռաբբի կոչվի-
8 լը։ Բայց դուք մինին Վարդապետ չ'կանչէք. պատ-
ճառնոր ձեր Սովորցնողը մինն է. եւ դուք ամենքդ
9 եղբարք էք։ Եւ երկրիս վերայ մինին ձեզ Հայր չը
կանչէք. ինչուոր՝ ձեր Հայրը մինն է՝ որ երկնքումն
10 է։ Եւ դուք սովորցնող չ'կանչվիք. ինչուոր՝ ձեր
11 Սովորցնողը Քրիստոսն է։ Եւ նա՝ որ ձեր միջումը
12 մեծ է, ձեզ ծառայ պիտի լինի։ Ո՛վ որ իրեն ան-
ձը կ'բարձրացնէ՝ կ'խոնարհվի. եւ նա որ իրեն ան-
ձը կը խոնարհացնէ՝ կը բարձրանայ։

13 Վա՜յ ձեզ կարդացողնե՛ր եւ փարիսեցինե՛ր
կեղծաւորնե՛ր. որ երկնքի արքայութիւնը մարդ-
կանց առաջին փակուէք. դուք չէ՛ք մտնում՝ եւ
նորանց որ մտնումեն՝ թոյլ չէք տալիս որ մտնեն։
14 Վա՜յ ձեզ կարդացողնե՛ր եւ փարիսեցինե՛ր կեղ-
ծաւորներ. որ որբեւէրների տներն ուտումէք՝ եւ
պատճառներով երկար աղօթք էք անում՝ նորա-
15 համար աւելի դատաստան կառնէք։ Վա՜յ ձեզ
կարդացողնե՛ր եւ փարիսեցինե՛ր կեղծաւորնե՛ր. որ
ծով եւ ցամաք շուռ էք գալիս՝ որ մին մարդ ե-
կամուտ անէք. եւ երբոր կ'լինի, նորան երկու-
տակ ձեզանից աւելի գեհենի որդի էք անում։
16 Վա՜յ ձեզ կոյր առաջնորդներ՝ որ ասումէք՝ թէ
Նա որ տաճարովն երդում անէ, բա՛ն չէ. բայց
նա որ ոսկովն երդում անէ որ տաճարի մէջն է,
17 պարտակա՛ն է։ Ա՛նմիտներ եւ կուրեր. ո՞րն է մեծ,
18 ոսկի՞ն թէ տաճարն՝ որ ոսկուն սրբումէ։ Եւ նա
որ սեղանովն երդում անէ՝ բա՛ն չէ. բայց նա որ
նորա վերայ լինող պատարագովն երդում անէ,
19 պարտակա՛ն է։ Յի՛մարներ եւ կուրեր. ո՞րն է մեծ,
պատարա՞գը թէ սեղանը, որ պատարագին սրբու-
20 մէ։ Ուրեմն ո՛վ որ սեղանովն երդում արաւ, նա
նորանով՝ եւ այն ամեն բաներովն երդում արաւ՝
21 որ նորա վերայ են։ Եւ նա որ տաճարովն երդում
արաւ՝ նորանով եւ նորա միջումը բնակողովն եր-
22 դում արաւ։ Եւ նա որ երկնքովն երդում արաւ,
Աստուծոյ աթոռովն երդում արաւ, եւ նորանով
23 էլ՝ որ նորա վերայ նստումէ։ Վա՜յ ձեզ կարդա-
ցողնե՛ր եւ փարիսեցինե՛ր կեղծաւորնե՛ր. որ անա-
նուխին եւ սամիթին եւ չամանին տասանորդ էք

տալիս, եւ թողուսէք օրէնքի ծանր ծանր բաները՝
դատաստանը, ողորմութիւնը եւ հաւատքը. սա
24 պէտք էր անել՝ եւ նա չ'թողել։ Կո՛յր առաջնորդ-
ներ. որ մժեղները քամուսէք, եւ ուղտերը կուլ
25 էք տալիս։ Վա՛յ ձեզ կարդացողնե՛ր եւ փարիսե-
ցինե՛ր կեղծաւորնե՛ր. որ բաժակը եւ սկաւառա-
կը դրսեւանց սրբուսէք եւ ներսեւանց յափշտա-
26 կութենով եւ անկարգութենով լիքն էք։ Կո՛յր
փարիսեցի՝ առաջ բաժակի եւ սկաւառակի մէջը
27 սրբի՛ր, որ նորանց դուրսն էլ սուրբ լինի։ Վա՛յ
ձեզ կարդացողնե՛ր եւ փարիսեցինե՛ր կեղծաւոր-
նե՛ր. որ նման էք ծեփած գերեզմաններին՝ որ դրը-
սեւանց գեղեցիկ են երեւում՝ եւ ներսեւանց մե-
ռելների ոսկերքով եւ ամեն պղծութենով լիքն են։
28 Այնպէս էլ դուք դրսեւանց արդար էք երեւում
մարդկանց՝ եւ ներսեւանց կեղծաւորութենով եւ
29 անօրէնութենով լիքն էք։ Վա՛յ ձեզ կարդացող-
ներ եւ փարիսեցինե՛ր կեղծաւորնե՛ր. որ մարգա-
րէների տապանները շինուսէք՝ եւ արդարների գե-
30 րեզմանները զարդարուսէք. Եւ ասուսէ, թէ որ
մեր հարանց օրերումը լինէինք, մենք մասնակից
31 չէինք լինիլ մարգարէների արիւնին։ Ուրեմն դուք
ձեզանից վկայուսէք, թէ նորանց որդիքն էք՝ որ
32 մարգարէներին կոտորուսէին։ Եւ դուք ձեր հա-
33 բանց չափը լցրել էք։ Օ՛ձեր՝ իժերի զաւակներ՝
34 ի՞նչպէս կ'փախչիք գեհենի դատաստանից։ Դորա-
համար՝ ահա՛ ես ձեզ մօտ մարգարէներ եւ իմաս-
տուններ եւ կարդացողներ կուղարկեմ. եւ դուք
նորանցից կ'սպանէք եւ խաչ կ'հանէք՝ եւ նորան-
ցից ձեր ժողովարաններին մէջ կ'տանջէք՝ եւ քա-

35 ղաքից քաղաք կ'հալածէք. Որ այսպէս ձեզ վերայ
գայ ամէն արդար արիւնը՝ որ երկրի վերայ թափ-
վել է. արդար Աբելի արիւնից մինչեւ Բարա-
քիայի որդի Զաքարիայի արիւնը, որ նորան տա-
36 ճարի եւ սեղանի մէջ սպանեցիք։ Ճշմարիտն ա-
սում եմ ձեզ. որ այն ամենը կ'գայ այս ազգիս վե-
րայ։

37 Երուսաղէ՛մ՝ Երուսաղէ՛մ՝ որ մարգարէները կո-
տորում էիր, եւ քեզ մօտ ուղարկվածները քար-
կոծում էիր. քանի՛ անգամ կամեցայ քո երեխա-
ներդ ժողովել. ինչպէս որ հաւն իրեն ձագերը թե-
38 ւերին տակն է ժողովում, եւ դուք չ'կամեցաք։ Ա-
39 հա՛ ձեր տունն աւերված կ'թողվի ձեզ։ Բայց ա-
սում եմ ձեզ. թէ, Հիմիկուց ետեւ էլ չէ՛ք տես-
նիլ ինձ՝ մինչեւ որ ասէք. Օրհնեալ է Տէրի ա-
նունով եկածը։

ԳԼ. ԻԴ

Տաճարին կործանումը և Քրիստոսի գալուստը։

1 Եւ Յիսուս տաճարից դուրս եկաւ գնում էր՝ եւ
աշակերտները մօտ եկին՝ որ տաճարի շինուածքը
2 ցոյց տան նորան։ Եւ նա պատասխան տուաւ՝ եւ
ասաց նորանց. Տեսնո՞ւմէք այդ ամէնդ. Ճշմարիտն
ասում եմ ձեզ. որ այդ տեղ քար քարի վերայ
չի՛ մնալ որ չ'քանդվի։

3 Եւ երբոր Ձիթենեաց սարին վերայ նստած էր, ա-
շակերտներն առանձին նորա մօտ եկին՝ եւ ասա-
ցին. Ասա՛ մեզ. այդ բանդ ե՞րբ կ'լինի. կամ թէ

4 գալոյդ եւ աշխարհքիս վերջին նշանն ի՞նչ է։ Յի-
սուս պատասխան տուաւ՝ եւ նորանց ասաց. Զգո՛յշ
5 կացէք որ չ՚լինի թէ մինը խաբէ ձեզ։ Ինչուսոր՝
շատ մարդիք կ՚գան իմ՝ անունովս եւ կ՚ասեն՝ թէ,
6 Ես Քրիստոսն եմ՝ եւ շատերը կ՚մոլորացնեն։ Եր-
ուբիներ եւ կռիւներուն համբաւ լսելու էք. զգո՛յշ
կացէ՛ք, մի՛ շփոթուիք. ինչուսոր՝ այն ամեն բաները
7 պէտք է լինին. միայն թէ գեռ վերջը չէ։ Ազգ
ազգի վերայ վեր կ՚կենայ, եւ թագաւորութիւն
թագաւորութեան վերայ. եւ սովեր կ՚լինին. եւ
աստիկ մահեր՝ եւ տեղ տեղ երկրի շարժմունք-
8 ներ։ Բայց գեռ այն ամենն՝ նեղութեանց սկիզբն
9 է։ Այն ժամանակը ձեզ նեղութեանց մէջ կ՚ձը-
գեն. եւ ձեզ կ՚ապանեն, եւ իմ՝ անունիս համար
10 ամեն ազգերին ատելի կ՚լինիք։ Եւ այն ժամանա-
կը շատերը կ՚գայթակղուին. եւ իրար կ՚մատնեն եւ
11 իրար կ՚ատեն։ Եւ շատ սուտ մարգարէք դուրս կը
12 գան՝ եւ շատերը կ՚մոլորացնեն։ Եւ անօրէնու-
թեան շատանալոյ պատճառաւը՝ շատերի սէրը կը
13 ցամաքի։ Բայց ո՛վ որ մինչեւ վերջը կ՚համբերէ,
14 նա՛ կ՚ապրի։ Եւ այս աբքայութեան աւետարանս
ամեն աշխարհքումը կ՚քարոզուի՝ որ ամեն հեթա-
նոսներին վկայութիւն լինի՝ եւ յետոյ վերջը կը
գայ։

15 Ուրեմն՝ երբոր աւերածի պղծութիւնը տեսնէք
որ Դանիէլ մարգարէի ձեռքովն ասուած է՝ Որ սբ-
բութեան տեղումը կ՚կանգնի. ո՛վ որ կարդայ
16 թո՛ղ միտք առնէ։ Այն ժամանակը նորանք՝ որ
17 Հրէաստանումն են, թո՛ղ սարերը փախչին։ Եւ
ո՛վ որ կըտրի վերայ է՝ թո՛ղ վեր չ՚գայ, որ իրեն

18 տանիցը մին բան վեր առնէ։ Եւ ո՛վ որ յան-
դուն է՝ թո՛ղ յետ չ՚դառնայ որ իրեն շորերը վեր
19 առնէ։ Բայց այն օրերուն վա՛յ կ՚լինի յղացած-
20 ներին եւ ծիծ տուողներին։ Աղո՛թք արէք՝ որ այն
ձեր փախչելը ձմեռան ժամանակը եւ շաբաթ օրը
21 չ՚լինի։ Պատճառնոր այն ժամանակը մեծ նեղու-
թիւն կ՚լինի. ինչպէս որ աշխարհքիս ստեղծագոր-
ծութեան սկիզբիցը մինչեւ հիմիկ չէլաւ՝ եւ էլ
22 չի՛ լինիլ։ Եւ թէ որ այն օրերը չ՚կարճանայի՛ն,
բնաւ մին մարմին չէ՛ր ազատիլ. բայց ընտրվածնե-
23 րին համար այն օրերը կ՚կարճանան։ Այն ժամա-
նակը թէ որ մինն ասէ ձեզ՝ Ահա՛ այստեղ է Քրի-
24 ստոսը կամ այնտեղ, մի՛ հաւատաք։ Ինչուոր՝
սուտ քրիստոսներ եւ սուտ մարգարէներ դուրս կը
գան՝ եւ շատ մեծ նշաններ եւ հրաշքներ ցոյց կը
տան, մինչեւ որ, եթէ կարելի լինէր, ընտրվածնե-
25 րին էլ կ՚մոլորացնէին։ Ահա՛ առաջ ասացի
26 ձեզ։ Ապա թէ որ ասեն ձեզ. Ահա՛ անապատումն
է՝ դուրս չ՚գա՛ք. եւ թէ Ահա՛ տան ներսն է՝ չի՛
27 հաւատաք։ Պատճառնոր՝ ինչպէս կայծակն՝ որ ա-
րեւելքից դուրս կ՚գայ մինչեւ արեւմուտքը կե-
28 րեւի, այնպէս էլ Որդոյ մարդոյ գալը կ՚լինի։ Ինչուոր՝
ո՛ր տեղ մեռած մարմին կ՚լինի, այնտեղ կ՚հաւաք-
վին արծիւները։

29 Շուտով այն նեղութեան օրերիցն ետեւ՝ արե-
գակը կ՚խաւարվի. եւ լուսինն իրեն լոյսը չի՛ տալ.
եւ աստեղներն երկնքիցը վեր կընկնին, եւ երկնքի
30 զօրութիւնները կ՚շարժվին։ Եւ յետոյ Որդոյ մար-
դոյ նշանը երկնքումը կերեւի՝ եւ այն ժամանակն
երկրի ամեն ազգերը լաց կ՚լինին. եւ Որդին մար-

դոյ կ'տեսնեն երկնքի ամպերին վերայ եկած զօրու-
31 թեանով եւ շատ փառքով։ Եւ իրեն հրեշտակները
մեծ փողով կուղարկէ. եւ իրեն ընտրվածներին կը
ժողովեն չորս կողմէցը՝ երկնքի մին ծայրէցն մինչեւ
միւս ծայրը։
32 Այն թզենի ծառէցը սովորեցէ՛ք առակը՝ որ եր-
բոր նորա ճղերը կ'կակղին, եւ տերեւը կ'բուսանէ,
33 գիտուիք որ ամառը մօտ է։ Այնպէս էլ դուք՝
որ ժամանակ այս ամէն բաներս կ'տեսնէք, իմա-
34 ցէք որ դռանը մօտ է։ Ճշմարիտն ասուիմ ձեզ՝
թէ Այս ազգս չի՛ անցնիլ, մինչեւ այս ամենս լի-
35 նի։ Երկինքս ու երկիրը կ'անցնին՝ եւ իմ խօսքերս
չեն անցնիլ։
36 Միայն թէ այն օրին եւ ժամին համար՝ ո՛չ ով
չի գիտուիր՝ ո՛չ երկնքի հրեշտակները՝ եւ ո՛չ Որ-
37 դին՝ բայց միայն Հայրը։ Բայց ինչպէս էլան Նոյի
38 օրերն՝ այնպէս էլ կ'լինի Որդոյ մարդոյ գալը։ Ին-
չուոր՝ ինչպէս որ այն օրերն էին՝ որ ջրհեղեղէցն
առաջ կային, որ ուտուիր էին եւ խմուիր էին, կին
էին առնուիր՝ եւ մարդոյ էին դնուիր, մինչեւ այն
39 օրն, որ Նոյ մտաւ տապանը։ Եւ չ'գիտացին՝ մին-
չեւ որ ջրհեղեղն եկաւ, եւ ամենքը վեր առաւ.
40 այնպէս էլ կ'լինի Որդոյ մարդոյ գալը։ Այն ժա-
մանակը թէ որ երկու հոգի արտուիր լինին՝ մինը
41 կառնվի՝ եւ միւսը կ'թողվի։ Եւ թէ որ երկու հո-
գի մին ջաղացուիր աղան՝ մինը կառնվի՝ եւ միւսը
կ'թողվի։
42 Արթո՛ւն կացէք՝ ինչուոր՝ չէք գիտուիր թէ ձեր
43 Տէրն ո՞ր ժամուիր կ'գայ։ Դա իմացէ՛ք՝ թէ որ
ասն տէրը գիտենար՝ թէ գողը գիշերի ո՛ր պահու-

մը կ'գայ, արթուն կ'կենար եւ թող չէր տար՝ որ
44 իրեն տան տակը փոս փորէ։ Սորահմամբ դուք էլ
պատրաստ կացէք. ինչուսոր՝ այն ժամն՝ որ դուք
45 չէք սպասիլ. Որդին մարդոյ կ'գայ։ Ապա ով կ'լի-
նի այն հաւատարիմ եւ իմաստուն ծառան՝ որ նո-
ր ան իրեն Տէրն՝ իրեն ծառաներին վերայ դրաւ,
46 որ նորանց կերակուր տայ իրենց ժամանակին, Ե-
րանի՛ է այն ծառային՝ որ տէրն երբոր կ'գայ, նո-
47 ր ան այնպէս արած գտնէ։ Ճշմարիտն ասուսմամ
ձեզ. Որ նորան իրեն ամեն ապրանքին վերայ կը
48 դնէ։ Ապա թէ որ չար ծառան իրեն սրտումն ա-
49 սէ, թէ, Իմ տէրս գալն ուշացնուսմէ, Եւ սկսէ
իրեն ընկեր ծառաները ծեծել՝ եւ հարբեցողներին
50 հետ ուտէ եւ խմէ. Կ'գայ այն ծառային տէրն այն
օրն՝ որ նա չի՛ սպասիլ. եւ այն ժամը՝ որ նա չի՛
51 գիտել, Եւ նորան միջից կ'կտրէ եւ նորա բաժի-
նը կեղծաւորներին հետ կ'դնէ. որ այնտեղ լաց եւ
եւ ատամներին կրճտելը կ'լինի։

ԳԼ. ԻԵ

Տասը կուսանք. քանքարներին առակը. վերջին դատաստանը.

1 Այն ժամանակն երկնքի արքայութիւնը կ'նման-
վի տասն կուսանաց. որ իրենց լապտերները վեր
առին՝ եւ դուրս ելին փեսային եւ հարսին առաջը։
2 Նորանցից հինգը յիմար էին եւ հինգն իմաստուն։
3 Յիմարները լապտերները վեր առին՝ եւ ձէթ վեր
4 չառին իրենց հետ։ Բայց իմաստուններն իրենց

5 լապտերներին հետ ամաններով ձէթ վեր առին։ Եւ
փեսան որ ուշացաւ՝ ամէնքը թմրեցին եւ քնացին։
6 Կէս գիշերումը ձայն էլաւ՝ թէ Ահա՛ փեսան գա-
7 լիս է՝ գո՛ւրս եկէք նորան առաջը։ Այն ժամա-
նակն ամէն կուսանքը վեր կացան եւ իրենց լապ-
8 տերները պատրաստեցին։ Յիմարներն ասացին ի-
մաստուններին. Ձեր իւղից մեզ էլ տուէ՛ք. ին-
9 չուոր մեր լապտերները հանգչումեն։ Իմաստուններ-
ը պատասխան տուին՝ եւ ասացին. Գուցէ թէ
մեզ եւ ձեզ հերիք չ'լինի. բայց գնացէ՛ք ծախող-
10 ներին մօտ եւ ձեզ համար գնեցէ՛ք։ Երբոր նորանք
գնացին որ գնեն, փեսան եկաւ՝ եւ պատրաստ կա-
ցածները նորան հետ հարսանիքը մտին՝ եւ դուռը
11 փակվեցաւ։ Յետոյն այն միւս կուսանքն էլ եկին՝
12 եւ ասացին. Տէ՛ր՝ Տէ՛ր՝ բա՛ց մեզ։ Նա պատաս-
խան տուաւ եւ ասաց. Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝
13 թէ չեմ ճանաչում ձեզ։ Արթո՛ւն կացէք. ին-
չուոր՝ չէ՛ք գիտում ո՛չ օրն եւ ո՛չ ժամը։
14 Ինչպէս մին մարդ որ հեռու աշխարհք գնալու
էլաւ՝ իրեն ծառաները կանչեց. եւ իրեն ապրանքը
5 նորանց տուաւ։ Մինին հինգ քանքար տուաւ՝
միւսին երկու, եւ միւսին մին. ամէն մէկին իրեն
16 կարողութեան չափովը՝ եւ գնաց։ Նա՝ որ հինգն
առաւ, շուտով գնաց՝ նորան բանացրուց եւ ու-
17 րիշ հինգ էլ շահվեցաւ։ Այնպէս էլ նա՝ որ եր-
18 կուսն առաւ, ուրիշ երկուս էլ շահվեցաւ։ Եւ
նա՝ որ մինը առաւ, գնաց. գետինը փորեց՝ եւ ի-
19 րեն տիրոջը արծաթը թաքցրուց։ Շատ ժամանա-
կից ետեւ այն ծառաներին տէրն եկաւ՝ եւ նորան-
20 ցից հաշիւ առաւ։ Եւ նա՝ որ հինգ քանքար ա-

ռաւ՝ առաջ եկաւ ուրիշ հինգ քանքար էլ բե-
բաւ տուաւ՝ եւ ասաց. Տէ՛ր՝ դու ինձ հինգ քան-
քար տուիր. եւ ահա՛ ուրիշ հինգ քանքար էլ
21 նորանց վերայ շահվեցայ։ Իրեն տէրը նորան ա-
սաց. Ազնի՛ւ ծառայ՝ բարի եւ հաւատարիմ՝ ո-
րովհետեւ այդ քիչ բանումդ հաւատարիմ ես,
քե՛զ շատ բաների վերայ կ'դնեմ. մտի՛ր քո տի-
22 րոջդ ուրախութիւնը։ Եւ էլ որ երկու քանքար
էր առել, առաջ եկաւ եւ ասաց. Տէ՛ր՝ դու ինձ
երկու քանքար տուիր. ահա՛ երկու ուրիշ քան-
23 քար էլ՝ որ նորանց վերայ շահվեցայ։ Իրեն տէրն
նորան ասաց. Ազնի՛ւ ծառայ՝ բարի եւ հաւատա-
րիմ. որովհետեւ այդ քիչ բանումդ հաւատարիմ
ես, քեզ շատ բաների վերայ կ'դնեմ, մտի՛ր քու
24 տիրոջդ ուրախութիւնը։ Եւ էլ՝ որ մին քանքար
էր առել. առաջ եկաւ եւ ասաց. Տէ՛ր՝ գիտուում
էի՝ որ դու մին քարասիրտ մարդ ես, որ հնձու�ես
նա՝ որ չ'սերմեցի՛ր. եւ այն տեղից հաւաքուում ես՝
25 որ չ'փռեցի՛ր. Վախեցայ՝ գնացի եւ քո քանքարդ
26 գետնի մէջ թաքցրի. ապա ահա՛ քունը քեզ։ Տէ-
րը պատասխան տուաւ՝ եւ ասաց նորան. Չա՛ր
եւ ծոյլ ծառայ՝ գիտուումէիր՝ որ այն տեղից եմ
հնձում, որ չ'սերմեցի. եւ այնտեղից եմ հաւա-
27 քում՝ որ չ'փռեցի՛. Պէ՛տք էր քեզ՝ որ իմ տր-
ծաթս սուակ փոխողներին տայիր՝ եւ ես կ'գայի եւ
28 շահով կառնէի իմս։ Ապա առէ՛ք դորանից քան-
քարը, եւ տուէք նորան որ տասն քանքարն ունի։
29 Ինչուոր՝ ամեն ո՛վ որ ունի՝ նորան կ'տվվի եւ կա-
ւելանայ. եւ նա որ չունի, նորանից նա էլ որ
30 ունի՝ վեր կառնվի։ Եւ այդ անպիտան ծառայիդ

հանեցէ՛ք դրսի խաւարն՝ որ այնտեղ լաց եւ ա-
տամների կրճտելը կ՚լինի։
31 Եւ ո՛ր ժամանակ Որդին մարդոյ իրեն փառքովը
կ՚գայ՝ եւ ամեն հրեշտակները նորա հետ, այն ժա-
32 մանակն իրեն փառաց աթոռին վերայ կ՚նստի։ Եւ
ամեն ազգերը կ՚ժողովվին նորան առաջին. եւ նո-
րանց կ՚ջոկէ իրարից՝ ինչպէս մին հովիւ որ ոչխար-
33 ներն այծերից կ՚ջոկէ։ Եւ ոչխարներն իրեն աջ
կողմը կ՚կանգնացնէ եւ այծերը ձախ կողմը։
34 Այն ժամանակը թագաւորը կասէ նորանց՝ որ
աջ կողմն են, եկէ՛ք՝ իմ Հօրս օրհնվածներ՝ ժա-
ռանգեցէ՛ք այն արքայութիւնը, որ աշխարհքի
35 սկիզբից պատրաստված է ձեզ համար։ Ինչուր՝
ես սովեցի՝ եւ տուիք ինձ ուտել. ծարաւեցի՝ եւ
խմացրիք ինձ. օտար էի՝ եւ ինձ ձեզ մօտ առիք։
36 Մերկ էի՝ եւ ինձ հագցրիք. հիւանդ էի՝ եւ ինձ
ակն տուիք. բանտի մէջ էի՝ եւ ինձ մօտ եկիք։
37 Այն ժամանակն արդարները պատասխան կ՚տան
նորան եւ կասեն. Տէ՛ր՝ ե՞րբ տեսինք քեզ սոված
եւ կերակուր տուինք. կամ ծարաւ՝ եւ խմաց-
83 ընինք։ Ե՞րբ տեսինք քեզ օտար՝ եւ մեզ մօտ
39 առինք, կամ մերկ՝ եւ հագցրինք։ Ե՞րբ տեսինք
քեզ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ՝ եւ եկինք քեզ
40 մօտ։ Թագաւորն էլ պատասխան կ՚տայ՝ եւ նո-
րանց կասէ. ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ որովհետեւ
այս իմ փոքր եղբայրներիցս մինին արիք, ինձ արիք։
41 Այն ժամանակը նորանց էլ կասէ՝ որ ձախ կողմն են. Ինձանից դէ՛ն գնացէք անիծածներ՝ յա-
ւիտենական կրակին մէջը, որ պատրաստված է սա-
42 տանային եւ նորա հրեշտակներին համար։ Ինչու-

որ ես սովեցի՝ եւ չ'տուի՛ք ինձ ուտել. ծարաւէ-
43 ցի՝ եւ ինձ չ'խմացրի՛ք։ Օտար էի՝ եւ ինձ ձեզ
մօտ չառուիք. մերկ էի՝ եւ ինձ չ'հագցրիք. հի-
ւանդ՝ եւ բանտի մէջ էի՝ եւ ինձ ակն չ'տուիք։
44 Այն ժամանակը նորանք էլ պատասխան կ'տան
եւ կ'ասեն. Տէ՛ր՝ քեզ ե՞րբ տեսինք սոված կամ
ծարաւ կամ օտար կամ մերկ՝ կամ հիւանդ կամ
45 բանտի մէջ՝ եւ քեզ ծառայութիւն չարինք։ Այն
ժամանակը պատասխան կ'տայ նորանց՝ եւ կասէ.
Ճշմարիտն ասուիմ ձե՛զ՝ Որովհետեւ այս փոքր-
ներիցս մինին չարիք՝ ինձ էլ չարիք։
46 Նորանք կ'գնան յաւիտենական տանջանքը, եւ
արդարները յաւիտենական կեանքը։

ԳԼ. ԻԶ

Քրիստոսի օծումը. Յուդայի մատնութեան 30 արծաթը. Հաղորդութիւնը. Քրիստոսի աղօթելը. մատնվիլը և դատաստանի տանվիլը։

1 Եւ էլաւ՝ երբոր Յիսուս այս ամեն խօսքերս վեր-
2 ջացրուց. իրեն աշակերտներին ասաց. Գիտո՞ւ-
մէք՝ որ երկու օրիցն ետեւ զատիկ կ'լինի. եւ Որ-
դին մարդոյ կ'մատնվի որ խաչվի։
3 Այն ժամանակը քահանայապետներն ու կար-
դացօղնե՛րը եւ ժողովրդի ծերերը ժողովեցան քա-
հանայապետին սրահն՝ որ նորան անունը Կայիափա
4 էր։ Եւ խորհուրդ արին՝ որ հնարքով Յիսուսին
5 բռնեն եւ սպանեն։ Բայց ասուէին՝ թէ Այս ոչնիս
չանենք՝ որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չի լինի։

6 Երբոր Յիսուս եկաւ Բեթանիա՝ Սիմոն բորոտին
7 տունը, Նորան մօտ մին կին եկաւ՝ որ մին շիշով
թանկագին իւղ ունէր եւ սեղան նստողներին մէջ
8 Նորան գլխին վերայ թափեց։ Երբոր աշակերտները
տեսին, բարկացան եւ ասացին Ինչո՞ւ այդ իւղդ
9 կորաւ. Ինչուոր՝ կարելի՛ էր շատ թանկ ծախել
10 դորան եւ աղքատներին տալ։ Յիսուս իմացաւ եւ
Նորանց ասաց Ինչո՞ւ էք այդ կնկանդ նեղութիւն
տալիս. դա՛ մին բարի բան գործեց ինձ վերայ։
11 Ամեն ժամանակ աղքատները ձեզ հետ ունիք՝
12 բայց ինձ միշտ ձեզ հետ չունիք։ Դորա այդ իւ-
ղը իմ մարմնոյս վերայ թափելն՝ իմ թաղվիլս նը-
13 շանակեց։ Բայց ճշմարիտն ասում եմ ձեզ՝ որ Ամեն
աշխարհքի մէջ՝ որ տեղ որ այս աւետարանս կ'քա-
րոզվի, դորա յիշատակին համար նա էլ կ'խօսվի
որ դա արաւ։

14 Այն ժամանակը տասներկուսիցը մինն՝ որ Յուդա
Իսկարիոտացի էր անուանված՝ գնաց քահանայա-
15 պետներին մօտ եւ ասաց. Ի՞նչ էք կամենում
տալ ինձ. եւ ես կ'մատնեմ Նորան ձեր ձեռքը։
եւ Նորանք երեսուն արծաթի փող խոստացան Նո-
16 րան։ Եւ Նորանից ետեւ յարմար ժամանակ էր ու-
զում որ Նորան մատնէ Նորանց ձեռքը։

17 Եւ բաղարջակերաց առաջին օրն աշակերտները
Յիսուսի մօտ եկին եւ ասացին Ո՞ր տեղ ես կա-
մենում՝ որ քեզ համար զատիկ ուտելոյ տեղ
18 պատրաստենք։ Նա էլ Նորանց ասաց. Գնացէ՛ք
քաղաքն՝ այս անուն մարդոյ մօտ, եւ Նորան ա-
ասացէ՛ք. Վարդապետն ասում է՝ իմ ժամանակս մօ-
տացել է՝ զատիկն իմ աշակերտներիս հետ քեզ

49 մօտ կ'անեմ։ Եւ աշակերտներն ասին ինչպէս որ
Յիսուս հրամայեց Նոյանց. եւ զատիկը պատրաստեցին։
20 Եւ երբոր իրիկուն էլաւ՝ տասներկու աշակերտ-
21 ներին հետ սեղան էր նստել։ Եւ երբոր Նոյանք
դեռ ուտում էին. ասաց՝ Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ՝
22 որ ձեզանից մինը կ'մատնէ ինձ։ Եւ շատ տրտմե-
ցան. եւ Նոյանց ամեն մէկն սկսեցին Նոյան ա-
23 սել. Տէ՛ր միթէ ե՞ս եմ։ Նա պատասխան տուաւ
եւ ասաց. Նա որ ինձ հետ իրեն ձեռն սկսաւ առ-
24 ուակի մէջը կ'մտցնէ, նա՛ կ'մատնէ ինձ։ Մարդոյ
Որդին կ'գնայ ինչպէս որ Նոյա համար գրված է.
բայց վա՛յ այն մարդոյն՝ որ Նոյա ձեռովն Որդին
մարդոյ կ'մատնվի. լա՛ւ էր Նոյան՝ թէ այն մարդը
25 ծնված չ'լինէր։ Յուդան որ Նոյան մատնելու էր՝
պատասխան տուաւ եւ ասաց. Միթէ ե՞ս եմ
վա՛րդապետ. Նոյան ասաց՝ Դու ասացիր։
26 Եւ դեռ որ Նոյանք ուտում էին, Յիսուս հաց ա-
ռաւ՝ օրհնեց եւ կտրեց, եւ աշակերտներին տուաւ
27 եւ ասաց. Առէ՛ք կերէ՛ք՝ սա է իմ մարմինս։ Եւ
բաժակն առաւ՝ գոհացաւ՝ Նոյանց տուաւ, եւ
28 ասաց. Դորանից ամենքդ խմեցէ՛ք. Ինչուսոր դա
է իմ արիւնս Նոր ուխտի եւ պայմանի՝ որ շատերի
վերայ թափվում է, մեղաց թողութեան համար։
29 Միայն թէ՝ ասում եմ ձեզ՝ թէ Այսրանից ետեւ որ-
թի բերքից էլ չեմ խմիլ՝ մինչեւ այն օրն՝ որ դա-
բան ձեզ հետ Նոր խմեմ՝ իմ Հօրս արքայութեան-
նը մէջ։
30 Եւ օրհնեցին՝ եւ դուրս էլան Ձիթենեաց սարը։
31 Այն ժամանակը Յիսուս Նոյանց ասաց. Դուք ա-

մենքդ այս գիշերս կ'գայթակղվիք ինձանից. ինչու-
որ՝ գրված է՝ թէ Հովիւը կ'զարկեմ՝ եւ հօտի ոչ-
32 խարները կ'ցրվին։ Եւ իմ յարութիւն առնելուցն
33 ետեւ ձեզանից առաջ կ'գնամ Գալիլեա։ Պետրոս
պատասխան տուաւ եւ ասաց նորան. թէ եւ ա-
մենքն էլ գայթակղվին քեզանից, բայց ես չեմ
34 գայթակղվիլ։ Յիսուս նորան ասաց. ճշմարիտն
ասումեմ քեզ. թէ այս գիշե՛րս՝ դեռ հաւը չ'խօ-
35 սա՛ծ՝ երեք անգամ կուրանաս ինձ։ Պետրոս նո-
րան ասաց. թէ որ քեզ հետ մեռնելու էլ լի-
նիմ՝ չե՛մ ուրանալ քեզ. այնպէս էլ ամեն աշա-
կերտներն էին ասում։

36 Այն ժամանակը Յիսուս նորանց հետ մին գիւղ
եկաւ՝ որ նորա անունը Գեթսեմանի էր՝ եւ նո-
րանց ասաց. Այդ տեղ նստեցէ՛ք. մինչեւ որ գը-
37 նամ աղօթք անեմ։ Եւ Պետրոս ու Զեբեդեայի
երկու որդիքն իրեն հետ առաւ, սկսեց տրտմիլ եւ
38 հոգս քաշել։ Այն ժամանակը նորանց ասաց.
Իմ հոգիս մեռնելոյ չափ տրտմած է. այստեղ կա-
39 ցէ՛ք եւ ինձ հետ արթո՛ւն մնացէք։ Եւ մին քիչ
առաջ գնաց՝ իրեն երեսին վերայ ընկաւ՝ աղօթք
արաւ՝ եւ ասաց, Իմ Հայր՝ թէ որ կարելի է թո՛ղ
այս բաժակս ինձանից անցանէ. բայց չէ՛ թէ ինչ-
40 պէս ես եմ կամենում, այլ ինչպէս դու։ Եկաւ
աշակերտներին մօտ, եւ նորանց քնի մէջ գտաւ՝
եւ ասաց Պետրոսին. Այդպէս՝ մին ժամ է՞լ չը
41 կարացիք ինձ հետ արթուն կենալ։ Արթո՛ւն կա-
ցէք՝ եւ աղո՛թք արէք՝ որ փորձանքի մէջ չընկնիք.
42 հոգիս յօժա՛ր է՝ բայց մարմինս տկար։ Դարձեալ
երկրորդ անգամ Յիսուս գնաց եւ աղօթք արաւ՝

եւ ասաց. Ի՛մ Հայր՝ թէ կարելի է, որ այս բա-
ժակս ինձանից անցանէ. ապա թէ ո՛չ՝ կ'խմեմ
43 սորան. թո՛ղ քո կամքդ լինի։ Եւ նորէն եկաւ նո-
րանց քնի մէջ գտաւ. ինչուոր՝ նորանց աչքերը
44 ծանրացել էին։ Նորանց թողեց եւ գնաց՝ եւ եր-
րորդ անգամ աղօթք արաւ՝ եւ նորէն այն խօսքն
45 ասաց։ Այն ժամանակն աշակերտներին մօտ ե-
կաւ՝ եւ նորանց ասաց։ Այսուհետեւ քո՛ւն է-
լէք՝ եւ հանգիստ առէք. ինչուոր՝ ահա՛ հասել է
ժամանակը՝ եւ Որդին մարդոյ մատնվուում է մեղա-
46 ւորաց ձեռքը։ Վե՛ր կացէք գնանք այս տեղից.
ինչուոր՝ ահա հասաւ նա՝ որ պիտի ինձ մատնէ։
47 Եւ դեռ քանի որ նա այն բանը խօսումէր, ա-
հա՛ Յուդան՝ այն տասներկուսիցը մինն՝ եկաւ՝ եւ
նորան հետ մեծ ամբոխ սրերով եւ բրներով քա-
48 հանայապետներից ու ժողովրդի ծերերից։ Եւ
նա՝ որ նորան մատնելու էր, նորանց նշան տուաւ
եւ ասաց. Որին որ ես կ'համբուրեմ՝ նա՛ է. նո-
49 րան բռնեցէ՛ք։ Եւ շուտով Յիսուսի մօտ եկաւ՝
եւ ասաց, Ո՛ղջ կաց Վարդապետ՝ եւ նորան համ-
50 բուրեց։ Եւ Յիսուս նորան ասաց. Ընկե՛ր ինչո՞ւ
համար եկիր. եւ այն ժամանակը մօտ եկին Յիսու-
51 սին ձեռք ձգեցին՝ եւ նորան բռնեցին։ Եւ ահա
նորանցից մինն՝ որ Յիսուսի հետ էին, ձեռը մեկ-
նեց եւ իրեն սուրը հանեց՝ եւ քահանայապետի
52 ծառային զարկեց, եւ նորա ականջը կտրեց։ Այն
ժամանակը Յիսուս նորան ասաց. Քո սուրդ իրեն
տեղը դի՛ր. պատճառնոր՝ նո՛ր բանք որ սուր կառ-
53 նեն, սրով պիտի ընկնին։ Կամ թէ կարծո՞ւմես
որ չեմ կարող իմ Հօրս աղաչել՝ եւ հիմիկ տաս-

ներկու գունդ հրեշտակներից աւելի կ'հասցնէ ինձ
54 այստեղ։ Բայց ինչպէս կ'կատարվին գրքերը՝ թէ
55 այսպէս պէտք է լինել։ Այն ժամանակը Յիսուս
այն ամբոխին ասաց. Ինչպէս մին աւազակի վե-
րայ սրերով եւ բհրներով դուրս եկիք ինձ բռնել.
միշտ ձեզ մօտ տաճարումը նստումէի՝ եւ սովոր-
56 ցնումէի՝ եւ չ'բռնեցիք ինձ։ Բայց այս ամենս է-
լաւ՝ որ մարգարէներին գրքերը կատարվին. այն
ժամանակն ամեն աշակերտները նորան թողին եւ
փախան։

57 Բայց նորանք Յիսուսին բռնեցին եւ տարան
Կայիափա քահանայապետին մօտ, որ տեղ որ կար-
58 դացողներն ու ծերերը ժողովված էին։ Եւ Պետ-
րոս հեռուանց գնումէր նորա ետեւէն մինչեւ քա-
հանայապետին սրահը. եւ ներս մտաւ ծառանե-
59 րին հետ նստեց՝ որ վերջը տեսնէ։ Բայց քահա-
նայապետներն ու բոլոր ատեանը Յիսուսի համար
սուտ վկայութիւն էին ուզում՝ որ նորան սպանեն։
60 Եւ այն շատ սուտ վկաներից որ այն տեղ էին ե-
կել, բան չէին գտնում. յետոյ երկու սուտ վ-
61 կաներ առաջ եկին, Ասումէին՝ թէ Սա՛ ասումէր՝
ես կարող եմ Աստուծոյ տաճարը քանդել՝ եւ ե-
62 րեք օրումը շինել։ Եւ քահանայապե՛տը վերկա-
ցաւ՝ նորան ասաց. Պատասխան չե՞ս տալիս՝ ինչ
63 որ դորանք քեզանից գանգատումեն։ Եւ Յիսուս
լուռ էր կենում. քահանայապետը պատասխան
տուաւ, եւ նորան ասաց. Կենդանի Աստուծոյն
եմ երդում տալիս քեզ՝ որ ասես մեզ՝ թէ Դո՞ւ
64 ես որդի Աստուծոյ Քրիստոսը։ Նորան ասաց. Դու
ասացիր. բայց ասումեմ ձեզ՝ որ հիմիկուց ետեւ

կ'տեսանէք Որդին մարդոյ Աստուծոյ զօրութեան ա-
կողմը նստած՝ եւ երկնքի ամպերին վերայ եկած։
65 Այն ժամանակը քահանայապետն իրեն շորերը պա-
տռեց եւ ասաց. Հայհոյեց. էլ ի՞նչ պէտք է
մեզ վկայ. ահա՛ հիմիկ դորա հայհոյանքը լսեցիք։
66 Ի՞նչ հաճոյ է ձեզ. Նորանք պատասխան տուին
67 եւ ասացին. Դա մահապարտ է։ Այն ժամանակը
թքեցին նորա երեսին. եւ բռնցքով թակեցին.
եւ մին քանիսն էլ ապտակ տուին նորան, եւ ա-
68 սացին. Դո՛ւ Քրիստոս՝ մարգարէացի՛ր մեզ՝ նա
ո՛վ է որ քեզ զարկեց։
69 Եւ Պետրոս դուրսը նստած էր սրահումը. մին
աղախին նորան մօտ եկաւ, եւ ասաց. Դու էլ
70 այն Յիսուս Գալիլեացոյն հետն էիր։ Նա ամենի
առաջին ուրացաւ՝ եւ ասաց. Չե՛մ գիտում թէ
71 դու ինչ ես խօսում։ Եւ երբոր նա դռնիցը դուրս
գնաց, մին ուրիշ կին նորան տեսաւ՝ եւ նորանց
որ այն տեղ կային ասաց. Սա՛ էլ Յիսուս Նա-
72 զովրեցոյն հետն էր։ Եւ նորէն երդումով ուրացաւ՝
73 թէ Ես այն մարդը չե՛մ ճանաչում. Եւ մին քիչ
յետոյ՝ նորանք որ այնտեղ կանգնած էին, եկին
Պետրոսին ասացին. Իրաւի որ դու էլ նորանցից
74 ես. ինչուորդ՝ քո խօսքդ էլ յայտնում է քեզ։ Այն
ժամանակն սկսեց անիծել եւ երդվել՝ թէ Ես այն
մարդը չե՛մ ճանաչում, եւ շուտով հաւը կանչեց։
75 Եւ Պետրոս յիշեց Յիսուսի այն խօսքն՝ որ ասաց.
Թէ Հաւը դեռ չ'կանչա՛ծ՝ երեք անգամ կուրա-
նաս ինձ. եւ դուրս գնաց ու դառն արտասուն-
քով լաց էլաւ։

ԳԼ. ԻԷ

Քրիստոսի չարչարանքները Պիղատոսի առաջին. վշտերն պատկը, խաչելութիւնը, մահն ու թաղումը։

1 Երբոր առաւօտ էլաւ, ամէն քահանայապետներն
ու ժողովրդին ծերերը Յիսուսի համար խորհուրդ-
2 արին՝ որ սպանեն նորան։ Նորան կապեցին եւ ա-
ռին գնացին, եւ Պոնտացի Պիղատոս դատաւորի
ձեռքը տուին։
3 Այն ժամանակը Յուդան՝ որ նորան մատնեց՝
տեսաւ որ դատապարտուեցաւ, զղջացաւ՝ եւ այն
արծաթը յետ դարձրուց քահանայապետներին եւ
4 ժողովրդի ծերերին։ Եւ ասաց. Մեղայ՝ ինչուոր
արդար արիւն մատնեցի. Նորանք էլ ասացին՝
5 Մենք հոգս չունինք. դու գիտես։ Եւ արծաթը
ձգեց տաճարին մէջ՝ եւ յետ եկաւ, եւ գնաց
6 խեղդուեցաւ։ Բայց քահանայապետներն այն ար-
ծաթն առին՝ եւ ասացին. Արժան չէ՛՝ որ դա
գանձանակին մէջն ընդունենք, ինչուոր՝ արիւնի
7 գին է։ Խորհուրդ արին՝ եւ նորանով բրուտի ար-
տատեղը գնեցին՝ որ օտարականների գերեզմանա-
8 տեղ լինի։ Նորահամար՝ այն արտատեղն՝ Արիւնի
9 արտ կոչուեցաւ մինչեւ այսօր։ Այն ժամանակը կա-
տարուեցաւ նա՝ որ Երեմիա մարգարէի ձեռոքն ա-
սուեցաւ. Եւ այն երեսուն արծաթի փողն առին՝
այն ծախուածի գինն՝ որ նորան Իսրայէլի որդիքնե-
10 րից առել էին, Եւ նորան բրուտի արտին տուին՝
ինչպէս որ հրամայեց ինձ Տէրը։

11 Եւ Յիսուս կանգնեց դատաւորին առաջին. դա-
տաւորը հարցրուց նորան՝ եւ ասաց. Դո՞ւ ես Հը-
րէից թագաւորն. եւ Յիսուս ասաց. Դու ես ա-
12 սում։ Եւ երբոր քահանայապետներն ու ծերերը
նորանից չարախօսութիւն էին անում, նա ոչինչ
13 պատասխան չ'տուաւ։ Այն ժամանակը Պիղատոս
ասաց նորան. Չե՞ս լսում թէ դորանք ո՞րչափ
14 քեզ հակառակ են վկայում։ Եւ նորան բնաւ մին
բան էլ պատասխան չ'տուաւ. մինչեւ որ դատա-
ւորն էլ շատ զարմացաւ։
15 Բայց սովորութիւն էր դատաւորին՝ որ տօնի ժա-
մանակին մին բանտարկեալ արձակէ ժողովրդին
16 համար. որին որ ուզում էին։ Այն ժամանակն մին
անուանի բանտարկեալ ունէին. որ նորան անունը
17 Յեսու Բարաբբա էր։ Երբոր հաւաքվեցան, Պի-
ղատոս նորանց ասաց. Այս երկուսիցս ո՞րն էք
ուզում՝ որ ձեզ համար արձակեմ. Յեսու Բարաբ-
բա՞յին, թէ Յիսուսին, որ Քրիստոս է կոչված։
18 Պատճառնոր՝ գիտուում էր՝ որ նախանձով էին մատ-
նել նորան։
19 Եւ դեռ քանի որ դատաստան էր նստած, նո-
րա կինն ուղարկեց նորան մօտ՝ եւ ասաց. Այդ
արդար մարդոյդ հետ դու բան չունիս. ինչուոր՝
շատ բաներ երազումն այսօր իմ գլխովս անցան
նորան համար։
20 Բայց քահանայապետներն ու ծերերը ժողովուրդ-
ներին հաւանացրին՝ որ Բարաբբային ուզեն՝ եւ
21 Յիսուսին կորցնեն։ Պատասխան տուաւ դատաւո-
րըն ու ասաց նորանց՝ Այս երկուսիցս ո՞րն էք ու-
զում՝ որ արձակեմ՝ ձեզ համար. եւ նորանք ա-

22 ասցին՝ Բարաբբային։ Պիղատոս ասաց նորանց. Ա-
23 պա ի՞նչ անեմ Քրիստոս կոչված Յիսուսին։ Ամեն-
մեանքն էլ ասացին. Պէտք է խաչվի. եւ նա ա-
սաց. Ի՞նչ չար բան է արել. եւ նորանք է՛լ ա-
ւելի աղաղակումէին եւ ասում՝ Պէ՛տք է խաչվի։
24 Եւ Պիղատոս երբոր տեսաւ՝ թէ բնաւ օգուտ չի՛
անում, բայց աւելի խռովութիւն է լինում. ջուր
առաւ՝ ժողովրդի առաջին ձեռները լուաց՝ եւ ա-
սաց. Ես այդ արդարիդ արիւնից անպարտ եմ,
25 դուք գիտէք։ Բոլոր ժողովուրդը պատասխան տը-
ուաւ եւ ասաց։ Դորա արիւնը մեզ վերայ եւ մեր
26 որդոց վերայ։ Այն ժամանակը Բարաբբային ար-
ձակեց նորանց համար, եւ Յիսուսին ծեծեց, եւ
ձեռները տուաւ՝ որ խաչվի։
27 Այն ժամանակը դատաւորի զինուորները՝ Յիսու-
սին տարան պալատը, եւ ամեն զինուորների գուն-
28 դը հաւաքեցին նորա վերայ։ Նորան մերկացրին՝
29 եւ նորան վերայ մին կարմիր քղամիդ ձգեցին։ Եւ
փշերից մին թագ բոլորացրին՝ նորան գլուխը դը-
րին, եւ նորա աջ ձեռին մին եղէգ. նորա առա-
ջին ծունը դնելով ծաղր էին անում եւ ասում.
30 Ո՛ղջ կաց Հրէից թագաւոր։ Եւ նորան թքելով
այն եղէգն առնումէին եւ նորա գլուխը թակում։
31 Եւ ե՛րբոր ծաղր արին նորան, այն կարմիր քղա-
միդը նորանից հանեցին՝ եւ նորան տարան որ
խաչ հանեն։
32 Եւ երբոր դուրս էլան, մին Կիւրենացի մարդ
գտին՝ Սիմոն անուն. նորան ուժով բռնեցին քա-
33 շեցին՝ որ նորան խաչը վեր առնէ։ Երբոր Գողգո-
թա ասված տեղն եկին, որ գլխատելոյ տեղ է,

34 Նորան լեզոյ հետ խառնած գինի տուին խմել՝ եւ
35 երբոր համն առաւ, չէ՛ր կամենուր որ խմէ։ Եւ
երբոր նորան խաչ հանեցին, նորա շորերը վիճա-
կով բաժանեցին. որ կատարվի այն խօսքն՝ որ
մարգարէին ասված էր՝ Թէ իմ շորերս իրենց մէջ
բաժանեցին՝ եւ իմ վերարկուիս վերայ վիճակ էին
36 ձգուր։ Եւ նստած պահուրտէին նորան։ (37) Եւ
նորան գլխաւոր գրեցին՝ եւ իրեն գլխին վերայ դրին՝
38 Թէ Սա՛ է Յիսուս Հրէից Թագաւորը։ Այն ժա-
մանակը նորա հետ երկու աւազակներ էլ խաչ հա-
նեցին՝ մինը նորա աջ կողմը եւ միւսը նորա ձախ
կողմը։
39 Եւ նորանք որ այնտեղից անցանուրտէին, հայ-
40 հոյուրտէին նորան. իրենց գլխները շարժուր, Ու-
ասուր. Վա՛հ որ տաճարը քանդուր՝ եւ երեք օ-
րուր շինուրտէիր. ապրեցո՛ւ քեզ՝ Թէ որ Աստու-
41 ծոյ Որդին ես, վէ՛ր եկ խաչից։ Այնպէս էլ քա-
հանայապետները ծաղր էին անուր կարդացողնե-
42 րին եւ ծերերին հետ՝ եւ ասուր. Ուրիշներն ապ-
րեցուց. ինքն իրեն չի՛ կարուր ապրեցնել. Թէ որ
Իսրայէլի Թագաւորն է, հիմիկ թո՛ղ վէր գայ խա-
43 չից, եւ հաւատանք դորան։ Թէ որ Աստուծոյն
յուսացաւ, հիմիկ թո՛ղ փրկէ դորան, Թէ որ ու-
զուրտէ դորան. ինչուրոր՝ ասաց. Թէ Աստուծոյ Որ-
44 դի եմ։ Այնպէս էլ աւազակներն որ նորա հետ
խաչված էին՝ նորան նախատուրտէին։
45 Եւ օրի վեց ժամից մինչեւ ինը ժամն ամեն երկ-
46 րի վերայ խաւար էլաւ։ Եւ ինը ժամին դէմ, Յի-
սուս մեծ ձայնով կանչեց եւ ասաց. Էլի՛ Էլի՛ լա-
մա սաբաքթանի. որ կասվի. Իմ Աստուած՝ ի՛մ

47 Աստուած՝ ինչո՞ւ թողիր ինձ։ Մին քանի մարդիք նորանցից՝ որ այնտեղ կանգնած էին՝ երբոր
48 լսեցին, ասումէին՝ Դա՛ Եղիային է կանչում։ Եւ շուտով նորանցից մինը վազեց՝ մին սպունդ առաւ քացախով լիքն՝ եղէգի վերայ անցրուց՝ եւ նորան
49 տուաւ, որ խմէ։ Եւ կէսն ասումէին. Թո՛ղ տեսնենք. եթէ Եղիան կ'գա՞յ դորան փրկել։
50 Եւ Յիսուս դարձեալ մեծ ձայնով կանչեց՝ եւ արձակեց հոգին։
51 Եւ ահա՛ տաճարին վարագուրը երկու էրոր ճրղվեցաւ վերեւիցը մինչեւ ցածը. եւ երկիրը շարժվեցաւ. եւ քարեր պատռուվեցան. Եւ գերեզմաններ բացվան. եւ շատ մարմիններ սուրբ ննջեցելոց
53 յարութիւն առին. Եւ գերեզմաններիցը դուրս եկին նորա յարութենից ետեւ՝ սուրբ քաղաքը մտին՝ եւ շատերին երեւեցան։
54 Բայց հարիւրապետը եւ նորանք՝ որ նորա հետ Յիսուսին պահումէին, երբոր այն շարժմունքը եւ այն էլածները տեսին, շատ վախեցան եւ ասացին. Ճշմարիտ որ սա՛ Աստուծոյ Որդի էր։
55 Այն տեղ շատ կանայք կային՝ որ հեռուանց կանգնել էին՝ եւ մտիկ էին տալիս. որ Գալիլեայիցը Յիսուսի ետեւէն եկին որ ծառայութիւն անեն
56 նորան։ Որանց միջումն էր Մարիամ Մագդաղենացին՝ եւ Մարիամ Յակոբի եւ Յոսէի մայրը՝ եւ Զեբեդիայի որդոց մայրը։
57 Եւ երբոր իրիկուն էլաւ, Արիմաթեայիցը մին հարուստ մարդ եկաւ՝ որ նորա անունը Յոսէփ էր,
58 որ ինքն էլ աշակերտ էլած էր Յիսուսին։ Սա գընաց Պիղատոսին մօտ եւ Յիսուսի մարմինը խնդ-

բեց, այն ժամանակը Պիղատոս հրամայեց՝ որ մար-
59 մինը տան։ Եւ Յոսէփ մարմինն առաւ՝ խտակ կը-
60 տաւներով պատանեց, եւ ՆՈՐ դերեզմանի մէջ
դրաւ՝ որ քարին մէջ փորել էր. եւ դերեզմանի
դռան առաջին մին մեծ քար ձգեց փակելոյ հա-
61 մար. եւ գնաց։ Այն տեղ էր Մարիամ Մագդա-
ղենացին եւ միւս Մարիամն, որ գերեզմանին դէմ
նստած էին։

62 Եւ Նորա վաղվան օրն՝ որ ուրբաթիցն ետեւ է,
քահանայապետներն ու փարիսեցիները հաւաքվե-
63 ցան Պիղատոսի մօտ. Եւ ասացին։ Տէ՛ր մտքներս
բերինք, որ այն մոլորացնողը դեռ քանի որ կեն-
դանի էր, ասու

մէր. Թէ Երեք օրիցն ետեւ յա-
64 րութիւն կառնեմ։ Ուրեմն հրաման տուր. որ մին-
չեւ երեք օր դերեզմանը զգուշութենով պահեն.
որ չ'լինի թէ աշակերտները գիշերը գան Նորան
գողանան՝ եւ ժողովրդին ասեն՝ թէ Մեռելների մի-
ջիցն յարութիւն առաւ, եւ յետին մոլորութիւնը
65 չար լինի քան թէ առաջինը։ Պիղատոս ասաց նո-
րանց. Պահապան զինուորներ ունիք. գնացէ՛ք ըզ-
66 գո՛յշ պահեցէք ինչպէս որ գիտուութիւն։ Նորանք էլ
գնացին գերեզմանին պահպանութիւն արին. եւ
պահապան զինուորներին հետ քարը կնքեցին։

ԳԼ. ԻԸ.

Քրիստոսի յարութիւնն ու հրամանները իր աշակերտներին.

1 Եւ շաբաթ իրիկունն՝ որ մէկ շաբթի էր լուսա-
նուտ, Մարիամ Մագդաղենացին եկաւ՝ եւ միւս

2 Մարիամն էլ, որ գերեզմանը տեսանէն։ Եւ մեծ
շարժում էլաւ՝ ինչու որ Տէրի հրեշտակն երկնքիցը
վէր եկաւ՝ գնաց դռնիցն այն քարը հեռու թա-
3 ւալեց՝ եւ նորան վերայ նստեց։ Եւ նորան կեր-
պարանքը փայլակի պէս էր՝ եւ նորան հագուստը
4 ձիւնի պէս սպիտակ։ Եւ նորան ահիցը պահապան-
5 ները շփոթվեցան, եւ մեռելի նման էլան։ Հրեշ-
տակը պատասխան տուաւ՝ եւ այն կանանցն ա-
սաց. Դուք մի՛ վախենաք. գիտուումեմ՝ որ Յիսուս
6 խաչվածն էք ուզում։ Այստեղ չէ՛. պատճառնոր՝
յարութիւն առաւ՝ ինչպէս որ ասաց. եկէ՛ք տե-
7 սէ՛ք այն տեղն որ նա կար։ Եւ շուտով գնացէ՛ք
նորա աշակերտներին ասացէ՛ք՝ թէ նա յարու-
թիւն առաւ. եւ ահա՛ նա ձեզանից առաջ Գա-
լիլեա կ'գնայ. այն տեղ նորան կ'տեսնէք. ահա՛
8 ասացի ձեզ։ Եւ շուտով գերեզմանիցը դուրս ե-
կին՝ վախով եւ շատ ուրախութենով վազուսէին՝
որ աշակերտներին պատմեն։

9 Եւ ահա՛ Յիսուս պատահեց նորանց՝ եւ ասաց.
Ողջ կացէք. եւ նորանք մօտ եկին՝ նորա ոտները
10 բռնեցին՝ եւ նորան երկրպագութիւն արին։ Այն
ժամանակը Յիսուս նորանց ասաց. Մի՛ վախենաք.
գնացէ՛ք իմ եղբայրներիս ասացէք՝ որ գնան Գա-
լիլեա, եւ այնտեղ կ'տեսնեն ինձ։

11 Երբոր նորանք գնացին. ահա՛ զինուորներիցը մին
քանիսն եկին քաղաքը՝ եւ ամեն ինչ որ էլաւ՝
12 պատմեցին քահանայապետներին։ Եւ նորանք ծե-
րերին հետ հաւաքված խորհուրդ արին՝ եւ այն
13 զինուորներին շատ փող տուին։ Եւ ասացին.
Ասացէ՛ք՝ թէ նորա աշակերտները գիշերը դեռ որ

14 մենք քնած էինք՝ եկին գողացան նորան։ Եւ թէ
որ այդ բանդ դատաւորին ականջը հասնէ, մենք
նորան կ'հաւանացնենք՝ եւ ձեզ անհոգ կանենք։
15 Եւ նորանք փողն առին՝ եւ այնպէս արին ինչպէս
որ սովորեցին. եւ այս ձայնս Հրէաներին մէջ դուրս
եկաւ մինչեւ այսօր։
16 Բայց տասնուերկուն աշակերտները գնացին Գա-
լիլեա՝ այն սարն՝ որ Յիսուս նորանց հետ խօսք էր
17 կապել։ Երբոր նորան տեսին, երկրպագութիւն
18 արին նորան, եւ մին քանիսն երկմտեցան։ Եւ
Յիսուս մօտ եկաւ, նորանց հետ խօսեց՝ եւ ա-
սաց. Ամեն իշխանութիւնն ինձ տվաւ երկնքումն
եւ երկրումն. ինչպէս որ Հայրն ինձ ուղարկեց,
19 այնպէս էլ ես ձեզ ուղարկումեմ։ Ուրեմն գնա-
ցէ՛ք ամեն հեթանոսներն աշակերտ շինեցէք՝ նո-
րանց մկրտեցէ՛ք Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն Սրբոյ
20 անունովը։ Նորանց սովորցրէք՝ որ ամեն ինչ որ
ձեզ պատուիրեցի՝ պահեն. եւ ահա՛ ես ձեզ հետ
եմ ամեն օր, մինչեւ աշխարհքի վերջը։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ

ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

Քրիստոսի մկրտութիւնը, փորձութիւնը, քարոզը, առաքեալքը կանչելը. և հիւանդներ բժշկելը։

1 Աստուծոյ Որդի Յիսուս Քրիստոսի աւետարա-
2 նին սկիզբը։ Ինչպէս որ մարգարէներումը գրված է՝ Ահա՛ ես իմ հրեշտակս կուղարկեմ քո առաջիդ՝ որ քո ճանապարհդ քո առաջիդ պատրաստէ։
3 Կանչողի ձայն անապատումը՝ Պատրա՛ստ արէք Տէրի ճանապարհը՝ եւ շիտա՛կ արէք նորա գնալոյ ճա-
4 նապարհը։ Եւ էլաւ՝ որ Յովհաննէս անապատումը՝ մկրտումէր, եւ ապաշխարութեան մկրտութիւն
5 քարոզում՝ մեղաց թողութեան համար։ Եւ Հրէաստանի ամեն աշխարհքն ու ամեն Երուսաղէմացիքը գնումէին նորա մօտ՝ եւ նորանից մկրտվում էին Յորդանան գետումն՝ իրենց մեղքերը խոստո-
6 վանելով։ Եւ Յովհաննէս ուղտու բուրդ էր հագած, եւ կաշվէ գոտիկ իրեն մէջքին՝ եւ նորա
7 կերակուրը մարախ էր եւ վայրի մեղր։ Քարոզում էր եւ ասում. Ինձանից զօրաւորն իմ ետեւէս

գալիս է՝ որ նորան ես չե՛մ արժանի խոնարհվիլ
8 եւ նորա կօշիկներին կապն արձակել։ Ես ջրով
մկրտեցի ձեզ՝ եւ նա Սուրբ Հոգով կ՚մկրտէ ձեզ։
9 Եւ էլաւ որ այն օրերը Յիսուս Գալիլեացոց Նա-
զարէթիցն եկաւ, եւ Յոհաննէսիցը Յորդանանու-
10 մը մկրտվեցաւ։ Եւ շուտով որ ջրիցը դուրս եկաւ՝
տեսաւ երկինքը ճղված՝ եւ Աստուծոյ Հոգին ա-
11 ղաւնու պէս՝ որ վրը էր գալիս նորա վերայ։ Զայն
էլաւ երկնքիցն եւ ասաց՝ Դու ես իմ սիրելի Որ-
դիս, քե՛զ հաւանեցի։
12 Եւ շուտով Հոգին նորան անապատը հանեց։
13 Եւ նա այնտեղ էր քառասուն օր սատանայիցը
փորձված, եւ գազանների հետ էր՝ եւ հրեշտակներ
ծառայումէին նորան։
14 Եւ երբոր Յոհաննէս մատնվեցաւ՝ Յիսուս եկաւ
Գալիլեա, Աստուծոյ աւետարանը քարոզումէր եւ
15 ասում. Թէ, Ժամանակը կատարվել է, եւ Աս-
տուծոյ արքայութիւնը հասել. ապաշխարեցէք՝ եւ
աւետարանին հաւատացէք։
16 Երբոր Գալիլեացոց ծովի եզրին մօտ անցանում
էր, տեսաւ Սիմոնին եւ նորա Անդրէաս եղբօրը՝
որ ուռկանները ծովն էին ձգել. ինչուոր՝ ձկնորս
17 էին։ Եւ Յիսուս նորանց ասաց՝ Իմ ետեւէս ե-
կէ՛ք՝ եւ կանեմ ձեզ որ մարդկանց որսորդ լինիք։
18 Եւ շուտով ուռկանները թողին եւ նորա ետեւէն
19 գնացին։ Եւ այնտեղից որ մին քիչ առաջ գնաց՝
Յակոբոս Զեբեդեանին եւ նորա Յոհաննէս եղբօրը
տեսաւ. երբոր նորանք նաւին մէջ ուռկանները
20 շինումէին՝ եւ նորանց կանչեց։ Եւ շուտով իրենց
Զեբեդէոս հօրը վարձկաններին հետ նաւին մէջ

թողին, եւ նորա հետեւէն գնացին։
21 Եւ մտին Կափառնայում՝ եւ շուտով շաբաթ
օրը ժողովարանին մէջ մտաւ՝ եւ սովորցնուէր նո-
22 րանց։ Եւ զարմանուէին նորա վարդապետու-
թեանը վերայ. ինչուոր՝ ինչպէս իշխանութենով
էր սովորցնում նորանց՝ եւ ո՛չ թէ նորանց կար-
23 դացողներին պէս։ Եւ նորանց ժողովարանին մէջ
մին մարդ կար՝ որ պիղծ դեւ կար նորանում. որ
24 աղաղակեց եւ ասաց. Թո՛ղ արա՝ դու ի՞նչ բան
ունիս մեզ հետ՝ Յիսո՛ւս Նազովրեցի. եկիր որ մեզ
կորցնես. գիտուումենք քեզ թէ ո՛վ ես դու՝ Ա-
25 ստուծո՛յ Սուրբդ։ Յիսուս նորան սաստեց՝ եւ ա-
26 սաց. Պապանձվի՛ր՝ եւ դորանից դո՛ւրս եկ։ Եւ
պիղծ դեւը նորան գետինը զարկեց. եւ մեծ ձայ-
27 նով աղաղակեց, եւ նորանից դուրս եկաւ։ Եւ
ամենքը զարմացան մինչեւ որ իրար հետ քսփսա-
լով հարցնուէին՝ եւ ասում. Սա ի՞նչ նոր վար-
դապետութիւն է՝ որ իշխանութենով պիղծ դեւե-
28 րին էլ սաստուէ՝ եւ հնազանդվուէն սորան։ Եւ
նորա համբաւը Գալիլեացոց ամեն կողմերը դուրս
գնաց։
29 Եւ շուտո՛վ ժողովարանից որ դուրս էլաւ, ե-
կաւ Սիմոնի եւ Անդրէասի տունը՝ Յակոբի եւ Յո-
30 հաննէսի հետ։ Եւ Սիմոնի չորանչը տենդով պառ-
կած էր՝ եւ շուտով նորա համար ասացին նորան։
31 Եւ մոտ եկաւ նորան ձեռիցը բռնեց՝ եւ նորան
վերկացրուց. եւ տենդը թողեց նորան՝ եւ նա ծա-
ռայուէր նորանց։
32 Եւ երբոր իրիկուն էլաւ արեգակին մտնելոյ ժա-
մանակը, ամեն հիւանդներն ու դիւահարները բե-

33 բին նորա մօտ։ Եւ բոլոր քաղաքը ժողովված էր
34 դռների առաջին։ Եւ շատ հիւանդներ բժշկեց
կերպ կերպ ցաւերից՝ եւ շատ դեւեր հանեց. եւ
թոյլ չէ՛ր տալիս դեւերին որ խօսին. ինչուոր՝ գի-
տուէին նորան որ Քրիստոսն է։
35 Եւ առաւօտանց որ լուսացաւ՝ վեր կացաւ դուրս
եկաւ եւ մին անապատ տեղ գնաց, եւ այնտեղ
36 աղօթք էր անում։ Եւ Սիմօնն նորա ետեւէն գը-
37 նաց, եւ նորանք էլ որ նորա հետ էին։ Եւ երբ-
որ նորան գտին՝ ասացին նորան, թէ՝ Ամենքը
38 քեզ են մտան գալիս։ Եւ նորանց ասաց. Եկէ՛ք
ուրիշ մօտիկ գիւղաքաղաքներն էլ գնանք, որ
այնտեղ էլ քարոզեմ. ինչու որ ես իսկ սորահա-
39 մար եմ եկած։ Եւ ամեն Գալիլեացոց երկրին մէջ
նորանց ժողովարաններումը քարոզումէր, եւ դե-
ւեր էր հանում։
40 Մին բորոտ նորա մօտ եկաւ, աղաչումէր՝ ծունր
էր դնում՝ եւ ասում. Տէ՛ր՝ թէ որ կամենաս,
41 կարող ես ինձ սրբել։ Յիսուս էլ խղճալով ձեռ-
քը մեկնեց, նորան մօտեցաւ՝ եւ նորան ասաց.
42 Կամենումեմ՝ սրբվի՛ր։ Եւ երբոր սա ասաց նո-
րան, շուտով բորոտութիւնը գնաց նորանից՝
43 եւ սրբվեցաւ։ Եւ նորան ասատելով շուտով
44 դուրս հանեց նորան, եւ ասաց նորան. Զգո՛յշ
կաց բնաւ մին մարդոյ բան չասես. բայց գնա՛
քահանային քեզ ցո՛յց տուր, եւ քո սրբութեան-
նըդ համար պատարագ արա՛՝ այն որ Մովսէսը հր-
45 բամայեց՝ նորանց վկայութիւն լինելոյ համար։ Եւ
նա երբոր դուրս գնաց, սկսեց շատ քարոզել եւ
այն բանը տարածել, մինչեւ որ էլ նա կարող

չէր յայտնի մնալ քաղաք՝ բայց դուրս անապատ տեղերում էր. եւ ամեն կողմերից գալիս էին նորա մօտ։

ԳԼՈՒԽ Բ

Անդամալոյծը. Մատթէոսին կոչումը. Փրիսեոսի պատասխանը. պահք և շաբաթ չ'պահելոյ մասին։

1 Եւ դարձեալ որ մտաւ Կափառնայում մին քա-
2 նի օրից ետեւ, Լսվեցաւ թէ տանն է. եւ շատ
մարդիք ժողովվեցան՝ մինչեւ որ տեղ էլ չ'կար եւ
օ՛չ էլ դռան առաջին. եւ Աստուծոյ բանը խո-
3 սումէր նորանց։ Եւ գալիս էին նորա մօտ՝ եւ մին
անդամալոյծ էին բերում չորս մարդով վեր ա-
4 ռած։ Եւ երբոր չէին կարողանում մօտենալ նո-
րան՝ ամբոխի պատճառաւն՝ այն տան ծածքը քա-
կեցին, որ տեղ որ Յիսուսն էր. եւ օճորքը բաց
արին եւ այն մահիճը վէր բերին, որ նորանում
5 անդամալուծը կար։ Եւ Յիսուս նորանց հաւատքը
տեսնելով անդամալուծին ասաց. Ո՛րդի՝ քո մեղ-
6 քերդ թողված լինին քեզ։ Եւ կարդացողներին
մին քանիսը կային՝ որ այն տեղ նստած էին. եւ
7 իրենց սրտումը միտք էին անում, Ինչ Այս ի՞նչ
է՝ որ սա հայհոյութիւն է խօսում. ո՞վ է կարող
8 մեղք թողել եթէ օ՛չ մին Աստուածը։ Եւ Յիսուս
իրեն հոգոյն մէջ գիտաց թէ իրենց սրտումն այն-
պէս են միտք անում, եւ ասաց. Ինչո՞ւ էք ձեր
9 սրտերումը դա մտածում։ Ո՞րն է հեշտ. անդա-
մալուծին ասել՝ թէ, քո մեղքերդ թողված լինին
քեզ, թէ ասել՝ Վե՛ր կաց, քո մահիճդ ա՛ռ եւ
10 քո տունդ գնա՛։ Բայց որ իմանաք, թէ Որդին

մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրիս վերայ մեղաց
11 թողութիւն տալ. անդամալուծին ասաց, Ասու-
մեմ քեզ՝ վե՛ր կաց, քո մահիճդ ա՛ռ եւ գնա՛
12 քո տունդ։ Եւ նա շուտով վերկացաւ եւ մահիճն
առաւ՝ եւ ամենի առաջին դուրս գնաց. մինչեւ
որ ամենքը զարմանուէին եւ Աստուծոյն փառա-
ւորուէր եւ ասուէր՝ թէ բնաւ մին ժամանակ այս-
պիսի բան չենք տեսել։
13 Եւ դարձեալ դէպի ծովի եզրը դուրս գնաց, եւ
ամեն ժողովուրդը նորա մօտ էր գալիս. եւ նորանց
14 սովորցնուէր։ Եւ երբոր անցանուէր, տեսաւ
Ղեւի Ալփեանին՝ որ նստած մաքսաւորութիւն էր
անուէր. եւ նորան ասաց. Իմ ետեւէս եկ. եւ
15 վերկացաւ՝ գնաց նորա ետեւէն։ Եւ էլաւ՝ երբոր
նորան տանը մէջ սեղանի նստած էր՝ եւ շատ
մաքսաւորներ եւ մեղաւորներ Յիսուսին եւ նորա
աշակերտներին հետ սեղան էին նստած. պատ-
ճառնոր՝ շատ մարդիկ էին՝ որ նորան ետեւէն գը-
16 նուէին։ Բայց կարդացողներն ու փարիսեցիքն երբ-
որ տեսի՝ թէ մաքսաւորներին եւ մեղաւորներին
հետ ուտուէ՝ նորա աշակերտներին ասացին. Դա
ի՞նչ է որ մաքսաւորներին եւ մեղաւորներին հետ
17 ուտուէ եւ խմուէք։ Յիսուս երբոր լսեց՝ ասաց
նորանց. Առողջներին բժիշկ պէտք չէ՝ բայց հի-
ւանդներին. եւ չեկի որ արդարներին կանչեմ՝
այլ մեղաւորներին։
18 Եւ Յոհաննէսի աշակերտներն ու փարիսեցիները
ծոմեմն էին՝ եկին եւ նորան ասացին. Ինչո՞ւ Յո-
հաննէսի աշակերտներն ու փարիսեցիները ծոմ են
19 պահում, եւ քո աշակերտներդ չե՛ն պահում։ Եւ

Յիսուս Նորանց ասաց. Միթէ կարելի՞ է՝ որ հարսանիքի որդիքը ծոմ պահեն՝ դեռ քանի որ փեսան
Նորանց հետ է. քանի որ փեսան իրենց հետ ու-
20 նին՝ կարելի չէ որ ծոմ պահեն։ Բայց օրեր կ'գան
որ փեսան Նորանցից վեր կառնվի եւ ապա այն
21 օրը կ'պահեն։ Ո՛չ ով նոր չ'մաշված կարկատանի
կտոր հին շորի վերայ չի՛ ձգիլ. ապա թէ ո՛չ՝ նորն
իրեն ուժովն այն հնիցը կառնէ, եւ պատառվածքն
22 էլ աւելի չար կ'լինի։ Եւ ո՛չ ով նոր գինին հին
տկերի մէջ չի՛ ածիլ. ապա թէ ո՛չ՝ գինին տկերը
կ'պատառէ՝ գինին կ'թափվի, եւ տկերը կ'կորչին.
բայց նոր գինին՝ նոր տկերի մէջ պէտք է ածվի։
23 Եւ էլաւ որ նա շաբաթ օրը արտերին մէջովը
անցանուէր. եւ աշակերտներն իրենց գնալոյ ժա-
24 մանակն սկսեցին հասկ պոկել եւ ուտել։ Եւ փա-
րիսեցիքը Նորան ասացին. Տե՛ս ի՞նչ են գործում
25 քո աշակերտներդ շաբաթ օրն՝ որ արժան չէ։ Եւ
Յիսուս Նորանց ասաց. Դուք բնաւ չէ՞ք կարդա-
ցել նա, որ Դաւիթն արաւ, երբոր պէտք էլաւ՝
եւ սովեց նա եւ նորանք էլ, որ Նորան հետն էին.
26 Ինչպէս Աստուծոյ տունը մտաւ Աբիաթար քա-
հանայապետի օրերին. եւ առաջաւորութեան հա-
ցը կերաւ՝ եւ Նորանց էլ տուաւ որ Նորան հետն
էին՝ որ ուրիշի օրէնք չէր ուտել՝ բայց միայն քա-
27 հանայիցը։ Եւ Նորանց ասաց. Շաբաթն մարդոյ
համար էլաւ, եւ ո՛չ թէ մարդը շաբաթի համար։
28 Ուրեմն Որդին մարդոյ շաբաթին էլ տէրն է։

ԳԼ. Գ

Զորացած ձեռքը. տասներկու աշակերտները. կարգաց-
ցողներին հայհոյումը Թիւնը. Փրիսեոսի եղբարքը,
քոյրերը և մայրը։

1 Եւ դարձեալ ժողովարանին մէջ մտաւ, եւ այն-
տեղ մին մարդ կար՝ որ նորա ձեռքը չորացած էր։
2 Եւ սպասուէին նորան՝ թէ շաբաթ օրը բժշկէ
3 նորան՝ որ չարախօսեն նորանից։ Եւ ասաց այն
մարդոյն՝ որ նորա ձեռքը չորացած էր. Վե՛ր կաց
4 ե՛կ մէջ տեղը։ Եւ նորանց ասաց. Ի՞նչ արժան
է շաբաթ օրը. բարի բա՞ն գործել՝ թէ չար ա-
նել. մին հոգի ապրեցնե՞լ՝ թէ կորցնել. եւ նո-
5 րանք լուռ կացան։ Եւ ցիսուս շատ բարկութե-
նով չորս կողմովը նորանց մտիկ տուաւ՝ նորանց
սրտերի կուրութեան համար տրտմելով՝ եւ այն
մարդոյն ասաց. Ձեռքդ մեկնէ. եւ նա մեկնեց,
6 եւ նորա ձեռքն ողջացաւ։ Եւ փարիսեցիները շու-
տով դուրս գնացին Հերոդէսեաններին հետ. նո-
րա համար խորհուրդ էին անում՝ թէ ինչպէս կոր-
ցընեն նորան։
7 Բայց Ցիսուս իրեն աշակերտներին հետ ծովի եզ-
ը գնաց. եւ շատ ժողովուրդ նորա ետեւէն գը-
8 նուէին Գալիլեացիներից. եւ Հրէաստանից, Եւ
Երուսաղէմից ու Ցորդանանի այն կողմից, եւ
նորանք էլ՝ որ Տիւրոսից ու Սիդոնից էին, շատ
9 ժողովուրդ երբոր լսուէին՝ թէ որքան բաներ էր
անում՝, նորա մօտ էին գալիս։ Եւ իրեն աշակերտ-
ներին ասաց, որ մին պզտիկ նաւ պատրաստ լինի

իրեն համար այն ամբոխի պատճառաւն՝ որ չ'նե-
10 ղեն նորան։ Ինչուոր՝ շատերին բժշկեց. մինչեւ որ
եկին նորա վերայ թափվեցան՝ որ նորան դիպչին՝
11 նորանք որ մին ցաւ ունէին։ Եւ պիղծ դեւերն
երբոր նորան տեսնուէին, նորա առաջին ընկնում
12 էին, աղաղակում եւ ասում. թէ, Դու ես Աս-
տուծոյ Որդին, եւ նա շատ սաստուէր նորանց,
որ զինքը չ'յայտնեն։
13 Վ'եր էլաւ սարը՝ եւ իրեն մօտ կանչեց նորանց
14 որ ինքը կամեցաւ. եւ նորա մօտ գնացին։ Եւ
տասներկու հոգի կարգեց՝ որ իրեն հետ լինին, եւ
15 որ նորանց ուղարկէ՝ որ քարոզեն, Եւ իշխանու-
թիւն ունենան ցաւերը բժշկելոյ՝ եւ դեւերը հա-
16 նելոյ։ Եւ Սիմոնի անունը Պետրոս դրաւ։ (17) Եւ
Զեբեդեան Յակոբին՝ եւ Յակոբի եղբայր Յոհան-
նէսին, նորանց անունը Բաներեդէս դրաւ, որ է՝
18 Որոտմունքի որդիք։ Եւ Անդրէասին, եւ Փիլիպ-
պոսին, եւ Բարթուղիմէոսին, եւ Մատթէոս մաք-
սաւորին, եւ Թոմասին, եւ Յակոբոս Ալփեանին,
19 եւ Թադէոսին, եւ Սիմոն Կանանացոյն։ Եւ Յու-
դա Իսկարիովտացոյն՝ նա որ մատնեց նորան։
20 Տուն եկին, եւ կրկին նորանց հետ ժողովուրդն
եկաւ՝ մինչեւ որ ժամանակ էլ չէլաւ նորանց՝ որ
21 հաց ուտեն։ Եւ երբոր նորա ընտանիքը լսեցին՝
դուրս եկին որ նորան բռնեն. ինչուոր՝ համարում
22 էին, թէ նա գժվել է։ Եւ կարդացողներն՝ որ
Երուսաղէմիցն էին եկել, ասում էին՝ թէ Բեեղզե-
բուղ կայ դորանում, եւ դեւերի իշխանովն է հա-
23 նում դա դեւերը։ Եւ նորանց իրենց մօտ կան-
չեց՝ առակներով նորանց հետ խօսում։ Բէ Ի՞նչ-

24 պէս սատանայ կարող է սատանային հանել։ Ու-
բեմն՝ եթէ թագաւորութիւն իրեն միջումը բա-
25 ժանվի, այն թագաւորութիւնը կարող չէ՛ կե-
նալ։ Եւ եթէ տուն իրեն միջումը բաժանվի, այն
26 տունը կարող չէ՛ կենալ։ Եւ եթէ սատանան ի-
րեն անձին վերայ վերկացաւ եւ բաժանված է,
27 կարող չէ՛ կենալ, այլ վերջացած է։ Բայց ոչ ով
կարող չէ՛ զօրաւոր մարդոյ տուն մտնել եւ նորա
բաները յափշտակել, եթէ առաջ այն զօրաւորը
28 չ'կապէ, եւ ապա նորա տունը յափշտակէ։ Ճըշ-
մարիտ ասումեմ ձեզ՝ թէ Մարդկանց որդոցն ա-
մեն մեղքեր եւ հայհոյանքներ կ'թողվին՝ որքան որ
29 հայհոյեն. Բայց նա որ Սո՛րբ Հոգոյն կ'հայհո-
յէ՝ յաւիտեան թողութիւն չունենայ. այլ յա-
30 ւիտենական մեղաց պարտական կ'լինի։ Պատճառն
որ՝ ասումէին՝ թէ Պիղծ դեւ կայ նորանումն։
31 Նորա եղբարքն ու մայրն եկին, եւ դուրսը կանգ-
32 նած՝ ուղարկեցին եւ նորան կանչումէին։ Եւ այն-
տեղ ժողովուրդը նորա չորս կողմովը նստած էր.
եւ երբոր ասացին նորան՝ Ահա՛ քո մայրդ ու քո
եղբարքդ դուրսը կանգնած են, եւ քեզ են խնդ-
33 րում. Նորանց պատասխան տուաւ եւ ասաց՝ Ո՞վ
34 է իմ մայրս կամ եղբարքս։ Իրեն չորս կողմնէն ա-
շակերտներին մտիկ տուաւ՝ որ նստած էին, եւ ա-
35 սաց. Ահա՛ իմ մայրս եւ իմ եղբարքս։ Ինչուորՙ
ո՛վ որ Աստուծոյ կամքը կատարէ՝ նա՛ է իմ եղ-
բայրս եւ քոյրս եւ մայրս։

ԳԼ. Դ

Այլ և այլ առակներ. Ծովին մրրիկը։

1 Եւ դարձեալ ծովի եզերին մօտ սկսեց սովորցնել. եւ շատ
ժողովուրդներ նորա չորս կողմովը կիտվեցան, մինչեւ որ նաւ մտաւ, եւ ծովի վերայ նստաւ. եւ ամեն ժողովուրդները ծովին եզրովը ցամաքը բըռ-
2 նած էին։ Եւ շատ բան առակներով սովորցնում էր նորանց. եւ իրեն վարդապետութեանը մէջն
3 ասում էր նորանց. Լսեցէ՛ք՝ ահա՛ մին սերմ ցա-
4 նող դուրս գնաց, որ սերմը ցանէ։ Եւ սերմելոյ ժամանակն էլաւ որ մինը ճանապարհի վերայ ըն-
5 կաւ, եւ թռչուն եկաւ եւ նորան կերաւ։ Եւ միւսը քարքարուտ տեղ ընկաւ՝ որ այնտեղ շատ հող չ'կար. եւ շուտով բուսաւ. ինչուրը՝ բաւա-
6 կան հող չ'կար։ Եւ երբոր արեգակը ծագեց՝ տա-քացաւ, եւ որովհետեւ արմատ չունէր՝ չորացաւ։
7 Եւ միւսն ընկաւ փշերին մէջ, փշերը դուրս եկին
8 եւ խեղդեցին նորան. եւ պտուղ չ'տուաւ։ Եւ միւսը բարի երկրի վերայ ընկաւ. եւ դուրս եկաւ աճեց եւ պտուղ էր տալիս. եւ մինի տեղ երե-սուն, եւ մինի տեղ վաթսուն, եւ մինի տեղ
9 հարիւր։ Եւ ասում էր. Ո՛վ որ լսելոյ ականջ ու-նի՝ թո՛ղ լսէ։

10 Եւ երբոր մինակ էլաւ՝ նորանք որ նորան մօտ էին աշակերտներին հետ՝ հարցրին նորան այն ա-
11 ռակները։ Եւ նորանց ասաց. Ձեզ տրված է Աստուծոյ արքայութեան խորհուրդները գիտել, բայց

Նորանց որ դրսի են՝ ամեն բան առակներով է լի-
12 նում. Որ տեսնելով տեսնեն՝ եւ չ՚տեսնեն, եւ
լսելով լսեն՝ եւ չիմանան. որ ընաւ չ՚դառնան,
13 եւ թողութիւն լինի նորանց։ Եւ նորանց ասաց.
Այս առակս չէ՞ք դիտում, եւ ի՞նչպէս ամեն ա-
14 ռակները կ՚գիտենաք։ Նա որ սերմում է՝ Աստուծոյ
15 բանն է սերմում։ Եւ նորանք են՝ որ ճանապար-
հի վերայ են՝ որտեղ որ բանը սերմվում է. եւ երբ-
որ նա լսում են, սատանան գալիս է՝ եւ նորանց
16 սրտերումը սերմված բանը հանում։ Եւ որ քար-
քարուտ տեղը սերմվեցան, նորանք են՝ որ երբոր
բանը լսում են, շուտով ուրախութիւնով ընդու-
17 նում են։ Եւ իրենց մէջ արմատ չունին՝ էլ քիչ
ժամանակ են մնում. յետոյ երբոր նեղութիւն
կամ հալածմունք են հանում այն բանին հա-
18 մար, շուտով դայթակղվում են։ Բայց որ փշերին
մէջ սերմվեցան՝ նորանք են, որ երբոր բանը լը-
19 սում են, Աշխարհքի հոգսերն ու մեծութեան խա-
բեբայութիւնները մտնում են եւ բանը խեղդում՝
20 եւ անպտուղ է լինում։ Եւ որ բարի երկրի վե-
րայ սերմվեցան՝ նորանք են՝ որ բանը լսում են եւ
ընդունում, եւ պտուղ են տալիս՝ մինի տեղ ե-
րեսուն՝ եւ մինի տեղ վաթսուն՝ եւ մինի տեղ
հարիւր։

21 Եւ նորանց ասաց. Մի թէ ճրագը նորահատա՞ր
է գալիս՝ որ տաշտին կամ մահճին տակը դնվի.
22 չէ՞ որ ճրագակալի վերայ կ՚դնվի։ Ինչուորդ՝ ընաւ
ծածուկ բան չ՚կայ՝ որ չ՚յայտնվի. եւ թաքուն
23 բան չէլաւ. որ դէպի յայտնութիւն չ՚գայ։ Թէ
որ մինը լսելոյ ականջ ունենայ՝ թո՛ղ լսէ։

24 Եւ նորանց ասաց. Տեսէ՛ք թէ ի՛նչ էք լսում,
եւ կաւելանայ ձեզ նա որ լսումէք. ինչ չափով
25 որ չափէք՝ նորանով էլ ձեզ կ՚չափվի։ Ո՛վ որ ու-
նի՝ նորան կ՚տվվի. եւ ո՛վ որ չունի, նորանից նա
էլ որ ունի՝ վերկառնվի։
26 Եւ ասումէր. Աստուծոյ արքայութիւնն այսպէս
է. ինչպէս թէ մին մարդ սերմ ձգէ հողի մէջ,
27 Եւ գիշեր ու ցերեկ քնանայ եւ վերկենայ. եւ
այն սերմը բուսնէ եւ աճի՝ եւ ինքը չ՚գիտում։
28 Ինչուոր՝ երկիրն ինքն իրեն է պտուղ բերում՝ ա-
ռաջ խոտը՝ եւ յետոյ հասկը՝ եւ նորանից ետեւ
29 լցված ցորենն իրեն հասկին մէջ։ Բայց երբոր պը-
տուղը կ՚տայ՝ շուտով մանգաղ կուղարկվի. ին-
չուոր հունձքը հասել է։
30 Եւ ասումէր. Աստուծոյ արքայութիւնն ո՞ւմ
նմանեցնենք. կամ ի՞նչ առակով յայտնենք նո-
31 րան օրինակը։ Ինչպէս մանանեխի հատն՝ որ եր-
բոր հողի մէջ սերմվի, ամեն սերմունքիցն աւելի
32 փոքր է՝ որ երկրի վերայ են, Եւ երբոր սերմվի,
բուսնումէ եւ ամեն բանջարիցն աւելի մեծ է լի-
նում, եւ մեծ մեծ ճղեր է դուրս բերում, մինչեւ
որ բաւական է լինում՝ որ երկնքի թռչունները
նորա շուքին տակ բնակվին։
33 Եւ այնպէսի առակներով էր խօսում բանը նո-
րանց հետ, ինչպէս որ նորանք կարող էին լսել։
34 Եւ առանց առակի ո՛չ ինչ չէր խօսում նորանց
հետ, միայն թէ առանձին իրեն աշակերտներին
35 ամեն բան մեկնումէր։ Եւ այն օրն՝ երբոր իրիկ-
վան դէմ էր լինում, նորանց ասաց. Եկէ՛ք անց-
36 նինք այն կողմը։ Ժողովուրդը թողին, եւ նորան

միասին նաւովն առին, եւ ուրիշ նաւերն էլ որ
37 Նորա հետ էին։ Եւ քամոյ մեծ մրրիկ էր լինում,
եւ ալիքները նաւին մէջն էր թափում, մինչեւ որ
38 համարեա՝ թէ լցվում էր։ Եւ ինքը նաւի յետին
կողմումը բարձի վերայ ննջումէր. Նորան զարթնաց-
նում էին եւ ասում. Վա՛ղդապետ՝ դու հոգս չու-
39 նի՞ս, որ մենք կորչումենք այստեղ։ Եւ նա զարթ-
նացաւ՝ եւ քամոյն սաստեց՝ եւ ծովին ասաց. Դա-
դարէ՛ պատանձվէ՛. եւ քամին դադարեց, եւ մեծ
40 խաղաղութիւն էլաւ։ Եւ նորանց ասաց. Ինչո՞ւ
այդպէս վախկոտ էք. դեռ հաւատք չունի՞ք. եւ
մեծ վախով վախեցան, եւ մինը մինին ասացին.
Սա ո՞վ պիտի լինի՝ որ քամին եւ ծովն էլ հնա-
զանդվումեն սորան։

ԳԼ. Ե

Դիւահարը. տեռատես կինը. Յայրոսի աղջիկը։

1 Եւ եկաւ ծովի այն կողմը՝ Գերզեսացոց աշխարհ-
2 քը։ Եւ նորա նաւիցը դուրս գալոյ ժամանակը,
նորան մին մարդ պատահեց դերեզմաններից՝ որ
3 նորան պիղծ դեւ բռնել էր. Որ նորա բնակու-
թիւնը դերեզմաններումն էր եւ ո՛չ ով շղթանե-
4 բով էլ չէր կարող կապել նորան, ինչուս՝ շատ
անգամ ոտաց կապերով եւ շղթաներով կապում
էին՝ եւ նա շղթաները կտրուսէր, եւ ոտաց կա-
պերը ջարդուսէր. եւ ո՛չ ով կարող չէր բռնել
5 նորան, ինչուս՝ միշտ գիշեր ու ցերեկ դերեզման-
ներումն ու սարերումն աղաղակումէր. եւ ինքն ի-

6 բեն ծեծումէր քարերով։ Երբոր հեռուանց Յիսուսին տեսաւ՝ վազեց գնաց եւ նորան երկրպագու-
7 թիւն արաւ, Մեծ ձայնով աղաղակեց՝ եւ ասաց. Քեզ ի՞նչ բան կայ ինձ հետ՝ Յիսո՛ւս բարձ-
բեալ Աստուծոյ Որդի. Աստուծով երդում եմ
8 տալիս քեզ. մի՛ տանջեր ինձ։ (Պատճառնոր՝ նո-
բան ասումէր՝ Ո՛վ պիղծ դեւ՝ այդ մարդուցդ
9 դո՛ւրս եկ։) Եւ հարցնումէր նորան՝ թէ քո անու-
նդ ի՞նչ է. եւ նորան ասումէր. Իմ անունս Լե-
10 գէոն է, ինչուոր մենք շատ ենք։ Եւ նորան շատ
աղաչումէին, որ իրենց այն աշխարհքիցը դուրս
11 չուղարկէ։ Եւ այնտեղ սարի մօտ խոզերի մին մեծ
12 երամակ կար՝ որ արածումէր։ Ամեն դեւերը նո-
բան աղաչեցին եւ ասացին, Ուղարկէ՛ մեզ այն
13 խոզերին մէջ՝ որ նորանց մէջը մտնենք։ Եւ հրաման
տուաւ նորանց. եւ պիղծ դեւերն երբոր դուրս ե-
կին, խոզերին մէջը մտին, եւ երամակն այն բարձր
տեղեցը դէպի ծովը վազեց. երկու հազարի չափ
14 էին, եւ ծովին միջումը խեղդվումէին։ Եւ խոզ-
արածները փախան՝ եւ քաղաքումն ու արտերումը
պատմեցին. եւ դուրս եկին որ տեսնեն թէ ինչ է
15 այն՝ որ գործվեցաւ։ Յիսուսի մօտ եկին, եւ դի-
ւահարին տեսին որ նստած էր հագած եւ խելքը
գլուխն եկած՝ նա՝ որ լեգէոնն ունէր. եւ վախե-
16 ցան։ Եւ նորանց պատմեցին՝ նորանք որ տեսել
էին, թէ ինչ էլաւ այն դիւահարին, եւ ինչ՝ խո-
17 զերի համար։ Եւ սկսեցին աղաչել նորան՝ որ ի-
18 րենց երկրիցը դուրս գնայ։ Եւ երբոր նա նաւը մը-
տաւ՝ դիւահարն աղաչումէր նորան՝ որ նորա հետ
19 լինի։ Եւ Յիսուս թոյլ չ՚տուաւ նորան, բայց նո-

բան ասաց. Գնա՛ քո տունդ՝ քո ընտանեացդ-
մեր, եւ նորանց պատմէ՛ ամէն ինչ որ Տէրն արա-
20 քեզ՝ եւ ողորմեցաւ քեզ։ Եւ գնաց եւ սկսեց Դե-
կապոլիսին մէջ քարոզել ինչ որ Յիսուս իրեն ա-
րաւ, եւ ամենքը զարմանուէին։
21 Եւ երբոր Յիսուս նորէն այն կողմն անցաւ՝ շատ
ժողովուրդ նորա մեր ժողովեցան, եւ նա ծովի
22 եզերումն էր։ Եւ ահա՛ ժողովրդապետներիցը մինը
գալիս էր՝ որ նորա անունը Յայրոս էր. եւ երբոր
23 նորան տեսաւ, ընկաւ նորա ոտքերը։ Նորան շատ
աղաչումէր եւ ասում՝ Թէ իրեն աղջիկը մեռնելոյ
մեր է, որ գայ ձեռքը նորան վերայ դնէ՝ որ ող-
24 ջանայ եւ ապրի։ Եւ նորան հետ գնաց. եւ շատ
ժողովուրդ էլ նորա ետեւէն գնումէին, եւ նորան
նեղացնումէին։
25 Եւ մին կին կար արիւն թափելոյ հիւանդու-
26 թեան մէջ տասներկու տարի։ Եւ շատ բժիշկնե-
րիցը շատ չարչարանք էր քաշել, եւ իրեն ամեն
ապրանքը ծախել՝ եւ մին օգուտ չէր ստացել,
27 բայց ցաւն էլ աւելի սաստկացել էր։ Երբոր Յի-
սուսի համար լսեց՝ ամբոխին մէջ ետեւից եկաւ՝
28 եւ ձեռքը դպցրուց նորան շորին. (Ինչուորդ՝ իրեն
մտքումը մտածումէր, թէ որ մինակ նորա շորերին
29 մատնամ՝, կ՚փրկվիմ։) Եւ շուտով նորա արիւնի
աղբիւրը ցամաքեցաւ. եւ իրեն մարմնումն իմա-
30 ցաւ՝ թէ այն տանջանքիցը բժշկվեցաւ։ Եւ շու-
տով իսկ այն ժամումը Յիսուս իրեն անձնումն ի-
մացաւ այն զորութիւնն՝ որ իրենից դուրս գնաց,
դարձաւ դէպի ամբոխն ու ասաց. Ո՞վ դիպաւ իմ
31 շորերիս։ Եւ աշակերտներն ասացին նորան. Տեսս-

նուամեռ որ այդ ամբոխդ նեղացնումէ քեզ, եւ ա-
32 սումեռ՝ թէ Ո՞վ իմ շորերիս դիպաւ։ Եւ չորս
կողմը նայումէր՝ որ տեսնէ՝ թէ նա ո՞վ արաւ։
33 Եւ կինը վախենալով եւ դողալով այն բանին հա-
մար՝ որ ծածուկ արաւ՝ ինչուոր՝ գիտուումէր, ինչ
էլաւ իրեն. եկաւ ընկաւ նորան առաջին եւ ա-
34 մեն բաները ճշմարտութենով ասաց։ Եւ Յիսուս
նորան ասաց. Դո՛ւստր՝ քո հաւատքդ ողջացրուց
քեզ. գնա՛ խաղաղութենով, եւ քո տանջանքիցդ
ա՛զատ լինիս։
35 Դեռ քանի որ նա այն բանը խօսումէր, ժողո-
վրդապետի տանիցը մին բանիսն եկին եւ ասա-
ցին՝ թէ քո աղջիկդ մեռաւ. էլ ինչո՞ւ ես աշ-
36 խատացնումդ վարդապետիդ։ Եւ Յիսուս երբոր
ասած բանը լսեց՝ ժողովրդապետին ասաց. Մի՛
37 վախենար, բայց միայն հաւատա՛։ Եւ բնաւ մին
մարդ չ'թողեց՝ որ իրեն հետ գնայ, բայց միայն
Պետրոսին եւ Յակոբին եւ Յակոբի եղբայր Յոհան-
38 նէսին։ Ժողովրդապետի տունն եկաւ. այնտեղ
մեծ ամբոխ տեսաւ եւ լացողներ, եւ շատ աղա-
39 զակ։ Եւ ներս մտաւ՝ եւ նորանց ասաց. Ինչո՞ւ
էք շփոթված եւ լաց էք լինումդ երեխան մեռած
40 չէ՛, բայց քնած է։ Եւ ծաղր էին անումդ նորան.
եւ նա ամենը դուրս հանեց, եւ երեխայի հօրն ու
մօրը եւ նորանց որ նորան հետ էին՝ իրեն հետ ա-
41 ռաւ, մտաւ այնտեղն՝ որ երեխան դրած էր։ Եւ
երեխայի ձեռքիցը բռնելով նորան ասաց Տա՛լի-
թա կո՛ւմի, որ կ'թարգմանվի. Ո՛վ աղջիկ (քեզ
42 եմ ասումդ՝) վե՛ր կաց։ Եւ շուտով վերկացաւ
աղջիկը եւ գնումէր, ինչուս որ տասներկու տարե-

կանի չափ էր. եւ մեծ զարմանքով զարմացան։
43 Եւ Նորանց շատ պատուիրեց՝ որ ընաւ մին մարդ
չիմանայ այն բանը. եւ ասաց՝ որ Նորան բան տան
ուտելոյ։

ԳԼ. Զ

Քրիստոս անարգվումէ. առաքեալներին ուղարկումէ.
Յովհաննէսին գլխատումը. Ժողովրդին կերակրելը.
Ծովին վերայ գնալը։

1 Եւ այն տեղիցը դուրս գնաց, եկաւ իրեն գա-
ւառը. եւ Նորա աշակերտները Նորան ետեւէն գը-
2 նումէին։ Եւ եղաւ որ շաբաթ օրը սկսեց ժողովա-
րանին մէջ սովորցնել. եւ շատ մարդիք երբոր լը-
սումէին՝ զարմանումէին Նորա վարդապետութեան
վերայ եւ ասումէր. Որան ո՞րտեղից է այս բանս,
կամ՝ սա ի՞նչ իմաստութիւն է՝ որ տվված է սո-
րան՝ որ այսպիսի զօրութիւններ են լինումէ սորա
3 ձեռքովը։ Չէ՞ որ սա հիւսան տղան է՝ եւ Մա-
րիամայ որդին, Յակոբի եւ Յոսէի եւ Յուդայի եւ
Սիմոնի եղբայրը. եւ չէ՞ որ դորա քոյրերը այս-
տեղ մեզ մօտ են. եւ Նորա վերայ գայթակղումէ
4 էին։ Եւ Յիսուս Նորանց ասաց Մարգարէ անարգ-
ված չէ՝ բայց միայն իրեն գաւառին եւ իրեն
5 տանը մէջ. Եւ չէր կարօղանում այնտեղ ընաւ
մին զօրութիւն էլ անել, բայց մին քիչ հիւանդ-
ների վերայ ձեռքը դնում եւ բժշկումէր Նորանց։
6 Եւ Նորանց անհաւատութեան համար զարմանում
էր։ Եւ գաւառների չորս կողմերը ման էր գալիս,
եւ սովորցնումէր։

7 Եւ տասներկուսին իրեն մօտ կանչեց, եւ սկը-
սեց նորանց երկու երկու ուղարկել՝ եւ նորանց իշ-
8 խանութիւն էր տալիս պիղծ դեւերին վերայ։ Եւ
նորանց պատուիրեց՝ որ ճանապարհի համար բնաւ
մին բան վեր չառնեն, բայց միայն մին գաւազան
ո՛չ պարկ, ո՛չ հաց, ո՛չ պղինձէ փող գօտինե-
9 բումը։ Բայց հողաթափ հագնին՝ եւ երկու վերար-
10 կու չի՛ հագնիք՝ ասաց։ Եւ նորանց ասումէր. Ո՛ր
տուն որ մտնէք, այնտեղ մնացէ՛ք՝ մինչեւ որ այն
11 տեղիցը դուրս գնաք. Եւ նորանք որ ձեզ չ՚ընդու-
նին, եւ ձեզ ականջ չ՚դնեն, երբոր այն տեղիցը
դուրս կ՚գնաք՝ ձեր ոտների փոշին թա՛փ տուէք՝
որ նորանց վկայութիւն լինի։
12 Եւ դուրս ելան, քարոզումէին՝ որ ապաշխարեն։
13 Եւ շատ դեւեր էին հանումէ, եւ շատ հիւանդներ
իւղով օծումէին՝ եւ նորանց բժշկումէ։
14 Եւ Հերոդէս թագաւորը լսեց, ինչուոր՝ նորա
անունը յայտնի էլաւ. եւ ասումէր՝ թէ Յոհան-
նէս մկրտիչը մեռելների միջիցը յարութիւն ա-
ռա՛ւ, եւ նորա համար զօրութիւններ են լինումէ
15 նորանով։ Ուրիշներն ասումէին՝ թէ Եղիան է. եւ
ուրիշները թէ Մարգարէ է, կամ թէ մարգարէ-
16 ներիցը մինին պէս։ Երբոր Հերոդէս լսեց, ասաց.
Սա Յոհաննէսն է՝ որ նորա գլուխը ես կարեցի. նա
մեռելների միջիցը յարութիւն առաւ։
17 Ինչուոր՝ ինքն Հերոդէս ուղարկեց, Յոհաննէսին
բռնեց՝ եւ նորան կապեց՝ եւ դրաւ բանտի մէջ՝
Հերոդիսայի համար, որ իրեն եղբօր Փիլիպպոսի կի-
նին էր, պատճառնոր՝ նա իրեն կին առաւ նորան։
18 Ինչուոր՝ Յոհաննէս Հերոդէսին ասումէր՝ թէ Օ-

19 բէնք չէ՛ քեզ՝ որ քո եղբօր կինը ունենաս։ Եւ
Հերոդիան Նորա դէմ ոխ էր պահում, եւ ուզում
20 էր սպանել Նորան՝ եւ չէր կարողանում. Պատ-
ճառնոր՝ Հերոդէսն Յոհաննէսից վախում էր. ին-
չուորդ՝ Նորան արդար եւ սուրբ մարդ էր ճանա-
չում. եւ Նորան մտիկ էր տալիս. եւ Նորանից շատ
բան լսելով՝ անում էր, եւ քաղցրութեանով ականջ
21 էր դնում Նորան։ Երբոր մին յարմար օր պատա-
հեց, որ ժամանակ Հերոդէս իրեն ծննդեան օրն
ընթրիք էր տալիս իրեն իշխաններին եւ զօրապետ-
22 ներին եւ Գալիլեացոց մեծամեծներին։ Եւ Հերո-
դիսյի աղջիկն որ մտաւ՝ եւ պար եկաւ, Հերոդէ-
սին եւ Նորա հետ նստածներին հաճոյ էլաւ. թա-
գաւորն ասաց աղջկանը. խնդրէ՛ ինձանից ինչ որ
23 կամենաս, եւ կ'տամ քեզ։ Եւ շատ անդամ եր-
դում արաւ Նորան՝ թէ, ինչ բան որ դու խնդ-
բես ինձանից, կ'տամ քեզ, մինչեւ իմ թագա-
24 ւորութեանս կէսը։ Նա դուրս գնաց եւ իրեն մօ-
րըն ասաց՝ Ի՞նչ խնդրեմ. եւ նա ասաց, Յոհան-
25 նէս մկրտչին գլուխը։ Եւ շուտով Նորին մտաւ
թագաւորին մօտ՝ եւ ասաց. կամենում եմ որ հի-
միկ շուտով սկուտեղի վերայ տաս ինձ Յոհաննէս
26 մկրտչին գլուխը։ Եւ թագաւորը շատ տրտմեցաւ.
բայց իրեն երդմունքին եւ կանչված մարդկանցը
27 համար չ'կամեցաւ անարգել Նորան։ Եւ թագա-
ւորը շուտով դահիճ ուղարկեց եւ հրամայեց, որ
Նորան գլուխը բերէ. եւ գնաց Նորան գլուխը կըտ-
28 բեց բանտին մէջ։ Եւ Նորա գլուխն սկուտեղով
բերաւ՝ եւ աղջկանը տուաւ. եւ աղջիկը տարաւ
29 տուաւ իրեն մօրը։ Երբոր Նորա աշակերտները լը-

սեցին, եկին նորա մարմինը վերառին՝ եւ գերեզ-
մանի մէջ դրին։

30 Առաքեալները Յիսուսի մօտ ժողովեցան, եւ
նորան պատմեցին ամեն ինչ որ արին եւ ինչ որ
31 սովորցրին։ Եւ Յիսուս նորանց ասաց Դուք ա-
ռանձին անապատ տեղ եկէ՛ք, եւ մին քիչ հան-
դիստ առէք. պատճառնոր՝ շատ մարդիք էին՝ որ
գնում եւ գալիս էին, եւ հաց ուտելոյ ժամանակ
32 էլ չունէին։ Եւ նաւով առանձին անապատ տեղ
33 գնացին։ Եւ տեսին նորանց որ գնումէին՝ եւ շատ
մարդիկ իմացան. եւ ամեն քաղաքներից իրար
վերայ դիզված ոտով այնտեղ էին վազում՝ եւ
34 նորանց մօտենումէին։ Եւ դուրս եկաւ, շատ ամ-
բոխ տեսաւ, եւ նորանց վերայ խղճաց. ինչուորոր
ոչխարներին պէս էին, որ հովիւ չունին. եւ սկը-
սեց նորանց շատ բան սովորցնել։

35 Եւ երբոր շատ ժամանակ անցաւ՝ աշակերտները
մօտ եկին եւ ասացին. Այս տեղս անապատ է.
36 դեռ քանի որ ցերեկ է, թո՛ղ արա այդ ժողո-
վուրդները որ չորս կողմով էլած շէնքերն ու գիւ-
ղերը գնան՝ իրենց համար գնեն ինչ որ ուտելու
լինին. պատճառնոր՝ այստեղ ուտելոյ բան չու-
37 նին։ Նա պատասխան տուաւ եւ նորանց ասաց.
Դո՛ւք տուէք դորանց ուտել. նորան ասացին՝
Գնանք երկու հարիւր դահեկանի հաց գնենք, եւ
38 դորանց տանք՝ որ ուտեն։ Նորանց ասաց. Քանի՞
հատ հաց ունիք՝ գնացէ՛ք տեսէ՛ք. երբ որ գի-
տացին, նորան ասացին. Հինգ՝ եւ երկու ձուկն։
39 Եւ հրամայեց նորանց՝ որ դաս դաս կանանչ խո-
40 տի վերայ նստին։ Եւ դաս դաս նստեցին մինտեղ

41 հարիւր՝ եւ մին տեղ յիսուն։ Եւ այն հինգ հա-
ցըն ու երկու ձուկն առաւ, դէպի երկինքը նա-
յեց՝ օրհնեց, այն հացերը կոտորեց, եւ աշա-
կերտներին տուաւ՝ որ ծգեն նորանց առաջը. եւ
42 այն երկու ձուկը բաժանեց ամենին։ Կերին եւ
43 կշտացան, Եւ մնացած կտորները տասներկու քը-
44 թոց լիքը վեր առին, եւ այն ձկներից էլ։ Եւ
նորանք որ կերին՝ հինգ հազարի չափ մարդիկ էին։
45 Եւ շուտով աշակերտները ստիպեց, որ նաւ
մտնեն, եւ իրենից առաջ այն կողմը Բեթսայիդա
գնան՝ մինչեւ որ ինքը ժողովուրդներն արձակէ։
46 Եւ նորանցից բաժանուեցաւ, եւ վեր էլաւ սարն՝
47 որ աղօթք անէ։ Եւ երբոր իրիկուն էլաւ՝ նաւը
48 ծովին մէջն էր, եւ ինքը ցամաքումը։ Եւ նորանց
տեսաւ՝ որ նաւ վարելոյ ժամանակն ալէկոծվում
էին. ինչու որ քամին ներհակ էր նորանց. եւ գի-
շերի չորս բաժնի ժամանակը ծովի վերայ գնալով
նորանց մօտ եկաւ, եւ ուզում էր որ նորանցից անց-
49 նէ։ Նորանք երբոր տեսին՝ որ ծովին վերայ գը-
նում էր՝ կարծեցին թէ աչքի երեւոյթ բան լինի,
50 եւ ձայնով աղաղակ բարձրացրին։ Ինչուոր՝ ամեն-
քը նորան տեսին՝ եւ շփոթվեցան. եւ նա շուտով
նորանց հետ խօսեց եւ ասաց. Սրտապի՛նդ կա-
51 ցէք, ես եմ՝ մի՛ վախենաք։ Եւ վեր էլաւ նաւը
նորանց մօտ՝ եւ քամին հանդարտեց. եւ իրենց
մտքերո՛ւմն էլ աւելի յիմարված էին, եւ շատ
52 զարմանում էին. Ինչուոր՝ այն հացին վերայ էլ
չիմացան. պատճառնոր՝ նորանց սիրտը թմրած էր։
53 Եւ երբոր այն կողմն անցան, Գեննեսարէթի եր-
54 կիրն եկին։ Եւ երբոր այն նաւիցը դուրս եկին,

այնտեղի մարդիկը շուտով ճանաչեցին նորան։
55 Եւ այս կողմն այն կողմն ամէն դաւառը վազելով
սկսեցին հիւանդները մահիճներով բերել՝ որտեղ
56 որ լսուէին՝ թէ այնտեղ է։ Եւ որտեղ որ մըտ-
նուէր գիւղեր կամ քաղաքներ կամ շէներ՝ ցա-
ւագարները փողոցներին մէջ էին դնում, եւ նո-
րան աղաչում՝ որ լինի թէ նորա շորերի ծայրին
մօտենան. եւ ամէն նորանը որ մօտեցան՝ փրկվե-
ցան։

ԳԼ. Է

Փարիսեցոց կեղծաւորութիւնը. հեթանոս կնկան աղջիկը. խուլ ու համրը։

1 Եւ ժողովվեցան նորա մօտ փարիսեցիներն ու կար-
դացողներիցը մին քանիսն՝ որ Երուսաղէմից էին
2 եկել։ Եւ երբոր տեսին՝ որ նորա աշակերտներիցը
մին քանիսը՝ խառնակ ձեռքով, այսինքն՝ առանց
3 լուանալոյ հաց էին ուտում, բամբասեցին։ Պատ-
ճառնոր՝ փարիսեցիներն ու ամէն Հրէաները՝ թէորը
մին լաւ չ'լուանան ձեռները՝ հաց չեն ուտում.
4 ինչուոր ծերերի աւանդութիւնն են պահում։ Եւ
փողոցիցն որ գալիս են՝ եթէ առաջ չ'լուացվին,
չեն ուտում. եւ ուրիշ էլ շատ բան կայ՝ որ ընդ-
ունեցին պահել. բաժակների եւ փարչերի եւ
պղնձէ ամանների եւ մահիճների լուացմունքներ։
5 Յետոյ փարիսեցիներն ու կարդացողները հարցրին
նորան՝ թէ, Ինչո՞ւ քո աշակերտներդ ծերերի ա-
ւանդութեան պէս չեն դնում. այլ խառնակ ձեռ-

6 քով՝ հաց են ուտում։ Նա պատասխան տուաւ
եւ Նոյանց ասաց՝ Թէ, Եսային լա՛ւ մարգարէաց-
ցաւ ձեզ կեղծաւորներիդ վերայ՝ ինչպէս որ ա-
սաց. Այս ժողովուրդս պատուոյ է պատուում
ինձ, եւ Նոյանց սրտերն ինձանից հեռացած ջոկ-
7 ված են։ Զուր տեղն են պաշտում ինձ. մարդ-
կանցից պատուիրած վարդապետութիւններն են
8 սովորցնում։ Աստուծոյ պատուիրանքը թողած՝
մարդկանց աւանդութիւնն էք պահում, փարչերի
եւ ամանների լուացմունքներ՝ եւ սրանց նման էլ
9 շատ բաներ էք անում։ Եւ Նոյանց ասաց. Լա՛ւ
էք անարգում Աստուծոյ պատուիրանքն, որ ձեր
10 աւանդութիւնը պինտ պահէք. Ինչուս որ Մովսէս
ասաց. Քո հօրդ եւ մօրդ պատուէ՛. եւ նա որ հօ-
բիցը կամ մօրիցը չարախօսութիւն կանէ, թո՛ղ
11 մահով մեռնի։ Եւ դուք ասումէք՝ Թէ որ մինը
հօրը կամ մօրն ասէ Թէ, Կորբան, այսինքն պա-
12 տարագ է նա՝ որ ինձանից պէտք է շահվիս։ Եւ էլ
թոյլ չէ՛ք տալիս Նոյան որ մին բան անէ հօրը
13 կամ մօրը։ Եւ Աստուծոյ բանն անարգումէք ձեր
աւանդութեանովն որ աւանդեցիք. եւ ուրիշ էլ
շատ բաներ՝ որ սրան նման է՝ անումէք։
14 Եւ ամէն ժողովուրդն իրեն մօտ կանչեց, եւ Նո-
բանց ասաց։ Ամենքդ ինձ լսեցէ՛ք՝ եւ մտքնե՛րդ
15 առէք։ Բնաւ մին բան չ՚կայ որ դրսիցը մարդոյ
մէջ մտած՝ կարողանայ պղծել Նոյան. այլ որ Նո-
բանից դուրս է գալիս՝ նա է՝ որ մարդոյն պղծու-
16 մէ։ Ով որ լսելոյ ականջ ունի՝ թո՛ղ լսէ։
17 Եւ երբոր այն ամբոխիցը տուն եկաւ՝ աշակերտ-
18 ները հարցրին Նոյան այն առակին համար։ Եւ Նո-

բանց ասաց. Այդպէս դո՞ւք էլ անխելք էք.
չէ՞ք իմանում՝ թէ ամէն ինչ որ դրսից է մըտ-
նում մարդոյն մէջ՝ չի՛ կարող պղծել նորան։
19 Պատճառնոր՝ ո՛չ թէ նորա սիրտն է մտնում,
բայց փորն՝ եւ դուրս է գալիս, եւ ամէն կերա-
20 կուրները մաքրում է։ Եւ ասում էր՝ ինչ որ մար-
դուցը դուրս է գալիս՝ նա՛ է պղծում մարդոյն.
21 Ինչուոր ներսից՝ մարդկանց սրտից են դուրս գա-
լիս՝ չար խորհուրդներ, շնութիւններ, պոռնկու-
22 թիւններ, գողութիւններ, սպանութիւններ, ա-
գահութիւններ, չարութիւններ, նենգութիւն-
ներ, պիղծ ցանկութիւններ, նախանձութիւն,
հայհոյութիւն, ամբարտաւանութիւն, անզգա-
23 մութիւն։ Այս ամէն չար բաներս ներսից են
դուրս գալիս, եւ մարդոյն պղծում են։
24 Եւ այնտեղից վերկացաւ՝ եւ եկաւ Տիւրոսի եւ
Սիդոնի կողմերը. եւ տուն որ մտաւ՝ չէր ուզում
որ մինին յայտնվի, եւ չ'կարողացաւ ծածկվել։
25 Մին կին նորան համար լսեց՝ որ նորան աղջիկը
պիղծ դեւից չարչարված էր. եկաւ եւ նորա ա-
26 ռաջին ընկաւ։ Եւ այն կինը հեթանոս էր՝ Փիւ-
նիկեցի Ասորոց ազգից. եւ աղաչում էր նորան՝ որ
27 դեւն իրեն աղջկանից դուրս հանէ։ Եւ Յիսուս
նորան ասաց. Թո՛ղ՝ որ առաջ երեխաները կշտա-
նան. ինչուոր՝ լաւ չէ՝՝ երեխաների հացն առնել
23 եւ շներին ձգել։ Նա պատասխան տուաւ եւ ա-
սաց. Տէ՛ր՝ շներն էլ երեխաների փշրանքներից են
29 կերակրվում։ Եւ նորան ասաց. Այդ խօսքիդ հա-
մար գնա՛, դեւը դուրս եկաւ քո աղջկանից։
30 Գնաց իրեն տունը, եւ գտաւ որ դեւը դուրս էր

եկել, եւ աղջիկն՝ որ մահճի վերայ պառկած էր։
31 Եւ նորէն Տիւրոսի եւ Սիդոնի կողմերիցը դուրս
գնաց, եւ Գալիլեացոց ծովի եզրն եկաւ՝ Դեկա-
32 պոլիսի միջի կողմերը։ Եւ մին խուլ եւ համր մարդ
բերին նորա առաջն. եւ աղաչուէին որ ձեռը
33 դնէ նորա վերայ։ Եւ նորան ամբոխիցը մին կողմը
տարաւ, իրեն մատները նորան ականջներին մէջ
34 տարաւ՝ եւ թքեց այնտեղ, եւ նորա լեզուիցը
բռնեց. Երկինքը նայեց, հոգոց հանեց եւ ասաց.
35 Ե՛փփաթա՝ որ է ասել, բացվի՛ր։ Եւ շուտով իսկ
այն ժամումը նորա ականջները բացվան, եւ լե-
36 զուի կապանքներն արձակվեցան. եւ շիտակ խո-
սուէր։ Եւ նորանց պատուիրե՛ց՝ որ բնաւ մինին
չասեն. եւ որչափ նա պատուիրուէր նորանց, նո-
37 րանք էլ աւելի քարոզուէին. Եւ չափիցն էլ ա-
ւելի զարմանուէին եւ ասուէր. Այս ամեն բան
լա՛ւ գործեց. ինչուրոր՝ խուլերին լսել է տալիս՝
եւ համրներին խօսել։

ԳԼ. Ը

*Եօթը հացը. փարիսեցիք նշան են ուզուէր. Նորանց
խմորը. կոյրին բժշկվիլը. Քրիստոսի չարչարանաց
ու յարութեան գուշակութիւնը։*

1 Այն օրերը դարձեալ շատ ժողովուրդ կար, եւ
բան չունէին ուտելոյ. իրեն աշակերտները կան-
2 չեց՝ եւ նորանց ասաց. խղճմտալս է այդ ժո-
ղովրդիդ վերայ ինչուրոր՝ հիմիկ երեք օր է՝ որ ինձ
3 մնում են, եւ բան չունին որ ուտեն։ Եւ թէ որ
նորանց սոված արձակեմ դէպի իրենց տունը սո-

վածութենիցը կ'թուլանան ճանապարհումը. ին-
չուոր՝ դորանցից կան. որ հեռու տեղից են եկել։
4 Նորա աշակերտները պատասխան տուին նորան.
Ո՞րտեղից կարող ես հացով կշտացնել դորանց
5 այս անապատ տեղումն։ Եւ նորանց հարցնուցէր՝
թէ քանի՞ հատ հաց ունիք. եւ նորանք ասացին՝
6 եօթն։ Եւ ժողովուրդին հրամայեց որ երկրի վե-
րայ նստին. եւ այն եօթն հացն առաւ՝ գոհա-
ցաւ, կարեց, եւ աշակերտներին էր տալիս՝ որ
7 ձգեն. եւ ձգեցին ժողովրդին առաջը։ Եւ մին
քիչ ձուկն ունէին. եւ նա է՛լ օրհնեց. եւ հրա-
8 մայեց որ ձգեն։ Կերին եւ կշտացան. եւ աւել-
9 ցած կտորներն եօթը քթոց վեր առին։ Եւ նորանք
որ կերին՝ չորս հազարի չափ էին. եւ նորանց ար-
10 ձակեց։ Եւ շուտով այն ժամին աշակերտներին
հետ նաւ մտաւ՝ եւ Դաղմանուենայի կողմերն է-
կաւ։

11 Փարիսեցիներն եկին՝ եւ սկսեցին նորա հետ հա-
կառակել. եւ նորան փորձելով՝ նորանից մին նը-
12 շան էին խնդրում երկնքիցը։ Եւ նա շատ տրտ-
մեցաւ իրեն սրտումն՝ եւ ասաց. Ի՞նչ է. որ այս
ազգս նշան է խնդրում. ճշմարիտն ասումեմ ձեզ,
13 թէ որ այս ազգիս նշան տվվի։ Նորանց թողեց.
նորէն նաւ մտաւ՝ եւ այն կողմը գնաց։

14 Եւ մոռացան իրենց հետ հաց վերառնել՝ բայց
մինակ մին հաց ունէին իրենց հետ նաւին մէջ։
15 Եւ նորանց պատուիրուումէր եւ ասում. Զգո՛յշ կա-
ցէք այն փարիսեցիների խմորիցը եւ Հերոդէական-
16 ների խմորիցը։ Եւ իրար հետ միտք էին անում եւ
17 ասում, թէ Նորահամար որ հաց չունինք։ Յիսուս

իմացաւ եւ Նորանց ասաց՝ Թէ Ի՞նչ էք միտք ա-
նում՝ ձեր սրտերումդ ո՛վ Թերահաւատներ , Թէ
հաց չունիք . դեռ չէ՞ք իմանում եւ չէ՞ք յիշում.
18 ԹմրուԹիւնը բռնել է ձեր սրտերը ։ Աչք ունիք՝
եւ չէք տեսնում. ականջ ունիք՝ եւ չէք լսում. եւ
19 դեռ չէք իմանում, եւ չէք յիշում, Որ ժամանակ
այն հինգ հացը հինգ հազարին համար կոտրեցի , քա-
նի՞ քԹոց լիքը վեր առիք նորա կտորները. եւ նո-
20 ռան ասացին՝ Տասներկու ։ Եւ որ ժամանակ եօԹը
հացը չորս հազարին համար , քանի՞ քԹոց լիքը
վեր առիք նորա կտորները. եւ Նորանք ասացին ,
21 ԵօԹն ։ Եւ Նորանց ասաց. Ապա ի՞նչպէս չէք ի-
մանում։

22 Բեթսայիդա եկին, եւ նորա առաջը մին կոյր
բերին , եւ նորան աղաչում էին՝ որ մօտենայ նո-
23 ռան ։ Եւ կոյրին ձեռքից բռնեց՝ գիւղից դուրս
հանեց . նորա աչքերին մէջ Թքեց , եւ ձեռքը դը-
24 ռաւ նորան վերայ . եւ նորան հարցնում էր՝ Թէ մին
ռան տեսնո՞ւմէ ։ Բացվաւ՝ եւ ասում էր . Մարդիք
25 տեսնում եմ՝ որ ծառերի պէս մարդ են գալիս . նո-
ռին ձեռքերը նորան աչքերին վերայ դրաւ՝ բաց
արաւ , եւ տեսնում էր . ողջացաւ՝ եւ ամէն բան
26 համարձակ տեսնում էր ։ Նորան ուղարկեց իրեն
տունը՝ եւ ասաց . գիւղը չի՛ մտնես , բայց քո
տունդ դնա՛. եւ երբոր գիւղը մտնես՝ գեղին մէջ
մինին չասես .

27 Եւ Յիսուս աշակերտներին հետ դուրս գնաց
Փիլիպպոսայ Կեսարիայի գիւղերը . եւ ճանապարհ-
հումն աշակերտներին հարցնում էր եւ ասում՝ Մարդ-
28 դէքն ինձ համար ո՞վ են ասում՝ որ լինիմ ։ Նո-

բանք պատասխան տուին՝ եւ ասացին. Թէ Յո-
հաննէս մկրտիչը, եւ ուրիշները Թէ Եղիան, եւ ու-
29 րիշները Թէ Մարգարէներիցը մինը։ Նորանց ասաց.
Ապա դուք ո՞վ էք ասում ինձ համար՝ որ լինիմ.
Պետրոս պատասխան տուաւ, եւ նորան ասաց.
30 Դու Քրիստոսն ես։ Եւ նորանց սաստեց՝ որ բնաւ
մինին բան չասեն իրեն համար։
31 Եւ սկսեց սովորցնել նորանց, Թէ պէտք է՝ որ
Որդին մարդոյ շատ չարչարանք քաշէ, եւ անարգ-
ւի ծերերիցն ու քահանայապետներիցը եւ կար-
դացողներիցը, եւ մեռնի՝ եւ երեք օրուն յարու-
32 Թիւն առնէ։ Եւ համարձակ խօսեց բանը. եւ
Պետրոս նորան մին կողմ քաշեց՝ եւ սկսեց սաս-
33 տել նորան։ Եւ նա դարձաւ, աշակերտներին տե-
սաւ՝ Պետրոսին սաստեց եւ ասաց. Ցե՛տ դնա ին-
ձանից սա՛տանայ. ինչուորդ դու Աստուծոյ բանե-
րը չես միտը անում՝ բայց մարդկանց բաները։
34 Եւ ժողովուրդն աշակերտներին հետ իրեն մտա
կանչեց. եւ նորանց ասաց։ Թէ որ մինն ուզում է,
իմ՝ ետեւէս գայ՝ նա Թո՛ղ իրեն անձն ուրանայ,
եւ իրեն խաչը վեր առնէ՝ եւ իմ ետեւէս գայ.
35 Պատճառնոր՝ ով որ կամենայ իրեն անձն ապրեցը-
նել՝ կ'կորցնէ՛ նորան. եւ ով որ իրեն անձն աւե-
տարանին համար կ'կորցնէ, կապրեցնէ նորան։
36 Ի՞նչ օգուտ է մարդոյ՝ որ ամեն աշխարհքս սատ-
37 նայ՝ եւ իրեն անձին վնաս տայ։ Պատճառնոր՝ ի՞նչ
38 բան կ'տայ մարդն իրեն անձին տեղակ։ Ինչուորդ՝
ով որ ինձ եւ իմ խօսքերս ամօթ կ'համարէ այս
շնացող եւ մեղաւոր ազգիս մէջ, Որդին մարդոյ էլ
նորան ամօթ կանէ՝ երբոր իրեն Հօր փառքովն ու

39 սուրբ հրեշտակներովը կ'գայ։ Եւ նորանց ասաց. Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ. թէ այստեղ կանգնածներից մին քանիսը կան՝ որ մահ չե՛ն տեսնիլ մինչեւ որ Աստուծոյ արքայութիւնը տեսնեն զօրութենով եկած։

ԳԼ. Թ

Քրիստոսի փառակերպութիւնը. լուսնոտը. խօսք խոնարհութեան եւ գայթակղութեան մասին։

1 Եւ վեց օրիցն ետեւ Յիսուս Պետրոսին եւ Յակոբին եւ Յովհաննէսին իրեն հետ առաւ, եւ նորանց առանձին մին բարձր սար հանեց. եւ նորա կեր-
2 պարանքը փոխվեցաւ նորանց առաջին. Եւ նորա շրթերը փայլուն եւ շատ սպիտակ էլան. որ երկրիս վերայ կաւ սպիտակացնողները չեն կարող
3 այնպէս սպիտակացնել։ Եւ Եղիան Մովսէսին հետ նորանց երեւեցաւ, Եւ Յիսուսին հետ խօսումէին։
4 Պետրոս պատասխան տուաւ՝ եւ Յիսուսին ասաց. Ո՛ռբի՝ լա՛ւ է որ մենք այստեղ կենանք. եւ երեք տաղաւար կ'շինենք՝ մինը քեզ համար եւ մի-
5 նը Մովսէսին եւ մինը Եղիային. Պատասխանոր՝ չէր գիտուում ինչ էր խօսումը. ինչուորտ խիստ վախե-
6 ցած էին։ Եւ մին ամպ էլաւ՝ որ նորանց վերայ շուք արաւ. այն ամպիցը ձայն էլաւ՝ եւ ասաց. Դա՛ է իմ սիրելի Որդին. դորան ականջ դրէք։
7 Եւ շուտով որ այս կողմն այն կողմը նայեցին՝ էլ ուրիշ մարդ չ'տեսին, բայց մինակ Յիսուսին ի-
8 րենց հետ։ Եւ երբոր այն սարիցը վէր էին դալիս, նորանց պատուիրեց՝ որ ընաւ մինին չ'պատմեն ինչ

որ տեսին, բայց այն ժամանակն որ Որդին մար-
9 դոյ մեռելների միջից յարութիւն առնէ։ Եւ նո-
րանք այն խօսքը մտքներումը պահումէին, եւ իրար
հետ հարցնումէին՝ թէ ի՞նչ է այն մեռելների մի-
10 ջից յարութիւն առնելը։ Նորան հարցրին եւ ա-
սացին. ի՞նչ է նա՝ որ կարդացողներն ասումեն՝
11 թէ, Պէտք է որ առաջ Եղիան գայ։ Նա պա-
տասխան տուաւ նորանց՝ եւ ասաց. Եղիան առաջ
կ'գայ, եւ ամեն բան կարգին կ'դնէ. բայց ինչ-
պէս է գրված Որդոյ մարդոյ համար, թէ շատ պի-
12 տի չարչարվի եւ անարգվի։ Միայն թէ ես ասում-
եմ ձեզ՝ թէ Եղիան եկաւ, եւ ինչ որ ուզեցին,
նորան արին. ինչպէս որ էլ նորան համար գրը-
ված է։

13 Եւ երբոր եկին աշակերտներին մօտ, նորանց չորս
կողմնին ամբոխ տեսին, եւ կարդացողներին՝ որ նո-
14 րանց հետ հակառակութիւն էին անում։ Եւ շու-
տով ամեն ժողովուրդն երբոր տեսին նորան, զար-
մացան եւ առաջ վազելով՝ նորան բարեւ էին տա-
15 լիս։ Եւ նորանց հարցրուց՝ թէ ի՞նչ էիք հակա-
16 ռակում նորանց հետ։ Ժողովրդին միջից մինը
պատասխան տուաւ՝ եւ ասաց. Վ՛ա՛ղդատեա՝ իմ
որդիս քեզ մօտ բերի, որ նորան համր դեւ բռ-
17 նել է։ Եւ որտեղ որ նորան հասնումէ՝ նորան
գետնով է տալիս. եւ փրփրացնումէ՝ եւ ատամնե-
րը կրճատացնումէ եւ ցամաքում. եւ քո աշա-
կերտներին ասացի՝ որ հանեն, եւ չ'կարողացին
18 հանել նորան։ Նորանց պատասխան տուաւ եւ
ասաց. Ո՛վ անհաւատ ազգ՝ մինչեւ երբ ձեզ հետ
պիտի լինիմ, մինչեւ ե՞րբ ձեզ պիտի համբերեմ.

19 Նորան ինձ մնա բերէ՛ք։ Եւ Նորան բերին Նորան
մնա. երբոր գալը Նորան տեսաւ, շուտով սաստիկ
շարժեց Նորան. եւ գետինն ընկած թաւալում եւ
20 փրփրումէր։ Նորա հօրը հարցրուց եւ ասաց. Քա-
նի՞ ժամանակ է՝ որ այդ բանդ էլաւ դորան. եւ
21 նա ասաց՝ Երեխայութենից։ Շատ անգամ կրա-
կին մէջն է ձգում եւ ջրին մէջն՝ որ դորան կոր-
ցընէ. ապա թէ որ մին բան կարող ես՝ օգնէ՛ մեզ
22 Տէ՛ր՝ խղճալով մեզ վերայ։ Եւ Յիսուս Նորան ա-
սաց. Ասացիր՝ թէ որ կարող ես. ամեն բան կա-
23 բելի է Նորան՝ որ հաւատում է։ Եւ շուտով աղա-
յին հայրն աղաղակեց՝ եւ ասաց. Հաւատումեմ,
24 իմ անհաւատութեանս օգնէ՛։ Երբոր Յիսուս տե-
սաւ՝ թէ ժողովուրդը կիսվում է, այն պիղծ դեւին
սաստեց եւ ասաց. Ո՛վ համր եւ խուլ դեւ՝ ես
հրամայումեմ քեզ, դորանից դո՛ւրս եկ, եւ այլ
25 եւս դորա մէջ չ՛մտնես։ Եւ շատ աղաղակեց՝ եւ
սաստիկ չարչարեց Նորան, եւ դուրս եկաւ. եւ
տղան մեռածի պէս էլաւ. մինչեւ որ շատերն ա-
սումէին՝ թէ, Մեռաւ։ Եւ Յիսուս Նորա ձեռքը
27 բռնեց, Նորան վերկացրուց, եւ կանգնեց։ Եւ
երբոր նա տուն մտաւ՝ աշակերտներն առանձին
հարցրին Նորան. Մենք ինչո՞ւ չ՛կարացինք հանել
28 Նորան։ Եւ Նորանց ասաց. այդ ցեղդ ուրիշ բա-
նով դուրս չի՛ գալ, եթէ ո՛չ ծոմով եւ աղօթ-
քով։
29 Եւ այնտեղից դուրս եկած՝ Գալիլեացոց միջովը
30 անցնումէին. եւ չեր ուզում որ մինն իմանայ։ Ին-
չուրջ՝ իրեն աշակերտները սովորցնումէր՝ եւ Նորանց
ասումէր՝ թէ, Որդին մարդոյ մարդկանց ձեռքը

պիտի մատնվի, եւ Նորան կ'սպանեն. եւ երբոր
31 կ'սպանվի, երեք օրուն յարութիւն կ'առնէ։ Եւ
Նորանք այն բանը չէին իմանում. եւ վախուն էին
որ հարցնեն Նորան։
32 Կափառնայում եկաւ. եւ երբոր տուն մտաւ,
Նորանց հարցնում էր. Ճանապարհումն ի՞նչ էիք
33 հակառակում իրար հետ։ Եւ Նորանք լուռ էին
կենում. պատճառնոր՝ ճանապարհումն իրար հետ
34 հակառակումէին թէ ո՞վ լինի մեծը։ Եւ երբոր
նստեց, տասներկուսին կանչեց, եւ Նորանց ասաց.
Թէ որ մինն ուզում առաջին լինել՝ թո՛ղ ամենի-
35 ցը փոքր՝ եւ ամենին պաշտօնեայ լինի։ Եւ մին ե-
բեխայ առաւ, կանգնացրուց Նորանց մէջ. եւ նո-
36 բան առաւ իրեն գիրկն ու Նորանց ասաց. Ո՛վ որ
այսպէսի երեխաներիցը մինն իմ անունովս կընդու-
նի՝ ինձ կընդունի. եւ ո՛վ որ ինձ կընդունի՝ ինձ
37 չի՛ ընդունիլ, այլ Նորան՝ որ ինձ ուղարկեց։ Յօ-
հաննէս Նորան պատասխան տուաւ եւ ասաց.
Վա՛րդապետ՝ մինը տեսինք որ քո անունովդ դե-
ւեր էր հանում, եւ չէր հետեւում, եւ արգելե-
38 ցինք Նորան։ Եւ Նա ասաց. Մի՛ արգելէք Նորան.
ինչուրը՝ ո՛չ ով չկայ՝ որ իմ անունովս զօրութիւն
39 անէ, կարենայ հայհոյել ինձ, Պատճառնոր՝ Նա
40 որ մեզ հակառակ չէ՝ մեր կողմն է։ Եւ ով որ մին
բաժակով ջուր կ'խմացնէ ձեզ այս անունովս՝ թէ
դուք Քրիստոսինն էք, ճշմարիտ ասումեմ ձեզ՝
41 Նա չի՛ կորցնիլ իրեն վարձքը։ Եւ ո՛վ որ կ'գայ-
թակղացնէ այս փոքրներիցս մինն՝ որ ինձ հաւա-
տումն, աւելի լաւ էր Նորան՝ որ իրեն վզիցը մին
42 իշու ջաղացի քար անցնվի, եւ ծովը ձգվի։ Եւ

եթէ քո ձեռդ քեզ գայթակղացնէ՝ կարէ՛ նորան,
քեզանից դէ՛ն ձգէ. ինչուոր՝ լա՛ւ է քեզ՝ որ խեղ
մտնես յաւիտենական կեանքը, քան թէ երկու
ձեռք ունենաս՝ եւ գեհենը դնաս այն անանցնելի
43 կրակին մէջ, Որտեղ որ նորանց որդը չի՛ մեռնում
44 եւ կրակը չի՛ անցնում։ Եւ եթէ քո ոտքդ քեզ
գայթակղացնէ, կարէ՛ նորան՝ քեզանից դէ՛ն ձգ-
դէ. լա՛ւ է քեզ՝ որ կաղ մտնես յաւիտենական
կեանքը, քան թէ երկու ոտք ունենաս՝ եւ գեհենն
45 ընկնիս այն անանցնելի կրակին մէջ, Որ տեղ որ
նորանց որդը չի՛ մեռնում՝ եւ կրակը չի՛ անցնում։
46 Եւ եթէ քո աչքդ քեզ գայթակղացնէ՝ դո՛ւրս
հանէ նորան. լա՛ւ է քեզ՝ որ մին աչքով Աստու-
ծոյ արքայութիւնը մտնես, քան թէ երկու աչք
47 ունենաս՝ եւ գեհենն ընկնիս, Որ տեղ որ նորանց
48 որդը չի՛ մեռնում՝ եւ կրակը չի՛ անցնում. Պատ-
ճառնոր՝ ամեն բան կրակով պէտք է աղանվի, եւ
49 ամեն մատաղն աղով պէտք է աղանվի։ Աղը բա-
րի է. եւ թէ որ աղն անհամանայ, ինչո՞վ պիտի
համեղանայ. ուրեմն դուք աղը ունեցէ՛ք ձեր անձ-
ներումդ, եւ իրար հետ խաղաղութիւն արէ՛ք։

ԳԼ. Ժ

Կին արձակելը. երեխայոց օրհնվիլը. հարուստների
վտանգը. Փրիսատոսի չարչարանաց եւ մահուան նախա-
գուշակումը. աչակերտաց պատուասիրութիւնը.
կոյր Բարտիմէոսը։

1 Եւ այն տեղիցը վերկացաւ եկաւ Հրէաստանի
կողմերը՝ Յորդանանի այն կողմը. եւ նորէն ժողո-

վուրդը կիսված դնուսմէին նորան մօտ, եւ ինչպէս
որ նորան սովորութիւնն էր՝ նորէն սովորցնուսէր
նորանց։
2 Բայց փարիսեցիները մօտ եկին. եւ փորձելով
նորան հարցնուսէին եւ ասուսմ՝. Թէ արժա՞ն է
3 մարդոյ՝ որ իրեն կինն արձակէ։ Նա պատասխան
տուաւ նորանց եւ ասաց. Մովսէսն ի՞նչ պատուի-
4 րեց ձեզ։ Եւ նորանք ասացին. Մովսէսն հրաման
տուաւ՝ արձակման թուղթ գրել, եւ արձակել։
5 Յիսուս պատասխան տուաւ եւ նորանց ասաց.
Ձեր քարասրտութեան համար այն պատուիրանքը
6 գրեց ձեզ. Բայց ստեղծագործութեան սկզբէն
Աստուած նորանց արու եւ էգ արաւ, եւ ասաց.
7 Սորահամար մարդն իրեն հօրն ու մօրը կ'թողէ, եւ
8 իրեն կնկանը հետ կ'դնայ. Եւ երկուքը մին մար-
մին կ'լինին. եւ նորանից ետեւ երկու չեն՝ բայց մին
9 մարմին են։ Ուրեմն նա որ Աստուած միաւորեց՝
10 թո՛ղ մարդը չ'ջոկէ՛։ Եւ տան մէջն աշակերտները
11 նորէն իսկ այն բանը հարցրին նորան։ Եւ նորանց
ասաց. Թէ որ մարդ իրեն կինն արձակէ՝ եւ մին
12 ուրիշն առնէ, շնութիւն է գործում։ Եւ կինը՝
թէ որ իրեն մարդուցը դուրս գնայ՝ եւ ուրիշ մար-
դոյ լինի՝ շնութիւն է գործում։
13 Եւ նորա մօտ երեխաներ էին բերում՝ որ ձեռն
դնէ նորանց վերայ. բայց աշակերտները սաստում
14 էին նորանց՝ որ բերումէին։ Երբոր Յիսուս տեսաւ
բարկացաւ եւ նորանց սաստեց եւ ասաց. Թո՛յլ
տուէք այդ երեխաներիդ՝ որ ինձ մօտ դան, եւ
մի՛ արգելէք դորանց. ինչուոր այդպիսիներին է
15 Աստուծոյ արքայութիւնը։ Ճշմարիտն ասումում

ձեզ՝ Ով որ Աստուծոյ արքայութիւնը չ'ընդունի
16 ինչպէս երեխայ՝ նա չի մտնիլ նորան մէջ։ Եւ նո-
րանց գիրկն առաւ՝ ձեռն դրաւ նորանց վերայ՝ եւ
նորանց օրհնեց։
17 Եւ այնտեղէցն որ դուրս գնաց ճանապարհը, ա-
հա՛ մին հարուստ մարդ վազելով եկաւ՝ ծունր էր
գնում՝ նորան հարցնումէր եւ ասում. Բարի՛
Վարդապետ. ի՞նչ գործեմ՝ որ յաւիտենական
18 կեանքը ժառանգեմ։ Եւ Յիսուս նորան ասաց.
Ինչո՞ւ ես ինձ բարի ասում՝ ո՛չ ով բարի չ'կայ,
19 բայց միայն մինն Աստուած։ Պատուիրանքները
գիտուս՝ Մի՛ շնար, մի՛ սպաներ, մի՛ գողանար,
մի՛ սուտ վկայեր, Քո հօրդ ու մօրդ պատուէ՛։
20 Նա պատասխան տուաւ եւ նորան ասաց. Վա՛ր-
դապետ՝ այդ ամենդ իմ երեխայութենից արի.
21 ապա էլ ի՞նչ բանով եմ պակաս։ Եւ Յիսուս նո-
րան մտիկ տուաւ՝ նորան սիրեց, եւ նորան ասաց.
Մին բան պակաս է քեզանից. Թէ որ կամենաս
կատարեալ լինիլ, գնա՛, ինչ որ ունիս՝ ծախէ՛
եւ աղքատներին տուր. եւ գանձ կունենաս եր-
կնքումը. եւ խաչդ ա՛ռ՝ եւ իմ ետեւէս ե՛կ,
22 Եւ նա այն բանին համար դժուարացաւ՝ եւ տրտ-
մած գնաց. պատճառնոր՝ շատ ապրանք ունէր։
23 Եւ Յիսուս այս կողմն այն կողմը նայելով՝ աշա-
կերտներին ասաց. Ի՞նչքան դժուար է՝ որ նորանք
որ ապրանք ունին՝ Աստուծոյ արքայութիւնը մըտ-
24 նեն։ Եւ աշակերտները զարմացել էին նորան խօս-
քերին վերայ. բայց Յիսուս նորէն պատասխան
տուաւ նորանց եւ ասաց. Որդեակնե՛ր՝ ո՞րքան
դժուար է՝ որ նորանք՝ որ իրենց յոյսը ապրանքի

վերայ են գրել, Աստուծոյ արքայութիւնը մտնեն։
25 Աւելի հեշտ է որ ուղտն ասեղի ծակով անցանի,
քան թէ հարուստն Աստուծոյ արքայութիւնը մըտ-
26 նէ։ Եւ նորանք էլ աւելի զարմանուէին՝ եւ միմեանք
27 միմեանց ասում՝ Ապա ո՞վ կարենայ ապրիլ։ Յիսուս
նորանց մտիկ տուաւ եւ ասաց. Մարդկանց կողմանէ՝
այդ անկարելի է, բայց ո՛չ թէ Աստուծոյ
28 կողմանէ։ Պետրոս սկսեց նորան ասել. Ահա՛ մենք
29 ամեն բան թողինք, եւ քո ետեւէդ եկինք։ Յի-
սուս պատասխան տուաւ եւ ասաց. Ճշմարիտն ա-
սում եմ ձեզ՝ թէ ո՛չ ով չ'կայ՝ որ տունը կամ
եղբարները կամ քոյրերը կամ հայրը կամ մայրը
կամ որդիքը կամ արտերը թողեց՝ ինձ համար
30 կամ աւետարանին համար. Որ հարիւրապատիկ
հիմիկ այս ժամանակումն չառնէ տներ եւ եղբար-
ներ եւ քոյրեր եւ մայրեր եւ որդիք եւ արտեր
հալածմունքի հետ, եւ այն նոր դալու աշխարհ-
31 քումն՝ յաւիտենական կեանքը. Պատճառնոր՝ շատ
առաջիններ յետինք կ'լինին՝ եւ յետիններ առաջ-
ինք։
32 Եւ ճանապարհի վերայ էին՝ որ Երուսաղէմ
էին գնում, եւ Յիսուս նորանցից առաջ էր գը-
նում. եւ նորանք՝ որ ետեւէն գնումէին, զարմա-
ցած էին եւ վախենումէին։ Եւ տասներկուսին նո-
ւրէն առանձին առաւ, սկսեց նորանց ասել՝ թէ
33 ինչ բաներ իրեն վերայ պիտի անցնին. Թէ,
Ահա՛ վեր ենք ելում Երուսաղէմ. եւ Որդին մար-
դոյ կ'մատնվի քահանայապետներին ու կարդացող-
ներին ձեռքը. եւ նորան մահով կ'դատապարտեն,
34 եւ նորան հեթանոսներին կ'մատնեն. Եւ նորան

ծաղը կանեն, եւ նորան կ'ծեծեն, եւ նորա վերայ
կ'թքեն, եւ կ'սպանեն. եւ երեք օրուն յարու-
թիւն կառնէ։
35 Եւ Զեբեդիայի որդիքը՝ Յակոբոսն ու Յոհաննէ-
սը նորան մօտ էին գնում՝ եւ նորան ասացին.
Վա՛րդապետ՝ ուզում ենք որ՝ ինչ որ քեզանից
36 խնդրենք՝ մեզ անես։ Եւ նա նորանց ասաց. Ի՞նչ
37 էք խնդրում ինձանից՝ որ ձեզ անեմ։ Եւ նորանք
ասացին նորան. Տո՛ւր մեզ՝ որ մինը քո աջ կողմդ
եւ միւսը քո ձախ կողմդ նստինք քո փառքումդ։
38 Յիսուս պատասխան տուաւ եւ նորանց ասաց.
Չէ՞ք դիտում՝ թէ ինչ էք խնդրում. կարո՞ղ էք
այն բաժակը խմել՝ որ ես պիտի խմեմ, կամ այն
մկրտութենովը մկրտվել՝ որ ես պիտի մկրտվում։
39 Եւ նորանք ասացին նորան. Կարող ենք. եւ Յի-
սուս նորանց ասաց. Այն բաժակն որ ես պիտի
խմեմ, կ'խմէք, եւ այն մկրտութենովն՝ որ ես պիտի
40 մկրտվում կ'մկրտվէք. Բայց իմ աջ եւ իմ ձախ
կողմն նստեցնելն իմն չէ՝ որ տամ. բայց նորանց՝
41 որ պատրաստված է։ Եւ այն տասներն որ լսեցին,
սկսեցին բարկանալ Յակոբին եւ Յոհաննէսին վե-
42 րայ։ Եւ Յիսուս նորանց իրեն մօտ կանչեց, եւ
նորանց ասաց. Գիտում էք՝ որ հեթանոսներին իշ-
խան կոչվածները նորանց վերայ տիրում են, եւ նո-
43 րանց մեծամեծներն իշխանութիւն են անում՝ նո-
44 րանց վերայ։ Այնպէս չ'պիտի լինի ձեր միջումդ.
բայց ձեզանից ո՛վ որ կամենայ մեծ լինել՝ թո՛ղ
ձեզ պաշտօնեայ լինի։ Եւ ձեզանից ո՛վ որ կամե-
նայ առաջին լինել՝ թո՛ղ ամենից ծառայ լինի.
45 Պատճառնոր՝ Որդին մարդոյ էլ չեկաւ՝ որ իրեն

ծառայեն՝ բայց որ ինքը ծառայէ, եւ իրեն անձը
շատերի տեղակ փրկութեան գին տայ։
46 Եւ Երիքով եկին. եւ երբոր նա աշակերտնե-
րովն ու շատ ժողովուրդներով Երիքովիցը դուրս
եկաւ, Տիմէի որդի Բարտիմէոս կոյրը ճանապար-
47 հի վերայ նստած էր մուրացող։ Երբոր լսեց՝ թէ
Յիսուս Նազովրեցին է, սկսեց աղաղակել եւ ա-
48 սել. Յիսո՛ւս որդի Դաւթի՝ ինձ ողորմեա՛։ Եւ
շատ մարդիք սաստուցին նորան՝ որ լուռ կենայ.
եւ նա էլ աւելի էր աղաղակում. Որդի՛ Դաւթի՝
49 ինձ ողորմեա՛։ Յիսուս կանգնեց եւ հրամայեց՝ որ
նորան կանչեն. կուրին կանչեցին՝ եւ նորան ա-
սացին. Սիրտդ պի՛նա բունէ. վե՛ր կաց, քեզ կան-
50 չում։ Եւ նա իրեն շորերը ձգեց՝ վերկացաւ եւ
51 Յիսուսին մօտ եկաւ։ Յիսուս նորան պատասխան
տուաւ եւ ասաց. Ի՞նչ ես կամենում, որ անեմ
քեզ. կոյրը նորան ասաց. Ռա՛բբունի՝ որ բաց-
52 վիմ։ Եւ Յիսուս նորան ասաց. Գնա՛՝ քո հաւատ-
քդ քեզ ապրեցրուց. եւ շուտով բացվաւ, եւ
ճանապարհումը նորան ետեւէն գնում էր։

ԳԼ. ԺԱ.

Քրիստոսի Երուսաղէմ մտնելը. Թզենոյն անէծքը.
տաճարին մաքրելը։

1 Եւ երբոր Երուսաղէմին մօտեցան, Բեթփագէ եւ
Բեթանիա Ելէոն Լեռնեցաց սարին մօտ՝ այն աշա-
2 կերտներից երկուսը ուղարկեց, Եւ նորանց ասաց.
Գնացէք դուք այդ գիւղը՝ որ ձեր առաջին կայ.
եւ շուտով երբոր նորան մէջ մտնէք, մին աւա-

նակ կ'գտնէք կապած՝ որ նորա վերայ բնաւ մարդ
3 չէ՛ նստած. նորան արձակեցէք եւ բերէ՛ք։ Եւ
թէ որ մինն ասէ ձեզ թէ ինչո՞ւ համար էք այդ
աւանակդ արձակուում՝, ասացէ՛ք՝ թէ Ղա տէրին
պէտք է. եւ շուտով նորան այստեղ կուղարկէ։
4 Գնացին եւ աւանակը գտին դուրսը փողոցին մէջ
դռների առաջին կապած, եւ նորան արձակեցին։
5 Եւ մին քանիսը նորանցից՝ որ այնտեղ կանգնած
էին՝ ասացին նորանց. Ի՞նչ էք անում՝. ինչո՞ւ
6 համար էք արձակում՝ այդ աւանակդ։ Եւ նորանք
ասացին նորանց, ինչպէս որ Յիսուս ասաց. եւ
7 թոյլ տուին նորանց։ Աւանակը Յիսուսին մօտ բե-
բին. եւ նորա վերայ շորեր ձգեցին, եւ նորան վե-
8 րայ նստեց։ Եւ շատ մարդիք իրենց շորերը ճանա-
պարհին վերայ փռուէին, եւ ուրիշները ծառերից
ճղեր էին կտրում՝ եւ ճանապարհին վերայ փռ-
9 ում՝։ Եւ նորանք որ առաջին եւ ետեւէն գնում՝
էին՝ աղաղակում՝էին եւ ասում՝. Ո՛ վսանա Բարձ-
10 րելոյն. Օրհնեալ է՝ որ Տէրին անունովը գալիս
ես. օրհնեալ է մեր Դաւիթի հօր եկած թագաւո-
րութիւնը. խաղաղութիւն երկնքում՝ եւ փառք
ի բարձունս։
11 Եւ Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ՝ տաճարին մէջ.
եւ չորս կողմով ամէն բանի մտիկ տուաւ. եւ ո-
րովհետեւ իրիկվան ժամանակ էր, դուրս գնաց
Բեթանիա՝ տասներկուսին հետ։
12 Եւ վաղվան օրն երբոր Բեթանիայից դուրս էին
13 գալիս, նա սովեց. Եւ հեռուանց մին թզի ծառ
տեսաւ տերեւով լիքն. եւ մօտ եկաւ՝ որ նորա
վերայ մին բան գտնէ. եւ երբոր եկաւ՝ բնաւ մին

բան չ'գտաւ նորանում՝ բայց միայն տերեւ. ին-
14 չուոր դեռ թզի ժամանակը չէր. Պատասխան
տուաւ եւ նորան ասաց. Մինչ քեզանից էլ յա-
ւիտեան պտուղ չուտէ. եւ նորա աշակերտները
լսում էին։
15 Եկին Երուսաղէմ. եւ տաճարը մտաւ՝ սկսեց
դուրս հանել վաճառականներն ու գնողները՝ որ
տաճարումն էին. եւ սուտակ փոխողներին սեղաններ-
ը ցրվեց, եւ աղաւնի ծախողներին աթոռները
16 կործանեց. Եւ չէ'ր թողում՝ որ մինը մին անօթ
17 տաճարին միջովը անցուցնէ, Եւ սովորցնում էր ու
նորանց ասում՝ Գրված է՝ թէ, Իմ տունս աղօթ-
քի տուն պիտի կոչվի ամեն հեթանոսներին հա-
մար. եւ դուք ուսուցիչների բոյն արիք դրան։
18 Քահանայապետներն ու կրոնացաւորները լսեցին եւ
խնդրում էին՝ թէ ի՞նչպէս կորցնեն նորան. բայց
վախենում էին նորանից. ինչուոր՝ ամեն ժողովուրդը
նորա վարդապետութեանը վերայ զարմացել էին։
19 Եւ երբոր իրիկուն էր լինում՝ քաղաքից դուրս
էին գնում։
20 Եւ առաւօտանց երբոր նորա մօտովն անցանում
էին՝ տեսին այն թզի ծառն արմատից չորացած։
21 Պետրոս միտքը բերաւ եւ նորան ասաց. Ռա'բբի՝
22 տես՝ այն թզի ծառն որ անիծեցիր՝ չորացաւ։ Յի-
սուս պատասխան տուաւ եւ նորանց ասաց. Թէ
23 որ Աստուծոյ հաւատքն ունենաք. Ճշմարիտն ա-
սում եմ ձեզ, թէ Ով որ այս սարիս ասէ՝ թէ Վե'ր
կաց եւ ծովն ընկի'ր, եւ իրեն սրտումը չի' երկմ-
տի, բայց հաւատայ՝ թէ նա որ ասում է՝ կ'լինի,
24 նորան կ'լինի ինչ որ կասէ։ Սորահամար ասում եմ

ձեզ՝ թէ Ամէն ըսան, որ նորա համար աղօթք ա-
նելով խնդրէք, եւ հաւատաք՝ թէ կառնէք, նա
25 կ՚լինի ձեզ։ Եւ որ ժամանակ աղօթք անէք, թո-
ղութիւն տուէ՛ք՝ թէ որ մինիցը մին ըսան ունե-
նաք. որ ձեր Հայրն էլ՝ որ երկնքումն է՝ ձեր մեղ-
26 քը թողէ ձեզ. Պատճառնոր՝ եթէ դուք թողու-
թիւն չ՚տաք, ձեր հայրն էլ՝ որ երկնքումն է, ձեր
մեղքը չի՛ թողիլ ձեզ։
27 Դարձեալ Երուսաղէմ եկին. եւ դեռ քանի որ
նա տաճարումը մանն էր գալիս, քահանայապետ-
ներն ու կարդացողները եւ ծերերը նորան մօտ ե-
28 կին, Եւ նորան ասացին. Ի՞նչ իշխանութենով ես
անում դա՝ եւ ո՞վ տուաւ քեզ այդ իշխանու-
29 թիւնդ։ Յիսուս պատասխան տուաւ եւ ասաց նո-
րանց, Ես էլ ձեզանից մին ըսան կ՚հարցնեմ ինձ
պատասխան տուէ՛ք, եւ ես էլ կասեմ ձեզ՝ թէ
30 ի՞նչ իշխանութենով եմ անում սա։ Յոհաննէսի
մկրտութիւնն երկնքի՞ն էր թէ մարդկանցիցը.
31 ինձ պատասխան տուէք։ Իրար հետ միտք էին ա-
նում եւ ասում. Եթէ ասենք՝ թէ Երկնքիցը,
մեզ կասէ. Ապա ինչո՞ւ չ՚հաւատացիք նորան.
32 Բայց եթէ ասենք՝ մարդկանցից, ժողովրդիցը վա-
խենումենք. ինչուոր՝ ամենքը ճանաչումէին Յոհան-
33 նէսին՝ թէ մարգարէ էր։ Պատասխան տուին՝ եւ
Յիսուսին ասացին. Չենք գիտում։ Եւ Յիսուս նո-
րանց պատասխան տուաւ եւ ասաց. Ես էլ չեմ
ասիլ ձեզ, թէ ի՞նչ իշխանութենով եմ անում
սա։

ԳԼ. ԺԲ

Զաբ մշակները. կոյսին հարկ տալը. մեծ պատուիրանքը. Քրիստոս ո՞ւմ որդին է։

1 Եւ սկսեց նորանց հետ առակներով խօսիլ՝ եւ ասել. Մին մարդ այգի անկեց, եւ նորա չորս կողմովը պարիսպ քաշեց, եւ գուբ հնձան փորեց, եւ աշտարակ շինեց՝ եւ նորան մշակներին տուաւ՝ եւ
2 հեռու աշխարհք գնաց։ Եւ ժամանակով մշակներին մօտ մին ծառայ ուղարկեց որ այն մշակներից
3 այգոյ պտղից առնէ։ Եւ նորանք բռնեցին՝ նորան
4 ծեծեցին, եւ դատարկ ճանապարհ ձգեցին։ Դարձեալ ուրիշ ծառայ ուղարկեց. եւ նորան գլուխը պատառեցին՝ եւ թուքուսուբ տալով արձակեցին։
5 Դարձեալ ուրիշը ուղարկեց՝ եւ նորան սպանեցին. եւ էլ շատ ուրիշները. մին քանիսը ծեծուսէին
6 եւ մին քանիսը սպանուսէ։ Ապա մին սիրելի որդի ունէր՝ յետոյ նորան ուղարկեց նորանց մօտ, եւ
7 ասաց. Լինի որ այս իմ որդուցս ամաչեն։ Բայց մշակներն երբոր տեսին նորան՝ որ գալիս էր, իրար ասացին. Սա՛ է ժառանգը. եկէ՛ք սորա սպանենք՝ եւ ժառանգութիւնը մեզ լինի։ Եւ նո-
8 ր ան բռնեցին. սպանեցին եւ այգուցը դուրս հա-
9 նեցին։ Ապա այգոյ տէրն ի՞նչ կանէ. կ'գայ եւ այս մշակներս կ'կորցնէ, եւ այգին ուրիշներին
10 ձեռքը կ'տայ։ Եւ դուք չէ՞ք կարդացել այն գրքածը՝ թէ Այն քարն՝ որ շինողներն անարգեցին՝
11 նա էլաւ անկիւնի գլուխ։ Տէրից էլաւ այս բա-

նրս, եւ մեր աչքերին առաջին զարմանալի է։
12 Եւ կամենուսմէին՝ որ Նոբան բռնեն, եւ ժողո-
վրդիցը վախեցան. ինչուրը իմացան՝ թէ այն ա-
ռակն իրենց համար ասաց. եւ Նոբան թողին եւ
գնացին։
13 Եւ փարիսեցիներիցն ու Հերոդէսեաններիցը մին
քանի հոգի Նոբա մօտ ուղարկեցին՝ որ խօսքով որ-
14 սան Նոբան։ Եւ Նոբանք եկին՝ հարցնուսմէին Նո-
բան խարերայութենով եւ ասում՝. Վա՛ղդ ապա-
գիտուսմէք՝ որ ճշմարիտ ես, եւ քնաւ մինից հոգս
չունիս՝ եւ մարդոց երեսպաշտութիւն չես անում՝,
բայց Աստուծոյ ճանապարհը ճշմարտութենով ա-
վորցնուսմես. ապա ասա՝ մեզ, Կայսերին հարկ տալ
15 արժա՞ն է՝ թէ չէ՝ տա՞նք՝ թէ չտանք։ Եւ Յի-
սուս իմացաւ Նոբանց կեղծաւորութիւնը, Նոբանց
ասաց. Ինչո՞ւ էք փորձում ինձ՝ կե՛ղծաւորներ.
16 մին դահեկան բերէ՛ք ինձ՝ որ տեսնեմ՝ Եւ Նոբանք
բերին եւ Նոբանց ասաց. Այս պատկերս կամ
գիրս ո՞ւմն է. եւ Նոբանք ասացին Նոբան՝ Կայսե-
17 րինը։ Յիսուս պատասխան տուաւ եւ ասաց Նո-
բանց. Գնացէ՛ք Կայսերինը կայսերին տուէ՛ք՝ եւ
Աստուծունը՝ Աստուծոյն. եւ զարմացան Նոբան
վերայ։
18 Նոբան մօտ եկին սադուկեցիքն որ ասուսմեն՝ թէ
Յարութիւն չկայ. Նոբան հարցնուսմէին եւ ասում՝,
19 Վա՛ղդ ապա՝ Մովսէս մեզ համար գրեց. թէ որ մի-
նին եղբայրը մեռնի եւ կինը թողէ ու որդի չթո-
ղէ՝ թո՛ղ Նոբա եղբայրը Նոբան կինն առնէ, եւ խ-
20 րեն եղբօրը համար զաւակ վերկացնէ։ Այս մեզ
մօտ եօթն եղբարք կային. առաջինը կին առաւ՝

21 եւ մեռաւ, եւ զաւակ չթողեց. Եւ երկրորդը նո-
բան առաւ՝ եւ մեռաւ, եւ նա էլ զաւակ չթո-
22 ղեց. այսպէս էլ երրորդը նոբան առաւ։ Եւ իսկ
եօթն էլ՝ եւ զաւակ չթողին. եւ ամենքին ետեւ
23 կինն էլ մեռաւ։ Ապա յարութեան ժամանակին՝
երբոր յարութիւն կառնեն, նոբանցից որի՞ն կ'լի-
24 նի կին. ինչուրոր՝ եօթն էլ նոբան կին առին։ Յի-
սուս պատասխան տուաւ եւ նոբանց ասաց. Չէ՞
25 որ ճիշտ դորահամար մոլորված էք՝ որ ո՛չ գիրքն
էք գիտում եւ ո՛չ Աստուծոյ զօրութիւնը. Պատ-
ճառնոր՝ երբոր մեռելների միջեցն յարութիւն
կառնեն՝ ո՛չ մնարդիկ կին կառնեն՝ եւ ո՛չ կանայք
մարդոյ կ'դնան՝ բայց հրեշտակներին պէս կ'լինին՝
26 որ երկնքումն են. Միայն թէ մեռելների յարու-
թեան համար՝ թէ յարութիւն պիտի առնեն,
դուք չէ՞ք կարդացել Մովսէսի գրքին մէջ թէ Աս-
տուած ինչպէս մարենոյն մէջ նոբանց ասաց. Ես
եմ Աբրահամու Աստուածը, եւ Իսահակայ Աս-
27 տուածը, եւ Յակոբայ Աստուածը։ Եւ Աստուած
մեռելների Աստուած չէ՛, բայց կենդանիներին. ու-
բեմն դուք շատ մոլորված էք։
28 Եւ կարդացողներիցը մինը մոտ եկաւ նոբանց լը-
սումէր՝ դեռ քանի որ հակառակումէին. երբոր
տեսաւ թէ լաւ պատասխան տուաւ նոբանց՝ նո-
բան հարցրուց եւ ասաց. Առաջին պատուիրանքը
29 ո՞րն է։ Եւ Յիսուս նոբան ասաց Ամենքին առա-
ջինը սա է՝ Լսէ՛ Իսրայէլ՝ մեր Տէր Աստուածը մին
30 Տէր է. Եւ սիրէ՛ քո Տէր Աստուածդ՝ քո ամեն
սրտովդ, եւ քո ամեն անձնովդ, եւ քո ամեն
մտքովդ, եւ քո ամեն զօրութենովդ. սա է առա-

31 ջլին պատուիրանքը։ Եւ երկրորդը սորան նման. Քո ընկերդ քո անձիդ պէս սիրէ՝. սորանցից աւե-
32 լի մեծ ուրիշ պատուիրանք չ՚կայ։ Եւ կարդացողը Նորան ասաց. Լա՛ւ է Վա՛րդապետ. Ճշմարտու-
թենով ասացիր՝ թէ մին Աստուած է, եւ Նորան-
33 ցից ջոկ ուրիշ չ՚կայ։ Եւ Նորան սիրելն ամէն սրբ-
տով եւ ամէն զօրութենով եւ ամէն մտքով, եւ
ընկերն անձին պէս սիրելն՝ աւելի է քան թէ ող-
34 ջակէզներն ու մատաղները։ Եւ Յիսուս որ տեսաւ՝
թէ իմաստութենով պատասխան տուաւ՝ Նորան
ասաց. Դու Աստուծոյ արքայութենիցը հեռու
չես. եւ Նորանից ետեւ էլ մինը չէր համարձակ-
վում՝ որ Նորան մին բան հարցնէ։
35 Յիսուս պատասխան տուաւ եւ ասաց, դեռ
քանի որ տաճարումը սովորցնում էր. Կարդացող-
ներն ի՞նչպէս են ասում՝ թէ Քրիստոսը Դաւիթի
36 որդին է։ Եւ ինքը Դաւիթ Սուրբը Հոգովն ասում-
է. Տէրն իմ Տէրիս ասաց. Իմ աջ կողմն նստէ՝
մինչեւ քո թշնամիներդ քո ոտացդ կոխելիք դը-
37 նեմ։ Այդ՝ թէ որ իսկ ինքը Դաւիթ Նորան Տէր է
կոչում՝ ի՞նչպէս Նորան որդին կ՚լինի. եւ շատ
ժողովուրդներ քաղցրութենով լսում էին Նորան։
38 Եւ իրեն վարդապետութեան մէջ սովորցնելով
ասում էր. Զգո՛յշ կացէք կարդացողներից՝ որ կա-
մենում պայծառ հագուստներով շուռ գալ, եւ
բաց փողոցներում առաջին բարեւները խնդրել,
39 Եւ ժողովարաններին մէջ առաջին աթոռները,
եւ սեղան նստելոյ ժամանակը գլխաւոր տեղերը,
40 Որ որբեւէրներին ուտում են, եւ պատ-
ճառներով երկար աղօթք են անում՝ որ էլ աւե-

լի դատապարտութիւն առնեն։
41 Յիսուս դանձանակի դիմացը կանգնած էր՝ տես-
նումէր թէ ժողովուրդն ինչպէս էր պղինձ ձգումէ
դանձանակը. եւ շատ հարուստները շատ բան ձը-
42 գեցին։ Մին որբեւէրի եկաւ՝ եւ երկու լումայ ձը-
43 գեց, որ մին նաքարակիսա է։ Եւ իրեն աշակերտ-
ներն իրեն մօտ կանչեց, եւ Նորանց ասաց. Ճըշ-
մարիտն ասումեմ՝ ձեզ՝ թէ այն խեղճ որբեւէրին
շատ ձգեց քան թէ այն ամենքն՝ որ դանձանակը
44 ձգեցին, Պատճառնոր՝ ամենքն իրենց աւելցածներ-
ըիցը ձգեցին. բայց նա իրեն չքաւորութենէն ա-
մեն ինչ որ ունէր՝ իրեն կեանքի ամեն ապրուստը
ձգեց։

ԳԼ. ԺԳ

Երուսաղէմի կործանումն ու ապագային վերջը։

1 Եւ տաճարէն որ դուրս գնաց՝ Նորա աշակերտ-
ներիցը մինը Նորան ասաց. Վա՛ղդ տպեա, տե՛ս
այս ինչպէսի քարեր են, եւ ի՛նչպէսի շինուածներ
2 են։ Յիսուս Նորան պատասխան տուաւ եւ ասաց.
Տեսնո՞ւմես այդ ամեն շինուածներդ. Ճշմարիտն
ասումեմ՝ ձեզ. որ այդտեղ քար քարի վերայ չի՛
թողվի՝ որ չ՚քանդվի։
3 Եւ երբոր Նա Ձիթենեաց սարին վերայ Նստած
էր տաճարին դիմացը, Պետրոսն ու Յակոբոսը եւ
Յոհաննէսն ու Անդրէասն առանձին հարցնումէին
4 Նորան. Ասա՛ մեզ. այդ բաներդ ե՞րբ կ՚լինի՝ եւ
նշանն ի՞նչ է՝ երբոր այդ ամեն բաներդ պիտի կա-

5 տարվին։ Յիսուս պատասխան տուաւ եւ նորանց
ասաց. Զգո՛յշ կացէք. չլինի՝ որ մինը խաբէ ձեզ.
6 ինչուսոր շատ մարդիք կ'գան իմ անունովս, եւ
կասեն՝ թէ Ես եմ Քրիստոսը եւ շատ մարդ կ'մո-
7 լորացնեն։ Բայց երբոր կռիւներ եւ կռիւների համ-
բաւը կ'լսէք՝ մի՛ շփոթվիք. ինչուսոր՝ պէտք է որ
8 նա լինի. բայց դեռ վերջը չէ։ Պատճառնոր՝ ազգ
ազգի վերայ վեր կ'կենայ՝ եւ թագաւորութիւն
թագաւորութեան վերայ. եւ տեղ տեղ երկրի
շարժմունքներ կ'լինին, եւ սովեր եւ սատակիկ մա-
հեր եւ խռովութիւններ. բայց այն ամենը նեղու-
9 թեանց սկիզբն է։ Եւ ձեզ տիմանների էլ կը
մատնեն, եւ ժողովարաններին մէջ կ'տանջվիք,
եւ դատաւորների եւ թագաւորների առաջին կը
կանգնիք ինձ համար՝ որ նորանց վկայութիւն լի-
10 նի, Եւ ամեն հեթանոսներին. միայն թէ առաջ
11 պէտք է՝ որ այս աւետարանս քարոզվի։ Բայց երբ-
որ ձեզ կ'տանեն որ մատնեն՝ առաջուց հոգս չա-
նէք եւ չմտածէ՛ք թէ ի՞նչ պիտի խօսիք. բայց
ինչ որ այն ժամուամբ կ'տվվի ձեզ՝ նա պիտի խօսիք.
ինչուսոր՝ դուք չէ՛ք՝ որ խօսուիք, բայց Սուրբը
12 Հոգին։ Եղբայր եղբօրը կ'մատնէ մահի մէջ՝ եւ
հայր որդոյն. եւ որդիք վերկրկենան հարանց վե-
13 րայ, եւ նորանց կ'սպանեն։ Եւ ամենին տաբլի կը
լինիք իմ անունիս համար. բայց ո՛վ որ մինչեւ
14 վերջը կ'համբերէ՝ նա կապրի։ Եւ երբոր տեսնէք
աւերածի պղծութիւնն, որ այն տեղումը կ'կանգ-
նի՝ որ արժանի չէ. (ով որ կարդուամ՝ մի՛ աս-
նէ). այն ժամանակը նորանք որ Հրէաստանումն են՝
15 թո՛ղ սարերը փախչին. Եւ ով՝ որ կտերների վե-

բայ է՝ Թո՛ղ վեր չգայ տան մէջ եւ չմտնէ՝ իրեն
16 տանիցը մին բան վերառնել։ Եւ ով որ յանդումն
է Թո՛ղ յետ չդառնէ, որ իրեն շորերն առնէ։
17 Բայց այն օրերը վա՛յ կ'լինի յղացածներին եւ ծիծ-
18 աւորներին։ Աղո՛թք արէք՝ որ նա ձմեռան ժա-
19 մանակին չլինի։ Այն օրերն այնպէսի նեղութիւն-
ներ կ'լինին՝ ինչպէս որ աշխարհքի սկզբիցը մինչեւ
հիմիկ ընաւ մին ժամանակ չեն եղած, եւ էլ չեն
20 լինիլ։ Եւ թէ որ Աստուած իրեն ընտրվածներին
համար այն օրերը չէր կարճացրել, ընաւ մին մար-
մին չէր ազատիլ։ Բայց այն ընտրվածներին համար՝
21 որ ընտրեց՝ այն օրերը կարճացրաց։ Այն ժամա-
նակը թէ որ մինն ասէ ձեզ՝ թէ, Ահա՛ այստեղ
22 է Քրիստոսն կամ այնտեղ, մի՛ հաւատաք։ Պատ-
ճառնոր՝ սուտ քրիստոսներ եւ սուտ մարգարէներ
վեր կ'կենան։ եւ նշաններ եւ հրաշքներ առաջ
կ'բերեն՝ որ եթէ կարելի լինէր՝ ընտրվածներին էլ
23 կ'մոլորացնէին։ Բայց դուք զգո՛յշ կացէք։ ահա՛
ամեն բանն առաջուց ասացի ձեզ։
24 Բայց այն օրերն այն նեղութենէն ետեւ արե-
գակը կ'խաւարվի եւ լուսինն իրեն լոյսը չի՛ տալ։
25 Եւ աստեղներն երկնքիցը կ'թափվին, եւ զօրու-
26 թիւնները երկնքումը կ'շարժվին։ Եւ այն ժամա-
նակը կ'տեսնեն Որդին մարդոյ ամպերով եկած,
27 շատ զօրութենով եւ փառքով։ Եւ այն ժամանա-
կէն իրեն հրեշտակները կուղարկէ, եւ իրեն ընտ-
ըրվածներին չորս կողմիցը կ'ժողովէ երկրի ծայրիցը
28 մինչեւ երկնքին ծայրը։ Բայց դուք՝ թզի ծառիցը
սովորեցէ՛ք առակը։ երբոր նորա ճղերը մին քիչ
կ'կակղին եւ տերեւ կարձակվի նորանում՝ գիտու-

29 մէք թէ ամառը մօտ է. Այնպէս էլ դուք՝ երբոր
տեսնէք այս ամէն բաներս եղած՝ իմացէք թէ նա
30 մօտիկ է դռներին։ Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ, թէ
Այս ազգս չի՛ անցնիլ՝ մինչեւ որ այս ամէնս լինի։
31 Երկինքն ու երկիրս կանցնին, բայց իմ խօսքերս
32 չեն անցնիլ։ Միայն թէ այն օրին եւ ժամին հա-
մար ո՛չ ով չի՛ գիտում՝ ո՛չ հրեշտակներն երկն-
33 քում՝ եւ ո՛չ Որդին, բայց միայն Հայրը։ Զգո՛յշ
կացէք, արթո՛ւն մնացէք եւ աղօ՛թք արէք. ին-
չուորդ՝ չէք գիտում, թէ այն ժամանակն երբ կ'լի-
34 նի։ Ինչպէս մին մարդ՝ որ հեռու աշխարհք գնա-
ւոյ ժամանակին՝ իրեն տունը կ'թողէ. եւ իրեն
ծառաներին իշխանութիւն կ'տայ, եւ ամէն մէկին
իրեն գործը. եւ դռնապանին հրաման կ'տայ՝ որ
35 արթուն կենայ։ Ուրեմն արթո՛ւն կացէք. ինչուորդ՝
չէք գիտում, տան տէրն երբ կ'գայ՝ իրիկո՞ւանն,
թէ մէջ գիշերը, թէ հաւի խօսելոյ ժամանակը,
36 թէ առաւօտանց. Որ չ'լինի թէ յանկարծ գայ՝
37 եւ ձեզ քնի մէջ գտնէ։ Բայց ինչ որ ձեզ եմ
ասում՝ ամենին էլ ասում եմ. Արթո՛ւն կացէք։

ԳԼ. ԺԴ

Քրիստոսի օծումը. հաղորդութիւնը. պարտէզին տ-
ղոթքը. մատնութիւնը. բռնիլը. Կայիափայի մօտ
դատաւորութիւնը. Պետրոսի ուրանալը։

1 Եւ երկու օրիցն ետեւ զատիկն էր եւ բաղարջա-
կերը. քահանայապետներն ու կարդացողները խնդ-
բում էին՝ թէ ի՞նչպէս նորան նենգութենով բռնեն

2 եւ ասացեն։ Բայց ասուցէք՝ թէ, Այս տունս
չ'լինի՝ որ ժողովրդին մէջ խռովութիւն չ'լինի։
3 Եւ երբոր Բեթանիա էր՝ Սիմոն բորոտի տանը
սեղան նստած՝ մին կին եկաւ՝ որ մին շիշ աղնիւ
թանկագին նարդոսի իւղ ունէր, եւ այն շիշը կոտ-
4 րեց՝ եւ նորան գլխին վերայ թափեց։ Եւ աշա-
կերտները դժուարանուցէին եւ ասուցէ՝. Ինչո՞ւ այդ
5 իւղդ զուր տեղը կորաւ։ Կարելի էր այդ իւղդ ե-
րեք հարիւր դահեկանիցն աւելի թանգ ծախել,
եւ աղքատներին տալ. եւ շատ բարկութենով սբբ-
6 անջուցէին նորա վերայ։ Եւ Յիսուս նորանց ա-
սաց. Թո՛ղ արէք դորան. ինչո՞ւ էք նեղութիւն
տալիս դորան. ինչու

բան ասացին. Ի՞նչ տեղ ես կամենում՝ որ գնանք
13 պատրաստենք՝ որ զատիկն ուտես։ Եւ այն աշա-
կերտներից երկուսին ուղարկեց եւ նոցանց ասաց.
Գնացէ՛ք քաղաքը, եւ երբոր մտնէք քաղաքը՝ մին
մարդ կ'պատահի ձեզ՝ որ ջրի կուժն ուսին վերայ
14 կուենայ. նորա ետեւէն գնացէ՛ք։ Եւ որ տունն
մտնէ՝, այն տան տիրոջն ասացէ՛ք. Վարդապետն
ասում՝ Ո՞ւր է այն վերգալոյ տեղն՝ որ նորա-
15 նում զատիկն ուտեմ աշակերտներիս հետ։ Եւ նա
մին մեծ զարդարված վերնատուն ցոյց կ'տայ ձեզ.
16 այն տեղ պատրաստեցէ՛ք մեզ համար։ Եւ նորան
աշակերտները գնացին որ պատրաստեն. քաղաքն
եկին՝ եւ այնպէս գտին ինչպէս որ նոցանց ասաց.
եւ զատիկը պատրաստեցին։
17 Եւ երբոր իրիկուն էլաւ՝ տասներկուսին հետ ե-
18 կաւ։ Եւ երբոր սեղան նստեցին՝ եւ դեռ ուտում
էին, Յիսուս ասաց. Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ՝ որ
ձեզանից մինը կ'մատնէ ինձ. նա որ իսկ ինձ հետ
19 ուտում է։ Եւ նորանք սկսեցին տրտմել՝ եւ մինը
մինից ետեւ ասել՝ Միթէ ե՞ս եմ. եւ միւսը Միթէ
20 ե՞ս եմ։ Նա պատասխան տուաւ եւ նորանց ա-
սաց. Այդ տասներկուսիցդ մինն՝ որ ինձ հետ
21 ձեռքն սկաւառակիդ մէջը մոցրուց։ Բայց Որդին
մարդոյ կ'գնայ՝ ինչպէս որ նորա համար գրված է.
սակայն վա՛յ է այն մարդոյն՝ որ նորան ձեռքովը
Որդին մարդոյ կ'մատնվի. լա՛ւ էր նորան՝ թէ այն
մարդը ընաւ ծնված չ'լինէր։
22 Եւ դեռ քանի որ ուտում էին, Յիսուս հաց ա-
ռաւ՝ օրհնեց եւ կարեց՝ տուաւ նորանց եւ ա-
23 սաց. Առէք՝ դա՛ է իմ մարմինս։ Եւ բաժակն ա-

ռաւ՝ գոհացաւ, նորանց տուաւ, եւ ամենքը խը-
24 մեցին նորանից։ Եւ նորանց ասաց. սա՛ է իմ ա-
բիւնս նոր ուխտի եւ պայմանի, որ շատերի տե-
25 զակ թափվումէ։ Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ. թէ
որթի բերքիցն էլ չե՛մ խմիլ մինչեւ այն օրն, երբ-
որ նորան նոր կ'խմեմ Աստուծոյ արքայութեանը
մէջ։
26 Եւ գոհացան՝ եւ դուրս էլան Ձիթենեաց սարը։
27 Եւ Յիսուս նորանց ասաց. Ամենքդ այս գիշերս կը
գայթակղվիք ինձանից. ինչպէս որ՝ գրված է՝ թէ
28 Հովիւը կ'զարկեմ՝ եւ ոչխարները կ'ցրվին։ Բայց
իմ յարութենից ետեւ ձեզանից առաջ կ'գնամ
29 Գալիլեա։ Պետրոս պատասխան տուաւ եւ նորան
ասաց. թէեւ ամենքն էլ գայթակղվին, բայց ես
30 չէ՛։ Եւ Յիսուս նորան ասաց. Ճշմարիտ ասու-
մեմ քեզ. թէ իսկ դու այս գիշերս՝ դեռ քանի
որ հաւը չի՛ խօսացել՝ երեք անգամ կուրանաս
31 ինձ։ Բայց Պետրոս էլ աւելի խօսքը հաստատումէր
եւ ասում. թէ որ քեզ հետ մեռնելու էլ լի-
նիմ, քեզ չեմ ուրանալ. այնպէս էլ ամենքն էին
32 ասում։ Եկին այն գիւղն՝ որ Նորան անունը Գեթ-
սեմանի էր. եւ աշակերտներին ասաց. Այստեղ
33 նստեցէ՛ք՝ մինչեւ որ ես աղօթք անեմ։ Եւ Պետ-
րոսին ու Յակոբին եւ Յովհաննէսին իրեն հետ ա-
34 ռաւ, եւ սկսեց տրտմիլ եւ հոգալ։ Այն ժամա-
նակը Նորանց ասաց. իմ անձս մեռնելոյ չափ տրտ-
մված է. այստեղ մնացէ՛ք եւ արթուն կացէք։
35 Եւ մին քիչ առաջ գնաց, իրեն երեսին վերայ գե-
տինն ընկաւ, եւ աղօթք էր անում՝ որ եթէ կա-
36 րելի է՝ այն ժամն իրենից անցնէ։ Եւ ասաց. Աբ-

բա՛ Հայր՝ ամեն բան կարելի է քեզ. այս բաժակս
ինձանից անցացրո՛ւ՝ բայց չէ թէ ինչպէս ես եմ
37 կամենում, այլ ինչպէս որ դու ես կամենում։ Եւ
եկաւ դարձաւ Նորանց որ քնած էին՝ եւ Պետրոսին
ասաց. Սիմոն քնո՞ւմ է՞ս. չկարացի՞ր մին ժամ
38 արթուն կենալ։ Արթուն կացէք եւ աղո՛թք ա-
րէք, որ փորձութեան մէջ չ՚մտնէ՛ք. հոգիս յո-
39 ժար է, բայց մարմինս տկար։ Եւ դարձեալ գը-
նաց աղօթք արաւ, եւ ճիշտ այն խօսքերն ասաց։
40 Նորէն դարձաւ եւ Նորանց քնի մէջ գտաւ. ին-
չուս՛որ՝ Նորանց աչքերը ծանրացել էին, եւ չէին
41 գիտում՝ թէ ինչ պատասխան տան Նորան։ Եր-
րորդ անգամ եկաւ եւ Նորանց ասաց. Սորանից
ետեւ քնացէք եւ հանգիստ առէք, ինչուս՛որ վեր-
ջն հասել է. ժամն եկաւ, եւ ահա՛ Որդին մար-
42 դոյ մատնվում է մեղաւորաց ձեռքը։ Ապա վե՛ր
կացէք գնանք. ահա՛ մօտեցաւ նա՝ որ պիտի ինձ
մատնէ։
43 Եւ դեռ քանի որ նա այն բանը խօսում էր, Յու-
դա Իսկարիովտացին՝ այն տասներկուսիցը մին են-
կաւ, եւ Նորան հետ ամբոխ սրերով եւ բշրներով
քահանայապետներից ու կարգացողներից եւ ծե-
44 րերից։ Մատնիչը Նորանց նշան էր տուել՝ եւ ա-
սել՝ թէ Որին որ ես կ՚համբուրեմ՝ նա՛ է. Նորան
45 բռնեցէ՛ք եւ զգուշութեամբ տարէ՛ք։ Եւ շուտով
մօտ եկաւ եւ Նորան ասաց. Ռաբբի՛, Ռաբբի՛,
46 եւ Նորան համբուրեց։ Եւ Նորանք ձեռք ձգեցին
47 Նորան՝ եւ Նորան բռնեցին։ Եւ Նորանցից մին՝
որ նորա մօտ կայնի՝ սուրը քաշեց, եւ քահա-
նայապետի ծառային զարկեց, եւ նորա ականջը

48 կորեց։ Յիսուս պատասխան տուաւ եւ նորանց ա-
սաց. Ինչպէս մին աւազակի վերայ սրերով եւ բըհ-
49 երով դուրս եկիք ինձ բռնել։ Միշտ ձեզ մօտ
էի եւ տաճարումը սովորցնումէի. եւ ինձ չ'բըռ-
նեցիք. բայց նորահամար՝ որ մարգարէներին գրքե-
50 րը կատարվին։ Այն ժամանակն ամեն աշակերտ-
51 ները նորան թողին՝ եւ փախան։ Եւ մին երիտա-
սարդ նորա ետեւէն գնումէր՝ որ մերկ մարմնոյն
վերայ կտաւ էր առել. եւ երիտասարդները բըռ-
52 նումէին նորան։ Եւ նա կտաւը թողեց՝ եւ մերկ
փախաւ նորանցից։
53 Եւ Յիսուսին տարան Կայիափա քահանայապե-
տին մօտ. եւ ամեն քահանայապետներն ու կար-
54 դացողները եւ ծերերը նորան մօտ էին գալիս։ Եւ
Պետրոս հեռուանց գնումէր նորա ետեւէն մին-
չեւ իսկ քահանայապետին սրահի ներսը, եւ ըս-
պասաւորներին հետ նստումէր՝ եւ լուսոյն մօտ տա-
55 քանումէր։ Բայց քահանայապետներն ու ամեն
տիվանը Յիսուսին հակառակ մին վկայութիւն
էին ուզում՝ որ նորան սպանեն՝ եւ չէին գըտ-
56 նում։ Պատճառնոր՝ շատ մարդիկ սուտ վկայու-
թիւն էին վկայում նորանից. եւ վկայութիւններն
57 իրար նման չէին։ Ուրիշները վերկացան եւ նորա-
58 նից սուտ վկայում էին, եւ ասում. Թէ Մենք
դորանից լսեցինք, որ ասումէր՝ Ես այդ ձեռքով
շինած տաճարդ կ'քանդեմ, եւ երեք օրում ուրիշը
59 կ'շինեմ՝ որ ձեռքով չի' շինած։ Բայց եւ այնպէս
60 նորանց վկայութիւնն իրար նման չէ'ր։ Ապա քա-
հանայապետը վերկացաւ մէջ տեղը՝ եւ Յիսուսին
հարցնումէր եւ ասում. Բնաւ պատասխան չէ՞ս

61 տալիս. ի՞նչ են վկայում դրանք քեզանից։ Եւ
նա լուռ էր կենում՝ եւ բնաւ մին պատասխան
չէր տալիս. քահանայապետը նորէն երկրորդ ան-
գամ նորան հարցնում էր եւ ասում. Դո՞ւ ես Քրիս-
62 տոսը՝ օրհնեալ Աստուծոյ Որդին։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ եւ նորան ասաց. Դու ասացիր՝
որ ես եմ. բայց կ'տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրու-
թեան աջ կողմը նստած, եւ երկնքի ամպերով է-
63 կած։ Եւ քահանայապետը շուտով իրեն շորերը
պատռեց՝ եւ ասաց. Էլ ի՞նչ պէտք է մեզ վը-
64 կայ։ Ահա՛ ամենքդ դուրս բերանիցը հայհոյանքը
լսեցիք. ի՞նչպէս է երեւում ձեզ. եւ ամենքը դա-
տապարտեցին նորան՝ թէ Մահապարտ է։
65 Եւ մին քանիսն սկսեցին նորան երեսին թքել,
գլխին վերայ շոր ձգել. բռունցքով թակել եւ ա-
սել. Մեզ մարգարէացի՛ր Քրիստոսդ՝ թէ նա ո՞վ
է՝ որ քեզ զարկեց. եւ սպասաւորները նորան ապ-
տակ էին տալիս։
66 Եւ Պետրոս դեռ որ ներքին կողմը սրահին մէջն
67 էր. քահանայապետին մին աղախինը եկաւ, Եւ
նորան տեսաւ՝ որ տաքանում էր. մտիկ տուաւ նո-
րան՝ եւ ասաց. Դու էլ Յիսուս Նազարեցոյն հետ
68 էիր։ Նա ուրացաւ եւ ասաց. Չե՛մ ճանաչում
եւ չե՛մ գիտում, թէ դու ինչ ես խօսում. եւ
երբոր դուրս գնաց դրսի սրահը, հաւը խօսեց։
69 Նորէն աղախինը նորան տեսաւ, եւ սկսեց տալ
նորանց՝ որ չորս կողմովը կանգնած էին, թէ Սա՛
70 էլ նորանցից է։ Եւ նա կրկին ուրացաւ. եւ մին
քիչ յետոյ նորանք՝ որ չորս կողմովը կանգնած
էին, նորէն ասացին Պետրոսին. Շիտակ՝ որ դու

էլ նորանցից ես, ինչուորդ Գալիլեացի ես, եւ իսկ
71 քո խօսելդ էլ նման է։ Եւ նա սկսեց անիծել,
երդում ուտել եւ ասել՝ թէ Չե՛մ գիտում այն
72 մարդն որ դուք ասում՝ է։ Եւ շուտով հաւն երկ-
րորդ անգամ խօսեց. եւ Պետրոս միտքը բերաւ
այն բանն՝ որ Յիսուս նորան ասաց. թէ Հաւը
դեռ երկու անգամ չ'խօսած՝ դուք երեք անգամ
ինձ կուրանաս. եւ սկսեց լաց լինել։

ԳԼ. ԺԵ

Քրիստոսի չարչարանքը Պիղատոսի մօտ. փչեղէն պսակը.
խաչելութիւնը. մահն ու թաղումը։

1 Եւ շուտով առաւօտանց՝ քահանայապետները
ծերերին ու կարդացողներին հետ՝ եւ բոլոր ատեա-
նին էլ խորհուրդ արին, եւ Յիսուսին կապեցին՝
2 եւ տարան մատնեցին Պիղատոսին։ Եւ Պիղատոս
նորան հարցրուց եւ ասաց. Դո՞ւ ես Հրէից թա-
գաւորը. նա պատասխան տուաւ նորան եւ ասաց.
3 Դու ես ասում։ Եւ քահանայապետները շատ չա-
րախօսութիւն էին անում նորանից. եւ նա բնաւ
4 պատասխան չէ՛ր տալիս։ Բայց Պիղատոս նորին
հարցնում էր նորան. Բնաւ պատասխան չե՞ս տա-
լիս, տե՛ս՝ ո՛րքան չարախօսութիւն են անում քե-
5 զանից։ Եւ Յիսուս նորանից ետեւ ոչ մին պա-
տասխան չ'տուա՛ւ, մինչեւ որ՝ Պիղատոս շատ զար-
մանում էր։
6 Բայց տօնին ժամանակին մին բանտարկեալ էր
աղաչում նորանց համար՝ որին որ իրենք խնդ-

7 բուժէին։ Եւ մինը կար՝ որ Նոյան անուանն Բարաբ-
բա էր՝ խռովութիւն անօրէներին հետ կապված,
որ իրենց խռովութենումը մին մարդ էին սպանել։
8 Ամբոխն սկսեց բարձր ձայնով աղաղակել, եւ խնդ-
րել՝ ինչպէս որ սովոր էր, որ Բարաբբային արձա-
9 կէ Նոյանց համար։ Պիղատոս պատասխան տուաւ
եւ Նոյանց ասաց. Կամենո՞ւմէք՝ որ Հրէից թա-
10 գաւորն արձակեմ։ Պատճառնոր՝ գիտուէր որ քա-
11 հանայապետները նախանձով էին մատնել Նոյան, Որ
ամբոխին էլ հաւանացրին՝ որ Բարաբբային արձա-
12 կէ Նոյանց համար։ Պիղատոս նորէն պատասխան
տուաւ եւ Նոյանց ասաց. Ապա Հրէից թագա-
13 ւորին ի՞նչ էք ուզում՝ որ անեմ։ Եւ Նոյանք քա-
հանայապետներից դրդված գարձեալ աղաղակե-
14 ցին՝ թա՛չ հանէ դորան։ Պիղատոս Նոյանց ասաց. Դա
ի՞նչ չար բան է արել. եւ Նոյանք էլ աւելի էին
15 աղաղակում եւ ասում. թա՛չ հանէ դորան։ Բայց
Պիղատոս՝ որովհետեւ կամեցաւ ամբոխի կամքը կա-
տարել, Բարաբբային արձակեց Նոյանց համար. եւ
Յիսուսին ծեծեց, եւ ձեռները տուաւ որ խաչվի։
16 Եւ զինուորները Նոյան տարան ներսի սրահն՝ որ-
տեղ որ հրապարակն էր. եւ բոլոր գունդը մին
17 տեղ կանչեցին։ Եւ Նոյան կարմիր քղամիդ եւ
ծիրանի շորեր հագցրին, եւ փշերից շինած պսակ
18 Նոյան գլուխը դրին, Եւ սկսեցին Նոյան ողջոյն
19 տալ՝ եւ ասել. Ո՛ղջ կաց Հրէից թագաւոր։ Եւ
Նոյան գլուխը եղէգով թակում՝ ու երեսին թը-
քում էին՝ եւ ծունր դնելով երկրպագութիւն էին
20 տալիս Նոյան։ Եւ երբոր ծաղր արին Նոյան՝ այն
քղամիդն ու ծիրանի շորերը Նոյանից հանեցին, և

իրեն շորերը հագցրին իրեն, եւ դուրս տարան,
որ խաչ հանեն նորան։
21 Եւ ուժով բռնեցին Սիմոն Կիւրենացոյն, Աղեք-
սանդրի եւ Ռուբի հօրն՝ որ յանդիցն եկած այն
տեղեցն անցնում էր. որ նորա խաչափայտը վեր
22 առնէ։ Եւ տարան նորան Գողգոթա, մին տեղ՝
23 որ կ'թարգմանվի գլխատեղց տեղ։ Եւ նորան զմիր-
սած գինի էին տալիս, բայց նա չառաւ. եւ նո-
24 րան խաչ հանեցին։ Եւ նորա շորերը բաժանեցին,
վիճակ ձգելով նորանց վերայ՝ թէ ո՞վ ինչ պիտի
25 առնէ։ Ժամն երեքն էր՝ եւ նորան խաչ հանեցին։
26 Եւ նորա վնասին գիրը գրված էր՝ թէ Հրէից թա-
27 գաւորն է։ Եւ նորան հետ երկու աւազակ խաչ
հանեցին. մինը նորա աջ կողմն՝ եւ մինը ձախ կող-
28 մը։ Եւ կատարվեցաւ այն գիրն, որ ասում՝ թէ
29 Անօրէնների հետ համարվեցաւ։ Եւ նորանք՝ որ
այնտեղով անցնում էին, նորան հայհոյում էին,
իրենց գլխները շարժում եւ ասում. Վա՛հ որ տա-
30 ճարը քանդումէիր՝ եւ երեք օրում շինում, Ապ-
31 րեցո՛ւ քո անձդ եւ վէ՛ր եկ խաչից։ Այնպէս էլ
քահանայապետները կարգացողներին հետ իրար
մէջ ծաղր էին անում՝ եւ ասում. Ուրիշներին
ապրեցուց՝ իրեն անձը չի՛ կարօղանում ապրեցնել։
32 Այդ Քրիստոսդ՝ Իսրայելի թագաւորը՝ թո՛ղ հի-
միկ այդ խաչից վէ՛ր դայ, որ տեսնենք եւ դորան
հաւատանք. եւ նորանք էլ որ նորա հետ խաչված
էին, նորան նախատինք էին տալիս։
33 Եւ երբոր ժամը վեցն էլաւ՝ խաւար ամեն երկ-
34 րին բռնեց մինչեւ ինը ժամը։ Եւ ինը ժամին Յի-
սուս մեծ ձայնով աղաղակեց եւ ասաց. Էլի՛ Էլի

լա՛մա սաբաքթանի. որ կ'թարգմանվի՝ Ի՛մ Ա-
35 ստուած, ի՛մ Աստուած, ինչո՞ւ թողիր ինձ։ Եւ
մին քանիսը նորանցից՝ որ նորան մօտ կանգնած
էին, երբոր լսեցին, ասուէին՝ թէ Եղիային է
36 կանչում։ Եւ մինը վազեց մին սպունգ քացախով
լցրուց, եւ եղէգի վերայ անցրուց, եւ տուաւ նո-
րան՝ որ խմէ, եւ ասաց. Թո՛ղ տեսնենք՝ թէ Ե-
ղիան կ'գա՞յ որ նորան վէր բերէ։
37 Եւ Յիսուս մեծ ձայն արձակեց՝ եւ հոգին հա-
38 նեց։ Եւ տաճարի վարագոյրն երկու կտոր պա-
39 տռուեցաւ՝ վերուիցը մինչեւ ցածը։ Եւ հարիւ-
րապետն՝ որ այնտեղ կանգնած էր, երբոր տեսաւ՝
թէ աղաղակեց եւ հոգին հանեց, ասաց. Ճշմարիտ
40 որ՝ այս մարդս Աստուծոյ Որդի էր։ Կանայք էլ
կային՝ որ հեռուանց մտիկ էին տալիս. որ նորանց
միջումն էր Մարիամ Մագդալենացին, եւ Մա-
րիամ՝ փոքր Յակոբի եւ Յոսէի մայրը, եւ Սաղո-
41 մէն, Որ նորանք՝ երբոր նա՝ Գալիլեա էր՝ նորա ե-
տեւէն մտն էին գալիս եւ նորան ծառայուէին.
եւ էլ ուրիշ շատ կանայք՝ որ իսկ նորան հետ Ե-
րուսաղէմ էին եկել։
42 Եւ երբոր իրիկուն էլաւ, ինչուոր՝ ուրբաթ օր
43 էր՝ որ շաբաթն էր մտնում, Յոսէփն եկաւ՝ որ Ա-
րիմաթիայիցն էր՝ պարկեշտ իշխանաւոր մարդ՝ որ
ինքն էլ Աստուծոյ արքայութեանն սպասուէր.
սա համարձակվեցաւ՝ Պիղատոսի մօտ մտաւ, եւ
44 Յիսուսին մարմինը խնդրեց։ Եւ Պիղատոս զարմա-
ցաւ՝ որ այնքան շուտով մեռաւ. եւ հարիւրապե-
տին իրեն մօտ կանչեց, նորան հարցրուց եւ ա-
45 սաց. թէ Իրաւի որ այնքան շուտո՞վ մեռաւ։ Եւ

երբոր այն հարուրապետին տեղեկացաւ՝ մնրմինը
46 Յոսէփին շնորհեց։ Եւ Յոսէփ կտաւ գնեց՝ եւ նո-
րան վէր բերաւ եւ կտաւով պատեց, եւ գերեզ-
մանին մէջ դրաւ՝ որ նորան քարէցը փորել էր.
եւ մին մեծ քար ձգեց գերեզմանի դռան առա-
47 ջին։ Բայց Մարիամ Մագդաղենացին եւ Յակոբի
եւ Յոսէի Մարիամը տեսին այն տեղն՝ որ դրվաւ։

ԳԼ. ԺԶ

Քրիստոսի յարութիւնն ու համբարձումը։

1 Եւ երբոր շաբաթն անցաւ, Մարիամ Մագդա-
ղենացին եւ Յակոբի Մարիամն ու Սաղոմէն՝ գնա-
ցին խունկ պատրաստեցին, որ գան նորան օծեն։
2 Եւ մէկշաբթի օրն առաւօտուն արեգական ծագե-
3 լոյ ժամանակն՝ եկին գերեզմանը։ Եւ իրար ասում
էին՝ Ո՞վ պիտի այն քարն մեզ համար գերեզմանի
4 դռնէցը թաւալէ։ Եւ նայեցին տեսին՝ որ քարը
գերեզմանէցն հեռու էր թաւալած. ինչուր շատ
5 մեծ էր։ Եւ գերեզմանին մէջն որ մտին, մին ե-
րիտասարդ տեսին՝ որ աջ կողմը նստած էր՝ սպի-
6 տակ վերարկու հագած, եւ շատ վախեցան։ Եւ
նա ասաց նորանց. Մի՛ վախենաք, դուք Յիսուս
Նազովրեցի խաչվածն էք ուզում. նա յարութիւն
առաւ. այստեղ չէ՛. ահա՛ այն տեղն՝ ուր որ նո-
7 րան դրին։ Բայց գնացէ՛ք նորա աշակերտներին
եւ Պետրոսին ասացէ՛ք՝ թէ ահա՛ նա ձեզանից ա-
ռաջ կ'գնայ Գալիլեա. այնտեղ կ'տեսնէք նորան
8 ինչպէս որ նա ասաց ձեզ։ Եւ երբոր լսեցին՝ դուրս

եկին եւ փախան գերեզմանիցը, պատճառնոր՝ ա-
հով բռնված էին, եւ բնաւ մինին բան չասա-
9 ցին. ինչուոր վախենումէին։ Յիսուս որ յարու-
թիւն առաւ՝ մէկշաբթի առաւօտանց առաջ ե-
րեւեցաւ Մարիամ Մագդաղենացոյն՝ որ նորանից
10 եօթը դեւ էր հանել։ Եւ նա գնաց պատմեց նո-
րանց՝ որ նորան հետն էին, դեռ քանի որ սուգ
11 եւ լաց էին անում։ Նորանք երբոր լսեցին՝ թէ
կենդանի է, եւ երեւեցաւ նորան՝ չ'հաւատացին։
12 Յետոյ ուրիշ կերպարանքով երեւեցաւ նորանց՝ որ
13 յանդն էին գնում։ Նորանք գնացին ուրիշներին
պատմեցին՝ եւ նորանց էլ չ'հաւատացին։
14 Յետոյ՝ երբոր տասնումինը սեղան էին նստած՝
նորանց երեւեցաւ եւ նորանց անհաւատութիւնն
ու քարասրտութիւնը յանդիմանեց՝ որ չ'հաւա-
տացին նորանց, որ ինքը մեռելների միջից յա-
րութիւն առած երեւեցաւ նորանց։
15 Եւ նորանց ասաց. Գնացէ՛ք ամէն աշխարհք,
եւ աւետարանն ամէն ստեղծուածներին քարոզե-
16 ցէ՛ք։ Ո՛վ որ հաւատայ եւ մկրտվի՝ կապրի. եւ
17 ո՛վ որ չ'հաւատայ՝ կ'դատապարտվի։ Նորանց՝ որ
հաւատումեն, այս նշաններս կ'հետեւին. իմ ա-
18 նունով դեւեր կ'հանեն, լեզուներ կ'խօսին։ Իրենց
ձեռներովն օձեր վեր կառնեն, եւ թէ որ մին մա-
հաբեր խմեն՝ վնաս չի՛ տալ նորանց. հիւանդնե-
րի վերայ ձեռք կ'դնեն՝ եւ կ'բժշկվին։
19 Եւ ինքը՝ Տէր Յիսուսը նորանց հետ խօսելուցն ե-
տեւ՝ երկինքն համբարձաւ, եւ հօր աջ կողմն նըս-
20 տեց։ Եւ նորանք դուրս գնացին, բոլոր աշխարհ-
քին մէջ քարոզումէին՝ Տէրի օգնականութենովը,
եւ Աստուծոյ խօսքը հաստատումէին նորանց։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

Յովհաննու և Յիսուսի ծննդեան աւետիքները. Մարիամ դնումէ Եղիսաբեթին մօտ. Յովհաննու ծնունդը։

1 ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ շատ մարդիք յօժարեցին՝ որ նոր
կարգեն այն բաներին պատմութիւնն՝ որ մեր մէջն
2 հաստատուեցան. ինչպէս որ մեզ աւանդեցին նո-
րանք՝ որ սկզբիցն իրենց աչքովը տեսին եւ սպա-
3 սաւոր էլան բանին. ես էլ, որ սկզբիցն ամեն բա-
ներին ճշմարտութենով հետեւեցի՝ կամեցայ, որ
կարգով գրեմ քեզ՝ ո՛վ պատուականդ Թէոփիլէ.
4 Որ իմանաս այն բաներուն ճշմարտութիւնն, որ սո-
վորեցիր։

5 Եւ Հերովդէս Հրէաստանի թագաւորին օրերը,
մին քահանայ էլաւ Զաքարիա անուն՝ Աբիայի
դասակարգութենիցը. եւ նորա կինն Ահարոնի
6 աղջիկներիցը, եւ նորա անունը Եղիսաբեթ։ Եւ
երկուսն էլ Աստուծոյ առաջին արդար էին՝ եւ
Տէրի ամեն պատուիրանքներուն ու իրաւունքնե-

7 բու�ն անմեղ էին գնում։ Բայց նորանք որդի՝ ՀՐԵ-
ՆԷՒՆ, պատճառնոր՝ Եղիսաբեթին ամուլ էր. եւ
երկուսն էլ իրենց օրերն անցուցել էին։
8 Եւ էլաւ որ՝ երբոր նա Աստուծոյ առաջին քա-
հանայութիւն էր անում՝ իրեն հասած կարգի օ-
9 րերումը, Քահանայութեան սովորութեան պէս
վիճակ ընկաւ նորան՝ որ Աստուծոյ տաճարը մտնէ,
10 եւ խնկարկութիւն անէ։ Եւ ժողովրդի ամէն բազ-
մութիւնը դուրսն աղօթք էին անում՝ խնկարկու-
11 թեան ժամանակին։ Եւ Տէրի հրեշտակն երեւե-
ցաւ նորան. որ կանգնած էր խնկի սեղանի աջ
12 կողմը։ Եւ Զաքարիան երբոր տեսաւ՝ շփոթվեցաւ,
13 եւ վախ ընկաւ նորան վերայ։ Տէրի հրեշտակը նո-
րան ասաց. Մի՛ վախենար Զա՛քարիա. ինչուոր՝
քո աղօթքդ լսվեցաւ, եւ քո Եղիսաբեթի կինդ-
մին որդի կ'ծնի քեզ՝ եւ նորա անունն Յոհաննէս
14 կ'կանչես։ Եւ քեզ ուրախութիւն եւ ցնծութիւն
կ'լինի, եւ շատ մարդիք նորա ծնվելովը կուրախա-
15 նան. Ինչուոր՝ նա մեծ կ'լինի Տէրին առաջին՝ եւ
գինի եւ օղի թող չ'խմէ՝, եւ դեռ իրեն մօրը փո-
16 բումը Սուրբ Հոգովը կ'լցվի։ Եւ Իսրայէլի որդիք-
ներիցը շատ հոգի կ'դարձնէ դէպի իրենց Տէր Ա-
17 ստուածը։ Եւ ինքը կ'գայ նորան առաջին Եղիայի
հոգովն ու զօրութենովն՝ որ հարանց սրտերը դէպի
որդիքը դարձնէ. եւ անհնազանդները դէպի ար-
դարներին խմաստութիւնն՝ որ Տէրին համար բա-
18 ղկարգ ժողովուրդ պատրաստէ։ Եւ Զաքարիան
հրեշտակին ասաց. Ապա ինչո՞վ ճանաչեմ այդ
բանդ. պատճառնոր՝ ես ծեր եմ՝ եւ իմ կինս ի-
19 րեն օրերն անցուցել է։ Հրեշտակը պատասխան

տուաւ եւ նորան ասաց. Ես Գաբրիէլն եմ՝ որ
Աստուծոյ առաջին կանգնում եմ, եւ ուղարկվե-
ցայ՝ որ քեզ հետ խօսիմ, եւ այդ բանդ քեզ
20 աւետիք տամ։ Եւ ահա՛ համր կ'լինիս, եւ չե՛ս
կարենալ խօսիլ, մինչեւ այն օրն՝ որ այդ բանդ
21 կ'լինի. պատճառնոր՝ չ'հաւատացի՛ր իմ խօսքերիս
որ իրենց ժամանակին պիտի կատարվին։ Եւ ժո-
ղովուրդն սպասումէին Զաքարիային՝ եւ զարմա-
նումէին նորա տաճարին մէջ ուշանալոյն համար։
22 Եւ երբոր դուրս եկաւ՝ չէ՛ր կարօղանում խօսիլ
նորանց հետ. եւ իմացան՝ թէ տաճարին մէջ տե-
սիլք տեսաւ. եւ նա նշաններով էր խօսում նո-
23 բանց հետ՝ եւ պապանձված էր մնում։ Եւ էլաւ՝
երբոր նորա պաշտօնի օրերը լցվան, գնաց իրեն
24 տունը։ Եւ այն օրերից ետեւ նորա Եղիսաբեթ
կինը յղացաւ, եւ հինգ ամիս իրեն անձը ծածուկ
25 պահումէր եւ ասում. Սա ի՞նչ բան է՝ որ Տէրն
ինձ վերայ գործեց այս օրերումս՝ որ ինձ վերայ
նայեց՝ որ իմ նախատինքս մարդկանց միջից վեր
առնէ։

26 (Եւ վեցերորդ ամսինը) Գաբրիէլ հրեշտակն Աս-
տուածանից ուղարկվեցաւ Գալիլեացոց մին քա-
27 ղաքն՝ որ նորա անունը Նազարէթ էր, Մին կոյսի
մօտ՝ որ նշանված էր մին մարդոյ՝ որ նորան անու-
նը Յոսէփ էր՝ Դաւթի տանից. եւ այն կուսին ա-
28 նունը՝ Մարիամ։ Եւ հրեշտակն որ նորա մօտ ե-
կաւ՝ ասաց. Ուրա՛խ լեր շնորհքով լցվածդ. Տէ-
29 րը քեզ հետ։ Եւ նա այն խօսքերին համար շը-
փոթվեցաւ, եւ իրեն մտքումը մտածումէր՝ թէ
30 ինչպիսի բան պիտի լինի այս բարեւս։ Եւ հրեշ-

տակը Նորան ասաց. Մի՛ վախենար Մա՛րիամ. ին-
31 չուոր Աստուածանից շնորհք գտար. Եւ ահա՛ կը
յղանաս, եւ որդի կ'ծնիս. եւ Նորա անունը Յի-
32 սուս կ'կանչես։ Նա մեծ կ'լինի, եւ Որդի Բարձ-
բելոյն կ'կոչվի. եւ Տէր Աստուած Նորա Դաւիթի
հօր աթոռը կ'տայ Նորան. եւ Յակոբայ տանը վե-
33 րայ յաւիտեան կ'թագաւորէ. Եւ Նորա թագաւ-
34 որութեանը վերջ չի՛ լինիլ։ Եւ Մարիամն ասաց
հրեշտակին. Այդ բանդ ի՞նչպէս կ'լինի ինձ, որ
35 ես մարդ չե՛մ գիտուում։ Հրեշտակը պատասխան
տուաւ եւ Նորան ասաց. Սուրբ Հոգին կ'գայ քեզ
վերայ, եւ Բարձրելոյն զօրութիւնը քեզ վերայ
շուք կանէ. ինչուոր՝ Նա էլ, որ քեզանից պիտի
36 ծնվի, սուրբ է, եւ Աստուծոյ Որդի կ'կոչվի։ Եւ
ահա՛ քո ազգական Եղիսաբեթը, Նա էլ յղի է
իրեն պառաւութենուամբ. եւ սա Նորան վեցերորդ
37 ամիսն է՝ որ ամուլ էր կոչված. Ինչուոր՝ Աստու-
38 ծոյ առաջին բնաւ մին բան անկարելի չէ։ Եւ
Մարիամն ասաց. Ահա՛ ե՞ Տէրին աղախինն եմ.
թո՛ղ քո խօսքիդ պէս լինի ինձ. եւ հրեշտակը
դնաց Նորանից։
39 Մարիամն այն օրերին վերկացաւ, եւ փութա-
40 պէս սարերին կողմը գնաց Յուդայի քաղաքը։ Եւ
Զաքարիային տունը մտաւ, եւ Եղիսաբեթին բա-
41 րեւ տուաւ։ Եւ էլաւ երբոր Եղիսաբեթ Մարիա-
մին բարեւը լսեց, երեխան Նորան փորումը խա-
42 ղաց. եւ Եղիսաբեթ Սուրբ Հոգով լցվաւ. Եւ
բարձր ձայնով աղաղակեց եւ ասաց. Օրհնեալ ես
դու կանանց մէջ, եւ օրհնեալ է քո փորիդ պը-
43 տուղը։ Եւ սա ի՞նչ տեղից է ինձ՝ որ իմ Տէրիս

44 մայրն ինձ մեռ գայ. Ինչուրոր՝ ահա՛ երբոր քո
բարեւիդ ձայնն իմ ականջս հասաւ, իմ երեխաս
45 իմ փորիս մէջն ուրախանալով խաղաց։ Եւ երա-
նի՛ է նորան՝ որ կ'հաւատայ՝ թէ այն բաները կը
46 կատարվին, որ Տէրէն իրեն ասված են։ Եւ Մա-
րիամն ասու

60 անուանովը Զաքարիա էին կոչում։ Նորա մայրը
պատասխան տուաւ եւ ասաց. Չէ՛ այլ Յօհան-
61 նէս պիտի կոչվի։ Եւ նորան ասացին՝ Թէ Ո՛չ ով
չ'կայ քո ազգումդ՝ որ նորան անունն Յօհաննէս
62 կոչվի։ Նորա հօրն աչքով էին անում՝ Թէ ի՞նչ
63 կ'կամենայ կոչել նորան։ Եւ նա տախտակ խնդ-
րեց, գրեց՝ եւ ասաց, դորա անունը Յօհաննէս է.
64 եւ ամենքը զարմացան։ Եւ շուտով նորան բերա-
նըն ու լեզուն բացվաւ. եւ խօսում էր՝ եւ Աստու-
65 ծոյն օրհնում։ Եւ ահ ընկաւ ամենին վերայ, որ
այս բոլոր լսում էին, եւ որ նորանց չորս կողմովը
բնակված էին. եւ Հրէաստանի սարերի ամեն կող-
66 մերումն այս ամեն բաներս պատմվում էին։ Եւ ա-
մենքն՝ որ լսում էին՝ իրենց սրտերումը դրին եւ ա-
սացին. Այս երեխաս ի՞նչ պիտի լինի. եւ Տէրին
ձեռքը նորան հետն էր։
67 Եւ նորա հայր Զաքարիան Սուրբ Հոգով լց-
68 վաւ, մարգարէացաւ եւ ասաց. Օրհնեա՛լ է Իս-
րայէլի Տէր Աստուածն՝ որ մեզ տեսութիւն ե-
կաւ՝ եւ իրեն ժողովրդին համար փրկութիւն ա-
69 րաւ, Եւ իրեն Դաւիթի ծառայի տանիցը փրկու-
70 թեան եղջիւր վերկացրուց մեզ համար. Ինչպէս
որ խօսեց սրբոց բերանովն՝ որ յաւիտենից նորա
71 մարգարէներն էին. Փրկութիւն մեր թշնամիներից
72 ու. եւ ամեն մեզ ատողների ձեռքիցը։ Որ մեր
հարանց վերայ ողորմութիւն անէ, եւ իրեն սուրբ
73 ուխտն ու պայմանը յիշէ՝ Այն երդումն, որ մեր
74 հայր Աբրահամին երդվաւ՝ որ մեզ տայ, Որ մեր
թշնամիների ձեռքից ազատված՝ առանց վախի
75 պաշտենք իրեն, Սրբութենով եւ արդարութե-

թենով նորա առաջին՝ մեր կենաց ամեն օրերումը։
76 Եւ դո՛ւ ո՛վ երեխայ՝ Բարձրելոյն մարգարէ կ'կոչ-
վիս. ինչուրդ՝ պիտի գնաս Տէրին երեսաց առաջին՝
77 որ նորա ճանապարհը պատրաստես. Նորա ժողո-
վրդին փրկութեան գիտութիւն տաս իրենց մեղաց
78 թողութեան համար, Մեր Աստուծոյ քաղցր ողոր-
մութեանը համար, որ նորանով արեգակը վերե-
79 ւիցը տեսութիւն եկաւ մեզ. Որ երեւի նորանց՝ որ
խաւարումն ու մահի շուքումը նստած էին, որ
մեր ոտները դէպի խաղաղութեան ճանապարհը
ուղղէ։
80 Եւ երեխան աճո՛ւմէր՝ եւ հոգով զօրանում. եւ
անապատներումն էր մինչեւ այն օրն՝ որ նա երե-
ւեցաւ Իսրայէլին։

ԳԼ. Բ

Քրիստոսի ծնունդն ու թլփատումը եւ Տէրին առաջին կանգնացնելը. Սիմէոնն ու Աննան. տաճարկու տաբեկան գալիս է Յիսուս տաճարը. Նորա զարգանալը Ի Նազարէթ։

1 Եւ էլաւ որ այն օրերը՝ հրաման դուրս եկաւ Օ-
գոստոս կայսերիցն, որ ամեն աշխարհքի միջի մար-
2 դիքը գրի տակ ձգվին։ (Այս առաջին աշխարհա-
գիրս Կիւրենի Ասորոց դատաւորութեան ժամա-
3 նակումն էլաւ) Եւ ամենքը գնումէին՝ որ այն աշ-
4 խարհագիրը մտնեն՝ ամեն մէկն իրեն քաղաքը։ Յո-
սէփն էլ Գալիլեայիցը՝ Նազարէթ քաղաքիցը գը-
նաց Հրէաստան Դաւթի քաղաքը, որ Բեթղէհեմ
է կոչվում. ինչուրդ՝ նա Դաւթի տանիցն ու աղ-

5 գիցն էր, Որ աշխարհագիրը մտնէ Մարիամին հետ՝
6 որ նշանուած էր Նորան, եւ յղի էր։ Եւ երբոր Նո-
բանք այնտեղ հասին, Նորա ծնելոյ օրերը լցուան։
7 Եւ իրեն առաջինեկ որդին ծնաւ, եւ պատեց
խանձարուրների մէջ՝ եւ մսուրի մէջ դրաւ. ին-
չուրոր՝ այն իջեւանումը տեղ չ'կա՛ր Նորանց
համար,
8 Եւ այնտեղ հովիւներ կային դուրս տեղը կա-
ցող՝ որ գիշեր ժամանակն իրենց հօտերը պահում
9 էին։ Եւ Տերի հրեշտակն երեւեցաւ Նորանց, եւ
Տերի փառքը Նորանց վերայ ծագեց. եւ մեծ վա-
10 խով վախեցան։ Եւ հրեշտակը Նորանց ասաց. Մի՛
վախենաք, ինչուրոր՝ ահա՛ մեծ ուրախութեան ա-
ւետիք եմ տալիս ձեզ, որ ամէն ժողովրդին պիտի
11 լինի. Պատճառնոր՝ այսօր ձեզ Փրկիչ ծնուաւ՝
12 Դաւթի քաղաքումն. որ նա Օծեալ Տէր է։ Եւ
սա լինի՝ ձեզ նշան. մին երեխայ կ'գտնէք խանձա-
13 ռուրներով պատած, եւ մսուրի մէջ դրած։ Եւ
յանկարծակի այն հրեշտակին հետ էլաւ երկնաւոր
զօրքի բազմութիւնն, որ Աստուծոյն օրհնութիւնն՝
14 եւ ասում՝. Փառք Աստուծոյ ի բարձունս, եւ
երկրի վերայ խաղաղութիւն, եւ մարդկանց մէջ
15 հաճութիւն։ Եւ էլաւ երբոր հրեշտակները Նորան-
ցից երկինքը վերացան, հովիւներն իրար ասացին.
Եկէ՛ք գնանք մինչեւ Բեթղէհեմ, եւ տեսնենք ի՞նչ
է այս բանս՝ որ էլաւ, որ Տէրը ցոյց տուաւ մեզ։
16 Եւ շուտով եկին եւ գտին Մարիամին եւ Յոսէ-
17 փին, եւ երեխային մսուրի մէջ դրած։ Եւ խմա-
ցան այն բանն՝ որ այն երեխային համար ասվեցաւ
18 Նորանց։ Եւ ամենքն՝ որ լսուէին, զարմանումէին

այն բաներին համար՝ որ հովիւներն նորանց հետ
19 խօսեցին։ Եւ Մարիամն այս ամեն բաներս պա-
20 հում եւ իրեն սրտումը մտածումէր։ Եւ հովիւնե-
րը դարձան. Աստուծոյն փառաբանում եւ օրհ-
նումէին այն ամեն բաներին համար՝ որ տեսին.
ինչպէս որ նորանց պատմվեցաւ։
21 Եւ երբոր ութ օր լցվաւ՝ որ նորան թլփատեն,
նորան անունը Յիսուս կոչվեցաւ՝ նա որ հրեշտա-
կէն էր կոչված, դեռ քանի որ նա չէ՛ր յղացված
փորումը։
22 Եւ երբոր նորա սրբութեան օրերը լցվան՝ Մովսէ-
սի օրէնքին պէս, նորան տարան Երուսաղէմ՝ որ
23 Տէրի առաջին կանգնացնեն։ Ինչպէս որ Տէրի օ-
րէնքումը գրված է՝ թէ, Ամեն արու որ արգանդ
24 բանայ, Տէրին սուրբ պիտի կոչվի։ Եւ որ Տէրի օ-
րէնքումն ասած էին պէս պատարագ բերեն մին զոյգ
25 տատրակ, կամ աղաւնու երկու ձագ։ Եւ ահա՛
Երուսաղէմումը մին մարդ կար՝ որ նորան անունը
Սիմէօն էր. եւ այն մարդն արդար եւ Աստուա-
ծավախ էր, եւ Իսրայէլի մխիթարութեանն էր ըս-
26 պասում, եւ Սուրբ Հոգի կար նորանում։ Եւ նա
Սուրբ Հոգուցը հրաման էր առել՝ որ մահ չ'տես-
27 նէ՛, մինչեւ որ Տէրին Օծեալը տեսնէ։ Եւ նա Հո-
գումն եկաւ տաճարը. եւ երբոր ծնողները
Յիսուս երեխային բերին՝ որ օրէնքի սովորութեան պէս նո-
28 րա վերայ անեն. նա էլ նորան առաւ ընդունեց
իրեն գիրկը, եւ Աստուծոյն օրհնեց, ու ասաց,
29 Տէ՛ր հիմիկ քո խօսքիդ պէս խաղաղութենով ես
30 արձակում քո ծառայիդ։ Ինչուոր՝ իմ աչքերս
31 քո փրկութիւնդ տեսին, Որ նորան ամեն ժողո-

32 վուրդների առաջին պտղաստեցիր. Լոյս՝ որ հե-
թանոսներին պիտի լայտնվի, եւ փառք քո Իս-
33 բայել ժողովրդիդ համար։ Եւ Նոան հայրն ու-
մայրը զարմացել էին այն բաներին վերայ՝ որ նո-
34 ա համար խոսվումէին։ Եւ Սիմէոն օրհնեց նո-
ան, եւ նոա մայր Մարիամին ասաց. Ահա՛ սա
կայ շատ մարդկանց համար ընկնելոյ եւ կանգնե-
լոյ պատճառ Իսրայէլին մէջ, եւ հակառակութեան
35 նշան։ Եւ իսկ քո անձնովդ սուր կանցնէ, որ շատ
սրտերից խորհուրդները յայտնվին։
36 Եւ այնտեղ էր Աննա մարգարէն Փանուէլի աղ-
ջիկն Ասերի ազգեցը. սա ինքը շատ օրերը անցուց-
ել էր որ իրեն կուսութեան ժամանակիցն եօթն
37 տարի էր մնացել մարդոյ հետ։ Եւ ութսուն եւ
չորս տարոյ չափ որբեւէրի էր՝ որ տաճարիցը չէր
հեռանում. բայց ծոմով եւ աղօթքով գիշեր ու-
38 ցերեկ ծառայումէր Աստուծոյն։ Եւ սա էլ այն
ժամումը վերկացաւ եւ Տերիցը գոհանումէր, եւ
նոան համար ամենին հետ խոսումէր՝ որ Երուսա-
ղէմի փրկութեանն սպասումէին։
39 Եւ երբոր ամեն բաները Տէրի օրէնքին պէս կա-
տարեցին, յետ դարձան Գալիլեա՝ իրենց Նազա-
40 րեթ քաղաքը։ Եւ երեխան աճումէր եւ զօրանում՝
իմաստութենով լցված. եւ Աստուծոյ շնորհքը նո-
ա վերայ էր։
41 Եւ նոա ծնողքը տարուց տարի Երուսաղէմ էին
42 գնում՝ զատկի տօնին։ Եւ երբոր նա տասներկու
տարեկան էլաւ, նոանք տօնի սովորութեան պէս
43 Երուսաղէմ գնացին։ Եւ երբոր այն օրերը կա-
տարվեցան՝ եւ յետ դարձան, Յիսուս տղան Ե-

բուսաղէմումը մնաց. եւ նորա ծնողքը չիմացան.
44 Կարծումէին՝ թէ նա ճանապարհի ընկերներին հետ
կ'լինի. մին օրվան չափ ճանապարհ եկին՝ եւ նորան
մանն էին գալիս դրացիներին ու ծանօթներին մօտ։
45 Եւ երբոր չ'գտին, յետ դարձան Երուսաղէմ՝ որ
46 նորան մանն գան։ Եւ էլաւ որ երեք օրիցն ետեւ
նորան տաճարին մէջ գտին, որ վարդապետներին
հետ նստած էր. նորանց ականջ էր դնում, եւ նո-
47 րանցից հարցնում։ Եւ ամենքն՝ որ նորանից լսում
էին՝ զարմանումէին նորան իմաստութեան եւ պա-
48 տասխաններին վերայ. Եւ երբոր նորան տեսին՝ շատ
զարմացան. եւ նորա մայրն ասաց նորան. Որ-
դեա՛կ՝ սա ի՞նչ բան արիր մեզ հետ. ահա՛ քո
հայրդ եւ ես մեծ նեղութենով մանն էինք գալիս
49 քեզ համար։ Եւ նորանց ասաց. Ի՞նչ էիք ինձ
մանն գալիս. չէի՞ք գիտում՝ թէ պէտք է, որ ես
50 իմ Հօրս տանը լինիմ։ Եւ նորանք չիմացան այն
51 բանն՝ որ նորանց հետ խօսեց։ Եւ նորանց հետ վէր
եկաւ, եւ գնաց Նազարէթ. եւ նորանց հնազանդ
էր։ եւ նորա մայրը այն ամեն բանները պահումէր
իրեն սրտումը։
52 Եւ Յիսուս աճումէր իմաստութենով եւ հասակով,
եւ շնորհքով Աստուծոյ եւ մարդկանց առաջին։

ԳԼ. Գ

Յովհաննու ապաշխարութեան քարոզն ու վկայութիւնը
Քրիստոսի համար. Քրիստոսի մկրտութիւնն և
ազգահամարը։

1 Տիբերիոս կայսերի տէրութեան տասն եւ հինգ
տարին, Պոնտացի Պիղատոսի Հրէաստանի վերայ

դատաւորութեան ժամանակին, եւ Հերոդէսի՝ Գա-
լիլեացւոց վերայ չորրորդապետութեան ժամանակին,
եւ նորա եղբայր Փիլիպպոս Իտուրացւոց եւ Տրաքո-
նացւոց աշխարհքին վերայ չորրորդապետութեան
ժամանակին, եւ Լիւսանիայի Աբիլենացւոց վերայ
2 չորրորդապետութեան ժամանակին, Եւ Աննայի եւ
Կայիափայի քահանայապետութեան օրերը՝ Աս-
տուծոյ խօսքը Զաքարիայի որդի Յոհաննէսին վե-
3 րայ էլաւ՝ անապատին մէջ։ Եւ նա եկաւ Յորդա-
նանի ամեն կողմերն, որ ապաշխարութեան մկըր-
տութիւնը քարոզէ՝ մեղաց թողութեան համար։
4 Ինչպէս որ Եսայի մարգարէի խօսքերի գրքումը գրը-
ված է. Կանչողի ձայն անապատումն. պատրաստ
արէք Տէրի ճանապարհը, եւ շիտակ արէք նորա
5 դնալոյ ճանապարհները. Թո՛ղ ամեն ձորերը լը-
ցվին, եւ ամեն սարերն ու դարերը խոնարհվին. եւ
դժուարները հեշտ լինին, եւ դարուփոսերը հաւա-
6 սար ճանապարհներ լինին. Եւ թո՛ղ ամեն մար-
մին Աստուծոյ փրկութիւնը տեսնէ։
7 Եւ այն ժողովուրդներին՝ որ դուրս էին եկած,
որ նորանից մկրտվին՝ ասաց. Իժի զաւակներ՝ ո՞վ
սովորցրուց ձեզ փախչիլ այն բարկութենից՝ որ
8 գալու է։ Այսուհետեւ ապաշխարութեան արժա-
նի պտուղներ արէ՛ք. մի՛ սկսէք ասել՝ թէ Մենք
Աբրահամ ունինք հայր. սա ասումեմ ձեզ, թէ
Աստուած կարող է այս քարերից որդիք հանել
9 Աբրահամին համար։ Բայց ահա՛ կացինը ծառերի
արմատին մօտ դրած է. ամեն ծառ՝ որ բարի պը-
տուղ չի՛ բերում, կ'կտրվի եւ կրակին մէջ կ'ձգ-
10 վի։ Եւ ժողովուրդները նորան հարցնումէին եւ ա-

11 ասում. Ապա ի՞նչ գործենք։ Պատասխան տուաւ
եւ նորանց ասաց. Ե՛ւ՝ որ երկու շոր ունի, թո՛ղ
մինը նորան տայ՝ որ չունի. եւ նա էլ՝ որ կերա-
12 կուր ունի, թո՛ղ այնպէս անէ։ Մաքսաւորներն
էլ եկին՝ որ մկրտվին, եւ նորան ասացին. Վա՛ր-
13 դապետ ի՞նչ գործենք։ Եւ նա ասաց նորանց.
14 Ձեզ հրամայածից աւելի բան մի՛ անէք։ Զին-
ւորներն էլ նորան հարցնուում էին եւ ասում. Ապա
մենք ի՞նչ գործենք. նորանց ասաց. Բնաւ մինին
մի՛ նեղացնէք՝ մինին զրպարտութիւն մի՛ անէք,
ձեր վարձքերը բաւական լինին ձեզ։
15 Դեռ որ ժողովուրդն սպասում էր՝ եւ ամենքն ի-
րենց սրտերում մտածում էին Յոհաննէսին համար՝
16 մի՛ թէ սա՛ լինի Քրիստոսն. Նա ամենին պատաս-
խան տուաւ եւ ասաց. Ես ջրով եմ մկրտում
ձեզ. բայց ինձանից էլ զօրաւորն է գալիս՝ որ ես
արժանի չեմ նորա կօշիկները վեր առնել. նա ձեզ
17 Սուրբ Հոգով եւ կրակով կ'մկրտէ. Որ նորա հո-
սելին իրեն ձեռին է՝ որ իրեն կալը կ'սրբէ՝ եւ ցո-
րենն իրեն համբարը կ'ժողովէ, եւ դարմանը կայրէ
18 անանցանելի կրակով։ Ուրիշ էլ շատ բաներ մը-
խիթարութենով աւետիք էր տալիս ժողովրդին։
19 Բայց Հերոդէս չորրորդապետը նորանից յանդի-
մանված իրեն եղբօր կնկան Հերոդիայի պատճառո-
վը, եւ այն ամեն չար գործքերին համար՝ որ Հե-
20 րոդէսն արաւ, Այն ամենին վերայ սա էլ աւելաց-
ուց՝ որ Յոհաննէսին բանտի մէջ դրաւ։
21 Եւ էլաւ ամեն ժողովուրդի մկրտվելոյ ժամանա-
կին, եւ երբոր Յիսուս մկրտվեցաւ՝ եւ աղօթք էր
22 անում, երկինքը բացվաւ. Եւ Սուրբ Հոգին մարմ-

նաւոր կերպարանքով աղաւնու պէս վէր էր գա-
լիս նորա վերայ. եւ երկնքիցը ձայն եկաւ՝ որ ա-
սուէր. Դու ես իմ սիրելի Որդիս՝ քեզ հաւա-
նեցի։

23 Եւ ինքն Յիսուս սկսած էր երեսուն տարեկանի
չափ լինել՝ որ ինչպէս որ կարծվուէր, Յոսէփի որ-
դին էր եւ նա՝ Յակոբին. եւ նա՝ Հեղլիին. եւ նա՝
24 Մատաթիային. Եւ նա՝ Ղեւիին. եւ նա՝ Մեղ-
25 քիին. եւ նա՝ Յաննէին. եւ նա՝ Յոսէփին. Եւ
նա՝ Մատթէին. եւ նա՝ Ամոսին. եւ նա՝ Նաւու-
26 մին. եւ նա՝ Էսղլիին. եւ նա՝ Նանգէին. Եւ նա՝
Մահաթիին. եւ նա՝ Մատատաթին. եւ նա՝ Սե-
27 միին. եւ նա՝ Յոսէքին. եւ նա՝ Յոդին. Եւ նա՝
Յոնանին. եւ նա՝ Ռեսին. եւ նա՝ Զորաբաբէլին.
28 եւ նա՝ Սաղաթիէլին. եւ նա՝ Նէրիին. Եւ նա՝
Մեղքիին. եւ նա՝ Ադդէին. եւ նա՝ Կոսամին.
29 եւ նա՝ Եղմոդադին. եւ նա՝ Երին. Եւ նա՝ Յե-
սուին. եւ նա՝ Եղիազարին. եւ նա՝ Յորամին. եւ
30 նա՝ Մատթային. եւ նա՝ Ղեւիին. Եւ նա՝ Սի-
մէոնին. եւ նա՝ Յուդային. եւ նա՝ Յոսէփին. եւ
31 նա՝ Յոնամին. եւ նա՝ Էղէկիմին. Եւ նա՝ Մեղ-
թիին. եւ նա՝ Մէննային. եւ նա՝ Մատատաթին.
32 եւ նա՝ Նաթանին. եւ նա՝ Դաւթին. Եւ նա՝
Յեսսէին. եւ նա՝ Յոբէդին. եւ նա՝ Բոոսին. եւ
33 նա՝ Սաղմոնին. եւ նա՝ Նահասոնին. Եւ նա՝ Ամի-
նադաբին. եւ նա՝ Արամին. եւ նա՝ Ադմէին. եւ
նա՝ Առնէին. եւ նա՝ Էսրոմին. եւ նա՝ Փարեսին.
34 եւ նա՝ Յուդային. Եւ նա՝ Յակոբին. եւ նա՝ Ի-
սահակին. եւ նա՝ Աբրահամին. եւ նա՝ Թարային.
35 եւ նա՝ Նաքորին. Եւ նա՝ Սերուքին. եւ նա՝ Սա-

գաւ֊ին. եւ նա՝ Փաղեկին. եւ նա՝ Եբերին. եւ
36 եւ նա՝ Սաղային. եւ նա՝ Կայնանին. եւ նա՝ Ար-
փաքսադին. եւ նա՝ Սէմին. եւ նա՝ Հային. եւ
37 նա՝ Ղամեքին. եւ նա՝ Մաթուսաղային. եւ նա՝
Ենոքին. եւ նա՝ Յարեդին. եւ նա՝ Մաղաղիէլին.
38 եւ նա՝ Կայնանին. եւ նա՝ Ենոսին. եւ նա՝ Սէ-
թին. եւ նա՝ Ադամին. եւ նա՝ Աստուծոյն։

ԳԼ. Դ

Քրիստոսի փորձութիւնը. քարոզումէ Նազարէթում ու Կափառնայումում. մին գիւահար է բժշկում. բժշկումէ Պետրոսի զոքանչին և ուրիշ հիւանդներին. քարոզումէ Գալիլեայի ուրիշ քաղաքներում։

1 Եւ Յիսուս Սուրբ Հոգովը լցված Յորդանանիցը
2 դարձաւ եւ Հոգովը վարվեցաւ անապատը։ Քա-
ռասուն օր սատանայիցը փորձվեցաւ. եւ այն օրե-
րը ո՛չ կերաւ եւ ո՛չ խմեց. եւ երբոր նորանք կա-
տարվեցան, սովեց։
3 Եւ սատանան նորան ասաց. թէ որ դու Աս-
տուծոյ Որդին էս, այդ քարիդ ասա՛ որ հաց
4 լինի։ Յիսուս նորան պատասխան տուաւ եւ
ասաց. Գրված է, թէ Ո՛չ մինակ հացով կապրի
մարդ, այլ Աստուծոյ ամեն խօսքովը։
5 Եւ նորան մին բարձր սար հանեց, եւ աշխարհ-
քին ամեն թագաւորութիւնները ցոյց տուաւ նո-
6 րան մին աչքի թափ տալոյ ժամանակում։ Եւ
սատանան ասաց նորան. Այս ամեն իշխանու-
թիւններս եւ սորանց փառքը քեզ կ'տամ. ինչու
որ՝ ինձ տվված է. եւ ում որ կամենամ՝ կ'տամ
7 սորան։ Ուրեմն՝ եթէ իմ առաջիս ընկած երկրպա-

8 գութիւն անեա, ամենքը քեզ լինի։ Յիսուս նո-
բան պատասխան տուաւ եւ ասաց. Գրված է՞
թէ, Քո Տէր Աստուծոյդ պէտք է երկրպագութիւն
անես, եւ նորան միայնակ պաշտես։
9 Եւ տարաւ նորան Երուսաղէմ, եւ տաճարին
աշտարակին վերայ կանգնացրուց, եւ նորան ա-
սաց. Թէ որ Աստուծոյ Որդին ես, այստեղից
10 քեզ վէ՛ր ձգէ. Պատճառնոր՝ գրված է՝ թէ Իրեն
հրեշտակներին հրամայել է քեզ համար՝ որ քեզ
11 պահեն. Որ ձեռներին վերայ քեզ վեր առնեն՝ որ
բնաւ մին ժամանակ քո ոտքդ քարի չի՛ դպցնես։
12 Յիսուս նորան պատասխան տուաւ եւ ասաց. Ա-
13 ված է՝ թէ Մի՛ փորձեր քո Տէր Աստուծոյդ։ Եւ
սատանան երբոր այն ամեն փորձութիւնները կա-
տարեց, հեռացաւ նորանից մին ժամանակ։
14 Եւ Յիսուս Հոգոյ զօրութենովը դարձաւ Գալի-
լեա. եւ նորա համբաւը դուրս գնաց այն գաւա-
15 ռի ամեն կողմերը։ Եւ նա սովորցնուէր նորանց
ժողովարաններուն, եւ ամենիցը փառաւորվուէր։
16 Եւ եկաւ Նազարէթ՝ որտեղ որ մեծացել էր.
եւ իրեն սովորութեան պէս շաբաթ օրը ժողովա-
17 բանին մէջ մտաւ. Եւ Եսայի մարգարէի գիրքը
տուին նորան՝ եւ վերկացաւ՝ որ կարդայ. եւ եր-
բոր գիրքը բացաւ՝ այն տեղը գտաւ՝ որ նորանում
18 գրված է. Տէրին Հոգին ինձ վերայ է. եւ իսկ նո-
բահամար էլ օծեց ինձ. Նա ինձ ուղարկեց՝ աղ-
քատներին աւետիք տալ, սրտով կոտրվածներին
19 բժշկել, գերիներին թողութիւն քարոզել, եւ կու-
երերին տեսութիւն. խոցվածներին արձակել դէպի
թողութիւն. Տէրի ընդունելի տարին քարոզել։

20 Եւ գիրքը խփեց՝ եւ պաշտօնեային տուաւ, եւ
նստեց. եւ ժողովարանին մէջ ամէն լինողներուն
21 աչքերը նորան էին մտիկ տալիս։ Եւ սկսեց ասել
նորանց՝ Այսօր այս գիրքս կատարվեցաւ ձեր ա-
22 կանջներուն մէջ։ Եւ ամէնքը վկայուն էին նորան, եւ
զարմանուն էին այն շնորհաց խօսքերին վերայ՝ որ
դուրս էին գալիս նորա բերանէն. եւ ասուն էին՝
23 Չէ՞ որ սա Յոսէփի որդին է։ Եւ նորանց ասաց.
Լինի թէ այս առակս ասէք ինձ. Բժի՛շկ՝ քո ան-
ձըդ բժշկէ՛. որչափ բաներ լսեցինք՝ որ Կափառ-
նայումին մէջ արիր՝ այստեղ էլ արա՛ քո գաւա-
24 ռումդ։ Եւ ասաց. Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ թէ
25 Մարգարէն ընդունելի չէ՛ իրեն քաղաքումը։ Ի-
րաւի ասումեմ ձեզ. թէ Եղիայի օրերումն Իսրա-
յէլին մէջ շատ որբեւէրներ կային՝ երբոր երկին-
քըն երեք տարի եւ վեց ամիս փակվեցաւ, եւ ա-
26 մէն երկրի մէջ մեծ սով էլաւ. Եւ Եղիան նորան-
ցից մինին մօտ չուղարկվեցաւ, բայց միայն Սիդո-
27 նացոց Սարեփթան՝ մին որբեւէրի կնկան մօտ։ Եւ
շատ բորոտներ կային Իսրայէլին մէջ Եղիսէ մար-
գարէին ժամանակին. եւ նորանցից ո՛չ ով չ՛որբ-
28 վեցաւ, բայց միայն Նէեման Ասորին։ Եւ ամէն-
քըն՝ որ ժողովարանին մէջ էին, բարկութենով
29 լցվան՝ երբոր սա լսեցին։ Եւ վերկացան՝ նորան
քաղաքիցը դուրս հանեցին, եւ տարան նորան
մինչեւ այն սարի գլուխն՝ որ նորանց քաղաքը նո-
րա վերայ շինված էր՝ որ բարձր տեղիցը վէր ձը-
30 գեն նորան։ Եւ նա նորանց միջովն անցաւ գը-
նաց։

31 Եւ վերեկաւ Կափառնայում՝ Գալիլեացոց քա-

զաքը, եւ շաբաթ օրերումը սովորցնումէր նորանց։
32 Եւ զարմանումէին նորա վարդապետութեան վերայ, ինչուոր նորա խօսքն իշխանութենով էր։
33 Եւ ժողովարանին մէջ մին մարդ կար՝ որ նորան պիղծ դեւ բռնել էր, եւ մեծ ձայնով աղաղակեց, Եւ ասաց. Թո՛ղ տրա. դու ի՞նչ բան ունիս մեզ հետ՝ Յիսո՛ւս Նազովրեցի. եկիր՝ որ մեզ կորցնե՞ս. դիտումենք քեզ՝ ո՛վ ես դու՝ Աստուծոյ Սուրբդ։
35 Յիսուս սաստեց նորան եւ ասաց. Պապանձվի՛ր եւ դուրս եկ դորանից. դեւն այն մէջ տեղումը դեւտինը զարկեց նորան՝ եւ դուրս եկաւ նորանից, եւ ընաւ մին վնաս չ՚դործե՛ց նորան։
36 Եւ զարմանք էլաւ ամենին վերայ. իրար հետ խօսումէին եւ ասում՝. Այս ի՞նչ բան է՝ որ իշխանութենով եւ ուժով պիղծ դեւերին սաստում՝ եւ դուրս են դալիս։
37 Եւ նորա համբաւն դնումէր այն դաւառի ամեն չորս կողմերը։
38 Եւ վերկացաւ այն ժողովարանիցն ու մտաւ Սիմոնին տունը։ Սիմոնին զքանչը սաստիկ տենդով չարչարվումէր՝ եւ նորան աղաչեցին նորա համար։
40 Նորա մօտ կանգնեց՝ սաստեց տենդին, եւ թողեց նորան. եւ շուտով վերկացաւ՝ եւ նորանց ծառայումէր։
41 Եւ արեգական մանելոյ ժամանակն՝ ամենքն՝ որ կերպ կերպ ցաւերով հիւանդներ ունէին՝ նորանց բերումէին նորա մօտ. եւ նա նորանց ամեն մէկին վերայ ձեռք էր դնում՝ եւ նորանց բժշկումէր։
42 Շատ մարդկանցից էլ դուրս էին դալիս դեւեր, եւ աղաղակումէին ու ասում՝ թէ Դու ես Աստուծոյ Որդին. եւ նա սաստումէր նորանց՝ եւ

թոյլ չէր տալիս՝ որ խօսին. ինչուոր՝ գիտուէին՝
թէ նա Քրիստոսն է։
43 Եւ երբոր ցերեկ էլաւ՝ դուրս եկաւ գնաց անա-
պատ տեղ. եւ ժողովուրդները ման էին գալիս նո-
րան՝ եւ եկին մինչեւ նորան մօտը. եւ արգելում
44 էին նորան՝ որ չ'գնա՛յ իրենցից։ Եւ նա ասաց նո-
րանց. Պէտք է՝ որ ես ուրիշ քաղաքներին էլ Ա-
ստուծոյ արքայութիւնն աւետարանեմ. ինչուոր՝
45 իսկ սորահամար ուղարկվեցայ։ Եւ Գալիլեացոց
ժողովարաններին մէջ քարոզուէր։

ԳԼ. Ե

Պետրոսին ձուկ բռնելը. բորոտին սրբվելը. անդամա-
լուծին բժշկվելը. Մատթէոսին կանչվելը. Աստուծոյ
պահք չ'պահելոյ մասին։

1 Եւ էլաւ որ ժողովուրդը նորա վերայ կիսվուէր,
եւ Աստուծոյ բանը լսում՝, եւ ինքն Գեննեսարե-
2 թի ծովակին մօտ կանգնած էր։ Եւ երկու նաւ
տեսաւ՝ որ ծովակին մօտ կանգնած էին, եւ ձուկ
որսողները նորանցից դուրս էին եկած՝ եւ գործիք-
3 ները լուանում էին։ Եւ այն նաւերից մինին մէջ
մտաւ՝ որ Սիմոնինն էր, եւ նորան աղաչեց՝ որ
նաւը մին քիչ ցամաքից ներս տանի. նստեց՝ եւ
նաւից սովորցնում էր ժողովուրդներին։
4 Եւ երբոր խօսքը վերջացրուց, Սիմոնին ասաց.
Նաւը դէպի խորը տա՛ր, եւ ձեր գործիքները ձը-
5 գեցէ՛ք որսալոյ համար։ Սիմոն պատասխան տուաւ
եւ նորան ասաց. Վա՛րդապետ՝ այս բոլոր գիշերս

աշխատեցինք՝ եւ բնաւ մին բան չ՚առնեցի՛նք ,
միայն թէ քո խօսքիդ համար գործիքներս կ՚ձգ-
6 գենք ։ Երբոր սա տրին՝ ձկների մեծ բազմութիւն
ներս փակեցին , մինչեւ որ նորանց ուռկանները
7 պատռվուէին ։ Եւ աչքով էին անուամ միւս
նաւի մէջ լինող որսընկերներին՝ որ գան իրենց օգ-
նեն . եւ եկին՝ եւ երկու նաւն էլ լցվան , մինչեւ
8 որ թաղվելոյ մօտ էին ։ Երբոր Սիմոն Պետրոս տես-
աւ՝ ընկաւ Յիսուսի ծնկերն ու ասաց . Տէ՛ր ին-
ձանից հեռո՛ւ գնա , ինչուոր՝ ես մեղաւոր մարդ-
9 եմ ։ Պատճառնոր՝ ահ պատեց նորան եւ ամենին
էլ՝ որ նորա հետ էին՝ այն ձկների որսին համար ,
10 որ բռնեցին . Այնպէս էլ Զեբեդիայի որդիքնե-
րին՝ Յակոբին եւ Յոհաննէսին , որ Սիմոնի որսըն-
կերներն էին . եւ Յիսուս Սիմոնին ասաց . Մի՛ վա-
խենար՝ սորանից ետեւ մարդկանց կ՚որսաս դէպի
11 կեանքը ։ Եւ նաւը հանեցին ցամաքը , ամեն բա-
ները թողին , եւ նորան ետեւէն գնացին ։
12 Եւ էլաւ՝ երբոր նա քաղաքներիցը մինի մէջ
հասաւ , ահա՛ մին մարդ՝ որ բորոտութենով լիքն
էր , երբոր Յիսուսին տեսաւ՝ երեսին վերայ ընկաւ ,
նորան աղաչեց՝ եւ ասաց . Տէ՛ր՝ թէ որ կամենաս ,
13 կարող ես ինձ սրբել ։ Իրեն ձեռքը մեկնեց՝ հաց-
ուց նորան՝ եւ ասաց . Կամենումեմ՝ սրբվէ՛ . եւ
14 շուտով բորոտութիւնը գնաց նորանից ։ Եւ նա
պատուիրեց նորան՝ որ բնաւ մինին չասէ , բայց
թէ՝ գնա՛ , քո անձդ ցո՛յց տուր քահանային , եւ
քո սրբութեանդ համար պատարագ բե՛ր՝ ինչպէս
որ Մովսէսն էլ հրամայեց , որ նորանց վկայութիւն
15 լինի ։ Եւ նորա համբաւն էլ աւելի շատանումէր ։

եւ շատ ժողովուրդներ ժողովվուէին՝ որ լսեն եւ
16 իրենց հիւանդութիւններից բժշկվին։ Եւ նա
քաշվուէր անապատ տեղերանք, եւ աղօթք էր
անուէ։
17 Եւ մին օր էլաւ՝ որ ինքը սովորցնուէր՝ եւ փա-
րիսեցիներն ու օրինաց վարդապետները նստած է-
ին, որ Գալիլեացոց եւ Հրէաստանի ամեն քաղաք-
ներից ու Երուսաղէմից հաւաքված էին. եւ Տէ-
18 ր զօրութիւնը կար նորանց բժշկելոյ համար։ Եւ
ահա՛ մարդիկ մին մարդ էին բերուէ մահիճով՝ որ
անդամալոյծ էր, եւ ուզուէին՝ որ նորան ներս
19 տանեն, եւ նորա առաջին դնեն։ Եւ երբոր տեղ
չէին գտնուէ՝ որ նորան ներս տանեն՝ այն ամբո-
խի պատճառովը, վեր էլան կտուրը, եւ օճառքից
կապեցին նորան, եւ մահիճովը վեր բերին մէջ
20 տեղը Յիսուսին առաջին։ Եւ նորանց հաւատքն
որ տեսաւ՝ նորան ասաց. Ո՛վ մարդ՝ քո մեղքե-
21 րը թողվա՛ծ լինին քեզ։ Կարդացողներն ու փա-
րիսեցիները սկսեցին միտք անել, եւ ասացին. Սա
ո՞վ է՝ որ հայհոյանք է խօսուէ. ո՛վ է կարող
22 մեղքը թողել՝ բայց միայն Աստուած։ Յիսուս երբ-
որ նորանց մտածմունքներն իմացաւ, պատասխան
տուաւ եւ նորանց ասաց. Ի՞նչ էք միտք անուէ
23 ձեր սրտերուէդ։ Ո՞րն է աւելի հեշտ. ասել՝ թէ
Քո մեղքերդ թողվա՛ծ լինին քեզ, թէ ասել՝ վե՛ր
24 կաց եւ գնա՛։ Բայց որ իմանաք՝ թէ Որդին մար-
դոյ իշխանութիւն ունի՝ երկրիս վերայ մեղքերը
թողելոյ. անդամալուծին ասաց, Քեզ եմ ա-
սուէ՝ վե՛ր կաց քո մահիճդ ա՛ռ՝ եւ գնա՛ քո
25 տունդ։ Եւ իսկ այն ժամին ամենին առաջին

վերկացաւ, իրեն վերայ առաւ նա՝ որ նորա վեր-
ոյ ընկած դրած էր, գնաց իրեն տունը, եւ
26 փառք էր տալիս Աստուծոյն։ Զարմանք բռնեց ա-
մենին, եւ փառք էին տալիս Աստուծոյն. ահով
լցվան, եւ ասուէին՝ թէ, Այսօր նոր նշան տե-
սինք։

27 Եւ նորանից հետեւ Յիսուս այն տեղիցը դուրս
գնաց՝ եւ մին մաքսաւոր տեսաւ՝ որ նորան անուն-
ը Ղեւի էր, եւ նստած մաքսաւորութիւն էր ա-
28 նում. եւ նորան ասաց, Իմ հետեւէս ե՛կ։ Եւ նա
ամեն բան թողեց, վերկացաւ գնաց նորա հետ-
29 ւէն։ Եւ Ղեւին նորան մեծ հացկերութիւն արաւ
իրեն տանը մէջ. եւ շատ ժողովուրդ կար մաքսա-
ւորների եւ ուրիշների՝ որ նորանց հետ սեղան էին
30 նստել։ Եւ փարիսեցիներն եւ նորանց կարգացողնե-
ը նորանից տրտնջում էին նորա աշակերտներին
ասում՝ եւ ասում. Ինչո՞ւ էք մաքսաւորների եւ
31 մեղաւորների հետ ուտում եւ խմում։ Յիսուս
պատասխան տուաւ եւ նորանց ասաց. Առողջնե-
32 րին բժիշկ պէտք չէ՛, այլ հիւանդներին։ Չե՛մ
եկել՝ որ արդարները կանչեմ, այլ մեղաւորներն
որ ապաշխարեն։

33 Եւ նորանք ասացին նորան. Ինչո՞ւ Յոհաննէսին
աշակերտները շատ ժամանակ ծոմ են պահում՝
եւ աղօթք անում, այնպէս էլ փարիսեցիները. եւ
34 քո աշակերտները ուտում են եւ խմում։ Եւ նա նո-
րանց ասաց. Միթէ կարո՞ղ էք հարսանիքի տղա-
ներին, դեռ քանի որ փեսան նորանց հետ է, հը-
35 րամայեն տալ որ ծոմ պահեն։ Օրեր կ'գան՝ երբոր
փեսան վերկառնվի նորանցից. ապա այն օրերը կը

36 պահեն. Մին առակ էլ ասաց նորանց, թէ Ո՛չ
ով մին նոր շորից հին հագուստի վերայ կարկատան
չի՛ ձգիլ. ապա թէ չէ՝ այն նորն էլ կ'պատառէ,
եւ կտորն՝ որ նորիցն է, հնին հետ չի՛ միաբան-
37 վիլ։ Եւ ո՛չ ով նոր գինին հին տիկերի մէջ չի՛ ա-
ծիլ. ապա թէ չէ՝ նոր գինին հին տիկերը կ'պա-
38 տառէ. ինքը կ'թափվի, եւ տիկերը կ'կորչին։ Բայց
նոր գինին նոր տիկերի մէջ պէտք է ածվի, եւ եր-
39 կուքն էլ կ'պահվին։ Եւ ո՛չ ով չ'կայ՝ որ հինը
խմէ՝ եւ նորը կամենայ. ինչուսր՝ ասուամէ՝ թէ,
Հինն աւելի քաղցր է։

ԳԼ. Զ

Շաբաթի գործերը. առաքելոց կանչվիլը. Քրիստոսի քարոզը սարին վերայ։

1 Եւ էլաւ՝ որ նա երկրորդի առաջին շաբաթ օրն
արտերովն անցնուամէր, եւ նորան աշակերտները
հասակ էին պոկուամ՝ ափին մէջ փշրուամ, եւ ու-
2 տուամ։ Եւ փարիսեցիներիցը մին քանիսն ասացին
նորանց. Դա ինչո՞ւ էք անուամ՝ որ շաբաթ օրն օ-
3 րէնք չէ՛։ Յիսուս նորանց պատասխան տուաւ եւ
ասաց. Դուք չէ՞ք կարդացել նա՝ որ Դաւիթն ա-
ռաւ, երբոր սովեց ինքը եւ նորանք՝ որ նորան հե-
4 տն էին. Ինչպէս նա Աստուծոյ տունը մտաւ, եւ
առաջաւորութեան հացը կերաւ, եւ նորանց էլ
տուաւ՝ որ նորան հետն էին. որ օրէնք չէր ու-
5 տել, բայց միայն քահանայապետներին։ Եւ նո-
ր ասաց. Որդին մարդոյ շաբաթի էլ տէրն է։

6 Եւ էլաւ՝ որ նա միւս շաբաթ օրը ժողովարանին
մէջ մտաւ՝ եւ սովորցնուէր. եւ այնտեղ մին
7 մարդ կար՝ եւ նորա աջ ձեռքը չորացել էր։ Եւ
կարդացողներն ու փարիսեցիները սպասուէին նո-
բան՝ եթէ շաբաթ օրը բժշկէ, որ նորանից չարա-
8 խօսելոյ պատճառ գտնեն։ Եւ նա գիտուէր նո-
բանց մտածմունքները, եւ այն մարդոյն՝ որ նորա
ձեռքը չորացել էր՝ ասաց. Վե՛ր կաց ե՛կ մէջ
9 տեղը. եւ նա վերկացաւ կանգնեց։ Յիսուս նո-
բանց ասաց. Մին բան հարցնեմ ձեզանից. Ի՞նչ
արժան է շաբաթ օրը, բարի՞ բան անել՝ թէ չար
10 գործել, մին հոգի ապրեցնե՞լ՝ թէ կորցնել։ Եւ
շատ բարկացած չորս կողմովը ամենին վերայ նա-
յեց՝ եւ նորան ասաց. Քո ձեռքդ մեկնէ՛. եւ նա
մեկնեց, եւ նորա ձեռքը միւսին պէս հաստատ-
11 վեցաւ։ Նորանք յիմարութենով լցվան, եւ ի-
բար հետ խօսուէին՝ թէ ի՞նչ անեն Յիսուսին։
12 Եւ էլաւ այն օրերն՝ որ վեր էլաւ սարը աղօթք
անել, գիշերը լուսացրուց աղօթք անելով դէպի
13 Աստուած։ Եւ երբոր առաւօտ էլաւ՝ իրեն աշա-
կերտները կանչեց, եւ նորանցից տասներկուսին
14 ընտրեց՝ որ էլ առաքեալ անուանեց նորանց։ Սի-
մոնին՝ որ էլ Պետրոս անուանեց նորան, եւ նորա
Անդրէաս եղբօրը, եւ Յակոբին եւ Յոհաննէսին,
15 եւ Փիլիպպոսին եւ Բարթողիմէոսին, Եւ Մատ-
թէոսին եւ Թոմասին եւ Յակոբոս Ալփեանին, եւ
16 Սիմոնին՝ նախանձայոյզ կոչվածին։ Եւ Յակո-
բայ Յուդային, եւ Յուդա Իսկարիոտացին՝ որ էլ
17 մատնիչ էլաւ։ Եւ վեր եկաւ նորանց հետ մի
տափակ տեղ. եւ այնտեղ էր նորա աշակերտնե-

ժողովն ու ժողովրդի մեծ բազմութիւն, ամեն Հը-
րէաստանիցն ու Երուսաղէմիցն եւ միւս կողմերիցն
18 ու Տիւրոսի եւ Սիդոնի ծովի եզրիցը. Որ եկին նո-
րանից լսել եւ իրենց հիւանդութիւններիցը բը-
ժշկվել. եւ պիղծ դեւերից չարչարվածները բժշկ-
19 վումէին։ Եւ ամեն ժողովուրդը խնդրումէր՝ որ մո-
տենայ նորան, ինչուոր՝ նորանից շատ զօրութիւն
էր դուրս գալիս՝ եւ ամենին բժշկումէր։

20 Եւ նա իրեն աչքերը դէպի իրեն աշակերտներին
բարձրացրուց՝ եւ ասաց. Երանի՛ ձեզ՝ հոգով աղ-
քատներիդ, որ ձերն է Աստուծոյ արքայութիւնը։
21 Երանի՛ նորանց՝ որ հիմիկ սոված են, որ պիտի
կշտանան. երանի՛ նորանց՝ որ հիմիկ լաց են լի-
22 նում, որ պիտի ծիծաղեն։ Երանի՛ ձեզ, երբոր
մարդիք նախատինք կ'տան ձեզ, եւ երբոր ձեզ
կ'ջոկեն եւ կատեն, եւ ձեզ վերայ չար անուն կը
23 հանեն՝ Որդոյ մարդոյ պատճառով. Ուրա՛խ էլէք
այն օրը եւ ցնծացէ՛ք, ինչուոր՝ ահա՛ ձեր վարձքը
շատ է երկնքումը. իսկ այդ կերպով մարգարէնե-
24 րին էին անում նորանց հարքը։ Բայց վա՛յ ձեզ՝
հարուստներիդ, ինչուոր՝ ձեր մխիթարութիւնը ըն-
25 դունեցիք։ Վա՛յ ձեզ՝ որ հիմիկ կշտացել էք, ին-
չուոր՝ պիտի սովիք. վա՛յ ձեզ՝ որ հիմիկ ծիծաղում
էք, ինչուոր՝ սուգ պիտի անէք, եւ լաց պիտի լի-
26 նիք։ Վա՛յ ձեզ՝ երբո՛ր ամեն մարդիկ ձեզանից
բարի ասեն, ինչուոր՝ այդպէս էլ սուտ մարգարէ-
ներին էին անում նորանց հարքը։

27 Բայց ձեզ՝ որ լսումէք, ասումեմ. Սիրեցէ՛ք ձեր
28 թշնամիները, բարի՛ արէք ձեզ ատողներին. Օրհ-
նեցէ՛ք ձեզ անիծողներին, աղո՛թք արէք ձեզ նե-

29 զաշնաւորներին վերայ։ Նա որ քո մին երեսիդ զար-
կուումէ՝ միւսն էլ դէմ արա նորան. եւ նա որ քո
վերարկուդ քեզանից հանուումէ՝ շապիկդ էլ մի՛ ար-
30 գելեր նորանից։ Ամենին՝ որ ուզուումէ քեզանից՝
տո՛ւր, եւ ինչ որ մինը քեզանից հանուումէ՝ յետ
31 մի՛ ուզեր։ Եւ ինչպէս որ կամենուումէք՝ թէ մարդ-
կերը ձեզ անեն, այնպէս էլ դուք արէք նորանց։
32 Եւ թէ որ դուք ձեզ սիրողներին սիրէք՝ ի՞նչ շը-
նորհք է ձեզ, ինչուոր՝ մեղաւորներն էլ իրենց սի-
33 րողներին սիրուումեն։ Եւ թէ որ ձեր բարերարներին
բարի անէք՝ ի՞նչ շնորհք է ձեզ, ինչուոր՝ մեղա-
34 ւորներն էլ իսկ այնպէս են անուում։ Եւ եթէ փոխ
տաք նորանց՝ որ նորանից յետ առնելոյ յոյս ու-
նիք՝ ի՞նչ շնորհք է ձեզ. ինչուոր՝ մեղաւորներն
էլ մեղաւորներին փոխ են տալիս, որ հաւասար
35 չափը յետ առնեն։ Բայց սիրեցէ՛ք ձեր թշնամի-
ները, եւ բարի՛ արէք ձեզ ատողներին. եւ փո՛խ
տուէք նորանց՝ որ յետ առնելոյ յոյս չունիք. եւ
ձեր վարձքը շատ կ'լինի, եւ Բարձրելոյ որդիք կ'լի-
նիք. ինչուոր՝ նա քաղցր է չարերի եւ երախտա-
36 մոռների վերայ։ Ողորմած եղէք՝ ինչպէս որ
37 ձեր Հայրն էլ ողորմած է։ Մի՛ դատէք՝ եւ չէ՛ք
դատուիլ. մի՛ պատժէք՝ եւ չէ՛ք պատժուիլ. արձա-
38 կեցէ՛ք՝ եւ կարձակուիք։ Տուէ՛ք՝ եւ կ'տուուի ձեզ.
լաւ թափ տուած շարժուած առատ չափ կ'տան
ձեր գոգը. որ չափով որ չափէք՝ նորանով կ'չափ-
ուի ձեզ։
39 Մին տուակ էլ ասաց նորանց՝ թէ, Միթէ կա-
ր՞ող է կոյրը կոյրին առաջնորդել, չէ՞ որ երկուքն
40 էլ փոսի մէջ կ'նկնին։ Աշակերտն իրեն վարդապե-

տիցը լաւ չէ՛. ամեն կատարեալն իրեն վարդապե-
41 տին պէս կ'լինի։ Ինչո՞ւ քո եղբօրդ աչքին միջի
ծեղը տեսնու�ս, եւ քո աչքիդ միջի գերանը չե՛ս
42 տեսնում։ Կամ ի՞նչպէս կարող ես քո եղբօրդ ա-
սել. Եղբա՛յր՝ թո՛ղ քո աչքիցդ ծեղը հանեմ,
եւ քո աչքիդ միջի գերանը չե՛ս տեսնում. կե՛ղ-
ծաւոր՝ առաջ քո աչքիցդ գերանը հանէ՛, եւ ա-
պա մտի՛կ արա՝ որ քո եղբօրդ աչքիցը ծեղը հա-
43 նես։ Ինչուոր՝ բարի ծառ չ'կա՛յ՝ որ չար պտուղ
բերէ, եւ այնպէս էլ չար ծառ չ'կայ՝ որ բարի
44 պտուղ բերէ. Ինչուոր՝ ամեն մէկ ծառ իրեն պըտ-
ղից է ճանաչվում. պատճառնոր՝ ո՛չ փշերիցը
թուզ են քաղում, եւ ո՛չ մորենիցը խաղող են
45 կ'թուում։ Բարի մարդն իրեն սրտի բարի գանձը
բարիք է բղխում, եւ չար մարդը չար գանձը չա-
րիք է բղխում. ինչուոր՝ սրտի աւելացածից է
խօսում նորա բերանը։
46 Ինչո՞ւ էք ինձ Տէ՛ր Տէ՛ր կոչում, եւ նա որ ա-
47 սում եմ, չէ՛ք անում։ Ամեն՝ ով որ ինձ մօտ է
գալիս, եւ իմ խօսքերս լսում է՝ եւ նորանց ա-
48 նում, ցոյց տամ ձեզ՝ թէ ո՞ւմ նման է։ Նման
է այն մարդոյն որ տուն կ'շինէ. որ փորեց եւ խո-
բացրուց, եւ հիմը քարի վերայ դրաւ. ջրի հե-
ղեղներ որ վերկացան՝ գետն այն տանը թակեց, եւ
չ'կարողացա՛ւ շարժել նորան, ինչուոր՝ նորա հի-
49 մը քարի վերայ հաստատված էր։ Բայց նա՝ որ
իմ խօսքերս լսում է՝ եւ չի՛ անում, նման է այն
մարդոյն՝ որ տունը հողի վերայ կ'շինէ առանց հի-
մունքի. գետը նորան թակեց, եւ շուտով վէր ընկաւ. եւ այն տանը կործանվիլը սաստիկ էլաւ։

ԳԼ. Է

Հարիւրապետին սպասաւորը. Նայենցի որբեւայրիի տղան. Յովհաննէս եւ իր աշակերտները. մեղաւոր կինը օծումէ Քրիստոսին։

1 Եւ երբոր իրեն ամէն խօսքերը կատարեց ժողովրդի ականջներուն մը, մտաւ Կափառնայուն։ Մին
2 Հարիւրապետի ծառայ խիստ հիւանդացած՝ մեռնելոյ մօտ էր, որ պատուական էր նորան։ Երբոր
3 Յիսուսին համար լսեց, Հրէաներուն ծերերն ուղարկեց՝ որ աղաչեն նորան՝ որ գայ իրեն ծառային
4 ապրեցնէ։ Եւ նորանք Յիսուսին մօտ եկին՝ նորան խիստ աղաչելով՝ եւ ասելով, թէ Արժանի է
5 նա՝ որ այս շնորհքս անես նորան. Պատճառնոր՝ մեր ազգին սիրելով, եւ ժողովարանը նա շինեց
6 մեզ համար։ Եւ Յիսուս նորանց հետ գնաց. երբոր տանիցը շատ հեռու չէր, հարիւրապետը բարեկամներ ուղարկեց նորա մօտ, եւ նորան ասաց. Տէ՛ր՝ աշխատանք մի՛ քաշեր, ինչուորդ արժանի
7 չեմ՝ որ իմ ծածքիս տակը մտնես։ Նորահամար էլ ես իմ անձս արժանաւոր չ՚համարեցի՝ որ քեզ մօտ գամ. բայց խօսքով ասա՝ եւ իմ տղաս կը
8 բժշկվի։ Ինչուորդ՝ ես էլ մին իշխանութեան տակ լինող մարդ եմ. իմ ձեռիս տակը զինուորներ ունիմ, եւ մինին ասումեմ՝ թէ Գնա՛, եւ նա գընումէ. եւ միւսին՝ թէ Ե՛կ, եւ գալիս է. եւ իմ
9 ծառային՝ թէ Այս բանս արա՛, եւ անումէ։ Եւ երբոր Յիսուս սա լսեց՝ զարմացաւ, դարձաւ դէպի

ժողովուրդն՝ որ նորա հետեւէն գնումէին՝ եւ ա-
սաց. Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ թէ Իսրայէլին մէջ
10 էլ այսքան հաւատք չ'գտի։ Եւ այն ուղարկված
մարդիկը յետ դարձան տուն, եւ հիւանդ ծա-
ռային բժշկված գտին։
11 Եւ յետեւի օրումն էլաւ՝ որ մին քաղաք էր
գնում, որ Նորան անունը Նային էր. նորա աշա-
կերտներն էլ նորա հետ գնումէին եւ շատ ժողո-
12 վուրդ էլ։ Երբոր մօտեցաւ քաղաքի դռանը, ա-
հա՛ մին մեռեալ էին դուրս բերում՝ որ իրեն մօր
միածնունդ որդին էր, եւ նա որբեւէրի էր. եւ
13 քաղաքիցը շատ ժողովուրդ կար նորա հետ։ Երբոր
Տէրը նորան տեսաւ՝ խղճաց նորա վերայ եւ ա-
14 սաց. Լաց մի՛ լինիր։ Եւ մօտ եկաւ նաժին մո-
տեցաւ. եւ նորանք՝ որ վեր առած տանումէին,
կանգնեցին. եւ ասաց, Ո՛վ երիտասարդ՝ քե՛զ
15 եմ ասում՝ վե՛ր կաց։ Մեռեալը վերկացաւ, նըս-
տեց եւ սկսեց խօսել. եւ նորան տուաւ իրեն մօ-
16 րը։ Եւ ահ բռնեց ամենին, եւ Աստուծոյն փառք
էին տալիս՝ եւ ասում, թէ Մին մեծ մարգարէ
է առաջ եկել մեր միջումը, եւ թէ Աստուած ի-
րեն ժողովրդին տեսութիւն եկաւ բարութենով։
17 Եւ այս ձայնս նորա համար դուրս գնաց բոլոր Հը-
բէաստանն՝ ու այն աշխարհքի ամեն կողմերը։
18 Եւ Յոհաննէսին պատմեցին իրեն աշակերտներն
19 այս ամեն բաներիս համար։ Եւ Յոհաննէս իրեն
աշակերտներիցն երկու հոգի կանչեց իրեն մօտ,
ուղարկեց Տէրին մօտ եւ ասաց. Դո՞ւ ես նա որ
20 պէտք է գաս, թէ ուրիշի սպասենք։ Եւ այն
մարդիքը նորա մօտ եկին եւ ասացին. Յոհաննէս

մկրտիչը մեզ ուղարկեց քեզ մօտ՝ եւ ասում է,
Դո՞ւ ես նա որ պէտք է գաս, թէ ուրիշի սպա-
21 սենք։ Եւ Յիսուս իսկ այն ժամումը շատ մարդ-
կանց բժշկեց հիւանդութիւններից եւ չարչարան-
քից եւ չար դեւերից, եւ շատ կուրերին տեսնել
22 շնորհեց։ Պատասխան տուաւ նորանց եւ ասաց.
Գնացէ՛ք Յոհաննէսին պատմեցէ՛ք՝ ինչ որ տեսէք
եւ լսեցիք. թէ կուրերը տեսնում են, կաղերը գը-
նում են, բորոտները սրբվում են, խուլերը լսում են,
մեռելները յարութիւն են առնում, աղքատներին
23 աւետարան է քարոզվում։ Եւ երանի՛ է նորան՝
որ ինձ վերայ չ՚գայթակղվի։
24 Եւ երբոր Յոհաննէսի ուղարկված մարդիքը գը-
նացին, սկսեց ժողովուրդներին հետ Յոհաննէսի
համար խօսել. Ի՞նչ տեսնելոյ դուրս գնացիք ա-
նապատը, մին եղէ՞գ՝ որ քամուցը շարժվում է։
25 Ապա ի՞նչ տեսնելոյ դուրս գնացիք, մին մա՞րդ
փափուկ շորերով զարդարուած. ահա՛ նորանք՝ որ
փառաւոր շորերում ու փափկութենում են՝ թա-
26 գաւորների պալատներում են։ Ապա ի՞նչ տես-
նելոյ դուրս գնացիք, մին մարգարէ՞. իրաւի ա-
27 սում եմ ձեզ՝ որ մարդարէից էլ աւելի է։ Ինչու-
որ՝ սա նա՛ է՝ որ նորա համար գրված է, թէ Ա-
հա՛ իմ հրեշտակս ուղարկում եմ քո առաջից՝ որ
28 քո առաջից քո ճանապարհդ պատրաստէ։ Ճշմա-
րիտն ասում եմ ձեզ՝ որ կանանց ծնվածներին մէջ
ո՛չ ով աւելի մեծ մարգարէ չ՚կա՛յ՝ քան Յոհան-
նէսը. բայց Աստուծոյ արքայութեան միջի փոքրը
29 նորանից մեծ է։ Եւ ամեն ժողովուրդն երբոր սա
լսեցին՝ եւ մաքսաւորները. Աստուծոյն արդարաց-

ին. ինչուոր՝ Յոհաննէսի մկրտութենովը մկրտվեցան։ Բայց փարիսեցիներն ու օրէնք գիտողներն Աստուծոյ խորհուրդն անարգեցին իրենց անձնեբումը. ինչուոր՝ չ՚մկրտվեցա՛ն նորանից։
30
31 Ապա ո՞ւմ նմանեցնեմ այս ազգիս մարդիքը.
32 եւ ո՞ւմ նման են։ Այն տղայոց նման են որ փողոցներումը նստին, իրար կանչեն եւ ասեն. Փող փչեցինք ձեզ համար՝ եւ պար չեկիք, սուգ արինք՝ եւ լաց չէլաք։
33 Յոհաննէս մկրտիչն եկաւ՝ ո՛չ ուտումէր եւ ո՛չ խմումէր, եւ ասումէիք՝ Թէ
34 Դեւ կայ նորանում։ Որդին մարդոյ եկաւ՝ ուտումէ եւ խմումէ, եւ ասումէք. Ահա՛ ուտող եւ խմող մարդ՝ մաքսաւորների եւ մեղաւորների բարեկամ
35 Եւ իմաստութիւնն արդարացաւ իրեն որդիքներիցը։
36 Փարիսեցիներիցը մինն աղաչումէր նորան՝ որ հաց ուտէ իրեն հետ. եւ մտաւ փարիսեցոյ տունը՝ եւ
37 սեղան նստեց։ Եւ այն քաղաքումը մին մեղաւոր կին կար. երբոր իմացաւ, թէ փարիսեցոյ տանը սեղան է նստած, մին շիշ պատուական իւղ բե-
38 բաւ. Նորա հետեւիցը նորա ոտաց մօտ կանգնած էր, եւ լաց էր լինում. եւ արտասուքներովը նորա ոտները սկսեց թրջել, եւ իրեն գլխի մազերովը սրբումէր, եւ նորա ոտները համբուրումէր եւ
39 իւղովն օծում։ Եւ փարիսեցին՝ որ նորան կանչեց, երբոր տեսաւ՝ իրեն մտքումն ասումէր. Սա թէ որ մին մարգարէ էր, ապա կ՚գիտէր՝ թէ ո՞վ կամ ի՞նչպիսի կին է նա՝ որ իրեն մօտումէ, ինչուոր
40 մեղաւոր է։ Յիսուս պատասխան տուաւ եւ նորան ասաց. Սիմո՛ն մին բան ունիմ քեզ ասելոյ.

41 եւ նա ասաց. Ասա՛ Վա՛ղդապետ. եւ ասաց. Եր-
կու մարդ պարտական էին մին փոխ տուօղի. մինը
հինգ հարիւր դահեկան պարտական էր, եւ միւսը
42 յիսուն։ Եւ երբոր նորանք բան չունէին՝ որ վճա-
րեն, երկուսին էլ բաշխեց. հիմիկ ասա՛՝ նորանցից
43 ո՞վ աւելի կ'սիրէ նորան։ Սիմոնն ասաց. Ինձ այս-
պէս է երեւում, թէ նա՝ որ նորան շատ բաշխեց.
44 եւ նա ասաց նորան. Շիտակ դատեցիր։ Եւ դար-
ձաւ դէպի կինն ու Սիմոնին ասաց. Տեսնո՞ւմես
այս կինս, քո տունդ մտի՝ իմ ոտացս ջուր չի՛
տուիր, բայց սա իրեն արտասուքովն իմ ոտներս
45 թրջեց, եւ իրեն մազերովը սրբեց։ Դու մին համ-
բոյր չ'տուի՛ր ինձ. սա՝ ահա՛ քանի որ այստեղ
եմ մտել՝ իմ ոտներս համբուրելուցը չ'դադարեց։
46 Դու իւղով չօծեցիր իմ գլուխս. սա՝ անուշ իւ-
47 ղով օծեց։ Նորահամար ասում եմ քեզ. Սորա
շատ մեղքերն իրեն թողված կ'լինին, ինչուոր շատ
սիրեց. պատճառնոր՝ որին որ շատ կ'թողվի՝ նա
48 շատ կ'սիրէ, եւ որին որ քիչ՝ նա քիչ։ Եւ նորան
49 ասաց. Քո մեղքերդ թողված լինին քեզ։ Եւ նո-
րանք՝ որ նորա հետ սեղան էին նստած, սկսեցին
իրենց մտքումն ասել. Սա ո՞վ է՝ որ մեղք է թո-
50 ղում։ Եւ նա ասաց այն կնկանը. Քո հաւատքդ
ապրեցրուց քեզ՝ գնա՛ խաղաղութենով։

ԳԼ. Ը

Յիսուսին հետեւող կանայքը. Աստուծոյ խօսքին սերմը. Ո՞վ են Քրիստոսի աղգականները. ծովին գազարելը. դիւահարները. տեռատես կինը. Յայրոսի աղջիկը։

1 Եւ նորանից ետեւ էլաւ՝ որ նա մանէր գալիս
քաղաքներն ու գիւղերը, քարոզելիս եւ Աստու-
ծոյ արքայութիւնն աւետարանելիս. եւ այն տասն-
2 երկուքն էլ նորա հետ, Եւ քանի մի կանայք՝ որ
չար դեւերից եւ հիւանդութիւններից բժշկված
էին. Մարիամն՝ որ Մագդալենացի էր կոչվում,
3 որ նորանից եօթը դեւ էին դուրս եկել, Եւ Յո-
հաննան՝ Հերոդէսի տնտես Քուզայի կինը, եւ Շու-
շանը, եւ շատ ուրիշներ, որ իրենց ապրանքներից
նորան ծառայութիւն էին անում։
4 Եւ երբոր շատ ժողովուրդներ հաւաքվեցան, եւ
ամեն մէկ քաղաքներից նորա մօտ եկին՝ առակով
5 ասաց. Մին սերմ ցանող մարդ դուրս գնաց՝ որ
իրեն սերմնացը ցանէ. եւ իրեն սերմելոյ ժամա-
նակը կար որ ճանապարհի վերայ ընկաւ՝ եւ կոխ-
6 վեցաւ, եւ երկնքի թռչունները նորան կերին։ Եւ
միւսը քարքարուտ տեղ ընկաւ. եւ բուսնելոյ ժա-
մանակը՝ չորացաւ հողի պակասութեան պատճա-
7 ռովը։ Եւ միւսը փշերին մէջ ընկաւ, եւ փշերը
8 նորա հետ բուսան՝ եւ խեղդեցին նորան։ Եւ մի-
ւսը բարի եւ պարարտ երկրի վերայ ընկաւ. եւ բու-
սաւ՝ եւ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ. երբոր
այս բանս խօսեց, ասաց. Ով որ լսելոյ ականջ ու-
նի՝ թո՛ղ լսէ։

9 Աշակերտները նորան հարցնուէին՝ թէ ի՞նչ է
10 այն առակը։ Եւ նա ասաց. Ձեզ տուված է Աստուծոյ արքայութեան խորհուրդները գիտել, բայց ուրիշներին առակներով. որ տեսնեն՝ եւ չի՛ տեսնեն, եւ լսեն՝ եւ չիմանան։
11 Միայն թէ առակը սա է. սերմն Աստուծոյ բանն
12 է։ Եւ որ ճանապարհի վերայ են, նորանք են՝ որ լսուէին. եւ ապա սատանան գալիս՝ բանը նորանց
13 սրտից հանուէ, որ չ'հաւատա՛ն՝ եւ ապրին։ Եւ որ քարքարուտի վերայ են, նորանք են որ երբոր լսեն՝ բանն ուրախութենով ընդունուէն, եւ արմատ չունին. նորանք մին ժամանակ հաւատուէ, բայց փորձութեան ժամանակին հեռանուէն։
14 Բայց նա՝ որ փշերին մէջն ընկաւ, նորանք են՝ որ երբոր բանը լսուէն՝ հոգսերով եւ մեծութենով եւ աշխարհքի ցանկութիւններով զբաղված՝ խեղդ-
15 ուէն, եւ պտուղ չեն տալիս։ Բայց նա՝ որ պարարտ երկրին վերայ ընկաւ, նորանք են՝ որ բարի եւ յօժար սրտով բանը լսուէն՝ եւ ընդունուէ՝, եւ համբերութենով պտուղ են տալիս։
16 Ո՛չ ով ճրագ չի՛ վառիլ եւ ամանի տակ թաքցընիլ՝ կամ մահիճի տակ դնիլ, բայց ճրագակալի վերայ կ'դնէ, որ նորանք՝ որ ներս են մտնուէ՝, լոյս
17 տեսնեն։ Բնաւ ծածուկ բան չ'կա՛յ՝ որ չ'յայտնըվի՛. եւ ո՛չ թաքուն բան՝ որ չիմացվի, եւ դէպի
18 լոյսը գայ։ Ապա տեսէ՛ք՝ թէ դուք ի՞նչպէս էք լսուէ՝. ինչուոր՝ ով որ ունի, նորան կ'տվվի, եւ ով որ չունի՝ նա էլ որ կարծուէ՝ թէ ունի, նո-
19 բանից վեր կառնվի։ Նորա մայրն ու նորան եղբարքը նորա մտա եկին, եւ չէին կարողանուէ՝ նո-

20 բա մօտ հասնել բաղմութեան պատճառովը։ Նո-
բան իմաց արին եւ ասացին. Քո մայրդ ու քո
եղբարքդ դուրսը կանգնած են՝ եւ ուզուին քեզ
21 տեսնել։ Եւ նորանց ասաց. Իմ մայրս եւ իմ եղ-
բարքս սորանք են՝ որ Աստուծոյ խօսքը լսուին եւ
անուի։

22 Եւ էլաւ օրերից մինուին՝ որ ինքը նաւ մտաւ,
եւ նորա աշակերտներն էլ, եւ նորանց ասաց. Ե-
կէ՛ք անցանենք ծովակին այն կողմը. եւ գնացին։
23 Եւ դեռ որ նաւով գնուին՝ նա քուն մտաւ.
եւ քամոյ մրրիկ ընկաւ այն ծովակին մէջ եւ ծովը
24 բարձրանուին՝ եւ նեղութեան մէջ էին։ Մօտ
եկին, նորան զարթնացրին եւ ասացին. Վա՛ր-
դապետ վա՛րդապետ՝ ահա՛ կորչուինք. եւ նա
վերկացաւ, եւ քամոյն եւ ջրին ալէկոծութեանը
սաստեց՝ եւ հանդարտեցին, եւ խաղաղութիւն է-
25 լաւ։ Ասաց նորանց. Ի՞նչ տեղ է ձեր հաւատքը.
եւ խիստ վախեցած զարմացան, եւ իրար ասուի
էին. Սա ո՞վ պիտի լինի՝ որ քամիներին ու ջը-
րերին հրաման է տալիս, եւ հնազանդվուին սո-
բան։

26 Եւ նաւով գնացին, հասին Գերգեսացոց աշ-
27 խարհքն՝ որ այն կողմն է Գալիլեայի դիմացը։ Ե-
երբոր նա դուրս էր գալիս ցամաքը, քաղաքիցը
մին մարդ պատահեց նորան՝ որ նորանուի դեւեր
կային. եւ շատ ժամանակ շոր չէր հագած՝ եւ ո՛չ
28 տան մէջ ընակված, այլ գերեզմաններուին։ Ե-
Յիսուսին որ տեսաւ, աղաղակեց եւ նորան առաջ-
ին ընկաւ, եւ բարձր ձայնով ասաց. Քեզ ի՞նչ
բան կայ ինձ հետ՝ Յիսո՛ւս բարձրեալ Աստուծոյն

29 Որդի՛, աղաչումեմ քեզ՝ մի՛ տանջեր ինձ։ Պատ-
ճառնոր՝ նա պիղծ դեւին հրաման էր տալիս՝ որ
այն մարդուցը դուրս գայ. ինչուրը շատ անգամ
յափշտակել էր նորան, եւ շղթաներով կապվումէ
էր, եւ երկաթների մէջ պահվումէ, եւ նա կա-
պանքները կտրում, եւ դեւիցը քաշվումէր անա-
30 պատ տեղ։ Յիսուս նորան հարցրուց՝ եւ ասաց.
Քո անունդ ի՞նչ է. եւ նա ասաց. Լեգէօն, ին-
31 չուրը՝ շատ դեւեր էին մտած նորա մէջ։ Եւ ա-
ղաչումէին նորան՝ որ չ'հրամայէ նորանց գնալ ան-
32 դունդը։ Եւ այնտեղ շատ խոզերի մին երամակ
կար՝ որ այն սարին վերայ արածումէին, եւ աղա-
չեցին նորան՝ որ հրաման տայ իրենց մանել նորանց
33 մէջ. եւ հրամայեց նորանց։ Եւ դեւերն այն մար-
դուցը դուրս եկին՝ եւ խոզերին մէջ մտին. եւ ե-
րամակն այն բարձր տեղեցը վազեց ծովակին մէջ՝
34 եւ խեղդվեցաւ։ Երբոր խոզարածները տեսին այն
բաներն՝ որ էլան, փախան, եւ այն քաղաքին ու
35 դիւղերին մէջ պատմեցին։ Եւ երբոր մարդիկ դուրս
էլան այն բաները տեսնելոյ, եւ Յիսուսին մտ
եկին, այն մարդը գտին՝ որ նորանից դեւերը դուրս
էին եկել, որ հագված եւ խելքը գլուխն եկած՝
Յիսուսին ոտներին մտ նստած էր. եւ վախեցան։
36 Նորանք՝ որ տեսել էին, պատմեցին նորանց, թէ
37 ինչպէս փրկվեցաւ այն դիւահարը։ Եւ Գերգեսա-
ցոց ամեն չորս կողմերն էլած մարդիկն աղաչում
էին նորան՝ որ իրենց սահմաններիցը գնայ, պատ-
ճառնոր՝ սաստիկ ահով եւ վախով բռնված էին.
38 եւ նա նաւ մտաւ՝ եւ յետ դարձաւ։ Այն մար-
դը՝ որ նորանից դեւերը դուրս էին եկել, նորան

աղաչումէր՝ որ Նորա հետ մնան գայ. արձակեց Նո-
39 րան՝ եւ ասաց. Դարձի՛ր քո տունդ, եւ պատ-
մէ՛ ամեն ինչ որ Աստուած քեզ արաւ. Նա գը-
նաց քաղաքն՝ ու քարոզումէր ինչ որ Յիսուս ի-
րեն արաւ։

40 Եւ երբոր Յիսուս յետ դարձաւ, ժողովուրդն
ընդունեց Նորան. ինչուոր՝ ամենքն էլ սպասում
41 էին Նորան։ Եւ ահա՛ մին մարդ եկաւ՝ որ Նորա
անունն Յայրոս էր, եւ նա ժողովարանի իշխան
էր. Յիսուսի ոտներն ընկած՝ աղաչումէր Նորան,
42 որ իրեն տունը մտնէ. Ինչուոր՝ մին միածնուն-
աղջիկ ունէր, իբր տասներկու տարեկան, եւ նա
մեռնելոյ մօտ էր. եւ Նորա գնալոյ ժամանակը ժո-
ղովուրդները նեղացնումէին Նորան։

43 Եւ մին կին կար արիւն թափելոյ հիւանդու-
թեան մէջ տասներկու տարուց՝ որ իրեն ամեն ապ-
րանքները բժիշկներին էր տուել՝ փճացրել. որ Նո-
44 րան հնար չէր էլած՝ մինիցը բժշկելոյ։ Սա մօտ ե-
կաւ, եւ եռեւիցը Նորա շորի ծայրերին դիպաւ.
եւ շուտով իսկ այն ժամին Նորա արիւնի վազելը
45 դադարեց։ Եւ Յիսուս ասաց. Ո՞վ է՝ որ ինձ դի-
պաւ. երբոր ամենքն ուրանումէին, Պետրոս եւ
Նորանք որ Նորա հետ էին՝ ասացին. Վա՛րդապետ՝
ժողովուրդներդ պնդումեն եւ նեղացնումեն քեզ։
46 Եւ Յիսուս ասաց. Մինը դիպաւ ինձ. ինչուոր՝
47 իմացայ՝ որ զօրութիւն դուրս եկաւ ինձանից։ Երբ-
որ կինը տեսաւ՝ որ չ'ծածկվեցաւ Նորանից, դո-
ղալով եկաւ՝ եւ Նորան առաջին ընկաւ, եւ ա-
մեն ժողովրդի առաջին պատմեց՝ թէ ի՛նչ բանի
համար Նորան դիպաւ, եւ թէ ի՛նչպէս իսկ այն

48 ժամին բժշկեցաւ։ Եւ նա ասաց. Արտապի՛նդ
կաց դո՛ւստր՝ քո հաւատքդ ողջացրուց քեզ, գը-
նա՛ խաղաղութիւնով։
49 Եւ դեռ որ նա խօսուէր, այն ժողովրդապետի
տանից մին մարդ եկաւ, եւ նորան ասաց. Քո
աղջիկդ մեռաւ, էլ դօրան մի՛ աշխատացներ։
50 Բայց Յիսուս երբոր լսեց, նորան պատասխան տը-
ուաւ եւ ասաց. Մի՛ վախենար, միայն հաւատա՛՝
51 եւ նա կապրի։ Եւ տունն որ մտաւ՝ ընաւ մինին
չ՚թողո՛ց որ մտնէ, բայց միայն Պետրոսին, եւ
Յակոբին եւ Յոհաննէսին, եւ երեխայի հօրն ու
52 նորա մօրը։ Ամենքը լայ էին լինում՝ եւ նորա վե-
րայ սուգ անում. եւ նա ասաց, Լայ մի՛ լինիք,
53 ինչուրը՝ մեռած չէ՛, այլ քնած է։ Եւ նորանք
ծաղր էին անում նորան, ինչուրը՝ գիտուէին, որ
54 մեռաւ։ Եւ նա ամենին դուրս հանեց, նորա ձե-
55 ռիցը բռնեց, խօսեց եւ ասաց. Ո՛վ երեխայ՝ վե՛ր
56 կաց, կանգնե՛։ Եւ նորա հոգին դարձաւ, եւ շու-
տով կանգնեց. եւ հրամայեց՝ որ նորան բան տան
57 ուտելոյ։ Եւ նորա ծնողքը զարմացան. եւ նա պատ-
ուիրուէր՝ որ ընաւ մինին չասեն ինչ որ էլաւ։

ԳԼ. Թ

Տասներկու առաքեալք. Հերոդէսի զգաստարը Յիսուսի մասին. 5000 մարդիկ կշտացնելը. Քրիստոսի չարչարանքը եւ իր հետեւողներին խաչը, նորա կերպարանափոխվելը. լուսնատին բժշկելը Թիւնը. տարկերտաց փառաստրուԹիւնը եւ նախանձը. Յիսուսին Ն՚մարիա կերպիւ հետեւիլ։

1 Եւ տասներկու առաքեալներին կանչեց, եւ նո-
րանց զօրութիւն եւ իշխանութիւն տուաւ ամեն

դեւերին վերայ, եւ հիւանդութիւններ բժշկե-
2 լոյ. Եւ նորանց ուղարկեց՝ որ Աստուծոյ արքայու-
3 թիւնը քարոզեն. եւ ցաւագարները բժշկեն. Եւ
նորանց ասաց. Բնաւ մին բան վեր չառնէք ճանա-
պարհի համար, ո՛չ գաւազան, ո՛չ պարկ, ո՛չ
հաց եւ ո՛չ արծաթ, երկու հագուստ էլ չունե-
4 նաք։ Եւ որ տուն որ մտնէք՝ այն տեղ մնացէ՛ք,
5 եւ այն տեղիցը գնացէք։ Եւ նորանք՝ որ ձեզ չընդ-
ունին, երբոր այն քաղաքիցը դուրս կ'գնաք,
ձեր ոտների փոշին թա՛փ տուէք՝ որ նորանց վը-
6 կայութիւն լինի։ Եւ դուրս գնացին եւ մտան էին
գալիս քաղաքներն ու գիւղերը աւետարանը քա-
րոզուէին եւ ամեն տեղ բժշկութիւն անուէր։
7 Հերովդէս չորրորդապետն այն ամեն գործքերը լը-
սեց. եւ զարմանուէր նորա համար՝ որ մին քա-
8 նիսն ասուէին. թէ Յովհաննէսը մեռելների միջիցը
յարութիւն առաւ, եւ մին քանիսը թէ, Եղիան
յայտնվեցաւ՝ եւ ուրիշները թէ, Առաջին մարգա-
9 բէներիցը մինը յարութիւն առաւ։ Եւ Հերովդէսն
ասաց. Յովհաննէսին գլուխը ես կտրեցի. բայց սա
ո՞վ է՝ որ նորանից այսպիսի բաներ եմ լսուէր. եւ
խնդրուէր, որ տեսնէ նորան։
10 Առաքեալները դարձան եւ պատմեցին նորան ա-
մեն՝ ինչ որ արին. եւ նորանց առաւ՝ եւ գնաց
առանձին մին անապատ տեղ, մին քաղաքի մօտ՝
11 որ նորա անունը Բեթսայիդա էր։ Եւ ժողովուրդ-
ներն երբոր գիտացին, նորան ետեւէն գնացին.
եւ նորանց ընդունեց եւ նորանց հետ խօսուէր,
եւ նորանց՝ որ բժշկութեան կարօտ էին՝ բժշկ-
կուէր էր։

12 Եւ օրն սկսեց մթնել. տասներկուքը մօտ եկին
եւ Նոյան ասացին. Թո՛ղ արա այդ ժողովուրդդ,
որ չորս կողմով էլած գիւղերն ու շէնները գնան,
հանդիսա առնեն, եւ կերակուր գտնեն. ինչուոր՝
13 այստեղ անապատ տեղ ենք։ Նոյանց ասաց.
Դուք տուէ՛ք դոյանց ուտել. եւ Նոյանք ասացին.
Մենք հինգ հատ հացից եւ երկու ձկնից աւելի
բան չունինք, եթէ ո՛չ՝ գնանք այն ժողովրդիդ հա-
14 մար բաւական կերակուր գնենք։ Ինչուոր՝ հինգ
հազարի չափ մարդիք էին։ Աշակերտներին ասաց.
15 Նստացրէ՛ք դոյանց դաս դաս՝ յիսուն յիսուն։ Եւ
16 այնպէս արին, եւ ամենին նստացրին։ Եւ այն
հինգ հացն ու երկու ձուկն առաւ, դէպի երկին-
քը նայեց, օրհնեց եւ կտրեց, եւ տալիս էր աշա-
17 կերտներին՝ որ ձգեն ժողովրդին։ Ամենքը կերին
եւ կշտացան. եւ կտորների փշրանքները վերաւին՝
տասներկու քթոց։
18 Եւ էլաւ՝ երբոր նա առանձին աղօթք էր ա-
նում՝ նոյա աշակերտներն էլ նոյա հետ էին.
հարցրուց նոյանց եւ ասաց. Ժողովուրդներն ինձ
19 համար ո՞վ են ասում՝ որ լինիմ։ Եւ նոյանք պա-
տասխան տուին եւ ասացին. Յոհաննէս մկրտիչը,
եւ ուրիշները՝ Եղիան, եւ ուրիշները թէ Առաջին
20 մարգարէներից մինը յարութիւն առաւ։ Նո-
յանց ասաց. Դուք ո՞վ էք ասում ինձ համար՝
որ լինիմ. Պետրոս պատասխան տուաւ եւ ասաց.
21 Աստուծոյ Քրիստոսը։ Նա ասատեց նոյանց, եւ
22 պատուիրեց՝ որ այն բանը բնաւ մինին չասեն։ Եւ
ասաց՝ թէ, պէտք է, որ Որդին մարդոյ շատ չար-
չարվի եւ անարգվի քահանայապետներից ու ծե-

բերիցը եւ կարգացողներիցը, եւ ապանվի՝ եւ երեք
23 օրումը յարութիւն առնէ։ Եւ ամենին ասումէր,
Թէ որ մինը կամենումէ իմ ետեւէս գալ՝ թո՛ղ ի-
րեն անձն ուրանայ՝ եւ ամեն օր իրեն խաչն առ-
24 նէ՝ եւ իմ ետեւէս գայ. Պատճառնոր՝ ով որ կա-
մենայ իրեն անձն ապրեցնել՝ կ'կորցնէ նորան. եւ
ով որ իրեն անձը կ'կորցնէ ինձ համար՝ կապրեցնէ
25 նորան։ Ի՞նչ օգուտ է մարդոյ՝ որ աշխարհքս
ստանայ, եւ իրեն անձը կորցնէ, կամ նորա՞ փնաս
26 տայ։ Ինչուորոտ՝ ով որ ինձ եւ իմ խօսքերս ամօթ
կ'համարէ՝ Որդին մարդոյ էլ նորան ամօթ կանէ՝
երբոր իրեն եւ Հօր եւ սուրբ հրեշտակներուն փառ-
27 քովը կ'գայ։ Բայց ճշմարիտն ասումեմ ձեզ. Թէ
Այստեղ լինողներիցը մին քանիսը կան, որ մահ
չեն տեսնիլ, մինչեւ որ Աստուծոյ արքայութիւնը
տեսնեն։

28 Եւ էլաւ՝ որ ութ օրի չափ այս խօսքերիցս ետ-
եւ, Պետրոսին եւ Յակոբին եւ Յոհաննէսին ա-
29 ռաւ՝ եւ վեր էլաւ. մին սար աղօթք անելոյ։ Եւ
նորան աղօթք անելոյ ժամանակը՝ նորան երեսի կերպարանքն ուրիշ կերպ էլաւ. եւ նորա հագուստը
30 փոխվեցաւ՝ եւ սպիտակ փայլուն էլաւ։ Եւ ահա՛
երկու մարդ խօսումէին նորա հետ. որ նորանք Մո-
31 սէսն ու Եղիան էին, փառքով երեւեցած՝ եւ նո-
րա վախճանին համար խօսումէին՝ որ Երուսաղէ-
32 մումը պէտք էր կատարէ։ Բայց Պետրոս եւ նո-
րանք՝ որ նորա հետ էին՝ որ քնով ծանրացած էին,
զարթնացան՝ տեսին նորա փառքը, եւ այն երկու
33 մարդն՝ որ նորա մօտ կանգնած էին։ Եւ էլաւ
երբոր նորանք հեռանումէին նորանից, Պետրոս ա-

սաց Յիսուսին. Վա՛րդապետ՝ լաւ է, որ մենք
այստեղ կենանք, եւ երեք տաղաւար շինենք, մի-
նը քեզ համար. եւ մինը Մովսէսին եւ մինը Եղիա-
34 յին. եւ չէր գիտէր՝ թէ ի՞նչ էր խօսում։ Եւ
երբոր սա ասաց, մին ամպ եկաւ եւ նորանց վերայ
շուք արաւ, եւ վախեցան. երբոր այն ամպին մէջ
35 մտին, Զայն էլաւ ամպիցն ու ասաց. Դա՛ է իմ
36 ընտրված Որդին դորան ակա՛նջ դրէք։ Եւ այն
ձայնը որ էլաւ՝ Յիսուս մինակ գտաւ, եւ նորանք
լուռ կացան եւ այն օրերումը ընտա մին մարդոյ չը
պատմեցին այն բաներիցն՝ որ տեսին։
37 Եւ էլաւ վաղուան օրումն՝ երբոր այն սարիցը
վէր էին գալիս՝ շատ ժողովուրդ նորան առաջն ե-
38 կաւ։ Եւ ահա այն ժողովրդիցը մին մարդ աղա-
ղակեց եւ ասաց. Վա՛րդապետ՝ աղաչումեմ քեզ,
մտիկ տուր իմ որդւոյս. ինչուորդ միածնուն է ինձ։
39 Եւ ահա՝ դեւ բռնումէ նորան, եւ յանկարծ գոռ-
գոռումէ՝ եւ նորան գետնով է տալիս, եւ թա-
ւալացնումէ նորան եւ փրփրացնում, եւ դժուար
թէ նորան կոտրատելուցն ետեւ հեռանումէ նորա-
40 նից։ Եւ քո աշակերտներիդ աղաչեցի, որ հանեն
41 նորան, եւ չկարացին։ Յիսուս պատասխան տը-
ուաւ եւ ասաց. Ո՛վ անհաւատ եւ ծուռ ազգ,
մինչեւ ե՞րբ ձեզ հետ պիտի լինիմ եւ համբերեմ
42 ձեզ. քո որդին այստեղ բե՛ր։ Եւ դեռ որ մօտ
էր գալիս, դեւը գետնով զարկեց նորան՝ եւ շատ
43 սաստիկ շարժեց։ Յիսուս սաստեց պիղծ դեւին,
եւ տղային բժշկեց. եւ նորան տուաւ իրեն հօրը։
44 Եւ ամենքը զարմանումէին Աստուծոյ մեծամեծ
գործքերին վերայ։

Եւ դեռ որ ամենքը զարմանուէին այն ամեն բաներին վերայ՝ որ անուէր, իրեն աշակերտներին ասաց. Այս բաներս դրէ՛ք դուք ձեր ականջները. որ Որդին մարդոյ մարդկանց ձեռքը պիտի
45 մատնուի։ Եւ նորանք չէին գիտուր այն բանը եւ ծածկուած էր նորանցից՝ որ չ'գիտենան. եւ վախուէին հարցնել նորան այն բանին համար։
46 Մին խորհուրդ մտաւ նորանց մէջ թէ նորանցից
47 ո՞վ լինի մեծը։ Յիսուս երբոր նորանց սրտերի մըտածմունքներն իմացաւ՝ մին երեխայ առաւ՝ եւ
48 նորանց միջումը կանգնացրուց իրեն մօտ, Եւ նորանց ասաց. Ով որ այս երեխայիս կընդունի իմ անունովս՝ ինձ կընդունի. եւ ով որ ինձ կընդունի՝ իմ ուղարկողին կընդունի. պատճառնոր՝ ով որ ձեր ամենից մէջ շատ փոքրն է՝ նա մեծ կ'լինի։
49 Յոհաննէս պատասխան տուաւ եւ ասաց. Վա՛րդապետ մինը տեսինք՝ որ քո անունովդ դեւեր էր հանում՝ եւ արգելեցինք նորան, ինչուոր՝ մեզ հետ
50 ման չէր գալիս։ Յիսուս նորանց ասաց. Մի՛ արգելէք նորան. պատճառնոր՝ ով որ ձեր թշնամի չէ՝ ձեր կողմն է։
51 Եւ եղաւ՝ երբոր նորա վերանալոյ օրերը կատարվումէին, եւ ինքն երեսը հաստատեց՝ որ գնայ Ե-
52 ռուսաղէմ։ Եւ իրեն երեսի առաջին պատգամաւորներ ուղարկեց՝ եւ երբոր գնացին Սամարացոց մին գիւղ մտին որ նորա համար բան պատրաս-
53 տեն. Եւ չընդունեցին նորան. ինչուոր՝ իրեն երե-
54 սը դրած էր՝ որ Երուսաղէմ գնայ։ Երբոր Յակոբոս եւ Յոհաննէս աշակերտները տեսին՝ ասացին.

Տէ՛ր կ'կամենա՞ս որ ասենք, եւ կրակ վէր գայ
55 երկնքիցն՝ ու նորանց սատակացնէ։ Դարձաւ՝ սաս-
տեց նորանց եւ ասաց. Չէ՛ք գիտուր՝ թէ ո՛ր հո-
56 գոյ էք դուք. Պատճառնոր՝ Որդին մարդոյ չեկաւ՝
որ մարդկանց հոգիները կորցնէ, այլ որ ապրեցնէ.
եւ գնացին ուրիշ գիւղ։
57 Եւ գեռ որ ճանապարհումը գնուումէին՝ մին մարդ
նորան ասաց. Ես էլ քո ետեւէդ կ'գամ՝ որ տեղ
58 որ գնաս։ Յիսուս նորան ասաց. Աղուէսները բոյն
ունին, եւ երկնքի թռչունները դադարելոյ տեղ՝
եւ Որդին մարդոյ տեղ չունի՝ որ իրեն գլուխը դնէ։
59 Մին ուրիշին ասաց՝ իմ ետեւէս ե՛կ. եւ նա ա-
սաց. Տէ՛ր՝ հրամա՛ն տուր՝ որ գնամ առաջ իմ
60 հայրս թաղեմ։ Յիսուս նորան ասաց. Թո՛ղ մե-
ռելիներին՝ որ իրենց մեռելները թաղեն. եւ դու
գնա՝ Աստուծոյ արքայութիւնը պատմէ։
61 Մին՝ ուրիշն էլ ասաց. Տէ՛ր՝ քո ետեւէդ կ'գամ.
միայն թէ առաջ հրամա՛ն տուր ինձ, որ իմ տա-
62 նը բարեւ մնա անեմ։ Յիսուս նորան ասաց. Ո՛չ
ով որ ձեռքը մաճի վերայ դնէ՝ եւ յետ նայի՝ Ա-
ստուծոյ արքայութեան համար յաջողված չէ՛։

ԳԼ. Ժ

Եօթանասուներկու աշակերտք. ղղրկած Սամարացին.
Մարիամ ու Մարթա։

1 Սրանից ետեւ Տէրն ուրիշ եօթանասուն եւ եր-
կու հոգի էլ կարգեց. եւ նորանց երկու երկու ի-
րեն առաջին ուղարկեց այն ամեն քաղաքներն ու
2 տեղերն՝ որ տեղ որ ինքը պէտք էր գնայ։ Եւ նո-

ըանց ասաց. Հունձքը շատ է, եւ մշակները քիչ.
ուրեմն աղաչեցէք հնձի Տիրոջն՝ որ մշակներ ու-
3 ղարկէ իրեն հունձքը։ Գնացէ՛ք. ահա՛ ուղարկում-
4 եմ ձեզ ինչպէս գառներ գայլերի մէջ։ Վերը մի՛
առնէք ո՛չ քսակ, ո՛չ պարկ, ո՛չ կօշիկներ. եւ
5 ճանապարհումը ընաւ մինին բարեւ չ՚տաք։ Որ
տուն որ մտնէք՝ առաջ ասացէք՝ թէ Ողջո՛յն այս
6 տանս։ Թէ որ այնտեղ ողջունի որդի լինի, ձեր
ողջոյնը նոքա վերայ կ՚մնայ. ապա թէ չէ՝ յետ
7 կ՚դառնայ դէպի ձեզ։ Եւ այն տանը մնացէք, նո-
ըանցէց կերէ՛ք եւ խմեցէ՛ք. ինչուորտ՝ մշակն իրեն
8 վարձքին արժանի է. տանից տուն մի՛ փոխվիք. Որ
քաղաք որ մտնէք՝ եւ ձեզ ընդունին, կերէ՛ք՝ ինչ
9 որ կ՚դնեն ձեր առաջին։ Եւ հիւանդներին՝ որ այն-
տեղ լինին՝ բժշկեցէ՛ք. եւ նորանց ասացէ՛ք՝ Ահ
Աստուծոյ արքայութիւնը մօտացել է ձեր վերայ։
10 Բայց որ քաղաք որ մտնէք, եւ ձեզ չ՚ընդունին՝
երբոր դուրս գաք նորա բաց փողոցներն՝ ասացէ՛ք.
11 Այս փոշիս էլ՝ որ ձեր քաղաքիցը մեր ոտներիս է
կպել՝ թափ ենք տալիս ձեզ վերայ. միայն թէ սա
գիտացէ՛ք, որ Աստուծոյ արքայութիւնը մօտա-
12 ցել է։ Ասումեմ ձեզ՝ որ Սոդոմացոց համար աւ-
ելի հեշտ կ՚լինի այն օրումը քան թէ այն քաղա-
13 քին համար։ Վա՛յ քեզ Քորազին. վա՛յ քեզ
Բեթսայիդա. պատճառնոր՝ եթէ Տիւրոսին ու Սի-
դոնին մէջ էլած էին այն զօրութիւններն՝ որ ձեր
մէջն էլան՝ շատ առաջուց քրձի եւ մոխրի մէջ
14 նստած ապաշխարել էին. Բայց Տիւրոսի եւ Սի-
դոնի համար աւելի հեշտ կ՚լինի դատաստանին օ-
15 րումը քանթէ ձեզ համար։ Եւ դո՛ւ Կափառնա-

յուսմ՝ որ մինչեւ երկինքը բարձրացած եա՝ մինչեւ
16 դժոխքը պիտի վէր գաս։ Ով որ ձեզ կ'լսէ՝ ինձ կը
լսէ. եւ ով որ ձեզ կ'անարգէ՝ ինձ կանարգէ. եւ
ով որ ինձ կանարգէ, ինձ ուղարկողին կանարգէ.
եւ ով որ ինձ կ'լսէ՝ Նորան կ'լսէ, որ ինձ ու-
ղարկեց։
17 Այն եօթանասուն եւ երկուքն ուրախութենով
յետ դարձան եւ ասացին. Տէ՛ր դեւերն էլ հնա-
18 զանդվուժեն մեզ քո անունովդ։ Եւ Նորանց ա-
սաց. Տեսնուիմի սատանային, որ կայծակի պէս
19 երկնքիցը վէր էր ընկնում։ Ահա՛ իշխանութիւն
տուի ձեզ՝ որ օձերը եւ կարիճները եւ թշնամց ա-
մեն զօրութիւնը կոխէք, եւ ձեզ ընաւ վնաս չա-
20 նեն։ Միայն թէ՝ Նորա համար մի՛ ուրախանաք՝ որ
դեւերը հնազանդվուժեն ձեզ՝ բայց ուրախացէ՛ք՝
որ ձեր անուններն երկնքումը գրված են։
21 Իսկ այն ժամումը Յիսուս Սուրբ Հոգովը ցնծա-
ցաւ եւ ասաց. Գոհանումեմ քեզանից ո՛վ Հայր՝
երկնքի եւ երկրի Տէր, որ իմաստուններից ու գի-
տուններից այս բանս ծածկեցիր եւ աղայոցը
յայտնեցիր սորան. իրաւի՛ ո՛վ Հայր. ինչուորդ՝
22 այսպէս հաճոյ եղաւ քո առաջիդ։ Ամեն բան արվ-
վաւ ինձ իմ՝ Հօրից. եւ ո՛չ ով չ'գիտուում՝ թէ
ո՛վ է Որդին՝ բայց միայն Հայրը. եւ թէ ո՛վ է
Հայրը բայց միայն Որդին, եւ ում որ Որդին կա-
մենայ յայտնել։
23 Եւ դարձաւ դէպի աշակերտներն առանձին՝ եւ
ասաց. Երանի՛ է այն աչքերին՝ որ տեսնուիմեն նա՝
24 որ դուք տեսնուիք։ Ասումեմ ձեզ՝ թէ Շատ
մարգարէներ եւ թագաւորներ կամեցան տեսնել

նա՝ որ դուք էք տեսնում, եւ չ՚տեսի՛ն. եւ լսել նա՝ որ դուք էք լսում, եւ չ՚լսեցի՛ն։
25 Եւ ահա՛ մին օրէնքգիտող վերկացաւ՝ նորան փորձումէր եւ ասում. Վա՛րդապետ՝ ի՞նչ պիտի
26 անեմ՝ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ։ Եւ նա ասաց նորան. Օրէնքումն ի՞նչ է գրված, ի՞նչ-
27 պէս ես կարդում։ Նա պատասխան տուաւ եւ ասաց. Սիրե՛ քո Տէր Աստուածդ քո ամեն սրտովդ, քո ամեն անձնովդ, քո ամեն զօրութեանովդ եւ քո
28 ամեն մտքովդ. եւ քո ընկերդ քո անձիդ պէս։ Եւ նորան ասաց. Շիտակ պատասխան տուիր՝ դա ա-
29 բա՛՝ եւ կապրիս։ Նա՝ որովհետեւ կամեցաւ իրեն անձն արդարացնել՝ Յիսուսին ասաց. Եւ իմ ընկերս ո՞վ է։
30 Յիսուս պատասխան տուաւ եւ ասաց. Մին մարդ Երուսաղէմիցը վէր էր գալիս Երիքով. եւ աւազակներին ձեռքն ընկաւ՝ որ մերկացրին նորան՝ եւ խոցեր դրին նորա վերայ, կի-
31 սամահ թողին եւ գնացին։ Պատահեց՝ որ մին քահանայ իսկ այն ճանապարհովը գնումէր՝ եւ նորան
32 տեսաւ՝ անցաւ։ Այնպէս էլ մին Ղեւտացի իսկ
33 այն տեղն եկաւ, տեսաւ եւ անցաւ։ Մին Սամարացի՝ որ ճանապարհ էր գնում՝ եկաւ իսկ նորա
34 մօտ. եւ նորան որ տեսաւ՝ խեղճն եկաւ. Եւ մօտ եկաւ՝ նորա խոցերին վերայ ձէթ եւ գինի ածեց եւ պատեց. եւ իրեն անասունին վերայ դրաւ՝ մին իջեւանն տարաւ նորան, եւ նորա համար հոգս քա-
35 շեց։ Եւ հետեւի օրումն՝ երբոր այն տեղիցը դուրս էր գնում՝ երկու դահեկան հանեց եւ իջեւանի տիրոջը տուաւ եւ ասաց. Դորա համար հո՛գս տար, եւ ինչ որ դորա համար կ՚ծախսես՝ իմ միւ

36 անդամ գալոյս ժամանակը կ'վճարեմ քեզ։ Հիմիկ
այն երեքիցն ո՞րն է երեւում քեզ՝ թէ մօտաւոր
37 է աւազակներին ձեռքն ընկած մարդոյն։ Եւ նա
ասաց. Նա՝ որ ողորմութիւն արաւ նորա վերայ։
Յիսուս նորան ասաց. Գնա՛ դու էլ ճիշդ այնպէս
արա՛։

38 Եւ էլաւ որ նորանց գնալոյ ժամանակն ինքն էլ
մին գիւղ մտաւ. եւ մին կին Մարթա անուն նո-
39 բան ընդունեց իրեն տունը։ Եւ նա մին քոյր ու-
նէր՝ որ նորան անունը Մարիամ էր. որ էլ եկաւ
Տէրին ոտներին մօտ նստեց, եւ նորա խօսքերը լը-
40 սումէր։ Մարթան ծառայութեան համար շատ
զբաղմունքի մէջ էր. եկաւ նորան մօտ կանգնեց
եւ ասաց. Տէ՛ր՝ դու բնաւ հոգս չունի՞ս՝ որ իմ
քոյրս ինձ մինակ թողեց ծառայութեան մէջ. ա-
41 պա ասա՛ գորան՝ որ օգնէ ինձ։ Յիսուս պատաս-
խան տուաւ եւ ասաց. Մա՛րթա Մարթա՝ դու
հոգս ես քաշում եւ շատ բաներով զբաղված ես.
42 Բայց այստեղ քիչ բան պէտք է. Մարիամը բարի
բաժինն ընտրեց՝ որ վեր չառնվիլ նորանից։

ԳԼ. ԺԱ.

*Քրիստոս սովորցնումէր իր աշակերտներին աղօթել. պա-
տասխան է տալիս դեւ հանելին համար. նշան են ա-
ղում. յանդիմանութիւն փարիսեցիներին։*

1 Եւ էլաւ որ մին տեղ աղօթք էր անում. եւ երբ-
որ գադարեց, իրեն աշակերտներիցը մինն ասաց
նորան. Տէ՛ր՝ սովորցրո՛ւ մեզ աղօթք անել, ինչ-

պէս որ Յովհաննէսն իրեն աշակերտներին սովորցրուց։
2 Ասաց նորանց. երբոր աղօթք անէք, ասացէ՛ք.
Մեր Հա՛յր, քո անունդ սուրբ լինի՝. քո արքայ-
3 ութիւնդ գա՛յ։ Մեր ամեն օրվան հացն օրէց օր
4 տո՛ւր մեզ։ Եւ մեր մեղքերը թո՛ղ մեզ. որ մենք
էլ թողուսենք այն ամենին՝ որ պարտական են մեզ.
եւ մեզ փորձանքի մէջ մի՛ ձգեր։
5 Եւ նորանց ասաց. Ձեզանից ո՞վ է, որ բարե-
կամ ունենայ, եւ կէս գիշերին նորա մօտ գնայ,
եւ նորան ասէ. Բարեկա՛մ՝ ինձ երեք հաց փո՛խ
6 տուր. ինչուոր՝ իմ բարեկամն ինձ մօտ եկաւ ճա-
նապարհիցը, եւ բան չունիմ՝ որ նորան առաջին
7 դնեմ։ Եւ նա՝ պատասխան տայ ներսիցն եւ ասէ.
Մի՛ աշխատացներ ինձ. ինչուոր՝ դռները փակված
են, եւ երեխաներս ինձ հետ անկողնումն են. չե՛մ
8 կարող վեր կենալ եւ տալ քեզ։ Ասումեմ ձեզ՝
թէ որ բարեկամութեան համար վեր չկենայ եւ
տայ նորան, բայց նորա խիստ աղաչանքին համար
վեր կ'կենայ եւ կ'տայ նորան՝ ինչ որ էլ պէտք լի-
9 նի։ Եւ ես ասումեմ ձեզ, խնդրեցէ՛ք՝ եւ կ'տվվի
ձեզ, մանեկէ՛ք՝ եւ կ'գտնէք, դռ՝ռը թակեցէ՛ք՝
10 եւ կ'բացվի ձեզ։ Ինչուոր՝ ամեն ով որ կ'խնդրէ՝
կառնէ, եւ ով որ մանեկ'գայ՝ կ'գտնէ, եւ ով որ
11 կ'թակէ՝ կ'բացվի նորան։ Ձեզանից ո՞վ է այն հայ-
բրն՝ որ նորանից իրեն որդին ձուկն ուզէ, միթէ
12 ձկան տեղ օ՞ձ կ'տայ նորան։ Եւ կամ՝ ձու ուզէ,
13 միթէ կարիճ կ'տա՞յ նորան։ Ապա թէ որ դուք,
որ չար էք՝ գիտուսէք բարի պարգեւներ տալ ձեր
որդոցը, էլ ո՞րքան աւելի ձեր Հայրն երկնքիցը
բարի բաներ կ'տայ նորանց, որ ուզուսեն նորանից։

14 Եւ մին համբ դեւ էր հանում, եւ էլաւ այն
դեւի դուրս գալոյ ժամանակն՝ որ համբը խօսեց,
15 եւ ամեն ժողովուրդները զարմացան։ Եւ նորանցից
մին քանիսն ասացին թէ՝ Դա դեւերին իշխան Բէ-
16 եղզեբուղովն է հանում դեւերը։ Եւ ուրիշները
փորձում եւ երկնքիցը մին նշան էին խնդրում նո-
17 բանից։ Բայց նա նորանց մտածմունքներն իմանա-
լով՝ նորանց ասաց. Ամեն թագաւորութիւն որ ի-
րեն մէջ բաժանված է՝ կաւերվի, եւ տուն՝ որ ի-
18 րեն մէջ բաժանված է՝ կ'կործանվի։ Ապա թէ որ
սատանան էլ ինքն իրենից բաժանվեցաւ, նորա
թագաւորութիւնն ի՞նչպէս կ'կենայ. պատճառնոր
ինձ համար ասում էք, թէ Դա դեւերի իշխան Բէ-
19 եղզեբուղովն է հանում դեւերը։ Եթէ ես Բէեղզե-
բուղովն եմ հանում դեւերը, ձեր որդիքն ինչո՞վ
են հանում. դորահամար նորանք կ'լինին ձեզ դա-
20 տաւոր։ Բայց եթէ Աստուծոյ մատովն եմ հանում
դեւերը, ապա Աստուծոյ արքայութիւնը ձեզ վե-
21 րայ հասել է։ Երբոր զօրաւոր մարդ զէ'նք հագած
իրեն տունը պահէ, նորան ապրանքները խաղաղու-
22 թենով են։ Բայց թէ որ նորանից էլ աւելի զօրա-
ւոր գայ նորա վերայ՝ եւ նորան յաղթէ, նորա
զէնքերն՝ որ յոյսը նորանց վերայ էր դրել, կ'հանէ
23 եւ նորա աւարը կ'բաժանէ։ Ով որ ինձ հետ չէ՝
ինձ հակառակ է, եւ ով որ ինձ հետ չի ժողո-
վում՝ ցրվում է։
24 Երբոր պիղծ դեւը դուրս է գալիս մարդուցն՝ ան-
ջուր տեղերանքում է մտնում գալիս եւ հանգիստ
խնդրում. եւ երբոր չի գտնում՝ ասում է. Ցետ
25 դառնամ իմ տունս՝ որտեղից որ դուրս եկի։ Եւ

գալիս է նորան սրբված եւ պատրաստված է գըտ-
26 նում։ Այն ժամանակը գնում եւ իրենից էլ ա-
ւելի չար եօթը դեւ է առնում՝ եւ մտնում է ըն-
նակվում այն տեղ, եւ այն մարդոյն յետին ա-
ւելի չար է լինում քան թէ առաջինը։
27 Եւ էլաւ դեռ քանի որ սա խօսում էր, ժողովրդի
միջից մին կին ձայն բարձրացրուց եւ ասաց. Ե-
րանի՛ է այն փորին՝ որ քեզ պահեց, եւ այն ծը-
28 ծերին՝ որ քեզ ծծացրին։ Եւ նա ասաց. Էլ ա-
ւելի երանի է՝ նորանց, որ Աստուծոյ բանը լսում
են եւ անում։
29 Եւ երբոր ժողովուրդները, նորա վերայ դիզվում
էին՝ սկսեց ասել. Այս ազգս չար ազգ է. նշան է
խնդրում, եւ երկնքիցը նշան չի տվվիլ սորան՝ բայց
30 միայն Յոնանու նշանը. Պատճառնոր՝ ինչպէս որ
Յոնան նշան էլաւ Նինուէացոց համար, այնպէս
31 էլ Որդին մարդոյ այս ազգիս համար կ'լինի։ Հա-
րաւային երկրի թագուհին դատաստանին վեր կը
կենայ այս ազգիս մարդկանց հետ եւ սորանց կը
դատապարտէ, պատճառնոր՝ նա երկրի ծայրից ե-
կաւ, որ Սաղոմոնի իմաստութիւնը լսէ, եւ ահա
32 Սաղոմոնից էլ աւելին այստեղ է։ Նինուէացոց
մարդիկը դատաստանին վեր կ'կենան այս ազգիս
հետ եւ սորան կ'դատապարտեն, ինչուոր՝ նորանք
Յոնանու քարոզութենովն ապաշխարեցին. եւ ա-
հա՛ Յոնանից էլ աւելին այստեղ է։
33 Ո՛չ ով ճրագ չի վառում եւ թաքուն տեղ դը-
նում եւ ո՛չ տաշտի տակ, բայց ճրագակալի վե-
րայ, որ նորանք որ ներս են մտնում՝ լոյս տեսնեն։
34 Մարմնոյ ճրագն աչքն է. երբոր աչքը պարզ է,

ամեն մարմինը լուսաւոր կ'լինի. եւ երբոր աչքը
35 չար է՝ մարմինն էլ խաւար կ'լինի։ Ուրեմն՝ զգո՛յշ
կաց, չ'լինի որ այն լոյսն, որ քեզանում է՝ խա-
36 ւար լինի։ Թէ որ քո ամեն մարմինդ լուսաւոր է
եւ բնաւ խաւարի մին մասը չ'կայ, ամենը լուսա-
ւոր կ'լինի. ինչպէս այն ժամանակն՝ որ ճրագն ի-
րեն նշոյլներովը լուսաւորէ քեզ։
37 Եւ դեռ որ սա խօսում էր՝ մին փարիսեցի աղա-
չում էր նորան՝ որ նորա մօտ հաց ուտէ. եւ նա մը-
38 տաւ՝ եւ սեղան նստեց։ Երբոր փարիսեցին տե-
սաւ՝ զարմացաւ, որ ճաշից առաջ չ'լուացվա՛ւ։
39 Տէրն ասաց նորան. Հիմիկ դուք փարիսեցիներդ
բաժակի եւ պնակի դրսի կողմը սրբում էք. եւ ձեր
ներսինը յափշտակութենով եւ չարութենով լիքն
40 է։ Ա՛նմիտներ՝ չէ՞ որ նա որ դրսինն արաւ՝ ներ-
41 սինն էլ նա արաւ։ Բայց աւելի նա արէ՛ք որ արդ-
ժանն է, ողորմութիւն տուէ՛ք եւ ահա՛ ձեր ամեն
42 բանը սուրբ է։ Բայց վա՛յ ձեզ փարիսեցիներիդ՝
որ անանուխի եւ փեղենայի եւ ամեն բանջարի
տասանորդ էք տալիս եւ Աստուծոյ իրաւունքովն
ու սիրովն անցանում էք. նա պէտք էր անել, եւ
43 նորանով չանցանել։ Վա՛յ ձեզ փարիսեցիներիդ,
որ ժողովարաններին մէջ վերեւի տեղերն էք սի-
րում, եւ փողոցներին մէջ առաջին բարեւները։
44 Վա՛յ ձեզ՝ որ դուք գերեզմաններին պէս էք, որ
չեն տեսնվում եւ մարդիք նորանց վերայ գնում
են եւ չեն գիտում։
45 Պատասխան տուաւ օրէնք գիտողներիցը մինը եւ
ասաց նորան՝ Վա՛ր դպրապետ՝ այդ բաներդ ասելով
46 մեզ էլ նախատինք եւ տալիս։ Եւ նա ասաց, Ձեզ

օրէնք գիտողներիդ էլ վա՛յ. ինչուոր՝ դժուար
տանելի բեռներ էք բեռնում մարդկանց, եւ դուք
47 մին մատով չէք մօտենում այն բեռներին։ Վա՛յ
ձեզ, որ մարգարէներին տապանները շինումէք եւ
48 ձեր հարքը սպանեցին նորանց. Ապա ուրեմն վկայ-
ումէք՝ թէ ձեր հարանց գործքերին հետ կամակից
էք. ինչուոր՝ նորանք կատարեցին նորանց, եւ
49 դուք նորանց գերեզմանները շինումէք։ Սորահա-
մար Աստուծոյ իմաստութիւնն ասաց. թէ՝ Մար-
գարէներ եւ առաքեալներ կուղարկեմ նորանց
50 մօտ, եւ նորանցից կ'սպանեն եւ կ'հալածեն. Որ
ամեն մարգարէների արիւնն որ աշխարհքի սկզբի-
51 ցը թափված է՝ այս ազգիս խնդրվի։ Աբելի ա-
րիւնից մինչեւ Զաքարիայի արիւնն՝ որ սեղանին
ու տաճարին մէջ կորաւ. իրաւի՝ ասումեմ ձեզ,
52 Այդ ազգիդ կ'խնդրվի։ Վա՛յ ձեզ օրէնք գիտող-
ներիդ՝ որ գիտութեան բանալիքը թաքցնումէք.
դուք չէք մտնում, եւ նորանց՝ որ մտնելու են ար-
գելումէք։

53 Եւ երբոր այս ամեն բաներս ասաց նորանց ա-
մեն ժողովրդի առաջին, շատ ամօթ էին քաշում՝
եւ կարդացողներն ու փարիսեցիները սկսեցին նա-
խանձով բարկանալ եւ շատ բաների համար նո-
54 րա հետ հակառակել։ Եւ սպասումէին՝ որ նորա
բերանից մին խօսք որսան, որ չարախօսին նորա
վերայ։

ԳԼ. ԺԲ

Քրիստոս զգուշացնում է կեղծաւորութենից և մարդկանց երկիւղից ու ժլատութենից. յորդորում արքունի կենալ. ժամանակի նշանները։

1 Այն ժամանակն երբոր հազարաւոր ժողովուրդներ դիզվում էին՝ մինչեւ որ իրար կոխ էին տալիս՝ սկսեց իրեն աշակերտներին ասել. Առաջ անձներ-
2 ի՛դ զգո՛յշ պահեցէ՛ք փարիսեցւոց խմորից՝ որ կեղ-
ծաւորութիւն է. Ինչուոր՝ ընաւ ծածուկ բան չի կայ՝ որ չ՝յայտնվի՝ եւ թագուն բան՝ որ չիմացվի.
3 Պատճառնոր՝ ինչ որ խաւարումն ասէք, լուսոյ մէջ կ՝լսվի. ինչ որ ներսիներս տան մէջ ականջում
4 խօսիք՝ կտրոնների վերայ կ՝քարոզվի։ Բայց ձեզ՝ իմ սիրելիներիս ասում եմ. Մի՛ վախենաք նորանցից՝ որ մարմինն սպանում են, եւ նորանից ետեւ աւելի
5 բան չունին՝ որ անեն։ Բայց ցոյց կ՝տամ ձեզ՝ թէ ումից պէտք է վախենաք. Նորանից վախեցէ՛ք, որ սպանելուցն ետեւ իշխանութիւն ունի գեհենի մէջ ձգելոյ. Իրաւի ասում եմ ձեզ՝ Նորանից վախեցէ՛ք։
6 Չէ՞ որ հինգ ծիտ երկու դանկի են ծախվում. եւ նորանցից մինն էլ Աստուծոյ առաջին մոռացուած
7 չէ՛։ Բայց ձեր գլխի ամեն մազերն էլ համարված է. մի՛ վախենաք. ինչուոր՝ դուք աւելի լաւ էք
8 քան շատ ծտեր։ Ասում եմ ձեզ՝ թէ Ամեն ով որ ինձ մարդկանց առաջին կ՝դաւանէ՝ Որդին մարդոյ էլ նորան կ՝դաւանէ Աստուծոյ հրեշտակներին ա-
9 ռաջին։ Եւ ով որ ինձ կուրանայ մարդկանց ա-

առաջին՝ ուրացված կ'լինի Աստուծոյ հրեշտակների
10 առաջին։ Եւ ամեն ով որ Որդոյ մարդոյ դէմ բան
ասէ՝ կ'թողվի նորան. բայց ով որ Սուրբ Հոգոյն
11 հայհոյէ՝ նորան չ'թողվիլ։ Բայց երբոր կ'տանեն
ձեզ ժողովարանների մէջ եւ դատաւորների եւ իշ-
խանների առաջին, հոգս մի' անէք՝ իբր թէ ի՞նչ
պատասխան պիտի տաք, կամ ի՞նչ պիտի ասէք.
12 Պատճառնոր՝ Սուրբ Հոգին իսկ այն ժամին կ'սո-
վորցնէ ձեզ՝ թէ ի՞նչ պէտք է խօսել։
13 Ժողովրդին միջիցը մինն ասաց նորան. Վա՛րդա-
պետ՝ իմ եղբօրս ասա՛՝ որ ժառանգութիւնն ինձ հետ
14 բաժանէ։ Եւ նա ասաց նորան. Ո՛վ մարդ՝ ինձ ո՞վ
կարգեց ձեզ վերայ դատաւոր կամ բաժին անօղ։
15 Եւ նորանց ասաց. Տեսէ՛ք եւ զգո՛յշ կացէք ամեն
ագահութենիցը, պատճառնոր՝ բնաւ մինի կեանքն
16 իրեն կիտված ապրանքներիցը չէ՛։ Նորանց մին ա-
ռակ խօսեց եւ ասաց. Մին հարուստ մարդոյ արտ-
17 երն առատ պտուղ տուին. Եւ իրեն մտքումը մը-
տածումէր եւ ասում. Ի՞նչ անեմ՝ որ տեղ չ'կայ
18 որ իմ պտուղներս այնտեղ ժողովեմ։ Եւ ասաց.
Գիտումեմ ինչ կանեմ. իմ ամբարներս կ'քան-
դեմ, եւ էլ աւելի մեծ կ'շինեմ, եւ իմ ցորենս
19 եւ ամեն բարիքներս կ'ժողովեմ այնտեղ։ Եւ իմ
անձիս կ'ասեմ. Ո՛վ անձս՝ շատ բարիքներ ունիս
շատ տարիների համար ամբարված. ապա հան-
20 գի՛ստ առ՝ կե՛ր՝ խմէ՛ եւ ուրա՛խ լեր։ Աստուած
նորան ասաց. Ո՛վ անմիտ. այս գիշերս քո հոգիդ
քեզանից յետ կ'խնդրեն. ապա նա որ պատրաս-
21 տեցիր՝ ո՞ւմ կ'լինի։ Այնպէս էլ նա՝ որ իրեն ան-
ձին համար գանձ հաւաքէ, եւ Աստուծով չ'հա-
րուստանայ։

22 Իրեն աշակերտներին ասաց. Դորահամար ասում
եմ ձեզ. հոգս մի՛ անէք հոգոյ համար՝ թէ ի՞նչ
պիտի ուտէք, եւ ո՛չ մարմնոյ համար՝ թէ ինչ պի-
23 տի հագնիք. Ինչուրոր՝ հոգին աւելի է քան թէ
24 կերակուրը, եւ մարմինը քան թէ հագուստը։ Մը-
տի՛կ արէք ագռաւներին. որ ո՛չ սերմանեն եւ ո՛չ
հնձում. որ նորանք ո՛չ մառաններ ունին եւ ո՛չ
ամբարներ, եւ Աստուած կերակրում է նորանց.
ապա ո՞րքան էլ աւելի ձեզ՝ որ թռչուններից ա-
25 ւելի լաւ էք։ Ձեզանից ո՞վ կարող է իրեն հոգս
անելովն իրեն հասակին վերայ մին գազ աւելացը-
26 նել։ Ապա թէ որ փոքր բանի համար բաւական
չէք՝ ինչո՞ւ ուրիշ բաների համար հոգս էք անում։
27 Մտի՛կ արէք շուշանին, թէ ի՞նչպէս է մեծանում.
ո՛չ ջանք է անում եւ ո՛չ մանում. ասում եմ ձեզ՝
թէ Սաղոմոնն էլ իրեն ամէն փառքին մէջ նորանց
28 մինին նման չ'հագաւ։ Բայց թէ որ խոտն որ այս
օր յանդումը կայ՝ եւ վաղը փուռն մէջ կ'ձգվի,
Աստուած այնպէս է հագցնում, ապա ո՞րքան էլ
29 աւելի ձեզ՝ ո՛վ թերահաւատներ։ Եւ դուք մի
խնդրէք՝ թէ ի՞նչ պիտի ուտէք կամ ի՞նչ պիտի
30 խմէք, եւ հոգս մի՛ քաշէք. Ինչուրոր՝ այդ ամէն
բաներդ աշխարհքի հեթանոսներն են խնդրում,
բայց ձեր Հայրը գիտում է՝ որ այն ամենը պէտք է
31 ձէզ։ Բայց Աստուծոյ արքայութիւնը խնդրեցէ՛ք,
32 եւ այն ամենը կաւելանայ ձեզ։ Մի՛ վախենար
փոքր հօտ. ինչուրոր՝ ձեր Հօրը հաճոյ էլաւ՝ որ արբ-
33 քայութիւնը տայ ձեզ։ Ձեր ապրանքը ծախեցէ՛ք՝
եւ ողորմութիւն տուէ՛ք. ձեզ համար քսակներ
շինեցէ՛ք՝ առանց հնանալոյ՝ անպակաս գանձ եր-

կնքումը, որտեղ որ՝ ո՛չ գողք է մօտենում եւ ո՛չ
34 ցեցն է ապականում. Պատճառնոր՝ ինչ տեղ որ
ձեր գանձն է՝ այնտեղ էլ ձեր սրտերը կ'լինին։
35 Թո՛ղ ձեր գօտիկները պինտ կապված լինին մէջ-
36 քերումդ՝ եւ ճրագները վառված։ Եւ դուք այն
մարդկանց նման՝ որ իրենց տիրոջն սպասումեն՝ թէ
երբ կ'դառնայ հարսանիքիցը. որ երբոր գայ եւ
37 դուռը թակէ, շուտով բանան նորա համար։ Ե-
րանի՛ է այն ծառաներին՝ որ տէրն երբոր գայ, ար-
թուն գտնէ նորանց. ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ թէ
նա գօտիկը մէջքին կ'կապէ եւ նորանց սեղան կը
38 նստացնէ եւ առաջ եկած կ'ծառայէ նորանց։ Եւ
թէ որ գիշերի երկրորդ կամ երրորդ պահին գայ՝
եւ այնպէս գտնէ՝ երանելի են այն ծառաները՝։
39 Բայց սա իմացէ՛ք՝ թէ որ տան տէրը գիտէր՝ թէ
գողն ո՛ր ժամումը կ'գայ՝ արթուն կ'կենար եւ թող
40 չէր տալ որ իրեն տունը ծակէ։ Եւ դուք պատ-
րա՛ստ կացէք՝ ինչուոր՝ այն ժամին որ չէք կարծիլ,
Որդին մարդոյ կ'գայ։
41 Պետրոս ասաց. Տէ՛ր. այդ առակդ մե՞զ ասա-
42 ցիր, թէ ամենին։ Եւ Տէրն ասաց. Ո՞վ է այն
հաւատարիմ եւ իմաստուն տնտեսն՝ որ նորան՝ ի-
րեն տէրը տան ընտանեաց վերայ կարգեց՝ որ նո-
43 րանց կերակուր տայ իրենց ժամանակին։ Երանի է
այն ծառային՝ որ իրեն տէրն երբոր գայ, այնպէս
44 արած գտնէ նորան։ Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ թէ
45 Իրեն ամեն ապրանքներին վերայ կ'դնէ նորան։ Ա-
պա թէ այն ծառան իրեն սրտումն ասէ՝ թէ իմ
տէրս ուշանումէ գալ, եւ սկսէ ծառաներին եւ
աղախիններին ծեծել, ուտել եւ խմել եւ հարբե-

46 նալ. Կ'գայ այն ծառային տէրն այն օրը՝ որ նա
չի սպասիլ, եւ այն ժամին, որ նա չ'գիտիլ. նո-
բան միջիցը կ'կտրէ, եւ նորա բաժինն անհաւատ-
47 ներին հետ կ'դնէ։ Եւ ծառան որ իրեն տիրոջ
կամքը գիտենայ եւ նորա կամացն պէս չ'պատրաս-
48 տէ, շատ ծեծ կուտէ։ Եւ նա որ չ'գիտենայ՝ եւ
ծեծի արժանի բան գործէ, քիչ ծեծ կուտէ. այն
ամենին ում որ շատ տվաւ՝ նորանից շատ կը
խնդրվի. եւ ում որ շատ պահ տվաւ՝ նորանից էլ
աւելի կ'խնդրեն։
49 Ես եկի՝ որ կրակ ձգեմ երկրիս վերայ. եւ ի՞նչ՝
50 ուզուսեմ որ իսկ հիմա՛ւկուց բորբոքվէր։ Բայց մին
մկրտութիւն ունիմ՝ որ պիտի մկրտվիմ. եւ քանի՞
51 հոգս եմ քաշում մինչեւ որ նա կատարվի։ Մի-
թէ կարծո՞ւմք թէ եկի խաղաղութիւն տալ երկ-
րիս վերայ. Ձէ՛՝ ասումեմ ձեզ՝ բայց բաժանմունք։
52 Ինչուորտ սորանից ետեւ հինգ հոգի մին տան մէջ
բաժանված կ'լինին, երեքն երկուսիցը եւ երկուքն
53 երեքիցը։ Հայրը կ'բաժանվի որդուցը՝ եւ որդին
հօրիցը, մայրն աղջկանիցը՝ եւ աղջիկն իրեն մորի-
ցը. կեսուրը հարսիցը՝ եւ հարսն իրեն կեսուրիցը։
54 Ժողովուրդներին էլ ասաց. Երբոր տեսնումէք
թէ արեւմտիցն ամպ է դուրս գալիս՝ շուտով ա-
սումէք՝ թէ, Անձրեւ կ'գայ, եւ այնպէս է լինում։
55 Եւ երբոր հարաւային քամին փչումէ, ասումէք՝
56 թէ Շոգ կ'լինի եւ այնպէս է լինում։ Կե՛ղծաւոր-
ներ՝ երկնքի եւ երկրի երեսը գիտումէք փորձել.
57 բայց այս ժամանակս ինչո՞ւ չէք փորձում։ Եւ ին-
չո՞ւ իսկ ձեզանից էլ չէք ընտրում նա՝ որ արժանն
58 է։ Երբոր քո հակառակորդիդ հետ իշխանի մօտ

գնալու լինիս, ճանապարհումը տալիքդ տուր՝ որ նորա ձեռքիցն ազատվիս. որ չ'լինի՛ թէ քեզ դատաւորին մօտ քաշէ՝ եւ դատաւորը դահճին մատնէ, եւ դահիճը բանտի մէջ ձգէ։ Ասումեմ քեզ. Այնտեղից դուրս չես գալ՝ մինչեւ որ վերջին դանկը էլ չ'վճարես։

59

ԳԼ. ԺԳ

Քրիստոս Գալիլեացոց պատժվելովը ապաշխարութիւն է քարոզում. անպտուղ թզենին. կծկված կնոջ բժշկվելը. Աստուծոյ արքայութեան աճումը. նեղ դուռը. Հերոդէսին յանդիմանութիւն. Երուսաղէմի կործանումը։

1 Իսկ այն ժամանակին մին քանի մարդիկ եկին եւ պատմեցին նորա այն Գալիլեացիներին համար, որ նորանց արիւնը Պիղատոս նորանց մատաղին հետ
2 խառնեց։ Պատասխան տուաւ եւ նորանց ասաց. Միթէ կարծո՞ւմէք թէ այն Գալիլեացիներն աւելի մեղաւոր էլան, քանթէ ամեն Գալիլեացիներն, որ
3 այնպիսի բան եկաւ նորանց վերայ. Չէ՛, ասումեմ ձեզ. Բայց թէ որ չապաշխարէք, ամենքդ էլ այն-
4 պէս կ'կորչիք. Կամ այն տասնութ հոգին որ Սելոամի մէջ աշտարակը վէր ընկաւ նորանց վերայ, եւ նորանց սպանեց. մի թէ կարծումէք թէ նորանք աւելի՞ պարտական էլան քան ամեն մար-
5 դիք՝ որ Երուսաղէմումը բնակված են. Չէ՛, ասումեմ ձեզ. Բայց թէ որ չապաշխարէք՝ ամենքդ էլ այնպէս կ'կորչիք։
6 Այս առակը էլ ասաց. Մին մարդ իրեն այգոյ

մէջ մին թզի ծառ էր տնկել. եւ եկաւ, որ պը-
7 տուղ խնդրէ նորանից, եւ չ'գտաւ։ Այդեպանին
ասաց. Ահա՛ երեք տարի է՝ որ գալիս եմ պտուղ
խնդրել այդ թզի ծառից, եւ չե՛մ գտնում. ու-
բեմն կարէ՛ դորան, էլ ինչո՞ւ է դա երկիրդ խա-
8 փանում։ Նա պատասխան տուաւ եւ ասաց. Տէ՛ր՝
այս տարիս էլ թո՛ղ դորան, մինչեւ որ դորա չորս
9 կողմովը փորեմ եւ աղբ ածեմ. Որ լինի թէ պը-
տուղ բերէ, ապա թէ չէ՝ տարուցն ետեւ կտրէ՛
դորան։
10 Եւ մին ժողովարանի մէջ սովորցնումէր շաբաթ
11 օրումը։ Եւ ահա՛ մին կին որ հիւանդութեան դեւ
բռնել էր նորան տասնուութ տարի. եւ կծկված
էր՝ եւ բնաւ չէր կարողանում դէպի վերը նայիլ.
12 Եւ Յիսուս որ նորան տեսաւ՝ իրեն մօտ կանչեց՝
եւ նորան ասաց. Ո՛վ կին՝ արձակված ես քո հի-
13 ւանդութենից։ Եւ ձեռքը դրաւ նորա վերայ,
եւ շուտով շիտակվեցաւ, եւ Աստուծոյն փառա-
14 ւորումէր։ Ժողովարանին դլխաւորը շատ բարկա-
ցաւ, թէ ի՛նչու համար Յիսուս շաբաթ օրումը
բժշկեց. պատասխան տուաւ եւ ժողովրդին ասաց.
Վե՛ց օր կայ՝ որ նորանցումը օրէնք է գործ գոր-
ծել, այն օրերը եկէ՛ք բժշկվեցէ՛ք, եւ չէ՛ թէ շա-
15 բաթ օրը։ Տէրը պատասխան տուաւ նորան եւ ա-
սաց. Կե՛ղծաւորներ՝ մի՞թէ ձեզանից ամեն մէկը
շաբաթ օրն իրեն եզը կամ էշը չի արձակիլ մնու-
16 ցից ու տանիլ ջուր տալ։ Բայց սա՝ որ Աբրա-
համի աղջիկն էր. որ հիմիկ տասնուութ տարի է,
որ սատանան կապել է սորան. միթէ արժան չէ՞ր
17 որ շաբաթ օրն այն կապանքիցն արձակվի։ Եւ երբ

որ սա ասաց՝ ամօթով էին լինում այն ամենքն՝ որ հակառակ կային Նորան. եւ ամեն ժողովուրդն ուրախանում էր այն ամեն փառաւոր գործքերին համար՝ որ Նորանով գործվում էին։

18 Եւ ասում էր. Աստուծոյ արքայութիւնն ո՞ւմ նման է. եւ ի՞նչ նմանութեանով նմանցնեմ Նորան։
19 Մանանեխի հատի նման է, որ Նորան մին մարդ առաւ իրեն պարտէզին մէջ ցանեց. մեծացաւ եւ ծառ էլաւ՝ եւ երկնքին թռչունները Նորա ճղերին վերայ ընակված էին։

20 Եւ Նորան ասաց. Ո՞ւմ նմանեցնեմ Աստուծոյ
21 արքայութիւնը. խմորի նման է, որ Նորան մին կին առաւ եւ երեք չափ ալիւրի մէջ պահեց, մինչեւ որ ամենը խմորվեցաւ։

22 Եւ մեն էր գալիս քաղաքներումն ու գիւղերումը եւ սովորցնում էր. եւ երբոր ճանապարհ ընկած
23 գնում էր դէպի Երուսաղէմ, Մին ասաց Նորան. Տէ՛ր՝ միթէ քի՞չ են Նորանք, որ պիտի ապրին.
24 եւ նա ասաց Նորանց. Ջա՛նք արէք որ նեղ դռնովը ներս մտնէք. ասում եմ ձեզ, թէ, Շատ մար-
25 դիկ կ'խնդրեն մտնել եւ չեն կարենալ։ Նորանից ետեւ որ տան տէրը կ'մտնէ եւ դուռը կ'փակէ. եւ կ'սկսէք դուրսը կանգնիլ եւ դուռը թակել՝ եւ ասել. Տէ՛ր Տէր՝ բա՛ց մեզ. պատասխան տալով կասէ ձեզ. Չե՛մ ճանաչում ձեզ թէ ինչ տեղից էք։
26 Այն ժամանակը կ'սկսէք ասել. Քո առաջին կերինք եւ խմեցինք, եւ մեր փողոցներումը սովորցրիր։
27 Եւ կասէ. Ասում եմ ձեզ, ես չե՛մ ճանաչում ձեզ. թէ ինչ տեղից էք. հեռու կացէք ինձանից
28 դուք անիրաւութեան ամեն մշակներդ։ Այնտեղ

կ'լինի լաց եւ առամների կրճտել. երբոր՞ Աբրա-
համին եւ Իսահակին եւ Յակոբին եւ ամեն մար-
գարէներին Աստուծոյ արքայութեան մէջը կ'տես-
29 նէք՝ եւ ձեզ դուրս հանած։ Եւ արեւելքէն ու
արեւմտէն, եւ հիւսիսէն ու հարաւէն կ'գան
30 եւ Աստուծոյ արքայութենումը կ'նստին։ Եւ ա-
հա՝ յետիններ կան՝ որ առաջին կ'լինին. եւ ա-
ռաջիններ կան՝ որ յետին կ'լինին։

31 Իսկ այն օրը մին քանի փարիսեցիք մօտ եկին եւ
նորան ասացին. Դո՛ւրս եկ եւ գնա՛ այս տեղից.
32 ինչուոր՝ Հերոդէս կամենումէ որ քեզ սպանէ։ Եւ
նորանց ասաց. Գնացէ՛ք ասացէ՛ք այն աղուէսին,
թէ Ահա՛ դեւեր եմ հանում եւ բժշկութիւններ
կատարում այսօր եւ վաղը. եւ երէք օրումը կ'կա-
33 տարեմ։ Բայց այսօր եւ վաղը եւ միւս օրը պէտք
է գնալ. ինչուոր՝ կարելի չէ՞ որ մին մարգարէ Ե-
34 րուսաղէմիցը դուրս կորչի։ Երուսաղէ՛մ Երուսա-
ղէմ՝ որ մարգարէները կոտորում, եւ քեզ մօտ
ուղարկվածները քարկոծումէիր. քանի՞ անգամ
կամեցայ քո որդիքներդ ժողովել՝ ինչպէս որ հաւն
35 իրեն ձագերը թեւերին տակը. եւ չ'կամեցաք։ Ա-
հա՛ ձեր տունը թողված կ'լինի ձեզ. բայց ասում
եմ ձեզ՝ թէ Էլ ինձ չէք տեսնիլ՝ մինչեւ որ ա-
սէք. Օրհնեալ է Տէրի անունով եկածը։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

Ջրդողված մին բժշկութիւնը. Քրիստոս հիւր է գնացել և քարոզում է. մեծ ընթրեաց առակը. Նորա հետեւողներին անձնուրացութիւնը։

1 Եւ էլաւ որ նա մին շաբաթ օր փարիսեցոց իշ-
խանների մինին տունը մտաւ՝ որ հաց ուտէ. եւ
2 նորանք սպասուէին նորան։ Եւ ահա՛ այնտեղ մին
3 ջրդողված մարդ կար նորան առաջին։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ եւ այն օրէնք գիտողներին եւ փա-
րիսեցիներին ասաց. Միթէ արժա՞ն է շաբաթ օրը
4 բժշկութիւն անել։ Եւ նորանք լուռ կացան. եւ
ձեռով բռնեց նորան՝ եւ նորան բժշկեց եւ ար-
5 ձակեց. Եւ նորանց ասաց. Ձեզանից որի՞ էշը կամ
եզը ջրհորի մէջ ընկնի եւ շուտով չ'հանէ նորան
6 շաբաթ օրը։ Եւ չ'կարացին պատասխան տալ նո-
րան այն բանին համար։
7 Այն կանչված մարդկանց էլ մին առակ ասաց,
տեսնելով թէ ինչպէս վերեւի տեղերն էին ընտ-
8 րում. ասաց նորանց. Երբոր մինը քեզ հարսանիք
կամ հացկերութիւն կանչէ, առաջին բարձին վե-
րայ մի՛ նստիր. չ'լինի թէ քեզանից էլ աւելի պա-
9 տուական մարդ լինի կանչված նորանից. Եւ նա՝
որ քեզ եւ նորան կանչեց, գայ եւ քեզ ասէ.
Սորան տե՛ղ տուր. եւ ապա սկսես ամօթով յե-
10 տին տեղը նստիլ։ Բայց երբոր կանչվիս՝ գնա՛ յե-
տին տեղը նստէ՛. որ նա որ կանչեց քեզ՝ երբոր
գայ, ասէ քեզ. Բարեկամ՝. վերե՛ւ նստէ. այն

ժամանակը քեզ հետ նստողներին առաջին փառք
11 կ'լինի քեզ. Պատճառնոր՝ ամեն ով որ իրեն անձը բարձրացնումէ՝ կ'խոնարհվի. եւ ով որ իրեն անձը խոնարհացնումէ, կ'բարձրանայ։
12 Եւ հացկերութեան տիրոջն էլ ասաց. Երբոր ճաշ կամ ընթրիք անես, մի՛ կանչեր քո բարեկամներիդ, եւ ո՛չ քո եղբայրներիդ, եւ ո՛չ քո ազգականներիդ եւ ո՛չ քո հարեւաններիդ եւ ո՛չ էլ մեծամեծներին. որ չ'լինի թէ նորանք էլ նորա տեղ կանչեն քեզ եւ նա հատուցում լինի քեզ։
13 Բայց երբոր հացկերութիւն անես՝ կանչէ աղքատներին եւ խեղերին եւ կաղերին եւ կուրերին.
14 Եւ երանելի՛ կ'լինիս. ինչուոր՝ բան չունին որ նորա տեղ վճարեն քեզ. եւ արդարների յարութեան ժամանակին նորա տեղ հատուցում կ'լինի քեզ։
15 Երբոր այն սեղան նստողներից մինն այս բանս լսեց՝ նորան ասաց. Երանի՛ նորան՝ որ Աստուծոյ
16 արքայութենումը ճա՛շ կուտէ, Եւ նա ասաց. Մին մարդ ընթրիք արաւ եւ շատ մարդիկ հրաւի-
17 րեց, Եւ ընթրիքի ժամն որ եկաւ՝ իրեն ծառան ուղարկեց՝ որ այն հրաւիրածները կանչէ՛ թէ, Ե-
18 կէ՛ք, որ ահա՛ ամեն բան պատրաստ է։ Եւ ամենքն սկսեցին մին մին յետ քաշվիլ. առաջինն ասաց. Արա գնեցի, եւ պէտք է՝ որ գնամ նորան
19 տեսնեմ. աղաչումեմ քեզ՝ որ ինձ թո՛ղ տաս։ Եւ միւսն ասաց. Հինգ զոյգ եղ գնեցի, եւ գնումեմ որ նորանց փորձեմ. աղաչումեմ քեզ՝ որ ինձ թո՛ղ
20 տաս։ Եւ միւսն ասաց, Կին առի, եւ նորահա-
21 մար չե՛մ կարող գալ։ Եւ ծառան եկաւ եւ այս բանս պատմեց իրեն տիրոջը. այն ժամանակը տան

տէրը բարկացաւ եւ իրեն ծառային ասաց. Գո՛ւրս
գնա շուտով քաղաքիդ բաց տեղերանքն ու փո-
ղոցները. եւ աղքատներին ու խեղերին, եւ կաղե-
22 րին ու կուրերին բե՛ր մոցրո՛ւ այս տեղս։ Եւ ծա-
ռան ասաց. Տէ՛ր՝ ինչ որ հրամայեցիր էլաւ, եւ
23 գեռ էլ տեղ կայ։ Եւ տէրն ասաց ծառային.
Գո՛ւրս գնա ճանապարհներն ու պատի տակերն՝
եւ ստիպէ՛ որ այստեղս մտնեն, որ իմ տունս լը-
24 ցի։ Ասումեմ ձեզ՝ թէ, Այդ կանչվածներից ը-
նաւ մինն էլ իմ ընթրիքիս համը չ՝պիտի առնէ։
25 Եւ շատ ժողովուրդներ նորա հետ գնումէին.
26 դարձաւ եւ նոքանց ասաց. Թէ որ մինն ինձ մօտ
գայ՝ եւ չատէ իրեն հօրն ու մորը, կնկանըն ու որ-
դիքներին, եւ եղբայրներին եւ քոյրերին, եւ իսկ
իրեն անձին էլ. նա չի՝ կարող ինձ աշակերտ լի-
27 նել։ Ինչուորՙ ով որ իրեն խաչն վեր չառնէ եւ իմ
ետեւէս գայ՝ նա չի կարող ինձ աշակերտ լինիլ։
28 Ձեզանից ո՛վ է՝ որ կամենայ աշտարակ շինել՝ եւ
առաջ չի՝ նստի եւ ծախսը համարէ՝ եթէ աւար-
29 տելոյ համար բաւական բան ունի՞. Որ չ՝լինի՝ թէ
երբոր հիմունքը ձգէ եւ չ՝կարողանա՝ աւարտել,
30 ամենքն որ տեսնեն, սկսեն ծաղր անել նորան. Եւ
ասել. Թէ Այս մարդս սկսեց շինել, եւ չ՝կարողա-
31 ցաւ աւարտել։ Կամ թէ՝ ո՞ր թագաւոր կ՝գնայ
ուրիշ թագաւորի հետ կռիւ կանէ. եւ չի նստիլ
առաջ միտք անել՝ թէ տասն հազարով կարող է
դէմ կենայ նորան՝ որ քսան հազարով պիտի գայ
32 իրեն վերայ։ Ապա թէ չէ՝ քանի որ հեռու է՝
պատգամաւոր կուղարկէ՝ եւ կաղաչէ՝ որ խաղա-
33 ղութիւն անէ։ Ուրեմն այսպէս էլ ձեզանից ամեն

մէկն՝ որ իրեն ամեն ապրանքիցը չ'հրաժարիլի՝ չի՛
34 կարող ինձ աշակերտ լինել։ Աղն լաւ բան է. բայց
թէ որ աղն անհամանայ, ի՞նչով պիտի համեղա-
35 նայ. Ո՛չ հողի համար է պիտանի եւ ո՛չ աղբի
համար, այլ պէտք է դուրս ձգուի. Ով որ լսելոյ
ականջ ունի՝ թո՛ղ լսէ։

ԳԼ. ԺԵ

Կորած ոչխարն ու դրամը. անառակ որդին։

1 Եւ ամեն մաքսաւորներն ու մեղաւորները մօտե-
2 նուելին նորան որ լսեն նորանից։ Փարիսեցիներն
ու կարդացողները տրտնջուելին եւ ասուի՝. Սա
ինչո՞ւ է մեղաւորներին ընդունում՝ եւ նորանց հետ
ուտում։
3 Այս առակս ասաց նորանց. (1) Ձեզանից ո՞վ
է այն մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ, եւ նո-
րանցից մինը կորցնէ. Նա չի՞ թողիլ այն իններսուն
եւ ինը անապատումը եւ այն կորածին ետեւէն գը-
5 նալ՝ մինչեւ որ գտնէ նորան։ Եւ երբոր կ'գտնէ՝
ուրախանալով իրեն ուսերին վերայ կ'դնէ նորան.
6 Եւ տուն կ'գայ. բարեկամներին եւ դրացիներին
կ'կանչէ եւ նորանց կասէ. Ուրախացէ՛ք ինձ հետ.
7 ինչուոր իմ կորած ոչխարս գտի։ Ասումեմ ձեզ,
թէ Այսպէս աւելի ուրախութիւն կ'լինի երկնքու-
մը մին մեղաւորի համար՝ որ ապաշխարէ, քանթէ
իններսուն եւ ինն արդարների համար՝ որ ապաշխա-
8 րութիւն պէտք չէ նորանց։ Կամ ո՞վ է այն կինն
որ տասը դրամ ունենայ, եւ թէ որ մին դրամ

կորցնէ՞ ճրագ չի՞ վառիլ եւ տան մէջն ուսելել եւ
9 շատ շուռ գալ՝ մինչեւ որ գտնէ։ Եւ երբոր կը
գտնէ բարեկամներին եւ դրացիներին կ'կանչէ եւ
կասէ. Ուրախացէ՛ք ինձ հետ. ինչուան իմ դրամս
10 գտի՝ որ կորցրել էի։ Ասումեմ ձեզ, Այնպէս էլ՝
Աստուծոյ հրեշտակներին առաջին ուրախութիւն
կ'լինի մէն մեղաւորի համար որ կապաշխարէ։
11 Եւ ասաց. Մին մարդ երկու որդի ունէր.
12 Նորանցից փոքրն ասաց հօրը. Հա՛յր՝ ինձ բաժին
տո՛ւր ինչ որ կ'հասնի ինձ ապրանքներիցդ, եւ նա
13 իրեն ապրանքը բաժանեց նորանց։ Եւ շատ օր
չանցաւ՝ որ փոքր որդին ամէն բաները ժողովեց եւ
հեռու աշխարհք գնաց. եւ այնտեղ իրեն ապ-
բանքը մսխեց, ինչուան՝ անառակութենով էր կեանք
14 վարում։ Եւ երբոր ամենը հատցրուց՝ սաստիկ սով
եկաւ այն աշխարհքումը՝ եւ ինքն սկսեց հքաւոր-
15 վիլ։ Եւ գնաց այն աշխարհքի քաղաքացիներին
մէնին մօտ մտաւ. եւ նա նորան ուղարկեց իրեն
16 յանգն որ խոզ արածացնէ։ Եւ ցանկանումէր՝ որ
իրեն փորը լցնէ այն եղջիւրովն՝ որ խոզերն ուտում
17 էին՝ եւ ո՛չ ով չէր տալիս նորան։ Եւ երբոր ի-
րեն խելքը եկաւ, ասաց. Քանի՞ բանվորներ կան
իմ հօրս տանը՝ հացով լցված՝ եւ ես այս տեղ
18 սովամահ կորչումեմ։ Վեր կենամ գնամ իմ հօրս
մօտ՝ եւ նորան ասեմ. Հա՛յր՝ ես մեղայ երկնքին
19 դէմ եւ քո առաջիդ. Եւ էլ արժանի չեմ՝ որ
քեզ որդի կոչվիմ. ինձ քո բանվորների մէնին պէս
20 արա՛։ Եւ վերկացաւ եկաւ իրեն հօր մօտ. եւ
դեռ որ հեռու էր՝ հայրը տեսաւ նորան եւ խղդ-
ճաց. վերկացաւ եւ առաջը վազեց՝ նորա վզովն

21 ընկաւ՝ եւ համբուրեց Նորան։ Եւ որդին ասաց
Նորան. Հա՛յր՝ ես մեղայ երկնքի դէմ եւ քո առաջիդ, եւ էլ չեմ արժանի՝ որ քեզ որդի կոչ-
22 վիմ։ Հայրն ասաց իրեն ծառաներին. Շուտով առաջին պատմուճանը հանեցէ՛ք եւ հագցրէ՛ք Նորան, եւ մատանի դրէ՛ք Նորա ձեռքը եւ կօշիկներ
23 Նորան ոտները. Եւ մատաղ եղը բերէ՛ք մորթեցէ՛ք՝
24 ուտենք եւ ուրա՛խ լինինք. Ինչուոր՝ այս իմ որդիս մեռած էր, եւ կենդանացաւ. կորած էր, եւ գտա-
25 վաւ. եւ սկսեցին ուրախ լինիլ։ Եւ Նորա մեծ որդին յանդուն էր. եւ երբոր գալիս էր եւ տան
26 մօտեցաւ՝ տաղերի եւ պար գալոյ ձայնը լսեց. Եւ ծառաներից մինին կանչեց իրեն մօտ՝ հարցնում էր
27 թէ դա ի՞նչ է։ Եւ նա ասաց Նորան. Նորահամար որ քո եղբայրդ եկել է, եւ քո հայրդ մատաղ եղը մորթեց՝ որովհետեւ ողջութենով ընդու-
28 նեց Նորան։ Բարկացաւ եւ չէր ուզում ներս մտնել՝ եւ հայրը դուրս եկաւ՝ աղաչում էր Նորան։
29 Պատասխան տուաւ՝ եւ ասաց հօրը. Սա քանի՛ տարի է՝ որ քեզ ծառայում՝ եւ քո պատուիրանքիցդ բնաւ մին ժամանակ դուրս չեմ եկել. մին ուլ չ՚տուիր ինձ՝ որ իմ բարեկամներիս հետ
30 ուրախ լինիմ. Երբոր այդ քո որդիդ եկաւ՝ որ քո ապրանքդ պոռնիկներին հետ կերաւ, մատաղ եղը
31 մորթեցիր դորա համար։ Եւ Նորան ասաց. Ո՛ր-դեակ՝ դու ամեն ժամանակ ինձ հետ ես, եւ ա-
32 մեն ինչ որ իմն է՝ քունն է։ Բայց ուրախ լինել եւ խնդալ պէտք էր. ինչուոր՝ այս քո եղբայրդ մեռած էր եւ կենդանացաւ. կորած էր եւ գտաւաւ։

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

Անիրաւ տնտեսը, և մեծատունն ու Ղազարոսը։

1 Եւ աշակերտներին ասաց. Մին հարուստ մարդ
կար՝ որ տնտես ունէր. եւ չարախօսութիւն էլաւ
նորանից իբր թէ նորա ապրանքը նա մսխում է։
2 Կանչեց՝ եւ ասաց նորան. Սա ի՞նչ է որ ես լսում-
եմ քեզանից. քո տնտեսութեանդ համարը տո՛ւր.
3 ինչուորդ՝ էլ կարող չես տնտես լինիլ։ Տնտեսն ի-
րեն մտքումն ասաց. Ի՞նչ անեմ. որ իմ տէրս տըն-
տեսութիւնն ինձանից առնում է. գործ գործել
4 չեմ կարող՝ եւ մուրանալ ամաչում եմ. գիտում եմ
ինչ կանեմ, որ երբոր այս տնտեսութենից դուրս
5 գամ՝ մարդիկ ընդունին ինձ իրենց տները։ Եւ իրեն
տիրոջ պարտականներին մին մին իրեն մօտ կան-
չեց, առաջինն ասաց. Ի՞նչքան բան ես պարտա-
6 կան իմ տիրոջս։ Եւ նա ասաց. Հարիւր մար ձէթ.
նորան ասաց. Քո գիրդ ա՛ռ եւ նստէ՛ շուտով գը-
7 րէ՛ յիսուն։ Տեսոյ միւսին էլ ասաց. Դու ի՞նչ-
քան բան ես պարտական. եւ նա ասաց. Հարիւր
քոռ ցորեն. եւ նորան ասաց. Քո գիրդ ա՛ռ եւ
8 նստէ գրէ՛ ութսուն։ Եւ տէրն այն անիրաւ տըն-
տեսին գովեց, որ իմաստութենով գործեց պատ-
ճառնոր՝ այս աշխարհքիս որդիքը լուսոյ որդիքնե-
9 րից աւելի իմաստուն են իրենց ցեղին մէջ։ Եւ
ես ասում եմ ձեզ. թէ Անիրաւ մամոնայիցը բարե-
կամներ արէ՛ք ձեզ համար՝ որ երբոր նա պակասի,
յաւիտենական բնակարաններին մէջ ընդունեն

10 ձեզ։ Ո՛վ որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ է, շատ
բանի մէջ էլ հաւատարիմ է. եւ նա որ քիչ բա-
նի մէջ անիրաւ է, շատ բանի մէջ էլ անիրաւ
11 է։ Ուրեմն՝ թէ որ անիրաւ մամոնայի մէջ հաւա-
տարիմ չէլաք. ապա ճշմարիտն ո՞վ կ'տայ ձեր
12 ձեռքը։ Եւ թէ որ օտար բանի մէջ հաւատարիմ
չէլաք, ապա ձերն ո՞վ կ'տայ ձեզ։
13 Ո՛չ ով ծառայ չի՛ կարօղ երկու տիրոջ ծառա-
յել. ինչուորկամ մինին կատէ եւ միւսին կ'սի-
րէ. կամ մինին կ'պատուէ եւ միւսին ոչնչի տեղ
կ'համարէ. կարօղ չէք Աստուծոյ ծառայել եւ
մամոնային։
14 Այս ամեն բաներս երբոր փարիսեցիները լսում
էին՝ որովհետեւ արծաթասէր էին, ծաղր էին ա-
15 նում նորան։ Եւ նորանց ասաց. Դուք էք՝ որ
մարդկանց առաջին ձեր անձներդ արդարացնումէք՝
բայց Աստուած գիտումէ ձեր սրտերը. պատճառն
որ՝ ով որ մարդկանց առաջին բարձր է՝ նա պիղծ
16 է Աստուծոյ առաջին։ Օրէնքն ու մարգարէքը մին-
չեւ Յոհաննէան էլան. նորանից ետեւ Աստուծոյ
արքայութիւնն է աւետարանվում, եւ ամեն մարդ-
17 ուժով է բռնում նորան։ Աւելի հեշտ է որ եր-
կինքն ու երկիրս անցանեն, թէ քան օրէնքիցը մին
18 պզտիկ նշանագիր վէր ընկնի։ Ամեն ով որ իրեն
կինը դուրս է անում եւ ուրիշը առնում շնու-
թիւն է գործում. եւ նա որ այն դուրս արածն է
առնում՝ շնութիւն է գործում։
19 Մին հարուստ մարդ կար՝ եւ շատ ազնիւ ըն-
հեղներ եւ ծիրանի շորեր էր հագնում՝ եւ ամեն
20 ժամանակ շատ ուրախութեան մէջ էր։ Եւ մին

աղքատ մարդ էլ կար՝ Ղազարոս անուն. որ խո-
21 ցերով լցված նորա դռան մօտ վէր ընկած էր. Եւ
ցանկանուէր՝ որ իրեն փորը լցնէ այն փշրանքնե-
րից՝ որ այն հարուստին սեղանից ընկնումէին՝
22 բայց շներն էլ գալիս նորա խոցերը լիզումէին։ Եւ
էլաւ որ աղքատը մեռաւ, եւ հրեշտակները տա-
րան նորան Աբրահամին գոգը. հարուստն էլ մե-
23 ռաւ՝ եւ թաղվեցաւ։ Եւ դժոխքին մէջ՝ երբոր
տանջանքի մէջ էր, իրեն աչքերը բարձրացուց Աբ-
րահամին հեռուանց տեսաւ՝ եւ Ղազարոսին էլ
24 որ նորա գոգումը հանգիստ առած էր. Եւ նա ա-
ղաղակեց եւ ասաց. Հա՛յր Աբրահամ՝ ինձ ողոր-
մէ՛, եւ Ղազարոսին ուղարկէ՛ որ իրեն մատի ծայ-
րը թացանէ ջրումը, եւ իմ լեզուս հովացնէ. ին-
չուոր այս սաստիկ տաքութենից պապակվումեմ։
25 Եւ Աբրահամն նորան ասաց. Ո՛րդի՝ միտքդ բե՛ր,
որ քո բարիքդ քո կեանքումդ ընդունեցիր՝ այն-
պէս էլ Ղազարոսն չարչարանքներ. հիմիկ՝ սա այս
տեղ մխիթարվումէ, եւ դու այդ տեղ պապակ-
26 վումես։ Եւ այս ամենից վերայ՝ մեր մէջ՝ եւ ձեր
մէջ մեծ անդունդ կայ, որ եթէ կամենան այստե-
ղից ձեզ մօտ անցանել՝ չեն կարող, եւ ո՛չ էլ այդ
27 տեղից մինը կարող է մեզ մօտ անցանել։ Եւ ա-
սաց. Ապա աղաչումեմ քեզ հա՛յր՝ որ դորան ու-
28 ղարկես իմ հօրս տունը. ինչուոր՝ ես այնտեղ
հինգ եղբայր ունիմ. որ նորանց վկայութիւն տայ.
29 որ նորանք էլ չ'գան այս տանջանքիս տեղը։ Եւ
Աբրահամն ասաց. Նորանք Մովսէսին եւ մարգա-
30 րէներին ունին՝ թո՛ղ նորանց ականջ դնեն։ Եւ
նա ասաց. Չէ՛, հա՛յր Աբրահամ, բայց թէ որ

մեռելներիցը մինը նորանց մօտ գնայ , կապաշխա-
31 բեն ։ Եւ նորան ասաց . Թէ որ Մովսէսին եւ մար-
գարէներին ականջ չեն դնում՝ թէ որ մեռելների-
ցը մինն էլ յարութիւն առնէ՝ չեն հաւատալ ։

ԳԼ. ԺԷ

Դայթակղութեան , ներողամտութեան , հաւատքի եւ
գործի մասին . տասն բորոտները . Աստուծոյ արքայութեան գալուստը ։

1 Իրեն աշակերտներին էլ ասաց . Թէ Կարելի չէ՝
որ դայթակղութիւն չ'գայ . բայց վա՛յ է այն մար-
2 դոյն՝ որ նորա ձեռովը կ'գայ . Աւելի լաւ էր նո-
րան՝ որ նորա վզիցը ջաղացի քար կախվէր եւ ծո-
վը ընկներ՝ քան թէ այս փոքրներիցս մինին դայ-
3 թակղացնէ ։ Զգո՛յշ կացէք անձներիդ . Թէ որ քո
եղբայրդ մեղք անէ՝ սաստէ՛ նորան . եւ թէ որ
4 ապաշխարէ՝ թողութիւն տո՛ւր նորան ։ Եւ թէ որ
եօթն անգամ քեզ դէմ մեղք անէ՝ եւ եօթն ան-
գամ քեզ մօտ դառնայ եւ ասէ՝ Ապաշխարումեմ՝
թողութիւն տո՛ւր նորան ։
5 Եւ առաքեալներն ասացին Տէրին՝ Մեր հաւատքն
6 աւելացրո՛ւ ։ Եւ Տէրն ասաց . Թէ որ մանանեխի
հատին չափ հաւատք ունենաք , եւ այս թզի ծա-
ռիս ասէք . Պոկվէ՛ եւ ծովին մէջ տնկվէ՛՝ կ'հնա-
զանդվի ձեզ ։
7 Բայց ձեզանից ո՛վ է նա՝ որ մին հողագործ կամ
հովիւ ծառայ ունենայ , որ երբոր յանդիցը գոյ
գոնէ մտնէ՝ շուտով ասէ նորան՝ Թէ Ե՛կ սեղան

8 նոտէ՛. Բայց չասէ նորան՝ թէ Պատրաստէ՛ ինչ որ
իրիկունս պիտի ուտեմ, եւ գօտիկդ կապած ինձ
ծառայէ՛՝ մինչեւ որ ուտեմ եւ խմեմ, եւ յետոյ
9 դու էլ կե՛ր եւ խմէ՛։ Միթէ այն ծառայիցը շը-
նորհակա՞լ կ՚լինի՝ որ այն ամեն հրամաններն ա-
10 րաւ։ Այնպէս էլ դուք՝ երբոր ամեն ձեզ հրա-
մայված բաներն անէք, ասացէ՛ք թէ՝ Մենք ան-
պիտան ծառաներ ենք. նա որ պարտական էինք
անելոյ, արինք։
11 Եւ էլաւ՝ երբոր նա Երուսաղէմ էր գնում՝ եւ
ինքը Սամարիայի եւ Գալիլեացոց միջից անցանում
12 էր, Եւ երբոր մին գիւղ էր մտնում, տասն բո-
րոտ մարդիկ պատահեցին նորան որ հեռուանց
13 կանգնեցին, Ձայները բարձրացրին՝ եւ ասացին.
14 Յիսո՛ւս Վարդապետ՝ մեզ ողորմէ։ Եւ երբոր տե-
սաւ նորանց՝ ասաց նորանց. Գնացէ՛ք անձներդ
քահանաներին ցո՛յց տուէք. եւ էլաւ երբոր գնա-
15 ցին՝ շուտով սրբվեցան։ Նորանցից մինն երբոր
տեսաւ՝ թէ բժշկվեցաւ, յետ դարձաւ՝ բարձր
16 ձայնով փառք էր տալիս Աստուծոյն։ Իրեն երե-
սին վերայ ընկաւ նորան ոտներին առաջին, եւ
գոհանումէր նորանից. եւ ինքը Սամարացի էր.
17 Յիսուս պատասխան տուաւ եւ ասաց. Չէ՞ որ
տասն էին սորանք որ սրբվեցան. ապա այն ինն
18 ո՞ւր են, Որ բնաւ չ՚գտվա՛ն որ յետ դառնան՝ եւ
Աստուծոյն փառք տան. բայց միայն այս այլազ-
19 գիս։ Եւ ասաց նորան. Վե՛ր կաց գնա՛. ինչուորք
քո հաւատքդ ապրեցրուց քեզ։
20 Երբոր փարիսեցիներիցը հարցվեցաւ՝ թէ Աստու-
ծոյ արքայութիւնն ե՞րբ պիտի դայ. պատասխան

տուաւ նորանց եւ ասաց. Աստուծոյ արքայու-
21 թիւնը դրսի նշաններով չի՛ գալ, Եւ չեն ասիլ՝
թէ Ահա՛ այս տեղ է կամ այնտեղ. ինչուոր՝ ահա՛
Աստուծոյ արքայութիւնը ճիշդ ձեր ներսեւումն է։
22 Աշակերտներին էլ ասաց. Օրեր կ'գան՝ որ դուք
կ'ցանկանաք Որդոյ մարդոյ օրերիցը մինը տեսնե-
23 լոյ, եւ չէ՛ք տեսնիլ։ Եւ թէ որ ասեն ձեզ՝ Ահա՛
24 այստեղ է կամ այնտեղ՝ ետեւէն չ'գնա՛ք, Պատ-
ճառնոր՝ ինչպէս կայծակն որ փայլուէ, երկնքի
տակը դէն ելլելս լոյս է տալիս երկնքի տակովը մին-
չեւ դէս ելլիլը՝ այնպէս էլ Որդին մարդոյ իրեն օ-
25 րումը։ Բայց առաջ պէտք է՝ որ նա շատ չարչար-
26 վի եւ անարգվի այս ազգիցս։ Եւ ինչպէս որ Նոյ-
ին օրերին էլաւ՝ այնպէս էլ Որդոյ մարդոյ օրե-
27 րին կ'լինի. Ուտուէին՝ խմեւէին՝ կին էին առ-
նուէ՝ եւ մարդոյ էին գնուէ, մինչեւ այն օրն՝ որ
Նոյ մտաւ տապանը. եւ ջրհեղեղն եկաւ եւ ամե-
28 նին կորցրուց։ Այնպէս էլ՝ ինչպէս որ Ղոտին օ-
րերին էլաւ. ուտուէին, խմուէին, գնուէին,
29 ծախուէին, տնկուէին, շինուէին, Եւ այն օրն՝
որ Ղոտ Սոդոմիցը դուրս եկաւ՝ կրակ եւ ծծումբ
30 թափվեցաւ երկնքիցն ու ամենին կորցրուց։ Իսկ
այն կերպովն էլ կ'լինի այն օրն՝ որ Որդին մարդոյ
31 կ'յայտնվի։ Այն օրն ով որ կըտրի վերայ լինի եւ
իրեն բաները տան մէջը՝ թո՛ղ վէր չ'գայ, որ նո-
րանց առնէ. եւ ով որ յանդումը լինի՝ այնպէս
32 էլ թո՛ղ յետ չ'դառնայ։ Մտքներդ բերէք Ղոտ-
33 տի կինը։ Ով որ կ'կամենայ իրեն անձն ապրեցը-
նել՝ կ'կորցնէ նորան. եւ ով որ կ'կորցնէ, կապ-
34 րեցնէ նորան։ Ասումեմ ձեզ. Այն գիշերը եթէ

երկու հոգի մին մահճի մէջ լինին՝ մինը կառնվի
35 եւ միւսը կ'թողվի։ Եւ եթէ երկու հոգի մին-
տեղ աղալոյ վերայ լինին՝ մինը կառնվի եւ միւ-
սը կ'թողվի. եւ եթէ երկու հոգի յանդումը լի-
36 նին՝ մինը կառնվի եւ միւսը կ'թողվի։ Պատասխան
37 տուին՝ եւ Նոյան ասացին. Տէ՛ր՝ ո՞րտեղ։ Եւ նա
ասաց Նոյանց. Որտեղ որ մարմին կայ, արծիւնե-
րըն էլ այնտեղ կ'հաւաքվին։

ԳԼ. ԺԸ

Անիրաւ դատաւորը, փարիսեցին ու մաքսաւորը. երե-
խաներ են բերվում Քրիստոսին. հարստութեան վտան-
գը. Նոյա ձգողներին վարձքը. Քրիստոսի չարչարանքը.
Երիքովի կոյրերը։

1 Մին առակ էլ ասաց Նոյանց՝ Նոյա վերայ թէ
պէտք է Նոյանց՝ որ ամեն ժամանակ աղօթք անեն
2 եւ չ'ձանձրանա՛ն։ Ասաց. Մին դատաւոր կար մին
քաղաքի մէջ, որ Աստուածանից չէր վախենում
3 եւ մարդկանցից էլ չէր ամաչում։ Եւ մին որբեւէ-
րի էլ կար այն քաղաքումը, Նոյա մօտ էր գալիս
եւ ասում, թէ Իրաւունք արա՛ ինձ իմ հակա-
4 ռակ ոսոխից։ Եւ նա շատ ժամանակ չէր կամե-
նում. Նոյանից ետեւ իրեն մտքումն ասաց. թէեւ
Աստուածանից չեմ վախենում եւ մարդկանցից
5 չեմ ամաչում, Բայց որովհետեւ այս որբեւէրիս
աշխատացնում է ինձ՝ իրաւունք կանեմ Նոյան՝ որ
6 չ'գայ աղաչելով իսպառ ձանձրացնէ ինձ։ Եւ Տէրն
ասաց. Լսեցէ՛ք թէ անիրաւ դատաւորն ինչ էր

7 ասում։ Բայց Աստուած միթէ իրեն ծառաներին համար վրէժ չի՞ խնդրիլ, որ ցերեկ եւ գիշեր աղաղակումեն դէպի նա. եւ մինակ նորանց համար
8 երկայնամիտ կ'լինի։ Իրաւի՛ ասումեմ ձեզ՝ թէ շուտով վրէժխնդրութիւն կանէ նորանց համար. բայց Որդին մարդոյ երբոր կ'գայ՝ միթէ հաւատք կ'գտնէ՞ երկրի վերայ։

9 Մին քանի մարդկանց էլ՝ որ իրենց մտքերումը պարծենումէին՝ իբր թէ արդար են՝ եւ ուրիշներին
10 ո՛չ ինչ էին համարում՝ այս առակս ասաց. Երկու մարդ վեր էլան տաճարն որ աղօ՛թք անեն.
11 մինը փարիսեցի եւ միւսը մաքսաւոր։ Փարիսեցին ջոկ կանգնած էր եւ առանձին այս աղօթքս էր անում. Ի՛մ Աստուած, գոհանումեմ քեզանից՝ որ ես ուրիշ մարդկանց պէս չեմ՝ յափշտակողների, եւ անիրաւների, եւ շնացողների, կամ թէ
12 այս մաքսաւորներիս պէս, Այլ շաբաթը երկու անգամ պաս եմ պահում՝ եւ իմ ամեն ապրանք-
13 ներիցս տասանորդ եմ տալիս։ Եւ մաքսաւորը հեռու կանգնած էր՝ եւ իրեն աչքերն էլ չէր կամենում դէպի երկինքը բարձրացնել. բայց իրեն կուրծքը թակումէր եւ ասում. Աստուա՛ծ՝ քաւէ՛
14 ինձ մեղաւորիս։ Ասումեմ ձեզ՝ թէ Սա արդարացած գնաց իրեն տունը քանթէ նա. ինչուոր՝ ամեն ով որ իրեն անձը բարձրացնումէ՝ կ'խոնարհվի, եւ ով որ իրեն անձը խոնարհացնումէ՝ կ'բարձրանայ։

15 Երեխանե՛ր էլ էին բերում նորա մօտ՝ որ նորանց մօտենայ. աշակերտներն երբոր տեսին, ասում-
16 տումէին նորանց։ Բայց Յիսուս նորանց իրեն մօտ

կանչեց, եւ ասաց. Թո՛յլ տուէ՛ք այդ երեխանե-
ըիդ՝ որ ինձ մօտ գան, եւ մի՛ արգելէք դորանց.
ինչուսոր՝ այդպէսիներին է Աստուծոյ արքայութիւ-
17 նը։ Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ. Թէ Ով որ Աստու-
ծոյ արքայութիւնը չ'ընդունի ինչպէս երեխայ՝ նա
չի՛ մտնիլ նորա մէջ։
18 Եւ մին իշխան՝ հարցրուց նորան եւ ասաց. Բա-
ըի՛ վարդապետ՝ ի՞նչ գործեմ, որ յաւիտենական
19 կեանքը ժառանգեմ։ Յիսուս նորան ասաց. Ինչո՞ւ
ես ինձ բարի ասումեմ. ո՛չ ով բարի չ'կայ՝ բայց
20 միայն մին Աստուած։ Պատուիրանքները գիտումես
եւ. Մի՛ շնար, Մի՛ սպաներ, Մի՛ գողանար,
Մի՛ սուտ վկայեր, Պատուէ քո հայրդ, եւ մայ-
21 ըրդ։ Եւ նա ասաց. Այդ ամենք իմ երեխայու-
22 թենից պահեցի։ Յիսուս երբոր սա լսեց՝ նորան
ասաց. Մին բան էլ պակաս է քեզ. ամեն ինչ
որ ունիս, ծախէ՛ եւ աղքատներին տո՛ւր, եւ
դանձ կունենաս երկնքումը, եւ իմ ետեւէս ե՛կ։
23 Նա երբոր սա լսեց՝ տրտմեցաւ. ինչուսոր՝ շատ
24 հարուստ էր։ Յիսուս երբոր նորան տրտմած տե-
սաւ, ասաց. Ինչորանք որ ապրանք ունին՝ ի՞նչպէս
դժուարութենով կ'մտանեն Աստուծոյ արքայու-
25 թիւնը, Աւելի հեշտ է որ ուղտն ասեղի ծակով
անցանէ, քանթէ հարուստն Աստուծոյ արքայու-
26 թիւնը մտնէ։ Եւ նորանք որ լսեցին՝ ասումէին.
27 Էլ ո՞վ կարէ ապրիլ։ Եւ նա ասաց. Այն բաներ-
ը՝ որ անկարելի են մարդկանց մօտ՝ Աստուծոյ
28 մօտ կարելի են։ Եւ Պետրոս ասաց. Ահա՛ մենք
մեր ամեն բաները թողինք եւ քո ետեւէդ եկինք։
29 Եւ նա ասաց նորանց. Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ,

թէ Ո՛չ ով չ՚կայ՝ որ տները կամ ծնողները կամ
եղբարները կամ կինը կամ որդիքը թողեց՝ Աս-
30 տուծոյ արքայութեան համար. Որ շատ աւելի
չառնէ այս ժամանակուն՝ եւ այն աշխարհքուն՝
որ գալու է՝ յաւիտենական կեանքը ժառանգէ։
31 Եւ այն տասներկուսին առանձին առաւ եւ նո-
րանց ասաց. Ահա՛ վերք ենք էլլուամ Երուսաղէմ.
եւ ամեն բաներն որ մարգարէներուն ձեռովն Որդոյ
32 մարդոյ համար գրված են, կ՚կատարվին։ Ինչուոր՝
Հեթանոսներին ձեռքը կ՚մատնվի եւ ծաղր կ՚լինի.
33 Եւ կ՚ծեծեն եւ կ՚սպանեն նորան. եւ երեք օրուամբ
34 յարութիւն կառնէ։ Եւ նորանք ո՛չ ինչ չիմացան
այն բաներէնցը՝ բայց խօսքը ծածկված էր նորանցից
եւ ասած բաները չէին գիտուամ։
35 Եւ երբոր նա Երիքովին մօտենուամէր, մին կոյր
36 ճանապարհի վերայ նստած էր՝ մուրացկան։ Երբոր
ժողովրդի անցանելը լսեց, հարցնուամէր՝ թէ Նա
37 ի՞նչ է։ Եւ պատմեցին նորան՝ թէ Յիսուս Նազո-
38 բեցին է անցանուամ։ Աղաղակեց եւ ասաց. Յիսուս
39 որդի Դաւթի՝ ինձ ողորմեա՛։ Եւ նորանք՝ որ առ-
ջաջ էին գնուամ, սաստուամէին նորան՝ որ լուռ
կենայ. եւ նա էլ աւելի աղաղակուամէր. Որդի՛
40 Դաւթի՝ ինձ ողորմեա՛։ Յիսուս կանգնեց եւ հր-
ամայեց՝ որ նորան իրեն մօտ բերին. եւ երբոր ի-
41 րեն մօտ եկաւ՝ հարցրուց նորան եւ ասաց։ Ի՞նչ
ես ուզուամ գուս որ անեմ քեզ. եւ նա ասաց.
42 Տէ՛ր՝ որ իմ աչքերս բացվին եւ տեսնեմ։ Եւ Յի-
սուս ասաց նորան. Ելա՛, քո հաւատքդ ապրեց-
43 բուց քեզ։ Եւ շուտով տեսաւ, եւ նորա ետե-
ւէն գնուամէր՝ եւ Աստուծոյն փառաւորուամ. եւ

ամեն ժողովուրդն՝ որ տեսաւ՝ օրհնութիւն էր տա-
ւիս Աստուծոյն։

ԳԼ. ԺԹ

Զաքէոս. մեռոնների առակը. Քրիստոսի Երուսաղէմ մտա-
նելը, մարգարէութիւնն ու տաճարը մաքրելը։

1 Եւ մտաւ Երիքովի միջովն անցանում էր (2) Եւ
ահա՛ մին մարդ՝ անունը Զաքէոս կոչված. եւ նա
մաքսաւորների գլխաւորն էր, եւ ինքն էր հա-
3 րուստ. Եւ ուզում էր որ տեսնէ՝ թէ ո՞վ է Յի-
սուսը, եւ մարդկանց բազմութեան պատճառովը
չէր կարողանում. ինչուորովհետեւ կարճ էր։
4 Եւ առաջ վազեց ու վեր էլաւ մին ժանտաթզի
ծառ՝ որ տեսնէ նորան. ինչուորովհետեւ Յիսուս իսկ այն-
5 տեղովը պէտք է անցնէ։ Երբոր այնտեղն եկաւ՝
Յիսուս վեր նայեց եւ նորան ասաց. Զաքէ՛ շուտ
արա՛ այդ տեղիցդ վե՛ր եկ, ինչուորովհետեւ՝ պէտք է ինձ՝
6 որ այսօր քո տանդ վեր գամ։ Նա փութալով վեր
7 եկաւ եւ ուրախութենով ընդունեց նորան։ Ամեն-
քըն երբոր տեսին, տրտնջում էին եւ ասում. թէ,
Մեղաւոր մարդոյ մօտ մտաւ հանդիսաւորելոյ
8 համար։ Զաքէոսն եկաւ կանգնեց եւ Տէրին ա-
սաց. Տէ՛ր՝ ահա՛ իմ ապրանքներիս կէսն աղքատ-
ներին կ'տամ. եւ եթէ մինը զրկեցի՝ չորս տակ կը
9 վճարեմ։ Եւ Յիսուս նորան ասաց. Այս օր փրկու-
թիւն էլա՛ւ այս տանս. ինչուորովհետեւ՝ սա էլ Ա-
10 բրահամու որդի է. Պատճառնոր՝ Որդին մարդոյ ե-
կաւ, որ մնան գայ եւ ապրեցնէ կորածին։
11 Եւ դեռ որ նորանք այս բանս լսում էին՝ մին ա-

ռակ աւելացրուց եւ ասաց, իրեն Երուսաղէմին մօտենալոյ համար, եւ նորանց կարծելոյ համար՝ թէ Աստուծոյ արքայութիւնը շուտով պիտի յայտ-
12 նըվի. Ասաց. Մին մեծազգի մարդ դնաց հեռու աշ-խարհք, որ թագաւորութիւն առնէ իրեն համար
13 եւ յետ դառնայ, Եւ իրեն ծառաներին կանչեց, տասը մնաս տուաւ նորանց, եւ ասաց նորանց.
14 Այդ բանացրէ՛ք մինչեւ որ գամ։ Եւ նորա քա-ղաքացիները, նորան ատումէին. նորան ետեւէն պատգամաւորներ ուղարկեցին եւ ասացին. թէ,
15 Չենք ուզում որ դա թագաւորէ մեզ վերայ։ Եւ էլաւ՝ որ նա թագաւորութիւնն առաւ՝ յետ դարձաւ. եւ այն ծառաներին՝ որ արծաթը նորանց էր տուել, կանչեց, որ գիտենայ, թէ ով ի՞նչ
16 շահվեցաւ։ Առաջինն եկաւ եւ ասաց. Տէ՛ր՝ քո
17 մնասդ տասը մնաս արաւ։ Եւ նորան ասաց. Աղ-նիւ եւ բարի ծառայ՝ որովհետեւ այդ քիչ բա-նումդ հաւատարիմ էլար՝ թո՛ղ տասը քաղաքի
18 վերայ իշխանութիւն ունենաս։ Երկրորդն եկաւ՝
19 եւ ասաց. Քո մնասդ հինգ մնաս արաւ։ Նորան էլ ասաց. թո՛ղ դու էլ հինգ քաղաքի վերայ լինիս։
20 Միւսն էլ եկաւ եւ ասաց. Տէ՛ր ահա՝ քո մնասդ՝
21 որ վարշամակի մէջ պատած պահումէի. Վախե-նումէի քեզանից. ինչուոր՝ դու մին քարասիրտ մարդ ես. վեր ես առնում նա՝ որ չ'դրիր՝ եւ հըն-
22 ձումես նա՝ որ չ'սերմանեցիր։ Եւ ասաց նորան. Քո բերանիցդ քեզ կ'դատեմ, ա՛նհաւատ ծառայ. դու գիտումէիր՝ որ ես մին քարասիրտ մարդ եմ, վեր եմ առնում նա՝ որ չ'դրի, եւ հնձումեմ՝ որ
23 տեղ որ չ'սերմեցի. Էլ ինչո՞ւ իմ արծաթս առակ

փոխողներին չ՚տուիր, որ ես գայի շահով յետ առ-
24 նէի։ Եւ ծառաներին ասաց. Առէ՛ք դորանից այն
մնասը, եւ տարէք տուէ՛ք նորան՝ որ տասը մնասն
25 ունի։ Եւ նորան ասացին. Տէ՛ր. տասը մնաս ու-
26 նի։ Ասումեմ ձեզ, թէ, Ամենին որ ունի, կը
տվվի. եւ նա որ չունի, նորանից նա էլ, որ ունի,
27 վեր կառնվի։ Բայց այն իմ թշնամիներիս՝ որ չէին
ուզում, որ ես նորանց վերայ թագաւորեմ, այս-
28 տեղ բերէ՛ք եւ սպանեցէ՛ք իմ առաջիս. Եւ երբ
որ սա ասաց, առաջ գնաց, որ վեր ելլէ Երու-
սաղէմ։

29 Եւ էլաւ երբոր Բեթփագէին եւ Բեթանեային
մօտեցաւ այն սարին մօտ՝ որ Զիթենեաց սար է
կոչվում՝ իրեն աշակերտներիցն երկուսը ուղարկեց
30 եւ ասաց. Գնացէ՛ք դուք ալ այդ գիւղդ, որ մեր
դիմացն է. եւ երբոր մտնէք նորա մէջ՝ մին աւա-
նակ կ՚գտնէք կապված, որ նորա վերայ բնաւ մին
ժամանակ մարդ չ՚նստ՚ց. Նորան արձակեցէ՛ք եւ
31 բերէ՛ք։ Եւ թէ որ մինը հարցնէ ձեզ՝ թէ ինչո՞ւ
էք արձակում՝ նորան այսպէս ասացէ՛ք՝ թէ Տէրին
32 պետք է սա։ Երբոր գնացին նորանք որ ուղարկվե-
ցան, այնպէս գտին ինչպէս որ նորանց ասաց, ա-
33 ւանակը կանգնած էր։ Եւ երբոր աւանակն ար-
ձակումէին՝ նորա տէրերն ասացին նորանց. Ին-
34 չո՞ւ էք արձակում այդ աւանակդ։ Եւ նորանք ա-
35 սացին. Տէրին պէտք է սա։ Եւ նորան բերին Յի-
սուսի մօտ. եւ շորեր ձգեցին նորա վերայ, եւ Յի-
36 սուսին հեծացրին։ Եւ դեռ որ գնումէր՝ իրենց շո-
37 բերը փռումէին ճանապարհին վերայ։ Եւ երբոր մօ-
տեցաւ որ Զիթենեաց սարիցը դէպի ցածը վէր

գնայ՝ աշակերտներին ամեն բազմութիւնը ուրա-
խութենով սկսեց օրհնութիւն ասել Աստուծոյն
բարձր ձայնով՝ այն ամեն էլած զօրութիւններին
38 համար որ տեսել էին. Եւ ասուէին. Օրհնեալ
է դա՝ որ գալիս է Թագաւոր Տէրի անունովը.
խաղաղութիւն երկնքումը եւ փառք 'ի բարձունս։
39 Եւ փարիսեցիներիցը մին քանիսն, որ ժողովուրդ-
ներին մէջ էին, նորան ասացին. Վա՛րդապետ՝
40 սաստէ քո աշակերտներիդ։ Պատասխան տուաւ
եւ ասաց՝ Ասումեմ ձեզ՝ որ եթէ սորանք էլ լուռ
կենան՝ այդ քարերդ կաղաղակեն։
41 Եւ երբոր մօտեցաւ, տեսաւ քաղաքին՝ եւ լաց
42 էլաւ նորա վերայ եւ ասաց. Եթէ դո՞ւնեա՛ այս օ-
րըս գիտենայի՛ր քո խաղաղութիւնդ. բայց հիմիկ
43 ծածկվեցաւ քո երեսիցդ։ Ինչուոր՝ օրեր կ'գան
քեզ վերայ, եւ քո թշնամիներդ քո չորս կողմդ
պատնէշ կ'պատեն եւ քեզ կ'պաշարեն եւ
44 ամեն կողմից քեզ կ'նեղացնեն. Եւ հիմնայա-
տակ կանեն քեզ եւ քո որդիքդ էլ քո միջումդ.
եւ բնաւ քար քարի վերայ չեն թողել քո միջու-
մըդ. ինչուոր՝ չ'ճանաչեցիր Աստուծոյ քեզ տես
գալոյ ժամանակը։
45 Եւ մտաւ տաճարն ու սկսեց դուրս հանել ա-
ղաւնի ծախողներին եւ գնողներին, եւ սատակ փո-
46 խողների տախտակները ցրվեց, Եւ նորանց ասաց.
Գրված է՝ թէ իմ տունս աղօթքի տուն պիտի լի-
նի, եւ դուք դորան աւազակների բոյն արիք։
47 Եւ ամեն օր սովորցնումէր նորանց տաճարին մէջ.
բայց քահանայապետներն ու կարդացողները եւ
ժողովրդի գլխաւորները խնդրումէին, որ կորցնեն

48 նորան, Եւ չէին գտնում՝ թէ ի՛նչ անեն. պատ-
ճառնոր՝ բոլոր ժողովուրդը նորանից կախված էր
որ նորա խօսքն լսէ։

ԳԼ. Ի

Քրիստոս պատասխան է տալիս իր իշխանութեանը համար.
այգոյ առակը. կայսրին հարկ տալ. մեռելոց յարու-
թիւն. Քրիստոս ի՞նչպէս է Դաւթի որդի. զգուշա-
նալ փարիսեցիներից։

1 Եւ էլաւ որ այն օրերից մնում դեռ քանի որ
տաճարումը սովորցնում էր՝ ժողովրդին եւ աւետարա-
նում, քահանայապետներն ու կարդացողները ծե-
2 ռերին հետ վերայ հասին, Եւ նորան ասացին. Ա-
սա՛ մեզ, դու ի՞նչ իշխանութենով ես անում
դա, կամ ո՞վ է նա, որ այդ իշխանութիւնդ
3 տուաւ քեզ։ Պատասխան տուաւ եւ ասաց նո-
րանց. Ես էլ ձեզանից մին բան կ'հարցնեմ, եւ
4 ասացէ՛ք ինձ։ Յոհաննէսի մկրտութիւնն երկնքի՞ց
5 էր, թէ մարդկանցից։ Եւ նորանք իրենց միջումը
6 միտք արին եւ ասացին. Թէ որ ասենք, Երկնքի-
ցը. կասէ. Ապա ինչո՞ւ չ'հաւատացի՛ք նորան.
եւ թէ որ ասենք՝ Մարդկանցիցը, ամեն ժողովուր-
դը մեզ քարկոծ կանեն. ինչուոր՝ իրենց մտքումը
հաստատ դրել են Յոհաննէսին համար՝ թէ մար-
7 գարէ է։ Եւ պատասխան տուին՝ չ'գիտել, թէ որ
8 տեղից է։ Եւ Յիսուս նորանց ասաց. Ես էլ չեմ
ասիլ ձեզ՝ թէ ի՛նչ իշխանութենով եմ անում սա։
9 Ապա սկսեց այս առակս ասել ժողովրդին. Մին
մարդ այգի տնկեց, եւ մշակներին տուաւ նորան,

10 եւ ինքը ճանապարհ գնաց շատ ժամանակ։ Եւ
ժամանակն որ եկաւ՝ մին ծառայ ուղարկեց մշակ-
ներին մօտ, որ այգոյ պտղից իրեն տան. եւ մշ-
շակները ծեծեցին նորան եւ դատարկ յետ արձա-
11 կեցին։ Եւ նորա վերայ մին ուրիշ ծառայ էլ ու-
ղարկեց. եւ նորան էլ ծեծեցին, թուքումուր
12 տուին եւ դատարկ յետ ուղարկեցին։ Եւ նորա
վերայ երրորդին էլ ուղարկեց. նորանք նորան էլ
13 խոցեցին եւ դուրս հանեցին։ Այգոյ տէրն ասաց.
Ի՞նչ անեմ. իմ սիրելի որդիս կուղարկեմ՝ լինի
14 թէ սորանից ամաչեն։ Մշակներն երբոր նորան
տեսին՝ իրար հետ խորհուրդ արին եւ ասացի՛ն.
Սա՛ է ժառանգը. սպանե՛նք սորան. որ ժառան-
15 գութիւնը մեզ լինի։ Եւ այգուցը դուրս հանե-
ցին նորան եւ սպանեցին. ապա այգոյ տէրն ի՞նչ
16 պիտի անէ նորանց։ Չէ՞ որ կ'գայ եւ այն մշակ-
ները կ'կորցնէ եւ այգին ուրիշներին կ'տայ. երբ-
17 որ սա լսեցին՝ ասացին. Փա՛ւ լիցի։ Եւ նա մտիկ
տուաւ նորանց եւ ասաց. Ապա ի՞նչ է նա որ
գրված է՝ թէ, Այն քարն՝ որ շինողներն անար-
18 գեցին՝ նա էլաւ անկիւնի գլուխ։ Ամեն՝ ով որ
այս քարիս վերայ ընկնի՝ կ'փշրվի՝ եւ ում վերայ
19 որ նա ընկնի՝ կ'ջարդէ նորան։ Եւ կարդացողներն
ու քահանայապետները իսկ այն ժամումն ուզում
էին, որ ձեռք ձգեն նորա վերայ, եւ ժողովրդիցը
վախեցան. ինչուորդ գիտացին որ՝ իրենց համար
ասաց այն առակը։

20 Եւ ապա սպասեցին եւ նենգաւոր մարդիկ ու-
ղարկեցին՝ որ կեղծաւորութենով իրենց անձներն
արդար երեւացրին. որ խօսքով բռնեն նորան՝ որ

մատնեն նորան դատաւորի տէրութեանն ու իշ-
21 խանութեանը։ Նորան հարցրին եւ ասացին.
Վա՛րդապետ՝ գիտուումենք, որ շիտակ ես խօսում
եւ սովորցնում, եւ երեսպաշտութիւն չես անում.
բայց ճշմարտութենով Աստուծոյ ճանապարհը սո-
22 վորցնում ես։ Արժա՞ն է մեզ՝ որ կայսերին հարկ
23 տանք, թէ չէ՛։ Եւ նորանց չարութիւնը տեսնե-
24 լով՝ ասաց նորանց. Ինչո՞ւ էք փորձում ինձ. Ցո՛յց
տուէք ինձ այն դահեկան. եւ նորանք ցոյց տուին.
եւ ասաց. Ո՞ւմ պատկերն ու գիրն ունի. պա-
25 տասխան տուին եւ ասացին. Կայսերին։ Եւ նա
ասաց նորանց. Ուրեմն գնացէ՛ք կայսերինը կայսե-
26 րին տուէ՛ք, եւ Աստուծոյնն Աստուծոյ։ Եւ չը
կարացին խօսքերով բռնել նորան ժողովրդի առաջին.
եւ նորա պատասխանին վերայ զարմացան
եւ լուռ կացան,
27 Սադուկեցիներից՝ որ հակառակումէին թէ յա-
րութիւն չ'կայ, մին քանիսը մօտ եկին եւ նորան
28 հարցրին. Եւ ասացին. Վա՛րդապետ. Մովսէսը
գրեց մեզ. Թէ որ մինի եղբայրը մեռնի, որ կին
ունենայ՝ եւ անորդի լինի, որ նորան եղբայրն այն
կինն առնէ, եւ իրեն եղբօր համար զաւակ վեր-
29 կացնէ։ Ապա՝ եօթն եղբարք կային՝ եւ առաջինը
30 կին առաւ եւ առանց զաւակի մեռաւ։ Երկրորդն
էլ նորան առաւ, եւ նա էլ առանց զաւակի մե-
31 ռաւ։ Երրորդն էլ նորան առաւ. այնպէս այն
32 եօթն էլ, եւ որդի չ'թողին։ Եւ ամենքն էլ՝ այն
33 կինն էլ մեռաւ։ Ապա յարութեան ժամանակին
նորանցից որի՞ն պիտի լինի կին. ինչուոր՝ այն եօ-
34 թը՝ն էլ կին առին նորան։ Յիսուս պատասխան

տուաւ նորանց եւ ասաց. Այս աշխարհքիս որ-
35 դիքը են կին առնում եւ մարդոյ գնում։ Բայց
նորանք որ արժանի լինին այն աշխարհքին հասնել-
լոյ եւ մեռելների միջիցը յարութիւն առնելոյ,
36 ո՛չ կին կառնեն եւ ո՛չ մարդոյ կ'գնան, Պատ-
ճառնոր՝ էլ չեն կարող մեռնիլ. ինչուոր՝ հրեշ-
տակներին հաւասար են եւ Աստուծոյ որդիք, նո-
37 րահամար որ յարութեան որդիք են։ Բայց դորա-
համար թէ մեռելներն յարութիւն կառնեն՝ Մո-
սէսն էլ մարդարէացաւ մորենոյն մօտ՝ ինչպէս որ
Տէրին համար ասուէ՝ Աստուած Աբրահամու եւ
38 Աստուած Սահակայ եւ Աստուած Յակոբայ։ Եւ
Աստուած մեռելներին չէ՝ բայց կենդանիներին.
39 ինչուոր՝ ամենքը կենդանի են նորան։ Կարդացող-
ներիցը մին քանիքը պատասխան տուին նորան եւ
40 ասացին. Վա՛րդապետ՝ լաւ ասացիր. Եւ բնաւ
մինն էլ չէր համարձակվում՝ որ նորանից մին բան
հարցնէ։

41 Եւ նորանց էլ ասաց. Ի՞նչպէս են ասում Քրիս-
42 տոսի համար՝ թէ Դաւթի որդին է։ Եւ Դաւիթ
ինքն Սաղմոս գրքումն ասուէ. Տէրն իմ Տէրին
43 ասաց՝ թէ Իմ աջ կողմն նստէ, Մինչեւ որ քո
44 թշնամիներդ քո ոտացդ կոխելիք գնեմ։ Ապա՝
թէ որ Դաւիթ Տէր է կոչում նորան, ի՞նչպէս նո-
րա որդին կ'լինի։

45 Եւ ամեն ժողովրդի առաջին որ լսում էին՝ ասաց
46 աշակերտներին. Զգո՛յշ կացէք կարդացողներից՝
որ լայն պատմուճաններով կամենում են մեն գալ,
եւ սիրում են բաց տեղերանքումը բարեւ առնելը,
եւ ժողովարաններին մէջ առաջին աթոռները՝ եւ

47 ընթրիքներումը վերեւի տեղերը. Որ որբեւէրիների տներն ուտումեն, եւ պատճառներով երկար աղօթք են անում. նորանք աւելի դատապարտութիւն կընդունին։

ԳԼ. ԻԱ.

Որբեւայրի կնկան երկու լուման. Երուսաղէմի կործանումն ու Տէրին գալուստը։

1 Եւ մտիկ տուաւ, տեսաւ հարուստներին՝ որ իրենց տուրքը գանձանակն էին ձգում։ Մին որբեւէրի աղքատ կին էլ տեսաւ՝ որ երկու լոմայ ձըգեց այնտեղ. Եւ ասաց. Ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ թէ այն աղքատ որբեւէրին ամենից աւելի ձգեց. 4 Ինչուրը՝ նորանք ամենքն իրենց աւելացածներից ձգեցին Աստուծոյ ընծաներին մէջ, բայց նա իրեն կարօտութենից իրեն բոլոր կենաց ապրուստն՝ որ ունէր՝ ձգեց։

5 Եւ երբոր մին քանի մարդ ասումէին տաճարին համար՝ թէ, Գեղեցիկ քարերով եւ աշտարակներով զարդարված է, նա ասաց. Այդ ամենը որ տեսնումէք՝ օրեր կ'գան՝ որ այդտեղ քար քարի 7 վերայ չի' թողվիլ՝ որ չ'քանդվի։ Հարցրին նորան եւ ասացին. Վա՛րդապետ՝ դա ե՞րբ կ'լինի, եւ 8 ի՞նչ է նշանն՝ երբոր այդ պիտի լինի։ Եւ նա ասաց. Զգո՛յշ կացէք՝ որ չ'խաբվիք. ինչուրը՝ շատ մարդիկ կ'գան իմ անունովս եւ կասեն՝ թէ, Ես եմ. եւ ժամանակը մօտեցաւ. նորանց ետեւէն 9 մի՛ գնաք։ Եւ երբոր կռիւներ եւ խռովութիւն-

ներ կ'լսէք՝ մի՛ շփոթուիք. ինչուոր՝ պէտք է, որ
առաջ նա լինի, բայց դեռ շուտով վերջը չէ՛։
10 Այն ժամանակը նորանց ասաց. Ազգ ազգի վերայ
վեր կ'կենայ եւ թագաւորութիւն թագաւորու-
11 թեան վերայ։ Եւ մեծամեծ դեռնաշարժութիւն-
ներ՝ եւ տեղ տեղ սովեր եւ սատակիչ մահեր. եւ
երկնքիցն ահաւոր բաներ եւ մեծամեծ նշաններ կը
12 լինին։ Բայց այս բաներէցս առաջ իրենց ձեռները
ձեզ վերայ կ'ձգեն եւ կ'հալածեն. ժողովարաննե-
րի եւ բանտերի մէջ կ'մատնեն, եւ կ'տանեն դա-
տաւորներու եւ թագաւորներու առաջին իմ անու-
13 նիս համար։ Եւ նա կ'լինի ձեզ վկայութեան հա-
14 մար։ Ուրեմն ձեր սրտի մէջ դրէ՛ք՝ որ առաջուց
15 միտք չանէք պատասխան տալոյ համար։ Ինչուոր՝
ես բերան եւ իմաստութիւն կ'տամ ձեզ. որ ձեր
ամեն հակառակողները չեն կարենալ դէմ կենալ
16 կամ պատասխան տալ նորան։ Կ'մատնուիք ծնող-
ներէց եւ եղբարներէց եւ ազգականներէց եւ բա-
17 րեկամներէց էլ. եւ ձեզանէց կ'սպանեն։ Եւ ամե-
18 նին ատելի կ'լինիք իմ անունիս համար։ Բայց ձեր
19 գլխէցը մին մազ չի՛ կորչիլ։ Եւ ձեր համբերու-
թենովը ձեր հոգին կ'շահէք։
20 Բայց երբոր կ'տեսնէք թէ Երուսաղէմը չորս կող-
մովը պատած է զօրքերով՝ այն ժամանակը գիտա-
21 ցէ՛ք թէ նորա քանդուիլը մօտիկ է։ Այն ժամա-
նակը նորանք՝ որ Հրէաստանումն են՝ թո՛ղ սարե-
րը փախչին, եւ նորանք՝ որ նորան մէջ են՝ թո՛ղ
դուրս քաշուին, եւ նորանք՝ որ նորա գաւառնե-
22 րումն են՝ թո՛ղ չ'մտնեն նորան մէջ։ Ինչուոր՝ այն
օրերը վրէժ խնդրելոյ օրերն են՝ որ ամեն գրուածնե-

23 բը կատարվին։ Բայց այն օրերումը վա՛յ կ'լինի յղ-
ացածներին եւ ծիծաւորներին. ինչուոր՝ մեծ
նեղութիւն կ'լինի երկրիս վերայ, եւ Աստուծոյ
24 բարկութիւնն այն ժողովրդին վերայ։ Եւ սրի բե-
բան կընկնին, եւ ամեն հեթանոսներին մէջ գերի
կ'տանվին. եւ Երուսաղէմը հեթանոսներիցը կոխ-
25 ված կ'լինի՝ մինչեւ որ հեթանոսներին ժամանակ-
ները կատարվին։ Եւ նշաններ կ'լինին, արեգա-
կու�ու լուսնումը եւ աստեղներումը, եւ երկ-
րումս հեթանոսների սասատիկ ահ եւ վախ ինչպէս
26 ծովի եւ խռովութեան ահաւոր ձայներիցը։ Որով-
հետեւ մարդկանց հոգիքը դուրս կ'գան վախի հա-
մար եւ այն բաներին մտիկ տալոյ համար՝ որ բո-
լոր աշխարհքի վերայ պիտի գան. ինչուոր՝ երկնս-
27 քի զօրութիւնները կ'շարժվին։ Եւ այն ժամանա-
կը կ'տեսնեն Որդին մարդոյ ամպերի վերայ եկած
28 զօրութենով եւ շատ փառքով։ Եւ երբոր այս բա-
ներս կ'սկսեն լինել՝ վե՛ր առէք եւ բարձրացրէ՛ք
ձեր գլխներդ. ինչուոր՝ ձեր փրկութիւնը մօտ է։
29 Եւ Նորանց մին առակ ասաց. Տեսէ՛ք թզի ծա-
30 ռն ու ամեն ծառերը. Երբոր իրենց պտուղն ե-
բեւացնումեն՝ տեսնումէք եւ նորանցից ճանաչումէ-
31 էք, թէ ամառը մօտ է։ Այնպէս եւ դուք՝ երբոր
այս ամեն բաներս էլած տեսնէք՝ գիտացէ՛ք, որ
32 Աստուծոյ արքայութիւնը մօտ է։ Ճշմարիտն ա-
սումեմ՝ ձեզ՝ թէ Այս ազգս չի՛ անցանել, մինչեւ
33 որ՝ այս ամեն բաներս լինին։ Երկինքն եւ երկիրս
34 կանցանեն եւ իմ խօսքերս չեն անցանել։ Զգո՛յշ
կացէք անձներիդ՝ որ ձեր սրտերը չ'ծանրանան շա-
տակերութենով եւ արբեցութենով եւ աշխարհա-

կան հոգեւորով, եւ այն օրը յանկարծ հասնէ ձեզ
35 վերայ. Ինչուորդ՝ որոգայթի պէս կ'հասնէ այն ա-
մենին վերայ՝ որ բոլոր երկրին երեսին վերայ բնակ-
36 ված են։ Ուրեմն արթո՛ւն կացէք, ամեն ժամա-
նակ աղո՛թք արէք, որ արժանի լինիք ազատվիլ
այն ամեն բաներից՝ որ պիտի լինին, եւ կանգնիլ
Որդոյ մարդոյ առաջին։

37 Եւ ցերեկը տաճարումը սովորցնումէր եւ գիշեր-
ները դուրս գալիս եւ կենում այն սարումն՝ որ Ձի-
38 թենեաց էր կոչվում։ Եւ ամեն ժողովուրդն առա-
ւօտանց շուտով գնումէր տաճարը նորա մօտ՝ որ
նորանից բան լսէ։

ԳԼ. ԻԲ

Մատնիչ Յուդան. պասէքն ու ընթրիքը. աշակերտաց վառասիրութիւնը. Քրիստոսի չարչարանքը պարտէզին մէջ եւ Կայիափայի մօտ. Պետրոսին ուրանալը։

1 Բաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ՝ որ Պասքա էր
2 կոչվում։ Եւ քահանայապետներն ու կարդացողնե-
րը խնդրումէին՝ թէ ինչպէս սպանեն նորան. բայց
ժողովրդից վախենումէին։

3 Ապա սատանան մտաւ Իսկարիոտացի ասած Յու-
4 դային մէջ՝ որ տասներկուսի թուից էր։ Նա գը-
նաց քահանայապետներին ու կարդացողներին եւ
ժողովրդի իշխաններին հետ խօսք կապեց՝ որ նորան
5 մատնէ նորանց։ Եւ նորանք ուրախացան եւ խոս-
6 տացան՝ որ արծաթ տան նորան։ Եւ նա խօսք
տուաւ եւ յարմար ժամանակ էր ուզում՝ որ նո-

բան ամբոխիցը հեռու գտած մատնէ նորանց։
7 Բաղարջակերաց օրն եկաւ՝ որ օրէնք էր պասէքը
8 նորանում մորթել։ Եւ Պետրոսին եւ Յոհաննէսին
ուղարկեց եւ ասաց. Գնացէք պասէքը պատրաս-
9 տեցէք մեզ համար որ ուտենք։ Եւ նորանք ասա-
ցին. Ի՞նչ տեղ ես կամենում՝ որ պատրաստենք։
10 Եւ նորանց ասաց. Ահա՛ երբոր քաղաքը կ'մտնէք՝
մին մարդ կ'պատահի ձեզ ջրի կուժը վերկալած.
նորան ետեւէն գնացէ՛ք այն տունն՝ որ նա կ'մըտ-
11 նէ. Եւ այն տան տիրոջն ասացէ՛ք. Վարդապետն
ասում է քեզ՝ թէ Ո՞ւր է իմ վերգալոյ տեղն՝ որ
նորանում պասէքն ուտեմ իմ աշակերտներիս
12 հետ։ Եւ նա մին մեծ զարդարված վերնատուն
13 ցոյց կ'տայ ձեզ, եւ այնտեղ պատրաստեցէ՛ք։ Եւ
գնացին այնպէս գտին՝ ինչպէս որ ասաց նորանց.
եւ պասէքը պատրաստեցին։
14 Եւ ժամն որ եկաւ՝ սեղան նստեց. եւ տասներկու
15 առաքեալներն էլ նորա հետ։ Եւ նորանց ասաց.
Ցանկանալով ցանկացայ՝ որ այս պասէքս ձեզ հետ
16 ուտեմ՝ իմ չարչարվելուցս առաջ։ Բայց ասում եմ
ձեզ՝ թէ սորանից էլ չեմ ուտիլ՝ մինչեւ որ՝ կա-
17 տարվի Աստուծոյ արքայութենումը։ Եւ բաժակն
առաւ՝ գոհացաւ եւ ասաց. Առէ՛ք դորան եւ ձեր
18 միջումը բաժանեցէ՛ք։ Ասում եմ ձեզ՝ թէ, Սորա-
նից ետեւ որթի բերքիցը չեմ խմիլ՝ մինչեւ որ՝ Աս-
տուծոյ արքայութիւնը գայ։
19 Եւ հաց առաւ, գոհացաւ, կտրեց եւ նորանց
տուաւ եւ ասաց. Սա՛ է իմ մարմինս՝ որ շատե-
րին համար տվվում է. սա արէ՛ք իմ յիշատակիս
20 համար։ Այնպէս էլ ընթրիքիցն ետեւ բաժակն

առաւ, եւ ասաց. Այս բաժակս նոր ուխտ եւ պայման է իմ արիւնովս՝ որ ձեզ համար թափվումէ։

21 Բայց ահա՛ իմ մատնողիս ձեռքն ինձ հետ այս
22 սեղանումն է։ Եւ Որդին մարդոյ կ՚գնայ ինչպէս որ սահմանված է. բայց վա՛յ այն մարդոյն՝ որ նո-
23 րա ձեռովը կ՚մատնվի։ Եւ նորանք սկսեցին հարցընել իրենց մէջին՝ թէ իրենցից ո՞վ է նա՝ որ պիտի այն բանը գործէ։

24 Նորանց միջումը հակառակութիւն էլ էլաւ՝ թէ
25 իրենցից ո՞վ պիտի մեծ համարվի։ Եւ նա ասաց նորանց. Ազգերին թագաւորները տիրապետումեն նորանց վերայ, եւ նորանք՝ որ իշխանութիւն են
26 անում նորանց վերայ՝ բարերար են կոչվում։ Բայց դուք այնպէս չէ՛. այլ ով որ ձեր միջումը մեծ է՝ թո՛ղ փոքրի պէս լինի, եւ առաջնորդը ծառայի
27 պէս։ Ո՞վ է մեծ, սեղան նստողը՝ թէ ծառան. չէ՞ որ սեղան նստողը բայց ես՝ ձեր միջումը ծա-
28 ռայի պէս եմ։ Եւ դուք էք, որ միշտ ինձ հետ
29 էիք իմ փորձութիւններումս։ Եւ ես հաստատ խոստանումեմ ձեզ արքայութիւնը՝ ինչպէս որ
30 Հայրն էլ ինձ հաստատ խոստացաւ. Որ ուտէք եւ խմէք իմ սեղանիս վերայ իմ արքայութենումս, եւ տաներկու աթոռի վերայ նստիք՝ Իսրայէլի տաներկու ցեղին դատաստան անելոյ համար։

31 Եւ Տէրն ասաց. Սի՛մոն Սի՛մոն. ահա՛ սատա-
32 նան ուզեց՝ որ ձեզ խախալէ ցորենի պէս. Բայց ես աղաչեցի քեզ համար՝ որ քո հաւատքդ չ՚պակասի. եւ դու մին ժամանակ դառնաս եւ քո
33 եղբարներդ հաստատես։ Եւ նա ասաց նորան. Տէ՛ր.

ես պատրաստ եմ՝ որ քեզ հետ իսկ բանտի եւ
34 մահի մէջ էլ գնամ։ Եւ նա ասաց Նորան. Ա-
սումեմ քեզ Պետրէ՛, որ այսօր դեռ հաւը չ'խօ-
սած, դու երեք անգամ կուրանաս չ'գիտես ինձ։
35 Եւ Նորանց ասաց. Երբոր ուղարկեցի ձեզ ա-
ռանց քսակի, եւ պարկի եւ կօշիկների՝ միթէ կա-
36 րօտացա՞ք մին բանի։ Եւ Նորանք ասացին. Բնաւ
մին բանի էլ ոչ. ապա ասաց. բայց հիմիկ ով որ
քսակ ունի, թո՛ղ վեր առնէ, այնպէս էլ պարկը,
եւ ով որ չունի՝ թո՛ղ իրեն շորերը ծախէ եւ ի-
37 րեն համար սուր գնէ։ Բայց ասումեմ ձեզ, թէ
սա էլ որ գրված է, պէտք է կատարվի ինձանում՝
թէ, Անօրէնների հետ համարվեցաւ. պատճառն-
որ՝ ինչ որ ինձ համար ասված է՝ գլուխ է եկած։
38 Եւ Նորանք ասացին. Տէ՛ր՝ ահա՛ այստեղ երկու
սուր կայ. եւ նա ասաց Նորանց. Բաւական են։
39 Եւ դուրս էլաւ իրեն սովորութեան պէս գնաց
Զիթենեաց սարը՝ աշակերտներն էլ Նորա ետեւէն
40 գնացին։ Երբոր այնտեղը հասաւ՝ Նորանց ասաց.
41 Աղօ՛թք արէք՝ որ փորձութեան մէջ չ'մտնէք։ Եւ
ինքը Նորանցից հեռացաւ մին քար ձգելոյ չափով
42 ծունր դրաւ՝ աղօթք էր անում. Եւ ասում. Հա՛յր
եթէ կամենում ես՝ այս բաժակս անցուցրո՛ւ ինձա-
նից. միայն թէ՝ ո՛չ իմ կամքս՝ բայց քո ֆամդ լի-
43 նի։ Եւ հրեշտակ երեւեցաւ Նորան երկնքիցը, եւ
զօրացնումէր Նորան, եւ մեռնելոյ չափ խռովու-
թեան մէջ էր, եւ աւելի ջանքով աղօթք էր ա-
44 նում։ Եւ քրտունքը վազումէր Նորանից, ինչպէս
արիւնի կաթիլք՝ որ կլոր կլոր երկրի վերայ էին
թափվում։

45 Եւ աղօթքեցը վե՛րկացաւ՝ եկաւ աշակերտներին մօտ, եւ նորանց քնի մէջ գտաւ տրտմութեան
46 պատճառովը. Եւ նորանց ասաց. Ինչո՞ւ էք քընում. վե՛րկացէք աղօթք արէ՛ք, որ փորձութեան մէջ չ՚մտնէք։
47 Եւ դեռ որ խօսումէր՝ ահա՛ ամբոխ, եւ նա որ Յուդա էր կոչվում՝ այն տասներկուսիցը մինն՝ առաջնորդումէր նորանց. երբոր մօտեցաւ Յիսուսին՝ համբուրեց նորան. պատճառնոր՝ նա նշան էր տուել նորանց, թէ որին որ ես կ՚համբուրեմ՝ նա՛
48 է՝ նորան բռնեցէ՛ք։ Յիսուս նորան ասաց. Յուդա՛՝ համբուրելո՞վ ես Որդին մարդոյ մատնում։
49 Երբոր նորանք՝ որ նորա հետն էին՝ տեսին ինչ որ էլաւ՝ նորան ասացին. Տէ՛ր արով զարկե՞նք նո-
50 րանց։ Եւ նորանցից մինը քահանայապետին ծա-
51 ռային զարկեց՝ եւ նորան աջ ականջը կտրեց։ Յի-սուս պատասխան տուաւ եւ ասաց. Թո՛ղ տուէք մինչեւ այդ տեղը. եւ ականջին մօտեցաւ եւ բը-
52 ժշկեց նորան։ Եւ իրեն վերայ եկածներին՝ քահանայապետներին ու տաճարի իշխաններին եւ ծերերին ասաց. Ինչպէս մին աւազակի վերայ դուրս ե-
53 կիք սրերով եւ բհրերով։ Ամեն օր ձեզ հետ էի տաճարումը. եւ յիշ ձեռները չ՚ձգեցիք ինձ վերայ. սա ձեր ժամն է եւ խաւարի իշխանութիւնը։
54 Եւ նորան բռնեցին տարան եւ մտցրին քահանայապետին տունը. եւ Պետրոս հեռուանց գնում-
55 էր նորան ետեւէն։ Երբոր սրահին մէջ կրակ վառեցին եւ չորս կողմով նստեցին, Պետրոսն էլ նըս-
56 տեց նորանց միջումը։ Մին աղախին տեսաւ նորան՝ որ լուսոյ մօտ նստած էր. մտիկ տուաւ նո-

բան եւ ասաց. Սա՛ էլ նորանց հետ էր՝ որ նորա
57 հետն էին։ Բայց Պետրոս ուրացաւ եւ ասաց. Ո՛վ
58 կին, ես նորան չե՛մ գիտում։ Եւ մին քիչ յետ-
ոյ մին ուրիշը տեսաւ նորան եւ ասաց. Դո՛ւ էլ
նորանցից ես. Եւ Պետրոս ասաց. Ո՛վ մարդ՝ ես
59 նորանցից չե՛մ։ Եւ երբոր մին ժամ վերայ ան-
ցաւ՝ մին ուրիշը հակառակումէր եւ ասում, Շի-
տակ, որ սա՛ էլ նորան հետն էր. ինչուորդ՝ Գալի-
60 լեացի է։ Պետրոս ասաց. Ո՛վ մարդ՝ չեմ գի-
տում թէ դու ի՞նչ ես խօսում. եւ իսկ այն ժա-
մա՛ն դեռ որ նա այն բանը ասումէր՝ հաւը խօսեց։
61 Տէրն դարձաւ եւ մտիկ տուաւ Պետրոսին, եւ
Պետրոսը միտքը բերաւ Տէրի այն խօսքն որ ասաց
նորան, թէ Հաւը դեռ չ'խօսած, երեք անգամ
62 կուրանաս՝ չ'գիտել ինձ։ Եւ դուրս գնաց եւ դա-
ռը արտասուքով լաց էլաւ։

63 Եւ մարդիկն՝ որ նորան պահումէին՝ ծաղր
64 էին անում նորան եւ զարկում։ Նորան երեսը
ծածկում եւ չարչարումէին, եւ նորան հարցնում
էին եւ ասում. Մարգարէացի՛ր՝ ո՞վ է նա՝ որ
65 քեզ զարկեց։ Եւ էլ ուրիշ շատ բաներ հայհո-
յանքով խօսումէին նորա դէմ։

66 Եւ երբոր առաւօտ էլաւ՝ ժողովրդի ծերերն ու
քահանայապետներն ու կարդացողները ժողովվե-
ցան, եւ նորան հանեցին տարան իրենց ատեանը՝
եւ ասացին. Թէ որ դու Քրիստոսն ես, ասա՛ մեզ։
67 Նորանց ասաց. Թէ որ ասեմ ձեզ, այնպէս էլ
68 դուք չէ՛ք հաւատալ։ Եւ թէ որ մին բան հարցը-
նեմ ձեզ, ինձ պատասխան չէ՛ք տալ կամ արձա-
69 կիլ։ Բայց սորանից ետեւ Որդին մարդոյ՝ Աստու-

70 ծոյ զօրութեան աջ կողմը կ'նստի։ Եւ ամենքն ա-
սացին. Ուրեմն դո՞ւ ես Աստուծոյ Որդին. եւ նա
71 ասաց նոցանց. Դուք էք ասում, որ ես եմ։ Եւ
նոքանք ասացին. Էլ ի՞նչ պէտք է մեզ վկայու-
թիւն, ինչուոր՝ իսկ մենք ինքս լսեցինք դորա բե-
րանից։

ԳԼ. ԻԳ

Քրիստոսի չարչարանքը Պիղատոսի ու Հերոդէսի մօտ։
Խաչվելը, մահն ու թաղումը։

1 Եւ նոցանց ամեն բազմութիւնը վերկացաւ՝ եւ նո-
2 ցան տարին Պիղատոսի մօտ, եւ սկսեցին չարախօ-
սութիւն անել նոցանից եւ ասել. Սորան գտինք՝
որ մեր ազգին ծռում եւ արգելում էր կայսերին
հարկ տալուցը. եւ ինքն իրեն համար ասում՝ թէ
3 Քրիստոս թագաւորն է։ Բայց Պիղատոս հարցրուց
նոցան եւ ասաց. Դո՞ւ ես Հրէից թագաւորը. նա
պատասխան տուաւ եւ նոցան ասաց. Դու ասա-
4 ցիր։ Պիղատոս ասաց քահանայապետներին ու ժո-
ղովրդին. Ես մին ինչ չե՛մ գտնում այս մար-
5 դումն. Եւ նոցանք սաստկացնում էին եւ ասում.
թէ ժողովուրդները խռովացնում է, եւ բոլոր Հր-
էաստանին մէջ սովորցնում՝ Գալիլեայից սկսած
6 մինչեւ այստեղս։ Բայց Պիղատոսն երբոր Գալի-
լեայի համար լսեց, հարցրուց՝ եթէ այդ մարդդ
7 Գալիլեացի՞ է։ Եւ երբոր իմացաւ՝ թէ Հերոդէսի
իշխանութենից է. տանել տուաւ նոցան Հերո-
դէսին մօտ. ինչուոր՝ նա էլ այն օրերը Երուսաղէ-
մումն էր։

8 Եւ Հերովդէսն՝ երբոր Յիսուսին տեսաւ՝ շատ ու-
րա՛խ եղաւ. ինչուրոր՝ շատ ժամանակից ետեւ ցան-
կանուէր տեսնել նորան. պատճառնոր՝ շատ ան-
գամ նորա համար լսուէր, եւ սպասուէր՝ որ մին
9 նշան տեսնէ նորանից եղած։ Շատ խօսքերով հարց-
նուէր նորան՝ եւ նա ոչ մին պատասխան չ'տուս-
10 վաւ նորան։ Քահանայապետներն ու կարգացողնե-
րը կանգնած էին՝ եւ շատ սաստիկ չարախօսուէին
11 նորանից։ Հերովդէսն էլ իրեն զինուորներին հետ ա-
նարգեց նորան. եւ ծաղր անելով՝ մին սպիտակ շոր
ձգեց նորա վերայ, եւ յետ տանիլ տուաւ Պիղա-
12 տոսի մօտ։ Եւ Պիղատոս ու Հերովդէս բարեկամ
եղան այն օրը. ինչուրոր՝ առաջ իրար հետ թշնա-
մի էին։

13 Պիղատոս կանչեց քահանայապետներին ու իշ-
14 խաններին եւ ժողովրդին. Եւ նորանց ասաց. Դուք
ինձ մօտ բերիք այս մարդս ինչպէս ժողովրդի մոլո-
րացնող. եւ ահա՛ ձեր առաջին դատեցի՝ եւ մին
պնաս չ'գտի այս մարդումն այն բաներին համար,
15 որ դուք չարախօսեցիք դորանից։ Եւ ո՛չ էլ Հերո-
դէսը. ինչուրոր՝ դորան տանիլ տուի նորա մօտ.
եւ ահա՛ ընաւ մեռնելոյ արժանի բան չի գործել
16 դա։ Կ'խրատեմ դորան՝ եւ կարձակեմ։ (17) Պատ-
ճառնոր՝ տօնին ժամանակին հարկաւոր էր՝ որ մին
18 մարդ արձակէ նորանց համար. Եւ նորանք ամեն
բազմութիւնովն աղաղակուէին եւ ասուէր. Դորան
վե՛ր առ՝ եւ Բարաբբային արձակէ՛ մեզ համար.
19 Որ նա քաղաքումն եղած խռովութեան եւ մար-
20 դասպանութեան համար բանտն էր մտել։ Պիղա-
տոս նորէն սկսեց խօսիլ. ինչուրոր՝ կամենուէր ար-

21 ձակեալ Յիսուսին։ Եւ նորանք նորէն աղաղակու

գոմն էր կոչվում, այնտեղ խաչ հանեցին նորան.
եւ այն չարագործներն էլ, մինը ոչ կողմն ու մի-
34 սը ձախ կողմը խաչեցին։ Եւ Յիսուս ասաց. Հա՛յր
թողութի՛ւն տուր դորանց. ինչուոր՝ չե՛ն գիտում
թէ ինչ են անում. եւ երբոր նորա շորերը բաժա-
35 նումէին, վիճակ ձգեցին։ Եւ ժողովուրդը կանգ-
նած նայումէին, իշխանները նորանց հետ ծաղր
էին անում՝ եւ ասում. ուրիշներին ապրեցրուց՝
թո՛ղ իրեն անձն էլ ապրեցնէ՝ եթէ դա է Քրիս-
36 տոսն, Աստուծոյ ընտրված Որդին։ Զինուորներն
էլ ծաղր էին անում նորան. եւ մօտ գալով քա-
37 ցախ էին տալիս նորան. Եւ ասում. Թէ որ դու
38 Հրէից թագաւորն ես՝ փրկէ՛ քո անձդ։ Եւ գիր
էր գրված նորա վերայ, Յունարէն, Լատիներէն
եւ Եբրայեցերէն գրով, Թէ Սա՛ է Հրէից թագա-
ւորը։
39 Եւ այն կախված չարագործներից մինը հայհոյ-
ումէր նորան եւ ասում. Չէ՞ որ դու ես Քրիս-
40 տոսը. փրկէ՛ քո անձդ եւ մեզ էլ։ Նորա ընկերը
պատասխան տուաւ ասատելով նորան՝ եւ ասաց.
Չէ՞ս վախենում դու Աստուածանից, որ դու ճիշտ
41 այն պատժին մէջն ես։ Եւ մենք իրաւունքով.
ինչուոր՝ մեր արած գործքերին արժանի հատուց-
ումն ենք առնում. եւ սա մին անիրաւ բան չը
42 գործեց։ Եւ Յիսուսին ասաց. Տէ՛ր՝ ինձ յիշէ՛
43 երբոր քո թագաւորութենովդ գաս։ Եւ Յիսուս
ասաց նորան. Ճշմարիտն ասումեմ քեզ, թէ այս
օր ինձ հետ դրախտումը կ'լինիս։
44 Եւ վեց ժամին դէմ էր. եւ ամեն երկրի վերայ
խաւար էլաւ մինչեւ ինը ժամը. արեգակը խաւար-

45 վեցաւ։ Եւ տաճարի վարագուրը միջիցը պատռեաց։
46 Եւ Յիսուս մեծ ձայնով կանչեց եւ ասաց. Հա՛յր՝ իմ հոգիս քո ձեռքդ եմ աւանդում. երբոր սա ասաց. հոգին հանեց։
47 Եւ հարիւրապետն՝ որ տեսաւ ինչ որ էլաւ, Աստուծոյն փառք տուաւ եւ ասաց. Շիտա՛կ որ՝ այս
48 մարդս արդար էր։ Եւ ամեն ժողովուրդները, որ եկել էին եւ այն էլած բաները տեսնում էին,
49 կուրծքերը թակում էին՝ եւ յետ դառնում։ Նորան ամեն ծանօթներն էլ հեռուանց կանգնած էին, եւ այն կանայքն էլ, որ Գալիլեայիցը նորա
50 ետեւէն էին եկել՝ եւ տեսնում էին այն բաները։ Եւ ահա՛ մին մարդ՝ Յոսէփ անուն՝ որ իշխան էր՝ բա-
51 րեգործ եւ արդար մարդ։ Սա չէ՛ր միաբանվել նորանց խորհուրդին եւ գործքերին հետ. Հրեաների Արիմաթիա քաղաքիցը որ իսկ ինքն էլ սպա-
52 սում էր Աստուծոյ արքայութեանը։ Սա գնաց Պի-
53 ղատոսին մօտ եւ Յիսուսին մարմինը խնդրեց։ Եւ վերբերաւ նորան ազնիւ կտաւով պատեց, եւ քարից փորած գերեզմանի մէջ դրաւ՝ որ այն տեղ
54 էլ ոչ մին մարդ դրած չէր։ Եւ օրն ուրբաթ էր՝ եւ շաբաթ էր լուսանում։
55 Եւ այն կանայքն՝ որ Գալիլեայիցը նորա հետ էին եկել՝ գնում էին նորան ետեւէն, տեսին գերեզման-
56 ը եւ թէ ինչպէս դրվաւ նորա մարմինը։ Յետ դարձան՝ եւ խնկեր եւ իւղեր պատրաստեցին. եւ շաբաթ օրը հանդարտ մնացին պատուիրանքին պատճառովը։

ԳԼ· ԻԴ

Քրիստոսի յարութիւնը, երեւանալը և համբարձումը։

1 Բայց մէկ շաբթի օրն առաւօտանց կանուխ եկին
գերեզմանը, եւ բերին այն խնկերը, որ պատրաս-
2 տեցին. եւ ուրիշ կանայք էլ նորանց հետ։ Եւ
քարը գերեզմանիցը հեռու թաւալացրած գտին։
3 Եւ ներս մտին եւ Տէր Յիսուսին մարմինը չ'գտի'ն։
4 Եւ երբոր նորահամար շատ զարմանուէին՝ ահա՛
5 երկու մարդ հասին նորանց լուսաւոր շորերով։ Եւ
երբոր ահով լցվան, եւ իրանց երեսները դէպի
երկիրը խոնարհացրին, նորանց ասացին. Ինչո՞ւ
6 էք կենդանին մեռելներին մէջ խնդրում։ Այստեղ
չէ՛, բայց յարութիւն առաւ. մտքներդ բերէ՛ք՝
ինչպէս որ ձեզ հետ խօսեց՝ երբոր Գալիլեայումն
7 էր. Եւ ասում էր, թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ
մեղաւոր մարդկանց ձեռքը մատնվի՝ եւ խաչ հան-
8 վի՝ եւ երեք օրումն յարութիւն առնէ։ Եւ նորա
9 խօսքերը յիշեցին։ Եւ յետ դարձան եւ այս ա-
մեն բաներս պատմեցին տասնումինին եւ ամեն ու-
10 րիշներին։ Եւ նորանք էին Մարիամ Մագդալենա-
ցին, եւ Յոհաննան, եւ Յակոբայ Մարիամը, եւ
նորանց հետ ուրիշներն էլ՝ որ այս բաներս պատմե-
11 ցին առաքեալներին։ Եւ նորանց ասածներն ա-
ռասպելական խօսքեր երեւեցաւ նորանց առաջին՝
12 եւ չէին հաւատում նորանց։ Բայց Պետրոս վեր-
կացաւ վազեց գերեզմանին, եւ նայելով տեսաւ՝
որ կտաւները միայնակ կային. եւ գնաց զարմանա-
լով իրեն մտքումը, թէ ի՛նչ էլաւ։

13 Եւ ահա՛ նորանցից երկու հոգի իսկ այն օրը
մին գիւղ էին գնում՝ որ վեթսուն ասպարէզով
Երուսաղէմից հեռու էր, եւ նորա անունն Էմ-
14 մաուս էր։ Եւ նորանք իրար հետ խօսում էին այն
15 ամէն անցած բաներին համար։ Եւ էլաւ երբոր
նորանք խօսում եւ հակառակում էին՝ իսկ Յիսուս
16 ինքն էլ մօտեցաւ՝ եւ գնում էր նորանց հետ։ Եւ
նորանց աչքերը բռնված էին՝ որ չ'ճանաչին նորան։
17 Եւ նորանց ասաց. Դա ի՞նչ խօսքեր են՝ որ դո-
րանց համար իրար հետ հակառակում էք գնալոյ
18 ժամանակը, եւ տրտմած էք։ Պատասխան տուաւ
նորանցից մինը, որ նորա անունը Կղէոպաս էր, եւ
ասաց նորան. Միթէ Երուսաղէմումը մինա՞կ դու
ես մնացել՝ որ չիմացար այն բանն, որ այս օրերս
19 գործվեցաւ նորանում։ Եւ նա ասաց նորանց.
Ի՞նչ. եւ նորանք ասացին. Յիսուս Նազովրեցոյ հա-
մար՝ որ մին մարգարէ մարդ էր, զօրաւոր գործ-
քերով եւ խօսքերով Աստուծոյ եւ ամէն ժողո-
20 վրդի առաջին։ Թէ ինչպէս մեր քահանայապետ-
ներն ու իշխանները մահի դատաստանին մատնեցին
21 նորան՝ եւ խաչ հանեցին նորան։ Մենք յոյս ու-
նէինք թէ նա է՝ որ Իսրայէլին պիտի փրկէ. բայց
այս ամենիս վերայ, սա երեք օր է՝ որ այն բանը
22 գործվեցաւ։ Եւ մեր միջից էլ մին քանի կանայք
զարմացրին մեզ. որ առաւօտանց կանուխ գնացին
23 գերեզմանը։ Եւ նորա մարմինը չ'գտին, եկին եւ
ասացին. թէ հրեշտակների տեսիլք էլ տեսին՝ որ
24 նորա համար ասում էին՝ թէ կենդանի է։ Եւ մե-
զանից մին քանիսը գնացին գերեզմանը՝ եւ ճիշտ
այնպէս գտին, ինչպէս որ կանայքն ասացին, բայց

25 Նորան չ'տեսին։ Եւ նա ասաց Նորանց. Ո՛վ ան-
միտներ եւ թուլասիրտներ հաւատալոյ ամեն բա-
26 ներին՝ որ մարգարէները խօսեցին։ Զէ՞ որ պէտք
էր՝ որ ճիշտ այնպէս չարչարվի Քրիստոսը, եւ ի-
27 րեն փառքը մտնէ. Եւ սկսեց Մովսէսիցն ու ամեն
մարգարէներիցը, մեկնուէր Նորանց՝ ամեն ինչ որ
28 գրված էր իրեն համար։ Երբոր մօտեցան այն գիւ-
ղին, որ գնուէին՝ նա այնպէս էր ցոյց տալիս՝ թէ
29 մին աւելի հեռու տեղ է գնալու։ Եւ բռնադա-
տեցին Նորան եւ ասացին, Մեզ մնա՛ մնա՛, ինչու
որ՝ իրիկուն է եւ օրս անցել է եւ մնաւ որ Նո-
30 բանց հետ այնտեղ մնայ։ Եւ էլաւ երբոր նա Նո-
բանց հետ սեղան նստեց, հացն առաւ՝ օրհնեց,
31 կտրեց ու տուաւ Նորանց։ Եւ Նորանց աչքերը
բացվան՝ եւ Նորան ճանաչեցին. եւ նա աներեւոյթ
32 էլաւ Նորանցից։ Եւ իրար ասացին. Զէ՞ որ իսկ
մեր սրտերը հալվուէին մեզանում՝ երբոր ճանա-
պարհումը մեզ հետ խօսուէր, եւ ինչպէս գրքերը
բանուէր մեզ համար։

33 Եւ շուտով վերկացան՝ յետ դարձան Երուսա-
ղէմ, եւ այն տասնումինին ժողովված դտին, եւ
34 Նորանց էլ՝ որ Նորանց հետ էին։ Եւ ասացին. Թէ
Իրաւի՛ որ՝ Տէրը յարութիւն առաւ՝ եւ երեւեցաւ
35 Սիմոնին։ Եւ Նորանք պատմուէին նա՝ որ ճանա-
պարհումն էլաւ, եւ թէ ինչպէս իրեն ճանաչաց-
ուց իրենց հաց կտրելոյ ժամանակը։

36 Դեռ քանի որ սա խօսուէին, իսկ ինքը Յիսուս
կանգնեց Նորանց միջումն ու Նորանց ասաց. Խա-
37 ղաղութիւն ձեզ հետ՝ ես եմ. մի՛ վախենաք։ Եւ
ահով լցված վախեցան, եւ համարուէին՝ թէ

38 հոգի են տեսնում։ Եւ նորանց ասաց. Ինչո՞ւ էք
շփոթված՝ ինչո՞ւ համար խորհուրդներ են վերկե-
39 նում ձեր սրտերումը։ Տեսէ՛ք իմ ձեռներս եւ ոտ-
քերս որ իսկ ես նա եմ՝ բռնեցէ՛ք ինձ եւ տեսէ՛ք.
ինչուորդ՝ հոգին մարմին եւ ոսկերք չունի, ինչպէ՛ս
40 որ ինձ տեսնումէք որ ունիմ։ Եւ սա որ ասաց,
41 ձեռքերն ու ոտքերը ցոյց տուաւ նորանց։ Եւ դեռ
քանի որ չէին հաւատում ուրախութենից եւ
զարմացած էին. նորանց ասաց. Կերակուր բան
42 ունի՞ք այստեղ։ Եւ նորանք խորոված ձկան կտոր
43 տուին նորան՝ եւ մեղրի հացի կտոր։ Եւ առաւ
կերաւ նորանց առաջին. եւ աւելցածները տուաւ
44 նորանց։ Եւ ասաց նորանց. Սա այն բաներն են՝
որ ձեզ հետ խօսեցի՝ քանի որ ձեզ հետ էի, թէ,
Ամենը պէտք է կատարվի՝ որ Մովսէսի օրէնքումն
ու մարգարէներումը եւ սաղմոսներումը ինձ համար
45 գրված է։ Այն ժամանակը նորանց մտքները բա-
46 ցաւ՝ որ գրքերն իմանան։ Եւ նորանց ասաց. Թէ
Այսպէս պէտք էր, որ Քրիստոսը չարչարվի՝ եւ ե-
րեք օրումը մեռելների միջից յարութիւն առնէ.
47 Եւ նորա անունովն ապաշխարութիւն եւ մեղաց
թողութիւն քարոզվի ամեն ազգերի միջումն՝ Երու-
48 սաղէմից սկսած։ Եւ դուք էք էս բաներիս հա-
49 մար վկայ։ Եւ ահա՛ ես իմ Հօրս աւետիքը կու-
ղարկեմ ձեզ վերայ. եւ դուք նստեցէ՛ք Երուսա-
ղէմ քաղաքումն՝ մինչեւ վերեւիցը զօրութիւն
հագնիք։

50 Եւ նորանց հանեց մինչեւ Բեթանիա. եւ իրեն
51 ձեռները բարձրացրուց եւ նորանց օրհնեց։ Եւ է-
լաւ՝ դեռ որ նա օրհնումէր նորանց՝ հեռացաւ նո-

52 բանցից, եւ դէպի երկինքը վերանուէր։ Եւ նո-
բանք երկրպագութիւն արին նորան, եւ մեծ ու-
53 բախութենով յետ դարձան Երուսաղէմ։ Եւ ա-
մեն ժամանակ տաճարումն էին. գովուէին եւ
օրհնուէին Աստուծոյն։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

Մարմնացեալ բանը. Յովհաննէս Մկրտիչը. Յիսուսի առաջին աշակերտքը։

1 Սկզբումն էր բանը. եւ բանն Աստուծոյ մօտ
2 էր. եւ բանն Աստուած էր։ Նա սկզբումն Ա-
3 ստուծոյ մօտ էր։ Ամեն ինչ նորանով էլաւ, եւ ա-
ռանց նորան բնաւ ո՛չ ինչ չէլաւ, ինչ որ էլաւ։
4 Նորանով կեանքն էր, եւ կեանքը մարդկանց լոյսն
5 էր։ Եւ լոյսը խաւարումը լոյս էր տալիս, եւ խա-
ւարը՝ չիմացա՛ւ նորան։

6 Մին մարդ էլաւ Աստուածանից ուղարկված, որ
7 նորան անունը Յոհաննէս էր։ Սա վկայութեան
համար եկաւ, որ Լուսոյ համար վկայէ. որ ամեն-
8 քը նորանով հաւատան։ Նա չէր Լոյսը, բայց որ
Լուսոյն համար վկայէ։
9 Ե՞ էր ճշմարիտ Լոյսը, որ ամեն մարդոյն լու-
սաւորէ անուամ՝ որ այս աշխարհքս գալու է։
10 Աշխարհքումն էր, և աշխարհքը նորանով էլաւ,
11 և աշխարհքը չ'ճանաչեց նորան։ Իրեններին մէջ
12 եկաւ, և իրենները չ'ընդունեցին նորան։ Բայց նո-
րանք՝ որ նորան ընդունեցին՝ իշխանութիւն տուաւ
նորանց՝ որ Աստուծոյ որդիք լինին. նորանց որ
13 նորա անունին հաւատումեն, Որ նորանք ո՛չ ար-
իւնից և ո՛չ մարմնոյ կամքից, և ո՛չ մարդոյ կամ-
14 քից, բայց Աստուածանից ծնվան։ Եւ Բանը մար-
մին էլաւ՝ և մեր միջումը բնակվեցաւ. և նորա
փառքը տեսինք ինչպէս Հօրից էլած միածին Որ-
դոյ փառքը. շնորհքով և ճշմարտութեանով լիքն։
15 Յոհաննէս վկայումէ նորա համար. աղաղակեց և
ասաց, Սա՛ է՝ որ սորա համար ասումէի, թէ Նա
որ ինձանից ետեւ գալու էր, ինձանից առաջ է-
16 լաւ. ինչուոր՝ նա ինձանից առաջ էր. Ինչուոր՝
նորա լիութենից մենք ամենքս շնորհք առինք շը-
17 նորհքի տեղ։ Պատճառնոր՝ օրէնքը Մովսէսի ձեռ-
քովը տվվաւ. շնորհքն ու ճշմարտութիւնը Յիսու-
18 սի Քրիստոսի ձեռքովն էլաւ։ Ո՛չ ով չի տեսաւ
Աստուծոյն բնաւ մին ժամանակ, բայց միածին
Որդին՝ որ Հօր ծոցումն է՝ նա պատմեց։
19 Եւ սա է Յոհաննէսի վկայութիւնը, երբոր Հը-
բէաներն Երուսաղէմից քահանաներ և Ղեւտա-

ցիներ ուղարկեցին Նորա մօտ՝ որ հարցնեն Նորան՝
20 թէ Դու ո՞վ ես։ Եւ խոստովանեցաւ՝ թէ Ես չե՛մ
21 Քրիստոսը։ Եւ Նորան հարցրին. Ապա դու ո՞վ
ես. միթէ Եղիա՞ն ես. եւ ասաց. Չեմ. Ապա
մարգարէ՞ն ես դու. պատասխան տուաւ՝ թէ Չէ՛։
22 Ապա ասա՛ մեզ, Դու ո՞վ ես, որ պատասխան
տանենք Նորանց, որ մեզ ուղարկեցին. ի՞նչ ես
23 ասում քեզ համար։ Ասաց. Ես եմ՝ ձայն կան-
չողի անապատումը՝ թէ շիտակեցէ՛ք Տէրին ճանա-
24 պարհը, ինչպէս որ Եսայի մարգարէն ասաց։ Եւ
Նորանք՝ որ ուղարկվեցան, փարիսեցիներից էին։
25 Նորան հարցրին և ասացին. Ապա ինչո՞ւ ես մը-
կրտում, եթէ որ դու ո՛չ Քրիստոսն ես, և ո՛չ
26 Եղիան, և ոչ էլ մարգարէն։ Յոհաննէս պատաս-
խան տուաւ Նորանց և ասաց. Ես ջրով եմ մկըր-
տում ձեզ. ձեր միջումն կայ մինն՝ որ դուք Նորան
27 չէք գիտում, Որ Նա ինձանից ետեւ գալու է, որ
ինձանից առաջ էլաւ. որ ես արժանի չեմ՝ որ
28 Նորա կօշիկների կապանքն արձակեմ։ Սա Բեթաբ-
բայումն էլաւ, Յորդանանի այն կողմը. որ տեղ որ
Յոհաննէսն էր՝ եւ մկրտումէր։
29 Յետեւի օրը Յոհաննէս տեսաւ Յիսուսին՝ որ իրեն
մօտ էր գալիս, և ասաց. Ահա՛ Աստուծոյ Գառն՝
30 որ աշխարհքի մեղքը վեր է առնում։ Սա՛ է՝ որ
սորա համար ես ասումէի՝ թէ ինձանից ետեւ մարդ
կ'գայ՝ որ ինձանից առաջ էլաւ. ինչուորտ՝ Նա իսկ
31 ինձանից առաջ էր։ Եւ ես Նորան չէի գիտում.
բայց որ յայտնի լինի Իսրայէլին՝ Նորահամար ես
32 եկի որ ջրով մկրտեմ։ Յոհաննէսն վկայեց եւ ա-
սաց. Թէ Տեսնումէի Հոգին՝ որ աղաւնոյ պէս վէր

33 էր գալիս երկնքիցը՝ և նորա վերայ մնում։ Եւ ես
չէի գիտում նորան. բայց նա որ ինձ ուղարկեց՝
որ ջրով մկրտեմ, նա ասաց ինձ. Թէ Ում վերայ
տեսնես որ Հոգին վէր գայ և նորա վերայ մնայ՝
34 նա է որ Սուրբ Հոգովը կ'մկրտէ։ Եւ ես տեսի և
վկայեցի՝ Թէ Սա՛ է Աստուծոյ Որդին։
35 Յետեւի օրը Յոհաննէս կանգնած էր՝ և երկու
36 հոգի էլ նորա աշակերտներիցը. Եւ մտիկ տուաւ
Յիսուսին՝ որ մանն էր գալիս, եւ ասաց. Ահա՛ Գը-
37 ըիստոսն՝ Աստուծոյ Գառն։ Այն երկու աշակերտ-
ները լսեցին նորանից՝ որ խօսում էր, և Յիսուսի ե-
38 տեւէն գնացին։ Երբոր Յիսուս դարձաւ և նորանց
տեսաւ՝ որ գնում էին իրեն ետեւէն՝ նորանց ասաց.
Ի՞նչ էք ուզում. նորանք ասացին նորան. Ռաբ-
բի՝ (որ թարգմանված ասվում է՝ վա՛րդապետ) քո
39 բնակարանդ ո՞րտեղ է։ Նորանց ասաց. Եկէ՛ք և
տեսէ՛ք. եկին և տեսին՝ որ տեղ որ նորա բնակա-
բանն էր. և այն օրը նորա մօտ մնացին, ինչուոր՝
40 տասն ժամի մօտ էր։ Անդրէաս վէմ Սիմոնի եղ-
բայրն այն երկուսիցը մինն էր՝ որ Յոհաննէսիցը լը-
41 սեցին և նորան ետեւէն գնացին։ Սա առաջ իրեն
Սիմոն եղբօրը գտաւ և նորան ասաց. Մեսիային
42 գտինք՝ որ կ'թարգմանվի Քրիստոս։ Սա նորան բե-
բաւ Յիսուսի մօտ. Յիսուս նորան մտիկ տուաւ և
ասաց. Դու Սիմոնն ես Յոնանի որդին. դու պիտի
կոչվիս Կեփաս, որ կ'թարգմանվի Պետրոս։
43 Յետեւի օրը կամեցաւ, որ դուրս գնայ Գալի-
լեայ. Փիլիպպոսին գտաւ. և Յիսուս նորան ասաց.
44 Իմ ետեւէս ե՛կ։ Եւ Փիլիպպոս Բեթսայիդայիցն
45 էր, Անդրէասի և Պետրոսի քաղաքիցը։ Փիլիպպոս

գտաւ Նաթանայէլին՝ և նորան ասաց. Նա որ նո-
ցա համար Մովսէսն օրէնքումը գրեց՝ և մարգարէ-
ները. գտինք Յովսէփի որդի Յիսուսին Նազարէթի-
46 ցը։ Նաթանայէլ նորան ասաց. Միթէ կարելի՞ է
որ Նազարէթիցը բարի բան լինի։ Փիլիպպոս նո-
47 րան ասաց. Ե՛կ և տե՛ս։ Երբոր Յիսուս տեսաւ
Նաթանայէլին՝ որ իրեն մօտ էր գալիս՝ ասաց նո-
ցա համար. Ահա՛ շիտակ Իսրայէլացի. որ նորա-
48 նում խարէութիւն չ'կայ։ Նաթանայէլն ասաց
նորան. Ի՞նչ տեղից ես ճանաչում ինձ։ Յիսուս
պատասխան տուաւ և նորան ասաց. Գեռ որ Փի-
լիպպոսը քեզ չէր կանչել՝ որ թզի ծառին տակն
49 էիր՝ քեզ տեսի։ Նաթանայէլ պատասխան տուաւ
նորան և ասաց. Ռա՛բբի՝ դո՛ւ ես Աստուծոյ Որ-
50 դին, դու ես Իսրայէլին թագաւորը։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ նորան և ասաց. Որովհետեւ ա-
սացի քեզ՝ թէ թզի ծառին տակը տեսի քեզ՝ հա-
ւատում ես. որանից էլ աւելի մեծ բաներ կ'տես-
51 նես։ Եւ նոքանց ասաց. Ճշմարիտը ճշմարիտը ա-
սում եմ ձեզ. թէ սրանից յետոյ երկինքը բացված
կ'տեսնէք, և Աստուծոյ հրեշտակներն՝ որ վեր կելլ-
ին և վեր կ'գան Որդոյ մարդոյ վերայ։

ԳԼ· Բ

Գրիստոս ջուրը գինի է դարձնում, տաճարի մաքրելը։

1 Եւ երրորդ օրը հարսանիք էր Գալիլեացոց Կանայ-
2 ում, և Յիսուսին մայրն այնտեղ էր։ Յիսուս
էլ և նորա աշակերտները կանչվեցան այն հարսա-

3 նիքը։ Եւ գինին որ պակասեցաւ՝ մայրն ասաց Յի-
4 սուսին. Գինի չունին։ Եւ Յիսուս նորան ասաց.
Ո՛վ կին դու՝ քեզ ի՞նչ բան կայ ինձ հետ. իմ
5 ժամանակս դեռ չի հասել։ Նորա մայրն սպասա-
6 ւորներին ասաց. Ինչ որ ասէ ձեզ՝ արէ՛ք։ Այն
տեղ վեց քարէ կարաս կային Հրէաների լուացմունքին համար՝ որ նորանցից ամեն մէկին երկու
7 կամ երեք մար էին տանում։ Յիսուս նորանց ա-
սաց. Այդ կարասները ջրով լցէ՛ք. նորանց լցրին
8 մինչեւ բերանը։ Եւ նորանց ասաց. Հիմիկ առէ՛ք
և բերէ՛ք սեղանապետին համար. և նորանք բե-
9 րին։ Եւ երբոր սեղանապետն այն ջրի համն առաւ
որ գինի էր եղած՝ և չէր գիտում թէ ինչ տեղից
է. բայց սպասաւորները գիտէին՝ որ ջուրը լցրել էին. սեղանապետը փեսային հետ խօսեց։ Եւ
10 ասաց։ Ամեն մարդ անոյշ գինին առաջ է տա-
լիս. և երբոր կ'հարբենան՝ այն ժամանակը վատը։
Բայց դու այդ անոյշ գինիդ մինչեւ հիմիկ պահե-
11 ցիր։ Նշանների սկիզբը Յիսուս այս արաւ Գալիլեացոց Կանայում և իրեն փառքը յայտնեց. և
նորա աշակերտները հաւատացին նորան։
12 Սորանից ետեւ Յիսուս վէր եկաւ Կափառնայում՝ ինքը և իրեն մայրն ու իրեն եղբայրները.
և շատ օր չմնացին այն տեղ։
13 Եւ Հրէից զատիկը մօտիկ էր, և Յիսուս վէր եկաւ
14 Երուսաղէմ։ Եւ տաճարումը գտաւ նորանց՝ որ եզ-
ներ և ոչխարներ և աղաւնիներ էին ծախում, և փող
15 փոխողներին էլ որ նստած էին։ Եւ չուանէ խարազան շինեց, և ամենին տաճարից հանեց, ոչխարներին
և եզներին՝ և փող փոխողների դրամները ցրվեց և

16 տախտակները կործանեց։ Եւ նորանք որ ծաղաւնի
էին ծախում, նորանց ասաց. Դորան վե՛ր առէք
այստեղից՝ և իմ Հօրս տունը մի՛ անէք առուտու-
17 րի տուն։ Այն ժամանակը նորա աշակերտները յի-
շեցին թէ գրված է՝ Քո տանդ նախանձն ուտում է
ինձ։

18 Հրէաները պատասխան տուին և ասացին նորան.
Դու ի՞նչ նշան ես ցոյց տալիս մեզ՝ որ դա անում
19 ես։ Յիսուս պատասխան տուաւ և ասաց նորանց.
Քանդեցէ՛ք այդ տաճարը, և երեք օրում կ'կանգ-
20 նացնեմ դորան։ Հրէաներն ասացին նորան. Այս
տաճարս քառասուն և վեց տարում շինվեցաւ՝ և
21 դու երեք օրում կ'կանգնացնե՞ս դորան։ Բայց նա
22 իրեն մարմնոյ տաճարին համար էր ասում։ Ապա
երբոր նա մեռելների միջից յարութիւն առաւ՝
նորա աշակերտները յիշեցին թէ սա նա է՝ որ նա
ասաց. և հաւատացին գրքին՝ և այն խօսքին որ
Յիսուսն ասաց։

23 Եւ երբոր Երուսաղէմումն էր զատկի տօնումը
շատ մարդիկ հաւատացին նորա անունին. ինչուորը
24 տեսնում էին այն նշաններն՝ որ նա անում էր։ Բայց
ինքն Յիսուս իրեն անձը չէր հաւատում նորանց.
25 պատճառնոր՝ ինքն ամեն բան գիտում էր, Եւ պէտք
չէր որ մինը վկայէր մարդոյ համար. ինչուոր՝ իսկ
ինքն գիտում էր՝ թէ ինչ կայ մարդոյ ներսումը։

ԳԼ. Գ

Քրիստոսի խօսակցութիւնը Նիկոդէմոսի հետ. Յոհաննէս մկրտիչը դարձեալ վկայում է Յիսուսի համար։

1 Եւ փարիսեցիներից մին մարդ կար՝ անունը Նի-
2 կոդիմոս՝ Հրէաների իշխան։ Այս գիշերը նորա մօտ
եկաւ և նորան ասաց. Ռա՛բբի՝ գիտուումենք որ
Աստուածանից վարդապետ ես եկել. ինչուորը՝ ո՛չ
ով չ'կարող այդ նշաններդ անել՝ որ դու ես ա-
3 նում, թէ որ Աստուած նորա հետ չ'լինի։ Յիսուս
պատասխան տուաւ և նորան ասաց. Ճշմարիտը
ճշմարիտը ասումեմ քեզ. թէ որ մինը նոր չ'ծնը-
վի՝ կարող չէ Աստուծոյ արքայութիւնը տեսնել։
4 Նիկոդիմոս նորան ասաց. Մարդ ի՞նչպէս կարող
է ծնվիլ՝ որ ծեր է. միթէ կարելի՞ է՝ որ նորէն
երկրորդ անգամ իրեն մօր փորը մտնէ և ծնվի։
5 Յիսուս պատասխան տուաւ և ասաց. Ճշմարիտն
ճշմարիտն ասումեմ քեզ. թէ որ մինը ջրից և Հո-
գուց չ'ծնվի, նա կարող չէ Աստուծոյ արքայու-
6 թիւնը մտնել. Պատճառնոր՝ մարմնուց ծնվածը՝
7 մարմին է. և Հոգուց ծնվածը՝ հոգի է։ Դու մի՛
զարմանար՝ որ ասացի քեզ, թէ Պէտք է ձեզ՝ որ
8 նոր ծնվիք։ Ինչուորը՝ քամին որ տեղ որ ուզումէ՝
փչումէ, և նորա ձայնը լսումես. բայց չես գի-
տում՝ թէ ի՞նչ տեղից է գնում. ճիշտ այսպէս է
9 և ամեն Հոգուց ծնվածը։ Նիկոդիմոս պատասխան
տուաւ և նորան ասաց. Դա ի՞նչպէս կարող է
10 լինիլ։ Յիսուս պատասխան տուաւ և նորան ասաց.

Դու ես Իսրայէլի վարդապետ՝ և այդ բանդ չէ՞ս
11 գիտում։ Ճշմարիտը ճշմարիտը ասումեմ քեզ՝ թէ
ինչ որ գիտումենք՝ նա ենք խօսում, և ինչ որ տե-
սինք՝ նա ենք վկայում. և մեր վկայութիւնը չէք
12 ընդունում։ Բայց թէ որ երկրաւոր բաներն ասացի
ձեզ և չէք հաւատում. ապա ի՞նչպէս կ'հաւատաք
13 թէ որ երկնաւոր բաներն ասեմ։ Եւ ո՛չ ով վեր
չէլաւ երկինքը, եթէ ո՛չ Որդին մարդոյ՝ որ երկնը-
14 քիցը վեր եկաւ՝ նա որ երկնքումն է։ Եւ ինչպէս
որ Մովսէսն օձը բարձրացրուց անապատումը՝ իսկ
այնպէս էլ պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձրանայ.
15 Որ ամէն ով որ հաւատայ նորան՝ չի կորչի, այլ
16 յաւիտենական կեանքն ընդունի։ Պատճառնոր՝
Աստուած այնպէս սիրեց աշխարհքին՝ մինչեւ որ
իրեն միածին Որդին տուաւ. որ ամէն ով որ հա-
ւատայ նորան՝ չ'կորչի, այլ յաւիտենական կեան-
17 քըն ընդունի։ Ինչուոր՝ Աստուած իրեն Որդին չու-
ղարկեց աշխարհքս՝ որ աշխարհքին դատէ՝ բայց
18 որ աշխարհքը նորանով փրկվի։ Ով որ հաւատում
է նորան՝ չի դատապարտվիլ՝ և ով որ չ'հաւա-
տում նորան՝ արդէն դատապարտված է. ինչուոր՝
չ'հաւատաց Աստուծոյ միածին Որդոյն անունը։
19 Եւ իսկ սա է դատաստանն՝ որ լոյսն եկաւ աշ-
խարհքս՝ և մարդիկ խաւարն աւելի սիրեցին քան
թէ լոյսը, ինչուոր՝ նորանց գործքերը չար էին։
20 Պատճառնոր՝ ամէն ով որ չար է գործում՝ լոյսն
ատումէ, և դէպի լոյսը չի գալիս, որ նորա գործ-
21 քերը չ'յանդիմանվին։ Բայց նա՝ որ ճշմարտու-
թիւն է գործում՝ դէպի լոյսն է գալիս, որ նորա
գործքերը յայտնի լինին թէ Աստուծով գործվե-
ցան։

22 Որանից ետեւ Յիսուս եկաւ Հրէաստանի երկիրը, և նորա աշակերտներն էլ և այնտեղ նորանց
23 հետ մնաց էր գալիս և մկրտում էր։ Յովհաննէսն էլ Այենոնումն էր մկրտում՝ Սաղեմայ մօտ. ինչուոր՝ շատ ջուր կար այնտեղ. և գալիս էին և մկրտ-
24 վում։ Պատճառնոր՝ Յովհաննէս դեռ բանտի մէջ չէր դրած։
25 Եւ Յովհաննէսին աշակերտները Հրէաներին հետ
26 հակառակեցին սրբութեան համար։ Յովհաննէսի մօտ եկին և նորան ասացին. Ռա՛բբի՝ նա որ Յորդանանի այն կողմն էր քեզ հետ՝ որ դու նորա համար վկայեցիր, ահա՛ նա մկրտում է, և ամենքը
27 նորա մօտ են գալիս։ Յովհաննէս պատասխան տուաւ և ասաց. Մարդ բնաւ կարող չէ ինքն իրենից մին բան առնել, թէ որ վերուից երկնքիցը տուված չը
28 լինի նորան։ Դուք ձեզանից վկայումէք ինձ համար՝ որ ասացի ձեզ՝ թէ Ես Քրիստոսը չեմ՝ բայց
29 թէ նորա առաջին ուղարկված եմ։ Ով որ հարսն ունի՝ նա է փեսան. բայց փեսային բարեկամը՝ որ կայ և լսում է նորան, փեսայի ձայնին համար ուրախութեանով ուրախանում է. ուրեմն այս իմ ու-
30 րախութիւնս լցված է։ Նորան պէտք է որ աճի,
31 և ես ցածանամ։ Նա որ վերուիցն է գալիս, ամենիցը վերու է. նա որ այս երկրիցս է՝ երկրիցն
32 է և երկրիցն է խօսում։ Նա որ երկնքիցն է գալիս՝ ինչ որ տեսաւ և ինչ որ լսեց՝ վկայումէ. և
33 նորա վկայութի՛ւնն բնաւ մինը չի ընդունում։ Ով որ նորա վկայութիւնն ընդունումէ՝ կնքով հաստա-
34 տեց թէ Աստուած ճշմարիտ է։ Պատճառնոր՝ նա որ Աստուած ուղարկեց նորան, Աստուծոյ բանն

է խօսում. ինչուոր՝ Աստուած Հոգին չափով չի
35 տալիս։ Հայրը սիրում է Որդոյն՝ և ամեն բան նո-
36 րա ձեռքը տուաւ։ Ով որ հաւատում է Որդոյն՝
յաւիտենական կեանքն ընդունում. և ով որ չի
հնազանդվում Որդոյն՝ կեանքը չի տեսնիլ, այլ
Աստուծոյ բարկութիւնն է մնում նորա վերայ։

ԳԼ. Դ

Սամարացի կինը. թագաւորացեղի որդոյն բժշկիլը։

1 Երբոր Յիսուս գիտաց՝ թէ փարիսեցիները լսեցին՝
թէ Յիսուս շատ աշակերտներ է անում և Յոհան-
2 նէսից էլ աւելի մկրտում. (Ինչուոր՝ չէ թէ Յի-
սուսն ինքն էր մկրտում՝ այլ նորան աշակերտնե-
3 ը։) Հրէաստանի երկիրը թողեց և նորէն եկաւ
4 Գալիլեա։ Եւ պէտք էր նորան՝ որ Սամարիայի մի-
5 ջովն անցանէր։ Ապա նա Սամարացոյ մին քաղա-
քը եկաւ՝ որ նորան անունը Սիւքար էր. այն գիւ-
ղին մօտ՝ որ Յակոբ տուաւ իրեն որդի Յոսէփին։
6 Եւ Յակոբի մին աղբիւր կար այնտեղ. և Յիսուս
ճանապարհիցը վաստակել և այն աղբիւրին վերայ
նստել էր. և վեց ժամին դէմ էր։
7 Սամարիայիցը մին կին եկաւ՝ որ ջուր հանէ.
8 Յիսուս նորան ասաց. Ինձ տո՛ւր որ խմեմ։ Պատ-
ճառնոր՝ նորա աշակերտները քաղաքն էին գնա-
9 ցել՝ որ կերակուր գնեն։ Սամարացի կինն ասաց
նորան. Դու որ Հրէայ ես՝ ի՞նչպէս ես ուզում
ջուր խմել ինձանից՝ մին Սամարացի կնկանից.
ինչուոր՝ Հրէաները բնաւ չեն խառնվում Սամա-

10 բացող հետ։ Յիսուս պատասխան տուաւ նորան և
ասաց՝ Թէ որ դու Աստուծոյ պարգեւը գիտենա-
յիր, և թէ ո՛վ է նա՝ որ քեզ ասումէ՝ Թէ Տո՛ւր
ինձ խմել, ապա դու նորանից կ'խնդրէիր՝ և նա
11 կենդանի ջուր կ'տար քեզ։ Կինը նորան ասաց.
Տէ՛ր՝ դու ջուր քաշելոյ ամանէլ չունիս՝ և հորս
խոր է. ապա ի՞նչ տեղից պիտի ունենաս կենդա-
12 նի ջուրը։ Միթէ դու մին աւելի՞ մեծ մարդ ես
քան մեր հայր Յակոբը՝ որ այս հորս տուաւ մեզ.
և ինքը սորանից խմեց, և նորա որդիքն ու նորա
13 անասունները։ Յիսուս պատասխան տուաւ նորան
և ասաց. Ամեն ով որ այդ ջրիցը խմէ՝ կրկին կը
ծարաւի. բայց ով որ ա՛յն ջրիցը խմէ՝ որ ես
14 կ'տամ նորան՝ նա յաւիտեան չ'ծարաւիլ։ Բայց
այն ջուրն՝ որ ես կ'տամ նորան՝ ջրի աղբիւր կ'լի-
նի նորանում, որ յաւիտենական կենաց մէջ կը
15 բղխի։ Կինը նորան ասաց. Տէ՛ր՝ տո՛ւր ինձ այն
ջուրն, որ չ'ծարաւիմ, և չ'գամ այստեղ ջուր
16 հանելոյ։ Յիսուս նորան ասաց. Գնա՛ կանչէ՛ քո
17 մարդդ՝ և ե՛կ այստեղ։ Կինը պատասխան տուաւ
նորան և ասաց. Ես մարդ չունիմ. Յիսուս նորան
18 ասաց. Լաւ ասացիր՝ Թէ, Ես մարդ չունիմ. Պատ-
ճառնոր՝ դու հինգ մարդ ես փոխել՝ և նա որ հի-
միկ ունիս, քո մարդդ չէ. դա շիտակ ասացիր։
19 Կինը նորան ասաց. Տէ՛ր՝ երեւումէ ինձ՝ Թէ դու
20 մարգարէ ես։ Մեր հարքն այս սարումս երկրպա-
գութիւն արին. և դուք ասումէք՝ Թէ միայնակ Ե-
րուսաղէմումն է այն տեղն՝ որ պէտք է երկրպա-
21 գութիւն անել։ Յիսուս նորան ասաց. Ո՛վ կին.
հաւատա՛ ինձ՝ որ ժամանակ կ'գայ, որ ո՛չ այս

սարու�մն երկրպագութիւն կանեն Հօրը, և ո՛չ էլ
22 Երուսաղէմուումը։ Դուք երկրպագութիւն էք անում
նորան՝ որ դուք չէ՛ք գիտում. մենք երկրպագու-
թիւն ենք անում նորան՝ որ գիտումենք. ինչուոր՝
23 փրկութիւնը Հրէաներից է։ Բայց ժամանակ կը-
գայ՝ և իսկ հիմիկ է, որ ճշմարիտ երկրպագողները
հոգով և ճշմարտութենով երկրպագութիւն կա-
նեն Հօրը, պատճառնոր՝ Հայրն էլ այնպէս իրեն
24 երկրպագողներ է ուզում։ Աստուած Հոգի է, և
նորան երկրպագողներն էլ պէտք է՝ որ հոգով և
25 ճշմարտութենով երկրպագութիւն անեն։ Կինն
ասաց նորան. Գիտումենք՝ որ Մեսիան պիտի գայ՝
որ Քրիստոս է կոչվում. երբոր կ'գայ՝ նա ամեն
26 բան կ'պատմէ մեզ։ Յիսուս նորան ասաց. Ես եմ՝
27 որ քեզ հետ խօսումեմ։ Եւ այս խօսքիս վերայնո-
րա աշակերտներն եկին, և զարմանումէին, որ այն
կնկան հետ խօսումէր. բայց նորանցից բնաւ մինը
չասաց՝ թէ ի՞նչ ես ուզում կամ ի՞նչ ես խօ-
28 սում դորան հետ։ Կինն իրեն կուժը թողեց՝ և
29 գնաց քաղաքը, և մարդկանց ասաց. Եկէ՛ք տես-
սէ՛ք մին մարդ՝ որ ինձ ասաց այն ամենն՝ ինչ որ
30 գործել եմ. միթէ նա՞ է Քրիստոսը։ Դուրս էլան
քաղաքիցը՝ և նորա մօտ էին գալիս։
31 Եւ դեռ որ նորանք չէին եկած՝ աշակերտներն
աղաչումէին նորան և ասում. Ռա՛բբի՝ հա՛ց կեր։
32 Նա նորանց ասաց՝. Ես կերակուր ունիմ ուտելոյ,
33 որ դուք չէք գիտում նորան։ Աշակերտներն իրար
ասումէին. Միթէ մին մարդ դորան բան բերա՞ւ
34 ուտելոյ։ Յիսուս նորանց ասաց. Իմ կերակուրս
նա է՝ որ նորա կամքն անեմ, որ ուղարկեց ինձ,

35 և նորա գործը կատարեմ։ Մի՞թէ դուք չէ՞ք ա-
սում՝ թէ Չորս ամիս էլ կայ՝ և հունձը կ'դայ.
ահա՛ ես ասում՝ ձեզ. Բարձրացրէ՛ք ձեր աչքե-
րը՝ և տեսէք արտերը որ սպիտակացել են՝ և հըն-
36 ձին հասել։ Եւ նա որ հնձում է՝ վարձք է առնում,
և յաւիտենական կենաց մէջ պտուղ ժողովում.
որ նա որ սերմնում է՝ և նա որ հնձում է՝ իրար հետ
37 ուրախանան։ Սորանով ճշմարիտ է այն խօսքն՝ թէ
ուրիշ է՝ որ սերմնում է, և ուրիշ է՝ որ հնձում։
38 Ես ուղարկեցի ձեզ հնձել նա՝ որ դուք չ'սերմե-
ցիք. ուրիշներն աշխատեցին, և դուք նորանց աշ-
խատանքին մէջը մտիք։

39 Եւ Սամարացոց այն քաղաքիցը շատ մարդիկ
հաւատացին նորան այն կնկան խօսքին համար՝ որ
վկայում էր՝ թէ Ասաց ինձ ամենը՝ ինչ որ գործել
40 էի։ Ապա երբոր Սամարացիները նորա մօտ եկին,
նորան աղաչեցին որ իրենց հետ մնայ. և երկու
41 օր մնաց այնտեղ։ Եւ էլ շատ մարդիկ հաւատա-
42 ցին նորան՝ նորա խօսքին համար։ Եւ այն կնկան
ասում էին՝ թէ Սորանից ետեւ ո՛չ թէ քո խօսքե-
րիդ համար ենք հաւատում. ինչուր՝ իսկ մենք
ինքներս լսեցինք դորանից. և գիտենք ճշմար-
տապէս՝ որ դա՛ է աշխարհքի փրկիչը։

43 Եւ երկու օրից ետեւ այնտեղից դուրս եկաւ և
44 գնաց Գալիլեա։ Պատճառնոր՝ իսկ ինքը Քրիստոս
վկայեց՝ թէ մարգարէ իրեն գաւառումը պատիւ
45 չունի։ Բայց երբոր նա Գալիլեա եկաւ, Գալիլեա-
ցիներն ընդունեցին նորան. ինչուր՝ տեսել էին
այն ամեն նշանները, որ տօնի ժամանակին արաւ
Երուսաղէմին մէջ. պատճառնոր՝ նորանք էլ եկել
էին այն տօնը։

46 Նորէն Գալիլեացոց Կանան եկաւ՝ այնտեղ որ
Ջուրը գինի արաւ. և այնտեղ մին թագաւորա-
ցեղ մարդ կար, որ նորան որդին Կափառնայումի
47 մէջ հիւանդ էր։ Նա երբոր լսեց, թէ Յիսուս Հը-
րէաստանիցն եկել է Գալիլեա. նորա մօտ եկաւ
և աղաչումէր՝ որ վէր գայ և իրեն որդին բժշկէ.
48 ինչուորոյ՝ մեռնելոյ մօտ էր։ Յիսուս նորան ասաց.
Թէ՛ որ նշաններ և հրաշքներ չ'տեսնէք՝ չէք հա-
49 ւատար։ Թագաւորացեղը նորան ասաց. Տէ՛ր՝ վէ՛ր
50 եկ դեռ քանի որ չի մեռել իմ տղաս։ Յիսուս
նորան ասաց. Գնա՛ քո որդիդ կենդանի է. և
մարդը հաւատաց այն խօսքին՝ որ Յիսուս նորան
51 ասաց՝ և գնաց։ Եւ դեռ որ վէր էր գալիս, նորա
ծառաները նորան առաջը եկին, աւետիս տուին
52 և ասացին, թէ քո տղադ կենդանի է։ Նորանց
հարցնումէր այն ժամին համար՝ որ նորանում ողջ-
ացաւ. և նորան ասացին. Երեկ եօթը ժամին
53 տենդը թողեց նորան։ Նորա հայրն իմացաւ՝ թէ
իսկ այն ժամումն՝ որ Յիսուս նորան ասաց՝ թէ քո
որդիդ կենդանի է. և հաւատաց ինքն ու նորա
54 բոլոր տունը։ Սա կրկին երկրորդ նշան արաւ Յի-
սուս՝ երբոր Հրէաստանիցն եկաւ Գալիլեա։

ԳԼ. Ե

Բեթհեզդա աւազանին մօտ հիւանդին բժշկութիւնը.
Քրիստոս վկայումէ իր Աստուածութեանն համար։

1 Սորանից ետեւ տօնն էր Հրէաների. և Յիսուս
2 վէր էլաւ Երուսաղէմ։ Եւ Երուսաղէմի մէջ Պրո-

պատիկէ աւազանումը, որ Եբրայեցերէն Բեթհեզ-
3 դա էր կոչվում՝ հինգ սրահ կար, Որ նորանցում
խիստ շատ հիւանդներ կային վէր ընկած՝ կուրեր,
կաղեր, չորացածներ, որ ջրերի շարժվելոյն էին
4 սպասում։ Եւ Տէրին հրեշտակը ժամանակով վէր
էր գալիս այն աւազանը՝ և ջրերը շարժում. և
ով որ առաջ վէր էր գալիս այն շարժված ջրերին
մէջը՝ բժշկվումէր՝ որ բնաւ հիւանդութեան նշան
5 չէր մնում։ Եւ այնտեղ մին մարդ կար, որ երե-
սուն և ութ տարի էր իրեն հիւանդութենում։
6 Երբոր Յիսուս նորան տեսաւ՝ որ վէր ընկած էր,
և գիտաց՝ թէ շատ ժամանակ է մնացել, նորան
7 ասաց. Կամենո՞ւմես, որ ողջ լինիս։ Հիւանդը
պատասխան տուաւ նորան. Տէ՛ր՝ բնաւ մին մարդ
չունիմ՝ որ երբոր ջրերը շարժվին՝ ինձ աւազանին
մէջը ձգէ. և մինչեւ որ ես շարժվումեմ, մին ու-
8 րիշը ինձանից առաջ վէր է գալիս։ Յիսուս նորան
ասաց. Վե՛ր կաց, քո մահիճդ ա՛ռ և գնա՛։
9 Եւ մարդը ողջացաւ և վերկացաւ՝ իրեն մահիճն
առաւ և մանէր գալիս. և այն օրը շաբաթ էր։
10 Հրէաներն ասացին բժշկվածին. Շաբաթ է, և
11 արժան չէ քեզ, որ քո մահիճդ վեր առնես։ Նա
պատասխան տուաւ նորանց՝ և ասաց. Նա՝ որ ինձ
բժշկեց՝ նա ասաց ինձ՝ թէ քո մահիճդ ա՛ռ և
12 գնա՛։ Հարցրին նորան և ասացին. Ո՞վ է այն
մարդն՝ որ քեզ ասաց՝ թէ քո մահիճդ ա՛ռ և
13 մա՛ն ևկ։ Եւ բժշկվածը չէր գիտում թէ ո՞վ է.
ինչուորդ՝ Յիսուս ամբոխին պատճառովն այնտեղիցը
14 քաշվեցաւ։ Սորանից ետեւ Յիսուս նորան գտաւ
տաճարումը՝ և նորան ասաց. Ահա՛ ողջացար՝ էլ

չի մեղանչե՛ս՝ որ էլ աւելի չար բան չ՚լինի քեզ։
15 Մարդը գնաց և Հրէաներին պատմեց՝ թէ Յիսուսն
էր որ ինձ բժշկեց։
16 Եւ նոքա համար Հրէաները Յիսուսին հալածում-
17 էին՝ որ շաբաթ օրն էր անում այն բանը։ Եւ Յի-
սուս պատասխան տուաւ նոքանց. թէ Իմ Հայրս
18 մինչեւ հիմիկ գործում է՝ և ես էլ գործումեմ։ Ն՚ո-
քա համար Հրէաներն էլ աւելի հետեւումէին՝ որ
սպանեն նոքան. որ ո՛չ թէ մինակ շաբաթ օրերն
էր քանդում՝ այլ Աստուծոյն էլ իրեն Հայր էր
կոչում, և իրեն անձն Աստուծոյն հաւասար էր
19 անում։ Յիսուս պատասխան տուաւ և ասաց նո-
քանց. ճշմարիտն ճշմարիտն ասումեմ ձեզ. թէ
Որդին մարդոյ իրենից կարող չէ մին բան անել,
թէ որ չ՚տեսնէ Հօրն որ անումէ. ինչուորդ՝ ինչ որ
նա է անում, իսկ Որդին էլ այն բանն է նոքա
20 նման անում։ Պատճառնոր՝ Հայրը սիրումէ Որ-
դոյն, և ցոյց է տալիս նոքան այն ամեն բանն, որ
ինքն է անում, և սրանցից էլ աւելի մեծ մեծ
գործքեր է ցոյց տալիս նոքան, որ դուք նոքա հա-
21 մար զարմանումէք։ Պատճառնոր՝ ինչպէս որ Հայ-
րը մեռելները յարուցանումէ և կենդանի անում,
իսկ այնպէս էլ Որդին՝ ում որ կամենումէ՝ կեն-
22 դանի է անում։ Եւ չէ թէ Հայրը մինը դատում
է, այլ ամեն դատաստանը տուաւ իրեն Որդւոյն,
23 Որ ամենքը պատուեն Որդւոյն, ինչպէս որ Հօրն են
պատուում. ով որ Որդւոյն չի պատուում՝ Հօրն
24 էլ չի պատուում, որ ուղարկեց նոքան։ Ճշմարիտ-
ն ճշմարիտն ասումեմ ձեզ. թէ Ն՚ա որ իմ խօս-
քիս ականջ է դնում և հաւատում նոքան՝ որ

ինձ ուղարկեց, յաւիտենական կեանքը կ'ընդունի.
և դատաստան չի՛ մտնիլ. բայց մահիցը փոխվե-
25 ցաւ դէպի կեանքը։ Ճշմարիտն ճշմարիտն ասում եմ
ձեզ. թէ ժամանակ է գալիս՝ և ճիշտ հիմիկ է,
երբոր մեռելներն Աստուծոյ Որդոյ ձայնը կ'լսեն,
26 և նորանք, որ կ'լսեն՝ կապրին։ Պատճառնոր՝ ինչ-
պէս որ Հայրն իրեն անձնուրմը կեանք ունի, ճիշտ
այնպէս էլ Որդոյն տուաւ՝ որ իրեն անձնուրմը կեանք
27 ունենայ. Եւ նորան իշխանութիւն տուաւ, որ
28 դատաստան անէ. ինչուորոր՝ Որդի մարդոյ է. Նո-
րա վերայ ինչո՞ւ էք զարմանում. պատճառնոր՝
ժամանակ կ'գայ, որ ամենքն՝ որ գերեզմաններումն
29 են, նորա ձայնը կ'լսեն, Եւ դուրս կ'գան նորանք,
որ բարի են գործել՝ դէպի կենաց յարութիւնը,
և նորանք՝ որ չար են արել՝ դէպի դատաստանի
30 յարութիւնը։ Ես ինձանից չեմ կարող բնաւ մին
բան անել, բայց ինչպէս որ լսում եմ՝ այնպէս եմ
դատում, և իմ դատաստանս արդար է. պատ-
ճառնոր՝ իմ կամքս չեմ խնդրում, այլ նորա կամ-
31 քըն՝ որ ինձ ուղարկեց։ Թէ որ ե՛ս ինձ համար վը-
32 կայում եմ՝ իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ։ Ուրիշն
է՝ որ ինձ համար վկայում է. և դուք գիտում էք՝
թէ ճշմարիտ է այն վկայութիւնն՝ որ ինձ համար
33 վկայեց։ Դուք ուղարկեցիք Յոհաննէսին մօտ՝ և
34 վկայութիւն տուաւ ճշմարտութեանը։ Բայց ես
ո՛չ թէ մարդկանցից եմ վկայութիւն առնում.
35 բայց սա ասում եմ՝ որ դուք ապրիք։ Նա ճրագ
էր՝ որ վառվում էր և լոյս տալիս. և դուք կամե-
ցաք մին քիչ ժամանակ ուրախանալ նորա լուսո-
36 վը։ Բայց ես Յոհաննէսիցն էլ աւելի մեծ վկայու-

թիւն ունիմ. այն գործքերն՝ որ Հայրն ինձ տը-
ուաւ, որ կատարեմ նորանց. իսկ այն գործքերն՝
որ գործուսեմ, ինձ համար վկայուսեն, թէ Հայրն
37 ուղարկեց ինձ, Եւ Հայրն որ ինձ ուղարկեց նա
ինձ համար վկայեց. դուք բնաւ մին ժամանակ ո՛չ
նորա ձայնը լսեցիք, և ո՛չ նորա կերպարանքը տե-
38 սիք։ Եւ ո՛չ էլ նորա խօսքը ձեզանում բնակված-
ունիք. պատճառնոր՝ նա որ նա ուղարկեց՝ դուք
39 չէք հաւատում նորան։ Քննեցէ՛ք գրքերն. որ
դուք կարծումէք թէ նորանցով ունիք յաւիտե-
նական կեանքը՝ և իսկ նորանք են, որ ինձ համար
վկայուսեն՝ որ նորանցով կարծումէք թէ կեանքն
40 ունիք։ Եւ դուք չէք կամենում ինձ մօտ գալ՝ որ
41 կեանքն ունենաք։ Ես մարդկանցից փառք չեմ
42 առնում. Բայց ճանաչուսեմ ձեզ՝ որ Աստուծոյ
43 սէրը չունիք ձեր անձներումը։ Ես իմ Հօրս անու-
նովն եկի՝ և ինձ չէք ընդունում. թէ որ մին ու-
րիշը կ'գայ իրեն անունովը, նորան կ'ընդունիք։
44 Ի՞նչպէս կարող էք դուք հաւատալ՝ որ իրարից էք
փառք առնում, և այն փառքն որ մին Աստուա-
45 ծանից է՝ չէք խնդրում։ Մի՛ կարծէք՝ որ ես Հօր
մօտ չարախօս եմ ձեզանից. կայ մինն որ ձեզանից
չարախօսուսէ, այն Մովսէսն՝ որ դուք ձեր յոյսը
46 նորա վերայ էք դրել։ Ինչուոր՝ եթէ դուք Մովսէ-
սին հաւատայիք, ապա ինձ էլ կ'հաւատայիք.
47 պատճառնոր՝ նա ինձ համար գրեց։ Բայց թէ որ
նորա գրքերին չէք հաւատում, ի՞նչպէս իմ խօս-
քերիս կ'հաւատաք։

ԳԼ. Զ.

Փիլիպոս 5000 մարդկանց կերակրում է. գնում է ծովին վերայ. քարոզում է իր մարմնոյ ուտելն ու իր արեան խմելը։

1 Սորանից ետեւ գնաց Յիսուս Գալիլեացոց Տիբե-
2 րիա ծովի միւս կողմը։ Եւ շատ ժողովուրդ էր գը-
նում նորան ետեւէն. ինչուոր՝ տեսնում էին այն
3 նշաններն՝ որ անում էր հիւանդներին վերայ։ Յի-
սուս վեր էլաւ սարը, և աշակերտներին հետ նըս-
4 տում էր այնտեղ։ Եւ Հրէաների զատիկ տօնը մօ-
տիկ էր։

5 Յիսուս իրեն աչքերը բարձրացրուց և տեսաւ,
որ շատ ժողովուրդ էր գալիս իրեն մօտ. Փիլիպ-
պոսին ասաց. Ի՞նչ տեղից հաց գնենք՝ որ դորանք
6 ուտեն։ Այս բանս փորձելոյ համար էր ասում.
7 բայց ինքը գիտում էր՝ թէ ինչ պիտի անէր։ Փի-
լիպպոսը պատասխան տուաւ նորան. Երկու հար-
իւր դահեկանի հաց բաւական չէ դորանց համար՝
8 այնպէս որ ամեն մէկը մի քիչ առնէ։ Նորա ա-
շակերտներից մինը՝ Անդրէաս՝ Սիմո-
9 նի եղբայրն՝ ասաց նորան։ Այստեղ մի տղայ
կայ, որ հինգ գարի հաց ունի և երկու ձուկ.
10 բայց նա ի՞նչ է այդչափ մարդկանց համար։ Յի-
սուս ասաց. Այդ մարդկանցդ նստացրէ՛ք. և շատ
խոտ կար այն տեղը. և մարդիկը նստեցին համա-
11 րով իրը հինգ հազար։ Եւ Յիսուս հացն առաւ
և գոհացաւ և բաժանեց նստողներին. այնպէս էլ
12 ձկներից որչափ որ կամեցան։ Եւ երբոր կշտա-

ցան, աշակերտներին ասաց. Ժողովեցէ՛ք այդ ա-
13 ւելցած կտորներն՝ որ բան չ՚կորչի։ Ժողովեցին
և կտորներիցը տասն երկու զթոց լցին այն հինգ
14 գարէ հացիցն՝ որ ուտողներիցն աւելացաւ։ Բայց
մարդիկն երբոր տեսին այն նշանն որ արաւ, ա-
սուէին՝ թէ Այս այն ճշմարիտ մարգարէն է՝ որ
15 պէտք էր աշխարհք գայ։ Յիսուս երբոր գիտաց՝
թէ գալու են իրեն յափշտակելոյ՝ որ թագաւոր
16 անեն իրեն՝ միւսանգամ դնաց սարը մինակ։ Եւ
երբոր իրիկուն եղաւ՝ նորան աշակերտները վէր ե-
17 կին ծովին եզրը։ Եւ մտին նաւն ու գնացին ծովի
այն կողմը՝ Կափառնայում. և երբոր մթնացաւ՝
18 Յիսուս դեռ չէր եկել նորանց մօտ։ Եւ ծովը սաս-
19 տիկ քամի փչելուցը շարժվուէր։ Եւ երբոր քսան
և հինգ կամ երեսուն ասպարէզի չափ առաջ գը-
նացին՝ Յիսուսին տեսին՝ որ ծովին վերայ գալիս
20 էր՝ և նաւին մօտիկ էր՝ և շատ ահով լցվան։ Եւ
21 նա ասաց նորանց. Ես եմ՝ մի՛ վախենաք։ Եւ կա-
մեցուէին նորան ընդունել նաւին մէջը. և նաւը
շուտով հասաւ այն երկիրն՝ որ գնուէին։
22 Յետեւի օրն այն ժողովուրդն՝ որ ծովի այն կողմն էր՝ տեսաւ որ ուրիշ նաւ չ՚կար այնտեղ այն մեցը ջոկ՝ որ Յիսուսին աշակերտները նորա մէջ մտին. և որ Յիսուս աշակերտներին հետ նաւը չէր մտած, բայց մինակ նորան աշակերտները գնացին։
23 Բայց Տիբերիայիցն ուրիշ նաւեր եկին այն տեղին
24 մօտ՝ որ հացը կերին։ Ապա երբոր ժողովուրդը տեսաւ՝ թէ ո՛չ Յիսուսն այնտեղ է և ո՛չ նորան աշակերտները, նորանք այն նաւերն առին և եկին
25 Կափառնայում, որ Յիսուսին մտն գան։ Եւ երբ-

որ Նորան ծովի այն կողմն գտին՝ Նորան ասացին.
26 Ռա՛բբի՝ ե՞րբ եկիր այստեղ։ Յիսուս պատասխան
տուաւ Նորանց և ասաց. Ճշմարիտն ճշմարիտն ա-
սում եմ ձեզ. Դուք ինձ ման էք գալիս՝ չէ թէ Նո-
բահամար՝ որ մին նշան տեսիք, բայց որ այն հա-
27 ցիցը կերիք՝ և կշտացաք։ Գնացէ՛ք ո՛չ թէ կորչե-
լու կերակուրը գործեցէ՛ք, բայց այն կերակուրն
որ յաւիտենական կեանքին մէջ կ'մնայ, որ Նորան
Որդին մարդոյ կ'տայ ձեզ. պատճառնոր՝ Աստուած
28 Հայրը կնքով հաստատեց Նորան։ Նորան ասացին.
Ի՞նչ պիտի անենք՝ որ Աստուծոյ գործքերը գոր-
29 ծենք։ Յիսուս պատասխան տուաւ և Նորանց ա-
սաց. Սա է Աստուծոյ գործն՝ որ հաւատաք Նո-
30 րան՝ որ նա ուղարկեց։ Նորան ասացին. Ի՞նչ նը-
շան կանես՝ որ տեսնենք և հաւատանք. ի՞նչ կը
31 գործես։ Մեր հարքն անապատին մէջ մանանայ
կերին. ինչպէս որ գրված է թէ՝ Երկնքիցը հաց
32 տուաւ Նորանց ուտել։ Յիսուս Նորանց ասաց.
Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ. Թէ Մովսէս չ'տուաւ ձեզ
այն հացն երկնքիցը, բայց իմ Հայրս երկնքիցը
33 ճշմարիտ հացը կ'տայ ձեզ։ Պատճառնոր՝ Աստուա-
ծանից հացը նա է՝ որ երկնքիցն է վէր գալիս՝ և
34 աշխարհքին կեանք տալիս։ Նորան ասացին. Տէ՛ր՝
35 ամեն ժամանակ տո՛ւր մեզ այն հացը։ Յիսուս Նո-
րանց ասաց. Ես եմ կենաց հացը. ով որ ինձ մօտ
է գալիս՝ չի սովիլ, և ով որ ինձ հաւատում է՝ բը-
36 նաւ մին ժամանակ չ'ծարաւիլ։ Բայց ասացի ձեզ՝
37 թէ տեսիք ինձ՝ և չէք հաւատում։ Ամեն՝ ում որ
Հայրն տալիս է ինձ, ինձ մօտ կ'գայ. և նա որ ինձ
38 մօտ է գալիս՝ դուրս չեմ հանիլ Նորան. Պատ-

ճառնոր՝ եւ վեր չեկի երկնքիցն՝ որ իմ կամքս ա-
39 նեմ, բայց նորա կամքն՝ որ ինձ ուղարկեց։ Սա է
իմ Հօրս կամքն, որ ինձ ուղարկեց. որ այն ամե-
նքն՝ որ Հայրն ինձ տուաւ՝ նորանից չ'կորցնեմ.
40 այլ յետին օրումը յարուցանեմ նորան։ Սա է
իմ Հօրս կամքն, որ ամեն ով որ տեսնէ Որդին և
հաւատայ նորան, յաւիտենական կեանքն ընդու-
նի. և ես յետին օրումը կ'յարուցանեմ նորան։
41 Հրէաները տրտնջուէին նորանից՝ որ ասաց, թէ
42 Ես եմ երկնքիցը վեր եկած հացը։ Եւ ասուէին.
Չէ՞ որ սա Յոսէփին որդին է՝ որ մենք գիտուենք
նորա հօրը. ապա ի՞նչպէս է ասում՝ թէ Ես եր-
43 կընքիցը վեր եկի։ Յիսուս պատասխան տուաւ և
44 ասաց նորանց. Մի՛ տրտնջիք իրար հետ։ Ո՛չ ով
կարող չէ ինձ մօտ գալ, եթէ Հայրն՝ որ ինձ ու-
ղարկեց՝ չ'քաշէ՛ նորան. և ես յետին օրումը կ'յա-
45 րուցանեմ նորան։ Գրված է մարգարէներին մէջ
թէ՝ Եւ ամենքն Աստուածանից սովորած կ'լինին.
ամեն ով որ Հօրից է լսում և սովորում՝ գալիս
46 է ինձ մօտ։ Իրը չէ թէ մինը տեսել է Հօրը. բայց
միայն նա՝ որ ինքն Աստուածանից է. նա տեսաւ
47 Հօրը։ Ճշմարիտն ճշմարիտն ասում եմ ձեզ. թէ
Ով որ ինձ հաւատում է՝ յաւիտենական կեանքն
48 ընդունում։ Ես եմ կենաց հացը։ (49) Ձեր հար-
քը մանանան կերին անապատումը, և մեռան։
50 Սա է այն հացն, որ երկնքիցն է վեր եկել՝ որ եթէ
51 մինը սորանից ուտէ՝ չի մեռնիլ։ Ես եմ կենդանի
52 հացը, որ երկնքիցն է վեր եկել։ Թէ որ մինն այս
հացիցս ուտէ՝ յաւիտեան կապրի. և այն հացն՝ որ
ես կ'տամ՝ իմ մարմինս է, որ ես նորան աշխարհ-
քի կենաց համար կ'տամ։

53 Հրէաներն իրար հետ կռվուռէին և ասուռ. Սա
ի՞նչպէս կարող է իրեն մարմինը տալ մեզ ուտե-
54 լոյ։ Յիսուս նորանց ասաց. Ճշմարիտն ճշմարիտն
ասուռեմ ձեզ, թէ որ Որդոյ մարդոյ մարմինը չու-
տէք և նորան արիւնը չ'խմէք, կեանք չունիք ձեր
55 անձին մէջը։ Ո՛վ որ իմ մարմինս ուտուռէ և իմ
արիւնս խմուռ, յաւիտենական կեանքն ունի. և
56 ես յետին օրուռը կ'յարուցանեմ նորան։ Ինչուռոր՝
իմ մարմինս ճշմարիտ կերակուր է, և իմ արիւնս
57 ճշմարիտ խմելիք է։ Ո՛վ որ իմ մարմինս ուտուռէ
և իմ արիւնս խմուռ՝ ինձանուռ կ'բնակվի, և ես
58 նորանուռ։ Ինչպէս որ կենդանի Հայրն ինձ ուղար-
կեց, և ես կենդանի եմ Հօր համար, այնպէս էլ
նա՝ որ ինձ ուտուռէ, կենդանի կ'լինի ինձ համար։
59 Սա է այն հացն՝ որ երկնքիցն է վէր եկել, չէ թէ
ինչպէս որ ձեր հարքը մանանան կերին և մեռան.
ով որ այս հացս ուտուռէ՝ յաւիտեան կապրի։
60 Այս բանս ժողովարանին մէջ ասաց՝ երբոր կա-
61 փառնայուռին մէջ սովորցնուռէր։ Եւ աշակերտ-
ներիցը շատերն երբոր սա լսեցին՝ ասացին. Դըժ-
ուար է այդ բանդ, ո՞վ կարող է լսել նորան։
62 Երբոր Յիսուս գիտաց իրեն անձնուռը՝ թէ աշա-
կերտները տրտնջուռէին նորա համար, նորանց ա-
63 սաց. Դա՞ է գայթակղացնուռ ձեզ։ Ապա եթէ
Որդին մարդոյ տեսնէք, որ վէր էլլի ուր որ առաջ
64 էր։ Հոգին է կենդանացնող, մարմինը մին օգուտ
չի տալիս. այն բանն՝ որ ես ձեզ հետ խօսեցի՝ հո-
65 գի է և կեանք։ Բայց ձեզանից մին քանիսը կան,
որ չեն հաւատուռ, պատճառնոր՝ Յիսուս սկզբիցը
գիտուռէր, ո՞վ են նորանք՝ որ չեն հաւատուռ,

և ով է նա՝ որ պիտի մատնէր իրեն. և ասուէր.
66 Նորահամար ասացի ձեզ՝ թէ ոչ ով կարող չէ ինձ
մօտ գալ, եթէ իմ Հօրէս տրված չ'լինի։
67 Սորանից ետեւ նորա աշակերտներից շատերը
յետ գնացին, և էլ ման չէին գալիս նորա հետ։
68 Յիսուս ասաներկու աշակերտներին ասաց. Մի թէ
69 դո՞ւք էլ էք կամենում գնալ։ Սիմոն Պետրոսն
պատասխան տուաւ նորան. Տէ՛ր՝ ո՞ւմ մօտ գը-
նանք. դո՛ւ յաւիտենական կենաց խօսքեր ունիս.
70 Եւ մենք հաւատացինք և ճանաչեցինք՝ թէ դու ես
71 Քրիստոսն Աստուծոյ Որդին։ Յիսուս պատասխան
տուաւ նորանց. Չէ՞ որ ես ձեզ տասներկուսիդ
72 ընտրեցի, և ձեզանից մինը սատանայ է։ Եւ ասա
Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդային համար էր ա-
սում. ինչուոր՝ իսկ նա պիտի մատնէր նորան. և
մինքը տասներկուսիցը մինն էր։

ԳԼ. Է

Քրիստոսի եղբարց անհաւատութիւնը. նորա քարոզը տա-
ղաւարահարաց տօնին, ժողովրդին գաղափարները
նորա մասին. Նիկոդիմոս պաշտպանում է նորան։

1 Եւ սորանից ետեւ Յիսուս ման էր գալիս Գալիլ-
եային մէջ. ինչուոր՝ չէր կամենում Հրէաստանու-
մը ման գալ, պատճառնոր՝ Հրէաները խնդրում էին
սպանել նորան։
2 Եւ Հրէաներին տաղաւարահարաց տօնը մօտիկ
3 էր։ Նորան եղբարներն ասացին նորան. Այստեղից
դո՛ւրս եկ և գնա՛ Հրէաստան, որ քո աշակերտ-

4 Ներդ էլ տեսնեն քո գործքերդ՝ որ գործու�ս։ Ին-
չուոր՝ ո՛չ ով չ՚կայ՝ որ թաքուն մին բան անէ, և
խնդրէ որ ինքը ճանաչված լինի. թէ որ դա գոր-
5 ծուեսս, քո անձդ յայտնէ աշխարհքին։ Պատճա-
ռընոր՝ իսկ Եղբարներն էլ չէին հաւատացել
6 Նորան։ Յիսուս նորանց ասաց. Իմ ժամանակս դեռ
հասած չէ, բայց ձեր ժամանակը միշտ պատրաստ
7 է։ Աշխարհքը կարող չէ ձեզ ատել. բայց ինձ
ատուումէ, ինչուոր՝ ես նորա համար վկայուումեմ՝ թէ
8 նորա գործքերը չար են։ Դուք գնացէ՛ք այն տօ-
նը, ես չեմ գնում այն տօնը. ինչուոր՝ իմ ժամա-
9 նակս դեռ լցված չէ։ Սա որ ասաց՝ ինքը մնաց այն
10 տեղ Գալիլեային մէջ։ Երբոր նորան եղբարները
գնացին, ապա ինքն էլ գնաց այն տօնը, չէ՛ թէ
յայտնի, բայց իբր մին ծածուկ կերպով։
11 Եւ Հրէաները խնդրուումէին նորան այն տօնումը
12 և ասում, թէ Նա ո՞րտեղ պիտի լինի։ Եւ ժողո-
վրդին մէջ տրտնջմունք կար նորա համար. կէսն
ասումէին՝ թէ Բարի մարդ է. ուրիշներն ասում-
13 էին՝ չէ՛, այլ ժողովրդին մոլորացնումէ։ Եւ ո՛չ
ով համարձակ չէր խօսում նորա վերայ, Հրէանե-
րի վախին համար։
14 Երբոր տօնն կէս էլաւ, Յիսուս վեր էլաւ տա-
15 ճարն՝ ու սովորցնումէր։ Հրէաներն զարմանումէին
և ասում. Սա ի՞նչպէս է գիտում գրքերն, որ ըն-
16 նաւ սովորած չէ։ Յիսուս պատասխան տուաւ նո-
րանց և ասաց. Իմ վարդապետութիւնս իմն չէ,
17 այլ նորանն է՝ որ ինձ ուղարկեց։ Թէ որ մինը կա-
մենում՝ նորա կամքն անել՝ նա կիմանայ իմ վար-
դապետութեանս համար, եթէ Աստուածանի՞ց է,

48 կամ թէթէ ես իմ անձնիցս եմ խօսում։ Ցա որ ի-
րեն անձնիցն է խօսում, իրեն անձին փառքն է
խնդրում. բայց նա՝ որ նորա փառքն է խնդրում՝
որ ուղարկեց նորան՝ նա ճշմարիտ է, և անիրաւու-
49 թիւն չ'կայ նորանում։ Զէ՞ որ Մովսէսը տուաւ ձեզ
օրէնքը, և ձեզանից ո՛չ ով չի կատարում օրէնքը։
20 Ինչո՞ւ էք ուզում ինձ սպանել. ժողովուրդը պա-
տասխան տուաւ և ասաց. Դեւ կայ քեզանում.
21 ո՞վ է ուզում՝ որ քեզ սպանէ։ Յիսուս պատաս-
խան տուաւ նորանց և ասաց. Մին գործ գործե-
22 ցի, և ամենքդ զարմացել էք։ Նորահամար Մով-
սէսը ձեզ տուաւ թլփատութիւնը, չէ թէ որ Մով-
սէսից էր, բայց այն հին հարանցիցը. և շաբաթ
23 օրը մարդ էք թլփատում։ Ապա եթէ մարդ շաբաթ
օրը թլփատութիւն է առնում, որ Մովսէսին օրէն-
քը չ'քանդվի, ինձ վերայ բարկացա՞ծ էք՝ որ ես
24 ամբողջ մարդ բժշկեցի շաբաթ օրը։ Աչքի երե-
ւութով մի՛ դատէք, բայց շիտակ դատաստան ա-
բե՛ք։
25 Երուսաղէմացիներիցը մին քանիսն ասում էին.
26 Զէ՞ որ սա նա է որ ուզում էին նորան սպանել։ Եւ
ահա՛ յայտնի խօսում է, և բան չէն ասում դո-
բան. չ'լինի՞ որ իշխաններն էլ իմացան՝ որ սա՛ է
27 Քրիստոսը։ Բայց սորան գիտում ենք թէ որտեղից
է. և Քրիստոսն երբոր կ'գայ, ընաւ մինը չ'գիտե-
28 նալ թէ որտեղից է։ Յիսուս աղաղակեց տաճա-
րում, սովորցնում էր և ասում. Թէ ինձ գիտում
էք, և թէ ինչ տեղից եմ եկել գիտում էք. և իմ
անձնիցս չեմ եկել. բայց նա ճշմարիտ է՝ որ ինձ
29 ուղարկեց. որ դուք նորան չէք գիտում։ Ես գի-

տուամեմ նորան, ինչուոր՝ իսկ նորանից եմ, և նա
30 ուղարկեց ինձ։ Եւ ուզուէին բռնել նորան, և
նորանց ձեռներիցը դուրս գնաց. և ո՛չ ով ձեռք
չ'ձգեց նորան. ինչուոր՝ նորա ժամանակը դեռ չէր
31 հասել։ Եւ ժողովրդիցը շատ մարդիկ հաւատացին
նորան՝ և ասուէին. Քրիստոսն երբոր կ'գայ՝ մի
թէ աւելի՞ նշաններ կանէ, քան նա՝ որ սա է ա-
նուամ։
32 Եւ փարիսեցիներն լսեցին ժողովրդին այն տըր-
տունջն՝ որ նորա համար արել էին. և քահանայա-
պետներն ու փարիսեցիներն սպասաւորներ ու-
33 ղարկեցին՝ որ բռնեն նորան։ Յիսուս ասաց. Մին
քիչ ժամանակ էլ ձեզ հետ եմ՝ և գնուամեմ նո-
34 րա մօտ, որ ուղարկեց ինձ։ Ինձ մանն կ'գաք և
չէ՛ք գտնիլ, և որտեղ որ ես եմ գնուամ, դուք
35 չէք կարօղ գալ։ Հրէաներն իրար ասացին. Ապա
դա ո՞րտեղ պիտի գնայ, որ մենք չ'գտնենք դո-
րան. միթէ հեթանոսներին մէջ ցրված ժողովուրդ-
ներին մօտը կ'գնայ և հեթանոսներին կ'սովորցնէ։
36 Ի՞նչ է այն խօսքն՝ որ ասաց. Թէ Ինձ մանն կ'գաք
և չէք գտնիլ՝ և որտեղ որ ես եմ գնուամ, դուք
չէք կարօղ գալ։
37 Տօնին վերջին մեծ օրը Յիսուս կանգնած էր՝ ա-
ղաղակուամեր և ասուամ. Թէ որ մինը ծարաւ է՝
38 թո՛ղ ինձ մօտ գայ, և խմէ. Նա որ ինձ հաւա-
տուամ՝ ինչպէս որ գիրքն էլ ասուամ, Նորա փորի-
39 ցը կենդանի ջրերի գետեր կ'բղխին։ Այս բանս ա-
սուամեր այն Հոգոյն համար՝ որ պիտի ընդունէին նո-
րանք, որ հաւատուամէին նորան, ինչուոր՝ դեռ Հո-
գին չ'կար, որովհետեւ Յիսուս դեռ չէր փառա-

40 ւորված։ Ժողովրդիցը մին քանիսն երբոր այս խօս-
քերս լսուին, ասուին. Սա ճշմարիտ մարգա-
41 բէն է։ Ուրիշներն ասուին. Սա՛ Քրիստոսն է.
բայց կէսն ասուին՝ Միթէ Քրիստոսը Գալիլեայի՞-
42 ցը կ'գայ։ Չէ՞ որ գրքերն ասուին, թէ Քրիստոսը
Դաւթին զաւակիցը, և Բեթղէհէմ գիւղիցը պի-
43 տի գայ՝ որտեղ որ Դաւիթն էր։ Եւ տարաձայ-
44 նութիւն էլաւ ժողովրդին մէջ նորա համար։ Եւ
նորանից մին քանիսը կամեցան բռնել նորան. բայց
ընաւ մինը ձեռք չ'ձգեց նորա վերայ։
45 Եւ սպասաւորները յետ եկին քահանայապետ-
ներին ու փարիսեցիներին մօտ. և սորանք ասա-
ցին նորանց. Ինչո՞ւ համար նորան չ'բերիք այս-
46 տեղ։ Սպասաւորները պատասխան տուին և ասա-
ցին. ընաւ մին ժամանակ մին մարդ չ'խօսեց ինչ-
47 պէս որ այն մարդը։ Փարիսեցիքը պատասխան տը-
ուին և ասացին. Միթէ դո՞ւք էլ մոլորվեցաք։
48 Միթէ իշխաններիցը կամ փարիսեցիներիցը մինը
49 հաւատա՞ց նորան։ Բայց այն ռամիկ ժողովուրդը.
50 որ օրէնքը չի գիտուի և անիծված են։ Նիկոդի-
մոսն՝ որ առաջ գիշերը նորա մօտ էր եկել՝ և նո-
51 րանցից մինն էր. ասաց նորանց. Միթէ մեր օրէնք-
ները դատո՞ւմեն մին մարդ՝ թէ որ առաջ բան
չ'լսեն նորանից կամ գիտենան՝ թէ ի՞նչ է գործ-
52 ծուի։ Պատասխան տուին նորան և ասացին.
Միթէ դո՞ւ էլ Գալիլեայիցն ես, քննէ և տե՛ս
53 որ Գալիլեայիցը մարգարէ դուրս չի գալ։ Եւ ա-
մեն մէկը գնացին իրենց տեղը։

ԳԼ. Ը.

Շնացող կինը. վիճաբանութիւն Քրիստոսի անձին և պաշտօնին մասին. Նորա անարատութիւնն ու Աստուածութիւնը։

1 Բայց Յիսուս գնաց Ձիթենեաց սարը։ (2) Եւ առաւօտանց նորէն եկաւ տաճարը, և ամէն ժողովուրդը նորա մօտ էր գալիս. և նստած սովորց-
3 նումէր նորանց։ Կարգացողները, քահանայապետներն ու փարիսեցիները մին կին բերին շնութեան
4 մէջ բռնըված, և կանգնացրին նորան առաջին. Նորան ասացին. Վա՛րդապետ՝ այս կինս որ բռնել
5 ենք՝ ինքը յայտնապէս շնացած է։ Եւ օրէնքումը Մովսէս պատուիրեց մեզ, որ այսպէսինները քարկոծվին. ապա՝ դու ի՞նչ ես ասում դորա համար։
6 Այս բանս նորան փորձելոյ համար էին ասում, որ չարախօսութիւն ունենան նորանից. բայց Յիսուս
7 ցած նայելով մատովը գրում էր երկրի վերայ։ Բայց երբոր ստիպեցին հարցնելով նորան, վեր նայեց՝ և ասաց. Ձեզանից ով որ անմեղ է՝ թո՛ղ առաջ նա
8 քար ձգէ դորա վերայ։ Եւ նորէն ցած նայելով
9 գրում էր երկրին վերայ։ Եւ սա որ լսեցին մինը մինից ետու դուրս էին գնում, առաջիններից սկըսած մինչեւ յետինները. և Յիսուս մինակ մնաց։
10 և կինը կանգնած էր նորան առաջին։ Յիսուս պատասխան տուաւ և ասաց նորան. Ո՛վ կին՝ ո՞ւր
11 են, ո՛չ ով քեզ չ'դատապարտեց։ Եւ ասաց՝ Չէ՛՝ Տէ՛ր. և Յիսուս ասաց. Ես էլ չեմ քեզ դա-

տապարտուամ. գնա՝ սորանից ետեւ մեղք մի՛ գործեր։

12 Յիսուս նորէն խօսեց նորանց հետ և ասաց. Ես եմ աշխարհքին լոյսը. ով որ իմ ետեւէս գայ՝ նա խաւարով չի գնալ, բայց կենաց լոյսը կընդունի։

13 Փարիսեցիներն ասացին նորան. Դո՛ւ քո անձիդ համար ես վկայում՝ և քո վկայութիւնդ ճըշմարիտ չէ։

14 Յիսուս պատասխան տուաւ և ասաց նորանց. Թէեւ իմ անձիս համար վկայումեմ՝ իմ վկայութիւնս ճշմարիտ է. ինչուոր՝ գիտումեմ՝ թէ որտեղից եկի և որտեղ եմ գնում. բայց դուք չէք գիտում՝ թէ որտեղից եմ գալիս, և որտեղ եմ

15 գնում։ Դուք մարմնոյ վերայ նայելով էք դատաս-

16 տան անում. ես չեմ դատում ո՛չ մինին էլ։ Թէ և դատեմ էլ մինին, իմ դատաստանս ճշմարիտ է. ինչուոր՝ մինակ չեմ՝ բայց ես և Հայրն՝ որ ինձ

17 ուղարկեց։ Եւ իսկ ձեր օրէնքումն էլ գրած է՝ թէ

18 երկու մարդկանց վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Ես եմ՝ որ ինձ համար վկայումեմ, և Հայրն էլ՝ որ

19 ինձ ուղարկեց՝ ինձ համար վկայումէ։ Ասումէին նորան. Ո՞ր տեղ է քո Հայրդ. Յիսուս պատասխան տուաւ և ասաց նորանց. Ո՛չ ինձ էք գիտում՝ և ո՛չ իմ Հօրս. թէ որ ինձ գիտենայիք՝ լինի որ իմ Հօրս էլ գիտենայիք։

20 Այս բանս Յիսուս գանձատան մէջ խօսեց նորանց հետ՝ երբոր տաճարումը սովորցնումէր. և ո՛չ ով չ'բռնեց նորան, պատճառնոր՝ դեռ նորա ժամը չէր հասել։

21 Յիսուս նորէն ասաց նորանց. Ես գնումեմ և ինձ մանի կ'գտաք, և ձեր մեղացը մէջ կ'մեռնիք.

ինչուոր՝ որ տեղ որ ես եմ գնում, դուք չէք կա-
22 բող գալ։ Հրէաներն ասում էին. Միթէ ի՞նքն ի-
րեն կ'սպանէ, որ ասում՝ թէ Որտեղ որ ես եմ
23 գնում՝ դուք չէք կարող գալ։ Եւ ասաց նորանց.
Դուք այս տեղից ներքեւից էք, և ես այն տեղից
վերեւից եմ. դուք այս աշխարհքից էք՝ ես չեմ
24 այս աշխարհքից։ Բայց ասացի ձեզ՝ թէ Ձեր մե-
ղացը մէջ կ'մեռնիք. ինչուոր՝ եթէ չ'հաւատաք՝
25 թէ նա ես եմ, ձեր մեղացը մէջ կ'մեռնիք։ Ասա-
ցին նորան. Դու ով ես. Յիսուս ասաց նորանց.
26 Առաջ նա՝ որ ճիշտ ձեզ հետ խօսում եմ։ Շատ
բան ունիմ ձեզ համար խօսել և դատել. բայց
նա որ ինձ ուղարկեց՝ ճշմարիտ է. և ես ինչ որ
27 նորանից լսեցի՝ նա եմ խօսում աշխարհումը։ Եւ
չիմացան՝ թէ Հօր համար էր ասում նորանց։
28 Յիսուս ասաց նորանց. Երբոր Որդոյն մարդոյ կը
բարձրացնէք՝ այն ժամանակը կիմանաք՝ թէ ես եմ.
և իմ անձնիցս բան չեմ անում. բայց ինչպէս իմ
29 Հայրս սովորցրուց ինձ, նա եմ խօսում։ Եւ նա՝
որ ինձ ուղարկեց՝ ինձ հետ է. ինձ միայնակ չ'թո-
ղեց, ինչուոր՝ ես միշտ այն բաներն եմ անում,
որ հաճոյ են նորան.
30 Երբոր այս բանս խօսեց՝ շատ մարդիկ հաւատա-
31 ցին նորան։ Եւ Յիսուս հաւատացեալ Հրէաներին
ասաց. Թէ որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք՝ իմ
32 ճշմարիտ աշակերտներս էք։ Եւ ճշմարտութիւնը
կ'ճանաչէք. և ճշմարտութիւնը կազատէ ձեզ։
33 Պատասխան տուին նորան և ասացին. Մենք Ա-
բրահամի զաւակ ենք, և բնաւ միանգամ չ'ծառայե-
ցինք. էլ ի՞նչպէս ես ասում՝ թէ Ազատ կ'լինիք։

34 Յիսուս պատասխան տուաւ նորանց. Ճշմարիտն
ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ թէ Ամեն ով որ մեղք է
35 անում՝ մեղքի ծառայ է։ Եւ ծառան յաւիտեան
չի կենում տանը մէջ. բայց որդին յաւիտեան է
36 կենում։ Ուրեմն եթէ Որդին ազատէ ձեզ, ճշմա-
37 րիտ ազատ կ'լինիք։ Գիտումեմ որ Աբրահամի զա-
ւակ էք. բայց ուզումէք՝ որ ինձ սպանէք. ինչու
38 որ՝ իմ խօսքիս համար տեղ չ'կայ ձեզանում։ Ես
ինչ որ տեսի իմ Հօրս մօտ՝ նա եմ խօսում. և
39 դուք՝ ինչ որ ձեր հօրիցը լսեցիք անումէք։ Պա-
տասխան տուին նորան և ասացին. Մեր հայրն
Աբրահամն է. Յիսուս նորանց ասաց. թէ որ Աբ-
բրահամին որդիքը լինէիք՝ Աբրահամին գործքերը
40 կ'գործէիք։ Բայց հիմիկ ուզումէք որ ինձ սպանէք,
մին մարդ՝ որ ճշմարտութիւնը խօսեցի ձեզ. նա որ
իմ Հօրից լսեցի. այդ բանդ Աբրահամ չարաւ։
41 Դուք ձեր հօր գործքերն էք անում. ասացին նո-
րան. Մենք պոռնկութենիցը չենք ծնված. մեր
42 Հայրը մին է՝ Աստուած։ Յիսուս նորանց ասաց.
թէ որ ձեր Հայրն Աստուած լինէր, ապա ինձ կը
սիրէիք. ինչուորտ՝ ես Աստուածանից դուրս էլայ և
եկի. և չէ թէ իմ անձնիցս եկի, բայց նա ու-
43 ղարկեց ինձ։ Ինչո՞ւ համար իմ խօսքս չէք իմա-
նում. նորահամար որ դուք չէք կարող իմ բանս
44 լսել։ Դուք ատատանայ հօրիցն էք. և կամենումէք
ձեր հօր ցանկութիւններն անել. ինչուորտ՝ նա սկզ-
բից մարդասպան էր, և ճշմարտութեան մէջ չը
մնաց, պատճառնորտ՝ ճշմարտութիւն չ'կայ նորա-
նում. երբոր սուտ խօսի՝ իսկ իրեն բաներից է
խօսում. ինչուորտ՝ սուտ է և (նորա) ստոյ հայր։

45 Բայց ես՝ որովհետեւ ճշմարտութիւնն եմ խօսում,
46 ինձ չէք հաւատում։ Ձեզանից ո՞վ է՝ որ ինձ մե-
ղաց համար յանդիմանէ. թէ որ ճշմարիտն եմ
47 ասում ձեզ՝ ինչո՞ւ չէք հաւատում ինձ։ Նա որ
Աստուածանից է՝ Աստուծոյ բանին ականջ է դը-
նում. և դուք նորահամար ականջ չէք դնում, որ
48 Աստուածանից չէք։ Հրէաները պատասխան տուին
և նորան ասացին. Չէ՞ որ լաւ ենք ասում՝ թէ
49 դու Սամարացի ես, և դեւ կայ քեզանում։ Յի-
սուս պատասխան տուաւ և ասաց. Ինձանում դեւ
չ'կայ՝ բայց իմ Հօրս պատուում եմ, և դուք ա-
50 նարգում էք ինձ։ Ես իմ փառքս չեմ խնդրում.
51 կայ մինն՝ որ խնդրում է և դատում։ Ճշմարիտն
ճշմարիտն ասում եմ ձեզ. թէ որ մինն իմ խօսքս
52 պահէ՝ նա մահ չի տեսնիլ յաւիտեան։ Հրէաները
ասացին նորան. Հիմիկ իմացանք՝ որ դեւ կայ քե-
զանում. Աբրահամը մեռաւ և մարգարէները. և
դու ասում ես՝ թէ որ մինն իմ խօսքս պահէ՝ նա
53 յաւիտեան մահ չի տեսնիլ։ Միթէ դու մին աւե-
լի՞ մեծն ես քան մեր հայր Աբրահամը, որ մեռաւ
և մարգարէները մեռան, ապա դու քեզ ո՞վ ես
54 անում։ Յիսուս պատասխան տուաւ. թէ որ ես
իմ անձս փառաւորեմ, իմ փառքս ո՛չինչ է, Հայ-
րը՝ է՝ որ ինձ փառաւորում է, որ դուք նորա հա-
55 մար ասում էք՝ թէ, Մեր Աստուածն է։ Եւ չէք
ճանաչում նորան. բայց ես գիտում եմ նորան. և
թէ որ ասեմ՝ թէ չեմ գիտում նորան, ձեզ նման
սուտ կ'լինիմ. բայց գիտում եմ նորան, և նորա
56 խօսքն պահում եմ։ Աբրահամ ձեր հայրը ցանկա-
57 ցաւ իմ օրս տեսնել, տեսաւ և ուրախ եղաւ։ Հը-

բէհանները նորան ասացին. Դու դեռ յիսուն տա-
58 րեկան չես, և Աբրահամի՞ն էլ տեսիր։ Յիսուս
նորանց ասաց. Ճշմարիտն ճշմարիտն ասումեմ
59 ձեզ. ես Աբրահամի լինելուցն էլ առաջ եմ։ Հը-
բէհանները քարեր վեր առին, որ նորա վերայ ձգեն.
և Յիսուս մին կողմը քաշվեցաւ, և դուրս ելաւ
գնաց տաճարիցը։

ԳԼ. Թ

Ի ծնէ կոյրին բժշկութիւնը. այս հրաշքիս հարցաքննութիւնը։

1 Եւ երբոր անցանումէր՝ մին մարդ տեսաւ ծնը-
2 դիցը կոյր։ Եւ նորա աշակերտները հարցրին նո-
րան և ասացին. Ռա՛բբի՝ ո՞ւմ մեղքն է, սորա՞ն
3 թէ իրեն հօրն ու մօրը, որ սա կոյր ծնվաւ։ Յի-
սուս պատասխան տուաւ. Ո՛չ դորան մեղք է, և
ոչ էլ իրեն հօրը և ո՛չ մօրը. բայց որ Աստուծոյ
4 գործքերը յայտնի լինին դորանումէ։ Եւ ինձ պէտք
է՝ որ նորա գործքերը գործեմ, որ ինձ ուղարկեց՝
դեռ քանի որ օր կայ. գիշերը գալիս է՝ որ այն
5 ժամանակն ո՛չ ով կարող չէ գործել։ Քանի որ
6 աշխարհքի մէջ եմ՝ աշխարհքի լոյսն եմ։ Երբոր
սա ասաց՝ թքեց գետինը՝ և այն թքիցը ցեխ շի-
նեց՝ և այն ցեխը ծեփեց կոյրին աչքերին վերայ։
7 Եւ նորան ասաց, Գնա՛՝ լուա՛ց Սելոամայ աւա-
զանումը. որ թարգմանվումէ՝ Առաքեալ. գնաց
8 լուացաւ՝ եկաւ և տեսնումէր։ Բայց դրացիներն և
նորանք՝ որ առաջուց տեսել էին նորան՝ որ մաւ-

բացկան էր, ասուէին թէ՝ Չէ՞ որ սա էր՝ որ նըս-
տուէր և մուրանուէր, կէսն ասուէին՝ թէ Նա՛
9 է։ Ուրիշներն ասուէին. Թէ Չէ՛. բայց նորան
10 նման է. և ինքն ասուէր՝ թէ Ես եմ։ Նորան ա-
սացին. Ապա քո աչքերդ ի՞նչպէս բաց էլան։
11 Նա պատասխան տուաւ. Մին մարդ՝ որ Յիսուս
են ասուէր, ցեխ շինեց և իմ աչքերիս ծեփեց և
ինձ ասաց. Գնա՛ Սելոամ, և լուա՛ց. գնացի լուա-
12 ցայ և տեսնուէմ։ Նորան ասացին. Նա ո՞ւրտեղ
է. Նորանց ասաց. Չեմ գիտուէր։
13 Փարիսեցիներին մօտ տարան նորան, որ մին ժա-
14 մանակ կոյր էր։ Եւ շաբաթ օր էր՝ երբոր Յիսուս
15 ցեխը շինեց և կոյրին աչքերը բացաւ։ Նորէն փա-
րիսեցիներն էին հարցնուէր նորան՝ թէ ի՞նչպէս ես
տեսնուէր. և նա նորանց ասաց. Ցեխ դրաւ իմ
16 աչքերիս վերայ և լուացայ և տեսնուէմ։ Այն
փարիսեցիներիցը մին քահանան ասացին. Այն մար-
դը՝ Աստուածանից չէ՝ ինչուորտ՝ շաբաթ օրերը չի
պահուէր. կէսն ասուէին՝ Ապա ի՞նչպէս կարող է
մեղաւոր մարդը նշաններ անել. և տարաձայնու-
17 թիւն էր նորանց միջուէը։ Նորէն ասացին կոյ-
րին. Դու ի՞նչ ես ասուէր նորա համար՝ որ քո աչ-
18 քերդ բացաւ. և նա ասաց թէ Մարգարէ՛ է։ Եւ
Հրէաները չէին հաւատուէր նորա համար՝ թէ կոյր
էր և բացվաւ. մինչեւ որ աչքը բացվածին ծնող-
19 քը կանչեցին։ Նորանց հարցրին և ասացին. Սա՞
է ձեր որդին՝ որ դուք նորա համար ասուէք՝ թէ
20 կոյր ծնվաւ. ապա ի՞նչպէս է տեսնուէր։ Նորա ծը-
նողքը պատասխան տուին և ասացին. Գիտուէնք
21 որ սա մեր որդին է, և թէ կոյր ծնվաւ։ Բայց թէ

հիմիկ ի՞նչպէս է տեսնում՝ նա չենք գիտում. կամ
թէ ո՞վ բացաւ նորա աչքերը՝ մենք չենք գիտում.
իրեն հարցրէ՛ք. ինքը չափը հասած է՝ թո՛ղ ինքը
22 խօսի իրեն համար։ Նորա ծնողքը սա ասացին.
պատճառնոր՝ Հրէաներից վախենում էին. ինչուոր՝
Հրէաներն ուխտ էին դրել որ՝ եթէ մինը Քրիստոս
23 դաւանէ նորան՝ ժողովարանից դուրս լինի։ Ն-
ոյնհամար նորա ծնողքն ասացին՝ թէ ինքը չափը
24 հասած է՝ իրենից հարցրէ՛ք։ Նորէն երկրորդ ան-
գամ կանչեցին այն մարդոյն՝ որ կոյր էր, և նո-
րան ասացին. Աստուծոյ փա՛ռք տուր. մենք գի-
25 տումենք՝ որ այն մարդը մեղաւոր է։ Եւ նա ա-
սաց. Եթէ մեղաւոր է՝ ես չեմ գիտում, միայն
թէ սա եմ գիտում, որ կոյր էի՝ և հիմիկ տես-
26 նում եմ։ Նորէն ասացին նորան. ի՞նչ արաւ քեզ.
27 ի՞նչպէս բացաւ քո աչքերդ։ Նորանց պատասխան
տուաւ. Հիմիկ ձեզ ասացի և չ՚լսեցիք. ինչո՞ւ էք
կրկին կամենում լսել. միթէ դուք է՞լ էք կամե-
28 նում նորան աշակերտ լինել։ Նորանք հայհոյում
էին նորան և ասում. Դո՛ւ լինիս նորան աշակերտ.
29 մենք Մովսէսի աշակերտներն ենք։ Մենք գիտում-
ենք՝ որ Աստուած Մովսէսի հետ խօսեց. սորան չենք
30 գիտում՝ ո՞ր տեղից է։ Այն մարդը պատասխան
տուաւ և նորանց ասաց. Ճիշտ դա է զարմանալի
բան՝ որ դուք չէք գիտում՝ թէ սա ո՞ր տեղից է՝ և
31 իմ աչքերս բացաւ։ Գիտումենք՝ որ Աստուած մե-
ղաւորներին չի լսում. բայց թէ որ մինն Աստուա-
ծապաշտ է՝ և նորա կամքը կատարում՝ նորան լը-
32 սում է։ Յաւիտենից մին մարդ չ՚լսեց՝ թէ մինը ծը-
33 նընդից կոյր ծնվածի աչքերը բացաւ։ Թէ որ այն

մարդն Աստուածանից չէր՝ մին բան չէր կարող ա-
34 նել։ Պատասխան տուին՝ և նորան ասացին. Դու-
խապառ մեղքին մէջն ես ծնվել, և դու վարդա-
պե՞տ ես լինում մեզ. և դուրս հանեցին նորան։
35 Յիսուս լսեց՝ որ նորան դուրս հանեցին, և եր-
բոր նորան գտաւ՝ նորան ասաց. Դու հաւատո՞ւմ-
36 ես Աստուծոյ Որդոյն։ Նա պատասխան տուաւ և
37 ասաց. Տէ՛ր՝ ո՞վ է նա՝ որ հաւատամ նորան։ Յի-
սուս նորան ասաց. Հենց տեսիր նորան. և իսկ
38 նա՛ է, որ քեզ հետ խօսում է։ Եւ նա ասաց.
Հաւատումեմ Տէ՛ր՝ և երկրպագութիւն արաւ նո-
39 րան։ Եւ Յիսուս ասաց. Ես դատաստանի համար
եկի այս աշխարհքս՝ որ նորանք՝ որ չեն տեսնում՝
տեսանեն, և նորանք՝ որ տեսնումեն՝ կուրանան։
40 Փարիսեցիներիցը մին քանիսն՝ որ նորա հետ է-
ին՝ լսեցին և նորան ասացին. Մի թէ մենք է՞լ
41 կոյր ենք։ Յիսուս նորանց ասաց. Թէ որ կոյր լի-
նէիք՝ մեղք չէիք ունենալ. բայց հիմիկ ասումէք
թէ՝ Տեսնումենք, և ձեր մեղքերը հաստատված են
ձեզանում։

ԳԼ. Ժ

Բարի հովիւը և նորա ոչխարները. Յիսուսն է Մեսիան։

1 Ճշմարիտն ճշմարիտն ասումեմ ձեզ. Ով որ դրա-
նովը չի մտնում ոչխարներին դաւիթը՝ բայց ուրիշ
կողմիցն է վեր էլլում այն տեղ՝ նա գող է և աւա-
2 զակ։ Բայց նա որ դռնովն է մտնում, ոչխարներին
3 հովիւն է։ Դռնապանը նորա համար բանում է.

և ոչխարները նորա ձայնին լսումեն, և իրեն ոչ-
խարներն իրենց անունովն է կանչում, և նորանց
4 դուրս հանում։ Եւ երբոր իրեններն ամենը հա-
նում է, նորանց առաջին գնում է, և ոչխարները
նորա ետեւէն գնումեն. ինչուոր՝ նորա ձայնը ճա-
5 նաչումեն։ Օտարի ետեւէն չեն գնում. բայց նո-
րանից փախչումեն, ինչուոր՝ օտարների ձայնն չեն
ճանաչում։

6 Այս առակս Յիսուս ասաց նորանց. և նորանք
չէին գիտում, թէ ի՞նչ էր նա, որ խօսումէր նո-
7 րանց հետ։ Նորէն Յիսուս նորանց ասաց. Ճշմա-
րիտն ճշմարիտն ասումեմ ձեզ. թէ Ես եմ ոչխար-
8 ներին դուռն։ Ամենքն՝ որ ինձանից առաջ եկին,
գողեր և աւազակներ էին. ոչխարներն էլ նորանց
9 չ'լսեցին։ Ես եմ դուռն. թէ որ մինն ինձանով
ներս մտնէ՝ նա կապրի. կ'մտնէ և դուրս կ'գայ, և
10 արօտ կ'գտնէ։ Գողը չի գալիս, բայց միայն որ
գողանայ և սպանէ և կորցնէ. Ես եկի որ կեանք
11 ունենան, և էլ աւելի ունենան։ Ես եմ բարի հո-
վիւը. բարի հովիւն իրեն անձը գնումէ ոչխարնե-
12 րին վերայ։ Բայց վարձկանն՝ որ հովիւ չէ՛, որ ոչ-
խարները իրենը չեն. երբոր տեսնումէ՝ որ գայլը
գալիս է, ոչխարները թողումէ և փախչում. և
13 գայլը յափշտակումէ նորանց և ցրվում։ Պատ-
ճառնոր՝ վարձկան է, և ոչխարներին համար հոգս
14 չունի։ Ես եմ բարի հովիւը, և իմներին ճա-
15 նաչումեմ և իմներիցն էլ ճանաչվումեմ։ Ինչ-
պէս որ Հայրն ինձ գիտումէ, այնպէս էլ ես Հօրը
գիտումեմ, և իմ անձս դնումեմ ոչխարներին վե-
16 րայ։ Եւ դեռ ուրիշ ոչխարներ էլ ունիմ, որ այս

դաւիթիցս չեն, և նորանց էլ պէտք է, որ ես
այստեղ բերեմ. և իմ ձայնիս կ'լսեն, և մին հօտ
17 և մին հովիւ կ'լինին։ Նորահամար իմ Հայրս սի-
րում է ինձ, պատճառնոր իմ անձս դնում՝ որ
18 մին էլ առնեմ նորան։ Ո՛չ ով նորան չի հանում
ինձանից. բայց ես ինքս իմ անձնովս եմ դնում
նորան. իշխանութիւն ունիմ նորան դնելոյ և իշ-
խանութիւն ունիմ նորան նորէն առնելոյ. այս
պատուէրս իմ Հօրիցս առի։
19 Նորէն տարաձայնութիւն էր լինում Հրէաներին
20 մէջ՝ այս բաներիս համար։ Եւ նորանցից շատերն
ասում էին՝ թէ դեւ կայ նորանում և գժվում է.
ինչո՞ւ համար իսպառ ականջ էք դնում նորան։
21 Կէսն ասում էին. Այսպէսի խօսքեր դիւահարի չեն.
միթէ դեւը կարո՞ղ է կոյրի աչքերը բանալ։
22 Այն ժամանակն Երուսաղէմումը նաւակատիք տօն
23 էլաւ՝ և ձմեռն էր։ Եւ Յիսուս մտն էր դալիս տա-
24 ճարումը Սաղոմոնի սրահին մէջ։ Հրէաները նորան
չորս կողմովը պատեցին և ասացին. Մինչեւ ե՞րբ
մեր հոգիներս հանես. թէ որ դու ես Քրիստոսը,
25 համարձակ ասա՛ մեզ։ Յիսուս պատասխան տուաւ
նորանց և ասաց. Ասացի ձեզ և ինձ չէք հաւա-
տում. այն գործքերն՝ որ իմ Հօրս անունովը գոր-
26 ծում եմ՝ իսկ նորանք վկայում են ինձ համար։ Բայց
դուք չէք հաւատում. ինչուոր՝ իմ ոչխարներիցս
27 չէք։ Իմ ոչխարներս իմ ձայնիս լսում են և ես ճա-
28 նաչում եմ նորանց, և իմ ետեւէս գալիս են։ Եւ
ես յաւիտենական կեանքն եմ տալիս նորանց, և
յաւիտեան չեն կորչիլ՝ և ո՛չ ով չի յափշտակիլ
29 նորանց իմ ձեռքիցս։ Իմ Հայրս՝ որ նորանց տը-

ուաւ ինձ, ամենիցը մեծ է, և ո՛չ ով կարող չէ
30 իմ Հօրս ձեռքիցը յափշտակել նորանց։ Ես և իմ
Հայրս մին ենք։
31 Հրէաներն քարեր վերս առին՝ որ նորան քարկոծ
32 անեն։ Յիսուս նորանց պատասխան տուաւ. Շատ
բարի գործքեր ցոյց տուի ձեզ իմ Հօրիցս. նո-
րանցից ո՞ր գործի համար էք ինձ քարկոծ անում։
33 Հրէաները պատասխան տուին. Բարի գործքի հա-
մար քեզ քարկոծ չենք անում, բայց հայհոյու-
թեան համար. և որ դու մարդ ես, և քո անձդ
34 Աստուած ես անում։ Յիսուս նորանց պատասխան
տուաւ. Չէ՞ որ ձեր օրէնքումը գրված է՝ թէ Ես
35 ասացի՝ թէ աստուածներ էք։ Ապա թէ որ նո-
րանց աստուածներ է ասում՝ որ Աստուծոյ խօսքն
էլաւ նորանց վերայ. և կարելի չէ որ գիրքը քանդ-
36 վի. Ապա նորան որ Հայրը սրբեց և ուղարկեց աշ-
խարհք, դուք ասումէք թէ հայհոյումես. պատ-
37 ճառնոր ասացի՝ թէ Աստուծոյ Որդի եմ։ Թէ որ
իմ Հօրս գործքը չեմ գործում, մի՛ հաւատաք
38 ինձ։ Ապա թէ որ գործումեմ, թէեւ ինձ չ'հա-
ւատաք, գոնեա՛ գործքերին հաւատացէք. որ գի-
տենաք և ճանաչէք, թէ Հայրն ինձանում է և ես
Հօր միջումը։
39 Նորէն ուզումէին որ նորան բռնեն, և նորանց
40 ձեռքիցը դուրս եկաւ։ Եւ կրկին գնաց Յորդանա-
նի այն կողմն՝ այնտեղն, որ Յոհաննէան առաջուց
41 կար և մկրտումէր. և այնտեղ էր լինում։ Շատ
մարդիկ նորա մօտ եկին՝ և ասացին. թէ Յոհան-
42 նէս մին նշան չ'գործեց. Բայց ամեն ինչ որ Յո-
հաննէս նորա համար ասաց, ճշմարիտ էր. և այն-
տեղ շատ մարդիկ հաւատացին նորան։

ԳԼ. ԺԱ.

Ղազարոսին յարութիւնը։

1 Եւ մին Ղազարոս մարդ կար հիւանդ՝ Բեթա-
նիայիցը, Մարիամի և նորա քոյր Մարթայի գիւ-
2 ղիցը։ Սա այն Մարիամն էր՝ որ Տէրին իւղով օ-
ծեց և նորա ոտները սրբեց իրեն մազերովը. որ
3 նորա Ղազարոս եղբայրը հիւանդ էր։ Նորա քը-
վերքն ուղարկեցին նորա մօտ և ասացին. Տէ՛ր՝ ա-
4 հա՛ նա՝ որ դու սիրուումէիր՝ հիւանդացել է։ Յի-
սուս երբոր լսեց՝ ասաց. Այն հիւանդութիւնը
մեռնելոյ համար չէ՝ այլ Աստուծոյ փառաց հա-
մար. որ Որդին Աստուծոյ նորանով փառաւորվի։
5 Եւ Յիսուս սիրուումէր Մարիամին և նորա քոյր
6 Մարթային և Ղազարին։ Երբոր լսեց՝ թէ նա հի-
ւանդացել է, երկու օր մնաց այն տեղն՝ որ էր։
7 Ապա նորանից ետեւ ասաց նորանց. Եկէ՛ք նորէն
8 գնանք Հրէաստան։ Աշակերտներն նորան ասացին.
Ո՞ւրբի՝ ճիշտ հիմիկ Հրէաները ուզուումէին քեզ
քարկոծ անել. և դարձեա՞լ այնտեղ ես գնում։
9 Յիսուս պատասխան տուաւ. Չէ՞ որ օրը տասն
երկու ժամ ունի. թէ որ մինը ցերեկը կ'գնայ,
նա չի գայթակղվիլ. ինչուոր՝ այս աշխարհքիս
10 լոյսը տեսնուումէ։ Ապա թէ որ մինը գիշերուամը կը
գնայ՝ կ'գայթակղվի. ինչուոր՝ լոյս չ'կայ նորա հետ։
11 Երբոր սա ասաց, որանից ետեւ ասաց նորանց.
Մեր Ղազարոս բարեկամը քուն էլաւ. բայց կը
12 գնամ՝ որ զարթնացնեմ նորան։ Աշակերտներն

նորան ասացին. Տէ՛ր՝ թէ որ քուն էլաւ՝ ապա
13 կառողջանայ։ Բայց Յիսուս նորա մեռնելոյն հա-
մար էր ասում. նորանց այնպէս երեւեցաւ թէ քը-
14 նի թեքընկած լինելոյն համար էր ասում։ Այն
ժամանակը Յիսուս յայտնի ասաց նորանց. Ղա-
15 զարոսը մեռաւ։ Եւ ես ուրախ եմ ձեզ համար՝
որ դուք հաւատաք ինձ, որ ես այնտեղ չէի.
16 բայց հիմիկ եկէ՛ք գնանք նորա մօտ։ Թովմաս Եր-
կուորեակ կոչվածն էրէն ընկեր աշակերտներին ա-
սաց. Ապա եկէ՛ք՝ որ մենք էլ նորա հետ մեռնինք։
17 Յիսուս եկաւ՝ նորան չորս օր գերեզմանի մէջ
18 դրած գտաւ։ Եւ Բեթանիա մօտ էր Երուսաղէմին
19 տասն հինգ ասպարէզի չափով։ Հրէաներիցը շատեր
եկել էին Մարթային և Մարիամին մօտ, որ եղ-
20 բօր կողմանէ մխիթարեն նորանց։ Երբոր Մարթան
լսեց՝ թէ Յիսուս գալիս է, գնաց նորա առաջը.
բայց Մարիամն այնտեղ տանը մէջ նստած էր։
21 Մարթան Յիսուսին ասաց. Տէ՛ր՝ թէ որ դու այս-
22 տեղ էլած լինէիր՝ իմ եղբայրս չէր մեռել։ Բայց
հիմիկ էլ գիտուամեմ, թէ ինչ որ Աստուածանից
23 խնդրես՝ Աստուած կ'տայ քեզ։ Յիսուս նորան ա-
24 սաց. Քո եղբայրդ յարութիւն կառնէ։ Մարթան
նորան ասաց. Գիտուամեմ որ յարութիւն կառնէ
25 յարութենումը յետին օրումը։ Յիսուս նորան ա-
սաց. Ե՛ս եմ յարութիւն և կեանք. ով որ ինձ
26 հաւատուամէ՝ թէեւ մեռնի՝ կապրի։ Եւ ամեն ով
որ կենդանի է և ինձ հաւատուամէ, նա յաւիտեան
27 չի մեռնիլ. հաւատո՞ւմես սորան։ Նորան ասաց.
Այո՛՝ Տէ՛ր, ես հաւատացի՝ թէ դու ես Քրիստոս-
ը՝ Աստուծոյ Որդին, որ պէտք է աշխարհք գա-

28 յիր։ Եւ երբոր սա ասաց, գնաց թաքուն կան-
չեց իրեն Մարիամ քոյրը և ասաց. Վարդապե՛տն
29 եկել է և քեզ կանչուէ։ Նա երբոր լսեց՝ շու-
30 տով վերկացաւ, և եկաւ Յիսուսին մօտ։ Յիսուս
դեռ չէր եկել գիւղը՝ բայց այնտեղն էր՝ որտեղ
31 որ Մարթան եկաւ նորան առաջը։ Բայց Հրէաներ-
ը՝ որ այնտեղ տանը մէջ նորա հետ էին՝ և նո-
րան մխիթարուէին, երբոր Մարիամին տեսին՝
թէ շուտով վերկացաւ և գնաց՝ նորանք էլ նորա
ետեւէն գնացին. կարծուէին՝ թէ գերեզմանն է
32 գնում, որ այնտեղ լաց լինի։ Բայց Մարիամն եր-
բոր եկաւ այնտեղն՝ որ Յիսուսն էր՝ և նորան տե-
սաւ, նորա ոտներն ընկաւ և ասաց. Տէ՛ր՝ թէ որ
այստեղ պատահած լինէիր՝ իմ եղբայրս չէր մե-
33 ռել։ Յիսուս երբոր նորան տեսաւ՝ որ լաց էր լի-
նում և Հրէաներն էլ՝ որ նորա հետ էին՝ լաց էին
լինում, իրեն հոգոյն մէջ դժուարացաւ շատ տրտ-
34 մածի նման։ Եւ ասաց. Ի՞նչ տեղ դրիք նորան.
35 Նորան ասացին. Տէ՛ր՝ ե՛կ և տե՛ս։ Եւ Յիսուս
36 արտասուեց։ Հրէաներն ասուէին. Տեսէ՛ք՝ թէ
37 ո՛րքան էր սիրում նորան։ Նորանցից կէսն ասում
էին. Միթէ սա որ կոյրին աչքերը բացաւ՝ չէ՞ր
38 կարող անել՝ որ սա էլ չ՚մեռնի։ Յիսուս նորէն
իրեն մտքումը ատատիկ տրտմած՝ եկաւ գերեզմա-
նը. և նա մին այր էր՝ և մին քար նորա վերայ
39 դրած։ Եւ Յիսուս ասաց. Այդ քարդ դէ՛ն ձը-
գեցէք. մեռելին քոյր՝ Մարթան նորա ասաց.
Տէ՛ր՝ հիմիկ հոտած կ՚լինի. ինչուոր՝ չորս օրվան
40 է։ Յիսուս նորան ասաց. Չէ՞ որ քեզ ասացի.
41 եթէ հաւատաս՝ Աստուծոյ փառքը կ՚տեսնես։ Եւ

երբոր քարը վերառին, Յիսուս իրեն աչքերը դէպի
վեր բարձրացրուց և ասաց. Հա՛յր՝ գոհանումեմ
42 քեզանից, որ ինձ լսեցիր։ Եւ ես գիտուումէի՝ որ
ամեն ժամանակ լսուումես ինձ. բայց այս ժողովր-
դիս համար եմ անում՝ որ չորս կողմովս կանգնած
43 են, որ հաւատան թէ դու ուղարկեցիր ինձ։ Եր-
բոր սա ասաց, մեծ ձայնով աղաղակեց և ասաց.
44 Ղա՛զարէ՝ վեր կաց՝ գո՛ւրս եկ։ Եւ մեռեալը դուրս
եկաւ կապած ոտներով, և ձեռները շորերով պա-
տած, և երեսը վարշամակներով պատած. և Յի-
սուս նորանց ասաց. Արձակեցէ՛ք դորան և թողէ՛ք
որ գնայ։
45 Հրէաներից շատերն՝ որ Մարիամին մօտն էին
եկել՝ երբոր տեսին նա՝ որ նա արաւ, հաւատա-
46 ցին նորան։ Եւ նորանցից մին քանիսը գնացին
փարիսեցիներին մօտ, և նորանց պատմեցին ինչ
որ Յիսուսն արաւ։
47 Քահանայապետներն ու փարիսեցիներն ատեան
ժողովեցին, և ասացին. Ի՞նչ անենք, ինչուոր՝
48 այն մարդը շատ նշաններ է անում։ Թէ որ նորան
այսպէս թողենք՝ ամենքը կ'հաւատան նորան, և
Հռովմայեցիքը կ'գան ու մեր ազգը և տեղը վեր
49 կառնեն։ Նորանցից մինը Կայիափա անունով՝ որ
այն տարվան քահանայապետն էր՝ նորանց ասաց.
50 Դուք բնաւ բան չէք դիտուում, Եւ բնաւ էլ չէք
մտածում, թէ լաւ է մեզ համար՝ որ մին մարդ-
մեռնի ժողովրդիս վերայ՝ և ամեն ազգս չ'կորչի։
51 Այս բանս ո՛չ թէ իրենից ասաց. բայց որովհե-
տև այն տարվան քահանայապետն էր, մարգա-
րէացաւ՝ թէ Յիսուս պիտի մեռնէր ազգին վերայ։

52 Եւ ո՛չ թէ մինակ ազգին վերայ, այլ որ Աստուծոյ ցրված որդիքներն էլ մինտեղ ժողովէ։
53 Ապա այն օրից ետեւ խորհուրդ արին՝ որ նո-
54 ցան սպանեն։ Եւ Յիսուս նորանից ետեւ էլ համարձակ չէր մտնի գալիս Հրէաներին մէջ. այլ այնտեղից գնաց մին երկիր, որ անապատին մօտ էր, մին քաղաքի մէջ՝ որ նորան անունը Եփրայիմ էր. և այնտեղ էր կենում աշակերտներին հետ։
55 Եւ Հրէաներին զատիկը մօտ էր, և այն գաւառից շատ մարդիկ առաջ վեր էլան Երուսաղէմ,
56 որ իրենց անձները սրբեն։ Ման էին գալիս Յիսուսին, և իրար ասում՝ երբոր տաճարումն էին. Ի՞նչպէս է երեւում ձեզ. միթէ այս տօնիս չի՞ գալ նա այստեղ. Բայց քահանայապետներն ու փարիսեցիները հրաման էին տուել, որ եթէ մինը գիտենայ՝ թէ ինչ տեղ է, նորա համար իմաց տայ՝ որ բռնեն նորան։

ԳԼ. ԺԲ

Բրիտասին օծումը. Երուսաղէմ մտնելը. նորա մահուան պատուղը. երկնքից եկած ձայնը. հրէից անհաւատութիւնը։

1 Բայց Յիսուս զատիկից վեց օր առաջ եկաւ Բեթանիա, որտեղ որ մեռած Ղազարոսն էր՝ որ նո-
2 րան մեռելների միջից յարոյց։ Եւ այնտեղ հացկերութիւն արին նորա համար. և Մարթան ծառայումէր սեղանին, և Ղազարը նորա հետ նըստողներից մինն էր։
3 Բայց Մարիամը մին լիտրնարո-

դոսի ազնիւ մեծագին իւղ առաւ. և Յիսուսին
ոտներն օծեց, և իրեն մազերովը սրբուեր նորան
4 ոտները. և տունը լցվաւ այն իւղին հոտովը։ Ա-
շակերտներիցը մինը՝ Յուդա Իսկարիովտացին, որ
5 նորան մատնելու էր՝ ասաց. Ինչո՞ւ համար այդ
իւղդ երեք հարիւր դենարի չ'ծախվեցաւ, և աղ-
6 քատներին տվվաւ։ Սա ասաց չէ՛ թէ որ նա աղ-
քատների համար հոգս ունէր. բայց նորա համար
որ գող էր՝ և քսակը ինքն ունէր. և ինչ որ ընկ-
7 նուեր՝ նա էր պահում։ Յիսուս ասաց. Թո՛յլ
տուր դորան, որ մինչեւ իմ պատանքիս օրը պա-
8 հէ դա։ Աղքատներն ամեն ժամանակ ձեզ հետ
ունիք. բայց ինձ ամեն ժամանակ չունիք ձեզ հետ։
9 Երբոր Հրէաներից շատ ժողովուրդ գիտաց՝ թէ
նա այնտեղ է՝ եկին, ո՛չ թէ մինակ Յիսուսին հա-
մար, բայց որ Ղազարին էլ տեսնեն, որ նորան
10 մեռելների միջիցը յարոյց։ Քահանայապետները
11 խորհուրդ արին՝ որ Ղազարին էլ սպանեն։ Պատ-
ճառնոր՝ Հրէաներիցը շատ մարդիկ գնուում էին և
հաւատում Յիսուսին։
12 Նորա յետեւի օրը շատ ժողովուրդ՝ որ եկել
էին տօնը, երբոր լսեցին՝ թէ Յիսուս գալիս է Ե-
13 րուսաղէմ. Արմաւի ծառի ճղեր առին, և դուրս
գնացին նորան առաջը, աղաղակուում էին և ասում.
Ովսաննա, օրհնեալ որ Տէրի անունովը գալիս ես՝
14 դու Իսրայէլի թագաւորդ։ Եւ Յիսուս մին էշ գը-
տաւ, և նորա վերայ նստեց. ինչպէս որ գրված
15 է՝ թէ. Մի՛ վախենար Սիոնի աղջիկ, ահա՛ քո
թագաւորդ գալիս է՝ իշի աւանակի վերայ նըս-
16 տած։ Եւ աշակերտներն առաջ չիմացան այն բա-

նը. բայց երբոր Յիսուս փառաւորվեցաւ՝ այն ժամանակը մտքները բերին՝ թէ նա էր՝ որ նորա հա-
17 մար գրված էր. և այն բանն արին նորան։ Եւ ժողովուրդն՝ որ նորա հետ էր՝ վկայուէր, թէ Ղազարին գերեզմանիցը մինակ դուրս կանչեց. և
18 այնպէս մեռելների միջիցը յարոյց նորան։ Եւ նորա համար ժողովուրդը գնաց նորան առաջը, ին-
19 չուոր՝ լսեցին թէ նա այն նշանն արել էր։ Բայց փարիսեցիներն իրար մէջ ասուէին. Տեսնո՞ւէք՝ որ բնաւ հնար չէք գտնուր. տէս՝ ամեն աշխարհք նորա ետեւէն գնաց։
20 Այն տեղ մին քանի Հեթանոսներ էլ կային նորանց միջումը. որ եկել էին այնտեղ, որ երկր-
21 պագութիւն անեն այն տօնումը։ Նորանք եկին Փիլիպպոսին մօտ՝ որ Գալիլեացոց Բեթսայիդայիցն էր, նորան աղաչուէին և ասուր. Տէ՛ր՝ կամե-
22 նուէնք Յիսուսին տեսնել։ Փիլիպպոսն եկաւ և Անդրէասին ասաց. Անդրէասն ու Փիլիպպոսն ա-
23 սացին Յիսուսին։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ նորանց՝ և ասաց. Ժամը հասաւ՝ որ Որդին մարդոյ փառաւորվի։
24 Ճշմարիտն ճշմարիտն ասուրմեմ ձեզ. թէ որ ցորենի հատը հողի մէջ չ'ընկնի և մեռ-
25 նի, ինքն մինակ կ'մնայ. բայց թէ որ մեռնի՝ շատ պտուղ կ'բերէ. ով որ իրեն անձը սիրուէ՝ կ'կորցընէ նորան. և ով որ իրեն անձն ատուէ այս աշխարհքումն, յաւիտենական կենաց մէջ կ'պա-
26 հէ նորան։ Թէ որ մինը ծառայէ ինձ՝ թո՛ղ նա իմ ետեւէս գայ. և որտեղ որ ես եմ՝ այնտեղ էլ իմ պաշտօնեայս կ'լինի. թէ որ մինը ծառայէ
27 ինձ, իմ Հայրս կ'պատուէ նորան։ Բայց հիմիկ

իմ անձս տրտմած է. և ի՞նչ ասեմ։ Հա՛յր՝ ապ-
բեցրո՛ւ ինձ այս ժամիցս. բայց իսկ նորահամար
28 եկի այս ժամիս մէջը։ Հա՛յր՝ փառաւորէ քո Որ-
դոյդ. երկնքիցը ձայն եկաւ, փառաւորեցի և նո-
29 րէն կ'փառաւորեմ։ Եւ ժողովուրդն՝ որ կանգնած
էր և լսուէր՝ ասուէին, թէ Որոտմունք է լի-
նում. և կէսն ասուէին՝ թէ Հրեշտակ խօսեց նո-
30 րա հետ։ Յիսուս պատասխան տուաւ և ասաց.
Այս ձայնս ո՛չ թէ ինձ համար եկաւ, բայց ձեզ
31 համար։ Հիմիկ է այս աշխարհքիս դատաստանը.
32 հիմիկ այս աշխարհքիս իշխանը դուրս կ'ձգվի։ Եւ
ես երբոր կ'բարձրանամ երկրիցս, ամենին կ'քա-
33 շեմ ինձ մօտ։ Այս բանս ասուէր՝ որ ցոյց տայ
34 թէ ի՛նչ մահով պիտի մեռնի։ Ժողովուրդը պա-
տասխան տուաւ նորան. Մենք օրէնքիցը լսեցինք՝
թէ Քրիստոսը յաւիտեան կ'կենայ. և դու ի՞նչ-
պէս ես ասում՝ թէ պէտք է՝ որ Որդին մարդոյ
35 բարձրանայ. ո՞վ է այն Որդին մարդոյ։ Յիսուս
նորանց ասաց. Մին քիչ ժամանակ դեռ լոյսը
ձեզ հետ է. գնացէ՛ք, քանի որ լոյսն ունիք՝ որ
խաւարը ձեզ չ'հասնէ. պատճառնոր՝ ով որ խա-
ւարումն է գնում, չի գիտում թէ ո՞ւր է գնում։
36 Դեռ քանի որ լոյսը ձե՛զ հետ ունիք՝ հաւատա-
ցէ՛ք լուսոյն, որ լուսոյ որդիք լինիք. Յիսուս սա
խօսեց, և գնաց թաք կացաւ նորանցից։
37 Եւ այնքան նշաններ էր արել նորանց առաջին.
38 և նորանք չէին հաւատում նորան. Որ Եսայի մար-
գարէին խօսքը կատարվի՝ որ ասաց. Տէ՛ր՝ մեր
խօսքին ո՞վ հաւատաց, և Տէրին բազուկն ո՞ւմ
39 յայտնվեցաւ։ Նորահամար չէին կարողանում հա-

40 ւատալ. ինչուոր՝ Եսային նորէն ասուէ. Թէ նո-
րանց աչքերը կուրացրուց, և նորանց սրտերը
թմրացրուց. որ աչքով չ՚տեսնեն, և սրտով չի-
41 մանան, և դառնան՝ և բժշկեմ նորանց։ Եսային
սա ասաց. երբոր նորա փառքը տեսաւ, և նորա
42 համար խօսեց։ Բայց այնպէս էլ իշխաններիցը շա-
տերը հաւատացին նորան. բայց փարիսեցոց պատ-
ճառովը չէին յայտնուում, որ ժողովարանիցը դուրս
43 չ՚լինին։ Ինչուոր՝ մարդկանց փառքն աւելի սիրե-
ցին քան թէ Աստուծոյ փառքը։
44 Եւ Յիսուս աղաղակուէր և ասուէ. Նա որ ինձ
հաւատուէ՝ ո՛չ թէ ինձ հաւատուէ, բայց նո-
45 րան՝ որ ինձ ուղարկեց։ Եւ նա որ ինձ տեսնուէ,
46 նորան է տեսնուում՝ որ ինձ ուղարկեց։ Ես լոյս ե-
կի աշխարհքս, որ ամեն ով հաւատուէ ինձ՝ խա-
47 ւարի մէջ չ՚մնայ։ Եւ թէ որ մինն իմ խօսքերիս
լսէ և չ՚պահէ, ես չեմ դատիլ նորան. պատ-
ճառնոր՝ ես չեկի՝ որ աշխարհքը դատեմ, այլ որ
48 աշխարհքը փրկեմ։ Ով որ ինձ անարգուէ, և
իմ խօսքերս չի ընդունուում. կայ՝ որ կ՚դատէ նո-
րան. այն խօսքն՝ որ ես խօսեցի, նա կ՚դատէ նո-
49 րան յետին օրուէն։ Ինչուոր՝ ես իմ անձնիցս չը
խօսեցի. բայց Հայրն՝ որ ինձ ուղարկեց, նա պա-
տուէր տուաւ ինձ՝ թէ ի՛նչ պիտի ասեմ՝ և ի՛նչ
50 պիտի խօսիմ։ Եւ գիտուէմ՝ որ այն պատուի-
րանքը յաւիտենական կեանք է. ապա ինչ որ ես
խօսուէմ, այնպէս եմ խօսուէ՝ ինչպէս որ Հայրն
ասաց ինձ։

ԳԼ. ԺԳ

Յիսուս լուանում է աշակերտաց ոտքերը. կանխաւ ասում է իր մատնչին համար. իր փառաւորվիլն ու Պետրոսին մեղանչելն. հրամայում է սէր։

1 Զատկի տօնից առաջ՝ Յիսուս գիտաց, որ իրեն
ժամը հասել է՝ որ այս աշխարհքից փոխվի դէպի
Հայրը, իրեններին՝ որ այս աշխարհքումն են՝ սի-
2 րեց. և մինչեւ վերջը սիրեց նորանց։ Եւ երբոր
ընթրիքն էր լինում, սատանան Սիմոնեան Յուդա
Իսկարիոտացոյն սրտին մէջ էր ձգել՝ որ մատնէ
3 նորան։ Յիսուս գիտաց՝ որ Հայրն ամեն բան ի-
րեն ձեռքը տուաւ, և որ Աստուածանից եկաւ,
4 և Աստուծոյ մօտն է գնում։ Հացկերութենից
վերկացաւ և շորերը վէր դրաւ, և մին ղենջակ ա-
5 ռաւ մէջքովը պատեց. Եւ յետոյ ջուր առաւ՝
լցրուց տաշտակը, և սկսեց աշակերտներին ոտնե-
րը լուանալ, և այն ղենջակովը՝ որ մէջքումը պա-
6 տած էր՝ սրբում էր։ Սիմոն Պետրոսին մօտ եկաւ,
և նա նորան ասաց. Տէ՛ր՝ դո՞ւ ես իմ ոտներս
7 լուանում։ Յիսուս պատասխան տուաւ նորան՝ և
ասաց. Ինչ որ գործում եմ, դու հիմիկ չես գի-
8 տում, բայց յետոյ կ'գիտենաս։ Պետրոս նորան
ասաց. Դու իմ ոտներս յաւիտեան չ'պիտի լուա-
նաս. Յիսուս պատասխան տուաւ. թէ որ քո ոտ-
ներդ չ'լուանամ, դու ինձ հետ բաժին չունիս։
9 Սիմոն Պետրոս նորան ասաց. Տէ՛ր՝ ո՛չ թէ իմ
ոտներս միայն, բայց իմ ձեռներս և գլուխս էլ։

10 Յիսուս նորան ասաց. Լուացածին բան պէտք չէ՝
բայց միայն որ ոտները լուանայ. ինչուոր՝ իսպառ
սուրբ է. և դուք սուրբ էք, բայց չէ թէ ամեն-
11 քըդ։ Պատճառնոր՝ գիտուէր նորան, որ իրեն
պիտի մատնէր. նորահամար ասաց, թէ Ամենքդ
12 սուրբ չէք։ Եւ երբոր նորանց ոտները լուացաւ,
իրեն շորերն առաւ՝ և նորէն տեղան նըստեց, և
նորանց ասաց. Գիտո՞ւմէք թէ ես ինչ արի ձեզ։
13 Դուք ինձ Վարդապետ և Տէր էք կոչում. և լաւ
14 էք անում, ինչուոր ես ճիշտ նա եմ։ Ապա թէ որ
ես՝ Տէրս և Վարդապետս ձեր ոտները լուացի,
15 դուք էլ պէտք է՝ որ իրար ոտները լուանաք։ Ին-
չուոր՝ ձեզ մին օրինակ տուի, որ ինչպէս որ ես
16 ձեզ արի, դուք էլ անէք։ Ճշմարիտն ճշմարիտն
ասումեմ ձեզ. Ծառան աւելի մեծ չէ քան թէ
իրեն տէրը. և ո՛չ էլ ուղարկվածն աւելի մեծ է՝
17 քան թէ նա՝ որ ուղարկեց նորան։ Թէ որ սա գի-
տումէք, էլ աւելի երանելի էք՝ թէ որ սա անէք։
18 Ձեզ ամենիդ համար չեմ ասում. ինչուոր՝ ես գի-
տումեմ նորանց, որ ընտրեցի. բայց որ գիրքը կա-
տարվի՝ թէ, Նա որ ինձ հետ հաց էր ուտում՝
19 ինձ խաբէութիւն արաւ։ Իսկ հիմիկուց ետեւ ա-
սումեմ ձեզ՝ դեռ քանի որ չի էլել. որ երբոր լի-
20 նի՝ հաւատաք թէ ես եմ։ Ճշմարիտն ճշմարիտն
ասումեմ ձեզ. Ով որ ընդունումէ մինին՝ որ ես
կուղարկեմ՝ ինձ է ընդունում. և նա որ ինձ է
ընդունում, նորան է ընդունում, որ ինձ ուղար-
կեց։

21 Յիսուս երբոր սա ասաց՝ տրտմեցաւ իրեն հոգոյն
մէջ, վկայեց և ասաց. Ճշմարիտն ճշմարիտն ա-

սումեմ ձեզ, թէ ձեզանից մինը պիտի մատնէ ինձ։
22 Աշակերտները տարակուսած՝ իրար մտիկ էին տա-
23 լիս, թէ ո՞ւմ համար ասած լինի։ Եւ աշակերտ-
ներիցը մինը Յիսուսին մօտ նստած էր, որ Յիսուս
24 նորան սիրուումէր։ Սիմոն Պետրոս նորան աչքով
էր անում՝ որ հարցնէ՝ թէ նա ո՞վ է, որ նորա
25 համար ասումէ։ Եւ նա Յիսուսի լանջքոփն ընկաւ,
26 և նորան ասաց. Տէ՛ր՝ նա ո՞վ է։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ և ասաց. Նա է՝ որ ես պատա-
ռը թաց կանեմ և նորան կ'տամ. և պատառը
27 թաց արաւ և տուաւ Յուդա Իսկարիովտացոյն։ Եւ
այն պատառիցն ետեւ՝ սատանան մտաւ նորան
մէջը. և Յիսուս նորան ասաց. Հիմիկ ինչ անելու
28 ես՝ շուտով արա՛։ Եւ այս բանս այն սեղան նըս-
տողներիցն ո՛չ ով չիմացաւ՝ թէ ի՞նչ պատճա-
29 ռով ասաց նորան։ Ինչուորտ՝ մին քանիս կարծում
էին՝ թէ որովհետեւ Յուդան փողի քսակն ունէր,
Յիսուս նորան ասաց՝ թէ գնէ՛ ինչ բան որ այս
տօնիս պէտք է մեզ. կամ թէ՝ որ աղքատներին
30 բան տայ։ Եւ նա երբոր պատառն առաւ, շու-
տով դուրս գնաց. և գիշեր էր։
31 Եւ երբոր դուրս գնաց, Յիսուս ասաց. Հիմիկ
Որդին մարդոյ փառաւորվեցաւ. և Աստուած նո-
32 ր անում փառաւորվեցաւ. Որ՝ եթէ Աստուած նո-
ր անում փառաւորվեցաւ, Աստուած էլ նորան
կ'փառաւորէ իրեն անձնումը. և շուտով կ'փա-
33 ռաւորէ նորան։ Իմ որդեակներս՝ մին քիչ ժամա-
նակ էլ ձեզ հետ եմ. ինձ մանն կ'գաք. և ինչ-
պէս որ Հրէաներին ասացի, թէ Որտեղ որ ես գը-
նումեմ՝ դուք չէք կարող գալ. և հիմիկ ձեզ եմ

34 ասում։ Նոր պատուիրանք եմ տալիս ձեզ, որ իրար սիրէք. ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի, որ դուք
35 էլ իրար սիրէք։ Սորանով կ'գիտենան ամենքն՝ որ
36 իմ աշակերտներս էք, եթէ իրար սիրէք։ Սիմոն Պետրոսը նորան ասաց. Տէ՛ր՝ ո՞ւր ես գնում. Յիսուս պատասխան տուաւ. Որտեղ որ ես գնումեմ՝ դու հիմիկ չես կարող իմ ետեւէս գալ. բայց յետոյ իմ ետեւէս կ'գաս։ Պետրոս նորան ասաց.
37 Տէ՛ր՝ ինչո՞ւ չեմ կարող հիմիկ քո ետեւէդ գալ.
38 իսկ իմ անձս էլ քեզ վերայ կ'դնեմ։ Յիսուս պատասխան տուաւ. Քո ա՞նձդ կ'դնես ինձ վերայ. ճշմարիտն ճշմարիտն ասումեմ քեզ. որ Դեռ հաւը չ'խօսած՝ դու երեք անգամ կուրանաս ինձ։

ԳԼ. ԺԴ

Յիսուսի վերջի խօսքը իր աշակերտներին հետ. Սուրբ Հոգոյն խոստումը։

1 Ձեր սրտերդ թող չի շ'փոթվին. բայց Աստուծոյն
2 հաւատացէ՛ք՝ և ինձ հաւատացէ՛ք։ Իմ Հօրս տունը շատ բնակարաններ կան. ապա թէ չէր՝ ես ձեզ ասած կ'լինէի, որ կ'գնամ և ձեզ համար տեղ
3 կ'պատրաստեմ։ Եւ թէ որ գնամ և ձեզ համար տեղ պատրաստեմ, նորէն կ'գնամ և ձեզ ինձ մօտ կառնեմ. որ տեղ որ ես լինիմ՝ այնտեղ էլ
4 դուք լինիք։ Եւ որտեղ որ ես գնումեմ՝ գիտումէք, և ճանապարհը գիտումէք։
5 Թովմաս նորան ասաց. Տէ՛ր՝ չենք գիտում՝ ո՛ր տեղ ես գնում, և ի՞նչպէս կարենանք ճանապար-

6 հը գիտել։ Յիսուս նորան ասաց. Ես եմ ճանա-
պարհը և ճշմարտութիւնը և կեանքը. ո՛չ ոք չի
7 գալ Հօր մօտ՝ եթէ ո՛չ ինձանով։ Թէ որ ինձ գի-
տենայիք՝ իմ Հօրս էլ կ'գիտենայիք. և սորանից
ետու կ'գիտենաք նորան։
8 Փիլիպպոս նորան ասաց. Տէ՛ր՝ Հայրը ցո՛յց տուր
9 մեզ՝ և բաւական է մեզ։ Յիսուս նորան ասաց.
Այսքան ժամանակ ձեզ հետ եմ, և ինձ չ'ճանա-
չեցի՞ր՝ Փիլի՛պպոս. ով որ ինձ տեսաւ՝ Հօրը տե-
սաւ. և դու ի՞նչպէս ես ասում, Թէ Հայրը ցո՛յց
10 տուր մեզ։ Չե՞ս հաւատում՝ որ ես Հօր մէջն եմ,
և Հայրն ինձանում. այն բանն՝ որ ես խօսումեմ
ձեզ հետ, չէ թէ իմ անձնիցս եմ խօսում, բայց
Հայրն՝ որ ինձանում ընակված է, նա է գործում
11 այն գործքերը։ Հաւատո՞ւմէք ինձ, որ ես Հօր
12 մէջն եմ՝ և Հայրն ինձանում։ Այլ թէ չէ՛ գոն-
եա՛ գործքերին համար հաւատացէ՛ք ինձ. ճշմա-
րիտն ճշմարիտն ասումեմ ձեզ, Թէ Ով որ ինձ
հաւատումէ, այն գործքերն որ ես եմ գործում՝
նա էլ կ'գործէ, և նորանցից աւելի մեծ բաներ
էլ կ'գործէ. ինչուորդ՝ ես Հօր մօտն եմ գնում։
13 Եւ ինչ որ խնդրէք իմ անունովս՝ նա կանեմ,
14 Որ Հայրը փառաւորվի Որդովը։ (15) Թէ որ ինձ
16 սիրումէք՝ իմ պատուիրանքներս պահեցէ՛ք։ Եւ ես
Հօրը կաղաչեմ, և ուրիշ Մխիթարիչ կ'տայ ձեզ.
17 որ յաւիտեան ձեզ հետ ընակվի։ Ճշմարտութեան
Հոգին՝ որ աշխարհքս կարող չէ ընդունել նորան.
և չի ճանաչում նորան. բայց դուք նորան ճանա-
չումէք, ինչուորդ՝ ձեզ մօտ կ'ընակվի՝ և ձեզ հետ
18 կ'լինի։ Չեզ որբ չեմ թողիլ. ձեզ մօտ կ'գամ։

19 Մին փոքր ժամանակ էլ՝ և աշխարհքն էլ չի տես-
նիլ ինձ, բայց դուք կ'տեսնէք ինձ. ինչուրոր՝ ես
20 կենդանի եմ, և դուք կենդանի պիտի լինիք։ Այն
օրը դուք կ'ճանաչէք, որ ես իմ Հօրս մէջն եմ, և
21 դուք ինձանում՝ և ես ձեզանում։ Ով որ իմ պատ-
ուիրանքներս ունի՝ և նորանց պահում է, նա է՝
որ ինձ սիրում է. և նա՝ որ ինձ սիրում է՝ իմ Հօ-
բիցս կ'սիրվի. և ես կ'սիրեմ նորան, և ինձ կեր-
եւացնեմ նորան։
22 Յուդան՝ ո՛չ թէ այն Իսկարիոտացին, նորան
ասաց. Ինչո՞ւ համար է, որ մեզ կ'յայտնես քեզ՝
23 և աշխարհքին չէ։ Յիսուս պատասխան տուաւ և
նորան ասաց. Թէ որ մինն ինձ սիրում է՝ իմ խօս-
քըս կ'պահէ, և իմ Հայրս կ'սիրէ նորան. և նո-
րան մօտ կ'գանք և բնակութիւն կանենք նորա
24 մօտ։ Եւ նա որ ինձ չի սիրում, իմ խօսքս չի՛
պահում. և իմ խօսքս՝ որ լսում էք՝ իմն չէ, բայց
25 Հօրն է՝ որ ինձ ուղարկեց։ Այս խօսեցի ձեզ հետ՝
26 դեռ քանի որ ձեզ մօտ եմ։ Բայց Միխիթարիչը՝
Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրն իմ անուանով կուղարկէ,
նա ամէն բան կ'սովորցնէ ձեզ, և ինչ որ ձեզ ա-
27 սացի, ձեր մտքներդ կ'բերէ։ Խաղաղութիւն եմ
թողում ձեզ, իմ խաղաղութիւնս եմ տալիս ձեզ.
չէ թէ՝ ինչպէս աշխարհքն է տալիս՝ ես տալիս եմ
28 ձեզ. ձեր սրտերդ չ'շփոթվին և չ'վախենան։ Լը-
սեցիք, որ ես ասացի ձեզ, թէ գնում եմ և էլ
կ'գամ ձեզ մօտ. թէ որ ինձ սիրէիք, ապա ու-
րախ կ'լինէիք՝ որ ես Հօր մօտն եմ գնում. ինչու
29 որ՝ իմ Հայրս մեծ է ինձանից։ Եւ հիմիկ ասացի
ձեզ. դեռ քանի որ չի էլել՝ որ երբոր լինի, հա-

30 ուտուք։ Էլ շատ չեմ խօսիլ ձեզ հետ. այս աշ-
խարհքին իշխանը գալիս է, և ինձանում բան չի
31 գտնում։ Բայց որ աշխարհքը գիտենայ՝ թէ ես սի-
րում եմ Հօրը. և ինչպէս որ Հայրը պատուիրեց
ինձ, այնպէս եմ անում. էլ վե՛ր կացէք գնանք
այստեղից։

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

Քրիստոս որթ. Քրիստոսի սէրը. աշխարհի ատելութիւնը։

1 Ես եմ ճշմարիտ որթն, և իմ Հայրս մշակն է։
2 Ամէն ճիւղն որ ինձանում է՝ և պտուղ չ'տալիս,
նորան կտրում է. և այն ամէնն՝ որ պտուղ է տա-
լիս՝ պրում է նորան, որ էլ աւելի պտղաբերը լինի։
3 Հիմիկ դուք սուրբ էք՝ այն բանին համար՝ որ ձեզ
4 հետ խօսեցի։ Կացէ՛ք ինձանում՝ և ես ձեզանում.
ինչպէս որ ճիւղն իրեն անձնիցը կարող չէ պտուղ
բերել, եթէ որթումը հաստատուած չ'լինի, այնպէս
էլ դուք՝ եթէ ինձանում հաստատուած չ'լինիք։
5 Ես որթն եմ՝ և դուք ճիւղ. նա՝ որ ինձանում է
հաստատուած՝ և ես նորանում, նա շատ պտուղ է
բերում. ինչուորդ՝ առանց ինձ՝ բնաւ մին բան չէք
6 կարող անել։ Թէ որ մինն ինձանում չէ հաստատ-
ուած, նա դուրս է ձգվում ինչպէս ճիւղ՝ և չորա-
նում է. և ժողովումն նորան և կրակի մէջ են ձը-
7 գում՝ և այրվում է։ Թէ որ կենաք ինձանում՝ և
իմ խօսքերս ձեզանում կենան, ինչ որ կամենաք,
8 կ'խնդրէք՝ և կ'լինի ձեզ։ Սորանով փառաւորվեցաւ
իմ Հայրս՝ որ շատ պտուղ բերէք. և իմ աշա-
կերտներս լինիք։

9 Ինչպէս որ իմ Հայրս ինձ սիրեց՝ ես էլ ձեզ սի-
10 րեցի. հաստա՛տ կացէք իմ սիրոյս մէջը։ Թէ որ
իմ պատուիրանքներս պահէք, իմ սիրոյս մէջը կը
կենաք. ինչպէս որ ես իմ Հօրս պատուիրանքները
11 պահեցի, և նորա սիրոյն մէջը կենու�։ Սա խո-
սեցի ձեզ հետ՝ որ իմ ուրախութիւնս ձեզմէնում
12 լինի, և ձեր ուրախութիւնը լցված լինի։ Սա է
իմ պատուիրանքս՝ որ իրար սիրէք, ինչպէս որ ես
13 ձեզ սիրեցի։ Ոչ ոք աւելի մեծ սէր չունի քան
թէ նա՝ որ իրեն անձը դնէ իրեն բարեկամներին
14 վերայ։ Դուք իմ բարեկամներս էք, թէ որ անէք
15 նա՝ որ ես պատուիրում եմ ձեզ։ Էլ ծառայ չեմ
կանչում ձեզ, ինչուոր՝ ծառան չի գիտում՝ թէ
իրեն տէրն ինչ է գործում. բայց ձեզ բարեկամ
կանչեցի, ինչուոր՝ ամեն ինչ՝ որ լսեցի իմ Հօրից,
16 իմացրի ձեզ։ Չէ՛ թէ դուք ինձ ընտրեցիք. բայց
ես ձեզ ընտրեցի՝ և ձեզ դրի, որ դուք գնաք՝ և
պտղաբեր լինիք. և ձեր պտուղը մնայ. և ինչ որ
իմ Հօրից խնդրէք իմ անունովս՝ նա կ'տայ ձեզ։
17 Սա եմ պատուիրում ձեզ՝ որ իրար սիրէք։
18 Թէ որ աշխարհքն ատում է ձեզ, գիտացէ՛ք՝ որ ա-
19 ռաջ ինձ ատեց։ Թէ որ այս աշխարհքից լինէիք՝
ապա աշխարհքն իրեններին կ'սիրէր. բայց որովհետև
աշխարհքից չէք. այլ ես ընտրեցի ձեզ աշխարհ-
20 քից, նորահամար աշխարհքն ատում է ձեզ։ Յիշե-
ցէ՛ք այն խօսքն՝ որ ասացի ձեզ. Թէ Ծառան իրեն
տիրոջից մեծ չէ. Թէ որ ինձ հալածեցին, ապա
ձեզ էլ կ'հալածեն. Թէ որ իմ խօսքս պահեցին՝
21 ապա ձերն էլ կ'պահեն։ Բայց այն բոնեբն կանեն
ձեզ իմ անունիս համար. ինչուոր՝ չ'ճանաչեցին

22 նորան՝ որ ինձ ուղարկեց։ Թէ որ ես չէի եկել՝ և
նորանց հետ խօսացել, նորանք մեղք չէին ունե-
նալ. բայց հիմիկ բնաւ պատճառ չունին իրենց մե-
23 ղացը համար։ Ով որ ինձ է ատում՝ իմ Հօրս էլ
24 է ատում։ Թէ որ այն գործքերը՝ չէի գործել նո-
րանց մէջ, որ մին ուրիշ մարդ չ'գործեց, նորանք
բնաւ մեղք չունէին. բայց հիմիկ տեսին՝ և ատե-
25 ցին ինձ՝ և իմ Հօրս. Բայց որ այն բանը կատար-
վի՝ որ նորանց օրէնքումը գրված է. Թէ Զուր տե-
26 ղըն ատեցին ինձ։ Այլ երբոր Մխիթարիչը կ'գայ՝
որ նորան ես Հօրիցը կուղարկեմ ձեզ, ճշմարտու-
թեան Հոգին, որ Հօրիցն է դուրս գալիս, նա կը
27 վկայէ ինձ համար։ Եւ դուք էլ կ'վկայէք, ինչուոր՝
սկզբիցն ինձ հետ էք։

ԳԼ. ԺԶ.

*Սուրբ Հոգոյն պաշտօնը. Տրամութիւնից յետոյ ուրախու-
թիւն. Յիսուսի անունով խնդրել. խաղաղութիւն և
երկիւղ. աշխարհքին յաղթեցի։*

1 Սա խօսեցի ձեզ հետ, որ չ'գայթակղվիք։ (2) Ի-
րենց ժողովարաններիցը ձեզ դուրս կ'հանեն. բայց
ժամանակ կ'գայ՝ որ ամեն ով որ սպանէ ձեզ, կը
կարծէ թէ Աստուծոյն պաշտօն է մատուցանում։
3 Եւ նա կանեն ձեզ վերայ. ինչուոր՝ ո՛չ Հօրը ճա-
4 նաչեցին՝ և ո՛չ ինձ։ Բայց սա էլ խօսեցի ձեզ
հետ, որ երբոր ժամանակը կ'գայ՝ մտքներդ բե-
ր է՛ք, թէ ես ասացի ձեզ։
5 Այս բանս սկզբումը չասացի ձեզ. պատճառն

որ՝ ես ձեզ հետ էի։ Բայց հիմիկ ես ինձ ուղարկողին մօտն եմ գնում. և ձեզանից բնաւ մինը չի
6 հարցնում ինձ, թէ Ո՞ւր ես գնում։ Այլ որովհետեւ սա խօսեցի ձեզ հետ, տրտմութիւնը լցրուց ձեր սրտերը։
7 Բայց ես ճշմարիտն ասում եմ ձեզ՝ թէ լա՛ւ է ձեզ համար, որ ես գնամ. ինչուորտ՝ եթէ ես չ'գնամ, Մխիթարիչը չի գալ ձեզ
8 մօտ։ Եւ նա երբոր կ'գայ աշխարհքին կ'յանդիմանէ, մեղաց համար, և արդարութեան համար։
9 և դատաստանին համար։ Մեղաց համար՝ որ ինձ
10 չեն հաւատում։ Արդարութեան համար՝ որ ես իմ Հօրս մօտն եմ գնում, և էլ ինձ չէք տեսնիլ։
11 Դատաստանին համար՝ որ այս աշխարհքիս իշխանը
12 դատապարտված է։ Էլ շատ բան ունիմ որ ձեզ
13 ասեմ, բայց հիմիկ չէք կարող տանել։ Երբոր նա՝ ճշմարտութեան Հոգին կ'գայ, նա ձեզ ամեն ճըշմարտութենով կառաջնորդէ. պատճառնոր՝ չէ թէ իրեն անձնիցը մին բան կ'խօսի, բայց ինչ որ կը լսէ՝ նա կ'խօսի, և նոր գալու բաները կ'պատմէ
14 ձեզ։ Նա ինձ կ'փառաւորէ, ինչուորտ՝ իմ բաներից
15 ցը կառնէ և կ'պատմէ ձեզ։ Ամեն ինչ որ Հայրն ունի՝ իմն է. նորահամար ասացի ձեզ, թէ իմ բա-
16 ներից կառնէ և կ'պատմէ ձեզ։ Մին քիչ ժամանակ էլ, և էլ չէք տեսնիլ ինձ. և յետոյ մին քիչ էլ, և կ'տեսնէք ինձ. և ես Հօրը մօտն եմ գնում։

17 Աշակերտներիցը մին քանիսն իրար ասում էին Սա ի՞նչ է որ ասում մեզ. թէ Մին քիչ ժամանակ՝ և էլ չէք տեսնիլ ինձ, և նորէն՝ մին քիչ էլ, և կ'տեսնէք ինձ, և թէ ես իմ Հօրս մօտն եմ

18 գնում։ Եւ ասումէին. Ի՞նչ է այն մին քիչ ժա-
19 մանակը. չենք գիտում՝ թէ ի՛նչ է խօսում։ Յի-
սուս իմացաւ՝ թէ ուզումէին հարցնել իրեն՝ և ա-
սաց նորանց. Դորա համար հարցնումէք իրար մէջ,
որ ասացի՝ թէ Մին քիչ ժամանակ, և չէք տես-
նիլ ինձ, և նորէն մին քիչ էլ, և կ'տեսնէք ինձ։
20 Ճշմարիտն ճշմարիտն ասումեմ ձեզ, որ դուք լաց
կ'լինիք և կ'ողբաք, և աշխարհքը կուրախանայ.
դուք կ'տրտմիք, բայց ձեր տրտմութիւնը ուրա-
21 խութիւն կ'լինի։ Մին կին, երբոր ծնի՝ տրտմու-
թիւնը բռնումէ նորան, ինչուորտ՝ նորա ժամանակը
հասել է. բայց երբոր երեխան ծնվումէ, այն նե-
ղութիւնը չի յիշում այն ուրախութեան համար՝
22 որ մին մարդ ծնվաւ աշխարհքին մէջ։ Եւ դուք
հիմիկ տրտմութիւն ունիք, բայց նորէն կ'տեսնեմ
ձեզ, և ձեր սրտերն ուրախ կ'լինին. և ձեր ուրա-
23 խութիւնը ընաւ մինը չի հանիլ ձեզանից։ Եւ այն
օրը ընաւ մին բան չէք հարցնիլ ինձ. Ճշմարիտն
ճշմարիտն ասումեմ ձեզ՝ թէ ինչ որ իմ Հօրից
24 խնդրէք իմ անունովս, նա կ'տայ ձեզ։ Մինչեւ
հիմիկ՝ ընաւ բան չ'խնդրեցիք իմ անունովս. խնդ-
րեցէ՛ք և կառնէք, որ ձեր ուրախութիւնը կա-
25 տարեալ լինի։ Այս բանս առակով խօսեցի ձեզ
հետ. ժամանակ կ'գայ, երբոր էլ առակով չեմ
խօսիլ ձեզ հետ. բայց յայտնի կ'պատմեմ ձեզ
26 Հօր համար։ Այն օրն իմ անունովս կ'խնդրէք. և
չեմ ասում ձեզ՝ թէ ես ձեզ համար կաղաչեմ Հօ-
27 ը։ Ինչուորտ՝ իսկ Հայրն ինքը սիրումէ ձեզ. ինչու-
որ՝ դուք ինձ սիրեցիք և հաւատացիք, թէ ես
28 Աստուածանից դուրս եկի։ Հօրից դուրս եկի՝ և

եկի աշխարհք. դարձեալ աշխարհքը թողումեմ
29 և հօրը մօտ գնումեմ։ Աշակերտները նորան ասա-
ցին. Ահա՛ հիմիկ յայտնի ես խօսումեմ, և բնաւ
30 մին առակ չես ասումեմ։ Հիմիկ գիտումենք՝ որ դու
ամեն բան գիտումես. և բնաւ պէտք չէ՝ որ մինը
հարցնէ քեզ. սորանով հաւատումենք՝ թէ դու
31 Աստուածանից դուրս եկիր։ Յիսուս պատասխան
տուաւ և նորանց ասաց. Հիմիկ հաւատո՞ւմէք։
32 Ահա՛ ժամանակ կ'գայ, և ճիշտ հիմիկ եկած է,
որ ամեն մէկդ կ'ցրվիք իրեն տեղը, և ինձ մինակ
կ'թողէք. այլ մինակ չեմ. ինչուորդ՝ Հայրն ինձ հետ
33 է։ Սա խօսեցի ձեզ հետ, որ ինձանումեմ խաղա-
ղութիւն ունենաք. այստեղ աշխարհքումն նեղու-
թիւն կունենաք, բայց սրտապի՛նդ կացէք, ինչու-
որ ես աշխարհքին յաղթեցի։

ԳԼ. ԺԵ

*Քրիստոսի աղօթքը իրեն համար, նոյնպէս և իր աշա-
կերտաց ու հաւատացելոց համար։*

1 Երբոր Յիսուս սա խօսեց՝ իրեն աչքերը բարձրաց-
րուց դէպի երկինքն ու ասաց. Հա՛յր՝ ժամը հա-
սել է, փառաւորէ քո Որդոյդ՝ որ քո Որդիդ էլ
2 քեզ փառաւորէ։ Ինչպէս որ նորան իշխանութիւն
տուիր ամեն մարմնոյ վերայ, որ յաւիտենական
3 կեանքը տայ այն ամենին՝ որ տուիր նորան. Սա է
յաւիտենական կեանքը, որ քեզ միայն ճշմարիտ
Աստուած ճանաչեն, և նորան, որ ուղարկեցիր
4 Յիսուսին Քրիստոսին։ Ես քեզ փառաւորեցի երկ-

քի վերայ. այն գործը կատարեցի, որ տուիր ինձ՝
5 որ անեմ։ Եւ հիմիկ Հա՛յր՝ փառաւորէ՛ ինձ քեզ
մօտ այն փառքովը որ նորան աշխարհքի լինելուցն
6 առաջ ունէի քեզ մօտ։ Քո անունդ յայտնեցի
այն մարդկանց՝ որ աշխարհքիցը տուիր ինձ. քո
էին, և ինձ տուիր նորանց. և քո խօսքդ պահե-
7 ցին։ Հիմիկ իմացան՝ որ այն ամեն բանն՝ որ ինձ
8 տուիր՝ քեզանից է։ Ինչուորդ՝ այն խօսքն՝ որ ինձ
տուիր՝ նորանց տուի. և նորանք ընդունեցին, և
ճշմարտութենով իմացան՝ որ քեզանից դուրս ե-
կի. և հաւատացին՝ թէ դու ուղարկեցիր ինձ։
9 Ուրեմն ես նորանց համար եմ աղաչում, և աշ-
խարհքի համար չեմ աղաչում. բայց նորանց հա-
10 մար՝ որ ինձ տուիր։ Ինչուորդ՝ քո էին։ Եւ ինչ որ
իմն է՝ այն ամենը քո է. և ինչ որ քո է՝ նա իմն
11 է. և ես փառաւորված եմ նորանցում։ Եւ ես էլ
աշխարհքումն չեմ, և նորանք աշխարհքումն են,
և ես քեզ մօտ եմ գալիս. ո՛վ Հայր սուրբ՝ պա-
հէ նորանց քո անունովդ, որ նորանով տուիր ինձ.
12 որ մին լինին, ինչպէս որ մենք էլ մին ենք։ Դեռ
քանի որ աշխարհքումը նորանց հետ էի, ես էի
պահում նորանց քո անունովդ, նորանց որ տուիր
ինձ, էլ պահեցի. և նորանցից մինը չ'կորաւ, բայց
13 մինակ կորուստի որդին, որ գիրքը կատարվի։ Բայց
հիմիկ քեզ մօտ եմ գալիս. և այս բանս աշխարհ-
քումը խօսում եմ, որ իմ ուրախութիւնս լիութե-
14 նով ունենան իրենց անձնեերումը։ Ես քո խօսքդ
նորանց տուի, և աշխարհքս նորանց ատեց, պատ-
ճառնոր՝ աշխարհքիցս չեն, ինչպէս որ ես էլ աշ-
15 խարհքիցս չեմ։ Սա չեմ աղաչում, որ աշխարհ-

քիցս վեր առնեա Նորանց. բայց որ չարիցը պահես
16 Նորանց։ Այս աշխարհքիցս չեն, ինչպէս որ ես էլ
17 աշխարհքիցս չեմ։ Նորանց սո՛ւրբ արա քո ճըշ-
մարտութենովդ. ինչուոր՝ քո խօսքդ ճշմարտու-
18 թիւն է։ Ինչպէս որ ինձ ուղարկեցիր աշխարհք,
19 ես էլ Նորանց ուղարկեցի աշխարհք։ Եւ ես Նո-
րանց վերայ իմ անձս սուրբ եմ անում, որ Նորանք
20 էլ ճշմարտութենով սրբված լինին։ Բայց ո՛չ թէ
միայակ Նորանց համար եմ աղաչում, այլ ամենին
համար էլ՝ որ Նորանց խօսքովը կ'հաւատան ինձ։
21 Որ ամենքը մին լինին, ինչպէս որ՝ դու Հա՛յր՝ ին-
ձանում՝ և ես քեզանում, որ Նորանք էլ մեզա-
նում լինին. որ աշխարհքը հաւատայ՝ թէ դու ու-
22 ղարկեցիր ինձ։ Եւ ես՝ այն փառքն՝ որ ինձ տուիր՝
Նորանց տուի, որ մին լինին՝ ինչպէս որ մենք էլ
23 մին ենք։ Ես Նորանցում՝ և դու ինձանում, որ
մինի մէջ կատարեալ լինին. և աշխարհքը գիտե-
նայ՝ թէ դու ուղարկեցիր ինձ. և ես սիրեցի Նո-
24 րանց՝ ինչպէս որ դու ինձ սիրեցիր։ Հա՛յր՝ Նո-
րանք՝ որ դու ինձ տուիր, կամենումեմ որ՝ ինչ-
տեղ որ ես եմ, Նորանք էլ ինձ հետ լինին. որ իմ
փառքս տեսնեն, որ տուիր ինձ. ինչուոր՝ աշխարհ-
25 քի լինելուցն առաջ սիրեցիր ինձ։ Արդա՛ր Հա՛յր՝
աշխարհքը չ'ճանաչեց քեզ. բայց ես ճանաչեցի
քեզ, և սորանք ճանաչեցին, որ դու ուղարկեցիր
26 ինձ։ Եւ քո անունդ ճանաչացրի Նորանց, և կը
ճանաչացնեմ. որ այն սէրն, որ ինձ սիրեցիր՝ Նո-
րանցում լինի, և ես էլ Նորանցում։

ԳԼ· ԺԸ

Քրիստոս բռնվումէ պարտէզումը, հարցաքննվումէ քահանայապետէն. Պետրոս ուրանումէ. Քրիստոս Պիղատոսին առաջին։

1 Յիսուս երբոր սա ասաց, աշակերտներին հետ դուրս գնաց Կեդրոնի ձորի միւս կողմը, որտեղ որ պարտէզ կար. որ նորա մէջ մտաւ ինքը և իրեն
2 աշակերտները։ Յուդան էլ՝ որ պիտի մատնէր նորան, գիտուումէր այնտեղը. ինչուոր՝ Յիսուս շատ անգամ ժողովել էր այնտեղ աշակերտներին հետ։
3 Եւ Յուդան զինուորների գունդն ու քահանայապետներից ու փարիսեցիներից սպասաւորներ առաւ իրեն հետ, և եկաւ այնտեղ ջահերով և
4 լապտերներով և զէնքերով։ Բայց Յիսուս երբոր տեսաւ այն ամենն, որ իրեն վերայ էր եկել, դուրս
5 եկաւ և նորանց ասաց. Ո՞ւմ էք ուզում։ Պատասխան տուին նորան թէ՝ Յիսուս Նազովրեցոյն. Յիսուս նորանց ասաց. Ես եմ. Յուդան էլ՝ որ նո-
6 րան մատնուումէր՝ կանգնած էր նորանց հետ։ Երբոր Յիսուս ասաց թէ Ես եմ, նորանց հետ գնացին,
7 և գետնի վերայ զարկվեցան։ Նորէն հարցրուց նորանց՝ թէ Ո՞ւմ էք ուզում. և նորանք ասացին.
8 Յիսուս Նազովրեցոյն։ Յիսուս նորանց պատասխան տուաւ. Ձեզ ասացի թէ Ես եմ. ուրեմն թէ որ ինձ էք ուզում, թո՛ղ տուէք դորանց, որ գնան,
9 Որ կատարվի այն բանն՝ որ ասաց, թէ Նորանց՝ որ ինձ տուիր, նորանցից ընաւ մինն էլ չեմ կորցը-

10 նիլ։ Բայց Սիմոն Պետրոսը՝ որովհետեւ սուր ունէր քաշեց նորան և քահանայապետի ծառային զարկեց, և նորան աջ ականջը կտրեց. և այն ծառա-
11 յին անունը Մաղքոս էր։ Յիսուս Պետրոսին ասաց. Սուրդ դարձրո՛ւ դիր իրեն պատեանին մէջ. այն բաժակն որ իմ Հայրս տուաւ ինձ, նա չ'խըմե՞մ։

12 Բայց զինուորներին դունդը և հազարապետն ու Հրէաներին սպասաւորները բռնեցին Յիսուսին, և
13 կապեցին, Եւ տարան նորան Աննային մօտ, որ Կայիափային աներն էր. որ նոյն տարվան քահա-
14 նայապետն էր։ Սա այն Կայիափան էր, որ Հրէաներին խրատ տուաւ՝ թէ Լա՛ւ է, մին մարդ մեռ-
15 նի ժողովրդի վերայ։ Եւ Սիմոն Պետրոսն ու միւս աշակերտը գնումէին Յիսուսին ետեւէն։ Այն աշակերտը՝ որովհետեւ ճանաչ էր քահանայապետին, Յիսուսին հետ մտաւ քահանայապետին սը-
16 րահը։ Եւ Պետրոս դուռն մօտ կանգնած էր դուրսը. այն միւս աշակերտը, որ քահանայապետին ճանաչ էր, դուրս եկաւ և դռնապանին ասաց,
17 և Պետրոսին ներս մտցրուց։ Այն աղջիկն՝ որ դռնապան էր՝ Պետրոսին ասաց. Մի թէ դու է՞լ այն մարդոյ աշակերտներից ես. և նա ասաց՝ թէ Չեմ։
18 Այնտեղ ծառաներն և սպասաւորը կանգնած էին, կրակը վառած, ինչուոր՝ ցուրտ էր՝ և տաքանում էին. Պետրոսն էլ նորանց հետ կանգնած էր և
19 տաքանումէր։ Եւ քահանայապետն Յիսուսին հարցրուց էրէն աշակերտներին համար՝ և իրեն վարդապետութեան համար։ Յիսուս պատասխան տուաւ
20 նորան. Ես յայտնի խօսեցի աշխարհքին մէջ. ես

ամեն ժամանակ սովորցրի ժողովարանումը, և ճիշտ
տաճարին մէջ, որտեղ որ ամեն Հրէաները ժողով-
21 ված էին, և ընտաւ մին ծածուկ բան չ'խօսեցի։ Ին-
չո՞ւ ես ինձ հարցնում՝ նորանց հարցրո՛ւ՝ որ լսե-
ցին, թէ ինչ խօսեցի նորանց հետ. ահա՛ նորանք
22 գիտուումեն՝ ինչ որ խօսեցի։ Երբոր նա սա ասաց,
սպասաւորներիցը մինը, որ այնտեղ կանգնած էր,
Յիսուսին ապտակ տուաւ՝ և ասաց. Այդպէս ես
23 պատասխան տալիս քահանայապետին։ Եւ Յիսուս
նորան ասաց. Թէ որ չար բան խօսեցի՝ վկայէ՛ այն
չարին համար. բայց թէ որ բարի, ինչո՞ւ ես զար-
24 կում ինձ։ Եւ Աննան նորան կապած ուղարկեց
25 Կայիափա քահանայապետին մօտ։ Եւ Սիմոն Պետ-
րոսն այնտեղ կանգնած էր՝ և տաքանումէր. նո-
րան ասացին, Միթէ դո՞ւ էլ նորան աշակերտ-
26 ներիցն ես. նա ուրացաւ և ասաց՝ թէ Չեմ։ Եւ
քահանայապետին ծառաներիցը մինն՝ որ ազ-
գական էր նորան, որ Պետրոս նորան ականջը կըտ-
րեց, ասաց. Չէ՞ որ հենց ես տեսի քեզ այն պար-
27 տէզումը նորա հետ։ Պետրոս դարձեալ ուրացաւ.
28 և շուտով հաւը խօսեց։ Եւ Յիսուսին Կայիփային
տանիցը տարան դատաւորին պալատը. և առաւօտ
էր. և նորանք չ'մտին պալատին մէջ, որ չ'պղծ-
29 վին, բայց որ զատիկն ուտեն։ Պիղատոս դուրս ե-
կաւ նորանց մօտ և ասաց. Այն մարդոյն համար
30 ի՞նչ չարախօսութիւն էք անում։ Պատասխան տը-
ուին և նորան ասացին. Թէ որ այն մարդը չարա-
գործ չ'լինէր, ապա նորան չէինք մատնել քեզ։
31 Պիղատոս նորանց ասաց. Դուք առէ՛ք նորան, և
ձեր օրէնքին պէս դատեցէ՛ք. Հրէաները նորան ա-

ասացին. Մեզ արժան չէ՛ որ մին մարդ սպանենք.
32 Որ Յիսուսին խօսքը կատարվի՝ որ ասաց, ցոյց տա-
33 լով թէ ի՞նչ մահով պիտի մեռնի։ Պիղատոս նո-
ւէն մտաւ պալատը, Յիսուսին կանչեց՝ և նորան
34 ասաց. Դո՞ւ ես Հրէաներին թագաւորը։ Յիսուս
պատասխան տուաւ. Քեզանի՞ց ես ասում դա,
35 թէ ուրիշներն ասացին քեզ ինձ համար։ Պիղատոս
պատասխան տուաւ. Միթէ ե՞ս էլ Հրէայ եմ.
քո ազգդ և քահանայապետները քեզ մատնեցին
36 ինձ, դու ի՞նչ բան ես արել։ Յիսուս պատասխան
տուաւ. Իմ թագաւորութիւնս այս աշխարհքից
չէ. թէ որ իմ թագաւորութիւնս այս աշխարհ-
քից լինէր, ապա իմ ծառաներս կռիւ կանէին՝
որ չ'մատնվիմ Հրէաներին ձեռքը. բայց հիմիկ իմ
37 թագաւորութիւնս այստեղից չէ։ Պիղատոս ասաց
նորան. Ապա թէ որ այդպէս է, դու մին թագա-
ւոր ես. Յիսուս պատասխան տուաւ. Դու ես ա-
սում՝ որ ես թագաւոր եմ. բայց ես իսկ դորա-
համար եմ ծնված, և իսկ դորահամար եմ եկել
աշխարհք, որ ճշմարտութեանը վկայեմ. ամեն՝ ով
38 որ ճշմարտութենից է՝ իմ խօսքիս լսում է։ Պիղա-
տոս նորան ասաց. Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը. երբոր
սա ասաց, նորէն դուրս գնաց Հրէաներին մօտ և
նորանց ասաց. Ես բնաւ մին պատճառ չեմ գըտ-
39 նում նորանում։ Բայց ձեր սովորութիւնն է՝ որ
զատկի ժամանակին մին մարդ արձակեմ ձեզ հա-
մար. ուրեմն կամենո՞ւմէք՝ որ Հրէաներին թագա-
40 ւորն արձակեմ ձեզ համար։ Ամենքն աղաղակե-
ցին՝ և ասում էին. Դորան չէ՛, բայց Բարաբբային.
և այն Բարաբբան գող աւազակ էր։

ԳԼ. ԺԹ

Յիսուսին ծեծվիլը. փշեղէն պսակը. խաչելութիւնը. մահը և թաղումը։

1 Այն ժամանակը Պիղատոս Յիսուսին առաւ և
2 ծեծեց։ Եւ զինուորները փշերից մի պսակ շինե-
ցին, նորան գլուխը դրին, և ծիրանի շոր հագց-
3 րին նորան։ Եւ գալիս էին նորա մօտ, և ասում.
Ո՛ղջ կաց Հրէից թագաւոր. և ապտակներ էին
4 տալիս նորան։ Պիղատոս նորէն դուրս գնաց և նո-
րանց ասաց. Ահա՛ նորան դուրս եմ բերում ձեզ
մօտ, որ գիտենաք թէ՝ ես ընաւ մի մեղաւոր չեմ
5 գտնում նորանում։ Յիսուս դուրս եկաւ և փշե-
ից պսակ ունէր, և ծիրանի հագուստ. և նորանց
6 ասաց. Ահա՛ այդ մարդդ ձեր առաջին։ Երբոր
քահանայապետներն ու սպասաւորները նորան տե-
սին, աղաղակեցին՝ և ասացին. Խա՛չ հանէ դո-
րան. Պիղատոս նորանց ասաց. Ձեզ մո՛տ առէք
դորան, և իսկ ձեզանից խա՛չ հանեցէք. ինչուոր՝
7 ես ընաւ մեղաւոր չեմ գտնում դորանում։ Հրէաները
պատասխան տուին նորան. Մենք օրէնք ունինք,
և մեր օրէնքին պէս պէտք է մեռնի. ինչուոր՝ ի-
8 րեն անձն Աստուծոյ Որդի արաւ։ Երբոր Պիղա-
9 տոս այս բանս լսեց, էլ աւելի վախեցաւ։ Նորէն
մտաւ պալատին մէջ, և Յիսուսին ասաց. Դու
ի՞նչ տեղից ես. և Յիսուս պատասխան չ՚տուաւ
10 նորան։ Պիղատոս ասաց նորան. Ինձ հետ չե՞ս խօ-
սում. միթէ չե՞ս գիտում, որ իշխանութիւն ու-

նիմ քեզ խաչ հանելոյ, և իշխանութիւն ունիմ
11 քեզ արձակելոյ։ Յիսուս պատասխան տուաւ. Դու
իշխանութիւն չէիր ունենալ ինձ վերայ, թէ որ
վերուիցը չէր տուած քեզ. նորահամար՝ նա որ ինձ
12 մատնեց քեզ, նորա մեղքը աւելի մեծ է։ Եւ նո-
րանից ետեւ Պիղատոս ուզում էր՝ որ նորան արձա-
կէ. և Հրէաներն աղաղակում էին և ասում, թէ որ
դորան արձակես՝ կայսերին բարեկամ չես. ամէն
ով որ իրեն անձը թագաւոր է կոչում, նա կայսե-
13 րին հակառակ է։ Պիղատոս երբոր այս բաներս
լսեց, Յիսուսին դուրս բերաւ, և բեմին վրայ նըս-
տեց, այն տեղն՝ որ Քարայատակ էր կոչվում, և
14 Եբրայեցերէն Կապպաթա։ Զատկի ուրբաթն էր՝
իրը վեց ժամն էր, և Հրէաներին ասաց. Ա՛հա՛
15 ձեր թագաւորը ձեր առաջին։ Եւ նորանք աղա-
ղակում էին, Մեզանից վե՛ր առ, մեզանից վե՛ր
առ՝ և խա՛չ հանէ դորան. Պիղատոս նորանց ա-
սաց. Ես ձեր թագաւորին խա՞չ հանեմ. քահա-
նայապետները պատասխան տուին. Մենք թագա-
16 ւոր չունինք կայսերից զատ։ Այն ժամանակը նո-
րան տուաւ նորանց ձեռքն, որ խաչ հանվի։
17 Եւ նորանք առին տարան նորան. և խաչափայ-
տըն ինքն էր վերառել, և դուրս էր գնում այն
տեղն՝ որ Գագաթան էր ասվում, և Եբրայեցերէն
18 Գողգոթա էր կոչվում։ Այնտեղ խաչ հանեցին
նորան. և նորա հետ երկու ուրիշ մարդ էլ նորա
այս կողմը և այն կողմը, և Յիսուսին մէջ տեղը։
19 Պիղատոս էլ մին տախտակ գրեց, և խաչին վերայ
դրաւ. և գրած էր. ՅԻՍՈՒՍ ՆԱԶՈՐԵՑԻ՝ ԹԱ-
20 ԳԱՒՈՐ ՀՐԷԻՑ։ Այն տախտակը Հրէաներիցը շատ

մարդիկ կարդացին. ինչուորոտ քաղաքին մօտ էր այն տեղն՝ որ Յիսուս խաչվեցաւ. և այն գրված էր Եբրայեցերէն, Լատիներէն և Յունարէն։
21 Հրէաներին քահանայապետներն ասացին Պիղատոսին. Մի՛ գրեր Թագաւոր Հրէից, այլ թէ Նա ասաց՝ թէ Թագաւոր եմ Հրէից։ Պիղատոս պատասխան տուաւ. Ինչ որ գրեցի՝ գրեցի։
23 Բայց զինուորներն երբոր Յիսուսին խաչ հանեցին, նորա շորերն առին՝ և չորս բաժին արին, ամեն մէկ զինուորի համար մին բաժին. բայց պատմուճանը՝ որովհետեւ առանց կարի էր՝ վերեւիցը
24 բոլորը մին հիւսված։ Իրար ասացին. Դորան չը պատառենք, բայց վիճակ ձգենք դորա վերայ՝ ում որ դուրս գայ. որ գիրքը կատարվի, որ ասուէ. թէ իմ շորերս իրենց մէջ բաժանեցին և իմ պատմուճանիս վերայ վիճակ ձգեցին. զինուորներն այն բանն արին։
25 Եւ Յիսուսի խաչին մօտ կանգնած էին նորա մայրը, և նորա մօր քոյրը Մարիամ Կղէոպան՝ և
26 Մարիամ Մագդաղենացին։ Յիսուս երբոր տեսաւ իրեն մօրը և այն աշակերտին՝ որ սիրուէր, որ մօտիկ կանգնած էր, մօրն ասաց. Ո՛վ կին՝ ահա՛
27 քո որդիդ։ Յետոյ աշակերտին ասաց. Ահա՛ քո մայրդ. և այն ժամանակիցը՝ այն աշակերտն իրեն մօտ առաւ նորան։
28 Սորանից ետեւ երբոր Յիսուս գիտաց, թէ ամեն բան կատարված է, որ գիրքը կատարվի՝ ասաց.
29 Ծարաւ եմ։ Եւ այնտեղ մին աման կոր քացախով լիքը. և նորանք մին սպունգ լցրին քացախով լեղոյ հետ՝ և զոպայի մշտիկի վերայ պատած նորա

30 բերանին մօտացրին։ Երբոր Յիսուս այն քացախն
լեղոյ հետ առաւ՝ ասաց. Ամեն բան կատարուած
է. և գլուխը խոնարհացրուց և հոգին աւանդեց։
31 Բայց Հրէաներն՝ որովհետեւ ուրբաթ օրն էր,
որ մարմինները չ'ձեռն խաչի վերայ մինչեւ շաբաթ
օրը, ինչուրոր՝ այն շաբաթի օրն մեծ էր. Պիղա-
տոսին աղաչեցին, որ նորանց ծնկները ջարդեն. և
32 վեր առնվին։ Զինուորներն եկին և առաջինին
ծնկները ջարդեցին, այնպէս էլ միւսին՝ որ նորա
33 հետ խաչված էր։ Բայց երբոր Յիսուսի մօտ եկին
և տեսին, որ նա մեռած էր, նորա ծնկները չը
34 ջարդեցին։ Այլ զինուորներից մինը դեղարդով
նորա կողը խոցեց. և շուտով արիւն և ջուր դուրս
35 եկաւ։ Եւ նա որ այն բանը տեսաւ՝ վկայեց. և
վկայութիւնը ճշմարիտ է. և նա գիտէ թէ
36 ճշմարիտն է ասում. որ դուք էլ հաւատաք։ Սա
էլաւ՝ որ գիրքը կատարվի, թէ Նորա ոսկորը չը
37 պիտի փշրվի։ Եւ կրկին ուրիշ գիրք ասում է, թէ
Մտիկ կ'տան նորան՝ որ խոցեցին։
38 Սորանից ետեւ Պիղատոսին աղաչեց Յոսէփը, որ
Արիմաթեայիցն էր՝ Հրէաների վախից ծածուկ ա-
շակերտ Յիսուսին, որ Յիսուսին մարմինը վեր առ-
նէ. և Պիղատոս հրաման տուաւ. և ապա եկաւ
39 և վեր առաւ նորան։ Նիկոդիմոսն էլ եկաւ՝ որ
առաջ Յիսուսի մօտն էր եկել գիշերը. և զմուռ
հալուէի հետ խառնած բերաւ՝ հարիւր լիտրի չափ։
40 Յիսուսի մարմինն առին, և այն խնկերին հետ կը-
տաւներով պատեցին, ինչպէս որ Հրէաների օրէնքը
41 էր պատել։ Եւ այն տեղումը, որ խաչվեցաւ՝ մին
պարտէզ կար, և այն պարտէզումը մին նոր դե-

բեզման, որ Նորանում բնաւ մին ժամանակ մին
42 մարդ չէր դրված։ Այնտեղ դրին Յիսուսին Հրէաների ուրբաթին համար. պատճառնոր՝ գերեզմանը մօտ էր։

ԳԼ. Ի

Քրիստոսի յարութիւնը և Հրէաստանում յայտնվիլը։

1 Եւ մէկ շաբթի օրը Մարիամ Մագդաղենացին առաւօտանց լուսանալոյ ժամանակին եկաւ գերեզմանը, և տեսաւ որ քարը գերեզմանի դռնիցը
2 վեր էր առած։ Ապա վազեց և եկաւ Սիմոն Պետրոսին մօտ և միւս աշակերտին մօտ՝ որ Յիսուս սիրուէր Նորան, և ասաց Նորանց. Տէրին վեր առին այն գերեզմանիցը, և չենք գիտում՝ թէ որ-
3 տեղ դրին Նորան։ Դուրս եկաւ Պետրոսն ու միւս
4 աշակերտը և գալիս էին գերեզմանը։ Երկուքը մին տեղ վազուէին. և միւս աշակերտը շուտով անցաւ Պետրոսիցը, և առաջ եկաւ գերեզմանը։ Եւ
5 վէր խոնարհված տեսաւ՝ որ կտաւներն այնտեղ
6 կային, բայց ներս չ'մտաւ։ Սիմոն Պետրոսն էլ եկաւ՝ որ Նորա ետեւէն գալիս էր, և մտաւ գերեզմանին մէջը, և կտաւները տեսաւ՝ որ այն տեղ
7 կային։ Եւ վարշամակն՝ որ Նորա գլխին էր՝ ուրիշ կտաւներին հետ չ'կար, բայց ջոկ ծալած մէկ կողմը դրած էր։
8 Այն ժամանակը միւս աշակերտն էլ ներս մտաւ, նա որ առաջ գերեզմանն էր եկել,
9 տեսաւ և հաւատաց։ Ինչուոր դեռ չէին գիտում գրքերը՝ թէ Պէտք է որ նա մեռելների միջիցը յա-

10 բութիւն առնէ։ Ապա աշակերտները դարձեալ
գնացին իրար մօտ։
11 Բայց Մարիամը գերեզմանին դուրսը կանգնած
էր՝ և լաց էր լինում. և լաց լինելոյ ժամանակը
12 խոնարհվեցաւ գերեզմանին մէջ։ Եւ երկու հրեշ-
տակ տեսաւ սպիտակ շորերով, որ նստած էին,
մինը գլխի կողմը և միւսն ոտների կողմը, որտեղ
13 որ Յիսուսին մարմինը կար։ Եւ նորանք ասացին
նորան. Ո՛վ կին՝ ինչո՞ւ ես լաց լինում. նորանց
ասաց. Նորահամար՝ որ իմ Տէրիս չէր առին
այս գերեզմանից, և չեմ գիտում՝ թէ որտեղ
14 դրին նորան։ Երբոր սա ասաց, դարձաւ իրեն յետ-
ին կողմը, և Յիսուսին տեսաւ՝ որ կանգնած էր.
15 և չէր գիտում՝ թէ Յիսուսն է։ Յիսուս նորան ա-
սաց. Կին դու՝ ինչո՞ւ ես լաց լինում, ո՞ւմ ես
մանն գալիս. նորան այնպէս երևեցաւ՝ թէ նա
պարտէզպանն է, նորան ասաց. Տէ՛ր՝ թէ որ դու
վեր առիր նորան՝ ասա՛ ինձ՝ որտեղ ես դրել նո-
16 րան, որ ես վեր առնեմ նորան։ Յիսուս նորան ա-
սաց. Մա՛րիամ. և նա յետ դարձաւ, և նորան
ասաց՝ Երբայեցերէն. Ռա՛բբունի, որ կ'թարգման-
17 վի՝ Վարդապետ։ Յիսուս նորան ասաց. Մի՛ մօ-
տենար ինձ, ինչուորդ՝ դեռ չեմ վեր էլել իմ Հօ-
րը մօտ. բայց դու գնա՛ իմ եղբարներիս մօտ,
և նորանց ասա՛. Ես վեր եմ էլլում իմ Հօրս մօտ՝
և ձեր Հօր մօտ, իմ Աստուծոյս մօտ՝ և ձեր Աս-
18 տուծոյն մօտ։ Մարիամ Մագդաղենացին եկաւ՝
և աշակերտներին պատմեց, թէ նա տեսաւ Տէ-
րին, և այս բանս իրեն ասաց։
19 Եւ մէկ շաբթի օրը, երբոր իրիկուն էր՝ և դրա-

ները փակված, այնտեղն որ աշակերտները ժողով-
ված էին Հրէաների վախից, Յիսուս եկաւ՝ և նո-
րանց միջումը կանգնեց, և նորանց ասաց. Ողջոյն
20 ձեզ։ Երբոր սա ասաց՝ իրեն ձեռներն ու իրեն կո-
ղը ցոյց տուաւ նորանց. և աշակերտներն ուրա-
21 խացան երբոր Տէրին տեսին։ Նորէն ասաց նորանց.
Ողջո՛յն ձեզ. ինչպէս որ իմ Հայրս ինձ ուղարկեց,
22 ես էլ ձեզ եմ ուղարկում։ Եւ երբոր սա ասաց՝
փչեց դէպի նորանց և ասաց. Առէ՛ք Սուրբ Հո-
23 գին։ Թէ որ մինի մեղքը թողէք՝ թողվա՛ծ կ'լինի
նորանց. թէ որ մինինը բռնէք՝ բռնված կ'լինի։
24 Բայց Թովմաս տասներկուսից մինը՝ Երկուորեակ
կոչվածը, նորանց հետ չէր՝ երբոր Յիսուս եկաւ։
25 Միւս աշակերտներն ասում էին նորան, թէ Տէրին
տեսինք. և նա ասաց նորանց, թէ որ նորա ձեռ-
ներումն բեւեռների նշանը չ'տեսնեմ, և իմ մատ-
ներս չ'դնեմ բեւեռներին տեղը, և իմ ձեռներս
չ'մոցնեմ նորա կողը՝ չեմ հաւատալ։
26 Եւ ութ օրից ետեւ աշակերտները նորէն ներ-
սումն էին, և Թովմասն էլ նորանց հետ. Յիսուս
դռները փակված լինելով եկաւ և նորանց միջումը
27 կանգնեց և ասաց. Ողջոյն ձեզ։ Յետոյ Թովմասին
ասաց. Բե՛ր քո մատներդ և այստեղ դի՛ր, և իմ
ձեռներս տե՛ս, և քո ձեռներդ բե՛ր՝ և իմ կողս
մոցրո՛ւ, և մի՛ լինիր անհաւատ՝ այլ հաւատաց-
28 եալ։ Թովմաս պատասխան տուաւ և նորան ասաց.
29 Ի՛մ Տէրս և ի՛մ Աստուածս։ Յիսուս նորան ա-
սաց. Դա որ տեսիր ինձ՝ հաւատացիր. երանի՛ նո-
րանց՝ որ չեն տեսել և հաւատումեն։
30 Յիսուս ուրիշ էլ շատ նշաններ արաւ իրեն ա-

շակերտներին առաջին՝ որ չեն գրված այս գիրքումն։ Բայց սա այնքան գրվեցաւ՝ որ հաւատաք,
31 թէ Յիսուս է Քրիստոսն Աստուծոյ Որդին. և որ հաւատաք, և յաւիտենական կեանքն ընդունիք նորա անունովը։

ԳԼ. ԻԱ.

Քրիստոս յայտնվում է Գալիլեայում Տիբերիայ ծովին մոտ. նորա մարգարէութիւնը Պետրոսի և Յոհաննէսի մասին։

1 Որանից ետու Յիսուս դարձեալ իրեն անձը յայտնեց իրեն աշակերտներին Տիբերիայ ծովի եզ-
2 րին մօտ. և այս կերպովս յայտնեց։ Միասեղ էին Սիմոն Պետրոսը, և Թովմասն երկուորեակ անուանվածը, և Նաթանայէլը՝ որ Գալիլեացոց Կանայիցն էր, և Զեբեդիայի որդիքները, և այն աշակեր-
3 տներից ուրիշ երկու հոգի էլ։ Սիմոն Պետրոսը նորանց ասաց. Ես գնումեմ ձուկն բռնելոյ. նորան ասացին. Մենք էլ կ'գանք քեզ հետ. գնացին և մտին նաւը, և այն գիշերը բնաւ բան չ'բռնեցին։
4 Եւ առաւօտ էլաւ՝ Յիսուս ծովին եզրումը կանգնած էր, բայց աշակերտները չ'ճանաչեցին, թէ
5 Յիսուսն է։ Յիսուս նորանց ասաց. Մանկունք՝ մին ուտելոյ բան ունի՞ք. պատասխան տուին և նորան
6 ասացին. Չէ'։ Նորանց ասաց. Ուռկանն աջի կողմն ձգեցէ՛ք, և կ'գտնէք. նորանք ձգեցին, և չէին կարողանում քաշել՝ ձկների շատութեան պատճա-
7 ռովը։ Այն աշակերտն՝ որ Յիսուս սիրումէր նորան՝ Պետրոսին ասաց. Նա Տէրն է. Սիմոն Պետ-

բոան երբոր լսեց՝ թէ Տէրն է, շորն իրեն վերայ ա-
ռաւ, ինչուոր՝ մերկ էր, և ինքն իրեն ձգեց ծո-
8 վին մէջ։ Եւ միւս աշակերտները նաւովն էին գա-
լիս. ինչուոր ցամաքիցը հեռու չէին. բայց երկու
հարիւր գաղի չափ, և ուռկանը ձկներովը քաշում-
9 էին։ Երբոր դուրս եկին ցամաքը, տեսին ածուխի
կրակ վառած, և նորա վերայ մին ձուկ և հաց։
10 Յիսուս նորանց ասաց. Բերէ՛ք ինձ այդ ձկներիցն
11 որ դուք հիմիկ բռնեցիք։ Սիմոն Պետրոսը մտաւ
և ուռկանը քաշու

ինձ. և նորան ասաց. Տէ՛ր՝ դու ամեն բան գի-
տուս, և ամեն բան ճանաչուս, և որ՝ սիրում
եմ քեզ. Յիսուս նորան ասաց. Արածացրո՛ւ իմ
18 ոչխարները։ Ճշմարիտն ճշմարիտն ասում եմ քեզ,
թէ դեռ քանի որ տղայ էիր՝ ինքդ քո գօտիկդ
կապում էիր՝ և որ տեղ որ ուզում էիր՝ գնում էիր.
և երբոր կ'ծերանաս, ձեռներդ վեր կառնես. և
ուրիշները գօտիկ կ'կապեն քեզ, և կ'տանեն՝ որ-
19 տեղ որ չես ուզիլ։ Սա ասաց՝ ցոյց տալով թէ նա
ի՞նչ մահով պիտի փառաւորէ Աստուծոյն. և երբ-
որ սա ասաց, նորան ասաց. Իմ ետևէս ե՛կ.
20 Պետրոսը յետ դարձաւ՝ և տեսաւ այն աշակերտին, որ Յիսուս սիրում էր նորան, որ ետևէն գա-
լիս էր, նա՝ որ էլ նորա լանջքին ընկաւ և ասաց.
21 Տէ՛ր՝ ո՞վ է նա՝ որ քեզ պիտի մատնէ։ Պետրոսն
երբոր տեսաւ նորան, Յիսուսին ասաց. Տէ՛ր՝ ա-
22 պա սա ի՞նչ։ Յիսուս նորան ասաց. Թէ որ կա-
մենում եմ, որ դա կենայ, մինչև որ ես գամ. դու
23 ի՞նչ հոգս ունիս, դու իմ ետևէս ե՛կ։ Եւ այս
բանս դուրս եկաւ եղբարներին միջումը՝ և կարծե-
ցին թէ այն աշակերտը չի մեռնիլ. և Յիսուս չա-
սաց նորան՝ թէ չի մեռնիլ. բայց թէ՝ որ կամե-
նում եմ որ դա կենայ մինչև որ ես գամ, դու
ի՞նչ հոգս ունիս։

24 Սա՛ է աշակերտս է, որ այս բանիս համար վկայ-
ում է. որ էլ այս բաներս գրեց, և գիտումենք
25 որ նորա վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Բայց ուրիշ էլ
շատ բաներ կան՝ որ Յիսուս արաւ, որ եթէ նո-
րանք մին մին գրված լինէին, կարծում եմ թէ աշ-
խարհքս էլ բաւական չէր լինիլ այն գրքերը տաս-
նելոյ, թէ որ գրված լինէին։

ԳՈՐԾՔ
ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

Քրիստոսի համբառնալը. Մատթիային առաքեալ ընտրվիլը։

1 Առաջին խօսքն արի՝ ո՞վ Թէոփիլէ՝ ամեն բա-
նի համար. որ Յիսուս սկսեց անել և սովորցնել։
2 Մինչեւ այն օրն՝ որ Սուրբ Հոգոյ ձեռովը պատ-
ուէր տուաւ առաքեալներին. որ ընտրեց, և վեր-
3 կացաւ։ Որ իրեն չարչարանքիցն ետեւ զինքը կեն-
դանի կանգնացրուց նորանց առաջին՝ շատ հրաշք-
ներով՝ որ քառասուն օր երեւեցաւ նորանց՝ և Ա-
4 ստուծոյ արքայութեան համար խօսեց։ Եւ նորանց
հետ հացով հաղորդվելոյ ժամանակը, պատուէր
էր տալիս նորանց՝ որ Երուսաղէմիցը չ'հեռանան,
բայց սպասեն Հօր աւետիքին, որ ասաց ինձանից
5 լսեցիք, ինչուոր՝ Յովհաննէսը ջրով մկրտեց. բայց
դուք Սուրբ Հոգովը կ'մկրտվիք, ո՛չ թէ շատ օ-
6 րերից ետեւ։ Եւ նորանք մնա եկին հարցնուէին
նորան՝ և ասուէր. Տէ՛ր՝ միթէ հիմիկ այս ժամա-
նակումն պիտի հասցնե՞ս Իսրայէլի թագաւորու-
7 թիւնը։ Ասաց նորանց. Ձեզ պէտք չէ՝ որ գիտե-

նոքա ժամերն ու ժամանակներն, որ Հայրն իրեն
8 իշխանութենովն դրաւ. Բայց երբոր Հոգին ձեզ
վերայ կ'հասնի, դուք զօրութիւն կառնէք. և ինձ
վկայ կ'լինիք Երուսաղէմուն ու ամեն Հրէաստանի
9 և Սամարիային մէջ, մինչեւ երկրի ծայրերը։ Եւ
երբո՛ր սա ասաց, դեռ քանի որ նորանք նայում
էին՝ վերացաւ. և ամպը վեր առաւ նորան նորանց
10 աչքերիցը։ Եւ դեռ որ խիստ մտիկ տալով նայ-
ումէին նորա դէպի երկինքը գնալոյն, և ահա՛ եր-
կու մարդիկ երեւեցան նորանց սպիտակ շորերով,
11 որ էլ ասացին. Ո՛վ Գալիլեացի մարդիկ՝ ի՞նչ էք
կանգնած և մտիկ էք տալիս դէպի երկինքը. այս
Յիսուսս որ ձեզանից վերկացաւ երկինքը, ճիշտ
այսպէս կ'գայ՝ ինչպէս որ նորան տեսիք դէպի եր-
12 կինք գնալիս։ Այնուհետեւ այն Զիթենեաց ան-
ուանված սարիցը յետ դարձան Երուսաղէմ. որ
մօտ էր Երուսաղէմին՝ շաբաթ օրի ճանապարհի
13 չափ։ Եւ երբոր մտին, վեր էլան վերնատունն՝ որ-
տեղ որ բնակված էին. Պետրոսն ու Յակոբոսը,
Յոհաննէսն ու Անդրէասը, Փիլիպպոսն ու Թոմասը,
Բարթողիմէոսն ու Մատթէոսը, Յակոբոս Ալփեանն
ու Շմաւօն Նախանձայոյզը՝ և Յուդա Յակոբեանը։
14 Սորանք ամենքը միշտ միաբան աղօթք էին անում
կանանց հետ, և Յիսուսի մայր Մարիամի՝ և նորա
եղբարներին հետ։
15 Եւ այն օրերը Պետրոս վերկացաւ եղբարներին
մէջ և ասաց. և այնտեղ հարիւր և քսան հոգի-
16 ների չափ բազմութիւն կային. Մա՛րդիկ եղբարք՝
պէտք էր որ այն գրվածը կատարվէր. որ առաջուց
ասաց Սուրբ Հոգին Դաւթի բերանովը Յուդային

համար, որ Յիսուսի բռնողներին առաջնորդ է-
17 լաւ. Պատճառնոր՝ նա մեզ հետ մեր համարումն
էր. և այս պաշտօնիս վիճակը նորան էլ հասած
18 էր։ Սա անիրաւութեան վարձքովը մին դիւղ ըս-
տացաւ. և ուռաւ միջիցը ճղվեցաւ, և նորա ամեն
19 փորը դուրս թափվեցաւ. Եւ յայտնի էլաւ ամե-
նին՝ որ Երուսաղէմումը բնակված են. մինչեւ որ
այն դիւղի անունն իրենց լեզուովը Ակեղդամայ
20 կոչվեցաւ. որ է ասել՝ Արիւնի դիւղ. Ինչու որ՝
Սաղմոս գրքումը գրված է՝ Նորա բնակութիւնն
աւերակ պիտի լինի, և մինն էլ չ'լինի՝ որ նորա-
նում՝ բնակվի. և նորան կարգը ուրիշը պիտի առ-
21 նէ։ Հիմիկ պէ՛տք է՝ որ այս մարդկանցիցս որ մեզ
հետ եկել են այն ամեն ժամանակն՝ որ Տէր Յի-
22 սուսը մեզ հետ ներս մտաւ և դուրս էլաւ. Յո-
հաննէսի մկրտութենիցն սկսած մինչեւ այն օրն՝ որ
մեզանից վերացաւ. որ սորանցից մինը մեզ հետ
23 վկայ լինի նորա յարութեանը։ Եւ երկու մարդ
կանգնացրին. Յոսէփին՝ որ Բարսաբա էին կոչում,
24 որ Յուստոս անուանվեցաւ՝ և Մատաթիային։ Եւ
աղօթք անելով ասացին. Դո՛ւ Տէր՝ որ ամենի
սիրտը գիտուս՝ այս երկուսիցս մինը յայտնէ՛՝
25 որն որ ընտրեցիր, Որ այս պաշտօնիս և առաքեալ
լինելոյ վիճակն առնէ, որ նորանից Յուդան վեր
26 ընկաւ՝ որ գնայ իրեն տեղը։ Եւ նորանց վերայ վի-
ճակ ձգեցին, և վիճակն ընկաւ Մատաթիային վե-
րայ, և նա տասնումին առաքեալներին հետ հա-
մարվեցաւ։

ԳԼ. Բ

Հոգեգալուստ. Պետրոսի քարոզը. առաջին մկրտութիւնը. նոր ժողովրդեան աճումն ու կենցաղավարութիւնը։

1 Եւ երբոր Պենտեկոստէի օրերը կատարվումէին,
2 ամենքը միաբան մին տեղ էին։ Եւ յանկարծակի
երկնքիցը սաստիկ ձայն եկաւ՝ սաստիկ քամու պէս
եկած. և լցրուց այն բոլոր տունն՝ որ նորանում
3 նստած էին։ Եւ երեւեցան նորանց՝ բաժանված
լեզուներ ինչպէս կրակից. և նստեց նորանց ամեն
4 մէկին վերայ։ Եւ ամենքն Սուրբ Հոգով լցվան,
և սկսեցին ուրիշ լեզուներով խօսել՝ ինչպէս որ Հո-
5 գին նորանց խօսել էր տալիս։ Եւ Երուսաղէմում
բնակված էին Հրէաներ՝ Աստուածավախ մար-
6 դիկ՝ երկնքի ներքեւ ամեն ազգերիցը։ Եւ երբոր
այս ձայնս եկաւ՝ բազմութիւնն եկաւ մինտեղ և
կիտվեցաւ. պատճառնոր՝ լսումէին նորանց՝ որ ա-
7 մեն մէկի լեզուներովը խօսումէին. Հիանումէին ա-
մենքն և զարմանում՝ և մինն մինին ասում. Ահա՛
չէ՞ որ սորանք ամենքը որ խօսումեն, Գալիլեացի
8 են։ Եւ ի՞նչպէս է՝ որ մենք ամեն մէկս մեր լե-
զուներովս լսումենք՝ որ նորանում ծնված ենք.
9 Պարթեւներ և Մարք և Ելամացիք, և նորանք՝ որ
բնակված են Միջագետքում, Հրէաստանում, և
10 Գամիրքում, Պոնտոսում, և Ասիայի մէջ. Փը-
ռիւգիայի և Պամփիլիայի մէջ, Եգիպտոսում, և
Լիբացոց չորս կողմերում. նորանք՝ որ Կիւրենա-
11 ցոց հետ էն, և նոր եկած Հռովմայեցիքը. Հրէա-

ներ՝ և նորանց մեջ դարձածներ, Կրետացիք և
Արաբացիք, լսումենք որ՝ նորանք մեր լեզուներովս
12 Աստուծոյ մեծամեծ բաները խօսումեն։ Հիանում-
էին ամենքը և զարմանում, և մինը մինին ասում.
13 Սա ի՞նչ պիտի լինի։ Եւ կէսերը ծաղր անելով ա-
սումէին, թէ Քաղցուով հարբած են։
14 Վերկացաւ Պետրոս այն տասնումինին հետ՝ իրեն
ձայնը բարձրացրուց՝ և նորանց հետ խօսեց. Ո՛վ
Հրէասատանցի մարդիկ, և ամենքդ՝ որ բնակված էք
Երուսաղէմումը, սա ձեզ յայտնի՛ լինի՝ և իմ խօս-
15 քերիս ակա՛նջ դրէք։ Զէ՛ թէ ինչպէս որ դուք կար-
ծումէք, թէ սորանք հարբած են. ինչուոր՝ դեռ
16 օրիս երեք ժամն է։ Բայց սա է՝ որ Յովել մարգարէի
17 ձեռովն ասվեցաւ։ Եւ կ'լինի սորանից ետեւ յե-
տին օրերումն՝ Աստուած ասումէ, որ իմ Հոգուցս
կ'թափեմ ամեն մարմնոյ վերայ. և ձեր որդիքնե-
րը, և ձեր աղջիկները կ'մարգարէանան. և ձեր ե-
րիտասարդները տեսիլքներ կ'տեսանեն, և ձեր ծե-
18 րերը երազներով երազ կ'տեսանեն։ Եւ իմ ծառա-
ներիս վերայ՝ և իմ աղախիններիս վերայ՝ այն օ-
րերն իմ Հոգուցս կ'թափեմ, և կ'մարգարէանան.
19 Եւ նշաններ կ'տամ վերեւ երկնքումը, և նշաններ
ներքեւ երկրումն, արիւն և կրակ և ծխի մրրիկ։
20 Արեգակը խաւար կ'դառնայ, և լուսինն արիւն՝
21 դեռ որ Տէրի մեծ և երեւելի օրը չեկած։ Եւ կը
լինի ամեն՝ ով որ Տէրի անունը կ'կանչէ՝ կապրի։
22 Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ այս բաներս լսեցէ՛ք.
Յիսուս Նազովրեցին՝ այն մարդն՝ որ Աստուածանից
ցոյց տվաւ ձեզանում զօրութենով և նշաններ-
ով և հրաշքներով, որ Աստուած նորանով արաւ

ձեր միջումը. ինչպէս որ դուք ինքներդ էլ գի-
23 տուիք. Նորան՝ որ Աստուծոյ սահմանված խոր-
հրդովն ու կանուխ գիտութենովը մատնված էր ա-
նօրէնների ձեռքովը, փայտի վերայ բեւեռած ըս-
24 պանեցիք։ Որ Նորան Աստուած յարոյց մահի ցաւ-
երը խափանելով. ինչուորտ կարելի չէ՛ր, որ նա
25 բռնվի Նորանից։ Դաւիթ ինքն էլ է ասում Նո-
րա համար. Առաջուց տեսնուիմի Տէրն ամեն ժամ
իմ առաջիս. ինչուորտ՝ իմ աջ կողմն էր, որ չը
26 սարսափիմ. Սորահամար իմ սիրտս ուրախ էլաւ,
և իմ լեզուս ցնծացաւ, և իմ մարմինս էլ յու-
27 սով կ'ընակվի. Պատճառնոր՝ իմ անձս չես թող-
ել դժոխքումը և քո Սրբոյդ ապականութիւն
28 տեսնել չէ՛ս տալ։ Կեանքի ճանապարհները ճանա-
չացրիր ինձ. քո երեսիդ ուրախութիւնովն լցրիր
29 ինձ։ Մարդիկ եղբարք՝ պէ՛տք է որ համարձակու-
թենով ասեմ Դաւիթ նահապետին համար. թէ
նա մեռաւ և թաղվեցաւ. և նորա դերեզմանը
30 մինչեւ այս օր մեր միջումը կայ։ Բայց որովհետեւ
մարգարէ էր, և գիտուիմէր՝ որ Աստուած երդու-
մով երդվաւ նորան, որ նորա փորի պտղիցը նորա
31 աթոռին վերայ նստացնէ. Առաջուց իմացած խո-
սեց Քրիստոսի յարութեան համար. որ նորա հո-
գին դժոխքումը չ'թողվաւ՝ և նորա մարմինն ապա-
32 կանութիւն չ'տեսաւ։ Այս Յիսուսիս Աստուած
33 յարոյց՝ որ նորան մենք ամենքս վկայումենք. Ա-
ստուծոյ աջովը բարձրացած. և Սուրբ Հոգոյ աւե-
տիքը Հօրիցն առած՝ փուեց սա, որ դուք տես-
34 նում և լսումէք։ Պատճառնոր՝ ո՛չ թէ Դաւիթը
վեր էլաւ երկինքը. բայց և ինքն է ասում՝ Տէրն

35 իմ Տէրին ասաց. Իմ աջ կողմն նստէ՛, Մինչեւ
36 քո թշնամիներդ քո ոտացդ կոխելիք դնեմ։ Հիմիկ
թո՛ղ ճշմարտութենով գիտենայ Իսրայէլի բոլոր
տունը, որ Աստուած նորան Տէր և Օծեալ արաւ.
այն Յիսուսին՝ որ դուք խաչեցիք։
37 Եւ երբոր սա լսեցին, իրենց սրտերումը զղջա-
ցան. և ասացին Պետրոսին և միւս առաքեալնե-
38 րին. Ի՞նչ պիտի գործենք՝ մարդիկ եղբարք։ Պետ-
րոս նորանց ասաց. Ապաշխարեցէ՛ք՝ և ձեզանից
ամեն մէկը թո՛ղ մկրտվի Տէր Յիսուսի Քրիստոսի
անունովը՝ մեղաց թողութեան համար. և Սուրբ
39 Հոգոյ աւետիքը կընդունիք։ Ինչուոր՝ ձեզ և ձեր
որդոց համար է այս աւետիքս, և այն ամեն հե-
ռաւորներին համար՝ որ նորանց մեր Տէր Աստուա-
40 ծը կ'կանչէ։ Եւ ուրիշ շատ խօսքերով վկայու-
թիւն էր դնում, և յորդորում նորանց՝ և ասում.
41 Ազատվեցէ՛ք այս ծուռ ազգից։ Մին քանիսը նո-
րա խօսքը յօժարութենով ընդունեցին և մկրտվե-
ցան. և այն օրն երեք հազարի չափ հոգիք աւե-
42 լացան։ Եւ միշտ առաքելոց վարդապետութեանն
ու հաղորդութեանը, և հացի կտրելոյն և աղօթքին
հետեւում էին։
43 Եւ ամեն անձին վերայ ահ և վախ էր լինում.
շատ նշաններ և հրաշքներ էին գործվում առա-
44 քելոց ձեռքովը։ Ամեն հաւատացեալներն իրար
հետ մինտեղ էին, և ամեն բան հասարակաց ու-
45 նէին։ Եւ ապրանքներն ու ամեն բաները ծախում
և բաշխում էին այն ամենին, ո՛ւմ որ մին բան
46 պէտք էր լինում։ Միշտ և ամեն օր միաբանու-
թենով տաճարն էին դնում, և հացը տներում

կարում, և ուրախութեանով և սրտի միամտութե-
47 նով կերակուր առնում։ Աստուծոյն օրհնում էին,
և ամեն ժողովրդի առաջին շնորհք ունէին. և
Տէրը միշտ և ամեն օր փրկվածներ էր աւելաց-
նում նորանց հետ։

ԳԼ. Գ

Պետրոսին հրաշագործութիւնը կաղին վերայ և քարոզի որ ապաշխարեն Քրիստոսին հաւատալով։

1 Պետրոսն ու Յովհաննէսը գնում էին տաճարն աղօթ-
2 քի ժամը իններին։ Եւ մին մարդ կար իրեն մօր փո-
ւրիցը կաղ՝ որ նորան ամեն օր վերառած դնում էին
տաճարի դուռան մօտ՝ որ Գեղեցիկ էր կոչվում, որ
ողորմութիւն խնդրէ նորանցից՝ որ տաճարն էին
3 մտնում։ Երբ որ տեսաւ Պետրոսին և Յովհաննէսին՝
որ տաճարն էին մտնում, աղաչում էր՝ որ ողորմու-
4 թիւն առնէ նորանցից։ Պետրոսը Յովհաննէսին հետ
մտիկ արաւ նորան՝ և ասաց. Դէպի մեզ նայէ՛։
5 Նա դարձաւ դէպի նորանց, և յոյս ունէր՝ որ մին
6 բան առնէ նորանցից։ Եւ Պետրոս ասաց. Արծաթ
և ոսկի չունիմ. բայց ինչ որ ունիմ, նա քեզ կը-
տամ. Յիսուսի Քրիստոսի Նազովրեցոյ անունովը
7 վե՛ր կաց՝ և գնա՛։ Եւ նորա աջ ձեռքիցը բռնեց՝
և վերկացրուց նորան. և շուտով հաստատվեցան
8 նորա բարձքը՝ և ոտաց սրունքը. վեր վազեց՝ և
սկսեց գնալ, և նորանց հետ մտաւ տաճարը. և
գնում էր՝ և վազ էր տալիս՝ և Աստուծոյն օրհ-
9 նում։ Եւ ամեն ժողովուրդը տեսաւ նորան, որ

10 գնումէր՝ և Աստուծոյն օրհնում։ Եւ գիտումէին
նորան, որ սա՛ նա էր, որ ողորմութեան համար
նստումէր տաճարի Գեղեցիկ դրանը, և զարման-
քով լցվան այն նշանին համար՝ որ էլաւ։
11 Եւ դեռ որ նա Պետրոսին և Յովհաննէսին ըբռ-
նած էր, ամեն ժողովուրդը վազեց նորանց մօտ
այն սրահն՝ որ Սաղոմոնի էր կոչվում, և զարմա-
12 ցան։ Երբոր Պետրոս տեսաւ, պատասխան տուաւ
ժողովրդին. Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ էք
զարմացել սորա վերայ՝ կամ մեզ վերայ ինչո՞ւ էք
սաստիկ նայում, իբր թէ՝ մենք մեր զօրութենով
և քաջութենով տուած լինինք դորան գնալը։
13 Աբրահամու Աստուածը՝ Սահակայ Աստուածը՝
և Յակոբայ Աստուածը, մեր հարանց Աստուածը
փառաւորեց իրեն Որդի Յիսուսին. նորան՝ որ դուք
մատնեցիք, և ուրացաք Պիղատոսի առաջին,
14 երբոր նա դատումէր՝ որ արձակէ։ Եւ այն Սուրբ-
ին և Արդարին ուրացաք, այլ խնդրեցիք՝ որ մին
15 մահապարտ մարդ շնորհէ ձեզ։ Եւ կենաց Առաջ-
նորդին սպանեցիք, որ նորան Աստուած մեռելների
միջիցը յարոյց. որ նորան իսկ մենք վկայումենք։
16 Եւ նորա անունի հաւատքովը սորան որ տեսնում
էք և գիտումէք, նորա անունը հաստատեց. և
հաւատքն՝ որ նորանով է՝ այս առողջութիւնս տը-
17 ուաւ դորան ձեր ամենիդ առաջին։ Եւ հիմիկ՝ ե՛ղ-
բարք, գիտումեմ, որ անգիտութենով արիք՝ ինչ-
18 պէս որ ձեր իշխաններն էլ։ Բայց Աստուած՝ ինչ-
պէս որ ամեն մարգարէների բերանովը պատմեց ի-
րեն Քրիստոսի չարչարվելը, այնպէս էլ կատարեց։
19 Ուրեմն՝ զղջացե՛ք և յետ դարձե՛ք, որ ձեր մեղ-

20 քերը ջնջվին, Որ տէրի երեսից հանգստանալու ժամանակները գան. և Յիսուսին Քրիստոսին ուղարկէ, որ առաջուց ձեզ համար սահմանված է,
21 Որ նորան երկինքը պէտք է ընդունի՝ մինչև այն ամեն բաների հաստատվելոյ ժամանակները. որ նորանց համար խօսեց Աստուած իրեն սուրբ մարգարէների բերանովը։ Մօսէս մեր հարանցն ասաց,
22 թէ Ձեր Տէր Աստուածը մարգարէ վեր կ'կացնէ ձեզ համար ձեր եղբարների միջից՝ ինձ նման, նորան լսեցէ՛ք ամեն բանի համար՝ ինչ որ կ'խօսի
23 ձեզ. Եւ կ'լինի, որ ամեն անձն՝ որ այն մարգարէին չ'լսէ, նա ժողովրդի մէջից թող սատակվի։
24 Եւ ամեն մարգարէներն՝ որ Սամուէլից մինչև հիմիկ մարգարէացան, ճիշտ այս օրերս պատմեցին։
25 Դուք էք այն մարգարէների որդիքն՝ և այն ուխտին, որ Աստուած մեր հարանց հետ հաստատեց, և Աբրահամին ասաց. Քո զաւակովդ պիտի օրհնվին երկրի ամեն ազգերը։
26 Աստուած առաջ ձեզ համար վերկացրուց իրեն Որդին, և նորան ուղարկեց՝ որ ձեզ օրհնէ, որ ձեր ամեն մէկդ յետ դառնաք ձեր չարութենից։

ԳԼ. Դ

Երկու առաքեալք բռնվումեն և քննվում. Նորանց հետ դառած ժամանակը ժողովքը աղօթք է անում. հաւատացելոց կեանքն ու վիճակը։

1 Եւ դեռ քանի որ նորանք ժողովրդին հետ խօսում էին, քահանայապետներն ու տաճարի իշխանները

2 և սաղուկեցիքը նորանց վերայ հասին։ Սաստիկ
բարկացած նորահամար՝ որ նորանք ժողովրդին սո-
վորցնումէին, և Յիսուսի ձեռովը մեռելների յա-
3 րութիւն առնելը պատմումէին. Իրենց ձեռները
ձգեցին նորանց, և բանտի մէջ դրին մինչեւ ա-
4 ռաւօտը. ինչուոր՝ իրիկվան դէմ էր։ Բայց այն
խօսքը լսողներիցը շատերը հաւատացին. և մարդ-
կանց համարը հինգ հազարի չափ էլաւ։
5 Եւ յետեւի օրն էլաւ՝ որ նորանք իշխաններին
և երէցներին ու կարգացողներին ժողովեցին Երու-
6 սաղէմ, Եւ Աննա քահանայապետին՝ և Կայիա-
փային, և Յոհաննէսին և Աղէքսանդրոսին, և այս
7 ամենին՝ որ քահանայական ցեղիցն էին. Եւ նո-
րանց կանգնացրին մէջ տեղը՝ Ի նորանց հարց-
նումէին. Ի՞նչ զօրութենով կամ ո՞ր անունով
8 արիք դուք սա։ Այն ժամանակը Պետրոս Սուրբ
Հոգով լցված՝ նորանց ասաց. Ո՛վ ժողովրդի իշ-
9 խաններ՝ և Իսրայէլի երէցներ. Թէ որ արժան է՝
որ մեզ այսօր դատէք մին տկար մարդոյ երախտիք
անելոյ համար, թէ ում ձեռովը սա բժշկվեցաւ,
10 թո՛ղ յայտնի լինի ձեզ ամենիդ՝ և ամեն Իսրայէ-
լի ժողովրդիդ. որ Յիսուսի Քրիստոսի Նազովրեցոյ
անունովը որ նորան դուք խաչեցիք՝ որ նորան Ա-
ստուած յարոյց մեռելների միջիցը, ճիշտ նորանով
11 սա հիմիկ ձեր առաջիդ ողջացած կայ։ Նա՛ է ձե-
ղանից շինողներիցդ անարգված քարը, որ անկիւ-
12 նի գլուխ էլաւ։ Եւ էլ մին ուրիշ բանով փրկ-
կութիւն չ'կայ. ինչուոր՝ էլ ուրիշ անուն չ'կայ
երկնքի ներքեւ մարդկանց տվված՝ որ նորանով կա-
13 րելի լինի մեզ ապրիլ։ Պետրոսի և Յոհաննէսի հա-

մարձակութիւնը տեսնելով, և գիտելով թէ տգ-
գէտ և առանց ուսմունքի մարդիկ են, զարմանում
էին. պատճառնոր ճանաչուէին նորանց՝ որ Յի-
14 սուսի հետ էին։ Եւ այն բժշկված մարդոյն էլ
տեսնուէին՝ որ նորանց հետ կար. և բնաւ չէին
15 կարող մին պատասխան տալ։ Եւ հրամայեցին նո-
րանց՝ որ ատեանից դուրս գնան, և իրար հետ
16 խորհուրդ արին։ Եւ ասացին. Ի՞նչ անենք այս
մարդկանց՝ որ երեւելի նշան էլաւ սորանց ձեռո-
վը. որ ամեն Երուսաղէմի մէջ բնակողներին էլ
17 յայտնի է, և կարող չենք ուրանալ։ Մինչն թէ՝
որ աւելի չ'տարածվի ժողովրդին մէջ՝ ահ տանք
նորանց, որ էլ այն անունովը չ'խօսին մարդկանց
18 մինի հետ։ Եւ նորանց կանչեցին և պատուէր տը-
ուին՝ որ բնաւ չ'խօսին, և էլ չ'սովորցնեն Յիսուսի
19 անունովը։ Բայց Պետրոսն ու Յովհաննէսը պատաս-
խան տուին՝ և նորանց ասացին. Ո՞ՀԻ՛Ռ կարեցէք,
եթէ արժա՞ն է Աստուծոյ առաջին՝ որ ձեզ աւե-
20 լի ականջ դնենք՝ քան թէ Աստուծոյն. Ինչուոր՝
մենք չենք կարող չ'խօսիլ նա՝ որ տեսինք և լսե-
21 ցինք։ Նորանք ահ տալով արձակեցին նորանց,
և ո՛չ ինչ բան չ'գտին՝ թէ ի՛նչպէս պատիժ տան
նորանց՝ ժողովրդի պատճառովը. Ինչուոր՝ ամենքն
էլ այն էլած բաներին համար փառք էին տալիս
22 Աստուծոյն։ Պատճառնոր՝ այն մարդը քառասուն
տարուց էլ աւելի էր, որ նորա վերայ այս բժշկ-
կութեան նշանս էլաւ։

23 Եւ այն տեղիցն՝ որ արձակվեցան՝ եկին իրենցնե-
րին մօտ, և պատմեցին որքան բան որ քահանայա-
24 պետներն ու էրեցներն ասացին նորանց։ Եւ նորանք

երբոր լսեցին, իրենց ձայները բարձրացրին դէպի
Աստուած և ասացին. Դո՛ւ Տէր Աստուած՝ որ արիր
երկինքը և երկիրս՝ ծովը և ամեն բան՝ որ նորանցումն
25 է. Որ մեր Հայր Դաւթի՝ քո ծառայի բերանովը խօ-
սեցիր և ասացիր Սուրբ Հոգոյ ձեռովը. Ինչո՞ւ հա-
մար հեթանոսները խռովվեցան՝ և ժողովուրդները
26 ունայն բաներ մտածեցին։ Երկրի թագաւորները վեր-
կացան և իշխանները միներեղ հաւաքվեցան Տէրին
27 համար՝ և նորա Օծեալին համար։ Իրաւի որ հա-
ւաքվեցան այս քաղաքումն քո սուրբ Որդի Յիսու-
սին վերայ, որ նորան օծեցիր. Հերոդէսը և Պոն-
տոս Պիղատոսը՝ հեթանոսներովն ու Իսրայէլի ժո-
28 ղովուրդներովը. Որ անեն՝ որչափ որ քո ձեռքդ և
29 կամքդ առաջուց սահմանեց որ լինի։ Եւ հիմիկ՝
Տէ՛ր, նայէ՛ նորանց սհ տալոյն, և տո՛ւր քո ծա-
ռաներիդ՝ որ ամեն համարձակութենով քո բանդ-
30 խօսին. Նորանով՝ որ քո ձեռքդ մեկնես, որ բժըշ-
կութիւն, և նշաններ և հրաշքներ լինին, քո
31 սուրբ Որդի Յիսուսի անունովը։ Եւ դեռ քանի որ
նորանք աղօթք էին անում՝ շարժվեցաւ այն տե-
ղը՝ որ ժողովված էին, և ամենքը Սուրբ Հոգով
լցվան. և Աստուծոյ բանը համարձակութենով
խօսումէին։

32 Եւ այն հաւատացելոց բազմութիւնը մին սիրտ՝
և մին անձն էր. և նորանցից բնաւ մինն էլ չէ՛ր
ասում իրեն ապրանքներին համար՝ թէ իրենն են.
33 բայց նորանց ամեն բաները հասարակաց էր։ Եւ
առաքեալները շատ զօրութենով վկայութիւն էին
տալիս Տէր Յիսուսի Քրիստոսի յարութիւն առնե-
լոյն համար. և մեծ մեծ շնորհքներ կային նորանց

34 ամենին վերայ։ Եւ նորանց մէջ ո՛չ մինը կարօ-
տութիւն չունէր. պատճառնոր՝ նորանք ամենքը՝
որ դեղերի կամ տների տէրէին՝ ծախում, և ծախ-
35 վածի գինը բերուէին։ Առաքելոց ոտներին մօտ
դնում. և ամենին բաժանուէին՝ ինչպէս որ մի-
36 նին մին բան պէտք էր լինում։ Յոսէփին՝ որ ա-
ռաքեալներիցը Բառնաբաս կոչվեցաւ, որ Մխիթա-
րութեան որդի կասվի. Ղեւտացի ցեղիցը՝ Կիպրո-
37 սեցի։ Նա մին դիւղ ունէր, ծախեց՝ և գինը բե-
բաւ առաքելոց ոտներին մօտ դրաւ։

ԳԼ. Ե

Անանիայի ու Սափիրայի յանկարծօրէն մահը. առաքե-
լոց բանտարկվիլը և ազատվիլը. Գամաղիէլին խրատը։

1 Բայց մին Անանիա անուն մարդ, իրեն Սափիրա
2 կնկան հետ՝ դէն ագարակ ծախեց, Եւ նորա գնիցը
գաղեց որ կինն էլ գիտուէր. և մին քիչ բաժին
3 բերաւ առաքելոց ոտներին մօտ դրաւ։ Պետրոս
ասաց. Անանիա՝ ինչո՞ւ համար սատանան քո
սիրտդ լցրուց՝ որ դու սուտ խօսիս Սուրբ Հոգոյն,
4 և ագարակի գնիցը գաղես։ Չէ՞ որ դեռ քանի որ
կար՝ քոնն էր, և երբոր ծախուէիր՝ քո իշխանու-
թեանդ տակն էր. ի՞նչ է՝ որ այս բանս դրիր քո
սրտիդ մէջ. ո՛չ թէ մարդկանց սուտ ասացիր,
5 բայց Աստուծոյն։ Եւ Անանիան երբոր այս բանս
լսեց, վերընկաւ և հոգին հանեց. և մեծ վախ է-
6 լաւ ամենին վերայ՝ որ նա լսեցին։ Երիտասարդնե-
րը վերկացան պատանեցին նորան, և տարան թա-

7 ղեցին։ Եւ էլաւ երբոր երեք ժամ անցան, և Նո-
բա կինն ալ չէր գիտուր ինչ որ էլած էր, ներս
8 մտաւ։ Պետրոս պատասխան տուաւ նորան՝ և ա-
սաց. Դու ինձ ասա՛՝ թէ ա՞յնչափ գնով ծախե-
ցիք այն ագարակը. և նա ասաց. Այո՛ այնչափ։
9 Եւ Պետրոսն ասաց նորան. Ի՞նչ է՝ որ միաբան-
վեցաք դուք, որ Տէրի Հոգին փորձէք. ահա՛ նո-
րոնց ոտներն՝ որ քո մարդդ թաղեցին՝ դուռն մօտ
10 է՝ քեզ էլ կ'հանեն։ Եւ շուտով վերընկաւ նո-
բա ոտներին առաջին՝ և հոգին հանեց. երիտա-
սարդները ներս մտին՝ նորան մեռած գտին, և
11 հանեցին իրեն մարդոյն մօտ թաղեցին։ Եւ մեծ
ահ էլաւ ամեն եկեղեցոյն վերայ, և ամենին վե-
րայ՝ որ սա լսեցին։
12 Եւ առաքեալներին ձեռովը նշաններ և հրաշքներ
էին լինում ժողովրդին մէջ. և ամենքը միաբան
13 Սաղոմոնի սրահումն էին։ Եւ այն ուրիշներիցը ոչ
մինը չէր համարձակվում մօտենալ նորանց. բայց
14 ժողովուրդը պատիւ էր տալիս նորանց։ Եւ էլ ա-
ւելի շատանում էին Տէրի հաւատացեալները. մարդ-
15 կանց և կանանց բազմութիւնը, Մինչեւ որ հի-
ւանդները հանում էին բաց փողոցները, և իրենց
սայլերովն ու մահիճներովը այնտեղ դնում. որ երբ-
որ Պետրոսն անցանէ, լինի թէ նորա շուքը նո-
16 բանցից մինին հասնէ։ Եւ այն չորս կողմի քաղաք-
ներիցը բազմութիւն էին հաւաքվում Երուսաղէմ,
բերում էին հիւանդներն ու պիղծ դեւերիցը չար-
չարվածները. որ ամենքն էլ բժշկվում էին։
17 Վերկացաւ քահանայապետն ու ամենքը՝ որ նո-
բան հետ էին, և սադուկեցոց աղանդը՝ նախան-

18 ձով լցվան, Եւ ձեռք ձգեցին առաքեալներին,
19 և նորանց յայտնի դրին բանտին մէջ։ Բայց յե-
տոյ Տէրի հրեշտակը գիշերով բանտի դռները բաց
20 արաւ, նորանց հանեց՝ և ասաց. Գնացէ՛ք տաճա-
րին մէջ կանգնեցէ՛ք, և այս կեանքիս ամեն հր-
21 բամանները խօսեցէ՛ք ժողովրդի հետ։ Եւ երբոր լը-
սեցին, առաւօտանց մտին տաճարին մէջ՝ և սո-
վորցնուումէին. եկաւ քահանայապետը և նորանք՝
որ նորա հետ էին, ատեանը, և Իսրայէլի որդոց
ամեն ծերակոյտը կանչեցին մինտեղ, և ուղարկե-
22 ցին բանտն՝ որ բերեն նորանց։ Եւ երբոր սպա-
սաւորներն եկին՝ նորանց չ՚գտին բանտին մէջ.
23 յետ դարձան և պատմեցին, Եւ ասացին. Թէ
Բանտն ամեն զգուշութենով փակված գտինք, և
պահապաններն էլ՝ որ դռանը մօտ կանգնած էին.
24 բացինք՝ և ներսումն ընաւ մարդ չ՚գտինք։ Երբոր
տաճարին իշխաններն ու քահանայապետները այս
բանս լսեցին, զարմանուումէին նորանց համար, Թէ
25 նա ի՞նչ պիտի լինի։ Եւ մինն եկաւ նորանց պատ-
մեց՝ Թէ Ա՛հա՛ այն մարդիկն՝ որ բանտի մէջ դը-
րիք, տաճարումը կանգնած են՝ և սովորցնուումեն
26 ժողովրդին։ Այն ժամանակն իշխանն սպասաւոր-
ներին հետ գնաց՝ նորանց բերին առանց բռնու-
թեան. պատճառնոր՝ ժողովրդիցը վախենուումէին՝
27 որ չ՚քարկոծվին։ Եւ երբոր բերին նորանց՝ կանգնաց-
րին ատեանին առաջին. քահանայապետը հարց-
28 ուց նորանց, Եւ ասաց. Զէ՞ որ պատուիրելով
պատուիրեցինք ձեզ՝ որ չ՚սովորցնէք այն անունը-
վը. և հիմիկ՝ ա՛հա՛ Երուսաղէմը լցրիք ձեր ուս-
մունքովդ, և կամենուումէք այն մարդոյ արիւնը մեզ
վերայ բերել։

29 Պատասխան տուաւ Պետրոսը և առաքեալները, և ասացին. Աստուծոյ պէտք է աւելի հնազանդ-
30 վիլ՝ քան մարդկանց։ Մեր հարանց Աստուածը յարոյց այն Յիսուսին՝ որ դուք փայտից կախած
31 սպանեցիք. Աստուած նորան Առաջնորդ և Փրկիչ բարձրացրուց իրեն աջովը որ Իսրայէլին ապաշ-
32 խարութիւն տայ և մեղաց թողութիւն։ Եւ մենք ենք նորա վկաներ այս խօսքերիս համար, և Սուրբ Հոգին՝ որ Աստուած իրեն հնազանդ լինողներին
33 տուաւ նորան։ Եւ նորանք երբոր լսեցին, բարկանում էին. և մտածում էին, որ նորանց սպանեն։
34 Մին փարիսեցի վերկացաւ ատեանին մէջ. որ նորա անունը Գամաղիէլ էր. օրէնք սովորցնող՝ ամենայն ժողովրդի առաջին պատուական. հրաման տուաւ որ այն մարդկանց մին քիչ դուրս անեն,
35 Եւ նորանց ասաց. Իսրայէլացի՛ մարդիկ՝ ձեզ վերայ նայեցէ՛ք այս մարդկանցս համար, թէ ի՞նչ
36 պէտք է անել։ Այս օրերիցս առաջ Թեւդասը վերկացաւ՝ իրեն համար ասելով թէ ինքը մին մեծ բան է. որ չորս հարիւրի չափ մարդիկ նորա ետեւէն ընկան. որ սպանվեցաւ՝ և ամենքն էլ՝ որ նորա հետ միաբանված էին, քանդվեցան՝ և ոչինչ
37 էլան։ Նորանից ետեւ Գալիլեացի Յուդան վերկացաւ աշխարհագրի օրերումը. և շատ ժողովուրդ ապստամբացրուց իրեն հետ. նա էլ կորաւ՝ և ա-
38 մենքն էլ՝ որ նորան հաւանել էին՝ ցրվեցան։ Եւ հիմիկ ասում եմ ձեզ. Հեռի՛ կացէք այդ մարդկանցից, և թողէ՛ք դորանց. պատճառնոր՝ եթէ այդ խորհուրդդ կամ այդ գործդ մարդկանցից է՝
39 կ'քանդվի. Բայց թէ որ Աստուածանից է՝ չէք կա-

բօղ քանդել դորանց. չ՚լինի որ Աստուծոյ դէմ
40 կռիւ անօղ էլ գտնվիք։ Հաւան կացան նորան.
և առաքեալներին կանչեցին՝ ծեծեցին, և պատ-
ուէր տուին՝ որ էլ չ՚խօսին Յիսուսի անունովը. և
41 արձակեցին նորանց։ Եւ նորանք ուրախանալով
գնացին ատեանին երեսիցը, ինչուոր՝ արժանի է-
42 լան Տէրի անունին համար անարգվիլ։ Եւ ամեն
օր չէին դադարում տաճարումը և տներումը սո-
վորցնել՝ և Յիսուսի Քրիստոսի համար աւետա-
բանել։

ԳԼ. Զ

Եօթը սարկաւագաց ընտրութիւնը. Ստեփաննոս ամ-
բաստանվում։

1 Եւ այն օրերն՝ երբոր աշակերտները շատացան,
Յունաց տրտունջ էլաւ Եբրայեցոց դէմ. ինչուոր՝
նորանց որբեւէրի կանայքն ամեն օրվան պաշտա-
2 մունքին մէջ անարգվում էին։ Տասներկուքը կան-
չեցին աշակերտների բազմութիւնը և ասացին.
Մեզ հաճոյ չէ՝ որ Աստուծոյ խօսքը թողնենք՝ և
3 սեղանին ծառայենք։ Ե՛ղբարք՝ եօթը մարդ ընտ-
րեցե՛ք, որ ձեզանից բարի վկայութիւն ունին, և
Սուրբ Հոգով և իմաստութենով լցված են, որ
նորանց այս պէտքական բաներիս վերայ կանգնա-
4 ցընենք։ Եւ մենք աղօթքին և բանի ու պաշտա-
5 մունքին հետեւենք։ Եւ այն խօսքն ամեն բազմու-
թեան առաջին հաւանելի երեւեցաւ. և ընտրեցին
Ստեփաննոսին՝ որ Սուրբ Հոգով և հաւատքով

լցված մարդ էր, և Փիլիպպոսին և Պրոխորոնին և
Նիկանորային և Տիմոնային և Պարմենային և Ան-
6 տիոքացի նոր դարձած Նիկողայոսին։ Նորանց
կանգնացրին առաքեալներին առաջին. և աղօթք
7 անելով ձեռք դրին նորանց վերայ։ Եւ Աստուծոյ
խօսքը մեծանում էր՝ և աշակերտների համարն ա-
ւելի շատանում Երուսաղէմում. և քահանանե-
րիցը շատ բազմութիւն հնազանդվում էին հաւատ-
քին։

8 Ստեփաննոս՝ շնորհքով և զօրութենով լցված
մարդ մը, մեծ մեծ նշաններ և հրաշքներ էր անում
9 ժողովրդին մէջ։ Մին քանի մարդիկ՝ այն ժողովա-
րանից՝ որ Լիբերտացոց էր կոչվում, և Կիւրենացոց
և Աղէքսանդրացոց՝ և նորանց՝ որ Կիլիկիայից ու
Ասիայից էին, վերկացան, որ Ստեփաննոսին հետ
10 վիճաբանութիւն անեն. Բայց չէին կարողանում
հակառակ կենալ այն իմաստութեանը՝ և այն հոգ-
11 ւոյն, որ նորանով խօսում էր նա։ Այն ժամանակը
մին քանի մարդկանց սովորցրին՝ որ նորանց ասեն,
թէ Մենք լսեցինք դորանից՝ որ հայհոյութեան բա-
ներ էր խօսում՝ Մովսէսին և Աստուծոյն հակա-
12 ռակ։ Եւ ժողովրդին և երէցներին ու կարդացողնե-
ներին խռովացրին. և վերայ հասին յափշտակեցին
13 նորան՝ և տարան ատեանը։ Եւ սուտ վկաներ
կանգնացրին՝ որ ասում էին. Այս մարդս չի դա-
դարում սուրբ տեղւոյն և օրէնքին դէմ հայհոյու-
14 թեան բաներ խօսելուցը։ Մենք լսեցինք դորանից՝
որ ասում էր, թէ Յիսուս Նազովրեցին՝ նա այս տե-
ղը կ'քանդէ, և այն օրէնքն՝ որ Մովսէսը տուաւ
15 մեզ, կ'փոխէ։ Եւ ամենքն՝ որ այն ատեանումը

նատած էին, մտիկ տուին նորան, և նորա երեսն հրեշտակի երեսի նման տեսին։

ԳԼ. Է

Ստեփաննոսին պատասխանը, յարձակվիլը ու մահը։

1 Եւ քահանայապետն ասաց. թէ Շի՞տակ որ այդ
2 բանդ այդպէ՞ս է։ Եւ նա ասաց, Մա՛րդիկ եղբարք
և հա՛ր՝ ինձ լսեցէ՛ք. Փառաց Աստուածն երևեցաւ մեր հայր Աբրահամին՝ դեռ որ Միջագետքն էր, դեռ որ նորան Խառանին մէջ չէր բնա-
3 կացրել. և ասաց նորան. Դո՛ւրս եկ քո երկրիցդ
և քո ազգիցդ, և է՛կ այն երկիրն՝ որ ես ցոյց կը-
4 տամ քեզ։ Այն ժամանակը Քաղդէացոց երկրիցը դուրս եկաւ՝ Խառանումը բնակվեցաւ. և նորա հօր մեռնելուցն ետեւ՝ նորան այնտեղիցը փոխեց, և պանդխտացրուց այս երկրումս, որ սորանում
5 հիմիկ դուք բնակված էք։ Եւ սորանում ժառանգութիւն չ'տուաւ նորան, և ո՛չ մին ոտի քայլի չափ. և խոստացաւ՝ որ այս տեղս բնակութիւն տայ նորան. և նորանից ետեւ՝ նորա զաւակին,
6 դեռ որ նա որդի չունէր։ Աստուած այսպէս խօսեց. թէ Նորա զաւակը պանդուխտ կ'լինի օտար երկրի մէջ, և ծառայութեան մէջ կ'ձգեն նորան,
7 և կ'չարչարեն չորս հարիւր տարի։ Եւ այն ազգին որ կ'ծառայեն, նորան ես կ'դատեմ, ասաց Աստուած. և սորանից ետեւ դուրս կ'գան՝ և այս տե-
8 ղումս ինձ կ'պաշտեն։ Եւ նորան թլփատութիւն ուխտ տուաւ. և յետոյ Սահակին ծնաւ, և ութ

օրումը թլփատեց նորան. և Սահակը Յակոբին, և
9 Յակոբն էլ տաներկու նահապետներին։ Եւ նա-
հապետները նախանձվեցան Յոսէփին հետ, և ծա-
խեցին Եգիպտոս. և Աստուած նորան հետ էր։
10 Եւ նորան փրկեց իրեն ամեն նեղութիւններից.
և նորան շնորհք և իմաստութիւն տուաւ Եգիպ-
տացոց փարաւոն թագաւորին առաջին. և նորան
իշխան կանգնացրուց Եգիպտացոց, և իրեն բոլոր
11 տանը վերայ։ Եւ սով եկաւ Եգիպտոսի ամեն եր-
կիրը, և Քանան էլ և մեծ նեղութիւն կար. և
12 մեր հարքը կերակուր չէին գտնում։ Եւ Յակոբն՝
որ լսեց թէ Եգիպտոսումը կերակուր է գտնվում,
13 մեր հարանցն ուղարկեց առաջին անգամը։ Եւ
երկրորդ անգամը Յոսէփ զինքը ճանաչել տուաւ
իրեն եղբարներին. և նորա ազգը յայտնի էլաւ
14 փարաւոնին. Յոսէփն ուղարկեց և կանչեց իրեն
հայր Յակոբին, և ամեն ազգատոհմին՝ եօթանա-
15 սուն և հինգ հոգիք։ Եւ Յակոբը վեր եկաւ Եգիպ-
16 տոս՝ և վախճանվեցաւ ինքը և մեր հարքն էլ։ Եւ
փոխվեցան Սիւքեմ, և դրվան այն քարայրին մէջ,
որ նորան Աբրահամը Եմորայի որդիքներից գնեց
17 արծաթով՝ Սիւքեմումը։ Երբոր այն աւետիքի ժա-
մանակը մօտեցաւ՝ որ Աստուած Աբրահամին խոս-
տացաւ, ժողովուրդը մեծացաւ և շատացաւ Ե-
18 գիպտոսումը։ Մինչեւ որ ուրիշ թագաւոր վերկա-
ցաւ Եգիպտոսումը՝ որ Յոսէփին չէր ճանաչում։
19 Նա հնարք գործեց մեր ազգին համար, և մեր
հարանցը չարչարեց՝ որ իրենց երեխաները դուրս
20 ձգեն՝ որ չապրին, Որ Մովսէսն էլ այն ժամանա-
կումը ծնվաւ, և գեղեցիկ էր Աստուծոյ առաջին.

որ էլ իրեն հօր տանն երեք ամիս կերակրվեցաւ։
21 Եւ երբոր դուրս ձգեցին նորան, փարաւօնի աղ-
ջիկը վերառաւ նորան, և մեծացրուց նորան՝ որ
22 իրեն որդեգիր լինի։ Եւ Մովսէս վարժվեցաւ Եգիպ-
տացոց ամեն իմաստութենովը. և զօրաւոր էր ի-
23 րեն խօսքերովն ու գործքերովը։ Երբոր նորա քա-
ռասուն տարեկան ժամանակը լցվաւ, նորա սրբ-
տին մէջ ընկաւ որ իրեն եղբարներին՝ Իսրայէլի
24 որդիքներին մէջ մտն գայ։ Եւ երբոր տեսաւ, որ
մինը զրկված էր, գժուար եկաւ իրեն. այն զրկ-
վածին համար վրէժխնդրութիւն արաւ՝ և Եգիպ-
25 տացոյն սպանեց. Կարծումէր՝ թէ նորա եղբարքը
կիմանան, որ Աստուած նորա ձեռովը փրկութիւն
26 պիտի տայ նորանց. և նորանք չիմացան։ Եւ յե-
տեւի օրումն երեւեցաւ նորանց՝ որ կռի՛ւ էին ա-
նում, և յորդորեց նորանց դէպի խաղաղութիւն,
ասաց. Մա՛րդիկ՝ դուք եղբարք էք, ինչո՞ւ էք ի-
27 րար զրկում։ Բայց նա՝ որ ընկերին զրկումէր, նա-
խատեց նորան՝ և ասաց. Քեզ ո՞վ կանգնացրուց
28 մեզ վերայ իշխան և դատաւոր. Միթէ կամե-
նո՞ւմես ինձ էլ սպանել, ինչպէս որ երէկ Եգիպ-
29 տացոյն սպանեցիր։ Եւ այս խօսքիցս Մովսէս փա-
խաւ, և պանդուխտ էլաւ Մադիամի երկրումը. ուր
30 որ երկու որդիք ծնաւ։ Եւ երբոր քառասուն տա-
րին կատարվեցաւ, Սինա սարի անապատումը Տէ-
րին հրեշտակը երեւեցաւ նորան կրակի բոցով մո-
31 ւենոյն մէջ։ Եւ Մովսէսն երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ
այն տեսիլքին համար, և երբոր մօտենումէր որ
32 մտիկ անէ, Տէրին ձայնն էլաւ. Ես եմ քո հա-
րանց Աստուածը, Աբրահամու և Սահակայ և Յա-

կորոյ Աստուածը. և Մովսէս սաստիկ ահով բըռ-
33 նված՝ էր՝ և չէր համարձակվում նայիլ։ Եւ Տէրն
ասաց նորան. կոշիկներդ հանէ՛ ոտներիցդ, պատ-
ճառնոր՝ տեղդ՝ որ դու կանգնել ես, սուրբ երկիր
34 է։ Տեսնելով տեսի իմ ժողովրդիս չարչարանքներն
որ Եգիպտոսումն է, և լսեցի նորանց հառաչանքը
և վէր եկի որ նորանց փրկեմ. և հիմիկ ե՛կ քեզ
35 ուղարկեմ Եգիպտոս։ Այն Մովսէսին՝ որ նորան
ուրացան և ասացին. Քեզ ո՞վ կանգնացրուց մեզ
վերայ իշխան և դատաւոր, իսկ նորան Աստուած
իշխան և փրկիչ ուղարկեց այն հրեշտակին ձեռ-
36 վըն որ մորենոյն մէջ երեւեցաւ նորան։ Նա հա-
նեց նորանց՝ և նշաններ և հրաշքներ արաւ Եգիպ-
տացոց երկրումը. և Կարմիր ծովումն, ու անա-
37 պատումը քառասուն տարի. Սա է այն Մովսէսը,
որ Իսրայէլի որդոցն ասաց. Զեր Տէր Աստուածը
մարգարէ վեր կ'կացնէ ձեզ համար ձեր եղբարնե-
38 րիցը ինձ նման, նորան լսեցէ՛ք։ Սա է՝ որ էլաւ
ժողովրդին մէջ անապատումը հրեշտակին հետ,
որ նորա հետ Սինայ սարումը խօսեց՝ և մեր հա-
րանց հետ. որ կենդանի հրամաններ առաւ՝ որ
39 ասայ մեզ։ Որ մեր հարքը չ'կամեցան հնազանդ լի-
նիլ նորան. բայց դէն ձգեցին՝ և իրենց սրտերովը
40 դարձան Եգիպտոսի մէջ, Եւ Ահարոնին ասացին.
Մեզ համար աստուածներ շինէ՛, որ մեր առաջին
գնան. պատճառնոր՝ այն Մովսէսն՝ որ Եգիպտացոց
երկրիցը մեզ հանեց, չենք գիտում ի՞նչ էլաւ նո-
41 րան։ Եւ այն օրերը մին հորթ շինեցին, և մատաղ
արին կռոքերին, և ուրախանումէին իրենց ձեռ-
42 ներին գործքերովը։ Աստուած նորանցից երեսը դարձ-

բուց և նորանց մատնեց՝ որ երկնքի զօրութիւնը
պաշտեն. ինչպէս որ գրված է մարգարէներին գրը-
քերումը. Միթէ մատաղներ և պատարագներ բե-
բի՛ք ինձ քառասուն տարի անապատումը. ո՛վ
43 Իսրայէլի տուն։ Եւ Մոլոքայ վրանն առիք, և Հը-
ռեմփա Աստուծոյ աստղը. այն պատկերն՝ որ ա-
ռիք նորանց երկրպագութիւն տալոյ համար. և
44 ձեզ կ'փոխեմ Բաբելացոց այն կողմը։ Վկայու-
թեան խորանը մեր հարանց հետ անապատումն էր.
ինչպէս հրաման տուաւ նա՝ որ Մովսէսին հետ խօ-
սումէր, որ նորան անէ այն օրինակին պէս՝ որ տե-
45 սաւ, Որ նորան էլ մեր հարքն առին բերին Յեսու-
այ հետ այն ազգերին երկիրը, որ Աստուած
դուրս ձգեց մեր հարանց երեսիցը. մինչեւ Դաւ-
46 թին ժամանակը, Որ նա Աստուծոյ առաջին շը-
նորհք գտաւ, և խնդրեց՝ որ Յակոբի Աստուծոյ
47 համար բնակարան գտնէ։ Սաղոմոնն էլ նորա հա-
48 մար տուն շինեց։ Բայց Բարձրեալը ո՛չ թէ ձեռ-
քով շինած տաճարում է բնակվում, այլ ինչպէս
49 որ մարգարէն ասումէ. Երկինքն իմ աթոռս է, և
երկիրն իմ ոտաց դնելոյ տեղը. ի՞նչպիսի տուն
շինեցիք ինձ, ասումէ Տէրը, կամ ո՞րն է իմ հան-
50 գիստս առնելոյ տեղը։ Չէ՞ որ իմ ձեռս արաւ այս
51 ամենս։ Խստապարանոցներ՝ և սրտերով ու ա-
կանջներով չ'թլփատվածներ. դուք միշտ Սուրբ
Հոգոյն հակառակ էք կենում. ինչպէս որ ձեր հար-
52 քքն՝ այնպէս էլ դուք։ Մարգարէներիցն ո՞րին չը
հալածեցին ձեր հարքը. և սպանեցին նորանց՝ որ
առաջուց պատմեցին այն Արդարին գալոյն հա-
մար, որ դուք հիմիկ նորան մատնիչ և սպանող է-

53 լաք, Որ դուք օրէնքն առիք հրեշտակներին հրամանքովը և չ'պահեցիք։
54 Եւ երբոր լսուէին այս բառերը, իրենց սրտերումը շատ սաստիկ բարկանուէին և ատամները կըրճըտացնուէ՝ նորա վերայ։ Եւ նա լցված էր Սուրբ Հոգով. դէպի երկինքը նայեց՝ և Աստուծոյ փառքը տեսաւ, և Յիսուսին՝ որ կար Աստուծոյ աջ կողմը. և ասաց. Ահա՛ տեսնուէմ՝ երկինքը բացված, և մարդոյ Որդին՝ որ կայ Աստուծոյ աջ
56 կողմումը։ Մեծ ձայնով աղաղակեցին՝ իրենց ականջներն խփեցին, և ամենքն առ հասարակ վա-
57 զեցին նորա վերայ, Եւ քաղաքիցը դուրս հանեցին՝ և նորան քարկոծուէին. վկաներն էլ իրենց շորերը մին երիտասարդ մարդոյ ատաց մօտ դնուէ՝
58 որ Սաւուղ էր կոչվուէ՝, Եւ քարկոծուէին Ստեփաննոսին, որ կանչուէր և ասուէ՝. Տէ՛ր Յիսուս՝
59 իմ հոգիս ընդունէ՛։ Ծունր դրաւ՝ և բարձր ձայնով աղաղակեց. Տէ՛ր՝ սա դորանց համար մեղք մի համարիր. և երբոր սա ասաց, ննջեց։ Եւ Սաղոս կամակից էր նորա սպանվելոյն։

ԳԼ. Ը

Սաղոս հալածուէ՝ աշակերտներին. Սամարացիք դարձի են գալիս. Սիմոն կախարդը. Եթիոպացի իշխանին հաւատալը։

1 Եւ այն օրերը մեծ հալածմունք էլաւ Երուսաղէմումը եկեղեցոյն վերայ. և ամենքը ցրվեցան Հրէաստանի գիւղերին մէջ և Սամարիայի մէջ, ա-
2 ռաքեալներիցը ջոկ։ Եւ Աստուածավախ մարդիկ

Ստեփաննոսին վերառին՝ և մեծ սուգ արին նորա
3 վերայ։ Բայց Սողոս ջնաս էր տալիս եկեղեցւոյն.
և տանից տուն էր մտնում, և մարդկանց և կա-
նանց քաշում՝ և մատնում բանտի մէջ։
4 Եւ ցրվածները ման էին գալիս՝ և Աստուծոյ խօս-
5 քըն աւետարանում։ Բայց Փիլիպպոսը վէր եկաւ
Սամարացոց քաղաքը՝ և Քրիստոսին քարոզում էր
6 նորանց։ Ժողովուրդները միաբան ականջ էին դը-
նում Փիլիպպոսին խօսքերին, երբոր նորանք լը-
սում էին և տեսնում այն նշանները, որ անում էր։
7 Պատճառնոր՝ շատերն որ պիղծ դեւեր ունէին՝ մեծ
8 ձայնով աղաղակում էին, և դուրս գալիս։ Շատ
9 անդամալուծներ և կաղեր էլ բժշկվում էին։ Եւ
շատ ուրախութիւն էլաւ այն քաղաքումը։ Մին
Սիմոն անուն մարդ՝ առաջուց այն քաղաքումն էր.
կախարդ էր, և Սամարացոց ազգը յիմարացնում
էր՝ իրեն անձին համար ասելով թէ մին մեծ բան
10 է, Որ փոքրներիցը մինչեւ մեծերը ամենքը նորան
էին նայում, և ասում. Ի՞նչ Սա՛ է Աստուծոյ զո-
11 րութիւնը՝ որ մեծ է կոչվում։ Մտիկ էին տալիս
նորան. ինչուորոնոր՝ շատ ժամանակ կախարդութիւն-
12 ներով յիմարացրել էր նորանց։ Բայց երբոր հա-
ւատացին Փիլիպպոսին, որ Աստուծոյ արքայու-
թեանը համար էր աւետարանում, և Յիսուսի Քրի-
ստոսի անունին համար, ամենքը մկրտվում էին՝
13 մարդիկը և կանայքը։ Եւ Սիմոն ինքն էլ հաւա-
տաց, և երբոր մկրտվեցաւ՝ միշտ Փիլիպպոսին հետ
էր. և երբոր տեսնում էր այն նշանները ու մեծ
մեծ զօրութիւնները՝ որ լինում էին, զարմանում էր։
14 Երբոր առաքեալքն՝ որ Երուսաղէմումն էին՝ լսե-

ցին, թէ Սամարիայի մէջն էլ Աստուծոյ խօսքն
ընդունեցին, Պետրոսին և Յովհաննէսին ուղարկե-
15 ցին նորանց մօտ, որ նորանք վէր եկին և աղօթք
արին նորանց վերայ, որ Սուրբ Հոգին առնեն.
16 Ինչուոր՝ մինչեւ այն ժամանակը դեռ նորանցից ոչ
մինին վերայ Սուրբ Հոգին չէր հասել. բայց մինակ
17 Տէր Յիսուսի անունովը մկրտված էին։ Այն ժա-
մանակը ձեռները դրին նորանց վերայ՝ և նորանք
18 Սուրբ Հոգին առնումէին։ Սիմոնն երբոր տեսաւ՝
թէ առաքեալների ձեռն վերադնելովը՝ Սուրբ Հո-
19 գին տվվումէ, փող բերաւ նորանց և ասաց. Ի՛նձ
էլ տուէք այս իշխանութիւնս, որ ո՛ւմ վերայ
20 ձեռք դնեմ՝ Սուրբ Հոգին առնէ։ Եւ Պետրոս նո-
րան ասաց. Քո արծաթդ քեզ հետ կորչի՛. պատ-
ճառնոր՝ դու կարծեցիր թէ Աստուծոյ պարգևնե-
21 րը փողով կառնես։ Դու բաժին և վիճակ չո՛ւնիս
այդ բանումդ. պատճառնոր՝ քո սիրտդ շիտակ չէ
22 Աստուծոյ առաջին։ Ապաշխարէ՛ դու քո այդ չա-
րութենից՝ և Տէրին աղաչէ՛, որ գուցէ թողու-
թիւն լինի քեզ քո սրտիդ դէշ խորհուրդներից։
23 Ինչուոր՝ տեսնումեմ քեզ՝ որ մաղձի դառնութե-
նումն ու անիրաւութեան կապանքներումն ես։
24 Սիմոն պատասխան տուաւ և ասաց. Դուք ինձ
համար աղաչա՛նք արէք Տէրին, որ ինձ վերայ մին
25 բան չ'գայ նորանցից, որ դուք ասացիք։ Եւ նո-
րանք վկայութիւն տալով՝ Աստուծոյ բանը խօսե-
ցին, և դարձան Երուսաղէմ. և Սամարացոց շատ
գիւղերի մէջն աւետարանումէին։

26 Տէրին հրեշտակը խօսեց Փիլիպպոսին հետ՝ և ա-
սաց. Վե՛ր կաց դու և գնա՝ հարաւային կողմն՝

այն ճանապարհովն, որ Երուսաղէմիցը վեր է գա-
27 լիս Գազայ, որ է անապատ։ Եւ վերկացաւ գը-
նաց. և ահա՛ Մին Եթիոպացի մարդ, Եթիոպացոց
Կանդակ թագուհոյ Ներքինի և իշխան. որ նորա
ամեն գանձին վերայ էր. որ եկել էր Երուսաղէմ
28 երկրպագութիւն անելոյ։ Եւ այնտեղից յետ էր
դառնում. և իրեն կառքումը նստած, Եսայեայ
29 մարգարէութիւնը կարդումէր։ Սուրբ Հոգին Փի-
լիպպոսին ասաց. Մօտեցի՛ր և հասի՛ր այդ կառ-
30 քիդ։ Եւ Փիլիպպոսն առաջ վազեց՝ և լսումէր որ
Եսայեայ մարգարէութիւնը կարդումէր, և ասաց.
31 Գիտո՞ւմես դա որ դու կարդումես։ Նա էլ ա-
սաց՝ Ի՞նչպէս կ'կարօղանամ, թէ որ մինը չառաջ-
նորդէ ինձ. և Փիլիպպոսին աղաչեց՝ որ վերելլի
32 նստի նորա հետ։ Եւ գրի գլուխն՝ որ կարդումէր՝
սա էր. Ինչպէս ոչխար վարվեցաւ սպանվելոյ տեղը.
և ինչպէս գառն իրեն խուզօղին առաջին լուռ կա-
33 ցած՝ այնպէս չի բանում իրեն բերանը։ Նորա
խոնարհութենովը նորա դատաստանն վեր առաւ,
նորա ցեղն ո՛վ պիտի պատմէ. ինչուոր՝ նորա
34 կեանքը երկրիցս վեր է առնվում։ Ներքինին պա-
տասխան տուաւ Փիլիպպոսին՝ և ասաց. Աղաչում-
եմ քեզ՝ մարգարէն սա ո՞ւմ համար է ասում. ի-
35 ր՞ն համար, թէ մին ուրիշին համար։ Փիլիպպոսն
իրեն բերանը բացաւ, և այս գրքիցս սկսած՝ Յի-
36 սուս Քրիստոսն աւետարանեց նորան։ Երբոր ճա-
նապարհումը գնումէին, եկին մին ջրի մօտ. և
Ներքինին ասաց. Ահա՛ ջուր՝ ի՞նչ կարգելէ ինձ՝ որ
37 մկրտվիմ։ Եւ նորան ասաց. Թէ որ քո բոլոր սրբ-
տովդ հաւատումես, կարելի է. Նա պատասխան

տուաւ և ասաց. Հաւատումեմ՝ թէ Յիսուս Քրիստոսն Աստուծոյ Որդին է։ Եւ հրաման տուաւ,
38 որ կառքը կանգնացնեն. և երկուսն էլ վէր եկին ջուրը՝ Փիլիպպոսն ու Ներքինին, և մկրտեց նորան։
39 Եւ երբոր այն ջրիցը դուրս եկին, Սուրբ Հոգին եկաւ Ներքինոյն վերայ. և Տէրին հրեշտակը Փիլիպպոսին յափշտակեց, և Ներքինին էլ չ'տեսաւ նորան. և ուրախութենով գնումէր իրեն ճանա-
40 պարհը։ Բայց Փիլիպպոս Ազոտոսումը գտնուաւ և մանէր գալիս ու աւետարանում՝ մինչեւ որ եկաւ Կեսարիա։

ԳԼ. Թ

Պօղոսի դարձը. Պետրոսին հրաշքները Ենային և Տաբիթային վերայ։

1 Բայց Սօղոսն՝ որ դեռ լցված էր ահուվախ տալովը, և Տէրի աշակերտները սպանելոյ մտքովը, քա-
2 հանայապետներին մօտ եկաւ, Եւ նորանցից թղթեր խնդրեց Դամասկոսի ժողովարաններին վերայ. որ եթէ մինը գտնէ այն ճանապարհին հետեւող՝ մարդիկ կամ՝ կանայք, նորանց կապած բերէ Երու-
3 սաղէմ։ Եւ երբոր նա գնումէր՝ մօտեցան Դամասկոսին, և յանկարծակի նորա չորս կողմովը լոյս
4 փայլեց երկնքիցը. Եւ վերընկաւ գետնին և ձայն լսեց՝ որ ասումէր նորան, Սաւո՛ւղ Սաւո՛ւղ՝ ին-
5 չո՛ւ ես ինձ հալածում։ Եւ նա ասաց. ո՞վ ես Տէր. և նա ասաց. Ես Յիսուսն եմ՝ որ դու հա-
լածումես. դժուար է քեզ խթանին քացի տալ։

6 Եւ խիստ վախով բռնված ու ապուշ մնացած ա-
սաց, Տէ՛ր՝ ինձ ի՞նչ ես կամենում որ ես անեմ։
7 Եւ Տէրն ասաց նորան. Կանգնէ՛ և մտի՛ր այդ
քաղաքդ, և կ՚պատմվի քեզ՝ թէ ինչ պէտք է քեզ
որ անես. բայց այն մարդիկն՝ որ նորա հետ դը-
նում էին, ապուշ կանգնած էին. մինակ ձայնը լը-
8 սում էին, բայց ոչ մին բան չէին տեսնում։ Սօղոս
վերկացաւ գետնիցը, և բաց աչքով ոչ մինին չէ՛ր
տեսնում. նորա ձեռքիցը բռնած մտցրին Դամաս-
9 կոս։ Եւ այնտեղ էր երեք օր՝ և չէ՛ր տեսնում.
և ո՛չ կերաւ և ո՛չ խմեց։
10 Եւ Դամասկոսումը մին աշակերտ կար Անանիա
անուն, որ Տէրը տեսիլքին մէջ նորան ասաց.
11 Ա՛նանիա, և նա ասաց. Այստեղ եմ Տէ՛ր։ Եւ
Տէրը նորան ասաց. Վե՛ր կաց՝ և գնա՛ այն փո-
ղոցն՝ որ Շիտակ է կոչվում, և Յուդայի տանը
մա՛ն եկ մին Սօղոս անուն Տարսօնացի մարդին, որ
12 դեռ աղօթք է անում։ Եւ տեսիլքին մէջ տեսաւ
մին Անանիա անուն մարդ՝ որ մտաւ և ձեռքը դը-
13 բաւ իրեն վերայ, որ տեսնէ։ Անանիան պատաս-
խան տուաւ. Տէ՛ր՝ ես այս մարդոյն համար շատե-
րիցը լսեցի՝ թէ Երուսաղէմումը ո՛րչափ չարիք ա-
14 բաւ քո սրբերիդ։ Եւ այստեղ էլ քահանայա-
պետիցն իշխանութիւն ունի՝ որ այն ամենքը կա-
15 պէ, որ քու անունդ կանչումեն։ Տէրն ասաց նո-
րան. Գնա՛ դու, ինչուորտ՝ նա ինձ համար ընտրը-
ված ման է, որ իմ անունս վեր առնէ տանի
հեթանոսներին, թագաւորներին և Իսրայէլի որ-
16 դոց առաջին։ Ինչուորտ՝ ես նորան ցոյց կ՚տամ՝ թէ
նա ո՛րչափ իմ անունիս համար պիտի չարչարվի։

17 Եւ Անանիան գնաց՝ և մտաւ այն տունը. և ձեռ-
ները դրաւ նորա վրայ, և ասաց. Սա՛ւուղ եղ-
բայր՝ վե՛ր նայէ. Տէրն ուղարկեց ինձ, այն Յի-
սուսն՝ որ երեւեցաւ քեզ ճանապարհումը երբ որ
գալիս էիր. որ տեսնես՝ և Սուրբ Հոգով լցվիս։
18 Եւ շուտով նորա աչքերիցը կեղեւների պէս վէր
19 ընկան. տեսաւ՝ և վերկացաւ և մկրտվեցաւ։ Եւ
կերակուր առաւ՝ զօրացաւ. և մին քանի օր Դա-
մասկոսումն աշակերտներին հետ էլաւ։
20 Եւ շուտով ժողովարաններումը Յիսուսին քա-
21 րոզեց, թէ սա՛ է Աստուծոյ Որդին։ Ամենքն էլ՝
որ լսումէին, զարմացած էին, և ասումէին. Չէ՞
որ սա էր՝ որ Երուսաղէմումը կործանումէր նորանց,
որ Յիսուսին անունը կանչումէին և իսկ նորահա-
մար է այստեղ եկել, որ սորանց կապած՝ տանի
22 քահանայապետներին մօտ։ Բայց Սօղոսն էլ աւելի
զօրանում և յաղթումէր այն Հրէաներին, որ
Դամասկոսումը բնակված էին. հաստատ հասկա-
23 ցընումէր՝ թէ սա՛ է Քրիստոսը։ Երբոր շատ օրեր
անցանումէին, Հրէաները խորհուրդ արին՝ որ ըս-
24 պանեն նորան։ Նորանց նենգութիւնը յայտնի է-
լաւ Սօղոսին, ինչուորդ դիշեր և ցերեկ դռները
25 պահումէին՝ որ նորան սպանեն։ Եւ աշակերտները
նորան գիշերն առին, և քթոցով պարսպիցը կա-
խելով վեր բերին։
26 Երբոր Սօղոս Երուսաղէմ եկաւ, ջանք էր ա-
նում, որ աշակերտներին հետ միաւորվի. և ամեն-
քը նորանից վախենումէին, և չէին հաւատում
27 թէ աշակերտ է։ Բայց Բառնաբաս նորան առաւ
տարաւ առաքեալներին մօտ. և նորանց պատմեց՝

թէ ինչպէս ճանապարհումը Տէրին տեսաւ, և թէ
նորա հետ խօսեց, և թէ Դամասկոսումը համար-
28 ձակ քարոզեց Յիսուսին անունը։ Եւ նորանց հետ
էր Երուսաղէմումը մնալով և դուրս գալով, և
29 Յիսուսի անունը համարձակ քարոզելով։ Յունաց
հետ էլ խօսում՝ և վիճաբանութիւն էր անում.
և նորանք խորհուրդ էին անում որ սպանեն նո-
30 րան։ Իսկ եղբարքն՝ որ իմացան, նորան տարան
Կեսարիա, և ուղարկեցին նորան Տարսոն։
31 Բայց եկեղեցին բոլոր Հրէաստանի՝ Սամարիայի
և Գալիլեայի մէջ խաղաղութիւն ունէր, շինվում
էր և Տէրի երկիւղին հետեւում. և Սուրբ Հոգ-
ու մխիթարութենովն շատանում էր։
32 Եւ էլաւ երբոր Պետրոս մտան էր գալիս չորս կող-
մովն ամենին մօտ, եկաւ այն սրբերին մօտ, որ
33 Լիւդիայի մէջ բնակված էին։ Եւ այնտեղ մին
մարդ գտաւ, որ նորա անունն Ենա էր. ութ տա-
34 րի մահիճի մէջ անդամալուծ դրած։ Եւ Պետրոսն
ասաց նորան. Ե՛նա՝ Տէր Յիսուս Քրիստոս քեզ
բժշկէ՛, վե՛ր կաց, դու ինքդ քո անկողինդ թա՛փ
35 տուր շինէ՛. և շուտով վերկացաւ։ Եւ ամենքը
նորան տեսին՝ որ բնակված էին Լիւդիայի և Սա-
36 րոնի մէջ, և նորանք էլ դարձան դէպի Տէրը։ Եւ
Յոպպէի մէջ մին աշակերտ էլած կին կար՝ անու-
նը Տաբիթա, որ կ'թարգմանվի Այծեամիկ. սա
լի՛ք էր բարի գործքերով և ողորմութենով որ ա-
37 նում էր։ Եւ էլաւ այն օրերն՝ որ նա հիւանդացաւ
և մեռաւ, լուացին նորան և դրին վերնատունը։
38 Եւ Լիւդիան մօտիկ էր Յոպպէին. երբոր աշա-
կերտները լսեցին՝ թէ Պետրոսն այնտեղ է, նորա

մօտ երկու մարդ ուղարկեցին աղաչելոյ, որ չուշա-
39 նայ նորանց մօտ գալ։ Եւ Պետրոս վերկացաւ՝ և
նորանց հետ եկաւ. երբոր եկաւ, նորան հանե-
ցին այն վերնատունը. և ամեն որբեւէրիները
նորա չորս կողմովը կանգնեցին. լաց էին լինում, և
ցոյց տալիս այն հագուստներն ու այն շորերը, որ-
40 չափ որ Այծեմնիկը նորանց համար անում էր։ Եւ
Պետրոսն ամենին դուրս հանեց, ծունր դրաւ ա-
ղօթք արաւ. և դարձաւ դէպի մարմինը և ասաց.
Տա՛բիթա՝ վե՛ր կաց Տէր Յիսուսի Քրիստոսի անու-
նովը. և նա աչքերը բացաւ. և Պետրոսին որ տե-
41 սաւ՝ շիտակ նստեց։ Եւ ձեռքը տուաւ նորան՝ և
վերկացրուց նորան. և կանչեց որբերին և որբեւէ-
րիներին, և նորանց առաջին կենդանի կանգնաց-
42 րուց նորան։ Եւ յայտնի էլաւ ամեն Յոպպէի մէջ,
43 և շատերը հաւատացին Տէրին։ Եւ նա շատ օր
մնաց Յոպպէումը՝ մին կաշի քերօղ Սիմոնի մօտ։

ԳԼ. Ժ.

*Քրիստոնէութիւնը անցնում է հեթանոսներին. Կուռնէ-
լիոսն ու իր ընտանիքը մկրտվումն։*

1 Կեսարիայումն մին մարդ կար՝ Կուռնէլիոս անուն
հարիւրապետ, այն գնդից՝ որ Իտալիացի էր կոչ-
2 վում, Բարեպաշտ և աստուածավախ իրեն ամեն
տանովը. և շատ ողորմութիւն էր անում ժողո-
վրդին մէջ. և ամեն ժամ աղօթք էր անում դէպի
3 Աստուած։ Նա օրի ինը ժամումը տեսիլքին մէջ
յայտնի տեսաւ Աստուծոյ հրեշտակը, որ մտնում

էր նորան մօտ՝ և նորան ասում. Ո՛վ Կուռնէլիոս։
4 Եւ նա երբոր նայեց դէպի նա՝ շատ վախով բըռ-
նըվեցաւ, և ասաց. Ի՞նչ է՝ Տէ՛ր. և նա ասաց
նորան. Քո աղօթքդ՝ և քո ողորմութիւններդ վեր
5 էլան Աստուծոյ առաջին՝ որ յիշվին։ Եւ հիմիկ
մարդիկ ուղարկէ Յոպպէ՝ և մին Սիմոն մարդ կան-
6 չէ՝ որ Պետրոս է կոչվում։ Նա մտել է մին կաշի
քերող Սիմոնի մօտ, որ նորա տունը ծովին մտ
7 է։ Եւ երբոր գնաց այն հրեշտակն՝ որ նորա հետ
խօսում էր, իրեն ծառաներից երկուսին՝ և իրեն
սպասաւորներիցը մին բարեպաշտ զինուոր կանչեց.
8 Եւ ամենը պատմեց նորանց, և ուղարկեց նորանց
Յոպպէ։
9 Եւ յետեւի օրը՝ երբոր նորանք ճանապարհ ըն-
կան, և այն քաղաքին մօտեցան, Պետրոս վեր է-
10 լաւ կատուրը վեց ժամին՝ որ աղօթք անէ։ Սովեց՝
և կամենում էր հաց ուտել. և երբոր նորանք դեռ
պատրաստում էին՝ յափշտակութիւն էլաւ նորա
11 վերայ, Եւ տեսաւ երկինքը բացված. և մին մեծ
կտաւի պէս ամանն՝ չորս ծայրիցը կապած կախած,
12 և վէր եկաւ և նստաւ երկրի վերայ, Որ նորա-
նում կային երկրի ամեն կերպ չորս ոտանիքներ և
13 սողացողներ և երկնքի թռչուններ։ Եւ երկնքիցն
ձայն եկաւ նորան. Վե՛ր կաց Պետրոս, մորթէ՛ և
14 կե՛ր։ Եւ Պետրոսն ասաց. Քա՛ւ լիցի Տէ՛ր, ին-
չուոր՝ ոչ մին ժամանակ խառնակ և պիղծ բան
15 չ'կերայ։ Դարձեալ ձայն եկաւ նորան. Նա որ
16 Աստուած սրբեց՝ դու պիղծ մի՛ համարիր։ Սա ե-
րեք անգամ էլաւ՝ և այն ամանը վերացաւ երկին-
17 քը։ Եւ Պետրոս դեռ որ զարմացած էր իրեն մըտ-

քումը, թէ ի՛նչ պիտի լինի այն տեսիլքը՝ որ տե-
սաւ. ահա՛ այն Կուռնէլիոսիցն ուղարկված մար-
դիքը՝ Սիմոնի տան համար հարցրին, և դրան մօտն
18 կանգնեցին. Կանչեցին և հարցնուէին, թէ Այն
Սիմոնն՝ որ Պետրոս է կոչվում՝ այստե՞ղ է կե-
19 նում։ Եւ դեռ որ Պետրոս տեսիլքին համար միտք
էր անում, Հոգին նորան ասաց. Ահա՛ մին քանի
20 մարդիկ քեզ ուզուէն։ Բայց վե՛ր կաց վե՛ր եկ,
և նորանց հետ գնա՝ առանց մին խղճմտանք անե-
21 լոյ, ինչուէր՝ ես ուղարկեցի նորանց։ Եւ երբոր
Պետրոս վէր եկաւ նորանց մօտ, ասաց. Ահա՛ ես
եմ՝ որ ուզուէք. ի՞նչ բան կայ՝ որ նորա համար
22 եկիք դուք։ Եւ նորանք ասացին, Կուռնէլիոս հար-
իւրապետը՝ արդար և աստուածավախ մարդ, որ
Հրէաների բոլոր ազգիցը բարի վկայութիւն ունի.
նա հրաման առաւ սուրբ հրեշտակիցն՝ որ քեզ
23 կանչէ իրեն տունը՝ և քեզանից խօսքեր լսէ։ Ներս
կանչեց նորանց՝ և իրեն մօտ պահեց.

Եւ յետեւի օրը Պետրոս վերկացաւ՝ և նորանց
հետ գնաց. և այն եղբայրներիցն՝ որ Յոպպէյումն
24 էին, մին քանիսը նորա հետ եկին։ Եւ հետեւեալ
օրը մտին Կեսարիա. և Կուռնէլիոս իրեն ազգա-
կաններին և ընտանի բարեկամներին կանչել էր,
25 և սպասուէր նորանց։ Եւ էլաւ երբոր Պետրոս
ներս էր մտնում՝ Կուռնէլիոսը դուրս եկաւ նորա
առաջը, և նորա ոտներն ընկած երկրպագութիւն
26 էր անում։ Եւ Պետրոս կանգնացրուց նորան՝ և
27 ասաց. Վե՛ր կաց՝ ես ինքս էլ մարդ եմ։ Եւ նո-
րա հետ խօսելով ներս մտաւ. և այնտեղ շատ
28 մարդ ժողովված գտաւ։ Եւ նորանց ասաց. Դուք

ինքներդ գիտուամէք՝ Ի՞նչպիսի չի վայելում Հրէայ մարդոյ՝ որ մի՛ն այլազգոյ դիպչի կամ մօտեանայ. և Աստուած ինձ ցոյց տուաւ, որ մարդկանցից ոչ մինն էլ խառնակ կամ անսուրբ չ՚պիտի ասվի։ Սորահամար էլ առանց մին բան մտածելոյ եկի, երբոր կանչվեցայ. բայց հիմիկ հարցնում եմ, Ի՞նչ բանի համար կանչեցիք ինձ։ Եւ Կուռնէլիոսն ասաց. Չորս օրից առաջ մինչեւ այս ժամն՝ իմ տանս մէջ աղօթք էի անում ինը ժամին և ահա՛ մին մարդ եկաւ՝ կանգնեց իմ առաջիս սպիտակ շորերով, և ասաց. Կուռնէ՛լիոս՝ քու աղօթքդ լսվեցաւ. և քո ողորմութիւններդ յիշվեցան Աստուծոյ առաջին։ Եւ հիմիկ ուղարկէ՛ Յոպպէ՝ և կանչէ՛ այն Սիմոնն՝ որ Պետրոս է կոչվում. սա մտել է մին կաշի քերող Սիմոնի տունն ծովին մօտ. որ նա գայ, և քեզ հետ խօսի։ Եւ ես շուտով քեզ մօտ ուղարկեցի. դու շատ լաւ արիր՝ որ եկիր. հիմիկ մենք ամենքս Աստուծոյ առաջին կանգնած ենք՝ որ լսենք այն ամենն, որ Տէրից քեզ հրամայած է։

34 Պետրոսն իրեն բերանը բացաւ՝ և ասաց. Ճշմարտութենով հասկացել եմ, որ Աստուծոյ առաջին երեսպաշտութիւն չ՚կայ. 35 Այլ թէ ամեն ազգերում, ով որ վախենում է նորանից՝ և արդարութիւն գործում, ընդունելի է նորան։ Նա այն բանն ուղարկեց Իսրայէլի որդոցը համար՝ որ խաղաղութիւն աւետարանէ Յիսուսի Քրիստոսի ձեռվը. սա՛ է ամենի Տէրը։ 37 Դուք ինքներդ գիտուամէք այն բանն, որ էլաւ ամեն Հրէաստանումը Գալիլեայից սկսած՝ այն մկրտութենից ետու, որ

38 Յոհաննէսը քարոզեց։ Այն Յիսուսն՝ որ Նազա-
րէթիցն էր՝ որ Նորան Աստուած Սուրբ Հոգով և
զօրութեանով օծեց. որ մանն եկաւ բարի անելոյ՝ և
սատանայիցն ամեն բռնվածները բժշկելոյ համար.
39 ինչուոր՝ Աստուած Նորա հետն էր։ Եւ մենք վկայ
ենք այն ամենին՝ որ Հրէաստանի երկրումը՝ և Ե-
րուսաղէմումն արաւ. որ Նորան էլ փայտից կա-
40 խած սպանեցին։ Նորան Աստուած յարոյց երեք
41 օրումը. և Նորան յայտնի արաւ։ Ո՛չ թէ ամեն
ժողովրդին, բայց մեզ Աստուածանից առաջ ը-
նտրված վկաներիս. որ էլ կերինք և խմեցինք Նո-
րա հետ՝ Նորա մեռելների միջիցն յարութիւն առ-
42 նելուցն ետեւ։ Եւ պատուիրեց մեզ՝ որ ժողովրդին
քարոզենք՝ և վկայութիւն դնենք, թէ նա Աստ-
ուածանից սահմանուած է կենդանիների և մե-
43 ռելների դատաւոր։ Նորան ամեն մարգարէները
վկայութիւն են տալիս, որ Նորա անունովը մեզաց
թողութիւն կառնեն այն ամենքը՝ որ հաւատումեն
Նորան։

44 Եւ դեռ քանի որ Պետրոսն այս բանս խօսումէր,
Սուրբ Հոգին վէր եկաւ այն ամենին վերայ՝ որ այն
45 խօսքը լսումէին։ Զարմացած այն թլփատութենիցը
հաւատացեալներն՝ որ Պետրոսին հետ եկել էին.
որ հեթանոսներին մէջ էլ Սուրբ Հոգոյ պարգեւ-
46 ները թափվումէին։ Ինչուոր՝ լսումէին՝ որ Նորանք
լեզուներով խօսումէին՝ և Աստուծոյն փառաւո-
47 րում։ Այն ժամանակը Պետրոս պատասխան տը-
ուաւ՝ և ասաց. Մի՞թէ մինը կարո՞ղ է ջուրն ար-
գելել՝ որ սորանք չ՚մկրտվին. որ Սուրբ Հոգին ը-
48 դունեցին՝ ինչպէս որ մենք։ Եւ Նորանց հրաման

տուաւ որ Յիսուսի Քրիստոսի անունովը մկրտվին. այն ժամանակը աղաչեցին նորան՝ որ մին քանի օր այնտեղ կենայ։

ԳԼ. ԺԱ.

Պետրոսի պատասխանատուութիւնը իր հեթանոսաց մօտ գնալոյն համար. սորանց դարձը. Անտիոքի ժողովուրդը։

1 Առաքեալները և այն եղբայրները՝ որ Հրէաստանի
կողմերումն էին՝ լսեցին, որ հեթանոսներին մէջ էլ
2 Աստուծոյ խօսքն ընդունեցին։ Բայց երբոր Պետ-
րոս վեր էլաւ եկաւ Երուսաղէմ, այն հաւատաց-
եալներն՝ որ թլփատութենից էին քաշվուէին նո-
3 ռանից։ Եւ ասում, թէ Նա անթլփատ մարդ-
4 կանց մօտ գնաց, և նորանց հետ կերաւ։ Եւ Պետ-
րոսն սկսեց կարգով պատմել նորանց՝ և ասաց.
5 Ես Յոպպէ քաղաքումն աղօթք էի անում՝ և յա-
փիշտակութիւնով տեսիլք տեսի. որ մին մեծ կը-
տաւի պէս ման՝ չորս ծայրիցը կախած երկնքիցը
6 վեր էր գալիս՝ և հասաւ մինչեւ ինձ մօտ։ Նորան
պըլշած նայում էի. և տեսի երկրի չորս ոտանիքներն
ու գազանները, և սողացողներն ու երկնքի թռչ-
7 չունները։ Եւ ձայն լսեցի՝ որ ասում էր ինձ. Պ'ետ-
8 րոս՝ վե՛ր կաց՝ մորթէ՛ և կե՛ր։ Եւ ասացի. Քա՛ւ
լիցի Տէ՛ր. ինչուորդ՝ ոչ մին ժամանակ մին խառ-
9 նակ և անսուրբ բան իմ բերանս չէ մտած։ Այն
ձայնը երկնքիցն ինձ երկրորդ անգամ պատասխան
տուաւ. Նա որ Աստուած սրբեց՝ դու խառնակ
10 մի՛ համարեր։ Սա երեք անգամ էլաւ, և բոլոր

11 ամանը նորէն վերացաւ երկինքը։ Եւ ահա՛ շու-
տով երեք մարդիկ եկին կանգնեցին՝ այն տան ա-
ռաջին, որ տեղ որ ես կայի, Կեսարիայից ինձ
12 մօտ ուղարկված։ Եւ Հոգին ինձ ասաց՝ որ նորանց
հետ գնամ՝ և ընաւ խղճմտանք չանեմ. սորանք էլ
այս վեց եղբարքս ինձ հետ եկին, և մտինք այն
13 մարդոյն տունը։ Եւ պատմեց մեզ՝ թէ ինչպէս տե-
սաւ հրեշտակին իրեն տանը մէջ, որ կանգնած էր
և ասումէր նորան. Ուղարկէ՛ Յոպպէ, և Պետրոս
14 կոչված Սիմոնին կանչէ՛. Որ քեզ հետ բաներ կը
խօսի, որ նորանով կապրիս դու՝ և քո ամէն տու-
15 նը։ Եւ երբոր սկսեցի խօսիլ, Սուրբ Հոգին է-
կաւ նորանց վերայ. ինչպէս որ մեզ վերայ սկըզ-
16 բումը։ Յիշեցի Տէրի այն խօսքն՝ որ ասումէր. Յո-
հաննէսը ջրով մկրտեց. բայց դուք Սուրբ Հոգով
17 կ՚մկրտվիք։ Ուրեմն՝ թէ որ Աստուած հասարակաց
պարգեւը նորանց էլ տուաւ, ինչպէս որ մեզ՝ որ
Տէր Յիսուս Քրիստոսին հաւատացինք. ես ի՞նչպէս
18 կարող էի Աստուծոյն արգելել։ Եւ երբոր սա լը-
սեցին, լուռ կացան և փառաւորումէին Աստու-
ծոյն և ասում. Ուրեմն հեթանոսներին էլ Աստ-
ուած կենաց ապաշխարութիւնը տուաւ։

19 Եւ նորանք որ ցրված էին այն նեղութենից՝ որ
Ստեփաննոսի վերայ էլաւ, մինչեւ Փիւնիկէ և Կիպ-
րոս և Անտիոքիա հասին. ոչ մինին Աստուծոյ բա-
20 նը չէին խօսում, բայց մինակ Հրէաներին։ Եւ նո-
րանցից մին քանիսը կային Կիպրացի և Կիւրենացի
մարդիկ, որ Անտիոք մտած խօսումէին Յունաց
21 հետ՝ և աւետարանում Տէր Յիսուսը։ Եւ Տէրին
ձեռքը նորանց հետ էր. և շատերը հաւատացին՝

22 և դէպի Տէրը դարձան։ Այս բանս, որ նորանց համար էլաւ՝ լսվեցաւ այն եկեղեցոյ ականջներուն մը, որ Երուսաղէմումն էր, և Բառնաբասին ու-
23 ղարկեցին մինչեւ Անտիոք։ Նա երբոր եկաւ, և Աստուծոյ շնորհքները տեսաւ՝ ուրախ էլաւ, և մխիթարու

ԳԼ. ԺԲ

Յակոբին մահը. Պետրոսին ազատվիլը. Հերովդէսին սատակումը։

1 Այն ժամանակները Հերոդէս թագաւորը ձեռք
2 ձգեց՝ որ եկեղեցուցը մին քանիսը չարչարէ։ Եւ
3 Յոհաննէսի՝ եղբօրը Յակոբին սրով սպանեց։ Երբ՝
տեսաւ՝ թէ Հրէաներին հաճոյ է, էլ աւելացաւ՝
Պետրոսին էլ բռնեց. և բաղարջակերաց օրերն էր։
4 Երբոր նորան բռնեց՝ բանտի մէջ դրաւ, և մատ-
նեց չորս անգամ՝ չորս զինուորներին՝ որ պահեն.
և կամենուէր՝ որ զատկիցն ետեւ նորան բերէ ժո-
5 ղովրդին։ Եւ Պետրոս բանտին մէջ պահված էր.
և նորա համար անդադար աղօթք էր լինում՝ եկե-
6 ղեցուցը դէպի Աստուած։ Երբոր Հերոդէս կամե-
ցաւ՝ որ նորան դուրս բերէ. այն գիշերը Պետրոսը
քնած էր երկու զինուորների մէջ՝ երկու շղթայով
կապած և պահապանները դռան առաջին բանտը
7 պահուէին։ Եւ ահա՛ Տէրին հրեշտակը եկաւ
կանգնեց նորա վերայ, և տանը մէջ լոյս ծագեց,
և խթեց Պետրոսի կողերին՝ և նորան զարթնացրուց
և ասաց. Վե՛ր կաց շուտով. և շղթաները վեր
8 ընկան նորա ձեռներիցը։ Եւ հրեշտակն ասաց նո-
րան. Քո գօտիկդ կապէ՛՝ և հողաթափներդ դիր
ոտքերդ, և այնպէս արաւ. և ասաց նորան. Շո-
9 րերդ քեզ վերայ ձգէ՛՝ և իմ ետեւէս ե՛կ։ Եւ
դուրս եկաւ գնուէր նորա ետեւէն, և չէ՛ր գի-
տուէր՝ թէ ճշմարիտ է այն բանն՝ որ հրեշտակիցն

էլաւ. ինչուոր կարծուումէր՝ թէ երազ է տեսնում։
10 Եւ երբոր նորանք անցան առաջին պահապաններով և երկրորդ պահապաններովը, եկին մինչեւի երկաթի դուռն՝ որ դէպի քաղաքն էր տանում. որ ինքն իրենից բացվեցաւ նորանց համար, և մտին մին փողոց անցան, և շուտով հրեշտակը նորանից
11 հեռացաւ։ Եւ Պետրոսին միտքն երբոր իրեն վերայ եկաւ, ասաց. Հիմիկ շիտակ իմացայ, որ Տէրը իրեն հրեշտակն ուղարկեց. և փրկեց ինձ Հերոդէսին ձեռքիցը, և այն ամեն բաներից՝ որ Հրէաների ժողովուրդն սպասումէր։ Եւ երբոր միտք արաւ՝ եկաւ Յոհաննէսին մայր Մարեմայ տունը,
12 որ Մարկոս կոչվեցաւ. որ այնտեղ շատեր կային ժողովված՝ և աղօթք էին անում։ Եւ դուռն որ թակեց, մին աղախին՝ որ նորա անունը Հռոդէ
13 էր՝ մօտ եկաւ, որ ականջ դնէ։ Եւ Պետրոսի ձայնն որ ճանաչեց՝ ուրախութենիցը դուռը բաց չարաւ. ներս վազեց և պատմեց, թէ Պետրոսը
14 դռանը կանգնած է։ Նորանք ասացին նորան՝ Յիմարվել ես. և նա է՛լ աւելի հաստատումէր՝ թէ այսպէս է. և նորանք ասումէին թէ Նորա հրեշ-
15 տակը կ՚լինի։ Եւ Պետրոս շուտ շուտ դուռն թակումէր. երբոր բացին, տեսին նորան՝ և զարմա-
16 ցան։ Եւ նա ձեռով ցոյց էր տալիս նորանց որ լուռ կենան. և պատմեց՝ թէ ինչպէս Տէրը բանտից իրեն հանեց. և ասաց, Այս բանս պատմեցէ՛ք Յակոբին և եղբարներին. և դուրս եկաւ
17 գնաց ուրիշ տեղ։ Եւ երբոր առաւօտ էլաւ՝ մեծ խռովութիւն էր այն զինուորներին մէջ, թէ Պետ-
18 բոսն ի՞նչ էլաւ։ Բայց Հերոդէսն երբոր նորան ու-

զնց՝ և չ'գտաւ, պահապաններին հարցրուց՝ և հրամայեաց տուաւ՝ որ սպանեն նորանց. և Հրէաստանից վէր եկաւ Կեսարիա՝ և այնտեղ էր լինում։
20 Եւ Հերոդէս շատ բարկացած էր Տիւրացոց և Սիդոնացոց վերայ. և նորանք ամենքը միաբան եկին նորան մօտ. և Բղաստոսին թագաւորի ներսի տան վերակացուին հաւանացնելով խաղաղութիւն էին խնդրում. ինչուոր՝ նորանց երկիրը՝ թագաւորի երկրից էր կերակրվում։
21 Մին հանդիսաւոր օր՝ Հերոդէսը թագաւորական շոր էր հագել՝ և առեանում նստած էր և ամենին առաջին խօսում էր
22 նորանց հետ։ Եւ ամբոխն աղաղակում էր՝ թէ Աստուծոյ ձայն է, և ոչ մարդոյ։
23 Եւ շուտով Տէրին հրեշտակը զարկեց նորան, ինչուոր՝ Աստուծոյն փառք չ'տուաւ. և որդունքներով լցվաւ՝ և սատակվեցաւ։
24 Եւ Աստուծոյ խօսքն աճում էր և շատանում։
25 Բառնաբասն ու Սաղոսն երբոր պաշտամունքը կատարեցին՝ Երուսաղէմից յետ դարձան. և Յոհաննէսին էլ իրենց հետ էին առել՝ որ Մարկոս էր կոչված։

ԳԼ. ԺԳ

Պօղոս և Բառնաբաս գնում են Կիպրոս և փոքր Ասիա և քարոզում են Աւետարանը։

1 Անտիոքում՝ այնտեղ լինող եկեղեցոյն մէջ կային մին քանի մարգարէներ և վարդապետներ. Բառնաբասը՝ և Նիւգէր ասված Շմաւօնը, և Ղուկիոս

Կիւբեննացին, և Հերոդէս չորրորդապետի ծծմոր
2 որդի Մանայինը, և Սողոսը։ Գեռ քանի որ Տէրի
պաշտօնին մէջն էին՝ և պաս էին պահում, Սուրբ
Հոգին ասաց. Ինձ համար ջոկեցէ՛ք Բառնաբասին
և Սողոսին՝ այն գործին համար, որ ես դորանց
3 կանչել եմ։ Այն ժամանակը պաս պահեցին՝ և
աղօթք արին, նորանց վերայ ձեռք դրին՝ և ար-
ձակեցին։

4 Եւ նորանք Սուրբ Հոգուցն ուղարկված՝ վէր ե-
կին Սելեւկիա, և այնտեղից նաւով գնացին Կիպ-
5 բոս։ Եւ Սաղամինա որ հասին՝ Աստուծոյ խօսքը
պատմում էին Հրէաների ժողովարաններում. Յո-
6 հաննէսին էլ պաշտօնեայ ունէին։ Ման եկին բո-
լոր կղզում մինչեւ Պափոս, և այնտեղ մին կա-
խարդ մարդ գտին՝ սուտ մարգարէ՝ Հրէայ, որ նո-
7 ցա անունը Բարէյեսուս էր, Որ փոխանակ ըդեշխ
Սերգիոս Պօղոս իմաստուն մարդոյն հետ էր. նա
Բառնաբասին և Սողոսին աղաչելով խնդրում էր որ
8 Աստուծոյ խօսքը լսէ։ Նորանց հակառակ կացաւ
Եղիմաս կախարդը. ինչուր՝ այսպէս է թարգման-
վում նորա անունը. ուզում էր փոխանակ ըդեշխին
9 հաւատքից փոխել։ Բայց Սողոսն, որ և Պօղոս՝
10 Սուրբ Հոգով լցված մտիկ տուաւ նորան, Եւ ա-
սաց. Ո՛վ դու՝ որ ամեն խաբեբայութեանով և խա-
բանկութեանով լցված ես, սատանայի որդի և
ամեն արդարութեան թշնամի. չե՞ս դադարում
11 Տէրի ուղիղ ճանապարհներն ծռելուց։ Եւ հիմիկ՝
ահա՛ Տէրի ձեռքը քեզ վերայ, և կոյր կ'լինես՝ որ
չ'տեսնես արեգակը մինչեւ մին ժամանակ և շու-
տով մութ և խաւար ընկաւ նորա վերայ, և ման

12 էր գալիս — ձեռք բռնող մարդիկ էր ուղում։ Այն
ժամանակը փոխանակ ըդեշխն երբոր տեսաւ այն
բաներն՝ որ էլան, հաւատաց, և Տէրի վարդապե-
տութեանը վերայ զարմացաւ։
13 Եւ Պօղոսն ու հետը լինող մարդիկը Պափեայիցը
դուրս էլան՝ եկին Պամփիւլիայի Պերգէ քաղաքը։
Բայց Յօհաննէս նորանցից հեռացաւ՝ և յետ դար-
14 ձաւ Երուսաղէմ։ Եւ նորանք Պերգեայիցը գնա-
ցին՝ եկին Պիսիդիայի Անտիոք. և շաբաթ օրը
15 ժողովարանին մէջ մտին՝ նստեցին։ Եւ օրէնքն ու
մարգարէները կարդալուցն ետեւ, ժողովրդապետ-
ները նորանց մօտ ուղարկեցին և ասացին. Մա՛ր-
դիկ եղբարք՝ թէ որ դուք այդ ժողովրդիդ համար
16 մխիթարութեան խօսքեր ունիք՝ խօսեցէ՛ք։ Պօղոս
վերկացաւ՝ իրեն ձեռքը շարժեց և ասաց. Ո՛վ Իս-
րայէլացի մարդիկ, և դուք որ Աստուածանից վա-
17 խումէք՝ լսեցէ՛ք։ Այս Իսրայէլացի ժողովրդիս
Աստուածը մեր հարանցն ընտրեց. և ժողովուրդը
բարձրացրուց պանդխտութենումը Եգիպտացոց երկ-
րին մէջ. և բարձր բազկով նորանց այնտեղից դուրս
18 հանեց, Եւ քառասուն տարի չափ ժամանակ նո-
19 րանց կերակրեց անապատին մէջ. Եւ Քանանու
երկրումը եօթն ազգեր կործանեց՝ և նորանց երկի-
20 ը նորանց ժառանգել տուաւ՝ Զորս հարիւր և
յիսուն տարի չափ. և սրանից ետեւ նորանց դա-
տաւորներ տուաւ մինչեւ Սամուէլ մարգարէն,
21 Եւ յետոյ առաջ գալով՝ թագաւոր ուզեցին, և
Աստուած տուաւ նորանց Կեսիայի որդի Սաւու-
ղը՝ մին մարդ Բենիամէնի ցեղիցը, քառասուն տա-
22 րի։ Եւ երբոր նորան փոխեց, Դաւթին նորանց

համար թագաւոր կանգնացրուց, որ նորան էլ վը-
կայութիւն տուաւ և ասաց. Յեսսէի որդի Դաւ-
թին գտի իմ սրտիս ուղղածին պէս մարդ՝ որ նա
23 իմ ամեն կամքըս կանէ։ Սորա զաւակից Աստ-
ուած աւետիքին պէս Իսրայէլացոց համար Յիսուս
24 Փրկիչը վերկացրուց։ Ինչպէս որ Յոհաննէս նորա
երեսի առաջին մտնելոյ ժամանակն, առաջուց ա-
պաշխարութեան մկրտութիւնը քարոզեց Իսրայէլի
25 ամեն ժողովրդին։ Եւ երբոր Յոհաննէս վերջացը-
նու

ըեց մեզանում՝ որ նորանց որդիքն ենք, Յիսուսին
յարուցանելով. ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսումը
գրված է. Դու իմ Որդիս ես. ես այսօր ծնայ
34 քեզ։ Եւ նա որ մեռելների միջից յարոյց նորան,
և որ էլ չ'պիտի դառնայ ապականութեան մէջ՝
այսպէս ասաց. թէ, Ձեզ կ'տամ Դաւթի հաւա-
35 տարիմ սրբութիւնները։ Ինչուորտ՝ ուրիշ տեղումն
էլ ասումէ. Քո Սրբոյդ չե՛ս տալ որ ապականու-
36 թիւն տեսնէ։ Բայց Դաւիթն այն իրեն ազգումը
ծառայեց Աստուծոյ կամքին, և ննջեց, և գնաց
աւելացաւ իրենց հարանցը հետ՝ և ապականու-
37 թիւն տեսաւ։ Բայց նորան՝ որ Աստուած յարոյց,
38 նա ապականութիւն չ'տեսաւ։ Թո՛ղ յայտնի՛ լի-
նի ձեզ մա՛րդիկ եղբարք, որ սորանով մեզաց թո-
ղութիւն է աւետարանում ձեզ. և այն ամեն բա-
ներից՝ որ Մովսէսի օրէնքովը չ'կարացիք արդարա-
39 նալ. Սորանով ամեն ով որ հաւատայ՝ կարդարա-
40 նայ։ Զգո՛յշ կացէք՝ որ չ'լինի թէ ձեզ վերայ գայ
41 նա որ մարգարէներից ասված է ԲԷ. Տեսէ՛ք ա-
նարգողներ, և զարմացէ՛ք և փչացէ՛ք. ինչուորտ՝
ես մին գործ եմ գործում ձեր օրերումը. այնպէս
գործ, որ նորան չէ՛ք հաւատալ՝ թէ որ մինը պատ-
մէ ձեզ։

42 Եւ երբոր այնտեղից դուրս եկին, աղաչումէին
որ միւս շաբաթումն էլ այն բանը խօսին իրենց
43 համար։ Երբոր ժողովուրդն արձակվեցաւ, այն Հը-
բէաներից՝ և նոր դարձած աստուածապաշտ մարդ-
կանցից շատերը գնումէին Պօղոսին և Բառնաբա-
սին ետևէն. որ էլ նորանց հետ խօսումէին, և
նորանց հաւանացնում՝ որ Աստուծոյ շնորհքին

44 մէջ կենան մնան։ Եւ երբոր միւս շաբաթն եկաւ,
համարեա՛ թէ բոլոր քաղաքը հաւաքուեցաւ՝ որ
45 Աստուծոյ խօսքը լսեն։ Երբոր Հրէաներն այն ամ-
բոխը տեսին՝ նախանձով լցուան. և Պօղոսին ասուած խօսքերին հակառակ կենալով հայհոյուէին։
46 Պօղոսն ու Բառնաբասը համարձակութենով ասուէին. Առաջ պէ՛տք էր Աստուծոյ բանը ձեզ խօսել. և որովհետեւ դուք դուրս էք անում նոցանից, և արժան չէ՛ք համարում ձեզ յաւիտենական կենացը, ահա՛ դէպի հեթանոսներն ենք դառնում. Պատճառնոր՝ Տէրն այսպէս պատուիրեց
47 մեզ. Թէ՝ Քեզ հեթանոսներին լոյս դրի՝ որ դու
48 փրկութիւն լինիս մինչեւ երկրին ծայրերը։ Երբոր հեթանոսները սա լսուէին՝ ուրախանուէին, և Տէրի խօսքն փառաւորուում. և հաւատացին նոցանք՝ որ կարգուած էին դէպի յաւիտենական կեանքը։
49 Եւ Աստուծոյ խօսքը փռուէր այն ամէն գաւառը։
50 Բայց Հրէաները դրդեցին ասստուածապաշտ պարկեշտ կանանցը և քաղաքի գլխաւորներին, և հալածանք վերկացնելով Պօղոսին և Բառնաբասին վերայ՝ նոցանց դուրս հանեցին իրենց սահմաններից։
51 Եւ նոքանք իրենց ոտների փոշին թափ տուին նոցանց վերայ, և եկին Իկոնիոն։
52 Եւ աշակերտները լցուէին ուրախութենով և Սուրբ Հոգով։

ԳԼ. ԺԴ.

Պօղոս և Բառնաբաս գնուին Իկոնիոն. Լիւստրա և ուրիշ քաղաքներ. Նորանց արած հրաշքները. Աստուած համարիլը. և յետոյ քարկոծիլը. Անտիոք են դառնում։

1 Եւ էլաւ Իկոնիոնումը որ Նորանք իրար հետ մըտնուումէին Հրէաներին ժողովարանին մէջ, և այնպէս խօսում, մինչեւ որ Հրէից և Յունաց խիստ շատ
2 հոգիք հաւան կացան։ Բայց անհաւան Հրէաները հեթանոսների անձները վերկացրին՝ և չարաչար
3 դրդեցին եղբարներին վերայ։ Շատ ժամանակ մնան էին գալիս համարձակված Տէրի վկայութենովը՝ Նորա շնորհաց խօսքովը. և նշաններ ու հրաշքներ
4 տուաւ լինել Նորանց ձեռովը։ Եւ տարաձայնութիւն էլաւ քաղաքի բազմութեանը մէջ. որ մին քանիսը Հրէաների կողմն էին, և մին քանիսն ա-
5 ռաքեալներին կողմը։ Երբոր էլաւ որ հեթանոսներն ու Հրէաներն իրենց իշխաններովը վերայ վազեցին՝ որ Նորանց նախատինք տան և քարկոծ ա-
6 նեն։ Նորանք իմացան՝ և փախան Լիկայոնացոց Լիւստրա և Դերբէ քաղաքները՝ և գաւառի չորս կողմերը, և այնտեղ աւետարանում էին։
7 Եւ մին Լիւստրացի մարդ ոտներով տկար նըստած էր՝ որ իրեն մոր փորիցը կաղ էր ծնված, և
8 ընաւ չէր մոն եկած։ Սա լսեց Պօղոսին խօսքերը. նա էլ Նորա վերայ նայեց, և տեսաւ՝ որ հաւատք
9 ունի փրկվելոյ, Մեծ ձայնով ասաց. Քեզ եմ ասում՝ մեր Տէր Յիսուսի Քրիստոսի անունովը քո

ոտներիդ վերայ շիտակ կանգնէ՛. և նա վազումէր
10 և գնումէր։ Եւ ժողովուրդն որ տեսաւ այն բանը՝
որ Պօղոսն արաւ, իրենց ձայնը բարձրացրին Լի-
կայոներէն՝ և ասացին. Աստուածները մարդկանց
11 նման էլած վէր եկին մեզ մօտ։ Եւ Բառնաբասին
Դիոս էին կոչում, և Պօղոսին Հերմէս. ինչուոր՝
12 նա էր խօսքի առաջնորդը։ Բայց Դիոսի քուրմը
որ քաղաքին առաջին էր, արջառներ և պսակներ
հասցրուց դուռը՝ և այն բազմութեան հետ կամե-
13 նումէր մատաղ անել։ Եւ երբոր Բառնաբաս և
Պօղոս առաքեալները լսեցին, իրենց շորերը պա-
տառած՝ ամբոխի միջիցը դուրս վազեցին. մեծ
14 ձայնով կանչումէին, Եւ ասում. Մա՛րդիկ՝ դա
ի՞նչ էք անում. մենք էլ ձեզ նման կարօտութիւն
ունօղ մարդիկ ենք. որ աւետարանումենք ձեզ՝
որ այդպէսի ոչի՛նչ բաներից յետ դառնաք դէպի
կենդանի Աստուածը. որ ստեղծեց երկինքն ու եր-
կիրս և ծովը՝ և այն ամենն՝ որ նորանց մէջն է,
15 Որ անցկացած ազգերումը թոյլ տուաւ ամեն հե-
թանոսներին՝ որ իրենց ճանապարհներովը գնան.
16 Միայն թէ ինքն իրեն առանց վկայութեան չ'թո-
ղեց. ինչուոր՝ բարերարութենով երկնքիցը տուաւ
ձեզ անձրեւներ՝ և պտղաբեր ժամանակներ, որ
կերակուրներով և ուրախութենով ձեր սրտերը լեց-
17 նէ։ Եւ սա ասելով հազիւ թէ ժողովուրդները
դադարացնումէին՝ որ մատաղ չանեն իրենց հա-
մար. բայց գնան ամեն մէկն իրենց տեղը։
18 Եւ երբոր նորանք մնան էին գալիս և սովորցը-
նում, Հրէաներ եկին հասին Իկոնիոնիցը և Ան-
տիոքիցը. և նորանք որ համարձակութենով վիճ-

մունք էին անում. ժողովուրդները խաբեցին՝ որ յետ կենան նորանցից, և ասում էին՝ թէ Բնաւ ճշմարտութիւն չե՛ն ասում, բայց ամենը սուտ են խօսում. և Պօղոսին քարկոծ անելով քաղաքից դուրս քաշեցին, և նորան մեռած էին համարում։
19 Եւ երբոր աշակերտները նորա չորս կողմովը պատ. վեցան, վերկացաւ մտաւ քաղաքը. և առաւօտը Բառնաբասին հետ դուրս եկաւ գնաց Դերբէ։
20 Այն քաղաքումն աւետարանեցին, և շատերին աշակերտ շինեցին. և ապա յետ դարձան Լիւստրա՝
21 և Իկոնիոն՝ և Անտիոքիա։ Աշակերտներին անձները հաստատեցին և մխիթարեցին՝ որ հաստատ կենան հաւատքին մէջ. և թէ շատ նեղութիւններով պէտք է մեզ մտնել Աստուծոյ արքայութիւնը։
22 Նորանց ամեն մէկ եկեղեցիներին համար երէցներ ձեռնադրեցին. աղօթք արին ծոմ պահելով, և յանձնեցին նորանց Տէրին՝ որ հաւատացել էին
23 նորան։ Եւ Պիսիդիային մէջ մտն եկած՝ Պամփի-
24 լիայի մէջ եկին։ Եւ երբոր Պերգէի մէջ Տէրի բա-
25 նը խօսեցին, վէր եկին Ատտալիա։ Եւ այնտեղից նաւով գնացին Անտիոք, որ Այնտեղից Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած էին՝ այն գործոյն համար՝
26 որ կատարեցին։ Եւ եկին մինտեղ ժողովեցին եկեղեցին՝ պատմեցին ինչ որ Աստուած արաւ իրենց հետ. և թէ նա հեթանոսներին համար՝ հաւատքի
27 դուռը բացաւ։ Եւ քիչ ժամանակ չէլաւ՝ որ աշակերտներին հետ մտն եկին։

ԳԼ. ԺԵ

Առաքելոց ժողովը հաւատքով արդարանալոյ և թլփատութեան համար. Պօղոսի և Բառնաբասի բաժանվիլը։

1 Եւ մին քանիսն որ Հրէաստանէցը վէր էին եկած՝ եղբարներին սովորցնուէին, թէ որ չ'թլփատվիք
2 Մովսէսի օրէնքին պէս՝ չէ՛ք կարող ապրիլ։ Եւ Պօղոսի և Բառնաբասի հակառակութիւն և վիճմունք քիչ չէր՝ որ նորանց հետ արին. խօսք դրին որ Պօղոսն ու Բառնաբասը և նորանցից մին քանիսն այն խնդիրքին համար գնան Երուսաղէմ առաքեալներին և երէցներին մօտ։
3 Նորանք ժողովրդիցը ճանապարհ դրվեցան, և Փիւնիկէի ու Սամարիայի մէջ մանն եկին. պատմուէին հեթանոսների դառնալը, և մեծ ուրախութիւն անում ամեն եղբարներին։
4 Եւ երբոր հասին Երուսաղէմ, եկեղեցուցն ու առաքեալներիցը և երէցներիցը ընդունվեցան, և պատմեցին որչափ բան որ Աստուած իրենց հետ
5 արաւ։ Փարիսեցոց հերձուածիցը մին քանի հաւատացեալներ վերկացան, և ասուէին՝ թէ, Պէ՛տք է թլփատել դորանց, և պատուէր տալ՝ որ Մովսէսին օրէնքը պահեն։
6 Եւ առաքեալներն ու երէցները ժողովեցան՝ որ
7 տեսնեն այս բանիս համար։ Եւ շատ քննութիւն լինելուցն ետե՛ւ՝ Պետրոս վերկացաւ՝ և նորանց ասաց. Մա՛րդիկ եղբարք՝ դուք ինքներդ գիտուէք, որ առաջին օրերիցը ձեր միջումդ Աստուած ընտրեց՝ որ իմ բերանովս հեթանոսներն աւետարանի

8 խօսքը լսեն, և հաւատան։ Եւ սիրտ գիտող Աստուածը վկայութիւն տուաւ նոցանց, Սուրբ Հոգին
9 տալով նոցանց ինչպէս որ էլ մեզ։ Եւ ո՛չ ինչ ջոկութիւն չարաւ նոցանց և մեր մէջ, որ հաւատքով սրբեց նոցանց սրտերը։ Հիմիկ՝ ինչո՞ւ էք Աստուծոյն փորձում, որ լուծ էք դնում աշակերտների վրին, որ ո՛չ մեր հարքը՝ և ո՛չ էլ մենք չը
11 կարացինք վեր առնել։ Բայց Տէր Յիսուսի Քրիստոսի շնորհքովը հաւատումենք ազատիլ, ինչպէս որ էլ նոքանք։

12 Բոլոր ժողովուրդը լուռ կացաւ, և Բառնաբասին և Պօղոսի պատմելոյն լսում էին. թէ Աստուած որչափ նշաններ և հրաշքներ արաւ նոցանց ձեռ-
13 վը հեթանոսներին մէջ։ Եւ երբոր նոքանք լուռ կացան, Յակոբոսը պատասխան տուաւ՝ և ասաց.
14 Մա՛րդիկ եղբարք՝ ինձ լսեցէ՛ք. Շմաւոնը պատմեց՝ թէ ինչպէս Աստուած առաջուց տեսութիւն արաւ՝ որ հեթանոսներիցը ժողովուրդ առնէ իրեն
15 անունին համար։ Եւ նորա հետ միաբանվումեն մարգարէներին խօսքերը։ ինչպէս որ էլ գրված է.
16 Ետ Սորանից եաւ կ'դառնամ՝ և Դաւթի բնակարանը կ'շինեմ, և նորա վեր ընկածը և քանդվածը
17 նոր կ'շինեմ՝ և կ'կանգնացնեմ նորան. Որ մարդկանց մնացածները Տէրին խնդրեն. և ամեն հեթանոսներն՝ որ նոքանց վերայ իմ անունս կոչված է,
18 ասում է Տէրը. որ այս ամենս անում։ Յաւիտե-
19 նից հետէ յայտնի է Տէրին իրեն գործը։ Նորահամար ես էլ իրաւունք եմ համարում, որ նեղութիւն չ'տան նոքանց՝ որ հեթանոսներիցը դառ-
20 նում են դէպի Աստուած։ Բայց որ թուղթ տվ-

վի նորանց, ո՛ր քաշվին կուռքերի կերակուրներից, և պոռնկութենից, և մեռած բաներից՝ և
21 արիւնից։ Ինչուոր՝ Մովսէս առաջին ազգերից ետեւ՝ ամեն քաղաքներումն իրեն քարոզիչներն ունի. որովհետեւ ժողովարաններին մէջն ամեն շաբաթ օրերը կարդվումէ։
22 Այն ժամանակը հաճոյ երեւեցաւ առաքեալներին և երէցներին և ամէն եկեղեցոյն, որ իրենցից ընտրված մարդիկ ուղարկեն Անտիոք Պողոսի և Բառնաբասի հետ, այն Բարսաբայ կոչված Յուդային, և Շիղային՝ գլխաւոր մարդկանցը։ Նորանց ձեռովը եղբարներին գրեցին այս բանս.

Առաքեալներս և երէցներս և եղբարներս. Անտիոքի և Սիւրիայի և Կիւլիկիայի մէջ եղբարներիդ՝ որ հեթանոսներից էք, ողջո՛յն։
24 Որովհետեւ լսեցինք՝ թէ մին քանիսն իրը թէ մեր կողմանէ՝ խռովացրին ձեզ խօսքերով. որ ձեր անձներն տեղահան անեն. ասումեն թէ պէտք է թլփատվիլ՝ և օրէնքը պահել. օր նորանց մենք հրաման չենք
25 տուել։ Մեզ միաբան ժողովվածներիս հաճոյ երեւեցաւ՝ որ ընտրեալ մարդիկ ուղարկենք ձեզ
26 մեր սիրելի Բառնաբասի և Պողոսի հետ։ Այնպիսի մարդիկ՝ որ իրենց անձները մատնեցին մեր
27 Տէր Յիսուսի Քրիստոսի անունին համար։ Սորա համար Յուդային և Շիղային ուղարկեցինք. որ նոր
28 բանք էլ խօսքով իսկ այն բանը պատմեն։ Ինչուոր՝ Սուրբ Հոգին և մեզ էլ հաճոյ երեւեցաւ, որ ընաւ աւելի բեռն չդնենք ձեզ վերայ, բայց միայն
29 այս հարկաւոր բաներս. Որ հեռու կեանք կռոքի մատաղ արածից՝ և արիւնից՝ և խեղդվածից՝ և

պոռնկութենից. որանցից որ պահէք ձեր անձնե-
ըն՝ լաւ կանէք. ո՛ղջ կացէք.
30 Եւ նորանք՝ որ արձակվեցան՝ վերը եկին Անտիոք,
և ժողովուրդը հաւաքեցին՝ և այն թուղթը տը-
31 ուին։ Եւ երբոր կարդացին, ուրախ էլան այն մը-
32 խիթարութեանը վերայ։ Յուդան և Շիղան՝ որով-
հետեւ նորանք էլ մարգարէք էին՝ շատ խօսքերով
33 մխիթարեցին և հաստատեցին եղբարներին։ Եւ
երբոր մին ժամանակ այն տեղ էլան, եղբարների-
ցը խաղաղութենով արձակվեցան գնալ դէպի ա-
34 ռաքեալները. Եւ Շիղային հաճոյ երեւեցաւ՝ որ
35 այնտեղ մնայ։ Բայց Պօղոսն ու Բառնաբասը Ան-
տիոքին մէջ մնան էին գալիս, որ Տէրի խօսքը շատ
ուրիշների հետ սովորցնեն և աւետարանեն։
36 Բայց մին քանի օրից ետեւ Պօղոսն ասաց Բառ-
նաբասին. Դառնանք և մնան գանք եղբարներին
մօտ՝ այն ամեն քաղաքներն, որ նորանցում Տէրի
խօսքը քարոզեցինք, տեսնենք թէ ինչպէս կան։
37 Բառնաբաս կամենումէր այն Մարկոս կոչված Յո-
38 հաննէսին էլ վեր առնել։ Բայց Պօղոսն աղաչումէր՝ որ
այն Պամփիւլիայի մէջ իրենցից ջոկվածը,
և նորանց հետ գործի մէջ չեկածն իրենց հետ
39 չառնեն։ Եւ կռիւ էլաւ նորանց միջումը. մինչեւ
որ նորանք ջոկվեցան իրարից. Բառնաբասը Մար-
40 կոսին առաւ որ նաւով գնայ Կիպրոս։ Եւ Պօղոսը
Շիղային ընտրեց, և այն եղբարներից Աստուծոյ
41 շնորհքին յանձնված դուրս եկաւ, Եւ Ասորոց և
Կիլիկեցոց կողմերն մնան էր գալիս, և եկեղեցինե-
ըն հաստատումէ։

ԳԼ. ԺԶ

Պօղոս Տիմոթէոսին և Ղուկասին հետ գնում է Փոքր Ասիա և յետոյ Մակեդոնիա. Փիլիպպէի անցքը։

1 Եւ եկաւ հասաւ Դերբէ և Լիւստրա. և ահա՛ մին աշակերտ կար այնտեղ՝ Տիմոթէոս անուն. որ
Հրէայ հաւատացեալ կնկան՝ և Հեթանոս հօր որ-
2 դի էր. Որ բարի վկայութիւն ունէր Լիւստրացի
3 և Իկոնիացի եղբարներից։ Պօղոս կամեցաւ որ
սորան տանի իրեն հետ. և առաւ թլփատեց նո-
րան՝ Հրէաների պատճառովն, որ այնտեղերումն
էին, ինչուոր՝ ամենքը գիտէին՝ որ նորա հայրը
4 Հեթանոս էր։ Երբոր անցանում էին այն քաղաք-
ներովը՝ ասանդէցին նորանց պահել այն հրաման-
ները, որ Երուսաղէմումը լինող առաքեալներից
5 ու երէցներից պատուիրած էին։ Եւ եկեղեցիները
հաւատքի մէջ հաստատվում էին, և օրէ ցօր թը-
ուով աւելանում։

6 Եւ Փռիւգիայի և Գաղատացոց կողմերը մտան է-
կին, Սուրբ Հոգուցն արգելված՝ որ Ասիայի մէջն
7 Աստուծոյ բանը չ'խօսին։ Բայց երբոր եկին Միւ-
սիայի կողմերը, ջանք էին անում որ գնան Բիւ-
թանիա, և Յիսուսի Հոգին թոյլ չ'տուաւ նո-
8 բանց։ Եւ Միւսիայումն որ անցան՝ վէր եկին Տր-
9 բոադա։ Եւ Պօղոսին գիշերը տեսիլք երևեցաւ.
մին Մակեդոնացի մարդ կանգնած էր, աղաչում էր
նորան՝ և ասում. Անցի՛ր Մակեդոնիա՝ և մեզ
10 օգնէ՛։ Եւ երբոր տեսաւ այն տեսիլքը՝ շուտով

խնդրեցինք որ դուրս գանք Մակեդոնիա. ինչուոր՝ իմացանք՝ որ Տէրը հրաւիրեց մեզ, որ աւետարանենք նորանց։

11 Եւ Տրոադայիցը դուրս եկած՝ շիտակ գնացինք
12 Սամոթրակէ. և յետեւի օրը Նոր քաղաքը։ Եւ այնտեղիցը Փիլիպպուսը, որ Մակեդոնացոց առաջին բաժինն է՝ Կոլոնիա քաղաք և մենք՝ որ այնտեղ քաղաքումը մին քանի օր դադարեցինք մնացինք. Շաբաթ օրը քաղաքիցը դուրս էլանք դէպի գետին ափն՝ որ այնտեղ սովոր էին աղօթք անել. և նստած խօսումէինք ժողովված կանանցը հետ։
14 Եւ մին կին Լիդիա անուն՝ ծիրանի ծախօղ՝ որ Թիւատիր քաղաքիցն էր՝ Աստուածանից վախօղ՝ լսեց. որ իսկ Տէրը նորա սիրտը բացաւ, որ Պօղոսի խօսքերին մտիկ անէ։ Եւ երբոր ինքը և իրեն տունը մկրտվեցաւ, աղաչումէր և ասում. Թէ որ ինձ Տէրին հաւատացած համարիք, մտէ՛ք իմ տունը, այնտեղ մնացէ՛ք. և ստիպեց տարաւ մեզ։
16 Եւ էլաւ գնա քանի որ մենք գնումէինք աղօթք անել, մին աղախին պատահեց մեզ՝ որ կախարդութեան գեւ ունէր. որ կախարդութենովն իրեն
17 տէրերին շատ շահ էր բերում։ Նա Պօղոսի և մեր ետեւէն ընկած՝ աղաղակումէր և ասում. Այս մարդիկս բարձրեալ Աստուծոյ ծառաներն են, որ
18 ձեզ պատմումեն փրկութեան ճանապարհները։ Եւ շատ օրեր այս բանս անումէր. Պօղոսին դժուար եկաւ՝ յետ դարձաւ և գեւին ասաց Յիսուսի Քրիստոսի անունովը պատուիրումեմ՝ քեզ՝ դո՛ւրս եկ դորանից. և գեւը իսկ այն ժամումը դուրս եկաւ։
19 Երբոր նորա տէրերը տեսին՝ թէ իրենց շահին յոյ-

սը կտրվեցաւ, Պօղոսին և Շիղային առին՝ քաշե-
20 ցին ատեանն իշխաններին մօտ։ Եւ Նորանց տա-
բան զօրագլուխներին մօտ և ասացին. Այս մար-
դիկս խռովացնուցին մեր քաղաքը՝ իրենք Հրէաներ
21 են, Եւ մեզ այնպէսի օրէնք են պատմում՝ որ մեզ
սրժան չէ՝ ո՛չ ընդունել, և ո՛չ անել. ինչուոր՝
22 մենք Հռովմայեցի ենք։ Եւ ամբոխը կիտվեցաւ Նո-
բանց վերայ. Ա զօրագլուխներն իրենց շորերը պա-
23 տառեցին, և հրաման տուին որ ծեծեն։ Եւ երբ-
որ Նորանց վերայ շատ խոցեր դրին՝ բանտին մէջ
քցեցին. և բանտապետին պատուիրեցին, որ Նո-
24 բանց զգուշութենով պահէ։ Ետ էլ որ այսպէսի
պատուէր առաւ, Նորանց ներսի բանտը ձգեց. և
Նորանց ոտները կոճեղումը պնդացրուց։
25 Եւ կէս գիշերին Պօղոսն ու Շիղան աղօթք էին
անում, և օրհնութիւն տալիս Աստուծոյ. և գ-
26 բռնվածներն Նորանց ականջ էին դնում։ Եւ յան-
կարծակի մեծ շարժմունք էլաւ՝ մինչեւ որ բանտի
հիմունքներն էլ շարժվում էին. և շուտով ամեն
դռները բացվան, և ամենի կապանքներն արձակ-
27 վեցան։ Երբոր բանտապետը զարթնացաւ, և տե-
սաւ որ բանտի դռներն բացված էին, սուրը քա-
շեց՝ և կամենում էր ինքն իրեն սպանել. ինչուոր՝
28 կարծում էր՝ թէ կապածները փախել են։ Եւ Պօ-
ղոս մեծ ձայնով կանչեց՝ և ասաց. Քո անձիդ չար
բան մի՛ գործեր, ինչուոր՝ մենք ամենքս այստեղ
29 ենք։ Ճրագ ուզեց՝ և ներս վազեց. և շատ վա-
խով բռնված Պօղոսի և Շիղայի առաջին վեր ըն-
30 կաւ։ Եւ Նորանց դուրս հանեց և ասաց. Տէրե՛ր՝
31 ես ի՞նչ պէտք է անեմ որ ապրիմ։ Եւ Նորանք ա-

սացին. Հաւատա՛ Տէր Յիսուս Քրիստոսին և կապ-
32 րիս դու՝ և քո ամե՛ն տունդ։ Եւ Տէրի բանը խօ-
սեցին նորան՝ և այն ամենին, որ նորա տանն էին։
33 Եւ նորանց վեր առաւ գիշերի այն ժամին այն խո-
ցերիցը լուացաւ. և շուտով մկրտվեցաւ ինքը՝ և
34 նորա բոլոր ընտանիքը։ Եւ նորանց տարաւ իրեն
տունը, նորանց առաջին սեղան դրաւ. և ուրախ
էլաւ ամեն ընտանիքներովն՝ որ Աստուծոյն հաւա-
35 տաց։ Եւ երբոր լուսացաւ, զօրագլուխներն ու-
ղարկեցին ատեանի պաշտօնեաներին՝ և ասացին.
36 Արձակէ այդ մարդկանցդ։ Եւ բանտապետն այն
խօսքերը Պօղոսին պատմեց, թէ զօրագլուխներն ու-
ղարկեցին՝ որ արձակվիք. ուրեմն դո՛ւրս եկէք, և
37 գնացէ՛ք խաղաղութենով։ Բայց Պօղոսն ասաց նո-
րանց. Ամենի առաջին ծեծեցին մեզ՝ որ անմեղ
Հռոմայեցի մարդիկ ենք, և բանտը ձգեցին. և
հիմիկ մեզ թաքո՞ւն են հանում՝ այդպէս չէ՛,
38 բայց թո՛ղ իսկ իրենք գան մեզ հանեն։ Եւ ատ-
եանի պաշտօնեաներն այն խօսքերը զօրագլուխնե-
րին պատմեցին. շատ վախեցան՝ երբոր լսեցին թէ
39 Հռոմայեցիք են. և եկին աղաչեցին նորանց։ Եւ
երբոր հանեցին, աղաչումէին՝ որ այն քաղաքիցը
40 գնան։ Եւ բանտիցը դուրս եկին՝ մտին Լիդիային
մօտ. և եղբարներին որ տեսին՝ նորանց մխիթարե-
ցին և գնացին։

ԳԼ. ԺԷ

Պօղոս Ի Թեսաղոնիկէ, Բերիա ու Աթենք։

1 Եւ Ամփիպոլիսի ու Ապողոնիային մէջ մանգա-
լով եկին Թեսաղոնիկէ, որ այնտեղ Հրէաների ժո-
2 ղովարան կար։ Եւ Պօղոս՝ սովորութեանը պէս մը-
տաւ նորանց մօտ, և երեք շաբաթ նորանց հետ
3 խօսեց գրքերիցը. Բանում էր՝ և առաջին դնում,
թէ պէտք էր՝ որ Քրիստոսը չարչարվի և մեռելնե-
րի միջից յարութիւն առնէ. և թէ՝ այն Յիսու-
4 սը որ ես պատմում եմ ձեզ, Քրիստոսն է։ Եւ նո-
րանցից մին քանիսը հաւանեցին, և Պօղոսին ու
Շիղային հետ միաւորվեցան. բայց աստուածա-
պաշտ Հելլենացիների շատ բազմութիւն կար, և
5 գլխաւոր կանանցից էլ քիչ չէ։ Եւ Հրէաները
նախանձվեցան, և մին քանի ռամիկ անօրէն մար-
դիկ առին՝ ամբոխ արին, քաղաքին մէջ շփոթու-
թիւն շինեցին. և Յասոնի տան մօտ հաւաքված՝
ուզում էին, որ նորանց տանէն դատաստանատու-
6 նը։ Եւ երբոր չ'գտին նորանց՝ Յասոնին և մին
քանի եղբարներին քաշում էին քաղաքապետներին
մօտ. և սասսիկ աղաղակում էին՝ թէ սորանք՝ որ
7 աշխարհքը շփոթացրին, այստեղ էլ հասին. Որ
Յասոնն ընդունել է նորանց. և սորանք ամենքը
կայսերի հրամաններին հակառակ են գործում. որ
8 մին Յիսուս թագաւոր են ասում։ Եւ շփոթացրին
ժողովուրդներին և քաղաքապետներին՝ որ սա լը-
9 սում էին։ Եւ Յասոնից ու ուրիշներից երաշխա-

10 ւորութիւն առին՝ և նորանց արձակեցին։ Բայց
եղբարներին՝ Պօղոսին և Շիղային շուտով գիշերը
ճանապարհ ձգեցին դէպի Բերիա. որ նորանք երբ-
որ այնտեղ հասին, գնացին Հրէաներին ժողովա-
11 բանը. Ինչուորդ՝ սորանք աւելի ազնիւ անձինք էին՝
քան նորանք՝ որ Թեսաղոնիկէումն էին. որ Աստու-
ծոյ խօսքն ամեն յօժարութեանով ընդունեցին. միշտ
12 գրքերը քննուումէին, թէ սա այսպէս է։ Եւ նո-
րանցից շատերը հաւատացին. և Յոյն պարկեշտ
13 կանանցից ու մարդկանցից էլ քիչ չէ։ Բայց
այն Հրէաներն՝ որ Թեսաղոնիկէումն էին, երբոր
գիտացին՝ թէ Բերիայի մէջն էլ Աստուծոյ խօսքը
պատմեցաւ Պօղոսիցը այնտեղ էլ եկին՝ որ ժողո-
14 ղովուրդները շարժեն և շփոթացնեն։ Այն ժամա-
նակն եղբարները Պօղոսին շուտով ուղարկեցին՝ որ
մինչեւ ծովի եզրը գնայ. և Շիղան և Տիմոթէոսն
15 այնտեղ մնացին։ Եւ նորանք՝ որ Պօղոսին տա-
նումէին, նորան մինչեւ Աթէնքը տարան. և որ
պատուէր առին նորանից Շիղային և Տիմոթէոսին
համար, որ շուտով գան նորա մօտ. գնացին։
16 Եւ Պօղոսն երբոր Աթէնքումը նորանց սպասում-
էր, նորա հոգին սաստիկ դժուարանումէր ներսու-
մը. ինչուորդ՝ այն քաղաքը կուապաշտութեան մէջ
17 էր տեսնում։ Եւ ժողովարանումը Հրէաներին հետ
և աստուածապաշտներին հետ խօսումէր՝ փողոց-
ներումն էլ ամեն օր նորանց հետ՝ որ պատահում-
18 էին։ Եպիկուրեան և Ստոյիկեան փիլիսոփաներիցը
մին քանիսը նորա հետ հակառակումէին. և մին
քանիսն ասումէին. Այս սերմնաքաղը ի՞նչ է կա-
մենում խօսել. բայց ուրիշները թէ, Երեւումէ,

որ մին օտար կռքի համար է պատմում. պատ-
ճառնոր՝ Յիսուսին և յարութիւնն էր աւետարա-
19 նում։ Եւ առին տարան նորան Արիսպագոսը՝ և
ասումէին. Կարո՞ղ ենք իմանալ՝ թէ ի՞նչ է այդ-
20 նոր վարդապետութիւնդ՝ որ դու պատմումես։ Մին
նոր օտար բան ես բերում մեր ականջներին. կա-
մենումենք իմանալ՝ թէ սա ի՞նչ բան պիտի լինի։
21 Ինչուոր՝ ամեն Աթենացիք՝ և այնտեղ եկած օ-
տարները՝ էլ ուրիշ բանի չէին հետեւում, բայց
մինակ որ նոր բան ասեն կամ լսեն։
22 Պօղոս կանգնեց Արիսպագին մէջ և ասաց. Ո՛վ
Աթենացի մարդիկ, ես ձեզ ամեն կողմանէ կրօ-
23 նասէր եմ տեսնում. Պատճառնոր՝ ես մանն եկի և
ձեր պաշտամունքները տեսի, մին սեղան գտի՝ որ
նորա վերայ գրած էր Զ'ՃԱՆԱՉՎԱՆ ԱՍՏՈՒ-
ԾՈՅՆ. Նա որ դուք առանց ճանաչելոյ էք պաշ-
24 տում, ես ճիշտ նա եմ պատմում ձեզ։ Աստ-
ուած՝ որ այս աշխարհքս և ամեն բան՝ որ նորա-
նում կայ՝ արաւ, նա երկնքի և երկրիս Տէրն է.
նա ձեռքով շինած տաճարներին մէջ չի բնակ-
25 վում, Եւ մարդկանց ձեռքով չի պաշտվում՝ իբր
թէ մին բանի կարօտ լինի. նա ամենին կեանք և
26 շունչ՝ և ամեն բան տալիս է։ Նա մին արիւնից
մարդկանց ամեն ազգերն արաւ՝ որ երկրի ամեն
երեսին վերայ բնակվին. կարգված ժամանակներ
և սահմաններ հաստատեց նորանց բնակութեան
27 համար՝ որ Աստուծոյն խնդրեն. Որ լինի թէ քըն-
նեն նորան և գտնեն. և ինքը հեռու չէ մեր ամեն
28 մէկիցս էլ։ Ինչուոր՝ մենք նորանով ենք ապրում
և շարժվում՝ և կանք. ինչպէս որ ձեր իմաս-

տուններիցը մին քանիսն էլ ասացին թէ Հենց նո-
29 բա ազգիցն էլ ենք։ Եւ հիմիկ՝ որովհետեւ Ա-
ստուծոյ ազգիցն ենք, պէտք չէ՝ որ մենք համա-
ռինք՝ թէ Աստուածութիւնը նման լինի ոսկոյ՝ կամ
արծաթի կամ քարի, որ մարդոյ վարպետութե-
30 նով և մտքով փորված շինած է։ Բայց Աստուած՝
որ անգիտութեան ժամանակներն անտես արաւ
հիմիկ մարդկանց սա է պատուիրում, որ ամեն
31 մէկն ապաշխարէ։ Պատճառնոր՝ դէն օր հաստատեց՝
որ նորանում արդարութենով աշխարհքս պիտի
դատէ այն մարդոյ ձեռովը որ սահմանեց նորանով
ամենին հաւատքը տալ՝ որ նորան մեռելների մի-
ջիցն յարոյց։
32 Երբոր լսեցին մեռելների յարութիւն առնելը,
մին քանիսը ծաղր էին անում. կեսերն ասում էին՝
Այդ բանիդ համար քեզանից դարձեալ պիտի լը-
33 սենք։ Եւ յետոյ Պօղոսը նորանց միջիցը դուրս է-
34 կաւ գնաց։ Եւ մին քանի մարդիկ նորա կողմն ըն-
կան, և հաւատացին. որ նորանց հետն էր Դիո-
նէսիոս Արիսպագացին, և մին Դամարիս անուն
կին՝ և ուրիշներ էլ նորանց հետ։

ԳԼ. ԺԸ

Պօղոս գնում է Կորնթոս, Եփեսոս, Երուսաղէմ
և Անտիոք։

1 Սորանից ետեւ Պօղոսն այն Աթենացիներիցը հե-
2 ռացաւ՝ եկաւ Կորնթոս։ Եւ մին Հրէայ գտաւ
Պոնտացոց ազգիցը՝ Ակիւղաս անուն, որ Իտա-

լիայիցը նոր էր եկել, և նորա Պրիսկիլլա կինն էլ,
Կղոդիայի հրամանին համար՝ որ ամեն Հրէաները
3 Հռովմիցը դուրս գնան. և նորանց մօտ գնաց։ Եւ
որովհետեւ ճիշտ նոյն արուեստիցն էր, մնաց նո-
րանց մօտ՝ և դան էր անում. պատճառնոր՝ աբ-
4 ուեստով խորանակար էին։ Եւ ժողովարանին մէջ
ամեն շաբաթ օր խօսում էր և Հրէաներին և Հե-
5 թանոսներին հաւանացնում։ Երբոր Շիղան և Տի-
մոթէոսը վէր եկին Մակեդոնիայիցը, Պօղոս հոգո-
վը վառվում էր՝ որ վկայութիւն դնէ Հրէաներին՝
6 թէ Յիսուսն է Քրիստոսը։ Եւ երբոր նորանք ներ-
հակ էին դառնում և հայհոյում, շորերը թափ
տուաւ՝ և նորանց ասաց. Ձեր արիւնը ձեր գլխը-
ներիդ վերայ, ես անպարտ եմ. հիմիկուցետեւ
7 Հեթանոսներին մօտն եմ գնում։ Եւ այնտեղից
գնաց մտաւ մինի տուն՝ որ նորա անունը Տիտոս
Յուստոս էր, մին Աստուածապաշտ մարդ, որ նո-
8 րա տունը ժողովարանին մօտ էր։ Կրիսպոս ժողո-
վրդապետն իրեն ամեն տանովը հաւատաց Տէրին.
և Կորնթացոց շատերն երբոր լսեցին՝ հաւատացին
9 և մկրտվեցան։ Եւ Տէրը գիշերը տեսիլքով Պօղո-
սին ասաց. Մի՛ վախենար՝ բայց խօսե՛՝ և լուռ
10 մի՛ կենար։ Ինչուորդ՝ ես քեզ հետ եմ, և ո՛չ ով
քեզ ներհակ չի դառնալ՝ որ քեզ չարչարէ. պատ-
ճառնոր ես շատ ժողովուրդ ունիմ այս քաղաքու-
11 մը։ Եւ այնտեղ մին տարի և վեց ամիս նստեց՝
և նորանց Աստուծոյ խօսքը սովորցնում էր։
12 Աքայեցոց Գաղիոս փոխանակ բդեշխի ժամանա-
կին Հրէաները միաբան վերկացան Պօղոսին վերայ,
13 և նորան քաշեցին դատաստան. Եւ ասում էին,

թէ Սա մարդկանց խաբումէ՝ որ օրինաց հակառակ
14 Աստուած պաշտեն։ Եւ երբոր Պօղոս մօտ էր որ
իրեն բերանը բանայ, Գաղիոն Հրէաներին ասաց.
Ո՞վ Հրէաներ, թէ որ մին անիրաւութիւն կամ
մին չար նենգութիւն լինէր, ինձ արժան էր որ
15 լսէի։ Բայց թէ որ ձեր օրէնքին և խօսքի և ա-
նուններին համար խնդիրք կան, դուք ինքդ տե-
սէ՛ք. ինչուոր՝ այդպէսի բաներին դատաւոր չեմ
16 կամենում լինիլ։ Եւ նորանց այն դատաստանիցը
17 դուրս հանեց։ Եւ ամեն ցոյները Սոսթենէս ժողո-
վրդապետին բռնեցին՝ և առեանին առաջին ծե-
ծումէին. և Գաղիոն նորա համար ո՛չ ինչ հոգս
չունէր։
18 Բայց Պօղոս դեռ շատ օրեր մնալուցն ետեւ,
եղբարներիցը հրաժարեց, և նաւով գնումէր դէպի
Ասորիք. և Պրիսկիլլան ու Ակիւղան նորա հետ,
կենքրայումը գլուխը խուզեց. ինչուոր՝ ուխտ դրած
19 էր։ Եւ երբոր հասին Եփեսոս, նորանց այնտեղ
թողեց, և ինքը մտաւ ժողովարանը և Հրէաներին
20 հետ խօսումէր։ Եւ աղաչումէին նորան՝ որ շատ
21 ժամանակ այնտեղ մնայ, ու չ'կամեցաւ։ Բայց
նորանցից հրաժարեց և ասաց. Աստուծոյ կամքովն
կրկին ձեզ մօտ յետ կ'դառնամ. Եփեսոսիցը վեր-
22 կացաւ։ Եւ վէր եկաւ Կեսարիա, վեր էլաւ և
23 ողջոյն տուաւ եկեղեցոյն. վէր եկաւ Անտիոք։ Եւ
այնտեղ որ մին ժամանակ մնաց, դուրս եկաւ՝ որ
Գաղատացոց աշխարհքումն ու Փռիւգիային մէջ
կարգով մտնա դայ, ամեն աշակերտները հաստա-
տելով։
24 Մին Ապողէս անուն Հրէայ՝ ազգով Աղէքսանդ-

բացի, ճարտար խօսող մարդ՝ եկաւ հասաւ Եփե-
25 սոս. նա գրքերովը զօրաւոր էր։ Սա Տէրի ճանա-
պարհին տեղեկացած էր, հոգով վառվուռէր. Յի-
սուսին համար խօսուռմ և ճշմարտութենով սովորց-
նուռէր. այլ մինակ Յովհաննէսի մկրտութիւնն էր
26 գիտուռմ։ Սա սկսեց ժողովարանին մէջ համարձակ
խօսիլ. և երբոր Ակիւղան և Պրիսկիղան նորանից
լսեցին, նորան իրենց մօտ առին, և էլ աւելի
ճշմարտութենով Աստուծոյ ճանապարհը պատմե-
27 ցին նորան։ Երբոր նա կամեցաւ գնալ Ախայիա,
եղբարները յօժար էլան և գրեցին աշակերտներին՝
որ նորան ընդունեն. երբոր նա այնտեղ հասաւ,
հաւատացեալներին շատ օգնութիւն էր տալիս շը-
28 նորհքի ձեռովը. ինչուորդ խիստ պնդութենով
յանդիմանուռէր Հրէաներին ամենին առաջին. գրք-
քից ցոյց տալով թէ Յիսուսն է Քրիստոսը։

ԳԼ. ԺԹ.

Պօղոս Եփեսոսումը. մեծ հրաշք և խռովութիւն։

1 Եւ էլաւ դեռ քանի որ Ապողոս Կորնթոս էր,
Պօղոսն որ վերի կողմերումը մանր էր եկել՝ վէր ե-
կաւ Եփեսոս. և մին քանի աշակերտներ գտաւ.
2 Ասաց նորանց. Մի՞թէ Սուրբ Հոգին ընդունեցիք՝
երբոր հաւատացիք. նորանք ասացին նորան. Մենք
3 բնաւ չենք էլ լսել՝ եթէ Սուրբ Հոգի կայ։ Եւ
ասաց. Ապա ինչո՞վ մկրտվեցաք. նորանք ասա-
4 ցին. Յովհաննէսի մկրտութենովը։ Եւ Պօղոսն ա-
սաց. Յովհաննէսն ամեն ժողովրդին ապաշխարու-

թեան մկրտութիւնը քարոզեց. և ասումէր. թէ
նա՝ որ նորա ետեւէն պիտի գայ, նորան հաւա-
5 տան. այսինքն է՝ Յիսուս Քրիստոսին։ Եւ երբոր
6 լսեցին, Տէր Յիսուսի անունովը մկրտվեցան։ Եւ
երբոր Պօղոս ձեռքը դրաւ նորանց վերայ, Սուրբ
Հոգին եկաւ նորանց վերայ. լեզուներ էին խօ-
7 սում՝ և մարգարէանում։ Եւ ամենքը տասներկու
8 մարդոյ չափ էին։ Եւ ժողովարանին մէջ մտած՝
երեք ամիս համարձակ խօսումէր. և Աստուծոյ սը-
9 քայութեանը հաւանացնում. երբոր մին քանիսը
պնդվումէին՝ և ներհակ դառնում՝ այն ճանապար-
հը բամբասելով բազմութեան առաջին, նա հե-
ռացաւ նորանցից՝ և աշակերտները ջոկեց. ամեն
օր մին Տիւրան մարդոյ ժողովարանումն էր խօսում։
10 Եւ սա էլաւ մին երկու տարի, մինչեւ որ Ասիայի
ամեն բնակիչներ՝ Հրէաներն ու Հեթանոսներ Տէրի
11 խօսքը լսեցին։ Եւ Աստուած քիչ զօրութիւններ
12 չէր որ անումէր Պօղոսի ձեռովը։ Մինչեւ որ նորա
քրտնքիցը թաշկինակներ և վարշամակներ տանում-
էին դնում հիւանդներին վերայ, և ցաւերը հե-
ռանումէին նորանցից, և չար դեւերն դուրս էին
13 գալիս։ Մին քանիսն այն մանեկող Հրէաներիցն՝
որ երդում տուող էին՝ համարձակվեցան Տէր Յի-
սուսի անունն ասել նորանց վերայ՝ որ չար դեւեր
ունէին, և ասումէին. Երդում եմ տալիս ձեզ
14 այն Յիսուսովն՝ որ Պօղոսը քարոզումէ։ Մին Սկեւի
Հրէայ քահանայապետի եօթն որդիք կային, որ
15 սա անումէին։ Չար դեւը պատասխան տուաւ և
ասաց նորանց. Յիսուսին գիտումեմ՝ և Պօղոսին
16 ճանաչումեմ, բայց դուք ո՞վ էք։ Եւ այն մար-

դքն՝ որ նորանուամ չար դեւ կար՝ վաղեց այն երկուսին բռնեց, նորանց տակը ձգեց, մինչեւ որ
17 մերկ և խոցված այն տանիցը փախան։ Եւ այն յայտնի էլաւ ամեն Հրէաներին ու Հեթանոսներին՝ որ Եփեսոսումը բնակված էին. և ահ ընկաւ նորանց ամենին վերայ. և Տէր Յիսուսի անունը
18 մեծանուամէր։ Եւ հաւատացեալներիցը շատերը գալիս խոստովանուամէին, և իրենց գործքերն պատ-
19 մուամ։ Եւ կախարդութեան հետեւողներից շատերը գրքերը բերուամ, և ամենի առաջին այրուամէին. և նորանց գինը համարեցին՝ և գտնուամէին յիսուն
20 հազար արծաթի։ Եւ այսպէս Աստուծոյ խօսքն աճուամէր և զօրանուամ։

21 Եւ երբոր սա կատարվեցաւ. Պօղոս միտքը դրբաւ՝ որ Մակեդոնիայի և Աքայիայի միջովն անցանէ գնայ Երուսաղէմ. ասաց՝ թէ Իմ այնտեղ գնալուցն ետեւ, պէ՛տք է ինձ՝ որ Հռոմ էլ տես-
22 նեմ։ Իրեն պաշտօնեաներիցն երկուսին՝ Տիմոթէոսին և Երաստոսին ուղարկեց Մակեդոնիա, և ինքը մին ժամանակ մնաց Ասիայի մէջ։

23 Եւ այն ժամանակումը շատ խռովութիւն էլաւ
24 այն ճանապարհին համար. Ինչուորդ՝ մին արծաթագործ՝ Դեմետրիոս անուն, Արտեմիս կռքի արծաթէ տաճարներ էր շինուամ. և քիչ շահ չէր՝ որ
25 տալիս էր վարպետներին. Որ այն արուեստի բանվորներն էլ ժողովեց՝ և ասաց. Ո՛վ մարդիկ՝ դուք ինքներդ գիտուամէք, որ այս գործիցս մենք շահ ու-
26 նինք։ Եւ տեսնուամ ու լսուամէք՝ որ այս Պօղոսը չէ թէ մինակ Եփեսացոց, բայց համարեա թէ՝ բոլոր Ասիացոց շատ ժողովուրդ հաւանացնելով՝ այն կողմ-

մը դարձրուց. որ ասում՝ թէ Ձեռքով շինած
27 բաներն աստուած չեն։ Եւ չէ թէ մինակ մեր բա-
նը է վանք անում որ անարգվի, բայց մեծ աս-
տուծոյ Արտեմիսի տաճարն էլ ո՛չ ինչի տեղ է
համարվում. և նորա մեծութիւնն էլ կ'քանդվի,
որ բոլոր Ասիան՝ և աշխարհք պաշտում են նո-
28 րան։ Եւ երբոր սա լսեցին, բարկութենով լը-
ցվան. աղաղակում էին՝ և ասում, Մեծ է Եփեսա-
29 ցոց Արտեմիսը։ Եւ քաղաքը շփոթութենով լը-
ցվաւ. ամենքն էլ մինտեղ վազեցին թէատրոնը.
և առին քաշեցին Գայիոսին և Արիստարքոս Մա-
30 կեդոնացոյն՝ Պօղոսի ճանապարհի ընկերներին։ Բայց
Պօղոսն երբոր կամեցաւ ամբոխի մէջ մտնել, աշա-
31 կերտները չ'թողին նորան։ Ասիայի գլխաւորներից
մին քանիսն էլ՝ որ նորա բարեկամներն էին, ու-
ղարկեցին նորա մօտ՝ և աղաչում էին, որ իրեն ան-
32 ձը չ'տայ թէատրոնին մէջ։ Այն ամբոխումն ամեն
մէկը մին ուրիշ բան էր աղաղակում. ինչուորտ՝ նորանց
ժողովքը խառնված էր. և նորանցից շատերը չէին
33 գիտում, թէ ինչո՞ւ համար են հաւաքված։ Եւ
այն մեծ ամբոխին միջից Աղէքսանդրոսին բռնե-
ցին դուրս քաշեցին. և երբոր Հրէայները նորան
առաջ բերին, Աղէքսանդրոսը ձեռքը շարժեց՝ և
34 կամենում էր ամբոխին պատասխան տալ։ Երբոր
գիտացին՝ թէ այն մարդը Հրէայ է, ամենքն էլ
մին ձայնով երկու ժամի չափ աղաղակում էին, թէ
35 մեծ է Եփեսացոց Արտեմիսը։ Կարգացողներին գլխ-
խաւորը այն ամբոխին դադարացրուց՝ և ասաց.
Ո՛վ Եփեսացի մարդիկ՝ ո՞վ է այն մարդն՝ որ չի
գիտում թէ այս Եփեսացոց քաղաքս մեծ Արտե-

միս կռքի և Դիոպետի կռքերի տաճարներովը զար-
36 դարված է։ Եւ որովհետեւ դա շիտակ այդպէս է,
պէտք է ձեզ որ հանդարտվիք, և չափիցը դուրս
37 բան չ'գործէք։ Այդ մարդկանցդ բերիք այստեղ,
ո՛չ կռքի տուն են կողոպտել՝ և ո՛չ մեր աստու-
38 ծոյն հայհոյանք տուել։ Ուրեմն՝ թէ որ Դեմետ-
րիոսը նորա հետ լինող վարպետները՝ մինին հետ
բան ունենան, թո՛ղ գնան ատեանը և դատա-
ւորներ կան, և թո՛ղ մինը մինիցը դանգատանեն։
39 Ապա թէ որ ուրիշ բանի համար խնդիր լինի, թող
40 օրինաւոր ժողովքին մէջ կատարեն։ Ինչուորդ՝ մեզ
էլ մեծ վտանգ կայ այսօրվան կռվիս համար. ո-
րովհետեւ յանցանք չ'կայ, այս ժողովքիս համար
չենք կարող պատասխան տալ. և սա ասելով ժո-
ղովուրդն արձակեց։

ԳԼ. Ի

Պօղոս գնում է Մակեդոնիա և Յունաստան, յետոյ փոքր
Ասիա։ Եւտիքէսին յարութիւնը. Մէլիտէյի բաժանվիլը։

1 Եւ ամբոխի դադարելուցն ետեւ՝ Պօղոս աշա-
կերտներին կանչեց, և մխիթարեց. ողջոյն տուաւ՝
2 և դուրս եկաւ գնաց Մակեդոնիա։ Եւ այն կող-
մերն որ մանն եկաւ՝ և շատ խօսքերով մխիթարեց
3 նորանց, եկաւ Եղլադա։ Երբոր այնտեղ երեք ա-
միս կացաւ, Հրէաները որոգայթ ձգեցին նորան,
դեռ քանի որ կամենում էր դուրս գալ Ասորւոց
երկիրը. խորհուրդ արաւ՝ որ Մակեդոնիայի միջովը
4 յետ դառնայ։ Եւ մինչեւ Ասիա նորա հետ գը-

նումէր Սոսիպատրոս Բերիացին՝ Պիւռոսի որդին. և Թեսաղոնիկեցիներից Արիստարքոսն ու Սեկունդոսը՝ և Գայիոս Դերբացին և Տիմոթէոսը, և Ա-
5 սիացիներից՝ Տիւքիկոսն ու Տրոփիմոսը։ Սորանք առաջ գնացին՝ սպասումէին մեզ Տրոադային մէջ։
6 Եւ մենք բաղարջակերաց օրերից ետեւ նաւով զընացինք Փիլիպիայից, և մինչեւ հինգ օրը եկինք Տրոադա նորանց մօտ. այն տեղ եօթն օր դադարեցինք։
7 Եւ շաբաթ օրը՝ դեռ որ ժողովված էինք հաց կտրելոյ համար, Պօղոս նորանց հետ խօսումէր՝ ինչուոր՝ յետեւի օրը պէտք էր գնայ. և խօսքն երկարացրուց մինչեւ կէս գիշերը։
8 Եւ շատ լապտերներ կային այն վերնատանը՝ որ մենք ժողովված
9 էինք։ Եւ մին Եւտիքոս անուն երիտասարդ պատուհանին վերայ նստած էր. Պօղոսի երկար խօսելոյ ժամանակը, թանձր քնին մէջը ննջումէր. և որ խոր քնով բռնված էր՝ տան երրորդ դստիկոնի-
10 ցը վէր ընկաւ, և մեռած վեր առաւ։ Եւ Պօղոս վէր եկաւ նորա վերայ ընկաւ. և նորան՝ գիրկն էր առնում և ասում. Մի՛ շփոթվիք, ինչուոր՝ սորա
11 հոգին սորանումմ է։ Եւ վեր էլաւ հացը կտրեց՝ և կերաւ. և էլ շատ խօսեց մինչեւ առաւօտը, և
12 յետոյ դուրս եկաւ և գնաց։ Եւ այն տղային բե-
13 րին կենդանի, և շատ մխիթարվեցան։ Եւ մենք նաւը մտինք՝ գնացինք Ասոն. այնտեղից յոյս ունէինք՝ որ նորին Պօղոսին մեզ հետ առնենք. ինչուոր՝ այնպէս էր պատուիրել՝ դեռ որ ինքը ցամա-
14 քովը գնալու էր։ Եւ երբոր Ասոնումը հանդիպեցաւ մեզ, վեր առինք նորան եկինք Մետիլինէ։

15 Եւ այնտեղից նաւով գնացինք՝ յետեւի օրը հասինք Քիոսի դիմացը. և միւս օրը հասինք Սամոս.
16 և յետեւի օրը եկինք Մելիտոն. Ինչուոր՝ Պօղոսն իրեն մտքին մէջ դրել էր՝ որ Եփեսոսի մօտովը նաւով անցանէ՝ որ չ'լինի թէ նա Ասիային մէջ մին ժամանակ յետ մնայ. պատճառնոր՝ փոյթ ունէր, որ եթէ կարելի լինի նորան՝ Պենտէկոստէի օրը գընայ Երուսաղէմ։
17 Եւ Մելիտէյից ուղարկեց Եփեսոս՝ եկեղեցոյ ե-
18 րէցները կանչեց։ Եւ երբոր եկին նորա մօտ, նորանց ասաց. Դուք ինքներդ գիտուէք՝ թէ այն առաջին օրից ետեւ որ Ասիա եկի՝ ինչպէս էլայ
19 բոլոր ժամանակները ձեզ հետ. Որ ամէն խոնարհութեանով Տէրին ծառայեցի, և շատ արտասուքով և փորձութիւններով որ Հրէաների հնարքնե-
20 րից պատահեցին ինձ։ Ինչպէս որ բնաւ մին օգտակար բան վախով չ'ծածկեցի, որ չ'պատմեմ և սովորցնեմ ձեզ՝ թէ փողոցումը և թէ տանը մէջ.
21 Հրէաներին և Հեթանոսներին վկայութիւն տուի այն ապաշխարութեան համար՝ որ դէպի Աստուած է, և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին հաւատալոյն
22 համար։ Եւ հիմիկ՝ ահա՛ ես հոգովը կապված գընուումեմ Երուսաղէմ. և չեմ գիտում՝ թէ այնտեղ
23 ի՞նչ պիտի անցանէ ինձ վերայ. Միայն թէ՝ Սուրբ Հոգին քաղաքից քաղաք վկայումէ ինձ՝ և ասում, թէ կապանքներ և նեղութիւններ են սպասում
24 քեզ։ Բայց ես ոչ մին բանով էլ իմ անձս պատուական չեմ համարում՝ որ ուրախութեանով կատարեմ իմ վազելս, և այն պաշտօնն՝ որ Տէր Յիսուս Քրիստոսից առի, որ Աստուծոյ շնորհաց ա-

25 ուստարանին վկայ լինիմ։ Եւ հիմիկ՝ ահա ես գի-
տուումեմ՝ որ էլ իմ երեսս չէք տեսանիլ դուք ա-
մենքդ, որ ձեր մէջը մտն եկի Աստուծոյ արքայու-
26 թիւնը քարոզելոյ համար։ Սորահամար՝ այսօր վը-
կայութիւն եմ դնում ձեզ՝ որ ձեր ամենիդ արիւ-
27 նէյն անմեղ եմ. Ինչուորդ՝ յետ չ'քաշվեցայ Ա-
28 ստուծոյ ամեն կամքը ձեզ պատմելուց։ Զգո՛յշ կա-
ցէք անձներիդ՝ և ամեն հօտիդ, որ Սուրբ Հոգին
ձեզ վերակացու դրաւ նորանում, որ արածացնէք
Տէրի ժողովուրդը. նորան՝ որ իրեն արիւնովն ապ-
29 րեցուց։ Պատճառնոր՝ ես գիտուումեմ, որ իմ հե-
ռանալուցս ետեւ՝ յափշտակող գայլեր կ'գան ձեր
30 մէջը, որ հօտիդ չեն խնայիլ, Եւ ձեզանից էլ
մարդիկ վեր կ'կենան՝ որ ծուռ բաներ կ'խօսին, որ
31 աշակերտներին իրենց ետեւէն քաշեն։ Սորահամար
արթո՛ւն կացէք, և մտքնե՛րդ բերէք՝ որ երկու
տարի դիշեր և ցերեկ չ'դադարեցի ամեն մէկիդ
32 արտասուքով խրատել։ Եւ հիմիկ՝ ձեզ Աստու-
ծոյ եմ յանձնուում՝ և նորա շնորհաց խօսքին, որ
նա կարող է շինել՝ և ամեն սրբերին հետ ձեզ
33 ժառանգութիւն տալ։ Ձեզանից մինի արծաթին
34 կամ ոսկոյն կամ շորերին չ'ցանկացայ։ Դուք ձե-
զանից գիտուումէք՝ որ այս ձեռներս վաստակեցին
35 իմ պէտքս, և նորանցն էլ՝ որ ինձ հետ էին։ Եւ
ամեն ինչ ցոյց տուի ձեզ՝ որ այսպէս պէտք է աշ-
խատիլ, և հիւանդներին հոգս տանել, և Տէր
Յիսուսի խօսքը շինել, որ իսկ ինքն ասաց. Աւելի
36 երանելի է տալը քան թէ առնելը։ Եւ երբոր սա
ասաց, ծունր դրաւ ամենին հետ՝ և աղօթք ա-
37 րաւ։ Ամենքն էլ շատ լաց էին լինում. և Պողոսի

38 վզոքն ընկած՝ նորան համբուրումէին։ Որոնքն էլ մանաւանդ կ՚սկծումէին այն խօսքին համար՝ որ ասումէր, թէ նորա երեսն էլ չ՚պիտի տեսնեն. և նորան ճանապարհ ձգեցին դէպի նաւը։

ԳԼ. ԻԱ.

Պօղոս գնումէ Երուսաղէմ և այնտեղ ձերբակալվում։

1 Եւ երբոր էլաւ՝ որ մենք դուրս եկինք և նորանցից
ջոկվեցանք, շիտակ գնալով եկինք Կով. և յե-
2 տեւի օրը Հռոդոն, և այնտեղիցը Պատարայ։ Եւ
մին նաւ որ գտինք՝ որ Փիւնիկէն էր գնում, նո-
3 րան մէջը մտինք գնացինք։ Եւ երբոր Կիպրոսն ե-
րեւեցաւ՝ նորան մեր ձախ կողմը թողինք, նաւը
շիտակեցինք դէպի Ասորիք, և վեր եկինք Տիւրոս.
ինչուոր՝ նաւը բեռներն այնտեղ պիտի թափէր։
4 Եւ աշակերտներին որ գտինք՝ այնտեղ եօթն օր
մնացինք. որ նորանք Սուրբ Հոգոյ ձեռովը Պօղոսին
5 ասումէին, որ վեր չէլլի Երուսաղէմ։ Եւ երբոր
մենք այն օրերը կատարեցինք, դուրս եկինք գնա-
ցինք. ամենքը մեզ կանանցով և որդիքներով ճա-
նապարհ ձգեցին մինչեւ քաղաքի դուրս կողմը. և
ծովի եզրին մօտ ծունր դրինք ու աղօթք արինք։
6 Եւ իրարից բաժանվեցանք և վեր էլանք նաւը. և
7 նորանք յետ դարձան իրենց տեղերը։ Եւ մենք
նաւը Տիւրոսիցն առաջ ձգեցինք՝ հասինք Պաղո-
մայիդա. և եղբարներին ողջոյն տուինք՝ նորանց
8 մօտ մին օր մնացինք։ Եւ յետեւի օրն այնտեղից
դուրս էլանք՝ եկինք Կեսարիա. և Փիլիպպոս աւե-

տարանչի տունը մտինք՝ որ նա այն Եսթենիցն էր,
9 և նորա մօտ մնացինք։ Եւ նա չորս կոյս աղջիկներ
10 ունէր՝ որ մարգարէ էին։ Եւ երբոր մենք այնտեղ
շատ օրեր մնումէինք, մին Ագաբոս անուն մար-
11 գարէ վէր եկաւ Հրէաստանիցը, Եւ մեզ մօտ որ
եկաւ, Պօղոսի գօտին առաւ՝ իրեն ոտներն ու
ձեռները կապեց և ասաց. Սուրբ Հոգին այսպէս
է ասում. Այն մարդն՝ որ այս գօտիս նորանն է,
Հրէաները Երուսաղէմումն այսպէս կ'կապեն, և նո-
12 րան հեթանոսներին ձեռքը կ'մատնեն։ Եւ երբոր
նա լսեցինք՝ մենք աղաչումէինք, և նորանք էլ՝ որ
13 այնտեղ էին՝ որ նա վեր չելլի Երուսաղէմ։ Այն
ժամանակը Պօղոս պատասխան առաւ և ասաց.
Ի՞նչ էք անում, ինչո՞ւ համար էք լաց լինում և
իմ սիրտս կսկծացնում. ինչուորդ՝ ես ո՛չ թէ մի-
նակ կապվելոյ՝ այլ Երուսաղէմումն մեռնելոյ էլ
պատրաստ եմ Տէր Յիսուսի Քրիստոսի անունին
14 համար։ Եւ երբոր նա ականջ չ'դրաւ, լուռ կա-
ցանք՝ և ասացինք. Թո՛ղ Տէրի կամքը լինի։
15 Եւ այն օրերիցն ետեւ՝ պատրաստվեցանք՝ վեր
16 էինք էլլում Երուսաղէմ։ Այն Կեսարացի աշա-
կերտներիցն էլ մեզ հետ եկին, և տանումէին մեզ
մին Մնասոն անուն Կիպրացի մարդոյ՝ առաջին ա-
շակերտի մօտ, որ նորա մօտ պէտք էր կենայինք։
17 Եւ երբոր մենք Երուսաղէմ մտինք, եղբարքը մեզ
18 ուրախութենով ընդունեցին։ Բայց յետեւի օրը
Պօղոս մեզ հետ մտաւ Յակոբի մօտ. և բոլոր ե-
19 րէցները եկին։ Եւ օղջոյն առաւ նորանց՝ մին մին
պատմումէր ինչ որ Աստուած հեթանոսներին մէջն
20 արաւ իրեն ծառայութենովը։ Եւ երբոր նորանք

լսեցին, փառք էին տալիս Աստուծոյ. և նոքան
ասում. Եղբայր՝ տեսնո՞ւմես, որչափ հազարաւոր
հաւատացեալ Հրէաներ կան, և ամենքն օրէնքին
21 համար նախանձով լցված են։ Բայց քեզ համար
այնպէս են խմացել՝ թէ հեթանոսներին մէջ լինող
Հրէայներին սովորցնուցես, որ Մովսէսից լեռ
քաշվին. ասուցես թո՛ղ իրենց որդիքները չ՚թլբէ-
22 փատեն, և օրինաց կրօնքի պէս չ՚վարվին։ Հիմիկ
ի՞նչ կ՚լինի՝ իրաւի որ՝ կ՚լսեն որ դու եկել ես։
23 Հիմիկ սա արա՝ որ քեզ ասուցենք. Մեզանում
չորս մարդ կան՝ որ ուխտ են դրած իրենց անձնե-
24 ըին վերայ։ Նորանց ա՛ռ՝ և նորանց հետ սրբվէ՛.
և նորանց վերայ ծա՛խք արա՝ որ իրենց գլխները
ածիլեն. և ամենքը կ՚գիտեն, թէ ինչ որ քեզ
համար խմացել էին՝ ո՛չ ինչ է. և թէ դու էլ
25 միաբան ես օրէնքը պահելոյ համար։ Բայց այն հա-
ւատացեալներին համար՝ որ հեթանոսներից են,
մենք ուղարկեցինք՝ ինչպէս որ սահմանեցինք, որ
նորանք այնպէսի բան չ՚պահեն, բայց միայն լեռ
կենան կռքի մատաղից և արիւնից, և խեղդվա-
26 ծից ու պոռնկութենից։ Այն ժամանակը Պօ-
զոս այն մարդկանցն առաւ, լեռաւի օրը նորանց
հետ սրբվեցաւ, և տաճարը մտաւ ցոյց տալով
սրբութեան օրերի կատարվելը. մինչեւ որ նորանց
ամեն մէկին վերայ պատարագ էլաւ։
27 Եւ երբոր այն եօթը օրերը կատարվելոյ մօտ
էին, Ասիայի Հրէաներքը նոքան տաճարումը տե-
սին, և ամեն ամբոխին նորա վերայ թափեցին,
28 և նորա ձեռքը ձգելով աղաղակուէին. Ո՛վ Իս-
րայէլացի մարդիկ՝ օգնեցէք. սա ա՛յն մարդն է՝

որ ժողովրդին՝ և օրէնքին և այս տեղիս հակառակ
ամենին ամեն տեղ սովորցնու�մէ՝ մինչեւ որ Հեթա-
նոսներ էլ մտցրուց տաճարին մէջ՝ և այն սուրբ
29 տեղը պղծեց։ Ինչուռոր՝ Տրոփիմոս Եփեսացոյն ա-
ռաջուց նորա հետ քաղաքումը տեսել էին. և
կարծուումէին՝ թէ Պօղոս մտցրուց նորան տաճարին
30 մէջ։ Բոլոր քաղաքը շարժվեցաւ, և ժողովուրդը
կիտվեցաւ. և Պօղոսին բռնած տաճարիցը դուրս
31 էին քաշում՝ և շուտով դռներն փակվեցան։ Եւ
ուզումէին՝ որ նորան սպաննեն. զրուց հասաւ գըն-
գի հազարապետին՝ թէ ամեն Երուսաղէմը շփոթ-
32 վել է։ Նա էլ շուտով զինուորներ և հարիւրա-
պետներ առաւ՝ և նորանց վերայ վազեց. և նո-
րանք երբոր հազարապետին և զինուորներին տե-
33 սին, Պօղոսին ծեծելուց դադարեցին։ Այն ժա-
մանակը հազարապետը մօտեցաւ բռնեց նորան՝ և
հրամայեց, որ երկու շղթայով կապեն. և հարց-
34 նումէր՝ թէ ո՞վ է, և ի՞նչ է արել։ Ամեն մէկն
ամբոխին մէջ մին ուրիշ բան էր աղաղակում նո-
րանից. երբոր ամբոխի շփոթութենից չ'կարօղա-
ցաւ ճշմարիտն իմանալ, հրամայեց որ նորան տա-
35 նեն բանակը։ Եւ երբոր հասաւ աստիճանները,
պէտք էլաւ որ ամբոխի ստիպելոյն պատճառովը՝
36 զինուորները նորան վերառնեն բերեն. Ինչուռոր՝
շատ ժողովուրդ էր ետեւէն գնում, և ասումէին.
37 Մի՛ջից վե՛ր առ գորան։ Դեռ քանի որ Պօղոս
բանակը մտնելոյ վերայ էր, հազարապետին ասաց.
Կարելի է ինձ՝ որ քեզ հետ խօսիմ. նա էլ ա-
38 սաց՝ Յունարէն գիտո՞ւմես. Չ'լինի թէ դու այն
Եգիպտացին ես, որ այս օրերիցս առաջ շփոթու-

թիւն արիր՝ և չորս հազար սիկարեան մարդիկ հա-
39 նեցիք անապատը։ Եւ Պօղոս ասաց. Ես Հրէայ
մարդ եմ Կիլիկեցոց Տարսոնիցը. ո՛չ թէ աննշան
քաղաքի քաղաքացի. աղաչումեմ քեզ՝ հրամա՛ն
տուր ինձ, որ այդ ժողովրդիդ հետ խօսիմ։
40 Եւ երբոր նա հրամայեց, Պօղոս ատիճաններին
վերայ կանգնեց՝ և դէպի ժողովուրդը ձեռքը շար-
ժեց. երբոր շատ լուռ կացան, սկսեց Եբրայեցոց
լեզուովը խօսիլ՝ և ասաց.

ԳԼ. ԻԲ

Պօղոս պատասխան է տալիս և ասում թէ Հռոմայեցի է։

1 Ա՛ռ՛դիկ եղբարք և հարք՝ հիմիկ իմ ձեզ պա-
2 տասխան տալոյս լսեցէ՛ք։ Երբոր լսեցին՝ թէ Եբ-
րայեցոց լեզուովը նորանց հետ խօսեց, էլ աւելի
3 լուռ կացան։ Եւ նա ասաց. Ես Հրէայ մարդ եմ
Կիլիկեցոց Տարսոնումը ծնված այս քաղաքումս
մեծացած Գամաղիէլի տաքին մօտ, ճշմարիտ հայ-
բենական օրէնքին պէս վարժված. Աստուծոյ կողմանէ
խիստ նախանձով էի՝ ինչպէս որ այսօր դուք
4 ամենքդ էք։ Որ իսկ այս ճանապարհս հալածեցի
մահու չափ. որ մարդկանց և կանանց կապում
5 և մատնումէի բանտերի մէջ. ինչպէս որ քահա-
նայապետն էլ ինձ վկայումէ՝ և ծերերի ամեն ժո-
ղովն էլ. որ նորանցից էլ թղթեր առած գնումէի
Դամասկոս եղբարներին մօտ, որ այնտեղից էլ կա-
6 պածներ բերեմ Երուսաղէմ, որ պատժվին։ Եւ է-
լաւ երբոր ես գնումէի՝ և Դամասկոսին մօտենում,

կէս օրվան դէմ՝ յանկարծակի երկնքիցը մին սաս-
7 տիկ լոյս փայլեց իմ չորս կողմովս, Եւ վէր ընկայ
գետնին վերայ, և ձայն լսեցի՝ որ ասու�ը ինձ.
8 Սաւո՛ւղ Սաւո՛ւղ ինձ ինչո՞ւ ես հալածուում։ Եւ
ես պատասխան տուի՝ Թէ Տէ՛ր՝ դու ո՞վ ես. և
ինձ ասաց. Ես Յիսուս Նազովրեցին եմ՝ որ դու
9 հալածուումես։ Բայց նորանք՝ որ ինձ հետ էին՝ լոյ-
սը տեսնուումէին, իսկ այն ձայնն չէին լսում՝ որ
10 ինձ հետ խօսուումէր։ Եւ ասացի. Ի՞նչ անեմ՝ Տէ՛ր.
և Տէրն ասաց ինձ. Վե՛ր կաց՝ գնա՛ Դամասկոս,
և այն տեղ կ'պատմվի քեզ ամեն բանի համար՝
11 որ քեզ հրաման է որ անես։ Երբոր այն լուսոյ
փառքիցը կարող չէի տեսնել, նորանք՝ որ ինձ հետ
12 էին, ձեռքիցս բռնեցին՝ և մտի Դամասկոս։ Մին
Անանիա մարդ՝ աստուածավախ օրէնք պահող,
Դամասկոսումը ընակված ամեն Հրէաներիցը բարի
13 վկայութիւն ունող։ Նա եկաւ ինձ մօտ կանգնեց՝
14 և ասաց. Սա՛ւուղ եղբայր՝ վեր նայէ։ Եւ ես իսկ
այն ժամին գէպի նա վերեւ նայեցի, և նա ինձ
ասաց. Մեր հարանց Աստուածն առաջուց քեզ
ընտրեց՝ որ նորա կամքը ճանաչես, և այն Արդա-
15 րը տեսնես, և նորա բերանիցը խօսք լսես։ Որ
նորան վկայ լինիս բոլոր մարդկանցը մէջ՝ այն բա-
16 ներին համար, որ տեսիր և լսեցիր։ Եւ հիմիկ՝ ին-
չո՞ւ ես ծուլանուում, վե՛ր կաց մկրտվէ և քո մեղ-
17 քերդ լուա՛ նորա անունը կանչելով։ Եւ էլաւ երբ-
որ ես յետ դարձայ Երուսաղէմ, և տաճարումը
18 աղօթք էի անում, ափշութիւն ինձ բռնեց, Եւ
նորան տեսի՝ որ ինձ ասուումէր. Փութա՝ շուտով
դո՛ւրս եկ Երուսաղէմիցը. պատճառնոր՝ չեն ըն-

դուՆիլ քո վկայութիւնդ՝ որ ինձ համար տալիս
19 ես։ Եւ ես ասացի. Տէ՛ր՝ իսկ Նորանք գիտուին՝
որ ես էի՝ որ քեզ հաւատացողներին բանտի մէջ
էի տալիս, և ամեն ժողովարաններուն ծեծուէի։
20 Եւ երբոր քո Ստեփաննոս վկայիդ արիւնը թափ-
ւուէր, ես ինքս էի՝ որ Նորա մօտ կանգնած, եւ
Նորա սպանողներին կամակից էի, և Նորա սպա-
21 նողների շորերը պահում։ Եւ ասաց ինձ. Գնա՛,
ինչուոր՝ ես հեռու հեթանոսների մէջ կուղարկեմ
քեզ։
22 Եւ մինչեւ այս խօսքս ականջ էին դնում Նո-
րան. յետոյ իրենց ձայները բարձրացրին՝ և ասա-
ցին. Այդպէսի մարդը երկրից վեր առ. ինչու-
23 որ՝ պէտք չէ որ այդպէսիդ ապրի։ Եւ երբոր Նո-
րանք աղաղակուէին՝ և շորերն վեր ձգում, և փո-
24 շին օդին մէջը ցանում. Հազարապետը հրամայեց
որ Նորան բանակին մէջ մոցնեն. ասուէր՝ պէ՛տք
է ծեծելով հարցնել Նորան՝ որ գիտենամ, թէ
ի՛նչ յանցանքի համար էին Նորա վերայ այնպէս
25 աղաղակում։ Եւ երբոր Նորան կապվէ փոկերով
պինդ կապեցին, Պօղոսն ասաց հարիւրապետին՝ որ
մօտ կանգնած էր, թէ Արժա՞ն է որ դուք Հռո-
26 մայեցի անմեղ մարդ ծեծէք։ Երբոր լսեց հարիւ-
րապետը, մօտեցաւ հազարապետին պատմեց՝ և
ասաց. Ի՞նչ ես կամենում անել, ինչուոր՝ այս
27 մարդս Հռոմայեցի է։ Եւ հազարապետը մօտ ե-
կաւ՝ և Նորան ասաց. Դուք ինձ ասա՛՝ Հռոմայեցի՞
28 ես. և Նա ասաց. Այո։ Հազարապետը պատասխան տուաւ. Ես շատ բանով ստացայ այս զինուո-
րութիւնս. և Պօղոսն ասաց. Ես իսկ դորանում

29 ծնված եմ. Եւ նորանք՝ որ նորան պիտի ծեծէին, շուտով հեռացան նորանից. և հազարապետն էլ վախեցաւ՝ երբոր իմացաւ թէ Հռոմայեցի է. ինչուոր՝ կապել էր նորան։

30 Եւ յետուի օրը կամենուէր՝ որ ճշմարիտն իմանայ, թէ ի՞նչ է Հրէաների չարախօսութիւնը. նորան արձակեց՝ և հրամայեց որ քահանայապետն ու բոլոր ատեանը կանչեն. և Պօղոսին էլ վէր բերաւ նորանց մէջը կանգնացրուց։

ԳԼ. ԻԳ

Պօղոս տիվանին առաջին. Հրէայք երդվում են նորան սպանելոյ, բայց նա ուղարկվում է Կեսարիա։

1 Եւ Պօղոս ատեանին մտիկ տուաւ՝ և ասաց. Մա՛րդիկ եղբարք՝ ես ամեն շիտակ մտքով վարվել
2 եմ Աստուծոյ առաջին մինչեւ այսօր։ Եւ Անանիա քահանայապետը ծառաներին հրամայեց՝ որ
3 նորա բերանը թակեն։ Այն ժամանակը Պօղոսն ասաց նորան. Աստուած պիտի քեզ զարկէ՝ բռով ծեփած պա՛տ. և դուն նստե՞լ ես որ ինձ օրէնքին պէս դատես, և օրէնքին հակառակ հրամայուես՝ որ ինձ թակեն։ Եւ նորանք՝ որ նորան մօտն
4 էին՝ ասացին. Դու Աստուծոյ քահանայապետին
5 հայհոյա՞նք ես տալիս։ Եւ Պօղոսն ասաց. Ե՛ղբարք՝ ես չէի գիտուում՝ որ քահանայապետ է. իսկապէս գրված է՝ թէ Քո ժողովրդի իշխանը չ'հայհոյես։
6 Երբոր Պօղոսն իմացաւ թէ մին կողմը սադուկեցոյն է՝ և միւս կողմը փարիսեցոցը, ատեա-

նին մէջն աղաղակուէր. Մա՛րդիկ եղբարք՝ ես
փարիսեցի եմ՝ և փարիսեցոյ որդի. ահա՛ մեռելնե-
րի յուսոյն՝ և յարութիւն առնելոյն համար
7 եմ դատվում ես հիմիկ։ Եւ երբոր սա ասաց,
փարիսեցոց ու սադուկեցոց մէջը տարաձայնու-
թիւն ընկաւ. և բազմութիւնը պատառվեցաւ,
8 Պատճառնոր՝ սադուկեցիքն ասում են, թէ ոչ յա-
րութիւն կայ՝ ո՛չ հրեշտակ՝ և ո՛չ հոգի. բայց
9 փարիսեցիքը երկուսն էլ դաւանում են։ Եւ մեծ ա-
ղաղակ էլաւ. փարիսեցոց կողմիցը մին քանի կար-
գացողներ վերկացան, հակառակուէին և ասում.
Մենք բնաւ չարութիւն չենք գտնում այս մար-
դումն. միայն թէ հոգի խօսեց դորանում կամ
10 հրեշտակ։ Եւ երբոր խռովութիւնը շատացաւ,
հազարապետը վախեցաւ՝ որ չ՚լինի թէ Պօղոս նո-
բանցից ճեղքվի. զինուորներին հրամայեց՝ որ վեր
գան նորան նորանց միջիցը խլեն, և բերեն բա-
11 նակին մէջ։ Եւ յետեւի գիշերը Տէրը կանգնեց
նորան մօտ և ասաց. Սրտապինդ կաց՝ Պօղէ, ին-
չուոր՝ ինչպէս ինձ համար Երուսաղէմումը վկայե-
ցիր, այնպէս էլ պէ՛տք է Հռօմումը վկայես։
12 Եւ երբոր առաւօտ էլաւ Հրէաները ժողովք ա-
րին՝ իրենց անձներին վերայ նզովք դրին, որ չու-
13 տեն՝ և չ՚խմեն, մինչեւ որ Պօղոսին սպանեն։ Եւ
քառասուն մարդուց աւելի էին նորանք՝ որ այս
14 երդումն իրար հետ արել էին։ Նորանք քահա-
նայապետներին ու երէցներին մօտ եկին՝ և ասա-
ցին. Նզովքով նզովեցինք մեր անձներս՝ որ ո՛չ
15 ինչ չուտենք՝ մինչեւ Պօղոսին սպանենք։ Բայց
դուք ատեանին հետ խմաց արէ՛ք հազարապետին.

որ նորան վէր բերէ ձեզ մօտ. իբր թէ կամենաք
էլ աւելի ճշմարտութենով բան իմանալ նորա
համար. մենք էլ նորա մօտ գալուցն առաջ՝
16 պատրաստ ենք՝ որ սպանենք նորան. Եւ Պօղոսի
քրվոր որդին՝ երբոր նորանց այն արած հնարքները
լսեց, եկաւ մտաւ այն բանակը և Պօղոսին պատ-
17 մեց։ Եւ Պօղոսն այն հարիւրապետներիցը մինին
կանչեց իրեն մօտ՝ և ասաց. Այս տղայիս տա՛ր
հազարապետին մօտ. ինչուոր՝ բան ունի նորան
18 պատմելոյ։ Եւ նա առաւ նորան հազարապետին
մօտ տարաւ՝ և ասաց Կապած Պօղոսն ինձ կան-
չեց՝ և աղաչեց, որ այս տղայիս բերեմ քեզ մօտ
19 որ մին բան ունի քեզ հետ խօսելոյ։ Հազարապե-
տը նորա ձեռքիցը բռնեց. գնաց առանձին տեղ՝
հարցնուելը, թէ Ի՞նչ բան ունիս ինձ հետ խօսե-
20 լոյ։ Եւ նա ասաց. Հրէաներն իրար հետ խօսք դը-
բին՝ որ քեզ աղաչեն, որ վաղը Պօղոսին վէր բե-
րես ատեանին մէջ. իբր թէ կամենան մին աւելի
21 ճշմարիտ քննութիւն անել նոցա համար։ Բայց
դու մտիկ չի՛ անես նորանց. պատճառնոր՝ նորան-
ցից քառասուն մարդուց էլ աւելի հնարք են գոր-
ծել նորա համար որ անձներն էլ նզովեցին՝ որ
չուտեն և չ'խմեն՝ մինչեւ որ նորան սպանեն. հի-
միկ էլ պատրաստ են՝ և քո հրամանիդ են սպա-
22 սում։ Ապա հազարապետն այն տղային թող ա-
րաւ՝ պատուէր տուաւ, որ ոչ մինին չասէ, որ
այս բանս իմաց արիր ինձ,
23 Եւ հարիւրապետներիցը երկուսին կանչեց և ա-
սաց Երկու հարիւր զինուորը պատրաստեցէ՛ք, որ
գնան մինչեւ Կեսարիա. և եօթանասուն ձիաւորը՝

և երկու հարիւր էլ տիգաւոր գիշերի երեք ժամի
24 ժամանակումը. Եւ գրասոներ էլ պատրաստեն՝ որ
25 Պօղոսին այնտեղ վէր բերեն ապրեցնեն։ Եւ Փե-
լիքս դատաւորին թուղթ գրեց, որ նորա օրինակն
26 սա էր Կղօդիոս Լիւսիաս՝ պատուական Փելիքս
27 դատաւորիդ, ողջոյն. Այս մարդս Հրէաներից
բռնված՝ և նորանցից սպանվելոյ մօտ էր ես զին-
ուորներով վերայ հասի պրծացրի, իմանալով որ
28 Հռօմայեցի է. Ուզեցի որ նորա յանցանքն իմա-
նամ՝ որ նորա համար դանգատ էին անում դա-
29 բանից. վէր բերի դորան՝ նորանց ատեանը։ Նա
գտի՝ որ իրենց օրէնքին մին վիճմունքին համար
ամբաստանված է, և ընաւ մեռնելոյ կամ կապ-
30 վելոյ արժանի յանցանք չունէր։ Երբոր իմ ական-
ջըս հասաւ՝ որ նորանք այդ մարդոյդ համար հը-
նարք են գործել՝ նորան քեզ մօտ ուղարկեցի. և
չարախօսներին էլ հրաման տուի՝ որ դորանից քո
առաջիդ խօսեն. Ո՛ղջ կաց։
31 Եւ զինուորները նորա հրամանին պէս՝ գիշերու-
32 մը Պօղոսին առին տարան Անտիպատրոս։ Եւ յե-
տեւի օրն արձակեցին այն զինուորները որ նորա
33 հետ գնացել էին, և յետ դարձան բանակը։ Նո-
րանք մտին Կեսարիա. և թուղթը դատաւորին
տուին, և Պօղոսին էլ նորա առաջին կանգնաց-
34 ին։ Երբոր կարդաց՝ հարցրուց թէ ո՞ր գաւառից է
է. և երբոր տեղեկացաւ թէ Կիւլիկիայից է,
35 Ասաց Կ'լսեմ քեզ՝ երբոր քո չարախօսներդ էլ
կ'գան և հրամայեց՝ որ Հերոդէսի պալատումը
պահեն նորան։

ԳԼ. ԻԴ

Պօղոսից ամբաստանութիւն. Նորա պատասխանատուութիւնը Փելիքսի առեանումը. քարոզումէ Նորան Բայց 'ի զուր։

1 Եւ հինգ օրից ետեւ՝ Անանիա քահանայապետը
մին քանի ծերերի և մին ճարտար խօսող Տերտիւ-
ղոս անուն մարդոյ հետ վէր եկաւ, որ սորանք էլ
2 իմաց արին դատաւորին՝ Պօղոսին համար։ Եւ երբ-
որ Նորան կանչեց՝ Տերտիւղոսն սկսեց գանգատ
անել և ասել Որովհետեւ քեզանից շատ խաղա-
ղութիւն ենք գտել՝ և այս ազգիս համար շատ բա-
3 ների շիտակութիւն՝ քո խնամք տանելովդ. Ամեն
կերպով և ամեն տեղ շատ գոհութենով շնորհա-
4 կալ ենք քեզանից ո՛վ ազնուական Փելիքս Բայց
որ չ'լինի թէ էլ աւելի նեղութիւն տամ քեզ,
աղաչումեմ՝ որ մին քիչ լսես մեզ քո հեզութե-
5 նովդ. Պատճառնոր՝ մենք գտինք այս մարդս՝ որ
ապականում և խռովացնումէ այն ամեն Հրէաներ-
ին, որ բոլոր աշխարհքումը կան. և Նազովրեցոց
6 հերձուածի առաջնորդ է. Որ նա իսկ տաճարն էլ
կամեցաւ պղծել. որ էլ Նորան բռնեցինք. և մեր
7 օրէնքին պէս ուզեցինք դատաստան անել։ Լիւ-
սիաս հազարապետն եկաւ՝ և մեծ բռնութենով
8 մեր ձեռներից Հանեց։ Հրամայեց՝ որ Նորա չարա-
խօսներն էլ գան քեզ մօտ. որ դու ինքդ Նորէն
դատաստան անելով կարող ես տեղեկանալ Նորա-
նից ամեն բանի համար՝ որ մենք գանգատումենք

9 գորանից։ Հրէաներն էլ միաբան էլած՝ ասացին
Այդպէս է։
10 Պօղոս պատասխան տուաւ՝ երբոր դատաւորը
նորան աչքով արաւ որ խօսի. Գիտուսմամ որ դու
շատ տարուց հետէ այս ազգիս դատաւորն ես.
ապա յօժար սրտով իմ բաներիս համար պատաս-
11 խան եմ տալիս։ Ինչուորդ դու կարօղ ես գիտել.
որ տասներկու օրից աւելի չէ՝ որ ես եկի երկրպա-
12 գութիւն անել Երուսաղէմումը. Եւ տաճարումն
ինձ չեն գտել՝ որ մին մարդոյ հետ խօսացել եմ,
և կամ շատ մարդ մինտեղ հաւաքելեմ՝ ոչ ժողո-
13 վարանումը, Եւ ո՛չ քաղաքումը և չեն կարօղ
քո առաջիդ ցոյց տալ նա որ հիմիկ նորահամար
14 չարախօսումն ինձանից։ Բայց սա եմ խոստովան-
վում քեզ, թէ այն ճանապարհովն՝ որ ասումն
հերձուած, այնպէս եմ պաշտում հայրենական
Աստուծոյն, ամէն բաներին հաւատալով՝ որ օրէն-
15 քումն ու մարգարէներումը գրված է։ Յոյս ունիմ
դէպի Աստուած, որ դորանք էլ սպասումեն նո-
րան՝ թէ արդարների և մեղաւորների յարութիւն
16 պիտի լինի, Որ ճիշտ նորանով ես էլ ջանք եմ
անում, որ ամէն ժամ անմեղ խղճմտանք ունե-
նամ Աստուծոյ առաջին՝ և մարդկանց առաջին։
17 Շատ տարիներից ետեւ եկի՝ որ իմ ազգիս մէջ ո-
18 ղորմութիւն անեմ. և պատարագացու տուի, Ո-
րանով ինձ գտին տաճարումը սրբված՝ ո՛չ շատե-
19 րով և ո՛չ էլ ամբոխով։ Մին քանի Ասիացի Հր-
էաներ՝ որ նորանց պէտք էր գալ քո առաջիդ՝ և
գանգատ անել, թէ որ մին բան ունենան ինձա-
20 նից։ Եւ կամ իսկ սորանք՝ թո՛ղ ասեն. ինձա-

նում ի՛նչ անիրաւութիւն գտին՝ դեռ քանի որ
21 առեանում կայի։ Բայց մինակ այս խօսքիս հա-
մար՝ որ երբոր նորանց մէջ կանգնած էի, ազա-
ղակեցի, թէ Մեռելների յարութիւն առնելոյն
22 համար՝ եմ ես այսօր գատվում ձեզանից։ Եւ փե-
լիքս նորանց ուշացրուց՝ ինչուորդ՝ շատ լաւ տեղե-
կացած էր այն ճանապարհին համար, ասաց. Երբ-
որ Լիւսիաս հազարապետն այստեղ կ'գայ, կ'տե-
23 ղականում ձեզ համար։ Հարիւրապետին հրամա-
յեց՝ որ նորան պահէ. և իրեն մարդկանցից բնաւ
մինին չարգելէ՝ նորան ծառայութիւն անելոյ։
24 Եւ մին քանի օրից ետեւ Փելիքս եկաւ իրեն
Դրուսիլա կնկանը հետ՝ որ նա Հրէայ էր. Պօղոսին
կանչեց՝ և նորանցից՝ Յիսուսի Քրիստոսի հաւատ-
25 քին համար բան լսեց։ Եւ երբոր նա խօսումէր
արդարութեան և պարկեշտութեան և նոր գալու
գատաստանին համար, Փելիքս շատ ահով բռնվեցաւ, և պատասխան տուաւ. Դու հիմիկս գը-
նա՛՝ և երբոր ժամանակ կ'լինի, կ'կանչեմ քեզ։
26 Բայց նա այնպէս յոյս էլ ունէր՝ որ Պօղոսիցը մին
բան տվվի իրեն. և նորահամար շատ անգամ կան-
27 չումէր նորան՝ և նորա հետ խօսում։ Եւ երբոր
երկու տարին կատարվեցաւ, Փեստոս Պորկիոսն ե-
կաւ Փելիքսին տեղը. որովհետեւ Փելիքս կամե-
ցաւ՝ որ Հրէաներին մին շնորհք անէ. Պօղոսին
կապած թողեց։

ԳԼ. ԻԵ

Պօղոս Փեստոսի առեանումը բողոքումէ առ Կայսրը, ներկայացնելուէ Ագրիպպաին։

1 Փեստոս երբոր իշխանութեանը հասաւ, երեք օ-
2 րից ետեւ Կեսարիայից վեր էլաւ Երուսաղէմ։ Եւ
քահանայապետներն ու Հրէաների գլխաւորները
3 Պօղոսին համար խնդրում տուին նորան, Եւ աղա-
չումէին՝ այս շնորհքս խնդրելով նորանից, որ Ե-
րուսաղէմ կանչէ նորան. ինչուոր՝ հնարք էին
4 գործել՝ որ ճանապարհումն սպանեն նորան։ Բայց
Փեստոս պատասխան տուաւ՝ որ նորան Կեսարիայ-
ումը կ'պահէ. և որ իսկ ինքն էլ շուտով այնտեղ
5 կ'գնայ։ Եւ ձեզանից ով որ կարող են, ասաց՝
թո՛ղ ինձ հետ գան և թէ որ այն մարդումը մին
յանցանք կ'լինի՝ թո՛ղ նորանից դանգատ անեն։
6 Եւ այնտեղ ութ կամ տասն օրից աւելի չ'մնա-
ցած՝ վեր եկաւ Կեսարիա. և յետեւի օրը առեան
7 նստեց, և հրամայեց որ Պօղոսին բերեն։ Եւ երբ-
որ եկաւ՝ նորա չորս կողմովը կանգնեցին՝ այն Հր-
էաներն, որ Երուսաղէմից եկել էին. շատ և
ծանր յանցանք էին դնում նորա վերայ՝ որ չէին
8 կարող ցոյց տալ։ Պատճառներ՝ Պօղոս պատասխան
էր տալիս, թէ՝ Ո՛չ Հրէաների օրէնքին՝ և ո՛չ
9 կայսերին դէմ մին մեղք եմ գործել։ Բայց Փեստոս
որ կամեցաւ Հրէաներին շնորհք անել, պա-
տասխան տուաւ Պօղոսին՝ և ասաց. Կամենո՞ւմես
Երուսաղէմ գնալ՝ և այնտեղ այդ բաներիդ հա-

10 մեր դատվիլ իմ առաջիս։ Եւ Պօղոս ասաց.
Կայսերի առեանին եմ հաստատ կանգնած, որ այն-
տեղ պէտք է ես դատվիմ. Հրէաներին մին ինչ
չեմ տուել, ինչպէս որ դու էլ լաւ գիտուս։
11 Բայց թէ որ ինչ տուող եմ և մեռնելոյ արժանի
բան գործեցի՝ մեռնելուց չեմ վախենում. այլ
թէ որ բնաւ այնպէսի բան չկայ, որ սրանք ին-
ձանից գանգատուին, ո՛չ ով ինձ կարող չէ գո-
րանց ձեռքը տալ. ես դէպի կայսերն եմ բողո-
12 քում։ Այն ժամանակը Փեստոս խորհրդակցին հետ
խօսեց՝ և պատասխան տուաւ, Դէպի կայսերը բո-
ղոքեցիր, կայսերին մօտ գնա՛։
13 Երբոր մին քանի օր անցաւ, Ագրիպպաս թա-
գաւորն ու Բերենիկէն եկին Կեսարիա՝ Փեստոսին
14 ողջոյն տալոյ համար։ Եւ երբոր այնտեղ շատ օ-
րեր անցուցին, Փեստոսը Պօղոսին համար խմբա-
գրուց թագաւորին՝ և ասաց. Այստեղ մին մարդ-
15 է մնացել Փելիքսից կապված, Որ նորա համար
երբոր Երուսաղէմ գնացի, քահանայապետներն
ու Հրէաների գլխաւորներն խմբագրին ինձ. խնդ-
16 րուելին ինձանից՝ որ նորան պատիժ տամ։ Նո-
րանց էլ պատասխան տուի, թէ Հռովմայեցոց օ-
րէնք չէ՝ որ մինը մին ուրիշի ձեռքը տվվի՝ դեռ որ
ամբաստանվածն իրեն չարախօսներին իրեն դիմա-
ցը չունենայ՝ և այն չարախօսութեան համար պա-
17 տասխան տալոյ կարողութիւն չառնէ։ Եւ երբոր
այստեղ եկին՝ չյետացրի, բայց յետեւի օրը առ-
եան նստած՝ հրամայեցի որ այն մարդոյն բերեն։
18 Եւ երբոր չարախօսներն առաջ եկին, նորա հա-
մար բնաւ մին չարախօսութեան ինչ չէին առաջ

19 բերում՝ ինչ որ ես կարծում էի։ Բայց իրենց պաշ-
տամունքին համար վիճմունք ունէին նորա հետ.
և մին մեռած Յիսուսի համար՝ որ նորա համար
20 Պօղոսն ասում էր՝ թէ կենդանի է։ Երբոր ես բա-
ռական չէի այնպէսի բաները քննելոյ՝ ասացի, թէ
կամենո՞ւմես Երուսաղէմ դնալ՝ և այնտեղ դատ-
21 վել այդ բաներիդ համար։ Բայց Պօղոսն երբոր
բողոքեց՝ որ կայսերի քննութեան համար պահվի,
հրամեն ասուի՝ որ նորան պահեն, մինչև որ աս-
22 նել ասամ կայսերին մեզ։ Ագրիպպոսը Փեստոսին
ասաց. Ես էլ կամենում էի որ լսեմ այն մարդոյն.
և նա ասաց՝ Վաղը կ'լսես։
23 Եւ յետոյի օրն երբոր Ագրիպպան ու Բերինիկէն՝ շատ
և փառաւոր հանդիսով եկին, և հազա-
բապետներին ու քաղաքի պատուական մարդկանցը
հետ ատեանը մտին, Փեստոս հրամայեց՝ և Պօղո-
24 սին բերին։ Եւ Փեստոսն ասաց. Ո՛վ Ագրիպպա
թագաւոր՝ և ամե՛ն մարդիկդ՝ որ մեզ հետ էք,
տեսնո՞ւմէք սորան. Հրէաներին ամեն ժողովուրդն
իմ առաջիս դանդատ արին սորա համար Երուսա-
ղէմումք, և այստեղ աղաղակումէին՝ թէ Պէտք
25 չէ՛ որ դա ապրի։ Բայց ես տեղեկացայ՝ որ դա ըբ-
նաւ մեռնելոյ արժանի բան չի գործել. և երբոր
դա ինքն իրեն գէպի կայսերը բողոքեց, խորհուրդ
26 արի որ ուղարկեմ, Որ նորա համար մին հաստատ
բան չունիմ՝ որ գրեմ իմ տէրիս. նորահամար դո-
բան բերի ձեր առաջին՝ և մանաւանդ քո առա-
ջիդ՝ ո՛վ Ագրիպպա թագաւոր. որ կրկին քննե-
27 լով կարող լինիմ մին բան գրել. Ինչուորդ ինձ ան-
պատշաճ է երևում, որ մին կապած մարդ տանել
տամ, և նորան մին արած վատութիւն չիմացնեմ։

ԳԼ. ԻԶ

Ագրիպպաս վկայում է Պողոսին անմեղութեանը նորա պատասխանատուութիւնից յետոյ։

1 Եւ Ագրիպպաս Պողոսին ասաց. Հրամանն է որ քեզ համար խօսիս. այն ժամանակը Պողոս ձեռքը
2 մեկնեց՝ և պատասխան էր տալիս։ Այն ամեն ամբաստանութեան համար՝ որ Հրէաներն տրին ինձանից՝ ո՛վ Ագրիպպաս թագաւոր՝ իմ անձս երանելի եմ համարում, որ այսօր քու առաջիդ պա-
3 տասխան պիտի տամ։ Մանաւանդ՝ որ իսկ դու տեղեակ ես Հրէաների ամեն սովորութիւններին և վիճմունքներին. նորահամար աղաչում եմ՝ որ համ-
4 բերութենով լսես ինձ։ Ինչուրա՝ ամեն Հրէաները տեղեակ են իմ կեանքիս՝ որ տղայութենից հետէ սկզբից իմ ազգիս մէջ Երուսաղէմումն եմ էլել։
5 Առաջուց շատ վաղուց հետէ գիտուին, թէ որ կամենան վկայութիւն տալ. որ ես մեր օրէնքի աւելի ճշմարիտ կրօնքովն եմ ապրել՝ փարիսեցի լի-
6 նելով։ Եւ հիմիկ՝ ատեանին մէջ կանգնած դատապարտվում եմ այն յուսոյն համար՝ որ մեր հարանցն Աստուածանից տվված աւետիքին վերայ է,
7 Որ մեր տասներկու ցեղը գիշեր և ցերեկ անդադար պաշտելով, սպասում են հասնել նորան. և այս յուսոյս համար ամբաստանվում եմ Հրէանե-
8 րից՝ ո՛վ թագաւոր։ Ի՞նչ անհաւատալի բան է երևում ձեզ՝ որ Աստուած մ'ռելներին յարու-
9 թիւն առնել է տալիս։ Իսկ ես ինքս հարկաւոր

էի համարում՝ որ Յիսուս Նազովրեցոյ անունին հա-
10 կառակ շատ բաներ գործեմ։ Որ Երուսաղէմումն
էլ արի. և սրբերից շատերին ես բանտի մէջ դը-
նել էի տալիս. ինչուոր՝ քահանայապետներից
իշխանութիւն էի առել՝ և նորանց սպանվածների
11 համարը բերումէի նորանց մօտ։ Եւ ամեն ժողո-
վարաններումը շատ անգամ պատիժ տալով նո-
րանց բռնադատումէի որ հայհոյեն. և էլ աւելի
նորանց վերայ կատաղած՝ հալածումէի մինչև դը-
12 սի քաղաքները։ Այս պատճառովս երբոր քահա-
նայապետների իշխանութենովն ու հրամանովը գը-
13 նումէի Դամասկոս, Կէս օրի ժամանակին ճանա-
պարհին վերայ տեսի՝ ո՛վ թագաւոր՝ որ արեգա-
կան լուսից աւելի մին պայծառ լոյս երկնքիցը
ծագեց իմ չորս կողմովս՝ և նորանցով էլ՝ որ ինձ
14 հետ գնումէին։ Եւ մենք ամենքս գետնին վերայ
ընկանք, և մին ձայն լսեցի՝ որ Հեբրայեցոց լե-
զուովն ինձ ասումէր. Սաւո՛ւղ Սաւուղ՝ ինձ ին-
չո՞ւ ես հալածում. դժուա՛ր է քեզ՝ որ խթանի
15 դէմ քացի տաս։ Եւ ես ասացի. Դու ո՞վ ես՝
Տէ՛ր. և Տէրն ասաց. Ես Յիսուսն եմ՝ որ դու հա-
16 լածումես։ Բայց վե՛ր կաց՝ և ոտներիդ վերայ
կանգնէ՛՝ որ նորահամար երեւեցայ քեզ՝ որ քեզ
ձեռքս առնեմ պաշտօնեայ և վկայ լինելոյ այն
բաներին՝ որ դու տեսիր, և այն բաներին որ նո-
17 բանցով պիտի երեւիմ քեզ, Որ ազատեմ քեզ
այդ ժողովրդիցդ՝ և հեթանոսներիցն, որ ես նո-
18 բանց մէջ պիտի ուղարկեմ քեզ։ Որ նորանց աչ-
քերը բանաս՝ և յետ դարձնես խաւարիցը դէպի
լոյսը, և սատանայի իշխանութենիցը դէպի Աստ-

ուած. որ նորանք ինձ հաւատալովն իրենց մեղաց
թողութիւն՝ և սրբերին հետ ժառանգութիւն առ-
19 նեն։ Սորահամար՝ ո՛վ Ագրիպպաս թագաւոր՝ ան-
20 հաւան չէլայ այն երկնային տեսիլքին։ Բայց ա-
ռաջ նորանց՝ որ Դամասկոսումը և Երուսաղէմումն
էին, և ամեն Հրէաստանի և հեթանոսների գա-
ւառներումը՝ պատմեցի, որ զղջանան և դառնան
կենդանի Աստուծոյ մօտ, որ ապաշխարութեան
21 արժանի գործքեր գործեն։ Սորահամար Հրէաները
ինձ տաճարումը բռնելով ուզումէին որ սպանեն։
22 Որովհետեւ Աստուածանից ինձ օգնութիւն հա-
սաւ՝ մինչեւ այս օր կանգնեցի և վկայեցի փոքրին
և մեծին. նորանից դուրս բան չասելով՝ քան որ
մարգարէները, և Մովսէսը խօսեցին այն նոր գալու-
23 լինելիքներին համար. թէ Քրիստոսը պիտի չար-
չարվի, թէ նա էլ առաջինը պիտի լինի մեռելնե-
րի յարութենիցը՝ և լոյս պիտի քարոզէ ժողովր-
դին՝ և հեթանոսներին։
24 Եւ նա երբոր այս պատասխան առաւ, Փեստոս
մեծ ձայնով ասաց. Գժված ես՝ Պօ՛ղոս, շատ
25 կարդացողութիւններդ մոլորացնումեն քեզ։ Պողոս
ասաց. Չեմ գժվում՝ ո՛վ ազնիւ Փեստոս, բայց
հեզութեան և ճշմարտութեան բաներ եմ խօ-
26 սում։ Թագաւորն էլ այս բաներիս տեղեակ է,
որ նորա հետ էլ համարձակ խօսումեմ. ինչուոր՝
չեմ կարծում որ սորանցից մինն էլ քեզանից
ծածկված լինի պատճառնոր՝ այս բանս ո՛չ թէ
27 մին անկիւնի մէջ է եղած։ Հաւատո՞ւմես դու
մարգարէներին՝ ո՛վ Ագրիպպաս թագաւոր. գի-
28 տումեմ որ հաւատումես։ Եւ Ագրիպպաս Պողոսին

ասաց. Մին քիչ է մնում որ ինձ հաւանացնես որ
29 քրիստոնեայ լինիմ։ Եւ Պօղոսն ասաց. Աստուա-
ծանից խնդրումէի՝ թէ քիչով թէ շատով լինի որ
ո՛չ թէ մինակ դու, բայց այն ամենքն էլ՝ որ այս-
օր լսում են ինձ, այնպէս լինէին՝ ինչպէս որ ես
եմ, այս կապանքներից զատ։
30 Վերկացաւ թագաւորը և դատաւորը և Բե-
ռինիկէն, և նորանք էլ՝ որ նորանց հետ նստած էին։
31 Եւ երբոր գնացին, իրար հետ խօսում էին և ա-
սում՝ թէ, Այս մարդս բնաւ մեռնելոյ կամ կա-
32 պանքի արժանի բան չի գործել։ Բայց Ագրիպպաս
փեսատոսին ասաց. Կարելի էր այս մարդս արձակել՝
թէ որ դէպի կայսրը չէր բողոքել։

ԳԼ. ԻԷ

Պօղոս գնում է նաւով Իտալիա։

1 Երբոր հրաման էլաւ մեզ՝ որ նաւով գնանք Իտա-
լիա, Պօղոսին՝ և ուրիշ մին քանի կապվածներ էլ
տուին մին հարիւրապետի, որ նորա անունը Յու-
2 լիոս էր՝ Սեբաստոսի գնդից։ Եւ որ վեր էլանք
մին Անդրամիտացի նաւ՝ որ պէտք էր գնայ Ա-
սիացոց կողմերը, գնացինք. Արիստարքոս Մակե-
3 դոն Թեսաղոնիկեցին էլ մեզ հետ էր։ Եւ վեր ե-
կինք Սիդոն. և Յուլիոս սէր ցոյց տալով Պօղոսին՝
հրամայեց որ բարեկամներին մօտ գնայ՝ և հան-
4 գիստ գտնէ։ Եւ այնտեղից նաւով գնացինք Կիպ-
րոսի ցած կողմովը քամու ներհակ լինելոյ պատ-
5 ճառովը։ Այն ժամանակը Կիւլիկիայի և Պամֆի-

լեայի ծովին միջումը գնալով՝ վէր եկինք Լիկիացոց
6 Սմիռան։ Եւ Հարիւրապետն այնտեղ մին Աղեք-
սանդրացի նաւ գտաւ՝ որ Իտալիա էր գնում, և
7 մեզ այնտեղ մտցրուց։ Եւ շատ օր նաւովը ծանր
գնալով դժուար հասինք Կնիդի կողմերը. և երբ-
որ քամին չ'թողեց մեզ, նաւով գնացինք Կրէ-
8 տէի ցած կողմը Սաղմոնեային մօտ։ Երբոր նորա-
նով դժուար անցանք՝ եկինք մինտեղ, որ գեղեցիկ
նաւահանգիստ էր կոչվում. որ Ղասէ քաղաքը
նորա մօտ էր։

9 Եւ երբոր շատ ժամանակ էլ անցել էր՝ և նա-
ւով գնալոյ համար սխալմունք էր լինում, ինչու-
որ՝ ծովի ժամանակն էլ անցել էր, Պօղոս խրատ
10 էր տալիս, Եւ նորանց ասում. Ո՛վ մարդիկ՝ ես
տեսնումեմ որ այս նաւորդութիւնս նեղութենով
և շատ վնասով պիտի լինի, ո՛չ թէ մինակ բեռ-
11 նիդ և նաւիդ, բայց մեր անձներիս էլ։ Իսկ հար-
իւրապետը նաւապետին և նաւ քշողին աւելի էր
12 ականջ դնում՝ քան թէ Պօղոսի խօսքերին։ Որով-
հետև այն նաւահանգիստը անյարմար էր երեւում
ձմեռն անցուցնելոյ համար, շատերը մտածեցին՝
որ այնտեղից գնան, որ լինի թէ ձմեռը մնալոյ հա-
մար կարողանան Փիւնիկէն հասնիլ Կրէտացոց այն
նաւահանգիստը որ դէպի հարաւի կողմի և աշ-
13 խարհքն էր նայում։ Եւ երբոր հարաւի քամին
փչեց, կարծումէին թէ աչք դրած տեղը կ'հաս-
նեն. և մօտ ձգած՝ Կրէտէի կողմովը անցանում
14 էին։ Եւ որ շատ ժամանակ չէր անցած՝ նորա վե-
րայ ուռած քամի ընկաւ՝ որ Եւրակիկլօն է կոչ-
15 վում։ Երբոր նաւը բռնվեցաւ՝ և քամուն դէմ

չ'կարաց դիմանալ, թոյլ տուած գնում և գա-
16 լիս էինք։ Երբոր ջանք արինք գնալ մին կղզի՝ որ
Կղոդա էր կոչվում, դժուար կարացինք մակոյկը
17 բռնել, Որ առին նաւին հետ օգնութեան համար
կապեցին, և վախելով՝ որ չ'լինի թէ յորձանուտը
ընկնին, առագաստը վէր թողին՝ այնպէս գնում
18 և գալիս էին։ Եւ երբոր մենք շատ նեղութիւն
էինք քաշում, յետեւի օրումն կարասին ծովին
19 մէջ էին ձգում։ Եւ երրորդ օրն իրենց ձեռովը
20 նաւի գործիքը դուրս ձգեցին։ Երբոր շատ օրեր՝
ո՛չ արեւ և ոչ աստեղներ չէին երեւում, և ձը-
մեռն էլ քիչ չէր որ մեզ վերայ կար, ապա մեր
21 ազատվելոյ ամեն յոյսը կտրվեցաւ։ Եւ որովհետեւ
շատ օր սոված էին, այն ժամանակը Պօղոս նո-
րանց մէջ կանգնած՝ ասաց Ո՛վ մարդիկ՝ պէտք
էր ձեզ՝ որ ինձ լսէիք, և Կրէտիայիցը դուրս չի
22 գայիք՝ և այս նեղութիւնս և վնաս չ'քաշէիք։ Եւ
հիմիկ խրատում եմ ձեզ՝ որ սրտապինդ կենաք.
ինչուոր՝ ձեզանից բնաւ մինի անձին էլ վնաս չի
23 լինիլ. այդ նաւիցդ ջոկ. Պատճառնոր՝ այս գիշե-
րը ես երեւեցաւ ինձ այն Աստուծոյ հրեշտակն՝ որ
24 ես նորանն եմ, և նորան պաշտում եմ, Եւ ասաց.
Մի՛ վախենար, Պօ՛ղոս. պէտք է քեզ՝ որ կայսերի
դիմացն էլ կանգնիս և ահա՛ Աստուած բաշ-
խել է քեզ այդ ամենքդ՝ որ քեզ հետ այդ նա-
25 ւիդ մէջը կան։ Սորահամար՝ սրտապինդ կացէ՛ք՝
ո՛վ մարդիկ. ինչուոր՝ հաւատում եմ Աստուծոյն՝
26 որ այսպէս լինի ինչպէս որ ինձ հետ խօսեց։ Բա՛յց
պէ՛տք է որ՝ գնանք մին կղզի ընկնինք։
27 Երբոր տասնուչորս գիշերն էլաւ՝ քանի որ դեռ

Հանգրինի անդունդներում այս կողմն այն կողմն
էինք շարժվում կէս գիշերումը նաւավարները կար-
28 ծումէին՝ թէ մին աշխարհքի հասած լինին։ Եւ
գնդերը ձգեցին, քսան գիրկ խոր գտին. և մին
քիչ որ կացան՝ նորէն ձգեցին՝ և տասնուհինգ
29 գիրկ գտին։ Վախեցան որ չ'լինի թէ պինդ տե-
ղերի մէջ ընկնին. և յետեւի կողմիցը չորս խա-
30 րիսխ ձգեցին. սպասումէին որ լուսանայ։ Բայց
նաւավարներն ուզումէին՝ որ այն նաւիցը փախչին.
և կուրը վեր բերին ծովը. այն պատճառանքովը՝
իբր թէ առաջի կողմիցն էլ պիտի խարիսխ ձգեն։
31 Պօղոս հարիւրապետին և զինուորներին ասաց,
թէ որ դորանք այս նաւումն չ'մնան, դուք չէք
32 կարող ապրիլ։ Այն ժամանակը զինուորները կրի
33 չուանները կտրեցին՝ և նորան դուրս ձգեցին։ Եւ
դեռ քանի որ ուզումէր որ առաւօտ լինի, Պօղոսն
ամենին աղաչումէր՝ որ կերակուր առնեն, ասում
էր. Սա տասնուչորս օրն է՝ որ դուք սպասելով
34 անօթի էք մնացել, և մին բան չէք կերել։ Նորա-
համար աղաչումեմ ձեզ՝ որ կերակուր ուտէք, որ
իսկ նա ձեր փրկութեան համար է. ինչուոր՝ ձե-
35 զանից մինի գլխիցը բնաւ մին մազ չի կորչիլ։ Եւ
երբոր սա ասաց, հաց առաւ ամենի առաջին Աստ-
36 ուածանից գոհացաւ. կտրեց՝ և սկսեց ուտել։ Եւ
ամենքը սրտապինդ վեցան, և նորանք էլ կերակուր
37 առին։ Եւ նաւին մէջ ամենքս երկու հարիւր եօ-
38 թանասուն և վեց հոգի էինք։ Երբոր այն կերակ-
րովը կշտացան, նաւը թեթեւացրին՝ և ցորենը
ծովին մէջ թափեցին։

39 Եւ երբոր առաւօտ էլաւ՝ այն երկիրը չէին ճա-

նաչուամ, բայց մին գոգ տեսնուամէին՝ որ ծովի եզ-
բըն է. մտածուամէին որ եթէ հնար լինի, նաւն
40 այնտեղ պրծացնեն։ Եւ այն խարիսխներն որ հատ-
տատված էր՝ ծովը ձգեցին. թեւերի կապվածները
թուլացրին. և առագաստը վերառին, և քամուն
41 տուին դէպի ծովի եզրի կողմը։ Մինտեղ ընկան՝
որ երկու կողմից ծով ունէր՝ նաւը ծռեցին. և
նաւի առաջին կողմը խրված անշարժ էր մնում,
և յետին կողմը ալիքների սաստկութենից քանդ-
42 վում էր։ Եւ զինուորները խորհուրդ էին արել՝ որ
կապվածներն սպանեն, որ չ'լինի թէ մինը լողայ
43 փախչի։ Եւ հարիւրապետը՝ որովհետեւ կամեցաւ
որ Պօղոսին ապրեցնէ, նորանց այն խորհրդից խա-
փանեց. հրամայեց որ՝ ո՛վ որ կամենայ լող տալ՝
44 առաջ ընկնին՝ և դուրս գնան ցամաքը։ Եւ ու-
րիշներն էլ՝ որը տախտակներով և որն այն նաւի
մին ուրիշ կարասիքներովը. և այնպէս էլաւ՝ որ
ամենքը պրծան դուրս եկին ցամաքը։

ԳԼ. ԻԸ

Պօղոսի հրաշքը Մելիտինէումն. Հռովմ գալն ու այնտեղ
քարոզելը։

1 Եւ երբոր ապրեցանք, այն ժամանակը գիտա-
ցինք՝ որ այն կղզոյ անունը Մելիտինէ էր. բայց
բարբարոսները քիչ մարդասիրութիւն չէր՝ որ ցոյց
2 տուին մեզ. ինչուորդ՝ կրակ վառեցին՝ և մեզ ա-
մենիս ընդունեցին այն անձրեւին համար՝ որ վե-
3 բայ էր գալիս. և սաստիկ ցրտին համար։ Եւ երբ-

որ Պօղոս՝ մին քիչ խոշոր էր հաւաքում, և դը-
նում կրակին վերայ, այն տաքութենից մին իժ
4 դուրս եկաւ՝ և նորա ձեռքիցը բռնեց։ Եւ երբոր
բարբարոսները տեսին՝ որ այն գազանը նորա ձեռ-
քիցը կախված էր, իրար ասում էին. Ուրեմն այս
մարդս մարդասպան է, որ թէեւ ծովիցը պրծաւ,
5 բայց արդար իրաւունքները չ'թողին որ ապրի։ Եւ
նա այն գազանը կրակին մէջ թափ տուաւ. և
6 նորան ոչ մին վնաս էլ չէլաւ։ Բայց նորանք ըս-
պասում էին՝ թէ կամ կուռչի կամ վէր կընկնի և.
շուտով կ'մեռնի. երբոր շատ սպասեցին, և տե-
սին որ ընաւ վնաս չէլաւ նորան, իրենց խօսքը նո-
րէն դարձրին և ասում էին, թէ սա մին աստուած
7 է։ Եւ այնտեղի չորս կողմանը՝ այն կղզոյ գլխաւո-
րին գիւղեր կային՝ որ նորա անունը Պոպլիոս էր.
որ խօսք տալով մեզ երեք օր իրեն մօտ առաւ՝ և
8 սիրով ընդունեց։ Եւ էլաւ՝ որ Պոպլիոսի հայրը
տենդով և փորի լուծելովը հիւանդացած պառ-
կած էր. Պօղոս նորա մօտ մտաւ՝ և աղօթք ա-
րաւ, և ձեռքը նորա վերայ դրաւ, և նորան բը-
9 ժշկեց։ Եւ երբոր սա էլաւ, ուրիշ հիւանդներ որ
10 այն կղզումը կային, գալիս էին և բժշկվում. Որ
նորանք էլ շատ պատուով պատուեցին մեզ. և
երբոր գնացինք, ինչ որ մեզ պէտք էր՝ տուին։
11 Եւ երեք ամսիցն ետու վեր էլանք մին Աղեք-
սանդրացի նաւ՝ որ այն ձմեռն այն կղզումն էր ան-
12 ցուցրել՝ և Դիոսկուրացոց նշանն ունէր։ Եւ վեր
եկինք Սիրակուսա՝ և երեք օր այնտեղ մնացինք։
13 Այն տեղից գնացինք հասինք Հռեգիոն. և մին
օրից ետու երբոր հարաւի քամին փչեց, երկրորդ

14 օրը եկինք Պատիոլոս, Որ այնտեղ եղբարներ էլ գտինք, նորանք աղաչեցին՝ որ եօթն օր այնտեղ
15 մնանք. և յետոյ դուրս եկինք Հռոմ։ Եւ երբոր այնտեղից եղբարները մեզ համար լսեցին՝ մեր առաջը դուրս եկին մինչեւ Ապիոսի որգոստան՝ և Երեք խանութները. Պօղոս որ նորանց տեսաւ, Աստուածանից գոհացաւ՝ և սրտապինդ էլաւ։
16 Եւ երբոր մտինք Հռոմ, Պօղոսին հրաման էլաւ՝ որ իրեն պահապան զինուորին հետ առանձին կե-
17 նայ. Եւ երեք օրից ետեւ էլաւ՝ որ նա Հրէաների գլխաւորներին կանչեց. և երբոր եկին, նորանց ասաց. Մա՛րդիկ եղբարք՝ ես թէեւ ժողովրդին կամ հայրենական կրօնքին հակառակ մին բան չեմ գործել, Երուսաղէմիցը կապված մատնվեցայ Հռո-
18 մայեցոց ձեռքը։ Նորանք երբոր ինձ դատեցին՝ կամեցան թող տալ, ինչուոր՝ ինձանում ընաւ
19 մին մեռնելոյ պատճառ էլ չ'գտին։ Բայց երբոր Հրէաները ներհակութիւն էին անում, պէտք էլաւ՝ որ ես դէպի կայսերը բողոքեմ. ո՛չ թէ որ իմ ազ-
20 գիցս մի չարախօսելոյ բան ունէի։ Այս պատճառներիս համար աղաչեցի ձեզ՝ որ տեսնեմ յեկ և խօսիմ. ինչուոր՝ Իսրայէլի յուսոյն համար ես այս
21 շղթայիս մէջն եմ։ Եւ նորանք ասացին նորան. Մենք քեզ համար Հրէաստանիցը ո՛չ թուղթ ենք ստացել՝ և ո՛չ էլ եղբարներիցը մինն եկաւ պատ-
22 մեց՝ կամ քեզ համար մին չար բան խօսեց։ Բայց աղաչումենք որ քեզանից լսենք՝ թէ ի՛նչ խորհուրդ ունիս. ինչուոր՝ այդ հերձուածիդ համար իսկ մեզ յայտնի է, որ ամեն տեղ ներհակութիւն է քա-
23 շում։ Երբոր նորա հետ մին օր ժամանակ դրած

էին, շատ մարդիկ նորա մօտ եկին այն բնակարան-
նումը որ նորանց Աստուծոյ արքայութիւնը վկայ-
ութիւնով պատմուէր. և Յիսուսին համար նո-
րանց հաւանացնում, Մովսէսի օրէնքիցն ու մար-
24 գարէներիցը՝ առաւօտանց մինչեւ իրիկունը։ Եւ
մին քանիսը խօսքերին հաւանուէին, և կէսերը
25 չէին հաւանում։ Եւ իրար հետ չ'միաբանված՝ ար-
ձակվեցան, երբոր Պօղոս այն մին խօսքն ասաց.
թէ Սուրբ Հոգին Եսայի մարգարէի ձեռովը մեր
26 հարանց հետ լաւ խօսեց. Եւ ասաց. Գնա՛ ժողո-
վրդին մօտ՝ և ասա՛։ Դուք լսելով կ'լսէք՝ և չէք
իմանալ. և տեսնելով կ'տեսնէք՝ և չէք տեսնիլ։
27 Պատճառնոր՝ այն ժողովրդի սիրտը թանձրացաւ,
և իրենց ականջներովը, ծանր լսեցին, և իրենց
աչքերը խփեցին. որ բնաւ աչքով չ'տեսնեն՝ և
ականջներով չ'լսեն, և սրտով չիմանան՝ և յետ
28 դառնան, և ես բժշկեմ նորանց։ Եւ հիմիկ՝ յայտ-
նի լինի ձեզ՝ որ Աստուծոյ այս փրկութիւնս ու-
ղարկվեցաւ հեթանոսներին, և նորանք կ'լսեն։
29 Եւ երբոր սա ասաց՝ Հրէաները դուրս գնացին նո-
րանից. որ նորանք իրենց մէջ շատ վիճմունք ու-
նէին։

30 Եւ բոլոր երկու տարի, իրեն վարձքովն էլաւ
31 այնտեղ։ Եւ այն ամենին՝ որ նորա մօտ էին մըտ-
32 նում, ընդունում էր, Աստուծոյ արքայութիւնն
քարոզում, և Տէր Յիսուսի Քրիստոսի համար սո-
վորցնում անխափան ամեն համարձակութենով։

1293